

סֵפֶר
אֲשֶׁר בִּנְחַל
חֶלֶק - צֵה'

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בִּנְחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר
חֲכָמָה יִסְדְּתָם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת, הִתְחַזְּקוֹת
וְהִתְעוּרוֹת לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל דְּרָגָה וְדָרָגָה מִכָּל
מְקוֹם שֶׁהוּא יִהְיֶה מִי שִׁיחֶיָּהּ.

*

בְּנוֵי וּמִסֵּד עַל-פִּי דְבָרֵי

רִבְנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּזֵי וְהַצִּפּוֹן
בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרִבְנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ אֹרֵחַ נִפְלְאָה, אֲשֶׁר כָּל רִזׁ לֹא אָנִים לִיָּהּ
רַבֵּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלְּבִים בְּפִסְקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב יִבְנָאֵל

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהרא"ש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
"ניצני הקודש הוצאה לאור"

יבנאל ת.ד. 599

טל: *5610

פקס: 077-3182015

דואר אלקטרוני: hkodsh1@gmail.com

www.htzdik.com

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות

לתרומות והשתתפות בזיכוי הרבים
"הצדקה בעבור הדפסת הספרים שמגלים את האמונה
היא הפדיון נפש הגדול ביותר שהצדיק עושה עושה"

בנק מזרחי טפחות

בנק: 20 / סניף: 462 / מס' חשבון: 477625

שם ניצני הקודש הוצאה לאור

ניתן לשלוח את האסמכתא

למייל או לזואפ - 054-2287882

לתרומה בביט - 0545848878

* * *

ארה"ב - יואל פארקאש

+8456624888

פֶּתַח דְּבָר

הַיְהִי חֵלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", גִּדְּפוּסוֹ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מְהֻדְרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁמַחֲיִים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׂאֵפְלוֹ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לּוֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדָבָר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַיְהִי סְפָרִים אֱלֵה גִדְּפוּסוֹ עַד עֵתָה שְׁלֵא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְךָ מְעַרְבִים מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצֻמְנוֹ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֵלְקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", מִהַמְּכַתָּב הָרִאשׁוֹן שְׁנִדְפָּס עַד עֵתָה, דְּבָר הַמְּסַתֵּם בִּיּוֹתֵר מִשְׁבָּעִים אֶלְף מִכְּתָבִים, וְסִדְרְנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְּתָבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיָדֵינוּ אַחֲרֵי-כֵן מִכְּתָב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמוֹ-כֵן סִדְרְנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהִדּוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וּלְאַחַר עָמַל וַיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ צֶה,
וּמִקְוִיִּים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר
הַשְּׂנִיִּים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבְלִבְנוֹ תִקְוֶה, שְׁכַל מִי שִׁיקְרָא בְּזֶה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפְרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוּד
וְהַנְּמֹךְ בְּיֹתֵר, יוֹכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׁגוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאֶפֶן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשְׁכָל
תַּחְתּוֹן, מֵעִלָּא לְעֻלּוֹל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בְּהֵם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעֵמֶד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בְּהֵם, וְאִזּוּ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְלִים נִפְלוּ לְנוֹ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינֵי לֹא רָאִתָּה
אֱלֻקִּים זִוְלַתֶּיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֹאֲלָה שְׁלִמְיָה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבאר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר פהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלוש, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לה על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארו אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הצדיק והרב האמת, או יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג), וגם יזכה ליצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם כמטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו' וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים בחול היס, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או

ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי פי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחמר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארך וטוב לעולמי עד ולגיצח

נִצְחִים?! וְהֲלֹא כַּמָּה תַּחְבוּלוֹת עוֹשִׁים וְכַמָּה סִפְרִים לְאַלְפִים וְלִרְבֻבוֹת מַחְבְּרִים בְּשִׁבִיל עֵסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קֵל וְחֹמֶר בֵּן בְּנוֹ שֶׁל קֵל וְחֹמֶר כַּמָּה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ', סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל הַתְּכַלִּית הָאֲחֵרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין לְעֲצָמֵנוּ צִידָה לְדַרְכֵנוּ הֶרְחֹקָה מְאֹד מְאֹד, וְכִבֵּר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטַעֲוִיתָיו וְכוּ', וְכַמָּה סִפְרִים וְתַחְבוּלוֹת אֵין מְסֻפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לְמַצֵּא עֵצָה וְתַחְבוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בְּנוֹ לְהַצִּיל כָּלֵם מִנֵּי שַׁחַת, וּלְהַחְיֹתָם עַל פְּנֵי הָאָדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, לְקַרְבָּם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֵבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, כִּי תוֹרַת ה' תִּמְיָמָה, כִּי לֹא נִגְעוּ בָּהּ עַדִּין.

נִמְצָא, שְׁכָל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנוֹרָאִים שֶׁכָּבַר נִמְצָאִים בְּעוֹלָם, עַדִּין לֹא נִגְעוּ בְּעֵצָם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן כַּמָּה סִפְרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנִּתְחִיל לַגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן לְבוֹא לְחַדְרֶיהָ וְלִירֵד לְעִמְקָהּ, עַל-כֵּן כָּל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁחִבְרוּ עַד הַנֵּה, עַדִּין אֵינָם חִלְקוּ אֶחָד מֵאֵלֶּף מֵעִמְק רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁיִּתְגַּלּוּ עוֹד, בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלּוּ סִתְרֵי וְרוּי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִזְהַר לֹא לְלַעַג וּלְבִזּוֹת שׁוֹם סִפְרֵי הַהוֹלָךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא וְהַמְּדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזִּהָר הַקְּדוּשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי כָּלֵם צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מְדִינּוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְמִקוּמוֹת אֵלוּ מִתְּפַשְׁטִים אֵלוּ הַסִּפְרִים וְהֵם מְחִיִּין אֶת עֲצָמָן בָּהֶם, וּבְמִקוּמוֹת אַחֲרֵים מְחִיִּין אֶת עֲצָמָן בְּסִפְרִים אַחֲרֵים דִּיקָא וְכוּ'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חרשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, כִּאֲשֶׁר יראה הרוֹאֵה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכו', וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכו', וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפכה, וזאת ההרפכה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפכה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקו בענוה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — בשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים

עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה בידועים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשא, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנות כל בית ישראל, ותקנות כל הדורות ותקנות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתי ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאלה שלמה, אמן כן יהי רצון!

ספר אשר בנחל פרך צה

כא תט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, והנה אף שעשית קצת דבר פזיז,
שנתת טשעקים דחויים סמוכים אחד להשני לסכומים גדולים, עם
כל זאת אסור לך לנגס בלחצים, מקסימום פשיגוע זמן הפרעון,
ואתה רואה שאין לך כסף לכסות את הטשעקים, תצלצל אליו,
ותאמר לו שלא נפקידם, כי אין בחשבון מזמן, ואין לך מה לפחד,
כי הוא לא גבר אליהם, ואתה יכול להסתדר אתו, ועל-כן אל תנגס
בלחצים בחנם.

לדעתי, עכשו תוכל לצאת להפצה לכמה ימים, וינגס לך שפע,
ותוכל לגלגל הכספים, כדי לכסות את הטשעקים, העקר ראה לחזק
את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא יוכל לשבר
אותך.

מָאד מָאד רְצִיתִי לְשִׁמֵּעַ אִיךָ עֶבֶר הַיּוֹם בְּיִשְׁבִּיבָה קְטַנָּה וְכֵן
בְּיִשְׁבִּיבָה גְדוֹלָה.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

פֹּה תִקְבַּל מִכְתָּב כְּלָלִי לְתֵלוֹת בְּכוּלָּל, וְכֵן תִּמְסַר אֶת הַמִּכְתָּב
לְ... אֶקְוֶה שֶׁהוּא יִשְׁתַּנֶּה, אַחֲרַת אֲנִי מָאד מָאד מִתְפַּחַד מִהַעֲתִיד שֶׁל
הַנְּשׂוֹאִין, וְכֵן תִּקְבַּל מִכְתָּב לְ... תִּמְסַר אֶת זֶה לְ... שְׁיִמְסַר לוֹ, וְכֵן
מִכְתָּב לְהַעוֹרֵף-דִּין וּמִכְתָּב לְ...

בְּעֵינַי הִקּוּ בַּמַּעֲרֻכָּת, לְךָ בְּדֶרֶךְ שְׁהוֹרִיתִיךָ, רַק סְבָלְנוֹת גְּדוֹלָה
לְחִכּוֹת וּלְחִכּוֹת וְכוּ' וְכוּ', יֵשׁ לָנוּ סְבָלְנוֹת... וְאַחֲר־כֵּן תִּרְאֶה אִיךָ
שֶׁהוּא יָבוֹא אֵלֵינוּ, הָעֵקֶר לֹא לְדַבֵּר מִזֶּה כְּלָל עִם אִף אֶחָד בְּעוֹלָם,
אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁלֹּא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן שָׁנִים אוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים, שֶׁכָּבֵר
יִתְחִיל קֶצֶר בֵּינֵיהֶם ... וְאִזּוֹ יָבוֹא אֵלֵינוּ וַיִּבְקַשׁ אוֹתָנוּ.

אֲנִי מִקְוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוּכַל לְגַמֵּר בְּטוֹב עִם ... אַחֲרַת
יְהִי הַהֶכְרַח לְגַרֵשׁ אוֹתוֹ מִכָּאן.

רְאֵה לְהוֹדִיעַ לִי הָאֵם נִרְגָּעוּ הַרוּחּוֹת בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם.

הַמִּצְפָּה לְשִׁמֵּעַ מִמֶּךָ...

אִם תִּהְיֶה אִיזוֹ אַפְשָׁרוֹת לְתַקֵּן אֶת הַשְּׁלֻחָנוֹת אֲצִל ... וְכֵן תִּתְקַשֵּׁר
אֵל ... אֱלוֹמִינִיּוֹם.

כא תיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יַבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוֵ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁמְרֵם וַיִּצִילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְכֶם בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלָם, וְאֵל תַּנִּיחוּ אֶצְלְכֶם הַעֲצָבוֹת כְּרָגַע, עַל אִף שֶׁעָבַר עֲלֵינוּ בְּשָׁבוּעִים הָאֲחֻרָּוִים מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל מֵעַז יֵצֵא מֵתוֹק, מִכָּל הַצָּרוֹת יֵצֵאָה טוֹבָה, כִּי כֹךָ לְכָל הַפְּחוֹת פְּעַם וּלְתַמִּיד נֶעֱקָר אֶת כָּל הַקּוֹצִים מִבֵּינֵינוּ.

מָאד מָאד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתַּעֲשׂוּ הַלִּילָה סְעֻדַת הַלֵּילָה לְכַבּוֹד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וַיִּשְׁתַּתְּפוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַתְּדַבְּרוּ יַחַד מִגְדַּלַת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, אִיךָ שְׁמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה. וְלִדְעוּתִי הִיָּה טוֹב מְאֹד, אִם הָרַב ... גֵּרוֹ יְאִיר, יוֹכֵל לְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵהַ שֶׁשָּׁמַע אֶצְלָנוּ כַּמָּה שָׁנִים, מִגְדַּלַת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְכֵן מִהַפְצַת דַּעְתוֹ בְּעוֹלָם, וְכֵן שִׁידְבַר הָרַב ... גֵּרוֹ יְאִיר, וּבְכֹלֵל רְצִינָתִי מְאֹד, שֶׁתַּתְּחִיל אֶצְלָנוּ תְּקוּפָה חֲדָשָׁה, הַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה בְּתַנּוּפָה גְדוּלָה — לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבֵר עַל יִשְׂרָאֵל עֲכָשׁוּ מֵהַ שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וַיְסוּרִים וּפְחָדִים גְּדוּלִים, וְאִין אִף אֶחָד יוֹדֵעַ מֵהַ מְחַר יְבִיא, וְכֹל אֶחָד מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, וְעַקֵּר הַתַּקְנָה הִיא רַק סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְלִכֵּן עֲלֵינוּ לְקַחַת עַל עֲצָמֵנוּ לְקַיֵּם אֶת צְוֹאת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שְׁאֵמַר קִדְּם הַסְּתַלְקוֹתוֹ, שֶׁתַּשְׁתַּדְּלוּ שִׁיְהִיָּה יְפוּצוֹ מַעֲיָנוֹתֶיךָ חוּצָה, שְׁנַפְיִץ אֶת אֹר רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

מָה אִמַּר לְכֶם! רְאוּי לְכֶם לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, שֶׁתַּהֲלֶה לְאֵל, אֲנַחְנוּ הַנְּחַשׁוֹנִים וְכֹל הַשָּׁנָה מְפִיצִים אֶת אֹר רַבֵּנוּ ז"ל, וְרוֹאִים אִיךָ

שְׁבָכַל שָׁנָה וְשָׁנָה מְסֻתּוֹפְפִים מְאוֹת אֲנָשִׁים חֲדָשִׁים אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ
ז"ל, עַד שֶׁהִקְבוּץ הוּא כְּבָר חֲשֹׁבוֹן שֶׁל כֹּהֵן אֱלֹפִים, כֵּן יִרְבוּ, וְלִכְּן
עָלִינוּ לְהַפְיִץ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עַז אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ שֶׁהַד' אֲמוֹת שְׁלָנוּ יִהְיוּ נְקִיִּים, וְשֶׁלֹּא יִסְתַּבְּבוּ
בִּינֵינוּ מְסִיתִים וּמְדִיחִים לְצִים וּבְעֲלֵי מַחְלָקָת וּלְשׁוֹן-הָרֶע, וְתִשְׁתַּדְּלוּ
לְהַשְׁלִים בִּינֵיכֶם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אֲתוּהָ וְרַעוּת בִּינֵיכֶם, כִּי כֵן
הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרֵנוּ תָּז"ל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תיב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אַתָּם צָרִיכִים לְבָרַר אִם הָאֵמָּא לֹא נִשְׁאַרָה חֲיִבַת אֵילוֹ חוֹבוֹת.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה
עַל אֵיזוֹ דָּלַת מְזוּזָה.

לְבָרַר אִם אָמְרוּ קִדִּישׁ עָלֶיהָ.

רְאוּ לְהַדְלִיק גֵּר נִשְׁמָה בְּשִׁבְלָהּ בְּכָל יוֹם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂיִמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים, וְלֹא יֵאָרַע לָכֶם
שׁוֹם דְּבַר רַע, וְתִהְיֶה הַשְּׂמִחָה שְׂרוּיָה בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּנֻדְאֵי כֶּף הוּא הָאֲמַת פְּשִׁישׁ צָרָה בְּיִשְׂרָאֵל, לֹא עָלִינוּ, כָּלֵם צְרִיכִים לְהִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִסִּיר אֶת הַצָּרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְדַבֵּר זֶה הוּא בְּכֻלּוֹ אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל אֲמַתִּית.

הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִצְאָנּוּ זי"ע, בַּעַל ה"דְּבָרֵי חַיִּים" סֵפֶר, שְׁפַעַם הָיָה הַבֶּלֶן שֶׁל עֵיר לִיפְנֵיק מְאֹד חוֹלָה מִמָּשׁ מִסְכָּן, וְאֵף שֶׁהָיָה אָדָם פְּשׁוּט מְאֹד, וּבִקְשֵׁי הָיָה יָכוֹל לְקָרוֹת בְּסִדּוֹר וְכוּ', וְחֲמִיו הַקְּדוֹשׁ בַּעַל "בְּרוּךְ טַעַם", שֶׁהָיָה רַב בְּאוֹתָהּ עֵיר כִּידוּעַ, לֹא הִפְסִיק מְלֵהֲתַפְּלֵל עָלָיו, וּכְשָׁבָא לְבֵיתוֹ, וַרְאָה אֵיךְ בָּתּוֹ עִם חֲבְרוֹתֶיהָ שׁוֹחֲקוֹת יַחַד כְּדֶרֶךְ בְּנוֹת, הִתְחִיל לְצַעֵק וּלְהִתְמַרַר עָלֶיהֶן: אֵינִי מִבִּין אֲתֶכֶן, הַבֶּלֶן שֶׁל הָעֵיר חוֹלָה אָנוּשׁ וּמִסְכָּן מְאֹד, וְאֲתֶן אֵיךְ אֲתֶן יָכוֹלוֹת לְשַׁחַק וּלְהִתְבַּדַּח? ! וְסִיִּים חֲתָנוּ הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִצְאָנּוּ זי"ע: רוֹאִים מִזֶּה, מֵהַ נִקְרָאת אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל. הַבֶּלֶן שֶׁהוּא אָדָם פְּשׁוּט מְאֹד, בְּקִשֵׁי יוֹדֵעַ לְקָרָא בְּסִדּוֹר וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הָיָה חוֹתְנוֹ מִקְפִּיד עַל בָּתּוֹ, אֵיךְ יָכוֹלָה לְשַׁחַק עִם חֲבְרוֹתֶיהָ.

הַלּוֹאֵי שְׂנוּזָכָה לְהַרְגִּישׁ אֶת צָרוֹת חֲבֵרָנוּ, עַד שְׂנוּכָל לְהִתְפַּלֵּל עָלָיו, וְכָל הַמִּתְפַּלֵּל עֲבוּר חֲבֵרוֹ, הוּא נִעְנָה תְּחִלָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא תיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעַקֵּר הַשִּׂמְחָה לְשִׂמְחַת בְּנִקְדַת יְהוּדוּתֵנוּ, "שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת", אֲשֶׁר הַשִּׂמְחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשִּׂמְחוֹת.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה יו, סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ג): "כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר", לָמָּה נִמְשַׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְתַפּוּחַ? לֹאמַר לָךְ, מָה תַפּוּחַ זֶה נִרְאֶה לְעֵינַי בְּלֹא כְלוּם, וַיֵּשׁ בוֹ טַעַם וְרִיחַ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "חִכּוֹ מִמִּתְקִים וְכֹלּוֹ מִחֲמָדִים" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, טז), וְנִרְאֶה לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְלֹא רָצוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, וְהִיָּתָה הַתּוֹרָה בְּעֵינֵיהֶם כְּדָבָר שֶׁאֵין בוֹ מִמֶּשׁ, וַיֵּשׁ בוֹ טַעַם וְרִיחַ. טַעַם מִנֵּינִי? שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לז, ט): "טַעַמוֹ וַיֵּרָאוּ כִּי טוֹב הַיְוָה" וַיֵּשׁ בוֹ מֵאֲכָל, דְּכִתִּיב (מִשְׁלֵי ח, יט): "טוֹב פִּרְיֵי מִתְרוּץ וּמִפֶּזֶז", וַיֵּשׁ בוֹ רִיחַ, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, יא): "וְרִיחַ שְׁלֵמֶתֶךָ כְּרִיחַ לְבָנוֹן", אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל: אֲנֹכִי יוֹדְעִין כִּתְּחָה שֶׁל תּוֹרָה, לְפִיכֶךָ אֵין אֲנֹכִי זֹזִין מִן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתוֹרָתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שֵׁם ב, ג): "בְּצִלּוֹ חִמְדָּתִי וַיִּשְׁבָּתִי וַיִּפְרִיז מִתּוֹךְ לְחַכְי"; וְלָכֵן עֲלִינוּ לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד, שֶׁבְחָרְנוּ בוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל הַשִּׂמְחָה שֶׁלָּנוּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתַי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רֹאה לְעֶזֶר לְאִשְׁתְּךָ וּתְשַׁמַּח אוֹתָהּ, כִּי כֶּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא נט.): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זְהִיר בְּתַבּוּאָה בְּתוֹךְ
בֵּיתוֹ, שְׂאִין מְרִיבָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא עַל עֶסְקֵי
תְּבוּאָה, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים קמו, יד): "הַשֶּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֶלֶב חֹטִים
יִשְׁבִּיעֶךָ. אָמַר רַב פֶּפְאָ: הֵינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי: כְּמִשְׁלֵם שְׁעָרֵי מִכְּדָא
נִקְיֵשׁ וְאִתֵּי תַגְרָא בְּבֵיתָא; אִשָּׁה צְרִיכָה שְׂיִתְּנוּ לָהּ אֶת הַכֶּל, וְאִם אֵין
לָהּ, אֲזִי הִיא צוֹחַת וְצוֹרַחַת וּמְקַלְלַת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד
מְאֹד שְׁלֵא יִחְסֹר לְאִשְׁתְּךָ שׁוֹם דְּבָר, אִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֵה מְאֹד קָשָׁה
לָךְ, עִם פֶּל זֹאת עִם רְצוֹן טוֹב אַתָּה יְכוּל לְהַשִּׁיג אֶת הַכֶּל, אַתָּה
אֲבָרְךָ מִיִּשְׁב, אִם רַק יִהְיֶה לָךְ רְצוֹן, אֵין דְּבָר שְׁלֵא תִגִּיעַ אֵלָיו, וְאַתָּה
יְכוּל אֶפְלוּ לְהַתְרִים אֲנָשִׁים בְּשִׁבִיל צְדָקָה וְלִקְחַת חֲצִי בְּשִׁבִילְךָ, כִּי
גַם אַתָּה נִצְרָךְ גְּדוֹל, וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן! וְאַל תִּפְגַּס בִּיאֹוֶשׁ
וּבְדִכְאוֹן וְכוּ', וְדַע לָךְ שְׂיֵשׁ לָךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים וְכוּ'.

רַק שְׁמַר שְׁלֵא יִנְצְלוּ אוֹתְךָ הָאֲחִים לְהַתְקַשֵּׁר אֵלֶיךָ כָּל שְׁעָה,
וַיִּבְלְבוּ אוֹתְךָ וְכוּ', וְתִהְיֶה כְּמוֹ שֶׁק חֲבָטוֹת, שְׁכָל אֶחָד יִשְׁפֹּף אֶת
מְרִירוֹת לְבָבוֹ אֵלֶיךָ וְכוּ', בְּשְׁעָה שְׂאַתָּה בְּעֲצֻמָּךְ צְרִיךְ חֲזוּק.

תֵּן יַחַס לְאִשְׁתְּךָ וּתְשַׁמַּח אוֹתָהּ וְכוּ' וְכוּ', כִּי כֶּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (ראש השנה ו:): אִשָּׁה — בְּעֵלָהּ מְשֻׁמָּה; הֵן אֲמַת שְׁהִיא
מְקַלְלַת וְכוּ', וּמְנַבְּלַת אֶת פִּיהָ עֲלֶיךָ וְכוּ', אַתָּה שְׂתַק וְתִצְחִיק אוֹתָהּ,
וְתִשִּׁיר שִׁירִים שֶׁל שְׁמֻחָה, וְכֶךְ הַכֶּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. אַבְּל תֵּן לְאִשְׁתְּךָ
יַחַס, וְתִרְאֶה אֵיךְ שְׁהַכֵּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהִצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תטז.

בְּעֶזְרַת הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל ... נְרוֹ יֵאִיר וַיְזַרַח.

לְנִכּוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דע לך, פי אצל רבנו ז"ל ה'ה' שלום-בית יסוד היסודות, כמו שאמר (שיחות-ה'ר"ן, סימן רסג) מענין בני הנעורים, ששכיח מאד שנעשה קלוקל ביניהם ובין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרווד לגמרי, חס-ושלום. אמר שזה מעשה בעל-דבר, שמניח את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצונדתו חס-ושלום על-ידי-זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם, על-ידי קלוקל השלום-בית, חס-ושלום, שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם. והארץ בשיחה זאת, כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב, היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שמתמחים בעניני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לעניני שלום-בית וכו', ובאמת נתקיים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר"ן, חלק א', סימן סא), שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים?! ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו וכו'. וכלל זה יהיה בידך — אם אחד רוצה פסף בעבור לעשות שלום-בית, הוא כבר שקרן גדול מאד, והוא לא מענין שיהיה אצלך שלום-בית, כי הוא ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, פי הרי זו הפרנסה שלו, וככה אם הוא יגמר עם זה מהר וכו', אזי לא יחזרו אליו. ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו. ולכן תצית את רבנו ז"ל, ולא תצטרך שום ברירה שתתערב לך בשלום-בית שלך, תהיה חכם, ואל תבוא לידי מריבות וכו', פי כל הנשים הן ככה, כמו שכתוב (בראשית טז, ה): "ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך", הרי שלך לפניך, שגם שרה אמנו התלוננה על אברהם בעלה וכו', שהוא חייב שאין לה ילדים וכו'. ואם שרה אמנו, שהיתה בעלת רוח-הקדש, כמאמרם ז"ל (מגלה יד): יסכה זו שרה, ולמה נקרא שמה יסכה? שסכתה ברוח-הקדש. אף-על-פי-כן אמרה לאברהם: חמסי עליך, שהיא ברוגז ובכעס עליו וכו', אז מה אתה רוצה מאשתך, שהיא אומרת שהיא ברוגז ובכעס עליך?! ולכן

תתאזר בסבלנות, ואל תענה לאשתך בשעה שהיא נכנסת בעצבים וכו' וכו', אלא תשתדל לעזור לה לנקות את הבית, ולסדר את הכל, ומה שלוקח לאשה ארבע שעות, בעל יכול לעשות את זה בחצי שעה בלי שום גזמא, ולכן תעזור לה, ואז טוב לכם תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תיז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תתן שבני משפחתך יתערבו לך בשלום-בית שלך וכו' וכו', כי אם יעזבו אותך, אזי מה בכך? ! אבל אם אשתך תעזב אותך — תשא ר לבר, ואז יתחיל לך כל המרירות. ולכן תהיה חכם ולא צודק, והכל יסתדר על הצד הכי טוב, כי (סוטה יז): איש ואשה זכו — שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות, פ"ק ט', הלכה ח'): אי-אפשר לאיש בלא אשה, ואי-אפשר לאשה בלא איש, ואי-אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת, שם הברכה מצויה; רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום, אמרו חכמינו הקדושים (שבת י). זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא; ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

ונזכור גם תזכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם היטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעטרו (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו);

וְאָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סט), שֶׁעָקַר הָעֵשִׂירֹת בָּאָה
בְּזָכוֹת הָאֵשָׁה.

הַלְוֵאִי שֶׁתְּצִיַת אוֹתִי, אֲזִי הַבַּיִת שֶׁלָּךְ יִהְיֶה גֶן־עֵדֶן הַתְּחִתּוֹן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בָּאֲהָבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא תיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּגִי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תְּחַשְׁבֵי מִחֲשָׁבוֹת
כָּאֵלוּ כָּאֵלוּ אֵךְ אֶחָד לֹא אוֹהֵב אוֹתְךָ, אֲדַרְבָּה אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת
חֲזָקָה מְאֹד וְלִתְרוֹם לְאַחֲרִים, וְעַל־יְדִי־זָה תִצָּאִי מֵעֲצָמְךָ, כִּי אַחֲרַת
אִם רַק תִּרְצִי תְּמִיד תְּשׁוּמֶת־לֵב, תִּהְיֶה לָּךְ בְּעֵינָה כְּשֶׁתִּהְיִי גְדוּלָה,
עַל־כֵּן תִּשְׁתַּדְּלִי לְתַת לְאַחֲרִים תְּשׁוּמֶת־לֵב, וְתַעֲזְרִי לְאַחֲרִים, וְעַל־
יְדִי־זָה תִצָּאִי מֵעֲצָמְךָ.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לָּךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁר   כּא תכ   בְּנַחַל   כּא

רְאֵי לֹא לְהִיּוֹת בְּרַרְנִית, אֲלֵא אֶת הַשְּׁדוּף הָרֵאשׁוֹן שִׁיַּצִּיעוּ לָךְ
מֵעַכְשָׁו — תִּקְבְּלִי וְתַתְּחַנְנִי לְשֵׁם שָׁמַיִם.

רְאֵי לְצֵאת מֵעֲצָמְךָ, וְתַעֲזְרִי גַם לְזוּלָתְךָ, וְעַל־יַד־יְהוָה יִקְלוּ עָלֶיךָ
הַחַיִּים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בַּחַיִּים, וְיִהְיֶה לָךְ שְׁדוּף טוֹב.

נָא וְנָא רְאֵי לְשָׁמֵר שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְאִזּוּ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וּבְזִכּוֹת
שְׁמִירַת שַׁבָּת, יִהְיֶה לָךְ בֶּן זֹוג טוֹב.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׁמִחָה הִיא הַיְסוּד בְּקִיּוֹם הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת,
וְרַבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מַדַּת הַשְּׁמִחָה, וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם יוֹתֵר
בְּשִׁמְחָה, כֵּן מְצַלִּיחַ דְּרַכּוֹ.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לְשָׁמֵר עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךָ. וְרַבְּנוּ ו"ל הַקְּפִיד עַל
זֶה מְאֹד מְאֹד, וּבְפִרוּשׁ אָמַר לָנוּ (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן פּד):
תִּקְוִין הַגּוֹף קוֹדֵם לְתִקְוִין הַנֶּפֶשׁ; כִּי צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל
בְּרִיאוֹת גּוֹפוֹ. וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע אָמַר: כְּשֵׁיִשׁ חֲלִי קִטָּן
בַּגּוֹף, אֲזִי יֵשׁ חוֹר גְּדוֹל בְּהַנְשָׁמָה, כִּי אָדָם נִחְלָשׁ, וְאַחַר-כֵּן אֵינּוּ

יכול לא ללמד ולא להתפלל ולא לעשות שום דבר בשבילו? תברך, ועל-פני תשמר על בריאות גופך מאד מאד.

נא ונא ראה לקיים בשלמות מצות כבוד אב ואם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח ורפך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תכא

בעזרת השם תברך, יום חמישי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשנ"ד.

שלום רב אף ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראי לחזק את עצמך במדת השמחה, וסוף כל סוף תראי ישועה גדולה שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. העקר התחזקי במדת הבטחון, לידע כי את רק בידו תברך, ולכן תתחזקי בבטחון חזק, ורבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות ישועה, סימן יד): על-ידי בטחון תזכה להבין שישועתך מאת הקדוש-ברוך-הוא ולא מהאדם.

נא ונא ראי לשמר על עצמך מאד מאד, פי קרובה ישועתכם לבוא.

תשמרי מאד מאד על מדת הצניעות, והקדוש-ברוך-הוא יעזר בזכות זה למצא בן זוג המתאים לך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוֹ זָאִיר.

לְנֶכֶן קִבַּלְתִּי אֶת הַסְּפוּרִים, וְהֵם מְאֹד יָפִים, רַק תִּקְנֵתִי בְכַמָּה
מְקוֹמוֹת, שְׂיִהְיֶה יוֹתֵר בְּדִיוֹק הַסְּפוּר כְּמוֹ שְׂיִהְיֶה, וְכֵן בְּשָׁנֵי מְקוֹמוֹת
הוֹסַפְתִּי אַחַר הַכּוֹתֶרֶת, כַּנִּרְאָה שְׁלֹא מְצָא מֶה לְהַדְפִּיס שָׁם, נָא
לְתַקְּנוּ. וְכֵן תִּקְבַּל פְּתֻגָּמִים לְחֵלֶק ז'.

מָה אָמַר לָךְ! מִי הָאָמִין, שְׁכַבְר נַחֲזִיק בְּחֵלֶק ז' בְּ"אוֹצֵר
הַקְּנֻטְרָסִים", שֶׁהוּא אוֹצֵר הַמְּנַצֵּר מְכַל טוֹב.

רְאֵה לְמִסֵּר עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְ"תִגְנַב" עֵתִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם
קֶצֶת חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י וְהַתְּרַגּוּם, וְכֵן פָּרַק מְשֻׁנּוּת וְהַדְּף הַיּוֹמִי, אֲפֹלוּ
בְּגִרְסָא לְבַד (בְּלִי רִשְׁ"י וְתוֹסְפוֹת), וְכֵן כַּמָּה סְעִיפִים בְּשִׁלְחַן עֲרוּף,
וְכֵן תִּתְמִיד בְּ"עֵין יַעֲקֹב", וְיִתֵּר הַזְּמַן תִּכְנִיס עֲצָמְךָ בְּעֶסֶק הַדְּפֻסָּה,
אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מְזֵה, וּבְעֵת עֲבוֹדָתְךָ רְאֵה שְׂיִהְיֶה כְּלִי שִׁיר עַל יָדְךָ
(טִיפֵ קֶסֶטָה), וְתִרְחִיב דַּעְתְּךָ עִם נְגוּנִים שֶׁל שְׂמֻחָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת
תְּמִיד בְּשְׂמֻחָה, וְאֵל תִּמְשִׁיךְ עֲצָמְךָ אִף פֶּעַם אֶל הַעֲצָבוֹת. אֲדַרְבֶּה,
רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֵלְקֶךָ, אֲשֶׁר בַּנְּחַל שָׁם גּוֹרְלֶךָ,
אֲשֶׁר אֵין עֲרוּף אֵלֶיךָ.

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹזְכָה לְגִלוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם.

הַמְּצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ...

בְּלִילָה נְסִיתִי לְשַׁלַּח לָךְ, וְכַנִּרְאָה הַפֶּקֶס לֹא הָיָה מְחַבֵּר.

כא תכג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיְחִי, עֲשֶׂהָ בְּטִבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הִנֵּה, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּתֵי הָרָה וְגַם יִלְדָה עֲכָשׁוּ בֵּן לְמִזְל־טוֹב, יַעֲזֹר
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתַּמִּיד נִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת. נָא
וְנָא לְחִזֵּק אֶת ... עַם אֲשֶׁתּוֹ, כִּי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁהֵם מְאֹד
מְאֹד שְׁבוּרִים, וְהַעֲקֵר הַבֵּת הַיָּא בְּדַפְּאוֹן, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וַצְרִיכִין
לְאַרְגֵּן שֶׁהַנְּשִׁים יִחֲזְקוּ אוֹתָם.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל מִינֵי פְגָעִים רָעִים, וְנִשְׁמַח כְּכָר
תַּמִּיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

נָא לְהוֹדִיעַ לְכֹל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

כא תכד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיְחִי, עֲשֶׂהָ בְּטִבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הִנֵּה, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּתֵי הָרָה וְגַם יִלְדָה עֲכָשׁוּ בֵּן לְמִזְל־טוֹב, יַעֲזֹר
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתַּמִּיד נִשְׁמַע בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

אֲנִי מְקַנְהָ שֶׁקְּבִלְתָּ אֶת כָּל הַפְּתוּגָמִים, וְכֵן אֶת הַעֲמוּדִים עִם
הַתְּקוּנִים, תִּכְתֹּב כְּמָה עֲמוּדִים קְבִלְתָּ סֵף הַכֹּל.

רַבְּנוּ ז"ל הוּא מִתְּנָה טוֹבָה לְכָלל יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן עָלִינוּ לְגִלוֹת
וּלְפָרְסֵם אֶת לְמוּדוֹ בְּרַבִּים לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדִי־זָה אָנוּ עוֹזְרִים
וּמְקַרְבִּים אֶת הַגְּאֻלָּה, כִּי אָנוּ מְגַלִּים לְכָל הָעוֹלָם כֹּל אֶת לְמוּדוֹ שֶׁל

מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא עֲנִינן הַתְּפִלָּה, אֲשֶׁרִי מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת
הַחֲכֵמָה חוּצָה, כִּי בְּזֶה הוּא עוֹשֶׂה מוֹפְתִים עִם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי
לְסַפְּרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל יֵשׁ כַּח גְּדוּל כָּל-כֶּף, עַד שֶׁסֶּפֶר קָטָן
יְכוּל לְפַעֲמִים לְשַׁנּוֹת אֶת הָאָדָם מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה, כִּי הוּא יוֹרֵד
לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּאֲשֶׁר הוּא שֵׁם, וְעוֹזֵר לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחֵל לָךְ לְבִשׁוֹר לִי תָמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

כּא תכּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְיָחִי, עֲשֶׂהָ בְטָבַת, יוֹמָא
דְּהַלּוּלָא דְמוֹהֲרַנְיָת זי"ע ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִּיּוֹת אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב",
הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצְּלֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה
וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל
הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לִי, שֶׁהַתְּאַסְּפֶתֶם אֶתְמוּל בְּלִילָה לְכַבּוֹד סְעֻדַת הַהַלּוּלָא
שֶׁל מוֹהֲרַנְיָת ז"ל, וְדַבַּרְתֶּם יַחַד, כִּי כֵן צְרִיכִים לְהַתְּאַסֵּף מְדֵי פַעַם
בְּפַעַם לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי יְרֵאת שְׁמַיִם, כְּכֹר מְסַפִּיק עִם כָּל הַלִּיצָנוֹת,
וְהַאֲלִימוֹת, וְהַרְשָׁעוֹת וְכו' וְכו', אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְנַקּוֹת אֶת הַד' אַמּוֹת
שֶׁלָּנוּ פַעַם וּלְתַמִּיד, וְשִׁתְּהִיָּה רַק אֲוִירָה שֶׁל תּוֹרָה, כִּי אֲנִי רוֹצֶה
שִׁתְּהִיָּה אֲוִירָה שֶׁל בְּנֵי תּוֹרָה, כִּי עוֹמְדִים לְהַכְּנִס עוֹד עֲשׂוֹרוֹת
מְשֻׁפָּחוֹת הַשָּׁנָה, וְאִם הַיְסוּד לֹא יִהְיֶה יְסוּד חֹזֵק, אִזּוּ הַבְּנִינן לֹא יִהְיֶה
בְּנִינן, וְלִכֵּן פַעַם וּלְתַמִּיד אֲנִי רוֹצֶה לְעַקֵּר מִפֶּה אֶת הַלְּצִים, וְאֲנִי חוֹזֵר
וּמְבַקֵּשׁ חֵד מְשֻׁמָּעִית, שֶׁלֹּא יִפְרָשוּ אֶת דְּבָרֵי, שְׂאִמְרַת כָּכָה... או
חֲשַׁבְתִּי כָכָה... אֵינִי רוֹצֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, שִׁיְהִיָּה הַמְּקוֹם מְקוֹם
שֶׁל לְצִים וְאֲלִימִים, שֶׁמְגַבִּיָּהִים יְדִים וּמְרַבִּיצִים, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן
נוֹאֲפִים לוֹקְחֵי סְמִים וְגַנְבִים וְכו' וְכו', אֵין לָהֶם מְקוֹם אֲצִלָּנוּ, בְּשׁוּם

פָּנִים וְאָפֶן, שְׁיִלְכוּ אִיפֹה שְׁהֵם רוֹצִים, אַבְּל לֹא בְּד' אַמוֹת שְׁלֵנוּ, וְלִכֵּן אֲנִי חוֹזֵר וּמְזַהֵר, וּמְבַקֵּשׁ וּמְתַחַנֵּן, שְׁאַף אֶחָד לֹא יְדַבֵּר עִם ... בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, וְכֵן לֹא עִם ... וְאִינִי מוֹתֵר עַל זֶה בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, אִף שְׁכוֹאֵב מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר, עִם כָּל זֹאת הַהִכְרַח לֹא יִגָּנֵה, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא יְכוּלִים לְהֵרֵס אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ, עַל-יְדֵי רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, וּבְכָלֵל כָּל הָאוּרֵה אֶצְלָנוּ מְכַרְחָה לְהַשְׁתַּנּוֹת לְגַמְרֵי לְטוֹבָה, שְׁיִהְיֶה רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְכֵן נוֹכַח לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים שְׁלֵנוּ, כִּי אִם הֵם יֵרְאוּ אֶצְלָנוּ יִרְאַת שָׁמַיִם, וְאִיךָ שְׁמִתְפַּלְלִים עִם מְעִיל וְעִם כּוֹבֵעַ עֲלִיּוֹן וְכוּ' וְכוּ', וְלְהַתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא לְאַט לְאַט, וְלֹא לְדַבֵּר בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה וְכוּ' וְכוּ', וּמְכַל שְׂכֵן לֹא לְהַתְלוּצֵץ, וּמְכַל שְׂכֵן וְכַל שְׂכֵן לֹא לְהַגְבִּיֵה יָדַיִם וְכוּ' וְכוּ', אֲזוּ הַיְלָדִים יֵרְאוּ דְגָמָא חִיָּה לְפָנֵיהֶם.

מָה אָמַר לָכֶם ! מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הַשְּׁקִיעַ הַמוֹן בְּחַנוּף, וְאַף שְׁהִיָּתָה דִּרְכוּ לְלַכֵּת לִישׁוֹן מְקַדֵּם מְאֹד תַּכְּף-וּמִיד אַחַר עֲרֵבִית בְּזִמְן הָרֵאשׁוֹן, כְּדֵי שְׁיִוְכַל לְקוּם בְּחֻצוֹת, עִם כָּל זֹאת הָיָה מְחַפָּה עַל הַיְלָדִים שְׁלוֹ שְׁיִבּוֹאוּ מִהַחֲדָר, וְעוֹמֵד עַל יָדָם שְׁיִטְלוּ יָדַיִם לְאַכִּילָה, וּיְבָרְכוּ עַל לַחֲמֵם וְכוּ' וְכֵן שְׁיִבְרְכוּ בְּרֶפֶת-הַמְּזוֹן, וְקָרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, וְלִלְמַד עִמָּהֶם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וְאַף שְׁהִגִּיעַ לוֹ דְבַר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת אָמַר וְהַתְּבַטֵּא בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "עֲבוּדַת הַחַנוּף צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל-כּוֹף קְדוּשָׁה כְּמוֹ עֲבוּדַת חֻצוֹת", וּמְכַל שְׂכֵן וְכַל שְׂכֵן אִיךָ מְסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, לְהַחֲדִיר בּוֹ דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וְשְׁיִהְיֶה עוֹבֵד הַשָּׁם אֲמִתִּי. וְלִכֵּן מְאֹד מְאֹד אַבְקֵשׁ אֶתְכֶם, הִיּוֹת שְׁהִיּוֹם הוּא יוֹם הַהַלּוּלָא שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, בּוֹדָאֵי דְבִרְתֵּם הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ ז"ל וּמִהַנְּהַגוּתוֹ, לְכֵן תְּקַבְּלוּ עַל עֲצֻמְכֶם קַבְּלָה חֲזָקָה מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה לֵילָךְ בְּדַרְכֵינוּ. וְהַעוֹלָה עַל הַכַּל, שְׁתַּתְאַסְפוּ בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבַּת אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת, וְלֶאֱכַל בְּצוּתָא סְעֻדַת מְלִיָּה מְלָכָה, וְלִשְׁיר אֶת הַזְּמִירוֹת שְׁלֵנוּ. וְהַעוֹלָה עַל הַכַּל לְדַבֵּר יַחַד, וְלַחְקוֹר מַה יְכוּלִים עוֹד לְתַקֵּן אֶת קְהֵלְתָנוּ, שְׁיִהְיֶה לְשֵׁם וּלְתַפְאֵרַת, וְשְׁתִּהְיֶה אוּרֵה שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְיִרְאַת שָׁמַיִם.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שֶׁנִּחְקָקָה בְּכֶם מִדַּת הַחֶסֶד, שֶׁעֲשִׂיתֶם חֶסֶד הַשְּׂבוּעַ לַעֲשׂוֹת בֶּר־מִצְוָה, כִּי צָרִיךְ לִהְיוֹת, כְּשֶׁתִּגְוֹרוּ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת כְּמוֹ מִשְׁפָּחָה אַחַת, וּבְזֶה נִתְגַּלָּה גְּדֹלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל — כְּשֶׁתּוֹרֵם מֵעֲצָמוֹ וּלְאַחֲרִים. וּמִסִּפְרִים, שֶׁפַּעַם אַחַת בָּא יְהוּדֵי אֶחָד אֶל הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִצְאֵנוּ זי"ע, בַּעַל הַדְּבָרֵי חַיִּים, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הָרַב הַקְּדוֹשׁ: אֲצֵל אֵיזָה צְדִיק הוּא נוֹסֵעַ? עָנָה וְאָמַר: אֲצֵל בְּנֵיכֶם הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' יַחְזְקָאֵל בַּעַל הַדְּבָרֵי יַחְזְקָאֵל. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: בְּמָה הוּא רַבִּי? עָנָה וְאָמַר, שֶׁהוּא מִתְּפַלֵּל בְּכּוֹנֵנָה גְּדוּלָּה. אָמַר עַל זֶה הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִצְאֵנוּ: בְּשֶׁבִיל זֶה עֲדִין אֵינוּ רַבִּי, כָּל יְהוּדֵי צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵנָה גְּדוּלָּה, עָנָה וְאָמַר שֶׁהוּא לוֹמֵד בְּהִתְמַדָּה גְּדוּלָּה. אָמַר עַל זֶה הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִצְאֵנוּ: בְּשֶׁבִיל זֶה אֵינוּ רַבִּי, כָּל יְהוּדֵי צָרִיךְ לְלַמֵּד בְּהִתְמַדָּה רַבָּה. עָנָה וְאָמַר לוֹ: פַּעַם אַחַת הֵלֶךְ בְּסוּפַת שְׁלֵגִים, וְרָאָה עָנִי אֶחָד בּוֹכָה, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: מִדּוּעַ אַתֶּם בּוֹכִים? עָנָה וְאָמַר: אָנִי הוֹלֵךְ עַל הַבְּתִים, וְאֵין לִי נַעֲלִים, וְנִשְׂאָרְתִי בְּלִי פְרָנְסָה, וְאָנִי לֹא יְכוּל לְהִסְתּוֹכֵב עַל פְּנֵי הַבְּתִים. וְתַכְּרֵי-וּמִיד עַל הַמְּקוֹם הוֹרִיד אֶת הַמַּגְפִּים שְׁלוֹ, וְנִתֵּן לְעָנִי, "הֵא לָךְ הַמַּגְפִּים שְׁלִי, וְעַכְשָׁו תּוֹכֵל לְהַמְשִׁיף לְלֶכֶת". וְהוּא נִשְׂאָר בְּלִי מַגְפִּים בְּתוֹךְ הַשְּׁלֵג. אַזִּי הִתְלַהֵב מְאֹד אָבִיו הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִצְאֵנוּ זי"ע, וְאָמַר: אִם-כֵּן אִם הוּא נוֹתֵן דְּבַר מְשָׁלוֹ לְאַחֲרִים, הוּא בּוֹדָאֵי רְאוּי לִהְיוֹת רַבִּי גְּדוּל, טוֹב שְׂאֵתָה נוֹסֵעַ אֵלָיו. מִכָּל זֶה רוֹאִים כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּעַבּוֹר זוּלָתוֹ, הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּשָׂמִים, כִּי הַבְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת בְּיָדוֹ. וְעַל-כֵּן רְאוּ לְהַמְשִׁיף לַעֲשׂוֹת מִדַּת הַחֶסֶד עִם זוּלָתְכֶם, וּבְזִכְרוֹת זֶה יִשְׁפִיעַ עֲלֵיכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּכֹל דְרָכְכֶם.

שְׁבַת שְׁלוֹם...

כא תכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְחִי, עֲשָׂה בְטִבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַיּוֹם הוּא יוֹם הַהִלּוּלָא שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְלִכְּן תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" בְּכָל יוֹם, וּבּוֹא תְּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ, כִּי אֵין עוֹד סֶפֶר הַמְּחִזֵּק כְּמוֹ סִפְרֵי "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת", אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיְהַגֶּה בָּהֶם תָּמִיד, וְכָל הַתְּחִזְקוֹתַי שֶׁאֲנִי מִתְּחִזֵּק מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלַי, זֶה רַק מִפְּנֵי שֶׁשְׂקֵדְתִּי בִּימֵי נְעוּרַי הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" בְּהַתְּמַדָּה גְּדוֹלָה, וְזִכְיָתִי לְסִיִּים אֶת זֶה שְׁלֹשִׁים פְּעַם כָּל חֹדֶשׁ בְּלִי הַפְּסֵק, כִּי הֵייתִי עֵקֶשׁן גְּדוֹל עַל זֶה, מְלַבֵּד שְׁלֵמֵדְתִּי אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכוֹת אֶל הַתּוֹרָה, הֵינּוּ שְׁלֵמֵדְתִּי תּוֹרָה בְּ"לְקוּטֵי־מוֹהֲרַנְ"ן", וְאִמְרָתִי אֶת הַתּוֹרָה עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְאַחֲרֵי־כֵן לְמִדְתִּי אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכוֹת אֶל הַתּוֹרָה הַזֹּאת, מְלַבֵּד שֶׁהֵיוּ לִי שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה מַה שֶׁמְּחִזֵּק אוֹתִי עַד עַכְשָׁו.

וְלִכְּן לְדַעְתִּי, תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת לְלַמֵּד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" וְלֹא תִפְסִיד, כִּי רַק הוּא הַשִּׁיג אֶת הַרְחֻמְנוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְרַק הוּא מִבֵּין אוֹתָךְ, וְלִכְּן שְׂקֵד עַל דְּלִתִּי סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים.

הַמְּאַחַל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כא תכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגְּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיּוֹ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אחי ורעי היקרים! אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל הנחת-רוח שאתם גורמים לי, בזה שאתם מתאספים יחד, ומטפסים עצות איך לחדש את קהלתנו בהתחדשות חדשה, ולנקות את ה'ד' אמות שלנו מכל מיני פסלות, וזה מאד מאד מְכַרָח.

מה אמר לכם! כל הענין של רבנו ז"ל הוא התחדשות חדשה לעשות בכל פעם התחדשות חדשה, וצריכים לשמר מאד מאד לא להתערב בעסקי זולתו, כי יש הרבה דברים פרטיים בינו לבניה, ואסור להתערב בעניני חברו, כי מאד מאד מכער הדבר הזה, אדרבה לחזק צריכים לחזק את כל בר ישראל, ובפרט את אנשי שלומנו היקרים, אבל לא להתערב בעסקי חיי הפרטיות שלו, ודבר זה צריכים גם להזהיר את הנשים, שלא תתערבנה בחיי זולתן בחייהן הפרטיים, כי מאד מאד מכער הדבר, ומה גם שבא אחר-כך לידי לשון-הרע ורכילות וכו' וכו' וקלקולים רבים, חושבים שיכולים לתקן, ולבסוף לא רק שלא מתקנים אלא עוד מקלקלים, ועל-כן לא צריכים להתערב בענינים פרטיים.

נא ונא תעשו התחדשות חדשה השבוע, שמתחילים ימי השובבי"ם, הינו מובא מהארז"ל, שארבעים יום האלו שנופלים בפרשיות אלו: שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, משפטים, הם מסגלים מאד מאד לתקן את כל מיני פגמים שאדם פגם, ובפרט בפגמי הברית. ולכן צריכים להיות יותר רציניים בימים אלו, ואנשי שלומנו מספרים, שמוהרנ"ת ז"ל היה לו בכל יום שעור בתהלים, שהיה גומר בכל יום "יום תהלים", אף שלש פעמים בשנה היתה דרכו לסיים פעמים את היום, והם: ימי אלול, ימי ספירה וימי שובבי"ם, כדי לסיים בכל שבוע פעמים תהלים העולה כמנין כפ"ר, ולכן אם יכולים להתנהג כך — מה טוב ומה נעים. אומרים פעם אחת קדם הצהרנים ופעם אחת אחר הצהרנים את "יום תהלים", באפן שמסיימים פעמים בשבוע ספר התהלים. ורבנו ז"ל גלה לנו (לקויט-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג), שתהלים מסגל לתשובה, ומעורר את השער והאות השיף אליו, שיחזר בתשובה אמיתית.

ראו להתבודד עצמכם בכל יום ויום עמו יתברך על-כל-פנים
חמש דקות, וזה צריך להיות אצלכם עקר גדול, פי על-ידי
התבודדות באה ישועה (ספר-המדות, אות ישועה, סימן ג'): השיחות
שאדם משיח בינו לבין קונו, השיחה הזאת נעשית אחר-כך גאלה
וישועה לבניו (שם אות התבודדות, סימן א'); וצריכים להיות חזק מאד
מאד בעבודה הקדושה הזו, לדבר ולשוח את כל אשר עם לבבו
אליו יתברך, וצריכים להיות כל-כך רגיל לדבר עמו יתברך, עד
שלא יעשה שום דבר לפני שמשיח את כל לבבו אליו יתברך, עם
כל זאת עליכם לדעת, שצריכים לשמר מאד מאד מבעס וקפדות,
כי בעס בא על-ידי התבודדות שאינה כראוי (שם אות בעס, סימן לה);
וכן על-ידי התבודדות מפנה לבו לבטלה ובא לבעס (שם אות
התבודדות, סימן ב'); הינו שגם בהתבודדות צריך ישוב הדעת לידיע
איה להיות מישב, פי השיחה בינו לבין קונו צריכה להיות כדבר
איש אל רעהו והבן אל אביו בתמימות ובפשיטות גמורה, וזה
מכניס לאדם ישוב הדעת גדול מאד. ואתם צריכים לדעת, שחמש
דקות לדבר עמו יתברך, הוא ענין נורא ונפלא מאד מאד, ואחר-כך
'גונבים' עוד חמש דקות וכו' ועוד פעם חמש דקות, כך שבמשך
היום יכולים 'לגנב' כמה וכמה פעמים חמש דקות, וזה מצטרף
לחשבון גדול מאד, ואל יקל בעיניכם התפלה וההתבודדות, פי
אצלו יתברך מאד מאד חשוב שיחה ותפלה שבר ישראל מתפלל
אליו, כי עם תפלה פועלים הכל, ובפרט כשאדם בלב נשבר, אינו
זו משם עד ששומעין לו את תפלתו. וחקמינו הקדושים אמרו
(סנהדרין מג): מי שדעתו שפלה — אין תפלתו נמאסת, שנאמר:
"לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה"; ולכן תהיו חזקים ביותר
בתפלה והתבודדות, פי הקדוש-ברוך-הוא מאד מאד נהנה משיחת
כל בר ישראל, שמשיח אליו יתברך. ואמרו חכמינו הקדושים
(תנחומא פרשת וירא): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, הוו
זהירין בתפלה, שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל
הקרבנות, ואפלו אין אדם פדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו,
כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים, אני עושה חסד עמו. ולכן תהיו
חזקים ביותר בימי שובבים האלו ארבעים יום לשוח ולספר את כל

אֲשֶׁר עִם לְבַבְכֶם עִמוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאִז תִּרְאוּ יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי כִּמוּ שְׂאֵמֶר פְּעַם מוֹהֲרֵינִי "לֹא לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים: בְּחַנוּנֵי נָא בְּזֹאת, אִם יִהְיֶה לָכֶם אַרְבָּעִים יוֹם הַתְּבוּדוֹת — תִּרְאוּ יְשׁוּעָה וְשָׁנוּי לְטוֹבָה.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ שְׁתַּהֲיֶה אֲהָבָה, אַחֻוּה וְרַעוּת בֵּינֵיכֶם, שְׁזֶה עֵקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית, תִּקּוּן כָּל הָעֶבֶר כְּשֵׁשׁ אֲהָבָה, אַחֻוּה וְרַעוּת. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — שְׂאֵחָד יַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם זֻלָּתוֹ, וְאֵל יִהְיֶה נָבֵל וְקִמְצָן וְכִילֵי בְדַעְתּוֹ, רַק לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם זֻלָּתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִים בְּמִדַּת הַחֶסֶד.

אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת מַעֲלַת הַזִּזְכָּה לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה בְּצַבּוּר, כִּי אֵימְתִי הוּא עֵת רְצוֹן? בְּשַׁעַר שֶׁהַצַּבּוּר מִתְּפַלֵּלִים (בְּרִכּוֹת ח.), אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּתְּפַלֵּל בְּצַבּוּר, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזִזְכָּה לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, שְׂאִז תִּמְשֹׁךְ עָלָיו יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים רַבִּים מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תכח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שֶׁבֶת-קֶדֶשׁ לְסֹדֵר וְיַחֲדָי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הֵרֵב ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת כָּל הַדּוּחוֹ"ת שְׂאֵתָה שׁוֹלַח אֵלַי, וְאֵין אֵתָה יְכוֹל לְתֹאֵר וְלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה וְהַנְּחִיחוֹת שְׂאֵתָה גּוֹרֵם לִי, כִּי בְּאַמֶּת עֵינֵי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים, וְתִפְּלֹתִי וּבִקְשֹׁתִי הוּא רַק עַל הַצִּלְחַת אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיַבְנָאֵל, וְשִׁנְזִנְכָה לְבָנוֹת קְהֵלָה קְדוּשָׁה יִרְאִים וְשְׁלָמִים וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וְעַל-כֵּן אֲדַרְבֶּה אֵתָה לֹא מִפְּרִיעַ לִי כִּמוּ שְׁנִדְמָה לָךְ, אֵתָה רַק מְכַנִּים בִּי חַיִּים חֲדָשִׁים, כִּי אֲצִלִּי הַחַנוּךְ עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּבְאַמֶּת עַד שְׁלֹא בָּאתָ, הָיָה הַכֹּל הַפְּקָר, וּמֵאִז שְׂבָאתָ וְלִקְחָתָ אֶת כָּל הָעֲנִינִים בְּיַדֶּיךָ, רוֹאִים אֶת הַשָּׁנוּי, יַעֲזֹר הַקְּדוּשָׁ-

בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִכְנַס אֶצְלָנוּ שְׁפַע, וְנוּכַל לְהַכְפִּיל אֶת הַמְשָׁכוֹרוֹת לְכָל הַמְלַמְדִים וְלַמּוֹרוֹת, וְשִׁיְהִי שְׁפַע וּפְרֻנְסָה לְכֻלָּם, וְכֵן שִׁיְהִיו לָנוּ אֶת הַמְבָנִים שְׁלָנוּ. הָעֵקֶר רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ, וְלֹא לְפַחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אַתָּה תִּמְשִׁיף לִילֶיךָ בְּדַרְכְּךָ בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָה, וְתִתְפַּס אֶת כָּל הָעֲנִינִים חֻזַּק חֻזַּק בְּיָדֶיךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דַּרְכְּךָ, וְתַבְשִׂיר לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תכט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסֹדֵר וְיָחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת אֶת כָּל הַדְּוִ"חַ הַיְכֵן שֶׁהֵייתָ לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, נָא וְנָא רְאֵה לְשִׁמּוֹר עַל עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא יֵצֵא, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, חִלּוּל הַשֵּׁם וְכוּ', וְדִי לְחַכִּימָא.

אַתָּה רְאֵה רַק לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְתִסַּע לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה לְכָל חֻלְקֵי הָאָרֶץ, כִּי אַתָּה צָרִיף לְשָׁלֵם אֶת הַחֻבוֹת, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבוֹא בְּקָרוֹב, וְאֲזוּ אֲשָׁלֵם לְךָ חֻזְרָה מֵהַ שְׁהִלּוּתִי מִמֶּךָ.

רְאֵה לְקוּם בְּזִמְן הַתְּפִלָּה וּלְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אַחַת לְלַמֵּד בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ כְּמוֹ שְׁנַדְבָר בֵּינֵינוּ. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֲשֶׁר לֹא נִשְׁאַר מִהָאָדָם שׁוֹם דָּבָר רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, כְּמֵאֲמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אֲבוֹת, פָּרָק ו, י): אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב, וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת

אֲשֶׁר   כַּא תֵּל   בְּנַחֵל   לֵג

וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲלֵא תוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים; וְכֵן אָמַר אֱלֹהֵינוּ
הַנְּבִיא (תְּנֵא דְבִי אֱלֹהֵינוּ רְבָה, פֶּרֶק יג): לְפִי, שְׁכַל הַמְּרַבָּה שִׁיחוֹת וּתְפִלוֹת,
הֵם הַמְּלוּיִן אֶת הָאָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּא תֵּל.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֶדֶשׁ לְסִדְר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סֶלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבֶיךָ, וְכֵן אֶת הַפְּקָסִים, וּמְאֹד מְאֹד
הַחַיִּיתִנִּי, אִךְ מְרַב טְרִדוֹתֵי הַרְבּוֹת, לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁרוֹת לְעֲנוּת לָךְ,
רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיֹתֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה מְרַחֶבֶת
אֶת הַדַּעַת, וּמְכַנְסֶת בְּהָאָדָם עֲזוֹת וְעַקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד
בְּרַבִּים בְּכֹל יוֹם אֵיזָה שְׁעוֹר, עַל־כָּל־פְּנִיִם בֵּין מְנַחֵה לְמַעְרִיב, כִּי אֲנִי
רוֹצֵה שֶׁהָאוֹיְרָה שֶׁל בֵּית־הַמְּדֻרָשׁ תִּהְיֶה רַק שֶׁל תוֹרָה וּתְפִלָּה, וְאֵל
תְּפַחַד לֹאמַר אֶת דַּעְתְּךָ בְּרַבִּים, תִּהְלֶה לְאֵל, נְקִיתִי אֶת הַמְּקוֹם
מְקוֹצִים וְדִרְדָּרִים, וְלִכֵּן אֵין לָךְ מַה לְפַחַד, וּתְגַלֶּה אֶת דַּעְתְּךָ בְּרַבִּים,
וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁעַכְשָׁו תִּשְׁתַּנֶּה קְהֵלְתֵּנוּ לְטוֹבָה,
וְנִרְאֶה כְּבָר אוֹיְרָה חֲדָשָׁה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיֹתֵר לְהִיּוֹת דְּבוֹק תְּמִיד בְּחֵי
הַחַיִּים, הֵינּוּ שְׁתַּמִּיד תְּחִזִּיק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה,
כִּי כָּל רָגַע וְרָגַע שָׂרֵק חוֹשְׁבִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הִיא מִצְוֹת עֲשֵׂה בְּפָנֶי
עֲצָמָה, וְכִפִּי שְׂאָדָם מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
כֵּן מְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁבָּא אֶל מְדַרְגָּה זוֹ, שְׂאֵז אִךְ פֶּעַם לֹא יִפֹּל כָּלֵל, כִּי הַעֲקָר
הוּא הַדְּבָקוֹת, לְהִיּוֹת דְּבוֹק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִרְאֶה וְיִבִּין

וַיִּשְׁפִּיל, אִיךָ שְׁאִין בִּלְעָדִיו יתְבַרֵךְ כָּלֵל, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן הַכֹּל
אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֹזֵק בְּעֲבוּרָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תלא

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתְבַרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אִין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנִּחְת־רוּחַ שְׁאֵת גּוֹרְמַת
לִי בְּזֶה שְׁאֵת מְנַהֵלֶת אֶת בֵּית-הַסֵּפֶר, כִּי מִמֶּשׁ אִינִי יוֹדֵעַ מָה הֵייתִי
עוֹשֶׂה בִּלְעָדֶךָ, וַתְּהַלֵּה לְאֵל, כָּל בֵּית-הַסֵּפֶר וְגַם הַתְּלִמוּד-תּוֹרָה
עוֹמְדִים בְּזִכְרוֹתֶךָ, וְלִכֵּן רָאִי לְהִיּוֹת חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תְּשִׁימֵי לֵב
אֶל שׁוֹם בְּקִרְתְּ שְׁמֵבִקְרִים אוֹתְךָ וְכוּ' וְכוּ', אֲדַרְבֵּה צְרִיכִים לְדַעַת,
שְׁפָל מִי שְׁעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר, הַהִכְרַח שְׁיִבְקְרוּ אוֹתוֹ וְכוּ', וַיִּדְקְרוּ
אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי דְקִירוֹת, וַיִּסְבַּל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְכוּ' וְכוּ'. וְזֶה עָקֵר
מַעֲלַת הָעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר, שְׁאִינוֹ שֶׁם לְבוֹ אֶל כָּל אֱלוֹ הַמְּבַקְרִים
וְהַמְּפַטְפְּטִים, רַק עוֹשֶׂה זֹאת לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְכַמְּאֹמֵר הַתְּנָא הַקְדוּשׁ
(אָבוֹת פָּרָק ב, ב): וְכָל הָעַמְּלִים עִם הַצְּבוּר, יִהְיוּ עַמְּלִים לְשֵׁם שְׁמַיִם,
וְצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי יתְבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְקַבְּלִים חֲזָרָה
כְּפֹל כְּפֹלִים. וְאֵף שְׁאִנִּי יוֹדֵעַ שְׁמֵאֵד מְאֹד קָשָׁה לָךְ, עִם כָּל זֹאת כְּפִי
קָשִׁי הַדְּבָר, כֵּן יִמְשֹׁךְ עֲלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ. וְאֵף
שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן ח'): מִשְׂאוֹ שֶׁל
צְבוּר קָשָׁה וְאִין אָדָם יַחִיד יְכוּל לְשֹׂא מִשְׂאוֹ שֶׁל צְבוּר בְּעֲצָמוֹ וְכוּ',
עִם כָּל זֹאת מִי שְׁנֹכְנֵס בְּזֶה, מְקַבֵּל חֲזָרָה מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ טוֹבוֹת
וַיִּשְׁוֹעוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁלֵא תַאֵר וְלֹא שַׁעַר מִיָּמָיו. וְעַל-כֵּן רָאִי לְהִמְשִׁיךְ
לַעֲשׂוֹת לְמַעַן הַצְּבוּר, וּבְזִכְרוֹת זֶה יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם

אֲשֶׁר   כּא תלב — כּא תלג   בּנחל   לה

בְּנִים וּבָנוֹת צְדִיקִים וְצַדִּיקְנִיּוֹת יִרְאִים וְשִׁלְמִים, וְתִזְכִּי לְחַתָּנֶם בְּקִלּוֹת,
וַיְהִיו שְׂמוֹרִים כָּל יְמֵיהֶם מִחֻטָּאִים, וְתָרוּוּ מֵהֶם רַב גַּחַת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה גִיעֵוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֶכֶן קִבְּלֵתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמִמֶּשׁ אֶתָּה מְחִיָּה אוֹתִי עִם כָּל
הַדּוּחַוֹת, כִּי עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
שְׂאֻזָּפָה כְּכֹר לְבוֹא לְגוֹר שָׁם.

רְאֵה לְתֵן חִלּוֹת וַיִּזַּן גַּם לִּי ... כִּי בְּאֵמֶת הוּא אִישׁ הַחֶפֶץ בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה.

הַשְּׁבוּעַ בְּנוּ בָּא, וְאֲנִי שׁוֹלַח עִמּוֹ כֶּסֶף עֵבוֹר הַחִלּוֹת וְהַיִּזָּן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה גִיעֵוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵין אֶתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גִּדְּל הַשְּׂמִיחָה שְׁיִשׁ לִי, שְׂתַקְנֶנָּה
אֶת הַמְּקַנְהָ, וְכִךְ אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ יְכוּלִים לְלַכֵּת בְּכֹל יוֹם לְמַקְוֶה חֲמָה,
יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁגַם אֶתָּה תִּהְיֶה חֵם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, וַיִּשְׁפַּע עָלֶיךָ שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ, וְתִזְכָּה
כְּכֹר פַּעַם וּלְתַמִּיד לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַחֻבוֹת שְׁלָךְ, וּתְבַשֵּׂר לִי

בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת זָרַע שֶׁל קִימָא, הָעֵקֶר אֵל תְּתִיאֵשׁ כָּלֵל, כִּי גְדוּל
אֲדוּגְנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהִרְבֵּה פְעָמִים אָדָם חוֹשֵׁב, כִּי לִי אֵין כָּבֵר שׁוּם
תְּקוּהָ וְיִשׁוּעָה אֵיךְ לְהוֹשִׁיעַ, וּבִאֲמַת לֹא כֶף הוּא, אֶלָּא כְּשֶׁאָדָם מְבִטֵל
אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נִשְׁפָּעוֹת עָלָיו הַשְּׁפָעוֹת גְּדוּלוֹת
מִן הַשָּׁמַיִם, וְהִרְבֵּה פְעָמִים הָאָדָם נִעְשָׂה שְׁבוּר לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּרְאָה
לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא אָבוּד בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְכוּ', דִּיקָא אֲזִי נִמְשַׁכֵּת
עָלָיו יִשׁוּעָה גְדוּלָה מִן הַשָּׁמַיִם, אִם אֵינוֹ מִיָּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ, כִּי הָעֵקֶר
לֹא לְהִתִּיאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי הִיאֹוֵשׁ הוּא גְרוּעַ יוֹתֵר מִהַכֵּל.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׁעוּר בְּתוֹרָה עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ, וְאִם אֶפְשָׁר עִם ... מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי אֶפְלוּ חֲצֵי שְׁעָה
בַּיּוֹם זֶה דְּבַר גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, יַעֲזוּר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת
הַתְּקוּנִים שְׂאֵתָה מִתְקַן בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ וּבַמְּקוּנָה, וְכֵן בְּזִכּוֹת הַלְמוּדִים
שְׂאֵתָה לוּמֵד, שְׂתַבְשֹׁר לִי בְּקִרְוֹב בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת עַד מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תלד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְיַחֲדָי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

אֵין אֵתָה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׁמִיחָה וְהַנְּחִיחָה רִיחַ
שְׂאֵתָה גוֹרֵם לִי בְּזֵה שְׂאֵתָה מִתְקַן אֶת כָּל מַה שְּׁצָרִיכִים לְתַקֵּן
בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, יַעֲזוּר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַמִּיד תִּזְכֶּה לְתַקֵּן גַּם
אֶת נִשְׁמַתְךָ תַּקוּן אַחַר תַּקוּן, וּבְזִכּוֹת זֶה יִשְׁפַּע עָלֶיךָ שְׁפַע בְּרָכָה
וְהַצְּלִיחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּלָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיַחֲדָי, י"א טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנְּחֻת־רוּחַ שְׁאֵתָה גּוֹרֵם
לִי בְּזֶה שְׁאֵתָה מְנַקֶּה תָּמִיד אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וּבְזָכוֹת זֶה בְּנֹדָאֵי תִזְכֶּה
לִישׁוּעָה גְּדוּלָה, וְתִדַּע אֲשֶׁר לְנִקּוֹת בֵּית־מִדְרָשׁ הוּא מִצְוָה גְּדוּלָה
מְאֹד מְאֹד, כִּי בֵּית־מִדְרָשׁ הוּא מִשְׁפַּן הַשְּׂכִינָה, וּבְמִקּוֹם נָקִי שֵׁם בָּאָה
הַשְּׂכִינָה וְשׁוֹרָה בָּהּ, וְחִס־וְשְׁלוֹם אִם אֵין הַמִּקּוֹם נָקִי, אֲזִי מְגַרְשִׁים
אֶת הַשְּׂכִינָה, חִס־וְשְׁלוֹם; וְעַל־כֵּן רָאָה לְנִקּוֹת תָּמִיד אֶת הַמִּקּוֹם הֵן
מִבְּחוּץ וְהֵן מִבְּפָנִים, שְׁתָּמִיד יִהְיֶה הַד' אֲמוֹת שְׁלֹנוּ נִקְיֹת, וְעַל־יְדֵי־
זֶה תִּצְלִיחַ דִּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיַחֲדָי, י"א טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְאֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת
גְּדֹל הַנְּחֻת רוּחַ שָׁיֵשׁ לִי, שְׁלֻקְחָתָ אֶת הַיְשִׁיבָה בְּיַדְךָ. וּלְדַעְתִּי, לְלַמֵּד
לְמַטָּה זֶה הֵכִי טוֹב בְּשִׁבְלֵכֶם, כִּי כָכָה אָף אָחַד לֹא יִבְלַבֵּל אֶתְכֶם
לֹא בְרוּחָנִיּוֹת וְלֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת. הָעֵקֶר לְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁהַתְּלָמִידִים יִנְקוּ אֶת
הַמִּקּוֹם, כִּי עוֹמְדִים לְבוֹא אוֹרְחִים מְכַל חֻלְקֵי הָאָרֶץ, וּכְדָאֵי שֶׁהַמִּקּוֹם
יִהְיֶה תָּמִיד נָקִי, שְׁלֹא יֵצֵא, חִס־וְשְׁלוֹם, אֵיזָה חֲלוּל הַשֵּׁם, חֲלוּל שֵׁם

לח   אָשֶׁר   כּא תלז   בּנחל

רַבְּנוּ ז"ל. הָעֵקֶר תִּשְׁמֹר מְאֹד שְׁלֹא יִהְיֶה בִּישִׁיבָה שְׁלָנוּ בַּחֲוָרִים סוּבְלִים עַל הָעֲצָבִים אוֹ חוֹלֵי נֶפֶשׁ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא צָרִיכִים אֶת זֶה, אֲנַחְנוּ צָרִיכִים רַק בַּחֲוָרִים טוֹבִים, וּכְדַאי אֲפִלוּ מְעַט, אֲבָל שְׂיֵהִיו טוֹבִים, מִשְׂיֵהִיו הֶרְבֵּה עִם בְּעִיּוֹת וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּמִּיד תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תלז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, מוֹצְאֵי-שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְיָחִיד, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִנִּי, כִּי אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שְׂיֵשׁ לִי, מִמֶּשׁ אֵין אֵיבָר וְאֵין גִּיד אֲצִלִּי שְׁלֹא נִזְדַּעַע, מֵאֲז הַמְקַרָּה שְׁקַרָּה לְכֶם, וְעַד עַכְשָׁו אֲנִי לֹא יְכוּל לְקַרֵּר אֶת לְבִי. אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקָרוֹב לְהִיּוֹת בְּמַחְנִיכֶם, וְאֲז נִסְדֵּר הַכֹּל עַל צַד הַיּוֹתֵר טוֹב, רַק צָרִיכִים לְדַבֵּר עִם הַבַּת לְחִזְקָה לְאַמְצָה וּלְשִׂמְחָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁעוּד תַּעֲשֶׂה שְׂדוּף טוֹב, וְהַכֹּל יִשְׁכַּח מִמֶּנָּה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַכְנִיס בְּעֲצָמְךָ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְלִידַע וְלַהוֹדִיעַ וְלַהֲוִידַע, אֲשֶׁר דָּבַר גְּדוֹל וְדָבַר קָטָן נַעֲשֶׂה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, וְעַלִּינוּ רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְאֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ דְּבָרִים אֵלוֹ, וְאֲז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהִרְאוֹת אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה לְאַשְׁתָּךְ, כִּי גַם אֵלֶיךָ כָּל הַמִּכְתָּב הַזֶּה, כִּי כְּשֶׁאֲנִי צָרִיף לְדַבֵּר מִדְּבַר זֶה, זֶה מְאֹד שׁוֹבֵר אוֹתִי, אֲנִי

אֲשֶׁר   כּא תלח — כּא תלט   בּנחל   לט

מְקוּוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּבֵיתְכֶם בְּקִרְוֹב, וְאֵז נְדַבֵּר מִזֶּה
בְּאַרְיכוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּכָל דְּרָכְכֶם, וְתִשְׁמְעוּ רַק בְּשׁוֹרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסִדְר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁאַתָּה בְּעֶצְמְךָ תִּדְבֹר עִם ... לְחַזְקוֹ
וּלְאַמְצוֹ, וְכֵן לְדַבֵּר עִם ... וְעִם אֲשֶׁתְּךָ, שֶׁיִּדְבְּרוּ עִם הַמּוֹרוֹת,
שֶׁתִּדְבְּרֶנָּה עִם הַתְּלִמִּידוֹת, שֶׁכָּבֵר לֹא יִדְבְּרוּ מִכָּל הַסְּפוּר הַזֶּה, כִּי כָּל
הַצְּרוֹת בָּאוֹת רַק כְּשֶׁמִּדְבְּרִים מִזֶּה, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁמְעֵלִימִים עֵין
מֵהַכֵּל, הַכֵּל נִשְׁכַּח, וְאֲנִי בְּטוּחַ, שֶׁמְעַז יֵצֵא מִתּוֹק, וּבְנִדְאֵי תִבְשְׂרוּ
לִי בְּקִרְוֹב בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסִדְר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמִמֶּשׁ בְּכָל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שְׁאַתָּה

כּוֹתֵב לִי, אַתָּה מְחִיָּה אוֹתִי, וַיְחִיָּה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ שְׂאֵתָה מְחִיָּה אוֹתִי. רְאֵה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוּלָם, וְשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, כִּי בְּקָרוֹב מְאֹד תִּרְאֶה יְשׁוּעָה, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. הַעֲקֵר צְרִיכִים לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַחֲדִיר בְּתוֹךְ הַתְּלַמִּידִים יִרְאֵת שְׂמִים, וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: "אַתָּה תְּדַבֵּר וּבּוֹדֵאי אַתָּה פּוֹעֵל", כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל לְטוֹב אוֹ לְהַפּוֹךְ, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְלָקֵת בְּדַרְךְ קִיצוֹנִית לְגַמְרֵי לְדַבֵּר עִם הַתְּלַמִּידִים רַק מִתּוֹרָה וְתַפְלָה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּבִסְעָדָה ג' זו דִּבְרָנוּ הַרְבֵּה מַעֲנִין אֲמַת, מֵהֵי אֲמַת? א' מַת, הֵינּוּ שְׂאֵהִיָּה מַת, שְׂזֵה עַקֵּר הָאֲמַת וְלֹא לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וְאִמְרָנוּ, כִּי דוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת דְּרָשׁוּ אֲמַ"ת — רְאֵשֵׁי תִבּוֹת אֲרוֹן מ'טָה ת'כְּרִיכִים (מִדְרַשׁ תַּלְפִּיּוֹת), הֵינּוּ שְׂאֵדָם צְרִיף תְּמִיד לְזָכֵר עַל סוּפוֹ, וְזֵה רַק יִשְׂאֵר מִמֶּנּוּ. וְלָכֵן אֶת הָאֲמַת הַזֹּאת צְרִיכִים לְהַחֲדִיר הֵיטֵב הֵיטֵב בְּהַתְּלַמִּידִים, בְּאִפְּן שְׂלֹא יִתְקוּטְטוּ וְלֹא יִתְחַצְּפוּ וְתַלְךְ אַתָּם בְּדַרְךְ קִיצוֹנִית לְגַמְרֵי, תְּדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרִים אֵלוֹ וְלִסְפּוֹר לָהֶם כָּל מִינֵי סְפוּרִים, וְאֵל תַּחֲשׁוּב, שְׂהֵם עֲדִין צְעִירִים, כִּי־דוּעַ הַסְּפוּר, שְׂפַעֵם אַחַת נִגְשׁוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ אֶל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אַחֲרֵי שְׂגַמֵּר לְדַבֵּר עִם יֶלֶד מֵהַתְּכָלִית, וְשְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: מִדּוּעַ עָלְיוֹ לְבַלּוֹת לְדַבֵּר מִיּוֹם הַמִּיתָה עִם יֶלֶד? עֲנֵה וְאִמֵּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: מַה זֹּאת אוֹמְרָת? בְּלִיתִי אֶת זְמַנִּי לְדַבֵּר עִם יֶלֶד? הִנֵּה הוּא יֶלֶד, הִנֵּה הוּא בָּחוּר, הִנֵּה הוּא אֲבִרָךְ, וְהִנֵּה הוּא זָקֵן, וְהִנֵּה כְּבָר מוֹלִיכִים אוֹתוֹ, וְאִם כֵּן מַה שְׂיָךְ לוֹמֵר שְׂבְּלִיתִי אֶת הַזְּמַן עִם יֶלֶד, הֲלֹא יִמְיָנוּ כְּצֵל פּוֹרֵחַ, וְלָכֵן גַּם אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּר עִם הַבְּחוּרִים דְּבוּרֵי הַתְּכָלִית, שְׂיִתְחִילוּ לְהִיּוֹת רְצִינִיִּים, שְׂיִלְכוּ לִישׁוֹן מְקַדָּם, וְיִקְוִמוּ קִדָּם אוֹר הַיּוֹם, וְתַקַּח אוֹתָם לְשִׁדָּה לְהַתְּבוֹדֵד, וְאַחֲרֵי-כֵן שְׂיִלְכוּ לַמְּקוֹה, וְיִתְפַּלְלוּ תַּפְּלַת הַיְּתִיקִין.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשְּׂמִים...

כא תמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנְּחַת-רוּחַ שְׁאַתָּה גּוֹרֵם
לִי בְּזֶה שְׁאַתָּה לוֹמֵד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְאַתָּה מְחַדִּיר בָּהֶם יִרְאַת
שָׁמַיִם, כִּי זֶה חֻלְקֵי מִכָּל עֲמָלִי, כִּי עֵינֵי וְלִבִּי כָּל הַיָּמִים הוּא רַק
בְּיַבְנָאֵל, כִּי זֶה הַנְּקֻדָּה הָעִקְרִית בְּחַיִּי — לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ
ו"ל, וְאַף שֶׁנִּרְאָה דְּבָר זֶה בְּחֵלוֹם, עִם כָּל זֹאת רוֹאִים, שְׁשֵׁלֶט לְאַט
מִתְגַּשֵּׁם הַחֵלוֹם, כִּי מִי הָאֱמִין שֶׁנוֹכַח לְקַבֵּץ קְבוּצַת כָּל-כָּף יָפָה, וְאַף
שְׁבִין כָּף הַסֵּמ"ך-מ"ם מְנַסֶּה לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ עַל-יְדֵי הַמְּקָרִים שְׁקָרוּ
לָנוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּשָׁבוּעִים אֵלּוּ, עִם כָּל זֹאת אֲנִי מְקַנֶּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-יְדֵי שְׁזָכִינוּ לְטַהֵר אֶת הַמְּקוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכָּה לְבָנוֹת קַהְלָה קְדוּשָׁה שְׁיִדְבְּרוּ רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה וַיִּרְאַת שָׁמַיִם,
וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבָקְרוּב יִכְנָסוּ לְגוֹר שְׁמָה עוֹד
עֲשׂוֹת מְשֻׁפָּחוֹת.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר.

הִנֵּה בְּעָרֵב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶיךָ, וּמִמֶּשׁ הַחֲיִיתָנִי בְּזֶה
שְׁאַתָּה מִמֶּשִׁיךְ בַּהֲדַפְּסָה בְּקֶצֶב וּבְמַהֲרָה כְּזוֹ, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֻלְקֶךָ,
כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן, וְעוֹד מְעַט נִצָּא

מכאן, ומה ישאר מאתנו? רק זה שזכינו לזכות הרבים באמונה ברוחה ומזככת, וזה הרוח הכי גדול, כי כל דקה שרק חושבים ממנו יתברך, מטרת הנפש מפל מיני חלדה, וזוכים להיות דבוקים בחי החיים בו יתברך. והנה אני שולח לך פאן רשימה של קנטרסים מספר הנפלא "אוצר החיים", תגיד לי איזה חסר לכם, כי שלשה קנטרסים מוכנים לשלח, והם: "כף החיים", "צדקת החיים", "רחמנות החיים", ויתר הקנטרסים נדפסו כבר, מלבד אחד, ואני יודע איזה, ועל-כן ראה לבדק, כי ביום רביעי נוסע מכאן שליח, ואשלח עמו. ולכן ראה לענות תכף-ומיד איזה קנטרס חסר לך, וכך אשלים את הסדרה, ותוכל להדפיסו תכף-ומיד, כי הוא ספר נפלא מסוד החיים.

המחכה לתשובה מהירה...

האם ... מפיץ? וכן תודיע לי איפה ... עכשו.

כא תמב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ב טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל .... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך ובדקתי, וחסר רק קנטרס "קדשת החיים", ואקנה להקדוש-ברוך-הוא היום לסימו, ואז יהיה לך ספר שלם "אוצר החיים".

מה אמר לך! ראה להחיות עצמך, שאתה זוכה לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, דעת האמונה הקדושה, ובנדאי אל תפל בדעתך כלל משום ברירה שבעולם, יהיה מה שיהיה ואפלו מבין אנשי שלומנו חסידי ברסלב, אין צריכין להתפעל כלל, כי עלינו נפלה חובת היום לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל במסירות נפש הכי גדולה, וזה חלק מהפצת מעינות החכמה חוצה, לסבל עלבונות

ובזיונות. וכמו שהיה מוהרנ"ת ז"ל רגיל לומר, אַנחנו נמצאים איפה שאנחנו נמצאים, ולבסוף אנחנו רוצים להתאחז ברבי פּוּזָה, בשביל זה עובר עלינו כל-פּוּזָה.

המצפה לשמע ממך.

כא תמג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ב טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה גִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נרו יאיר.

ראה, אהובי, ידידי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תמשך עצמך אל הצער, כי כל הנמשך אחר הצער — הצער נמשך אחריו (רש"י מועד קטן טז:); וצריכים להשתדל לברוח מהצער, ואיך? על-ידי שזוכים להכלל באין סוף ברוך הוא, הינו שצריכים להכניס בעצמו אמתת מציאותו יתברך, ולידע ולהודיע ולהודע, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וככל שהאדם מכניס את עצמו בידיעות אלו, על-ידי-זה הוא ממשיך על עצמו הארת עולם הבא בעולם הזה, שזה סוד מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כי על-ידי שהאדם מדבק את עצמו בו יתברך, ויודע שהכל ממנו יתברך, זה בעצמו עולם הבא ואין לה טוב יותר מזה, הינו כשאדם יודע שהכל ממנו יתברך, וזו מצות עשה שיצדיק הדין על כל מארעותיו, שגאמר (דברים ח, ה): "וינדעתם היום כי באשר ייסר איש את בנו הו"ה אלהיה מיסר", וצריכים להכניס את עצמו כל-כּוּן בזה, שידע שכל מה שעובר עליו, לא יוכל לשבור אותו, עד אפלו כשבאה עליו איזו צרה, יתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס:): כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, וכן הנה עושה נחום איש גמזו על כל הקורות המוצאות

אותו אמר: 'גם זו לטובה' (תענית כא.); כי באמת יסוד אמונה — לאהב משפטי ה', וכתבו הקדמונים, כי אחד ראה על חברו מפה ברגליו, ואמר לו: אני מצטער על המפה שברגליך, ענה ואמר לו: אני מחזיק טובה ליוצרי, שלא נתנה בעיני; רואים מזה איך כשאחד מרחם על חברו על שיש לו מפה ברגליו, וזה שיש מפה ברגליו נותן תודה להקדוש-ברוך-הוא, שלא הפה לו בעיניו; רואים מזה את המעלה והשבח הגדול של האדם הזוכה לקבל את היסורים באהבה, שעל-ידי-זה נמתק ממנו הכל.

ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תסתכל על שום ברירה שבעולם, כי מה לך עם אחרים, אתה הרגל את עצמך רק לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעושה עמך, ואפלו שבין כף ובין כף אתה סובל יסורים קשים ומרים, עם כל זאת תמיד תחפש את הצד הטוב שיש בך, שהקדוש-ברוך-הוא עושה עמך חסדים ורחמים גמורים, כי בנדאי הנה יכול להיות יותר גרוע, ובזה שתמצא את הטוב שעושה עמך הקדוש-ברוך-הוא, תבטל ממך את הרע שבאמת הנה צריך לבוא עליך, ויש דבור ממוהרנ"ת ז"ל שאמר: אם האדם אומר על כל דבר שהוא טוב, אומרים בשמים: זה טוב? אנחנו נראה לך מה טוב, ומשפיעים עליו טוב. ואם, חס-ושלום, על כל דבר הוא אומר שרע לי, אומרים לו בשמים: זה רע לך? אנחנו נראה לך מה שרע, וממשיכים עליו באמת רע, רחמנא לישזבן; ועל-כן ראה לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעושה עמך, ותשתדל למצא רק הטוב שיש בך, ואז תוכל לדון את עצמך ואת אחרים לכף זכות.

נא ונא ראה לברח ממדת הקנאה, לא לקנא בשום ברירה שבעולם, כי מה לך עם אחרים, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא לח.); ועל-כן אל תקנא בעושי עולה, כי אם ביראת הני"ה כל היום, ואין מה לקנא בזולתו בזה העולם כלל, כי כל אחד ואחד יש לו נקדה מה שאין בחברו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד); וצריכים להחיות

אֶת עֲצָמוֹ עִם נְקֻדָּתוֹ שֵׁשׁ בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַתְעֵלוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

נָא וְנָא, יְדִידֵי הַיָּקָר! תִּבְרַח מִכָּל מִינֵי מַחְלָקָת, וְאִיפֹה שְׂאֵתָה רַק שׁוֹמֵעַ מַחְלָקָת — תִּבְרַח מִשֵּׁם כְּמוֹ שְׁבוּרָחִים מֵאֵשׁ, כִּי אָמַר הַחֶכֶם: "תְּכַלִּית קִטְטָה — חֲרֻטָּה"; כִּי בְּכָל מִינֵי מַחְלָקָת וּקְטֻטוֹת עַל-פִּירֹב בָּאִים אַחֲרֶ-כֵּן לְחֲרֻטָּה, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהַכְנִס בְּדִין וּדְבָרִים עִם זולָתְךָ. שְׂתַק, שְׂתַק! כְּמֵאִמֵר הַחֶכֶם: "הַשְׂתִּיקָה לְכֹסֶלִי הִיא תְּשׁוּבָתוֹ", וְאִפְלוֹ אִם אֶחָד מִחֲרָפֶךָ וּמְגַדְפֶךָ, שְׂתַק, שְׂתַק! וְאַל תַּעֲנֶה לוֹ, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר הַחֶכֶם: "מֵעוֹלָם לֹא חֲרָפְנִי אָדָם יוֹתֵר מִפַּעַם אַחַת, כִּי בַּפַּעַם רֵאשׁוֹנָה אֶסְבֵּל חֲרָפְתִּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִחְרָפְנִי שְׁנִיָּה", וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְשְׂתַק וְלֵדָם עַל הַחֲרוּפִין וְעַל הַגְּדוּפִין וְעַל הַעֲלָבוֹנוֹת שֶׁהֵם מְנַת חֵלְקוֹ, וְזוֹכָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַעֲקָר רֵאֵה רַק לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂיךָ, שְׁזֵה עַקֵּר הַצְּלָחָתְךָ, בְּשַׁעַה שֶׁתַּתְקֵן אֶת מַעֲשֵׂיךָ, תַּצְּלִיחַ לַעֲלוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה. וְשֵׁאלוֹ פַּעַם לְחֶכֶם: בְּמָה יִתְנַקֵּם הָאָדָם מִשׁוֹנְאָיו? וְהַשִּׁיב הַחֶכֶם, שְׁיֹסִיף מַעֲלָה יִתְרָה בְּעֲצָמוֹ... הִינּוּ בְּזֵה שֶׁהָאָדָם מוֹסִיף מַעֲלָה עַל מַעֲלָתוֹ, בְּזֵה הוּא שׁוֹבֵר אֶת שׁוֹנְאָיו, לֹא כְּדָאִי לְלַכֵּת אֶתֶם בְּמַרְיבוֹת אוֹ וּפּוֹחִים, אֲלֵא לַעֲלוֹת בְּמַעֲלָה אַחֵר מַעֲלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטְּלוּ לְגַמְרִי. וּבְזֵה פִּרְשֵׁתִי: "הַיְוָ"ה לִי בְּעוֹזְרִי, וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׁוֹנְאָי" (תְּהִלִּים קיח, ז), הִינּוּ כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לִי, בְּזֵה בְּעֲצָמוֹ אֲנִי רוֹאֶה בְּמַפְלַת שׁוֹנְאֵי כִּי הַשׁוֹנְאִים שְׁלִי לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לִי, כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁאָדָם מַתְקֵן מַעֲשֵׂיו, וּמוֹסִיף מַעֲלָה עַל מַעֲלָתוֹ, וּמִמֵּילָא מִשְׁבָּחִים אוֹתוֹ, בְּזֵה בְּעֲצָמוֹ מַתְנַפְּלִים בְּשׁוֹנְאָיו. וְעַל-כֵּן רֵאֵה, אֲהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר! מָה לְפָנֶיךָ, וְתַכְנִיס דְּבוּרִים אֵלָיו הֵיטֵב הֵיטֵב בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים חֲמֵשׁ דְּקוֹת בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָּה, וְתַסְפֵּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ וְכָל מָה שֶׁמַּעִיק לָךְ, וְתַמִּיד תִּגְנֹב עוֹד חֲמֵשׁ דְּקוֹת

ועוד חמש דקות, ככה תהיה רגיל בשיחה בינך לבין קונך, עד שתצליח דרפך בכל אשר תפנה, כי אי-אפשר להצליח בזה העולם רק על-ידי תפלה והתבודדות, אשרי מי שחזק בעבודה הקדושה הזו.

ראה להיות חזק בתפלה בצבור: הן שחרית, הן מנחה, הן מעריב, ותתפלל מתוך הסדור דיקא מלה במלה, ובכח ובחיות, ועל-ידי-זה ימשכו עליך מחין על-אין להשמר מפגם-הברית (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'); כי על-ידי שמתפללים השלש תפלות, על-ידי-זה בונים לעצמו שלשה מחות: חקמה, בינה, דעת, והן שלש מחצות פנגד תאנה זו, והפל על-ידי שמתפללים השלש תפלות בכונה גדולה ובכח גדול; אשרי מי ששם לבו אל דברי אלו, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב וממש תחיני. את המכתב הזה העתקתי לעוד כמה מאנשי שלומנו כי פשוט הזמן אינו בידי לענות לך אחר ואחר.

כא תמד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ב טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו יאיר.

אקנה שגמרת את עריכת "אור יבנאל", כי חבל על כל מספר שלא נדפס.

תהלה לאל, בתי הרה וגל ילדה בן למזל טוב, והברית תהיה בעזרתו יתברך ביום ו' ערב-שבת-קדש.

אֲשֶׁר   כּא תמּה   בּנחל   מז

רְצִיתִי לְכַתֵּב לָךְ עוֹד בְּשָׂבוֹעַ שְׁעֵבֶר, אֲךָ לֹא אֶסְתַּיֵּעַ מִלְתָּא מְרֹב טְרָדוֹתַי.

גִּיסָךְ (בַּעֲלָהּ שֶׁל אַחֹת אֲשֶׁתְּךָ) טִלְפֵּן וְדַבֵּר עִמִּי בְּחֻצְפָּה גְדוֹלָה, וְנִתְתִּי לוֹ מְנָה אַחַת אֲפִים, וְאָנִי רוֹאֶה שְׂאִין עֵצָה עִמּוֹ רַק עִם עוֹרֵךְ-דִּין, וְלֹהֶשֶׁתְּהֵל לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ כֶסֶף, וְכֵךְ לְהַכְנִיעוֹ לְגַמְרִי.

תִּמְסֹר אֶת זֶה אֶל גִּיסָךְ ... אֶקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף הַכֵּל יִסְתַּדֵּר, וְתִפְטְרוּ מֵהַצָּרָה הַזֹּאת שְׁנִפְלָה עֲלֵיכֶם. צְרִיכִים רַק הַתְּחִזְקוֹת וְסִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה.

הַמְצָפָה לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ...

כּא תמּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר שְׁמוֹת, י"ב טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיְזַרְח.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי שְׁמֻחָה, שְׁצְרִיכִים לְשִׁמַּח אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי דְרָכִים שְׁבָעוּלָם, כִּי הָעֵקֶר הוּא שְׁמֻחָה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'), שְׁעַל-יְדֵי שְׁמֻחָה נִתְרַחֵב הַלֵּב, וְזֹכִים לִישׁוֹב הַדַּעַת, מֵה שְׂאִין כֵּן עֲצָבוֹת גּוֹרְמַת לְטְרוּף הַדַּעַת וּבִלְבוּל הַמַּחִין, וְאִינוּ זֹכָה לְחֹשֶׁב יָשָׁר וְכוּ', וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מֵה שְׁבִיכְלֶתְךָ לְהִיּוֹת בְּשְׁמֻחָה, וְתִשְׁמַע כְּלֵי זִמְרָה קְלָטוֹת שֶׁל שְׁמֻחָה, וְזֶה יָבִיא אוֹתְךָ לְשְׁמֻחָה, אֶל תִּסְתַּכַּל מֵה שְׂאֲחָרִים אוֹמְרִים, תִּדְאָג לְעַצְמְךָ, כִּי אָדָם קָרוֹב לְעַצְמוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כּא תמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ב טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָה צְרִיף לְתֵת מַפְעֵם לַפְעֵם נִיחָא לְמַחֲזִין, וּכְמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל בְּשַׁעֲה שְׁנַתָּן לוֹ שְׁעוּרִים גְּדוּלִים לְלַמֵּד בַּתּוֹרָה, שְׁתַּרְאָה גַם לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, כְּדֵי שְׁתַּתֵּן נִיחָא לְהַמְחִין שְׁלָךְ.

וְלִכֵּן שָׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִתְאַמֵּץ יוֹתֵר מִדְּאִי, שְׁלֹא יִהְיֶה רַבּוֹי הָאוֹר גּוֹרֵם לְשִׁבִירַת הַפְּלִים, כֹּל דְּבַר צְרִיף לְהִיּוֹת בְּעֵתוֹ וּבְזַמְנוֹ.

וְזָכַר גַּם זָכַר, אֲשֶׁר עֵקֶר הַצְּלַחַת הָאָדָם כְּשֶׁהוּא מְסַדֵּר בְּסֵדֶר נִכּוֹן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא תמוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ב טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפְּסָף לְהַדְּפֹסָה, אֲשֶׁר אֵין צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה, כִּי סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הֵם אֲשֶׁר מַצִּילִין בְּנֵי-אָדָם מִלְּפַל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, וְאֶפְלוּ שְׁכַבְרֵן נְפְלוּ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, הֵם מוֹצִיאִים אוֹתָם מִשָּׁם. וְלִכֵּן דְּבַר גְּדוּל לְנִדָּב תְּמִיד עַל הַדְּפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

תְּהִלָּה לְאֵל, עַכְשָׁו הַכְּנִסְתִּי לְדַפּוּס עוֹד פַּעַם אֶת "הַלְקוּטֵי-מוֹהַרְנ"ן", "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפַר-הַמִּדּוֹת", "שִׁיחוֹת-הַרְר"ן", "חִיֵּי-

מוֹהַר"ן מְפֹל סוּג חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים טְפָסִים. יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹזְכָה לְהַפִּיצֵם בְּעוֹלָם כְּמוֹ שְׂרַבְנוּ וְז"ל רַצָּה, וּמוֹהַר"ן תּוֹ וְז"ל הַגִּיחַ לְנוּ צְוֹאָה, וְאָמַר לְפָנָי הַסֵּתְלָקוֹתוֹ לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "הַעֲבֹדָה שְׁלָכֶם תְּהִיָּה — יְפוּצוּ מֵעִינֹתֶיךָ חוּצָה", וְכָתַב הַרְבֵּה הַקְדוֹשׁ מְטֻשְׁהָרִין וְז"ל בְּסִפְרוֹ: "פְּרַפְרָאוֹת לְחֻכְמָה" (עַל הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁשָּׁמַע בְּפִרוּשׁ מְמוֹהַר"ן תּוֹ וְז"ל, שֶׁחָשַׁב מִחֻשְׁבוֹת אֵיךְ הוּא יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ אֶת דַּעַת רַבְּנוּ וְז"ל בְּעוֹלָם? וּבָא לִידֵי מִסְקָנָה — רַק עַל-יְדֵי שְׂיִכְתָּב סְפָרִים עַל דַּעַת רַבְּנוּ וְז"ל, וַיְפִיצֵם בְּעוֹלָם, וַתְּהַלֵּךְ לְאֵל, כֵּן נִתְקַיְּמָה.

וְלָכֵן רָאָה לַעֲזוֹר לִי תָמִיד לְתַן נְדָבַת יָדְךָ עַל הַדְּפָסָה, כִּי הַסְפָּרִים שְׂוֹכְנֵי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַדֵּשׁ עַל דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְז"ל, הֵם הַמְקַרְבִּים הַיּוֹם אֶת הַדּוֹר לְרַבְּנוּ וְז"ל, וְרַב רַבִּם שֶׁל הַמְּפָרְסָמִים... שְׂיִישׁ בֵּין אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כְּהַיּוֹם, חֲזָרוּ בְּתֻשׁוּבָה בְּכָלֵל וְנִתְקַרְבוּ אֶל דַּעַת רַבְּנוּ וְז"ל בְּפִרְט, הִיָּה רַק עַל-יְדֵי הַקּוֹנְטְרַסִים וְהַחֻבְרוֹת, שֶׁהֵם הַיּוֹם מְדַבְּרִים עֲלֵיהֶם... אָבָל עֲלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ לְגִלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ וְז"ל בְּעוֹלָם, וְלִקְרַב אֲנָשִׁים אֶל "בֵּית הַתְּפִלָּה", שְׁגַם הֵם יִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרָךְ. וְזוֹ זְכוּת מְאֹד גְּדוֹלָה לְצַרְף עוֹד אֲנָשִׁים אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'); מָה אָמַר לָךְ! רָאוּי לְנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שֶׁאֲנַחְנוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ וְז"ל, וְדַע לָךְ, שֶׁעַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת הַיּוֹם רַק עַל-יְדֵי הַתְּמַדָּה וְשִׁקְיָדָה רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְדוֹשִׁים, אֲשֶׁר פָּנְיוֹ, שְׁכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ הַסִּפֵּר (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב).

הַעֲקָר אֵל תְּפִלַּת בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, אֵין דְּבָר כְּזֶה יֵאוּשׁ, כִּי כְּבָר צִעַק רַבְּנוּ וְז"ל בְּקוֹל עֲמָק: אֵין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, הוּי גִיּוּוֹאֵלֵד, וַיֵּיט אֵיךְ גִּישׁט מֵיֵאוּשׁ (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח); אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִכְנִיס בְּדַעַתוֹ אֶת הַלְמוּד הָעֲמָק שֶׁל רַבְּנוּ וְז"ל, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא תמח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ב טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶהוּ הַמִּפְתָּח
 לְפִתּוֹחַ כָּל הַפְּתָחִים וְהַשְּׁעָרִים, הֲרֵי יֵשׁ לְכָל דְּבָר שְׁעַר בְּשָׁמַיִם, שְׁעַר
 אֲמוֹנָה, שְׁעַר אֱמֶת וְכוּ', שְׁעַר בְּרָכָה וְכוּ', וְלִפְתּוֹחַ אֶת הַשְּׁעָרִים
 צְרִיכִים מִפְּתוּחוֹת, וְהַמִּפְתָּח הָרֵאשִׁי זֶהוּ תְּפִלָּה, כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה,
 אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְאִף
 שְׁבִיהַתְחִלָּה לֹא תִרְאֶה שׁוֹם דְּבָר זֶז וְכוּ', אֵל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים, כִּי
 כָּבֹד אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרָכוֹת י.): אֲפֹלוּ חָרַב תִּדָּה מִנַּחֲת עַל
 צְוֹארוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים; וְאָמְרוּ (בְּבֹא מִצִּיֵּא נט.):
 שְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ, הֵינּוּ בְּפָנֵי תְּפִלָּה עִם דְּמַעוֹת, שׁוֹם תְּפִלָּה
 לֹא תִלְךָ לְרִיק, וְלִכֵּן הִרְגַּל עֲצֻמָּךְ רַק לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְקֶשׁ
 עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מֵה שְׂאֵתָה רַק צְרִיךְ בְּלִי שׁוֹם חֻכְמוֹת, כְּמוֹ בֵּן
 שְׂאֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ מִלְּבַקֵּשׁ מֵאָבִיו כָּל מֵה שְׁצָרִיךְ וְכוּ', כִּךָ אֲסוּר
 לְהִתְבַּיֵּשׁ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שְׁצָרִיךְ, הֶעָקֵר בְּרַחֲמִים
 וּבִתְחִנּוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק
 א', סִימָן כ' וְסִימָן קצו), לֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה.

וּכְדֵי שֶׁהִתְפַּלּוֹת תִּתְקַבְּלֶנָה, צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר, הֵינּוּ
 לְבַקֵּשׁ עַל כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהֶעָקֵר לְבַקֵּשׁ שְׁפָלִים יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, וְיִקְיִם (זְכוּרָה יג, ב): "וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ",
 (עוֹבְדֵיהָ א, כא): "וְהִיָּתָה לְהוֹיָהּ הַמְּלוּכָה".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא תמט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ב טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי, תעשה לעצמך שעור מדי יום ביומו בספרי ה'חפץ חיים' מהלכות לשון-הרע, ושם תראה את חמרת המדבר לשון-הרע.

צריכים לשמר על הדבור, ואז ישמר את נפשו מקל רע, וכמו שאמר החכם מכל אדם (משלי כא, כג): "שמר פיו ולשונו, שמר מצרות נפשו", וחכמינו הקדושים אמרו (שבת נח:): על הפסוק (במדבר לא, כג): "כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש", אפלו דבור יבוא באש, ויש לומר רמז, אשר את הדבור צריכים להעביר באש התפלה, אם פגמת בדבור — תעבירו באש, הן להתפלל בהתלהבות, והן ללמד תורה בהתלהבות אש, וכמו שהאריכו חכמינו הקדושים (ערכין טו): אם פגם האדם בלשונו בלשון-הרע, ירבה בלמוד תורה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

כא תנ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ג טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לדעתי, כף צריך להיות גדל העמוד של הספר "שפת הנחל", ויכולים להוסיף גליון, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתוכל להמשיך את כל החלקים, כי לדעתי, יהיו עשרה כרכים ביחד עם ה"לקוטי-

תפלות". מה אמר לך! אין עוד שמחה יותר גדולה משמחה זו, שיכולים לגלות אמתת מציאותו יתברך גם לאנשים שהם ברחוב, ממש לקחת את דברי הרשב"י שבהר ובתקונים ובכתבי האריז"ל ודברי הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע ותלמידיו הקדושים, מתבליים בדברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל לצמצם את זה בצמצומים כאלו, עד שהכי גרוע והכי פחות, גם תהיה לו השגה בדבריהם הקדושים, שהם גלוי אלקות במדרגה עליונה עד מאד, עד שגם המגשמים וקטני ערך כמונו היום, תהיה להם השגה בכל זה. ועל-כן לא בחנם שעובר עלינו מה שעובר.

נא ונא להזהיר את ... שלא יהין לבוא לכאן בשום פנים ואפן, נא להודיע מה הגיב, פי אני אשלח אותו חזרה בלי רחמנות, יש לי מספיק צרות וכו', האם שלם לך על כל הספרים ספרי "גר להצדיק" שהפיץ.

נא להיות בקשר עם ... וכן עם ... ולשלח פקס תכף-ומיד אם הם נמצאים בבית, פי אני צריך להנחותם על האספה לישיבת המועצה שתהיה מחר.

המצפה לתשובה מהירה.

כא תנא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ג טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידו ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

מאד מאד אבקש את אנשי שלומנו היקרים, שתשמרו על הנקיון סביב לביתכם, פי הנקיון הוא יסוד גדול ביהדות, ובמקום נקי שם הוא השראת השכינה. ואמרו בזהר (פרשת ואתחנן רסד): אצטרף בר גש דלא יעביד טנופא ולכלוכא בתרעא דביתיה ולא

יוֹשִׁיד מִיַּיִן עֲכוּרִין [צָרִיף כֹּל אָדָם שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה טְנוּף וְלִכְלוּף בְּשַׁעַר בֵּיתוֹ, וְלֹא יִשְׁפֹּף מַיִם מִלְּכַלְכִּים שָׁמָּה]; וּמֵאֵד מְאֹד צָרִיכִים לְהִזְהֵר בְּדַבְרִים כָּאֵלוֹ, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַפִּיד עַל דְּבָרִים כָּאֵלוֹ מְאֹד מְאֹד. וְלִכֵּן אֲבָבְקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁישְׁתַּדֵּל לְנִקּוֹת סְבִיבוֹת בֵּיתוֹ כְּרֹאוֹי לְבֵית יִשְׂרָאֵל, שִׁיְהִיָּה נָקִי מִבֵּית וּמִבְחוּץ, וְאִם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ עַל הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ — רוּחֵץ אָדָם פְּנֵי יָדָיו וְרַגְלָיו בְּכָל יוֹם בְּשָׁבִיל קוֹנוֹ (שְׁבַת נ:), עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁאָדָם צָרִיף לְנִקּוֹת בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּסְבִיב בֵּיתוֹ, כִּי אֵין אָדָם דֵּר בְּדִירָה סְרוּחָה (סְפָה ד:); וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירוּשְׁלַמִי שְׁקָלִים, פָּרָק ג', הִלְכָה ג'): נְקִיּוֹת מְבִיאָה לִידֵי טְהָרָה וְלִידֵי רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, כִּי הַטְּהָרָה מִמְשַׁכֶּת עַל עֲצָמוֹ קְדוּשָׁה, וְלִכֵּן נִצְטוּיְנוּ לְנִקּוֹת אֶת הַיָּדִים לִפְנֵי אֲכִילָה, עַד שָׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוּטָה ד:): הַמְּזוּלָזֵל בְּנִטְיִלַת יָדִים — נִעְקָר מִן הָעוֹלָם; כָּל-כֵּךְ הִחְמִירוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּמִדַּת הַטְּהָרָה וְהַנְּקִיּוֹת. וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד, שִׁיְהִיָּה נָקִי בְּבֵיתְכֶם וְנָקִי בְחוּץ, וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן שִׁיְהִיָּה נָקִי בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, שֶׁהוּא מְקוֹם מִשְׁכַּן הַשְּׁכִינָה.

עוֹד אֲבָבְקֵשׁ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שִׁיְזַהְרוּ מְאֹד מְאֹד לֹא לְטַבֵּל בַּמַּעֲזֵן לְמַעְלָה עַל הַהָר שֶׁשׁוֹתִים מִזֶּה, כִּי אַתֶּם צָרִיכִים לְדַעַת, שֶׁהַמַּיִם לֹא עוֹבְרִים סְנוּן וְטָהוּר, וְצָרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבָרִים כָּאֵלוֹ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (חֲלִין י:): חֲמִירָא סַבְנַתָּא מֵאִסוּרָא; וְזֶה פָּשוּט מְסַכֵּן לְבְרִיאוֹת. וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְזַהֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שִׁישְׁתַּשְׁבּוּ הֵן עִם עֲצָמָם וְהֵן עִם זוּלָתָם, וְלֹא יִכְנָסוּ לְתוֹךְ הַמַּעֲזֵן שֶׁמֵּיעֵד אֵף וְרַק לְמַיִם לְשִׁתִּיָּה וְלֹא לְטַבִּילָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲרִין ל:), שָׁאָדָם צָרִיף לְצִאת יָדֵי הַבְּרִיּוֹת כְּדִרְךָ שֶׁהוּא צָרִיף לְצִאת יָדֵי הַמְּקוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר וְהִיִּיתֶם נְקִיִּים מִהַיָּדִים וּמִיִּשְׂרָאֵל, לֹא יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁמֶצֶד אֶחָד אֲהִיָּה יְהוּדִי דְתִי וְחֲרַד לְדַבֵּר ה', וְאֲקַיִם מִצְוֹת טְבִילָה, וּמִצְד שְׁנֵי אֲגָרִם הָרִס וְחֲרַבֵּן לְבְרִיּוֹת. כִּי אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת נָקִי הֵן לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְהֵן לְבִגְי אָדָם. וְאִם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (דִּרְךָ אֶרֶץ רַבָּה, פָּרָק י'): לֹא יִרַק אָדָם בְּפָנָי חֲבָרוֹ, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִתְגַּעַל, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִסוּר לְהַכְנִס בַּמַּעֲזֵן

מִיָּם הַמֵּיעֵד לְשִׁתְּיָהּ, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנו
הַיְקָרִים, שְׂיִקְיָמוּ אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים, כִּי הֵם עֹקְרִים גְּדוֹלִים בְּנִקְיֹת
וּבְכָבוֹד הַבְּרִיּוֹת, שְׂאָסוּר לְזַלְזֹל בָּהֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְקִדְשׁ אֶת שֵׁם שָׁמַיִם בְּרַבִּים, וְאַחֲרֵי שֶׁהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָנוּ לְטַהֵר אֶת הַד' אֲמוֹת שְׁלָנוּ מִכָּל מִיָּנִי אֱלִימוֹת
וְאִינְשֵׁי דְלֹא מַעֲלֵי וְכוּ', רְאוּי לָנוּ עֲכָשׁוּ לְבָנוֹת אֶת קַהֲלָתָנוּ עַל טְהַרְת
הַקִּדְשׁ, וְלַחֲנֹף אֶת יְלָדֵינוּ גַם-כֵּן בְּצוּרָה זוֹ, שְׂיִהְיוּ בְּעַלֵי דְרָף אֶרֶץ
לְזוּלְתָם.

תִּזְכְּרוּ תָמִיד כִּי אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים רַק בְּיָדוֹ יְתִבְרֶךָ, כִּי
(אָבוֹת פָּרָק ג'): מְצוּדָה פְּרוּסָה עַל כָּל הַחַיִּים, אָדָם אָסוּר לְדַבֵּר
בְּגְדוּלוֹת שְׂאֲנֵי אֲעַשֶׂה לָּךְ כְּכֹה... וְאֲנִי אֲעַקֵּר אוֹתְךָ... וְאֲנִי אֲסַלֵּק
אוֹתְךָ... וְאֲנִי אֲרָאֶה לָּךְ... וְכַדוּמָה לְשׁוֹנוֹת כָּאֱלוֹהִים, כִּי אִף אֶחָד אֵינוֹ
בְּטוֹחַ עִם הַחַיִּים שְׁלוֹ. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל יַעַת
וְרָגַע מִמֶּשׁ, כִּי עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה תְּהִלֵּל יְהוָה (מְדַרְשׁ שׁוּחַר טוֹב,
תְּהִלִּים קג); כִּי כָּל נְשִׁימָה שְׂאָדָם נוֹשֵׁם, הוּא נוֹשֵׁם אֲוִיר אֱלֹקִי,
וּבְלַעֲדָיו יְתִבְרֶךָ כְּרָגַע אֵין לוֹ קִיּוֹם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן יא): עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה
שְׂאָדָם נוֹשֵׁם, צְרִיךְ לְקַלֵּס לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; וְעַל-כֵּן אֵל יִתְפָּאֵר
אָדָם עַל זוּלְתוֹ, שְׂיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ מַשְׂהוֹ, כִּי אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים
רַק בְּיָדוֹ יְתִבְרֶךָ, וּבִן רָגַע לְרָגַע אָדָם כְּכָר לֹא נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם,
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד גַּם עַל נְקִיּוֹת הַלְּשׁוֹן, לֹא לְקַלֵּל
וְלֹא לְנַבֵּל אֶת פִּי, וְתָמִיד לְזַכֵּר שְׂאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים לְפָנָיו יְתִבְרֶךָ. וְאִם
נִחְיָה בְּצוּרָה כְּזוֹ, כָּל הַחַיִּים שְׁלָנוּ יִהְיוּ חַיֵּי קִדְשָׁה וְטְהַרָה, אֲשֶׁרֵי מִי
שְׂמַכְנִים דְּבוּרִים אֱלוֹהִים בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַכָּפַל הַדְּבָר, תִּשְׁתַּדְּלוּ תָמִיד לְהַתְחַשֵּׁב בְּרַגְשׁוֹת זוּלְתְּכֶם, וְאִז
תִּצְלִיחוּ בְּחַיִּיכֶם, כִּי תִשְׂאוּ חֵן בְּעֵינַי כָּל.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ג טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, רְאֵי לְהִתְחַזֵּק מְאֹד, וְאֵל תְּשִׁימֵי לִבִּי, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁעוּד תְּרוּי הַרְבֵּה נַחַת מִבְּנֶךָ ... הוּא יִהְיֶה צַדִּיק וְנוֹטֵר הַבְּרִית, וְלִמְדוֹן וְתִלְמִיד חָכֵם גָּדוֹל, כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל אֱלֹהֵי הַיָּלָדִים שֶׁהֵם פְּרָאִיִּים בְּצַעֲרוֹתָם, אַחֲר־כֵּן כְּשִׁמְכֹנִיסִים אֶת הַמֶּרְץ שֶׁלָּהֶם בַּלְמוּד, אָז מִצְּלִיחִים מְאֹד. כֵּן יִקְרָה עִם הַבֵּן שֶׁלָּךְ, וְלִכֵּן אֵל תִּדְאַגֵּי, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר. וּבַפֶּרֶט שְׁבַעֲוֹד שְׁבֹועֵ אֹ שְׁבֹועִים אֶהְיֶה שָׁם, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, הַעֲקֹר רְאֵי לְשִׁמַּח וּלְשִׁמַּח אֶת כָּל הַנְּשִׁים, כִּי הַעֲקֹר הוּא שְׁמֵחָה, כְּשֵׁשׁ לְאֶדָם שְׁמֵחָה, אִזּוֹ יֵשׁ לוֹ הַכֵּל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ג טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא לֹא לְהַשְׁבֵּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן, מֵאַחַר שֵׁשׁ לָנוּ רַבֵּי גָדוֹל כְּזֶה, שְׁרָאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח עִמּוֹ מְאֹד: "כֵּךְ רַבְּנוּ נִגְיָלָה כֵּךְ רַבְּנוּ וְנִשְׁמַחָה", וְאָמַר רַבְּנוּ ו'ל (שיחות-ה'ר"ן, סימן קעז): אַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד לְשִׁמַּח, שֵׁשׁ לָכֶם רַבֵּי כְּזֶה; וְאָמְרוּ אֲנִשֵּׁי שְׁלוּמֵנוּ: וְאִם לֹא שְׁמֵחִים עִם זֶה, סִימָן שָׂאִין לָנוּ אֲמוּנַת חֲכָמִים. וְלִכֵּן עֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אִין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר מִי זֶה

רַבְּנוּ וְ"ל, וְעוֹד יוֹם יָבוֹא, שְׁפָלָם יִקְנְאוּ בְּאֵלֹו שְׁזָכוּ לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים
אֶל רַבְּנוּ וְ"ל, בְּשַׁעַה שְׁאוּרוֹ הִיָּה גְנוּז מְכַל הָעוֹלָם כָּלוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

כֹּא תַנַּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ בְּצִרוּף כֶּסֶף הַפְּדִיוֹן, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, עַל-יָדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

תְּפִלָּה בְּכַח פְּרוּשׁוֹ לְקֶשֶׁר אֶת הַמַּחְשָׁבָה אֶל הַדְּבוּר, צְרִיכִים
לְכוֹן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת. וְהִיּוֹת שֶׁהַמַּחְשָׁבָה בּוֹרַחַת מִדְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה, הַפֶּה
מְדַבֵּר דְּבוּרֵי הַתְּפִלָּה: שְׁחֲרִית, מְנַחֵה, עֲרַבִּית, וְהַמַּחְשָׁבָה חוֹשֶׁבֶת כָּל
מִינֵי מַחְשָׁבוֹת, וְצְרִיכִים כַּחוֹת עֲצוּמִים לְקֶשֶׁר אֶת הַמַּחְשָׁבָה אֶל
הַדְּבוּר, שְׂיִכּוֹן אֶל מַה שֶּׁהוּא מְדַבֵּר, וְעַל זֶה צְרִיכִים כַּחוֹת עֲצוּמִים,
וְרַק זֹו נִקְרָאת תְּפִלָּה בְּכַח, לְקֶשֶׁר אֶת הַמַּחְשָׁבָה אֶל הַדְּבוּר עִם כָּל
הַכַּחוֹת, כִּי הַמַּחְשָׁבָה תְּמִיד בּוֹרַחַת מִפְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, הַפֶּה מְדַבֵּר
תְּבוֹת הַתְּפִלָּה, וְהַמַּחְשָׁבָה פּוֹרַחַת וּמְשׁוּטְטָת בְּכָל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְכוּ',
דוֹק וְתִשְׁפַח, כִּי כֶּף הוּא הָאֵמֶת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כֹּא תַנָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רְאֵה לִישָׁב דַּעְתָּךְ אֵיךְ שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ הַיָּמִים הַטּוֹבִים שְׁלָךְ

בְּהֶבֶל וְרִיק וְכוּ', בְּשִׁעָה שְׁאֵתָה יְכוּל לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, שְׂזָה לְמוֹד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הִלְכָה וְאֶגְדָּה, וְלַעֲשׂוֹת מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

יש מאמר החכם: "אדם דואג על אבוד דמיו, ואינו דואג על אבוד ימיו, דמיו חוזרים וימיו אינם חוזרים", ולכן חבל מאד מאד, שיעברו עליך סתם ככה ימיה וכו', תעשה לעצמך שיעור במקרא, תלמוד, חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, וכן תגרס בכל יום כסדרן הרבה פרקים משניות, ודפים גמרא, ודפים זהר ותקונים וכו', אשר הם חיות לנפש, ואם יפגס בך חמידו דאורייתא, אז כבר לא תרצה שום דבר, רק את התורה בעצמה, ולא תלך בטל, וכל יום ויום יהיה אצלך יום ארוך ומלא עם טוב אמת ונצח.

רק תמסר את עצמך כל בלך אליו יתברך, ודע לך, שהוא יתברך מחיה ומתהוה את כל הבריאה בלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ובידיעה זו יתפרדו ממך כל פועלי און, וימתקו ממך כל הדינים, וכל אויביך ושונאיך יפלו תחתך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

כא תנו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ג טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין סדר הדרך הלאמוד של רבנו ו"ל המוכא באריכות קצת בדבריו ו"ל (עין שיחות הר"ן, סימן עו): איני יודע מה אתה יוצא נגד זה? חכמינו הקדושים אמרו (שבת סג): אמר רב כהנא פד הוינא בר תמני סרי שנין והוה גמרינא ליה לכולה תלמודא, ולא הוה ידענא דאין מקרא יוצא מידי פשוטו וכו', הרי שרב כהנא אמר:

קִשְׁהֵייתִי בֶּן שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְגַמְרֵתִי אֶת כָּל הַשָּׁס, וְלֹא יָדַע דְּבַר זֶה, שְׂאִין מְקַרָּא יוֹצֵא מִיַּד פְּשוּטוֹ. וּפְרַשׁ רַש"י לְגֵרֶס שְׁמַעְתָּא מִרְבָּה, וְאֵף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע לְכַלְהוּ טַעְמִיהָ, הֲרִי שְׁלָף לְפָנֶיהָ, דְּלִיגְמַר אֵינִישׁ וְהֵדֵר לְסַבְר, מְלַבֵּד זֹאת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲבוּדָה וְרַח י"ט): לְעוֹלָם לְגֵרֶס אֵינִישׁ אֵף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע מֵאֵי קָאָמַר וְכוּ', וְלִכְּנֵן אֲנִי לֹא יוֹדַע לְמָה אֶתָּה צָרִיף לְנִבְחַ כְּמוֹ כְּלָב, וְלִכְתֹּב נִגְדַּז זֶה כָּל-כְּפֹךְ?! תַּאֲמִין לִי, אֲנִי יָכוֹל לְהַבִּיא לָךְ מַעוֹד הַרְבֵּה מְקוֹמוֹת מַש"ס וּפּוֹסְקִים וּמְזַהֵר הַקְּדוּשׁ רְאִיָּה עַל דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֵף מַה יִּהְיֶה מְזַהֵר? הָאֵם תּוֹדָה אַל הָאֲמֵת? הֲרִי אֶתָּה לֹא מְחַפֵּשׁ אֶת הָאֲמֵת, אֶתָּה רַק רוֹצֵה לְקַנְתָּר, לָךְ לֹא אֲכַפֵּת שְׂרַבְכוּת רַבְכוּת בְּנֵי הַנְּעוּרִים מְסִתּוֹבְבִים וְלֹא לוֹמְדִים כָּלֵל, וּמְמִילָא יוֹצֵאִים לְתַרְבוּת רְעָה, כִּי (כְּתוּבוֹת נ"ט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִיַּדֵּי שְׁעֵמוּם (שְׁגָעוֹן) וְלִיַּדֵּי זְמָה, עוֹשִׂים כָּל מִינֵי עֲבֻרוֹת וְכוּ' וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְכָל זֶה נִזְקָף לְחוּבָךְ.

הַמְצַפָּה שֶׁתִּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל הַזְלוּזִים...

כא תנז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

שְׁמַר מְאֹד עַל הַבְּרִיאוֹת שְׁלָךְ. דַּע לָךְ, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל הַשָּׁנָה, וְאָמַר: מְעַן דְּאֶרְף הֵיטֵן דְּעַם שְׁלָאָף [צָרִיכִים לְשַׁמַּר מְאֹד עַל זְמַנֵּי הַשָּׁנָה], כִּי כְּשֶׁאֲדָם יֵשֵׁן, אֲזִי הוּא מִיִּשְׁב, וְיֵשׁ לוֹ נִיחָא לְמַחֲזִין, וְאֲזוּ בְּזִמְן קֶצֶר יָכוֹל לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד עִם שְׁכָל וְהַבְּנָה נְכוֹנָה, לֹא-כֵן מִי שְׁמַמְעֵט בְּשָׁנָה, אֲזִי מְסִתּוֹבֵב כָּל הַיּוֹם כְּשֹׁכּוֹר, וּכְסוּס שְׁגָם-כֵּן יֵשֵׁן מְעַט, אֲבָל נִשְׁאָר סוּס, וְדַע לָךְ, שְׂאִין לָךְ בְּחוּר שְׁלֹא נִתְפָּס בִּיַּדֵּי הַסְּמ"ך-מ"ם לְבַלּוֹת אֶת הַלֵּילוֹת עִם שְׁטִיּוֹת וְכוּ', כִּי הַסְּמ"ך-מ"ם שָׁם לוֹ מְלַכְדָּת, כְּדִי שְׁבַבְקָר לֹא יוּכַל לְקוּם, רַק מְאָחַר מְאֹד וְכוּ', וְגַם אֲזוּ הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, וּמְמִילָא כְּבָר אֵין לוֹ

חֶשֶׁק לֹא לְהִתְפַּלֵּל הֵן בְּמִגְזֵן וְהֵן בְּכֻלָּל לֹא מִיִּשְׁבֵּב לְהִתְפַּלֵּל, וּמִמִּילָא גַם לֹא לְלַמֵּד, וְכִף עוֹבֵר עָלָיו כָּל הַיּוֹם, וְהוּא בְּיָאוֹשׁ עִמָּךְ הַנוֹבֵעַ מֵעֲצָלוֹת וְכוּ', וְהֵן שְׁצָרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל הָאֲכִילָה לְאָכֵל בְּזִמְנָא, וְלֹא לְאָכֵל מֵאֲכָלִים מְשֻׁנִּים וְכוּ', וְעַל-יְדֵי שְׁאֲדָם שׁוֹמֵר עַל הַשְּׁנָה וְעַל הָאֲכָל, אֲזִי יְכוּל לְהִתְפַּלֵּל בְּחֵינִית וּבְדַבְּקוֹת, וְכֵן יְכוּל לְלַמֵּד וּלְהִבִּין מַה הוּא לּוֹמֵד, וְהַסְּמִ"ךְ-מ"ם מְטַשְׁטֵשׁ אֶת הָאֲדָם בְּתַחֲבוּלוֹתָיו, וְהוּא הוּא מַה שְּׁמִסִּית אֶת הָאֲדָם לְסַגְּף עֲצָמוֹ בְּשְׁנָה וְאֲכִילָה וְכוּ', וְכִף תּוֹפֵס אוֹתוֹ בְּתוֹךְ מְצוּדָתוֹ, וְאֲזִי הָאֲדָם הוּא כְּכָר אֲבוּד לְגַמְרִי.

וְלָכֵן שְׁמַע בְּעֲצָתִי, וַיִּקְיִם בְּךָ (מִשְׁלֵי א, לג): "וְשׁוֹמֵעַ לִי יִשְׁכּוֹן בְּטַח וְשֹׁאֲנָן מִפַּחַד רָעָה", וּפִרְשׁ רַש"י "יִשְׁכּוֹן בְּטַח" — בְּעוֹלָם הַזֶּה, "וְשֹׁאֲנָן" — לְעוֹלָם הַבָּא, "מִפַּחַד רָעָה" — מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֲנוֹם, הָעֵקֶר לֹא לְבָלוֹת אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר מִכָּל. וַיִּזְכֹּר כִּי כָּל "רִגְעַ" מִמַּשׁ הָאֲדָם מֵת, כִּי הִרְגַע שְׁעָבֵר, כְּכָר לֹא יִחְזֹר אֵלָיו, מִכָּל שְׁכָן שְׁעָה וּמִכָּל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן יוֹם, וְלָכֵן שְׁמֹר עַל הַיָּמִים וְהַשְּׁעוֹת וְהִרְגַעִים שְׁלָךְ לְמַלְאוֹת בָּהֶם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא תנח.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ג טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִרְבוֹת בְּצַדִּיקָה, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פִּרְשָׁה לֵד, סִימָן ט'): הָעֲנִי הַזֶּה עוֹמֵד עַל פְּתִיחָךְ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים קט, לד): "כִּי יַעֲמוּד לִימִין אַבְיּוֹן", אִם נִתְּתָ לּוֹ, דַּע, מִי שְׁעוֹמֵד עַל יְמִינוֹ נוֹתֵן לָךְ שְׁכָרְךָ, וְאִם לֹא נִתְּתָ לּוֹ, דַּע, מִי שְׁעוֹמֵד עַל יְמִינוֹ — פּוֹרֵעַ מִמָּךְ, דְּכִתִּיב (שָׁם): "לְהוֹשִׁיעַ

מְשׁוֹפְטֵי נַפְשׁוֹ"; וְאָמְרוּ (תַּנְחוּמָא מְשַׁפְּטִים): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נַפְשׁוֹ שֶׁל עֲנִי הֵיטָה מְפֹרָפֶסֶת לְצֵאת מִן הָרֶעֶב, וְנִתְּתָ לּוֹ פְּרֻנְסָה וְהַחַיִּיתָ אוֹתוֹ, חַיִּיד, שְׂאֲנִי מִחֲזִיר לְךָ נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ. לְמַחַר בְּנֶד אוּ בַתֶּךָ בְּאִין לִידֵי חֲלִי וְלִידֵי מִיתָה, וְאֶזְכֹּר אֲנִי לְהֵם אֶת הַמְצֻנָה שְׁעֲשִׂיתָ עִם הָעֲנִי, וּמְצִיל אֲנִי אוֹתָם מִן הַמִּיתָה. הָיִי (מְשַׁלִּי יט, יז): "וַיִּגְמְלוּ יִשְׁלָם לּוֹ", שְׂאֲנִי מְשַׁלָּם לְךָ נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ; וְלִכְן אַף פְּעַם אַל תִּגְרַשׁ עֲנִי מִפֶּתַח בֵּיתְךָ, אֲדַרְבָּה תִּקְבְּלוּ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וּבְזָכוֹת זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב לְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תנט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ד טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוּ יְאִיר.

פֶּה תִּקְבֹּל מִכְּתָב כָּלְלִי, טוֹב שְׂיִהְיֶה לְךָ אֶת זֶה בְּכִיס, וְתִרְאֶה אֶת זֶה בְּלִילָה בְּעֵת הַיְשִׁיבָה בְּמוֹעֶצָה לְ... רַק אַל תִּשְׁאִיר אֶת זֶה אֶצְלוֹ, אֲנִי מְקַנֶּה שֶׁהוּא יִשְׁבֵּר, רַק סְבֻלָּנוֹת וְעוֹד פְּעַם סְבֻלָּנוֹת, וְלֹא לְלַכֵּת עִמּוֹ בַתְּקוּף, וּזְכֹר כָּלֵל זֶה, אֲנִי מְקַנֶּה שְׁעוֹד הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת נְסִים נִגְלִים.

רְאֵה לְדוּחַ אַחַר הַיְשִׁיבָה, כִּי עֲנִי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא לְמַסֵּר אֶת הַמְּכָתָב שֶׁל ... לְ.... שְׂיִמְסֹר לּוֹ.

כא תס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ד טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיֹתֵר, וְתָמִיד תִּכְתֵּב לִי דו"ח, כִּי מִמֶּשׁ
כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שְׁאֵתָה כּוֹתֵב לִי, אַתָּה מַחִיָּה אוֹתִי בְּלִי שׁוֹם גְּזָמָא
כָּלָל, כִּי עֵינַי וְלִבִּי בְּיִבְנָאֵל תָּמִיד, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
סוֹף כָּל סוֹף לְכוּא וְלִגּוּר שָׁם.

אוֹדוֹת הַבְּחוּרִים, עָקֵר סוּד הַהֲצֻלְחָה הוּא סְבֻלָּנוֹת, כִּי עִם יְלָדִים
צָרִיכִים סְבֻלָּנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, וּבְפֶרֶט עִם בְּחוּרִים, מְצַד אֶחָד
לְקִרְבֵּי אוֹתָם בְּאַהֲבָה אֲבֵהִית, וּמְצַד שְׁנַי לְהִיּוֹת עִמָּהֶם בְּיַד חֲזָקָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבוּרֵד עֲצָמֶךָ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָעֵקֶר הוּא
תְּפִלָּה וְהִתְבוּרָדוֹת, כִּי בְּלִי תְּפִלָּה וְהִתְבוּרָדוֹת, אֵין לְהָאָדָם שׁוֹם קִיּוּם
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט, אֲשֶׁרִי
מִי שְׁחָזַק בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִם הַבְּחוּרִים רַק מִהִתְכַּלִּית, כִּי זֶה הָעֵקֶר,
כִּי סוֹף כָּל סוֹף הֵם בְּחוּרִים צְעִירִים, וְעַכְשָׁו אִם מְדַבְּרִים אִתָּם בְּאִפְן
רְצִינִי — מְצַלִּיחִים מְאֹד, וְעַל-כֵּן תִּחְדִּיר בָּהֶם רַק הִתְכַּלִּית, וְלִסְפֹּר
לָהֶם סְפוּרִים מְאֻשִׁי שְׁלוּמֵנוּ, וּבְפֶרֶט שְׁיֵשׁ כָּבֵר תִּשְׁעָה חֻלְקֵי
שִׁיחוֹת-מוֹהֲרָא"ש, יֵשׁ לָךְ שָׁם אוֹצְרוֹת וְאוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת שֶׁל דְּבוּרִים
לְדַבֵּר עִמָּהֶם מִהִתְכַּלִּית הַנְּצַחִית, וְאִיךָ שְׁאֵין שׁוֹם תְּכַלִּית אַחֲרֵת בְּזֶה
הָעוֹלָם, רַק לְעַבֵּד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתוֹרָה וְתְּפִלָּה, וְתַעֲזֹרֵר

אוֹתָם הִרְבֵּה עַל אֲמִירַת מְשָׁנִיּוֹת, שְׁמוֹנְכֶכֶת אֶת הַנְּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֹזֵק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

שְׁלַחְתִּי עִם ... כֶּסֶף בְּעִבּוֹר חֹדֶשׁ כֶּסֶלוֹ, נָא לְהוֹדִיעַנִי אִם קִבַּלְתָּ אֶת זֶה.

כא תסא

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ד טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדִּו"ח, וְאִין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֵׁשׁ לִי, כְּשֵׁאתָן מִתְנַעְדוֹת יַחַד, כִּי זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי, שְׂתַהֲיָה אֶהְבָּה, אַחְוָה וְרַעוּת בֵּין הַנָּשִׁים, וְאִשָּׁה תַעֲזוֹר לְרַעוּתָהּ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, הַעֲקָר לְהַחֲדִיר בִּינִיכָן שְׂמֵחָה אֲמַתִּית, שְׂתַהֲיָה לְכֵן שְׂמַחַת הַחַיִּים וְשְׁלוֹם וְאֶהְבָּה מִמֶּשׁ כְּמוֹ אַחִיוֹת, וְזֶה מִמֶּשׁ כָּל הַנַּחַת-רוּחַ שְׁלִי, וְעַל-כֵּן הִיָּה עֲנִין נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד לְהַתְאַסֵּף פַּעַם בְּשַׁבּוּעַ, וְזֶה יוֹסִיף הִרְבֵּה לְקַהֲלָתְנוּ לְהַתְפַּתַּח, וְלַעֲזוֹר אַחַת לְשָׁנִיָּה.

עָלִי לְהוֹדִיעַ לָךְ, שְׂרָאוּי לְהַתְחַשֵּׁב עִם רַגְשׁוֹת זוּלָתוֹ, לְמִשָּׁל אֶת כּוֹתֶבֶת בֵּין הַשָּׂאֵר: "אֲנִי רוֹאָה שְׁלִכְלָם רְצוֹנוֹת טוֹבִים, צָרִיךְ רַק לְהַתְחַזֵּק וְלַתַּת לְכָל אֶחָד אֶת הַהֲרַגְשָׁה שֶׁהוּא רְצוּי, וַיֵּשׁ לוֹ מֵה לְתָרָם"; וּפֹה יֵשׁ בְּעֵינָהּ, כִּי יֵשׁ כַּמָּה נָשִׁים, שְׁבָאָמֶת יְכוּלוֹת לְתָרָם הִרְבֵּה, אִף עוֹצְרִים וּמוֹנְעִים מֵהֵן, אוֹ נוֹתְנִים לָהֶן הַהֲרַגְשָׁה שֶׁל זְלוּזָל, לְמִשָּׁל: גְּבַרְת ... תַּחֲיָה, הִיָּה לָהּ שְׁעוֹר בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְהִיא מְרַגֶּשֶׁת שֶׁהַנָּשִׁים בְּטָלוּ אֶת זֶה מִמֶּנָּה, כִּי עָשׂוּ צְחוּק מִהַשְּׁעוֹר, דְּבַר כְּזֶה אֲסוּר שְׂיִקְרָה, וְלָמָּה? כִּי כָּלְנוּ לוֹמְדִים אֶת הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן טוֹב מְאֹד לְשִׁמְעַ גַּם שְׁעוֹר מִדְּבָרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְזֶה יִתָּרָם

הַרְבֵּה מְאֹד. וְלִכֵּן תִּרְאוּ לְהַבִּין אֶת כֵּלְךָ וְלַעֲזֹר לְכֻלְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַכְנוּ תָּמִיד.

אִין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַחֶסֶד שֶׁאֵת עוֹשֶׂה בְּזֶה שֶׁאֵת אוֹסֶפֶת אֶת נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ פַּעַם בְּשָׁבוּעַ וּמִדְּבָרִים יַחַד, כִּי עֲצָם הֵהֱתַאֲסְפוֹת שְׁמֵתֶאֱסְפוֹת יַחַד נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, זֶה כְּכֹר דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמִּדְּבָרִים דְּבוּרֵי יִרְאֵת שְׁמִים וְאֶהְבָּה — זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל. יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּאַמַּת תִּצְלַחְנָה בְּמִשְׁמֵתְכֶן, וּתְבַשְׂרוּ לִי תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵי לְהַתְעַקֵּשׁ בְּכָל שָׁבוּעַ לְהַזְמִין מֶה שְׁיִוָּתֵר נְשִׁים מִנְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְצָרִיכִים לְשַׁכְנֵעַ אוֹתָן שֶׁתְּבִאֲנָה.

כּא תסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ד טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם וְשׁוּם דְּבַר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עָקַר גְּדֹלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל — כְּשִׁזּוּכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד, וְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יְכוּל לְנַתֵּק אוֹתוֹ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה כָּל הַלְמוּד שֶׁמִּלְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁלֹּא נִתְפַּעַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֶפְלוּ שֶׁתִּהְיֶה אִיזוֹ עֲזוֹת פָּנִים, שְׁיַעֲזִיז פָּנָיו וְנִגְדֵד וְנִגְדֵד הַצְּדִיקִים וְכוּ', אֲסוּר לָךְ לְהַתְפַּעַל מִמֶּנּוּ כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה אֶתְּךָ צָרִיךְ לְהַתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שֶׁמִּתְרַחֵקִים מִמְּצָרַע, כִּי מוּבָא בְּרַמְבַּ"ן הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר מְצָרַע יֵשׁ לוֹ כַּח הַטְּמָאָה, שְׁמִי שָׂרָק עוֹמֵד עַל יַד הָאוִיר שְׁלוֹ, כְּכֹר מִזִּיק לוֹ. וְעַל-כֵּן אִם רוֹאִים מְצָרַע כְּזֶה, שֶׁהוּא מוֹצִיא רַע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (פְּרַשְׁת מְצָרַע), שֶׁתְּבַת מְצָרַע

הוא מוציא רע, בשביל שהוציא רע ונדבר נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד הצדיקים, על-פן צריכים להתרחק ממנו לגמרי, וכדד ישב מחוץ למחנה. ואסור להתעסק עמו, ואז אם תלך, אהובי, ידידי היקר! בדרך זו, תהיה שמור מכל מיני מזיקים, וכונאי מן השמים ישלמו לו חזרה. וכעין שאנשי שלומנו היקרים תמיד אמרו: בשעה שאפה רואה עזות פנים, שלא יהיה לה שום עסק עמו, תשמור מרחק ממנו, אבל אל תחשב שהוא יפטר מענש מן השמים. ולכן ראה, ידידי היקר! להתרחק מרשע מרשע שמדבר נגד האמונה הקדושה ונגד הצדיק.

מה אמר לך, ידידי היקר! רואים בחוש איך שהסמ"ך-מ"ם עובד מאוד מאוד על כל מי שרוצה להתקרב אל רבנו ז"ל, ורוצה להחלישו, וצריכים התחזקות חדשה בכל יום ויום, ועקר ההתחזקות לא להתפעל משום בריה שבעולם יהיה מה שיהיה, פי צריכים לחקק בדעתו, אשר אין בלעדיו תברך כלל, והוא תברך מחיה ומנהיה ומקנים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו תברך, וברגע שמדבקים את עצמם בו תברך, לא תוכל לו שום בריה שבעולם, פי הוא תברך אב הרחמן, ובפרשת השבוע כתיב, שפרעה אמר (שמות א, י): "הבה נתחכמה לו פן ירבה וגו'", וישימו עליו שרי מסים למען ענותו בסבלותם וגו', ו"וכאשר יענו אותו פן ירבה וכן יפרץ וגו', ונדרשו חכמינו הקדושים (סוטה יא.): רוח-הקדש צונחת אתם אומרים פן ירבה, ואני אומר פן ירבה; פי ברגע שעם ישראל מדבקים את עצמם באין סוף ברוך הוא, ויודעים שאין בלעדיו תברך כלל, לא יועיל לסמ"ך-מ"ם ולשלוחיו לעשות לנו שום דבר. אנו צריכים רק לשמור על ילדינו כמו בבת עינינו, וללמד עמקם תורת הוי"ה ברוך הוא תברך שמו, בלי שום שנוי ובלי שום ותור כלל, ועל-ידי-זה נצליח דרכנו. כי בנינו הם הערבים שלנו.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת. ותשתדל

הַעֲקָר לְהַשְׁקִיעַ אֶת מֵיטֵב כַּחַךְ וּמְרֻצָּךְ בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, הֵינּוּ בַּמָּקוֹם לְדַאֵג לַחוּץ תִּדְאָג יוֹתֵר לְאֲשֶׁתְךָ וְלִילְדֶיךָ, כִּי הֵם שְׁלֶךְ, וְאֵל תֵּאֱמִין לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי הִגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁתִּפְתַּח אֶת עֵינֶיךָ, וְתִדַּע שְׂאִין לָךְ עוֹד יוֹתֵר קָרוֹב מֵאֲשֶׁתְךָ וּמִילְדֶיךָ, וְעַל-כֵּן תִּשְׁקִיעַ רַק בָּהֶם, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּהְיֶה בְּבֵית אֻוִּירָה שֶׁל שְׂמֻחָה וְשֶׁל שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוֹלָה, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד מִכַּעַס וּקְפָדוֹת, כִּי כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּדַרְךָ סִבְלָנוֹת וְאַהֲבָה וְקָרוֹב לְכַבּוֹת, מִצְּלִיחִים מְאֹד מְאֹד, וְזוֹ הִיְתָה דְרָךְ רַבְּנוֹ ז"ל, וְתַחֲקֵק אֶת זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב, שֶׁהַאֻצֵּר שְׁלֶךְ זֶה הַבֵּית שְׁלֶךְ. וְעַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל הַאֻצֵּר שְׁלֶךְ, וְאֵל יִטְעָה אוֹתְךָ אָדָם, שֶׁהוּא הַחֶבֶר וְהַיְדִיד שְׁלֶךְ, תִּשְׁמַר עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד. הֵן אֲמַת, שְׁטוֹב מְאֹד לְהַתְּחַבֵּר עִם חֲבֵרִים טוֹבִים, וּבִיחִיד לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַזֵּק וּלְשַׂמַּח, וְזֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר חֶבֶר הוּא טוֹב לְהַתְּחַזְּקוֹת, שִׂיחֻזֵּק אוֹתִי, וְשִׂילְמַד עִמִּי, וְשִׂיתְפַּלֵּל עִמִּי, אֲבָל לְהַשְׁקִיעַ אֲנִי צָרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ בְּתוֹךְ בֵּיתִי — בְּאֲשֶׁתִּי וּבִילְדֵי, וְלֹא לְהֵאֱמִין לְאַף אֶחָד, וְאִזּוֹ כְּשֶׁתִּלְךָ בְּדַרְךָ זֶה — תִּצְלִיחַ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ שֶׁתִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ, כִּי אֵין לְאָדָם אוֹהֵב טוֹב כְּמוֹ הַצְּדִיק הָאֲמַת, שֶׁמְגַלֶּה לוֹ אֶת הַמְּצִיאוֹת הַזֵּה, שְׂאִין לוֹ לְהֵאָדָם אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאֵל יִטְעָה אֶת עֲצֻמוֹ בְּטַעֲוִיּוֹת, כְּאֵלוֹ פְּלוּנֵי יַעֲזְרָנִי אוֹ אֶלְמוּנֵי יוֹשִׁיעֵנִי. עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הָאֵינְטֶרְסִים שְׁלוֹ, וּבְרַגַע שִׂיבִין שְׁלֹא צָרִיךְ אוֹתְךָ, הוּא יִזְרַק אוֹתְךָ וְכוּ', וְיִדְבֵּר עֲלֶיךָ כָּל דְּבַר אֶסוּר וְכוּ', הָאוֹהֵב הָאֲמַתִּי שֶׁל הָאָדָם הוּא הַצְּדִיק, שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא גֵר יוֹתֵר בְּעוֹלָם הַבָּא מִבְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהוּא יְגַלֶּה לָךְ, שֶׁתִּדַּע, אַהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר! אִם אַתָּה צָרִיךְ מִשְׁהוּ, הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְּרָךְ, וְתִבְקַשׁ וְתִתְחַנֵּן רַק מִמֶּנּוּ יְתַבְּרָךְ, כִּי רַק הוּא יְכוּל לְעֹזֵר לָךְ, וְאַתָּה נִמְצָא תְּמִיד בְּיַדְיוֹ יְתַבְּרָךְ, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁתִּתְבַּרְרָנָה לָךְ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, אִזּוֹ תִּחְיֶה חַיִּים אֲמַתִּים וְנִצְחִיִּים, חַיִּים נְעִימִים, וְתִהְיֶה בֶּן חוֹרֵין אֲמַתִּי. כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם כְּפוּף לְאֵיזָה אָדָם, הוּא בְּכַחֲנִית עֶבֶד, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמִּתְבַּרֵּר לוֹ עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, אֲשֶׁר אֵין לְבַטַח בְּאָדָם כָּלֵל, וְכַמְּאֹר הַנְּבִיא (וּרְמִיָּה יז, ה): "אֲרוּר הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יְבַטַח בְּאָדָם, וְשֵׁם

בְּשֶׁר זְרוּעוֹ, וּמִן הַיָּיִ"ה יָסוּר לְבוֹ", כִּי אָסוּר לְבַטֵּחַ בְּשׁוּם בֶּן אָדָם כָּלֵל, כִּי הַמְצִיאוֹת מְרָאָה, שֶׁהֵנָּה אָדָם יְכוּל לְהִיּוֹת הַחֹבֵר הַכִּי טוֹב שֶׁלָּךְ, וְהֵנָּה נִכְנָסֶת בּוֹ רוּחַ שְׁטוֹת וְרוּחַ רָעָה, וְהִתְהַפֵּף עָלֶיךָ לְהִיּוֹת הַשׁוֹנֵא הַכִּי גָדוֹל שֶׁלָּךְ. וְעַל-כֵּן (שם): "בְּרוּף הַגָּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּהַיָּיִ"ה, וְהָיָה הַיָּיִ"ה מִבְּטָחוֹ, וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׁרָשָׁיו וְגוֹ', וְהָיָה עֲלֵהוּ וְעֵנָן, וּבִשְׁנַת בַּצָּרֶת לֹא יִדְאָג, וְלֹא יִמַּשׁ מַעֲשׂוֹת פְּרִי" וְגוֹ', אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנִּיס דְּבוּרִים אֵלּוּ בַּתּוֹף לְבוֹ.

מָה אָמַר, לָךְ יְדִידֵי הַיָּקָר! הַהִכָּרַח לִי לְכַתֵּב לָךְ דְּבוּרִים אֵלּוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תַחְזִיק בְּאֲשֻׁלְיוֹת, אֲלֹא תִכְנִיס בְּעֶצְמְךָ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב דְּכָרֵי הַצְּדִיק, שֶׁמְגַלֶּה לָךְ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא, וְהוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ, כִּי הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיָּה אוֹתְךָ בְּכָל דְּקָה וּבְכָל רָגַע וּבְכָל שְׁעָה. וְעַל-כֵּן עַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה תְהִלֵּל יְהִי (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים קנ): עַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה שֶׁאָדָם נוֹשֵׁם צְרִיף לְקַלֵּס לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן יא); כִּי אֵין לְאָדָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְאֵז כְּשֶׁתַּחֲקֹק, אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב יְדִיעוֹת אֵלּוּ בְּדַעְתְּךָ וְלִבְךָ, אֵז תִּהְיֶה בֶּן חוֹרִין אֲמִתִּי. מִצַּד אֶחָד תִּשְׁקִיעַ הַרְבֵּה בְּבִיתְךָ — זוֹ אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, וְתִדְאָג בְּעִבּוּרָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּמִצַּד שְׁנֵי תִגְלֶה וּתְפָרְסֶם אֶת הַלְמוּד הַטוֹב שֶׁל הַצְּדִיק בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְלֹא תִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וְתַעֲסֹק בָּזֶה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גָדוֹלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכֶּה גַם אַתָּה לְהַחְזִיק בְּהַצְּדִיק כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּשַׁבּוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנֵי, כִּי אַתָּה מְקַשֵּׁר הַיֵּטֵב אֶל לְבִי. וְהַעֲתַקְתִּי אֶת הַמְּכֹתֵב הַזֶּה לְעוֹד כַּמָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, כִּי פְּשׁוּט הַזְּמַן אֵינּוּ בְּיָדֵי.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תסג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ד טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

ראי לחזק את עצמך ביותר מכל מה שעובר עליך, ותשתדלי שיהיה שלום בביתכם תמיד, ותשתדלי לדון את בעלך לכף זכות, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות נא:): אין פרי בטנה של אשה מתברך, אלא מפרי בטנו של איש; ועל-כן את צריכה לראות שיהיה ביניכם שלום ואהבה גדולה, ותמיד תלמדי זכות על בעלך, ואז השכינה תשרה בתוכם, כי אצלו יתברך מאד חשוב כשיש אהבה גדולה בבית. ועליך לדעת, שיש לך כח גדול להשפיע על בעלך — הן לטוב והן להפוך, חס ושלום, ועל-כן יותר טוב שתשפיעי בדרך אהבה ונעם, ותשתדלי להיות רגועה תמיד בבית, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך להתמודד עם הבעיות יום יומיות, אבל עליך לדעת, כי בזה נמדדת גדלת האדם — כשזוכה להתמודד עם החיים, כי על כל אחד ואחד עובר בזה העולם צרות ויסורים, קטנות ומכאובים וחלישות הדעת, וספקות ובלבולים וכו' וכו', ועקר גדלת בר ישראל — כשזוכה להדביק את עצמו בו יתברך, ומחדיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך. ועליך לדעת, אשר רבנו ו"ל הפליג מאד מאד במעלת תפלת הנשים, ואמר, כי לאשה יש כחות עליונים להתפלל, כי בדרך כלל אשה לבה שבור, וקרובה לבכות, כי דמעותיה מצויות, ולכן אם היא מנצלת את זה בתפלה, ומבקשת ממנו יתברך את כל מה שהיא צריכה — אשריה ואשרי בעלה.

ובאמת עליך לדעת, שחכמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'): אשה כשרה עושה רצון בעלה; ועל-כן תשתדלי שיהיה שלום ואהבה והבנה הדדית בינך לבין בעלך, ואז ממילא בעלך יתהפך אליך, כמאמרם ו"ל (פרקי דרבי אליעזר, פרק מא): דרכן

שֶׁל אַנְשִׁים הוֹלְכִין אַחַר דַּעְתָּן שֶׁל נָשִׁים, וְאִם רַק תִּהְיֶי חֲכָמָה וּפְקֻחִית, לֹא לְהִתְקִיף אֶת בְּעֵלָהּ, וְלֹא לְהִשְׁפִּילוּ, אֲלָא לְתַת לוֹ תְּשׁוּמַת־לֵב, אֲזִי תוּכְלִי לְפַעַל אֲצִלוֹ כָּל מַה שְּׂאֵת צְרִיכָה. הָעֶקֶר תִּתְאַזְרִי בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִין סְבָלָנוּת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְאִף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁקְּשָׁה וְכָבֵד לָךְ הַדְּבָר, עִם כָּל זֹאת תִּהְיֶי פְקֻחִית וְחֵרוּצָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה מֵה): נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בִּינָה יִתְרָה בְּנָשִׁים יוֹתֵר מִבְּאִישׁ, וְתִתְאַמֵּינִי לִי, שְׂאֵם תִּלְכִּי בְּדַרְךְ אַהֲבָה וְהִבְנָה, תִּצְלִיחִי לְהַפְּיֹךְ אֶת דַּעַת בְּעֵלָהּ לְכָל מַה שְּׂתִרְצִי, הָעֶקֶר לֹא לְצַעֵק וְלְצַרֵחַ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (ירוּשְׁלַמִי עֲבוּדָה זָנָה, פָּרָק ב', הַלְכָה א') אִשָּׁה — דִּרְכָּה לְצֹחַ; וְלִכְּן אִם תִּרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר בְּדַרְכֵי נֵעִם וְאַהֲבָה, זֶה יִשְׁפִיעַ עַל בְּעֵלָהּ מְאֹד מְאֹד, וְכָל הַמְּצַב־רוּחַ בְּבֵית יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, וְיִהְיֶה שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְתִמִּיד תִּזְכְּרִי מֵאַמְרָם וְ"ל (בְּכָא בְּתָרָא קִמָּה): "כָּל יָמֵי עֲנֵי רָעִים" — זֶה שְׂיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה רָעָה, "וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תִּמִּיד" — זֶה שְׂיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה טוֹבָה.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד שִׂמְחָה, שֶׁכָּל הַנָּשִׁים מִתְּנוּעָדוֹת בִּיחַד מְדֵי פַעַם בְּפַעַם, וּמִדְּבָרוֹת יַחַד, וְחוֹשְׁבוֹת עֲצוֹת אִיךְ לְאַחַד אֶת קְהֵלְתָנוּ, וּמִמֶּשׁ אֲתֶם מְכַנְיָסִים בִּי חַיִּים חֲדָשִׁים, וְאִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל גְּדֹל הָעֲנִין הַזֶּה, שְׂאֵתָן מִתְאַסְּפוֹת יַחַד וּמִטְכָּסוֹת עֲצוֹת אִיךְ לְעוֹר אַחַת לְשִׁנְיָה, כִּי אִין עוֹד דְּבָר יִקָּר אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ מִדַּת הַחֶסֶד, וּבְפָרֵט אִשָּׁה שְׁעוֹשָׂה חֶסֶד, זֶה עוֹלָה עַל הַכָּל, כִּי אִם הָאִשָּׁה עוֹשָׂה חֶסֶד, אֲזִי מִמִּילָא הַבַּעַל גַּם־כֵּן עוֹשָׂה חֶסֶד, כִּי הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים תְּלוּיָהּ הָעֶקֶר בְּאִשָּׁה, וְלִכְּן אֲנִי נוֹתֵן לָךְ יִישָׁר כַּח בְּזֶה שְׂאֵתָן מִתְאַסְּפוֹת יַחַד, וּמִדְּבָרוֹת אַחַת עִם הַשְּׁנֵיָה, וּמְחַזְּקוֹת זֶה אֶת זֶה, זֶה כָּל הַחִיּוֹת שְׁלִי.

עֲלִיךְ לְדַעַת, כִּי עֶקֶר הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָהּ דִּיקָא בְּנִשּׁוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם הַנָּשִׁים מֵאַחַדוֹת בְּאַחַדוֹת אַחַת, וְאִינָן מִדְּבָרוֹת לְשׁוֹן־הֶרַע זֶה עַל בְּעֵלָהּ שֶׁל זֶה וְכוּ' וְעַל בְּעֵלָהּ שֶׁל זֶה וְכוּ', אֲזִי מִמִּילָא נִעֲשֶׂה שְׁלוֹם גַּם בֵּין הַגְּבָרִים, וְעַל־יָדֵי שְׁלוֹם נִזְכָּה שְׂיִתְגַּלֶּה אֲלֵינוּ מְלֶךְ שְׁהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ, שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲקָצִין פָּרָק ג', יב): לֹא מְצָא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּלִי הַמְּחַזֵּיק בְּרִכָּה

לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר (תהלים כט, יא): "הַיְיָ"ה עֲזוּ לְעַמּוֹ יִתְּנָה, הַיְיָ"ה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשְּׁלוֹם".

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתַי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּחַיִּיךָ, וַיְהִי לָכֵם רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

רְאֵי לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְלְכַתֵּב אֶת חֲנוּת דַּעְתְּךָ בְּמָה יְכוּלִים לְחַזֵּק אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלֵנוּ, וּמָה צָרִיךְ תַּקּוּן.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תסד.

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלוֹתַי אֶת מִכְּתָבְךָ, וְאִין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנְּחִת-רוּחַ שְׁגִרְמַתְּ לִי. יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְגַרֵם לִי תְּמִיד נְחִת-רוּחַ, וּתְסַפֵּר לִי תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת. כִּי בְּאַמַּת לְחִנּוּף אֶת הַיְלָדִים, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְזֶה יְסוּד הַיְהוּדוּת — לְהַחֲדִיר בְּיַלְדִים קְטָנִים אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה עוֹד מִגִּיל קָטָן, הַעֲקָר הוּא הַמְּדוּת, לְלַמֵּד עִמָּהֶם הַרְבֵּה בְּ"סִפְרֵ-הַמְּדוּת", כִּי הַמְּדוּת הֵן יְסוּד כָּל הָאָדָם, וּבְלִי מְדוּת אִין לְאָדָם שׁוֹם יַעֲרֹךְ כָּלֵל, כִּי הוּא גְּדָמָה כְּמוֹ חַיָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְהִיָּה רֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם, וְרֹגְלָיו הוֹלְכוֹת עַל הָאָרֶץ, הִיא מְדַת הַצְּמִצּוּם, לֹא כְּמוֹ חַיָּה שֶׁהוֹלְכַת עַל אַרְבַּע וְרֹאשָׁהּ וְרֹגְלֶיהָ בְּאָרֶץ.

נֹא וְנֹא לְהִיּוֹת בְּקֶשֶׁר מִתְּמִיד עִם הַהוֹרִים, וּלְדַוֵּחַ לָהֶם מַעֲנִין בְּנֵם, וְהַכֹּל בְּאַהֲבָה וּבְנֶעֱם, סוּף כָּל סוּף גַּם לָךְ יֵשׁ יְלָדִים, וְאַתָּה יוֹדֵעַ אִיךָ מְרַגִּישִׁים אִם רַבִּי מְדַוֵּחַ לְאַבָּא חַיּוּבֵי אוֹ שְׁלִילֵי בְּתַקְפָּנוֹת אוֹ בְּעַדִּינוֹת. וְיָדוּעַ, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת רַבִּי בְּחֻדְרִי, עַד שְׂאִין לוֹ

בְּעֲצָמוֹ יְלָדִים בַּחֲדָר וְזֶה בְּרוּר. וְלֹא בַּחֲנָם שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין פ.ב.): לֹא יִהְיֶה רִיחַ מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, עַל אִף שְׁשֵׁם הַפְּנוּנָה הוּא בְּשִׁבִיל יְחוּד, עִם כָּל זֹאת כְּפִטְיֵשׁ יִפּוּצֵץ סֵלַע דְּבַרְיָהֶם הַקְדוּשִׁים, שְׂיֵשׁ לֵאמֹר בְּפִשִּׁטוֹת, כִּי רִיחַ עֲדִין אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה זֶה הוֹרִים וּמַה עוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְאֵת הַסִּבָּל שְׁסוֹבְלִים, וְעַל-כֵּן כְּדַאי לְדַבֵּר עִם הַהוֹרִים וּלְדוּחַ לָהֶם בְּצוּרָה נְעִימָה וּבְעֲדִינוֹת.

הַעֲקָר שֶׁבְּכָל הַעֲקָרִים, רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְתִהְיֶה לָךְ קְבִיעוֹת לְלַמֵּד שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, זֶהר וְתַקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', וּבְעֵנִין הַלְכָה כְּדַאי לְגַמֵּר פַּעַם אֶת כָּל אַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלֶחָן עָרוּף מְחַבֵּר רַמ"א, מְלַבֵּד זֹאת טוֹב לְלַמֵּד בְּכָל שְׁבוּעַ מִהַסְפָּר 'בֵּין אִישׁ חַי' מִפְּרִשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, שֶׁהוּא כְּעֵין קִצּוֹר שְׁלֶחָן עָרוּף.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — רְאֵה לְהַתְּבוּדָד עֲצָמָךְ עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִדְבֹר וְתִשְׁיַח אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תסה.

בְּעֲזֵרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רְבִיעֵי לְסִדְר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל תְּלַמִּידֵי יִשְׁיַבַת "בֵּית שְׁלֵמָה", הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצִּעֵר וְהַעֲגַמַת נֶפֶשׁ שְׂיֵשׁ לִי, שְׂיֵשׁ בֵּינֵיכֶם תְּלַמִּידִים הַמִּתְחַצְּפִים נֶגֶד רֹאשׁ הַיִּשְׁבָּה, הַנִּהַ מְלַבֵּד חִמּוֹר הַעֲנֵשׁ שְׂיֵשׁ בְּדָבָר, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (אֲבוֹת ד, יב): מוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שְׁמַיִם; אִם כֵּן אִם הָאָדָם מוֹלִיז לְבָרְבוּ, זֶה בְּרוּר כְּשִׁמְשׁ שֶׁהוּא מוֹלִיז, כְּכִיכּוֹל, בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי יִרְאֵת שְׁמַיִם שְׁלַ הָאָדָם נִפְרַת כְּפִי שְׁמַכְבֵּד אֶת רַבּוֹ, כִּי מִי שְׁמוֹלִיז לְבָרְבוּ שְׁלַמְדוֹ תּוֹרָה, זֶה סִימָן שְׁמוֹלִיז בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִם כֵּן אָסוּר לְעַמֵּד עַל יָדוֹ, כִּי הוּא כּוֹפֵר בְּעֲקָר, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְעַל-כֵּן לֹא בַּחֲנָם שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ

הַקְדוּשִׁים (סְנֵהֲרִין קי.): 'כָּל הַחֹלֶק עַל רַבּוֹ כַּחֲלֹק עַל הַשְּׂכִינָה', 'כָּל הַעֲוֹשָׁה מְרִיבָה עִם רַבּוֹ כְּעֹשָׂה מְרִיבָה עִם הַשְּׂכִינָה', 'כָּל הַמְהַרְהֵר אַחֵר רַבּוֹ, כְּאִלוֹ מְהַרְהֵר אַחֵר הַשְּׂכִינָה'; וְתִדְעוּ, שְׁזֵה סוֹכֵב בְּכָל־לַיּוֹת וּבְכַרְטִיּוֹת, מִי שֶׁמְלַמֵּד תּוֹרָה, הוּא רַבּוֹ לְכָל דָּבָר, וּמִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן מִי שֶׁמְלַמְדוֹ רַב חֲכָמָתוֹ הוּא בּוֹדֵאי רַבּוֹ, שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל־כֶּף הַחֲמִירוֹ בְּכַבּוֹד רַבּוֹ, עַד שֶׁאָמְרוּ (בְּבֹא מְצִיעָא לֵג): אֲבַדְתָּ אָבִיו וְאֲבַדְתָּ רַבּוֹ — אֲבַדְתָּ רַבּוֹ קוֹדֶמֶת; כִּי אָבִיו הֵבִיאוֹ לְעוֹלָם הַזֶּה, וְרַבּוֹ הֵבִיאוֹ לַחַיִּי עוֹלָם הַבָּא. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּרַבּוֹ, סִימָן שֶׁאֵין לוֹ יְרֵאת שָׁמַיִם. וּבְרַגְעַ שְׁפוֹרַחַת מִהָאָדָם יֵרֵאת שָׁמַיִם, הוּא עָלוּל לְכָל עֲבֵרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וּלְבִסּוֹף, רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבֵן, הוּא יִגְמֹר בְּבֵית־סֵהֲרַ, וְזֵה בְּרוּר כְּשֶׁמֶשׁ. וְלָכֵן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל־אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁיהִיָּה עֲלֵיכֶם מוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם, וְזֵה תְּלוּי בְּזֵה, אִם אֶחָד מִתִּירָא מִרַבּוֹ, וּמִכְבֵּד אֶת רַבּוֹ, וְאִינוֹ מְזַלְזֵל בּוֹ, וְאִינוֹ מִתְחַצֵּף כְּנִגְדּוֹ, סִימָן שֶׁהוּא אוֹהֵב אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וּמִתְפַּחַד מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי יִרְאָה וְאֹהֶבָה יִמְשִׁיף עָלָיו הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּל מֵינֵי חֲסִדִים וְרוֹחַמִים רַבִּים.

אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם חַד מִשְׁמַעִית בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, אִם אֲשַׁמַּע עוֹד פַּעַם אַחַת שֶׁאֶחָד מִתְחַצֵּף נֶגֶד רַבּוֹ, הוּא אֵף פַּעַם לֹא יוֹכֵל לְבוֹא לְלַמֵּד אֶצְלִי בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם זְכוּת אָבוֹת, וְשׁוּם זְכוּת אַחֲרֵת, וְדִי לְחַפְיָמָא.

הַכּוֹתֵב בְּצַעַר רַב...

כא תסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת הַזִּתְשֵׁנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה סְבָלָנוֹת
 וּבִפְרָט בְּבֵית. וְעֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לֵהִיּוֹת קְשׁוּחַ עִם הָאִשָּׁה,
 צְרִיכִים גַּם לְהִבִּין אוֹתָהּ, אִם אַתָּה תִּלְךָ בְּדַרְךְ אֶהְבָּה וְנֹעַם,
 עַל-יְדֵי-זֶה הַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה בְּבֵית, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד שֶׁמֶח שֶׁקִּנִּיתָ רֶכֶב, כִּי
 אֲנִי אוֹחֵז, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה לוֹ רֶכֶב (עֵינַי טַי-מוֹהַר"ן,
 סִימָן רל), כִּי רֶכֶב זֶה כְּמוֹ רַגְלִים, וּבִפְרָט מִי שֶׁנָּרָה בַּעֲרֵה קְטָנָה.
 וְתִאֲמִין לִי שֶׁזֶה לֹא בְּרִיא לֵהִיּוֹת תָּמִיד בְּבֵית, וּמְכַל שֶׁכֵּן שֶׁאֲסוּר
 לְהִתְעַרֵב בְּבִשׁוּל אוֹ בְּגֵהוּץ אוֹ בְּכִבִּיּוֹת וּבְנִקְיוֹן וְכוּ' וְכוּ', דְּבָרִים
 אֵלּוּ שֵׁיכִים רַק לְאִשָּׁה, וְאִם הִבְעֵל מִתְעַרֵב בְּדְבָרִים כְּאֵלוֹ, אֲזַי נַעֲשֶׂה
 מִתַּח גְּדוּל וְזֶה בְּרוּר. וְזֶה הַתְּפִקִיד שֶׁל הָאִשָּׁה. וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לְצִאֵת
 לְהַפְיֵץ סִפְרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָךְ שִׁפְעַע, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְזוּלְתָךְ,
 וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — תִּזְכֹּר אֶת מֵאֲמָרְםָּ ו"ל (בְּבֹא מְצִיעַא נט.): לְעוֹלָם
 יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבּוּד אִשְׁתּוֹ, שֶׁאֵין בְּרִכָּה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל
 הָאָדָם אֲלֵא בְּזָכוֹת אִשְׁתּוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ שְׁעוֹר עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל יוֹם חֶק
 וְלֹא יַעֲבֹר עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אַחַת, וְזֶה מְאֹד מְאֹד מְכַרַח בְּכָל
 הָעֲנִינִים.

אֲנִי מְקַנְהָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי תִצְיֵת אוֹתִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, רַק שֶׁתִּהְיֶה לָךְ סְבָלָנוֹת עִם אִשְׁתְּךָ, כִּי תִהְלֶה לְאֵל,
 הִיא אִשָּׁה כְּשֶׁרָה וּמְצַלַחַת, וְעוֹזֶרֶת לָךְ הַרְבֵּה בַּפְּרָנְסָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תסז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
 מְאֹד ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמִמֶּשׁ הִחַיִּיתָנִי בְּדַבְרֶיךָ, אֵךְ בְּעֵנִין שְׂאֵתָה פּוֹתֵב שְׁצָרִיכִים לְהַחְרִיב הַכֹּל וְכוּ' וְכוּ', תִּדְעַ שְׂרַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכוּל דָּבָר זֶה, בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵם (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן ז'), וְאַחֲר־כֵּן בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים, אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא יְכוּלִים דָּבָר כְּזֶה, כִּי אִם אֲנַחְנוּ גִלְף בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזִי נַחְרִיב אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְכַתִּיב (יִשְׁעִיָּה מֵה, יח): "לֹא לְתַהוּ בְּרָאָה כִּי אִם לְשִׁבְתַּי יִצְרָה", הֵן אֲמַת שְׁצָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד מִרְשָׁעִים, אֲבָל כְּבָר הַזֶּה יִרְנֶנוּ רַבְּנֵי וַיִּלְמָצָא נִקְדָּה טוֹבָה אֲפֹלוּ בְּרִשָׁע גְּמוּר, כִּי אֵיךְ יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאִין בּוֹ נִקְדָּה טוֹבָה (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב); וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצָּא נִקְדוֹת טוֹבוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִין זֶה חֲכָמָה לְעַקֵּר הַכֹּל, כִּי זֶה אִינוּ רְצוֹנוּ יִתְבַּרְךָ, אֲדַרְבָּה, תִּתְאָר לְעֲצָמָךְ, אִם הֵיוּ הוֹלְכִים עִמָּנוּ בְּצוּרָה כְּזוֹ שֶׁל בּוֹנֶה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵם, אֵךְ פְּעַם לֹא הֵינּוּ מִתְקַרְבִּים. וְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ אָמְרוּ, שְׂאִין אֲנוּ מְמַנִּים עַל רַחוּק אֲנָשִׁים, וְדָבָר זֶה דְּבָרוּ אֹדוֹת צִיּוֹן רַבְּנֵי וַיִּלְ, מִי שְׂרַק בָּא אֶל צִיּוֹן רַבְּנֵי וַיִּלְ, הוּא בָּא בְּשִׁבִיל תְּקוּנָה. וְכַמוֹ-כֵּן כָּאִן בִּיבְנָאֵל, מִי שְׁנִכְנַס לְגוּר בָּהּ, יֵשׁ לוֹ אֵיזָה רְצוֹן טוֹב. וְהֵנָּה כָּל זֶה נֶאֱמַר כְּשֶׁהוּא מוֹכֵן לְהַשְׁתַּלֵּב עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְרוֹצֵה לְעֹזֵר לְבָנוֹת אֶת הַקְּהֵלָה, וְלוֹמֵד תּוֹרָה, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהַתְעַלּוֹת, אֵךְ יִצְרוּ מִתְגַּבֵּר עָלָיו וְכוּ' וְכוּ', עֲדִין יְכוּלִים לְקַבֵּל אוֹתוֹ, אֲבָל תִּכְף-וּמִיָּד כְּשֶׁהוּא מְסִית וּמְדִיחַ, כְּבָר אָמַר רַבְּנֵי וַיִּלְ (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, הַרְחַקַת רְשָׁעִים, סִימָן יז): אֵל תִּדְבֵּר עִם הַמְּסִיתִים אֲפֹלוּ לְהִרְחִיקֵם וּלְקַרְבֵּם; וְכֵן אָמַר רַבְּנֵי וַיִּלְ (שֵׁם אוֹת צִדִּיק, סִימָן פז): צִדִּיק שֶׁקָּרַב אֶת הָאָדָם, וְהָאָדָם הַזֶּה לֹא רָצָה לְקָרַב אֶת עַצְמוֹ, מִתֵּר לוֹ לְדַחוֹת בֵּינֵיהֶם; וְכֵן (שֵׁם, סִימָן פג): כְּשֶׁאֶחָד בָּא לְקָרַב אֶת עַצְמוֹ לְהַצִּדִּיק, מִתֵּר לוֹ לְהִרְחִיקוֹ, כְּשֶׁשׂוֹאֵל קְשִׁיוֹת שְׂאִינוּ צָרִיךְ; וְזֶה כְּבָר עֵנִין אַחַר לְגַמְרֵי, כִּי תוֹלַעַת אַחַת יְכוּלָה לְקַלְקֵל אֶת כָּל הַפְּרוֹת. אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבֹנֶה שְׂתַקַּח אֶת הַיְשִׁיבָה בְּיָדְךָ, וְלֹא תִתְבַּלְבֵּל עַצְמָךְ מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אֲפֹלוּ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ לֹא תִתְבַּלְבֵּל, אֲזִי תִצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

אֹדוֹת הַתְּלָמִיד ... תִּדְעַ שְׁכָל הַמְּשַׁפְּחָה מְטַרְטְרִים לִי וּמְטַרְיָדִים אוֹתִי וְכוּ' שְׂאֵעֹזֵר לָהֶם וְכוּ' וְכוּ', וְאִינִי יוֹדַע מֵה לְחֹשֵׁב אֹדוֹת

הבחור הזה וכו', על-פּן אֲשָׁאל אֶת עֲצָתְךָ, שֶׁתְּבַרַר בְּדִיּוּק מֵה קוֹרָה, כִּי אֲנִי כְּשֶׁלְעֲצָמִי אֵינִי רוֹצֵה לְהִסְתַּבֵּךְ בְּכֻלָּל עִם הַחֵק, וּמִסְפִּיק לִי צְרוּת שֵׁישׁ לִי מִבֵּית וּמִבְחוּץ, וְלָמָּה לִי לְהִכָּנַס בְּמִטָּה חוּלָה וְכוּ' וְלִסְבֵּל עֲגָמַת נֶפֶשׁ וְכוּ'.

אָקוּנָה שֶׁתַּעֲנֶנָּה לִי עַל כָּל זֶה. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — תַּחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל הַנֶּ"ל וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מְאֵד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ, וְתָמִיד רְאֵי לְדוּחַ לִי מֵה קוֹרָה בְּקִהְלָה, וּמֵה יְכוּלִים לְתַקֵּן וְלִשְׁפֹּר וְכוּ'. וְאוֹדוֹת שְׁעוֹר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, בְּנִדְאֵי אֶת צְרִיכָה לְהַמְשִׁיךְ וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאֶף אֶחָד. אֲנִי זוֹכֵר שֶׁהָיָה לִי שְׁעוֹר חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנִים רְצוּפוֹת בְּכֹל לַיִל רַבִּיעִי, וְהִתְחַלְתִּי עִם שְׁנֵי תַלְמִידִים, עַד שֶׁהָיוּ אֶצְלִי כְּבָר בְּכֹל שְׁבוּעַת יוֹתֵר מִשְׁמוֹנִים תַּלְמִידִים, רַק צְרִיכִים סְבָלְנוֹת גְּדוּלָה וְעִקְשָׁנוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָה, כִּי אֲסוּר לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה מֵה שִׁיחָה וְיִהְיֶה אִיךָ שִׁיחָה, וְאֵז כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּצוּרָה כְּזוֹ — מְצַלִּיחִים מְאֵד מְאֵד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שֶׁתַּצְּלִיחֵי בְּמִשְׁמַחְךָ, וְיִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵי לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב בְּכֹל שְׁבוּעַת, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיָיִנִי.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שִׂיחִיו.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם, וְאִין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שִׁישׁ לִי מִכָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שְׂאֲנִי מְקַבֵּל מִכֶּם, יַעֲזֹר לָכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תִּזְכּוּ לְשִׂמְחָנִי, וּכְמוֹ שְׂאֶתֶם מְשֻׁמְחִים אוֹתִי, בֶּן יִשְׂמַח אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹאט לְאֵט הַקְהֵלָה שְׁלַנּוּ מְקַבְּלַת צוּרָה חֲדָשָׁה, וּפְנִים חֲדָשׁוֹת נִכְנָסוּ בְּבֵית-הַמְדָרֶשׁ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפִּיל בְּעַדְכֶם, וְתִזְכּוּ לְהַפְקֹד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא. הָעֵקֶר תִּהְיֶה חֲזָקִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל רֵאשׁ-חֲדָשׁ סְעֻדַת רֵאשׁ-חֲדָשׁ, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה אֶצְלֵי בְּרוּר, רַק לֹא לְהַתִּיאֵשׁ, וְלֹא לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֵל יְדִידִי ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי יְדִיעָה שְׂאֶתָּה מְשַׁתֵּף פְּעֵלָה אַתְּנוּ, יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיתְרַחֵב לָךְ בְּפִרְנִסְתָּךְ.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂאִין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שִׁישׁ לִי בְּשִׁבְלֶךָ, אֲבָל אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי הַכֹּל לְטוֹבָה, וְעוֹד תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים, שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוא, רק אל תשבר משום דבר שבעולם, כי תדע שאדם הוא בידו של הקדוש-ברוך-הוא, וכל דבר קטן שרק קורה בזה העולם, הוא רק ממנו יתברך, ואם נבחרת להיות סגן ראש המועצה, בודאי אם תעזר לנו, תראה ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך, וישפע עליך שפע בפרנסה. העקר רק תתחזק מאד מאד, כי האדם הוא בידי הקדוש-ברוך-הוא, ואף אחד אינו יודע מה המחר יכול להביא וכו', ועל-כן רק תתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ואז תראה ברכה בכל ענייך. תקבל על עצמך קבלה חזקה לעזר לחנוך שלנו, ואז תראה איך שהקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בצורה ובאופן כזה, שלא תארת ולא שערת. ותזכר זאת תמיד, וזה יביא לך ברכה בכל מעשה ידיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

מחמת שאחין שלך ... נוסע עכשו, אמרתי לשלח את המכתב הזה עמו.

כא תעא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, ט"ו טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ראש המועצה יבנאל.

מאד מאד שמחתי לשמע איך שאתה מנהל את המועצה, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שצדק ואמת יהיו נר לרגליך תמיד, ועל-ידי-זה כלם יאהבו אותך, ותמיד תזכר שאתה שליח צבור. וידוע מאמר חכמינו הקדושים (ברכות ל): לעולם לישתף איניש נפשיה בהדי ציבורא [תמיד שישתתף אדם עם הצבור], וזה נאמר על כל אדם שצריך להתאחד עם הצבור, ומכל שכן שליח צבור, הוא צריך להוציא את הרבים, ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (אבות פ"ק ב'): וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים; הינו

מִלְבַד הַתְּפִקִיד הַגִּשְׁמִי שְׁמַנָּח עָלָיו, מִנָּח עָלָיו גַּם תְּפִקִיד רוּחָנִי, כִּי סוּף כָּל סוּף מִי שֶׁנִּתְמַנָּה לְאִיזוֹ הַתְּמַנּוּת, נִמְנָה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה בְּרוּר. וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם מִתְמַנָּה עַל הַצְּבוּר, בְּוֹדָאֵי מִנּוּ אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, וְעָלָיו לְקַחַת בְּחֻשְׁבוֹן, אִם אֲנִי תְלוּי וְעוֹמֵד בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, אִם כֵּן אֲנִי מִכְרַח לְצֵאת יָדַי חוֹבֵת כָּל הַצְּבוּר. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְּלִיחַ בְּמִשְׁמַתְךָ הַכְּבֹדָה שֶׁנִּפְלָה עָלֶיךָ, וְתִשָּׂא חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶיךָ, תְּמִיד יִהְיֶה בְּמַחְשַׁבְתְּךָ לְשֵׁרֵת אֶת כָּל הַצְּבוּר, וְלֹא רַק חֵלֶק מֵהַצְּבוּר, וְתִקַּח כָּלֵל זֶה בְּחַיֶּיךָ, "לֹא כָּל מִי שֶׁחוֹנֵף לְךָ אוֹהֶבְךָ" ... אָדָם צְרִיךְ לְהִיּוֹת פְּתוּחַ, וּמֵה שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְהַגִּיד, כְּוֹדָאֵי רַק לְדַבֵּר פְּתוּחַ, וְאֵין לְךָ עוֹד אִישׁ אֲמֵת כְּמִי שֶׁמְדַבֵּר פְּתוּחַ.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי, שֶׁתִּתְוַעַד אִם אֶפְשֶׁר עַל-כָּל-פְּנִיִם פְּעַם בְּשָׁבוּעִים עִם שְׁנֵי הַנְּצִיגִים שְׁלֵנוּ, וְתֹאמַר לְפָנֶיךָ מָה רְצוֹנְךָ, כִּי תִכְּף-וּמִיד כְּשֶׁרַק דּוֹחֵו לִי אֶת רְצוֹנְךָ, הַתְּחַלְתִּי לְטַפֵּל בְּזֶה בְּצוּרָה מְאֹד מְאֹד חֲרִיפָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּמִשְׁמַתְךָ, וְתִרְוֶה רַב נַחַת מִלְדִּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, הֵן אֲמֵת אֲנִי יוֹדֵעַ מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ אוֹדוֹת הַמִּשְׁכַּנְתָּא, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזוֹק וְאֲמִיץ מְאֹד מְאֹד, כִּי גְדוֹל

אָדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְכִמּוֹ שְׂרָאִיתָ נְסִים עַד עַכְשָׁיו, בֵּן עוֹד תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת נְסֵי נְסִים, שְׂיַעֲשֶׂה לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַעֲקֹר רְאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, כִּי אֲסוּר לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה וַיִּהְיֶה מֵה שְׂיִהְיֶה, רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאִזּוֹ טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֶצְמְךָ שְׁעוֹר כְּסֻדְרָן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל-כָּל-פָּנִים בְּכָל יוֹם שְׁעָה אַחַת, וְהַשְׁעוֹר הַזֶּה יִהְיֶה אֶצְלְךָ חֲזוּק מְאֹד מְאֹד, שְׁעָה בַּיּוֹם לְלַמֵּד עִם חֲבֵרוֹתָא, וְזֶה יוֹעִיל לְךָ הַרְבֵּה, וְאִם אַתָּם יְכוּלִים לְלַמֵּד הַלְכָה, כְּגוֹן: מַחְבֵּר רַמ"א וּבֵאֵר הַיֵּטֵב, הִזֵּה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי מִי שְׁקוֹבֵעַ עִתִּים לַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה מֵתַעֲשֶׂר. וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מֵה זֶה קְבִיעוֹת הַתּוֹרָה, שְׂאָדָם קוֹבֵעַ לְעֶצְמוֹ שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, וְ'גִנְבוּ' שְׁעָה מֵהַיּוֹם, וְהַשְׁעָה הַזֹּאת אֶצְלוֹ קֹדֶשׁ קִדְשֵׁים, אִזּוֹ הִזֵּה קוֹבֵעַ לְעֶצְמוֹ קְבִיעוֹת חֲזוּקָה עַל שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, וְהָיוּ מִבֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲנָשִׁים שְׂהָיוּ עֲסוּקִים בְּמִסְחָר, וְ'גִנְבוּ' שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם בְּעִבּוּר תּוֹרָה וַתִּפְלֶה, וְקָרְאוּ אֶת זֶה: דִּי גִישְׁטֵא רְבַענַע שְׁעָה (הַשְׁעָה הַמְּתָה), הִינּוּ שְׂאָדָם צָרִיף לְדַמּוֹת לְעֶצְמוֹ מֵה אֲנִי אַעֲשֶׂה כְּשִׂאמוֹת, הֲלֹא מִמִּילָא לֹא אֶהְיֶה כָּאֵן, כִּי 'גִּנְבוּ' שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, וְהַשְׁעָה הַזֹּאת אֲנִי לֹא בְּזֵה הָעוֹלָם, אֲנִי בְּתוֹךְ הַשְּׁלֶחָן עֲרוּף וְהַתְּהַלִּים וְהַתְּפִלוֹת. וְדַבֵּר זֶה תִּקַּח לְעֶצְמְךָ לְחַק קְבוּעַ, וְאִזּוֹ תִּרְאֶה אִיךָ שְׂתַצְלִיחַ דְּרַבְּךָ תַּמִּיד.

שְׁלַחְתִּי ל... חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים דּוּלָר, וּבַשְּׁבוּעַ הַבָּא יִקָּבֵל עוֹד חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים דּוּלָר, כִּי עַל-פִּי הַחֲק אֲסוּר לְשַׁלַּח בְּפַעַם אַחַת סְכוּם כָּל-כֶּף גְּדוֹל מְזַמֵּן. לְדַעְתִּי, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי תַרְגִּילִים שְׂתוּכַל כְּבַר לְהַכְּנִס לְגוֹר בְּדִירָה שְׁלֶךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְחֶלֶק בְּכָל שְׁבוּעַ עוֹף לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲנִי שׁוֹלַח עִם ... שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת דּוּלָר בְּעִבּוּר חֲשֶׁבוֹן הַבֶּשֶׂר.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תעג.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְאִין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מִצַּד
אֶחָד אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לִי, שְׂאֵתָה מְחַנֵּף אֶת הַתְּלַמִּידִים,
וּמְחַדִּיר בָּהֶם יִרְאֵת שְׂמִים, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי יֵשׁ לִי הַרְבֵּה צַעַר, שֶׁהֵם
כָּל־כֶּף מִתְחַצְּפִים נִגְדָּךְ, לְדַעֲתִי, אַתָּה צָרִיף לְעַדְכֵן אֶת הַהוֹרִים חַד
מִשְׂמַעִית, וּלְעַרְב אוֹתָם, וְתַמִּיד כְּשִׁקוּרָה מִשְׁהוּ, אַתָּה צָרִיף לְדַבֵּר
עִם הָאָבָא שֶׁל הַתְּלַמִּיד, כִּי כָּל הַהוֹרִים חוֹשְׁבִים שֶׁהֵילָדִים שֶׁלָּהֶם
הֵם צְדִיקִים... וְהַצֵּדֵק עִמָּהֶם, וְזֶה בָּא מִחֲמַת שֶׁהַמְּלַמֵּד אֵינוֹ מְעַדְכֵן
אֶת הַהוֹרִים, וְלִכֵּן זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת אֲצִלָּךְ חַק וְלֹא יַעֲבֹר — לְעַדְכֵן
אֶת הַהוֹרִים, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם פְּתוּחַ. בּוֹדְאֵי צָרִיכִים לְדַעֲת אִיף לְדַבֵּר
וְלֹא לְהִתְקִיף אוֹתָם, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהַהוֹרִים סוֹבְלִים מִסְפִּיק
מֵהֵילָדִים שֶׁלָּהֶם, עִם כָּל זֹאת צָרִיכִים לְעַדְכֵן אוֹתָם וְלֹא לְחַכּוֹת עַד
שֶׁכָּבֵר מִתְפּוֹצֵץ וְכו'.

אוֹדוֹת מְסַכֵּת הוֹרִיוֹת, לְדַעֲתִי, הִיא מְסַכֵּתָא קֶשֶׁה מְאֹד בְּשָׁבִיל
יְלָדִים בְּגִיל כְּזֶה, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּמְשִׁיכוּ לְלַמֵּד מְסַכֵּת בְּרִכּוֹת, שֶׁתִּהְיֶה
לְהַתְּלַמִּידִים מְסַכֵּת אַחַת שְׁגוּרָה בְּפִיָּהֶם כְּמִנְחָ בְּקַפְסָא, וְאִם אַתָּה
רוֹצֶה לְלַמֵּד עוֹד שְׁעוֹר, טוֹב מְאֹד שֶׁתְּלַמֵּד עִמָּהֶם מְסַכֵּת סָכָה, כִּי
אֶת הַמְּסַכֵּתָא הַזֶּה כָּבֵר לְמַדּוֹ לְפָנַי שָׁנָה, וְזֶה יְהִי בַּעֲבוּרָם חֲזָרָה, כִּי
חָבֵל מְאֹד מְאֹד שֶׁיֵּאָבְדוּ מְסַכֵּתָא שֶׁהִשְׁקִיעוּ בָּהּ שָׁנָה וַחֲצִי, וְלִכֵּן טוֹב
לְחַזֵּר עִמָּהֶם אֶת הַמְּסַכֵּתָא.

רְאֵה לֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבַּעוֹלָם כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד

עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, וְעָקֵר גְּדֹלֶת בֵּר יִשְׂרָאֵל — כְּשׁוֹכֵה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְאֵינוֹ נִשְׁפָּר מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תעד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אִף שְׁפָכָר פְּתִיבִי לָךְ מִכָּתֵב אֶחָד, הַנְּגִי חוֹזֵר וְכוֹתֵב לָךְ, וְשׁוֹלֵחַ אֶת זֶה עַל-יְדֵי בְּנֵךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּחֲזֹר לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַפֶּל יִסְתַּדֵּר, וְכִבֵּר לֹא תִהְיֶה שׁוּם תְּקִיפּוֹת שָׁם וְכוּ', וְכֹל דְּבָר קָטָן שֶׁרַק קוֹרֵה תִּכְתֵּב לִי תִכְף-וּמִיד פָּקֵס, וְאֲנִי אֲטַפֵּל בְּזֶה בְּצוּרָה הַכִּי טוֹבָה.

רַק תִּפְגַּס חֲזָרָה לְשַׁגְּרָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי מֵה יִשְׁאַר מֵאֲתָנוּ מִבְּלַעֲדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְחָבֵל עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁעוֹבֵר מִבְּלֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תעה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

קִבְּלִתִּי אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ, אֲבָל הַהִכָּרַח לִי לומר לָךְ, שְׁאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִצְטַעֵר — לְמַה אֲתָה מִתְחַצֵּף אֶל הַרְבִּי, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עִם עֲזוֹת לֹא מְגִיעִים לְשׁוּם מְקוֹם, אֲדַרְבָּה אִף אֶחָד אֵינוֹ אוֹהֵב יֶלֶד אוֹ

תלמיד שמתחצף, ולכן תשנה את דעתך, פי אחרת אף פעם לא תוכל לבוא ללמד אצלנו פאן בארצות-הברית, וזה אני מכרח להגיד לך חד משמעית, ואל תניח את האשמה על זולתך, אם תקח את עצמך בידך — תצליח מאד מאד. ורצוי מאד, שתתחיל להיות ילד רציני, ותחזר עם חבר ביחד על "ספר-המדות" בכל יום, באפן שתזכו לסימו בכל שבוע, פי המדות הן יסוד האדם, ומה גם שתעזר את שאר החברים, שילמדו הרבה ב"ספר-המדות", ויתמידו בזה מאד, עד שיתזכו לסימו בכל שבוע, אני מקנה שתשמע לעצתי, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תעו.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר שמות, ט"ו טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הרב הגאון המפרסם, איש חי רב פעלים, מרביץ תורה בפרים, רבי ... שליט"א.

כהמשך לשיחתנו שדברנו בטלפון אודות המוסדות שלנו — תלמוד-תורה לבנים ובית-ספר לבנות ביבנאל, שאנחנו כבר, תהלה לאל, כמעט עוברים את מספר מאתיים תלמידים, דבר זה קשה להאמין, שבמדבר שממה כמו יבנאל, שזה כבר תשעים ושלש שנים, שעומדת מושבה כזו, ואף פעם לא היה שם תלמוד-תורה חרדי, ומכל שכן וכל שכן בית-ספר חרדי לבנות, שאין בכל האזור.

ולכן מאד מאד הייתי מבקש את מעלת כבודו הרמה, אם יוכל לבוא ולכבד אותנו בבקורו, פי שמעתי שבשבוע הבא תהיו בצפון לא רחוק מאתנו, והנה טוב מאד, שתבואו אתם ועוד ... לעשות בקור במוסדות שלנו, ותראו באילו תנאים אנחנו נמצאים.

אקנה שכבודו יקבל את בקשתי.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כא תעז.

בעזרת השם ותפלה, יום רביעי לסדר שמות, ט"ו טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וְכֵן טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵּי לַיּוֹם אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב",
הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה
וּמִכָּל נֶגַע וּמַחְלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם, אָמֵן.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם ביותר להיות
בשמחה, ואיש את רעהו יאמר חזק, ואף שאנחנו מדברים מזה בכל
פעם, עם כל זאת עליכם לדעת, כי יצרו של האדם מתגבר עליו
בכל יום, ומבקש להמיתו (ספא נב:); ועל-כן כמו שהיצר הרע
מתחדש על האדם בכל יום ויום ורוצה רק להטביעו ולהפילו, זה
לעצמת זה צריכים לדבר ולהתחזק כנגדו בכל יום עם דבורים
חדשים. לזאת אבקש את כל אחד ואחד מאנשי שלומנו, שישתדל
לדבר בכל יום עם אחד מאנשי שלומנו, והעולה על הכל, שראוי
ונכון שכל אחד ואחד מאנשי שלומנו היקרים, יקבע לעצמו שעה
אחת ביום 'לגנב' לעצמו איזה חבר, וללמד עמו ביחד, כי שעור
עם חבר עולה על הכל, ובפרט שעה אחת ביום, זה ענין גדול מאד
מאד, ושום דבר שבעולם לא יוכל לבטל את השעה הזאת, ותלמדו
בבית-המדרש דיקא, באפן שתהיה בבית-המדרש אוירה של תורה
ותפלה.

מאד מאד אבקש אתכם, שתרחמו עלי, ותקיימו בתמימות
ובפשטות דברי רבנו ז"ל שאמר (ספר-המדות, אות הרקת רשעים, סימן
יז): אל תדבר עם המסיתים, אפלו להוכיחם ולקרבם, כי מי שמסית
ומדיח את אחרים, צריכים לעקרו לגמרי מאתנו, כי ממילא כשייש
לאדם יצר הרע בעצמו והוא רשע וכו', עדין יש לו תקנה. ועל זה
הזהירנו רבנו ז"ל לדון את כל בר ישראל לכף זכות, ואפלו רשע
גמור לחפש ולמצא בו נקדה טובה ששם אינו רשע (לקוטי-מוהר"ן,

חלק א', סימן רסב); אָבֵל אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ לְהִסִּית וּלְהַדִּיחַ אֶת אַחֲרָיִם, הַזְהִירָנוּ רַבְנוּ ז"ל לֹא לְדַבֵּר עִמוֹ כַּנִּ"ל. וְכֵן אָמַר (שם אוֹת צַדִּיק, סִימָן פג): כְּשֶׁאָחַד בָּא לְקָרֵב אֶת עֲצָמוֹ לְצַדִּיק, מִתָּר לוֹ לְהִרְחִיקוֹ כְּשֶׁשׂוֹאֵל קִשְׁיוֹת שְׂאִינוֹ צָרִיף; וְכֵן שָׁם (סִימָן פז): צַדִּיק שֶׁקָּרַב אֶת הָאָדָם, וְהָאָדָם הַזֶּה לֹא רָצָה לְקָרֵב אֶת עֲצָמוֹ, מִתָּר לוֹ לְדַחוֹת בְּיָדָיו; וְעַל-כֵּן שְׂלֵא יְהִיָּה לָכֶם שׁוֹם עֵסֶק עִם מְסִיתִים וּמְדִיחִים, תּוֹלְעִים בְּכַרְמֵנוּ צָרִיכִים לְנִקּוֹת לְגַמְרִי, וְאֲנִי מְזַהֵר וְחוֹזֵר וּמְזַהֵר, שְׂאֵף אָחַד לֹא יְהִיָּה לוֹ שְׂיִכּוֹת לֹא עִם ... וְלֹא עִם ... כִּי הֵם אֲנָשִׁים מְסַכְּנִים, וְאִין צָרִיף לֹאמַר עִם הָרִיק וּפְחֹז הַיְדוּעַ, הוּא לֹא יִחְזֹר כִּי בְּרָגַע שְׂיִחְזֹר, הוּא יְהִיָּה תַכְּף-וּמְיָד תַּחַת סוֹרְגִים בְּלִי שׁוֹם סַפֵּק, וְעַל-כֵּן אִין לָכֶם מַה לְדַאֵג עַל זֶה כָּלֵל, וְאֵף אָחַד שְׂלֵא יִפְרֹשׁ אֶת דְּבָרֵי כְּאֵלוֹ אֲנִי מְלַמֵּד עֲלֵיו זְכוּת, כִּי מִי שְׂאִינוֹ שׁוֹלֵט עַל עֲצָמוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁבֹּן, הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת תַּחַת סוֹרְגִים בְּלִי שׁוֹם רַחֲמָנוּת, לְרַחֵם צָרִיכִים לְרַחֵם עַל יְלָדֵינוּ שֶׁהֵם הָעֵינִים שְׁלָנוּ, וְאֵף אָחַד לֹא יִתֵּן שְׂיִכְנִיסוּ מְסַמְרִים לְתוֹךְ הָעֵינִים שְׁלוֹ. אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂלֵא אֲצַטְרֵף לְחֹזֵר עַל כָּל זֶה עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם.

גַּא וְנָא תַעְזֹרוּ לִי, שֶׁהַמְּקוֹם יְהִיָּה מְקוֹם שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, שְׂמִיחָה וְאַהֲבָה, שְׂאִישׁ יֵאָהֵב אֶת זְוִלְתוֹ מִמֶּשׁ כְּמוֹ אַחִים, וְאָחַד יַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם הַשְּׂנִי, וּבְזֶה אַתֶּם תִּמְשִׁיכוּ אוֹתִי אֲצֻלְכֶם, כִּי זֶה כָּל רְצוֹנִי וְכִסּוּפִי — לְהַקִּים אַרְבַּע אֲמוֹת כְּאֵלוֹ, שְׂיִהְיוּ יְהוּדִים בְּעַלֵּי חֶסֶד לְעֹזֵר אָחַד לְזוּלְתוֹ, וְלֹא חֵס וְשְׁלוֹם, לְהִסִּית וּלְהַדִּיחַ אָחַד אֶת זְוִלְתוֹ, וּמְכַל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן שְׂלֵא יְדַבְּרוּ אָחַד עַל הַשְּׂנִי לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת וְכוּ' וְכוּ'. אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהָאוֹרְחָה אֲצִלְנוּ תִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרִי לְגַמְרִי, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת קַהֲלָה קְדוּשָׁה, שְׂלֵא יְהִיָּה לָנוּ בְּמָה לְהַתְבַּיֵּשׁ מֵאֵף אָחַד.

גַּא וְנָא רְאוּ שְׂיִהְיוּ שְׁעוּרִים קְבוּעִים הֵן בְּפוֹלֵל וְהֵן בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ, וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — רְאוּ לְעֹזֵר לִי בְּעִנְיַן חַנוּף הַיְלָדִים הֵן בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה וְהֵן בְּבֵית-סֵפֶר, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְעֹזֵר הֵן לְהַמְנַהֵל, הָרַב ... גְּרוּ יְאִיר, וְהֵן לְמַנְהֵלֵת ... תַּחֲיָה, בְּכָל מַה שְׂאַתֶּם רַק יְכוּלִים עִם אִיזוֹ עֲצָה טוֹבָה וְכוּ', עִם אִיזוֹ הָעֲרָה כְּדִי לְתַקֵּן וְכוּ', אָבֵל הַכֹּל יְהִיָּה

בְּדַרְךְ אַרְץ גְּדוֹל עַל מְנַת לְתַקֵּן, וְלֹא, חֵס וְשְׁלוֹם, לְקַלְקֵל, כִּי עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, שֶׁהַחַנוּף שֶׁל יְלָדֵינוּ זֶה הָעֵקֶר, וּבְלִי חַנוּף אֵין לָנוּ כְּלוּם, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּפַעַל מִמֶּשׁ עַל הַחַנוּף, וְאִף שְׁעַדִּין אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּאִמְצָעִים מְאֹד מְאֹד קָשִׁים וְכוּ', וְאֲנַחְנוּ לְחוּצִים מִכָּל הַצְּדָדִים וְכוּ', וְכֵן אֵין לָנוּ מְבָנִים כְּרְאוּי וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רְאוּ לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְכֶם, וּבִיּוֹתֵר לְעֵסֵק בְּתַפְלָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹזְכָה לְצֵאת מִהַמְצַר לְמַרְחָב, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַכְּנוּ תָּמִיד.

נָא וְנָא הַכְּנִיסוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ חַיֵּיכֶם הַפְּרָטִיִּים, וְתַדְעוּ שְׁכָל מַה שְּׂרַק קוֹרָה, הוּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, כִּי דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוּ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֶלֶּא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל כְּדִי לְעוֹרֵר וּלְחִזּוֹק וּלְאַמֵּץ אוֹתָנוּ אִיךָ לְחִזּוֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרִים אֱלוֹ אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

תִּשְׁמְרוּ מְאֹד לְבוֹא לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, שְׁמָאֵד הַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה, וּמִי שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, עַל-כָּל-פְּנִיִם אֵל יֵאָחַר מִלְּבוֹא אֶל הַמְּגִיז הַשְּׁנִי בְּשַׁעַה שְׁמוֹנֶה, כִּי תְּפִלָּה בְּצַבּוֹר עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְכִמְעַט שְׁכָל הַצְּלַחַת הָאָדָם תְּלוּיָהּ בְּתַפְלָה בְּצַבּוֹר, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעַלְתַּת תְּפִלָּה בְּצַבּוֹר, הָיוּ מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּעַבּוֹר זֶה, וְכִמוֹ-כֵן תְּפִלַּת מְגָחָה וְתַפְלַת עַרְבִית לְהַתְּפַלֵּל בְּצַבּוֹר דִּיקָא.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּכְתֹּב לִי מִכְּתָב, וּמִמֶּשׁ יַחֲיִי.

כא תעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ז טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר הִיָּה אַרְךָ כְּפָלִים כְּמַגֵּלֶת
אֶסְתֵּר... לְדַעְתִּי, מַה לָּךְ לְהִתְעַרֵב בְּכֹל הַעֲנִינִים הָאֵלוּ, עָלֶיךָ רַק
לְהַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וּלְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ, אוֹדוֹת הַשְּׂדוּף,
תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה, שְׁאַתָּה מִתְעַסֵּק בְּזֶה, אִךְ צְרִיכִים לְרַחֵמֵי
שָׁמַיִם מְרַבִּים וְכוּ'.

אוֹדוֹת וְעַד, כְּבָר הִקְמַתִי וְעַד כְּזֶה: ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, הוּא הַגִּבְאִי,
וְעַל פִּיּוֹ יִהְיֶה הַבֵּית-מִדְרָשׁ, וְהוּא אִישׁ חָכֵם וְנִבּוֹן בְּעַל פֶּחַ, וְאִמְרָתִי
מַה שֵׁיִשׁ לְאַחַד אֵילּוֹ טְעֻנוֹת, שְׂיִבּוֹא אֵל הָרֵב ... וְאֵל ר' ... וּבְיַחַד
תְּבָרְרוּ וְתִלְבְּנוּ אֶת הַכֹּל. בְּיַדֵּי רְצוֹנֵי לְקַבֵּל דְּיוּחַ מְכַל פָּרֵט וּפְרֵט,
כְּדֵי שְׂאוּכַל לְתַקֵּן עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב.

תְּעוֹרֵר אֶת ר'... שְׁכֵן יִשְׁתַּתֵּף בְּכֹל הָאֲסֻפּוֹת, כִּי הוּא מְאֹד נַחוּץ
לָנוּ (מַה שְׁקָרָה עִם ... אִךְ אֶחָד לֹא יָדַע מַה הַתְּכַשֵּׁל עַל יָדוֹ בְּשִׁקְט
עַד שְׂכָבָר יֵצֵא בַּחוּץ, וְאִזּוֹ גַּם ר' ... גִּרְשׁוֹ).

אֶת הַמִּכְתָּב תִּרְאֶה לְכֹל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יֵשׁ לָנוּ וְעַד שֶׁל
שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים, וְהֵם: ר' ... וְהָרֵב ... וְר'... הוּא גִבְאִי צְדָקָה, וְ... הוּא
כָּלֵל לֹא בְּהַעֲנִינִים כְּמוֹ שְׁחוֹשְׁכִים, יֵשׁ לוֹ הַדְּאָגוֹת שְׁלוֹ, הוּא רַק
מִמָּנָה עַל הַצָּרִכִים הַגְּשָׁמִיִּים שֶׁל הַמוֹסְדוֹת, אֲבָל אֵינּוּ מִתְעַרֵב כָּלֵל,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֵהֵיכָן מִמְּצִיאִים דְּבָרִים כְּאֵלוּ, שְׂכָאֵלוּ מִכְתִּיבִים לִי...
חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲנִי לֹא צָרִיךְ שְׂיִכְתִּיבוּ לִי כָּלֵל... אִם אֲנִי מְדַבֵּר
עִם ... זֶה רַק בְּקִשׁוֹר הַתְּפִתְחוֹת הַבְּנִינִים שְׁעוֹמְדִים לְקוֹם בְּקְרוֹב
לְתַפְאֲרָתוֹ, וְכֵן עַל עֲנִינֵי עוֹרְכֵי דִינִים וְכֹל מִינֵי וְעֻדוֹת, אֲבָל לֹא דְבָרִים
אַחֵרִים.

הַעֲקָר רְאֵה לְלַמֵּד הַיֵּטֵב אֶת הַשְּׁפָה הַרוֹסִית וְכֵן שְׁפָה הַצְּרִפְתִּית,

שִׁיגִיעַ הַיּוֹם שְׁאֵמַר דְּרִשׁוֹת לְפָנֶיהֶם, וְאַצְטַרְךָ לְמַתָּגֶם... אֲבָל אַתָּה
אֵל תִּתְעַרֵב כָּלֵל, רַק תִּכְתֵּב אֶת חֲנוּת דְּעַתְךָ וְלֹא יוֹתֵר.

אֲנִי מִקְנֶה שֶׁהַכֵּל יִשְׁתַּנֶּה עַל נִכוּן.

הַכֵּפֶל הַדָּבָר, תִּרְאֶה אֶת מִכְתָּבִי זֶה לְמִי שֶׁתִּרְצֶה, וּבִכְפָּרְטִיּוֹת לְר' ...
נְרוּ יֵאִיר, כִּי רַק אוֹתוֹ מִנִּיתִי גִבְאֵי עַל בֵּית-הַמִּדְרָשׁ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

עַדִּין אֲנִי יוֹדֵעַ בְּדִיוֹק אֵינָה יוֹם אָבוּא, כִּי עָלִי לְשַׁלֵּם חוֹבוֹת
שְׁלוּיֹתֵי.

כא תעט

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, ט"ז טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וְהִנֵּה לֹא שִׁמְעָתִי אֶת דְּבָרֵי הַמְּנַהֲלֵת עַדִּין מַה יֵּשׁ בְּפִיהָ לוֹמַר.

אִךְ אֶת זֶה אֲנִי יָכוֹל לוֹמַר דְּעַתִּי הִנְחוּשָׁה, חַד מְשַׁמְעֵית, אִם יֵשׁ
אֵינָה סִפְקָ סִפְקָא לְהִבִּיא אֶת הַבְּנוֹת לְמִבְנֵה בֵּית-סֵפֶר הַקָּיִם, אֲנִי
מוֹכֵן לְסַגֵּר לְגַמְרֵי אֶת בֵּית-הַסֵּפֶר, וּפְלֵא בְּעֵינֵי, עַל הַהוּהָ אֲמִינָא
לְקַחַת פַּעַם בְּשַׁבּוּעַ אֶת הַבְּנוֹת לְשָׁם. הַמְּצִיאוֹת הָאֲמִתִּית מְרָאָה אֵינָה
חֲנוּף מְקַבְּלִים שָׁם, וְלֹא אֵל זֶה קוֹיֹתִי, רְצוּנִי לְהַקִּים בְּנוֹת חֵיל יִרְאוֹת
שְׁמַיִם, שְׂיִבְנוּ בְּתֵימִים נְאֻמָּנִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל כֵּן חָבַל לְבַזְּבֹז
אֶת הַזְּמַן אֲצֻלָּם, וּבִכְפָּרְטִי פְּרִטִיּוֹת בְּשַׁעָה שֶׁהֵם פָּשוּט גְּזוּלוֹ מֵאֲתָנוּ
אֶת הַמְּבָנִים עַל-פִּי עֵדוּד הַסֵּמ"ך-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ,
וְעַל-כֵּן פְּלֵא בְּעֵינֵי אִיךָ אֲפִלוֹ לְחַשֵּׁב לְקַחַת אֶת הַבְּנוֹת לְשָׁם.

וְלִכֵּן אֲנִי אוֹמֵר אֶת דַּעְתִּי חֵד מְשַׁמְעִית, שְׁבָשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן לֹא
 לְקַחַת אֶת הַבְּנוֹת שְׁלֵנוּ אֶל בֵּית-סֵפֶר זֶה ... אֶפְלוּ לְרַגַע אַחַד, וְאִם
 צְרִיכִים אִיזוּ מוֹרָה אוֹ אִיזָה עֲנִינְן אַחֵר, יוֹתֵר טוֹב שְׁיִהְיֶה בְּמָקוֹם אַחֵר
 אֲבָל לֹא אֶצְלָם, כִּי הַהִשְׁקָפָה שְׁלָהֶם אֵינָה הַהִשְׁקָפָה שְׁלֵנוּ כָּלֵל,
 אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַקִּים אִמְהוּת עַל טְהַרַת הַקִּדְּשׁ, כְּדֶרֶךְ שְׁאִמּוּתֵינוּ
 שְׁרָה רַבְּקָה רַ'חֵל ל'אָה, ב'לָהָה ז'לָּפָה קָבְלוּ כִּידוּעַ, שְׁזָה יִסוּד
 ב'ר'ז'ל' (שְׁדוּרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת דְּרָשׁוּ, שְׁזָה רְאִשֵׁי תְבוּת שְׁמוֹת הָאִמְהוּת
 הַקְּדוּשׁוֹת), וַיֵּשׁ לוֹמֵר רַק אִם גַּלְךָ בְּדַמוּתְךָ, אֲזִי יִהְיֶה לָנוּ חֲנוּךְ מִיִּסוּד
 עַל-פִּי יִסוּד ב'ר'ז'ל', שְׁאִי אֶפְשָׁר לְהַזִּיזוֹ, וּמִכָּל שְׁכֵן לֹא לַעֲשׂוֹת
 פְּשָׁרוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם.

וְלִכֵּן אֲנִי חוֹזֵר וּמְדַגֵּישׁ אִם לְקַחַת אֶת הַבְּנוֹת שְׁלֵנוּ לְבֵית-סֵפֶר
 ... אֶפְלוּ רַק לְרַגַע, יוֹתֵר כְּדַאי לְסַגֵּר אֶת בֵּית-הַסֵּפֶר לְגַמְרִי, כִּי לֹא
 אֶל זֶה פָּלְלָנוּ.

אֲקוּהָ לְשִׁמְעַ אֶת הַצֵּד שֶׁל הַמְּנַהֲלָת, וְהַכֵּל יָבוֹא עַל מְקוֹמוֹ
 בְּשָׁלוֹם. אִךְ דַּעְתִּי נַחוּשָׁה לְכָל הַנִּ"ל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם,

וְתִמְסְרֵי נַפְשְׁךָ עַל הַחֲנוּךְ הַטְּהוֹר עַל דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל סְבֵא.

כא תפ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְּשׁ לְסִדְרַת שְׁמוֹת, י"ז טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּרוּ יָאִיר.

נָא לְהוֹדִיעֵנִי מַה קָרָה הַיּוֹם עִם ... כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה לְדַעַת
 אֶת הַפְּרָטִים.

הַעֲקֹר שְׁתִּיקָה יָפָה וְדִי לְחַפִּימָא. בְּיוֹם רֵאשׁוֹן אֶהְיֶה בְּקֶשֶׁר,
הַכֶּפֶל הַדְּבָר, נָא לְהוֹדִיעַנִי עוֹד הַיּוֹם.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַע כָּל טוֹב מִמֶּךָ.

אַקוּהָ שְׁנוּכֵל לְסִדֵּר מַשְׁהוּ דְרִסְטִי כְּרֵאוּי.

פֹּה תִקְבַּל מִכְתָּב כְּלָלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְכַבוֹד שְׁבֶת.

כא תפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר שְׁמוֹת, י"ז טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה גִיעֵנוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
"חֲסִידֵי בְרִסְלָב", הַגָּרִים בְּ"יבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב", הַיּוֹנִ"ה עֲלֵיהֶם
יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהַחְזִיק עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא
תוּכַל לָנוּ שׁוֹם בְּרִיָּה, הַעֲקֹר הוּא הָאֲחֻדוֹת וְהָאֲהָבָה, וְזֶה יְסוֹד קִיּוֹם
יְרֵאֵי הַשֵּׁם וְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ.

אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים עֲכָשׁוּ בְּרוּר וְזָכוּף גְּדוֹל, אֲבָל בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ
נְעֻלָה וְנִצְלִיחַ, הִנֵּה אֲצֵל מוֹהֲרֵנִ"ת ז"ל הַרְבֵּה פְּעָמִים שֶׁחָשְׁבוּ כְּאֵלוֹ
הַכֶּל אֲבוּד, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, וּלְבִסוּף הַכֶּל הַתְּהַפֵּף לְטוֹבָה, כֵּן יִהְיֶה
אֲצֵלְנוּ בְּקִרְוֹב, וְנִזְכֶּה לְרֵאוֹת יִשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת.

הַעֲקֹר מַה שְׁאַנִּי מִבְּקֶשׁ מִכֶּם, אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! נָא וְנָא
לְהַתְּפַלֵּל בְּעַדִּי, כִּי אֲנִי זָכוּק לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם מְרִבִּים, כִּי הַסֵּמ"ך־מ"ם,
יִמַּח שְׁמוֹ, מִסְתּוֹבֵב אֲצֵל כָּל מִינֵי רַע בְּנִים, וְאוֹסֵף חֲתִימוֹת נְגֻדֵי
אִישִׁית, וְעַל־כֵּן בְּזָכוֹת הַתְּפִלוֹת שְׁלָכֶם וְתַפְלוֹת שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בַּיִת
רַבֵּן, נִזְכֶּה בְּקִרְוֹב מִמָּשׁ לְרֵאוֹת בְּמַפְלָתוֹ.

הַמְּאָחַל לְכֶם שְׁבֶת שְׁלוֹם...

כא תפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְהִנֵּה מְרַב טְרָדוֹתֵי עֲכָשׁוֹ קָשָׁה לִי הַכְּתִיבָה, אֲבָל זֹאת אָמַר לְךָ, שְׂאֵת לֹא יוֹצֵאת מִהֲנַהֲלַת בֵּית־הַסֵּפֶר בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, כָּל הַבֵּית־סֵפֶר, הַתְּלִמּוּד־תּוֹרָה, הַגְּנִיּוֹם, הַפְּעוּטוֹן, הַיְשִׁיבָה וְכוּ' עוֹמְדִים רַק בְּזִכּוּתְךָ, וְעַל־כֵּן תּוֹצִיאֵי מִהָרֹאשׁ שְׂאֵת מִתְפַּטְרֶת, זֶה לֹא בָּא בְּחֻשְׁבוֹן, רַק חֲזָקִי וְאִמְצִי מְאֹד מְאֹד, מִסְתַּמָּא אֵת עוֹשֶׂה דְּבָרִים טוֹבִים, שֵׁשׁ לְךָ מְנִיעוֹת פְּאֵלוֹ.

אֲבָל עָלִי לְהוֹדִיעַ לְךָ, שֶׁכָּל מֵה שְׂאֵת מִתְכַּנְנֶת תְּשַׁתְּפֵי פְעֻלָּה עִם הַהוֹרִים וְהַמּוֹרוֹת, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

אֲבָל לְלַכֵּת בְּ... אֵין מֵה לְדַבֵּר כָּלֵל, לְגִשֵׁת אֶל הַד' אֲמוֹת שְׁלֵהֶם, הֵם פְּשׁוּט עָשׂוֹ לָנוּ עוֹל בְּלָתִי יִכְפֹּר וְרִשְׁעוֹת גְּדוּלָה, וְעַל־כֵּן עֲדִיף לִי אֲפֵלוֹ לְסִגֵּר אֶת כָּל בֵּית־הַסֵּפֶר מִלְּהַתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וְאֵת זֶה אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁ... אֵין אֲנַחְנוּ נִגְשִׁים בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן.

בְּקָרוֹב תִּרְאֵי נִסִּים נִגְלִים שֵׁיַעֲשֶׂה הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִמָּנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כא תפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָרַב ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְאֵין אֶתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת
גְּדֹל הַנְּחֻת־רוּחַ שֶׁגִּרְמַתְּ לִי בְּמִכְתָּבְךָ, מִמֶּשׁ חֲזָקַת אוֹתִי, כִּי עֲכָשׁוּ
אֲנִי נִמְצָא בְּצִרּוֹת גְּדוּלוֹת, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁאֲזֹכָה
לְעֵבֵר עַל כָּל זֶה, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת בְּבִגְנִין "עִיר בְּרִסְלָב", פְּשוּטוֹ
כְּמִשְׁמַעוֹ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל כָּל הַמְּסִירוֹת גִּפְשׁ שֶׁאֶתָּה מְכַנִּיס בְּתַלְמוּד
תּוֹרָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּזְכָּה לְהַצְלִיחַ דְּרָכָנוּ, וּנְחַנְּךָ אֶת
יְלָדֵינוּ בְּתוֹרָה וּבִירְאֵת שָׁמַיִם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל סָבָא.

נָא וְנָא אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁלֵא נַעֲשֶׂה שׁוּם הַפְּגָנוֹת כִּי
זֶה נֶגֶד רְצוֹנִי, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֲטַפֵּל בְּכָל הַעֲנִיָּן
עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְלֹאֲבִימְלֶךְ הַזֶּה תַּהֲיֶה מַפְלָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְעוֹד
תִּרְאֶה מַה שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נְסִים נִגְלִים, וְלִכֵּן אֲנִי
מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁלֵא יַעֲשׂוּ שׁוּם הַפְּגָנוֹת בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפְסָן,
תַּחֲכוּ עַד שֶׁאֲנִי בָּא, וְאֲסַדֵּר אֶת הַכָּל עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

אוֹדוֹת ... עֲשִׂיתָ טוֹב מְאֹד, כִּי צְרִיכִין לְלַקֵּת אֶתוֹ בְּיַד קְשׁוּחָה,
כִּי אַחֲרַת לֹא יִכָּנֵס בְּמוֹסַד חֲנוּכִי.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת ... כִּי יֵשׁ עָלֶיךָ הַרְּבֵה בַקְּרָת, וְאִף שִׁישׁ דְּבָרִים
צוֹדְקִים וַיֵּשׁ דְּבָרִים שְׁאֵינָם צוֹדְקִים, עִם כָּל זֹאת עָלִינוּ לְהַכִּיר לָהּ
טוֹבָה עַל כָּל הַמְּסִירוֹת שֶׁעָשִׂתָּה וְעוֹשֶׂה בְּעֵדְנוּ, וְלִכֵּן צְרִיכִין לְחִזּוֹק
אוֹתָהּ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְתַקֵּן הַכָּל עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב,
רַק תִּרְאֶה לְחִזּוֹקָהּ.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שֶׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאֵד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי דַעַתִּי הִיא רַק תּוֹרָה וַיִּתְפָּלֶה וַיְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, לְבַטֵּל אֶת דַּעַתוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּאֶמֶת אֵין לָנוּ
בְּזֶה הָעוֹלָם אֵף אֶחָד רַק הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְרַק מְזֶה אֲנַחְנוּ צָרִיכִין
לְדַבֵּר, וְלֹא מְדַבְּרִים מֵאַחֲרֵים, וְעַל־כֵּן תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה שְׁאַתָּה
לוֹמֵד בְּרַבִּים "לְקוּיֵי־מוֹהַר"ן". וְהִזָּה טוֹב מָאֵד, שְׁתִּדְבַּר הַרְבֵּה
מְדַבְּוֹרֵינוּ הַפְּתוּבִים בְּסִפֵּר הַשִּׁיחוֹת, שְׁכַתְּב תְּלִמִּידֵי הַיָּקָר לִי מָאֵד ר' ...
גֵּרוּ יְאִיר, וַתִּדְבַּר עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ רַק דְּבוּרִים מִהַתְּכַלִּית, וְאֵל
תִּפְסַח כָּלָל, אֲדַרְבֶּה, "וַאֲדַבְּרָה בְּעִדּוֹתֶיךָ נִגְדֵּ מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ"
(תְּהִלִּים קִיט, מו), אֲסוּר לְהַתְּבַיֵּשׁ מְלַדְבַּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית
בְּרִישׁ גְּלִי.

רְאֵה לְחִזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף הִיא הִיא אֲשֶׁר
זְכַתָּה לְהִקִּים לָנוּ תְּלִמּוּד־תּוֹרָה וּבֵית־סֵפֶר וְגַנִּים וּפְעוּטוֹן, וְהִיא
הַנוֹשָׂאֵת בְּעַל, וְלִכֵּן רְאֵה לְחִזֵּק אוֹתָהּ, וּמָה אִמַּר אָנִי, שְׁעוּבָרִים עָלַי
בְּזִינּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאֵין לִי רַק
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְעַל כֵּן רְאֵה לְחִזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ בְּיוֹתֵר, וְהַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְרוּוֹת רוּב גַּחַת מִיְלֻדְיָךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּפַלֵּל אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׁאַתָּה צָרִיךְ, וְאִזּוּ
תִּרְאֶה נְסִים וְנִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תפה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת שְׁמוֹת, י"ז טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבָקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם
לְהַתְחַזֵּק עִם ... בְּיַחַד, וְאֵל תַּעֲשׂוּ צְעָדִים פְּזִיזִים לְצֵאת לְהַפְגִּין
בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפְּן, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים עֲכָשׁוּ לְגִנוֹט אֶת הַסְּפִינָה בְּצוּרָה
אַחֲרֵת לְגַמְרִי, וְאֲנִי אֲנַחָה אֶתְכֶם בְּדִיוֹק מֵה לַעֲשׂוֹת, אֵין מֵה
לְהַתְפַּחַד מֵאַבְיִמְלֶךְ הַזֶּה, תִּהְיֶה לוֹ מִפְּלֵה גְדוֹלָה, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק
לְהִיּוֹת חֲזָקִים בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִמֶּנּוּ כָּלֵל.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה לְדַבֵּר אִתְּךָ, וְעוֹד אֶהְיֶה בְּקֶשֶׁר מְתִי אוֹכֵל
לְתַפְסֵי אוֹתְךָ עַל הַקּוֹ, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד גַּחוּץ וְדַחוּף, אֲבָל לַעֲת עֵתָה
אֵל תַּעֲשׂוּ שׁוֹם צְעָד פְּזִיז לְצֵאת לְהַפְגִּין, כִּי זֶה לֹא דְרָכְנוּ, וְזֶה רַק
יַפְעַל נִגְדָנוּ.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִידַע אֲשֶׁר
הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְהוּא לֹא
יַעֲזֹבֵנוּ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תפו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת שְׁמוֹת, י"ז טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מָאד מָאד אַבְקֶשׁ אוֹתְךָ, שְׁלֵבֵל תַּעֲשֶׂה צַעַד פְּזִיז לְלַכֵּת לְהַפְגִּין, זוֹ לֹא דִרְבָּנוּ, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁ... יִקְבַּל מִכָּה שְׁלֹא תֵאָדָר וְשַׁעַר כָּלֵל, רַק סְבָלְנוּת, וְתִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲמֵד עַל יְמִינֵנוּ, לֹא צָרִיכִין לְפַחַד מְשׁוּם דְּבָר שֶׁבַעוֹלָם, רַק תִּהְיֶה חֶזֶק וְאֲמִיץ מָאד, אֲנִי אֶהְיֶה בְּקֶשֶׁר אִתְּךָ, וְאַקְוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, רַק סְבָלְנוּת, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

נָא וְנָא אַבְקֶשׁ אוֹתְךָ, שְׁלֵבֵל תַּפִּל בְּרוּחְךָ כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי רוֹאֶה שָׂרֵב אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, מְאַחֲדִים, וְצָרִיכִים לְאַחַד אוֹתָם בְּיָתֵר שְׁאֵת וּבְיָתֵר עֵז, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנוֹזְכָה לְרֵאוֹת יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

הַמְאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תפז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר שְׁמוֹת, י"ז טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מָאד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, קִבְלָתִי אֶת כָּל הַמַּכְתְּבִים, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! עוֹבְרִים עָלֵינוּ עֲכָשׁוּ הַרְבֵּה מְשַׁבְּרִים, אֲבָל הָעֵקֶר הוּא לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מְשׁוּם דְּבָר שֶׁבַעוֹלָם, כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַתְּחִזְקוּת.

אֲנִי מִבִּין הַיָּטֵב אֶת הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לָכֶם מִבְּנִיכֶם, אֲבָל הַהִכָּרַח לְלַכֵּת אִתּוֹ קִצֵּת בְּקִשְׁיָחוֹת, הִינּוּ הַרְבֵּי וְהַמְנַהֵל, כִּי אַחֲרַת יִגְדֵל פָּרַח פְּרוּעַ וְכוּ', וְכָלֵל גְּדוֹל בְּחִנוּךְ, שֶׁצָּרִיכִים לְלַכֵּת מֵצַד אֶחָד בְּחִזְק יָד, וּמֵצַד שְׁנַי בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה, וְזֶה מַה שְּׂאֲנַחְנוּ רוֹצִים הֵן מִהַמְלַמֵּד וְהֵן מִהַמְנַהֵל, וְאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁתִּבִּין אֶת זֶה, וְעוֹד יִהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה נַחַת מ... כִּי הוּא בֵּן טוֹב מָאד, רַק יֵשׁ שְׂמָה אֶחָד שֶׁמְקַלְקֵל אֶת הַכֶּתֶה, וְהוּא

נמשך תכף-וימיד אחר ההוא, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל
תהפך לטובה.

העקר ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום
דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך.

אודות ... אתה צריך להגיד לו חד משמעית, היות שהילדים
שלו לא לומדים בתלמוד-תורה ובבית-ספר שלנו, לכן אי אפשר
לתת לו חלות, כי אנחנו צריכין לדאג לקהלתנו.

ראה להיות בשמחה, ולחזק את עצמך בכל מיני אפנים
שבעולם, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תפח.

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וינדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
מך, ובקרוב תקבל את כל הכסף שאני חייב לך, העקר ראה
להמשיך לחלק עוף לכל אחד מאנשי שלומנו לשבת, והקדוש-
ברוך-הוא יעזר, שיהיה לך באמת שפע ברכה והצלחה בכל מעשה
ידיך, ותזכה כבר לקבל את המשכנתא, ולהכנס לגור בדירה שלך,
העקר הוא סבלנות, כי כל החיים של האדם מלאים נסיונות קשים
וימרים, ואי אפשר להחזיק מעמד בזה העולם רק על-ידי התחזקות,
כי ההתחזקות היא היסוד בחיי האדם, אשרי מי שזוכה לחזק את
עצמו בכל דרכיו.

נא ונא תעשה כל מיני מאמצים שיהיה שלום בין אנשי
שלומנו, כי אותך מניתי לגבאי, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא,

אָשֶׁר   כּא תפּט — כּא תצ   בּנחל   צה

שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי יֵשׁ פֹּה כַּמָּה טְעוּיֹת שְׁצָרִיכִים לְתַקֵּן, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל בְּקִרְוֹב עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב, וְנִשְׁכַּח מִהַפּוֹחַז הַזֶּה שְׁעֲשֵׂה אֲצִלְנוּ חֶרֶב, וּמָה גַם אֶת שְׁתֵּי הַתּוֹלְעִים זִרְקָנוּ וְסִלְקָנוּ מִקְהֶלְתָּנוּ, וְלָכֵן אֵין לָנוּ מָה לְדַאֵג כָּלֵל, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּעֲבֹר כְּבָר הַכֹּל, וְתִזְכֶּה לְהַכְנִס לְדִירָה שְׁלֹךְ מֵה שְׂיוֹתֵר מִהֵר.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תפּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת שְׁמוֹת, י"ז טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְלִי שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה מְמַשׁ צְמוּד בְּפִנְיִמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, וּבְזֶה שְׂאֵתָה מְלַמֵּד תִּינּוּקוֹת, בְּזֶה אַתָּה פּוֹשֵׁט עוֹזֵר לִי בְּכָל הָעֲנִינִים. וְלָכֵן רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפֻנִים שְׁבַעוֹלָם, וְתִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת שְׁמוֹת, י"ז טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם שְׁיִהְיֶה רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת בֵּין הַמּוֹרוֹת, כִּי אֲנִי מְקַנְהָה בְּקִרְוֹב לְבוֹא וּנְסֻדֵּר אֶת הַכֹּל עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, אֲבָל זֹאת הַחֲלָטָה נְחוּשָׁה אֲצָלִי, שְׁחַס וְשְׁלוֹם, אֲסוּר לָנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַבְּנֵינִים שְׁלָהֶם, אֵין לָנוּ שׁוֹם עֵסֶק אִתָּם כָּלֵל, כִּי הֵם תַּחַת הַשְּׁפָעָה שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְאֲסוּר לָנוּ לְהִתְקַרֵּב לְשֵׁם בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפְּן, וְזֶה אֲנִי אוֹמֵר חַד מִשְׁמַעִית.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכֶּה לְחַנּוּךְ אֶת בְּנוֹתֵינוּ עַל טְהָרַת הַקְּדֹשׁ בְּלִי שׁוֹם פְּשָׁרוֹת, כִּי בְּחַנּוּךְ אֲסוּר לַעֲשׂוֹת פְּשָׁרוֹת, וְנִזְכֶּה לְגַדֵּל אֶת בְּנוֹתֵינוּ לְאַמְהוּת קְדוּשׁוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תצא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֻדֵּר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת כָּל מִכְתָּבְךָ.

רְאֵי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם, שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין הַמּוֹרוֹת וּבֵין הַמְּנַהֲלֵת, וְאֲנִי מְקַנְהָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבְּקִרְוֹב אֲטַפֵּל בְּכָל הָעֲנֵינִים בְּאִפְּן הַכִּי נִכּוֹן, הָעֵקֶר רַק תַּחֲזִיקִי מֵעַמֵּד, וְתִרְאִי שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָלֵלִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת וּבְפִרְטִי פִרְטִיּוֹת, וְתִשְׁמְרוּ אֶת עֲצַמְכֶם מִמְּרִיבוֹת, וְתַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים שְׁתַּהֲיֶה בִּינֵיכֶם הַבְּנָה הַדְּדִית.

אוֹדוֹת הַמְּבָנִים שֶׁל ... אֲסוּר לְגַשֵּׁת לְשֵׁם וְלִד' אַמּוֹת שְׁלָהֶם, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִקְפִּיד עַל זֶה חַד מִשְׁמַעִית, כִּי אֵין לָנוּ עֵסֶק עִם

אֲשֶׁר   כּא תצב — כּא תצג   בּנחל   צו

הַסֵּמ"ךְ-מ"ם כָּלֵל, הוּא עֲשֵׂה לָנוּ צְרוּת צְרוּרוֹת, הַשֵּׁם יתְבַרְךָ וַיְצַלֵּנוּ מִכָּל רָע, וַיְצַלִּיחַ אֶת דְּרַכְּנוּ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טֶבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתּוֹלִידִי בְּנִקְל, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב, וְתַהֲיִי בְּרִיאָה, וְכֵן הָעֶבֶר יִהְיֶה בְּרִיא בְּאִיבְרָיו וּבְגִידָיו וּבְכָל טַפֵּי דָמָיו, וְאִין לָךְ לְדָאג כָּלֵל, תַּחֲשָׁבִי טוֹב, וְאִזּוּ יִהְיֶה טוֹב, וְטוֹב מְאֹד שְׁתַּדְּלִיקִי מֵהַיּוֹם עַד שְׁאַתָּ יוֹלְדֵת נֵר לְכַבוֹד הַתָּנָא רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּסֶס, וְלִפְנֵי הַנֵּר דְּלוּק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יתְבַרְךָ אֱלֹהָ דְמְאִיר עֲנֵנִי, אֱלֹהָ דְמְאִיר עֲנֵנִי, אֱלֹהָ דְמְאִיר עֲנֵנִי, שְׁלֵשׁ פְּעָמִים, וְתַתְּנִי ג' פְּרוּטוֹת לְצַדָּקָה, וְתַבְּקֵשִׁי מִמֶּנּוּ יתְבַרְךָ, שְׁיִסִּיר מִמֶּךָ אֶת כָּל הַפְּתָדִים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתּוֹלִידִי בְּנִקְל וְלֵד בְּרִיא, וְאִין אַתָּה צָרִיכָה לְדָאג כָּלֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתַּבְּשְׂרִי לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טֶבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידִי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְלִי שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַי הַטּוֹב מִמֶּךָ —
 אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ מַה שְּׁעוֹבֵר עָלַי בְּעֵתִים
 הַלְלוּ, מִמָּשׁ אֵין יוֹם שְׂאֵין קִלְלָתוֹ מְרַבָּה מִחֲבֵרוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן,
 הִיָּה לִי שְׁבוּעַ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֵי אֶפְשֶׁר
 לְהִסְבִּיר לְךָ בְּכֹתֵב וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂפִתְכֶתָּ לִי, מִמָּשׁ הַחַיִּית
 אוֹתִי.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! רוֹאִים כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ מְלֵא נְסִיוֹנוֹת
 קָשִׁים וּמְרִים, וְאֶשְׁרֵי מִי שְׂמִיחָזִיק מִעֲמֹד, וְאֵינוֹ נִשְׁפָּר מִשׁוּם דְּבָר
 שְׁבָעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְיָדָיו יוֹשִׁיעֵנוּ, הָעֶקֶר מַה
 שְׂצָרִיכִים הוּא בְּטָחוֹן חֲזָק לְבַטַּח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְלִי בְּטָחוֹן אֵי אֶפְשֶׁר
 אֶפְלוּ לְהָרִים רֵאשׁ. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: נָאֵר בְּטָחוֹן, נָאֵר
 בְּטָחוֹן. הֵינּוּ אֵף שְׂיֵשׁ לָנוּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה עֲצוֹת מְרַבְּנוּ ז"ל עַל כָּל
 פְּרָט וּפְרָט בְּחַיִּים, אֲבָל עֶקֶר הָעֲצָה הוּא תְּפִלָּה. וְכִמוֹ שְׂאָמַר פְּעַם
 מוֹהֲרֵינֵנוּ ז"ל: רַבְּנוּ ז"ל הוּא מְלֵא עֲצוֹת, אֲבָל אִם לֹא תִמְרָחוּ אֶת
 הָעֲצוֹת עִם תְּפִלוֹת, אֲזִי אֲנִי לֹא מְקַנָּא בְּכֶם, זֹאת אוֹמְרָת, שְׁבִוְדָאֵי
 לֹא נוֹכַל לְקַיֵּם אֶת הָעֲצוֹת בְּלִי תְּפִלָּה, כִּי עֶקֶר יְסוּד הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוּ
 ז"ל הוּא תְּפִלָּה, וְצָרִיכִים לְקַחַת כָּל עֲצָה וְעֲצָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִטְבֹּל
 אוֹתָהּ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, וְלִבְכוֹת וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִתֵּן לָנוּ עֲצָה
 אֲמִתִּית אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְאֵיךְ לְהִתְחַזֵּק, וְזֶה הָעֶקֶר.

רְאֵה לְחֲזוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, וְתִלְמַד עִם
 אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאֵל
 תְּסַתְּפֵל עַל אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְאֲנִי מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֹּל
 יִסְתַּדֵּר בְּקָרוֹב עַל צַד הַכִּי טוֹב.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשֵׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְּשׁ לְסִדְרַי שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּתְשׂוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַהֲצָעוֹת שֶׁאַתָּה מְצִיעָה.

מָאד מָאד רְצִיתִי שֶׁתִּשְׁתַּדְּלִי שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְהִבְנָה הַדְּדִית בֵּין הַמּוֹרוֹת וּבֵין הַמְּנַהֲלֹת, כִּי הִיא מְכַנִּיסָה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה, הֵן בְּבֵית-סֵפֶר וְהֵן בַּתְּלִמוּד-תּוֹרָה, וְצָרִיכִין לְחַזֵּק אוֹתָהּ בְּיֹתֵר.

רְאֵי לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ גַּם-כֵּן, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ לַעֲבֹר עַל הַכּל, וּבְקָרוֹב תִּזְכּוּ כָּבֹד לְהַכְנִיס לְתוֹךְ הַדִּירָה שְׁלָכֶם, רַק תִּחֲזָקִי אֶת עֲצָמְךָ, וְתִשְׁתַּדְּלִי שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוּלָה בֵּין נְשׂוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמִמֶּשׁ תִּחְיִינִי בְּזֶה, כִּי כָּל עֲנִינֵי הוּא רַק אַחֲדוֹת וְאַהֲבָה וְשְׁלוֹם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּבֵין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שֶׁאַנִּי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּצְלִיחֵי בְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תצֵה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, רוֹדֵף צְדָקָה וְחֶסֶד, אִישׁ חַי רַב פְּעֻלִים, ר' ... גְּרוֹ יְאִיר.

הִנֵּה סֵפֶר לִי אֶתְמוּל יְדִידִי, שֶׁהוּא תִּלְמִידְךָ ... מִיְּבִנְאֵל שְׁדַבֵּר עִמָּךְ, וְהַנְּרָאָה שֶׁקִּבְּלָתָּ לְשׁוֹן-הָרַע, וּכְבֹּד גְּדוּעַ שֶׁלְשׁוֹן-הָרַע נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, וְאִם תִּכְמִינֵנוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שַׁבַּת נו.), שְׁדוּד הַמְּלֶךְ קִבֵּל לְשׁוֹן-הָרַע, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה קְטַנֵּי עַרְךָ כְּמוֹנֵי, בְּנֹדָאֵי מְקַבְּלִים לְשׁוֹן-הָרַע, וְלִכְּן כְּדֵי לְקַיֵּם מֵאַמְרֵם ז"ל (סִנְהֶדְרִין ל.), שֶׁאַדָּם צָרִיךְ לְצִאת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁצָּרִיךְ לְצִאת יְדֵי הַמְּקוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר לֵב, כב): "וְהִיְתֶם נְקִיִּים מִהַגּוֹיָהּ וּמִיִּשְׂרָאֵל", לְזֹאת אָמַרְתִּי לְרוּץ שׁוֹרוֹתַיִם אֵלַי.

אני אעשה את שלי, ואתה תעשה שלך, כתיב (דברים א'): "שמוע בין אחיכם", ודרשו חכמינו הקדושים (סנהדרין ז'): כשיהיו שניהם יחד שומעים דבריהם, ולא תשמעו דברי זה בלא זה וכו'; ולכן עלי לבוא עם הספור שלי, ואל תחשב שאנחנו רודפים פה איזו כבשה תמימה.

כשבאנו ליבנאל מצאנו את המקוה מזנח מאד, רחמנא לישזבן, עד כדי כך שבאוצר מי גשמים לא היו מים, וזה תפסנו אחרי שטבלו שם נשים כבר יותר משנה, וכשהתחלתי לצעק ולבקש ולהתחנן אליו מה עושים, הנני מוכן לשלם לך את כל תקון המקוה, ולא רצה בשום פנים ואפן, עד שהייתי נאלץ לבנות מכספי מקוה תחת הבנין של תלמידך ... גרו יאיר, וראוי לך ללכת לבדק את הענינים בשטח, מילא שנותן הכשרים על ימין ועל שמאל טרפות ונבלות ממש, רחמנא לישזבן, מזה אני לא מדבר, שהיא גונב כספים, שיהיה לו לבריאות... שמסר אותי לממשלה בהרבה מסירות, ועלה לי כבר חמשים אלף דולר עד עכשו, גם מזה אני לא מדבר, כי כסף וזהב הם ביד הקדוש-ברוך-הוא, אבל יהודי שצריך להקרא חרדי ועוד רב... שיכשיל את הנשים במקוה, שלא היה מים באוצר, שמו שמים, ויש על זה עדים, איך יכולים לעבר על זה?! ולבסוף הוא מהפך שאנחנו רודפים אותו.

עכשו נגיע אל החנוף, כשהגענו, עמד כל העת נגדנו, והכריח אותנו שנפגס לבית-ספר חלוני מערב, רחמנא לצלן, היכן שמעו דבר כזה?! שיהודי עם זקן ופאות יכריח אותנו בלמוד מערב בנים ובנות, ואז התחלתי להרגיש מה קורה פה, המקוה היתה פסולה, והנשים היו צריכות לטלטל את עצמן בחוף ובקיץ בלי תחבורה בבזיונות עד טבריה ועד כפר תבור, בשעה שביבנאל לא היתה מקוה כשרה, רחמנא לישזבן, שזה אסור פרישות, אסור נדה, רחמנא לישזבן, מסרנו את נפשנו, ופתחנו גן לבנות וגן לבנים, תהלה לאל, פתחנו תלמוד תורה לבנים לכל הגילאים, בית-ספר לבנות לכל הגילאים, ויש לנו ישיבה קטנה וכולל, ותהלה לאל, הקדוש-ברוך-הוא עוזר לנו בדרך לא דרך, אף שאף אחד אינו רוצה לעזר לנו

וכו' וכו', עם כל זאת אמרתי לבוא בשורותים אלו, שלפני שאתם מעפלים את הלשון-הרע שאמר עלינו, תבדקו היטב היטב בשטח מי באמת הפושע ישראל הטמא ומטמא עם הזקן והפאות, שהכשיל את הרבים באסורי פרישות, רחמנא לישזבן, במקוה פסולה שטבלו בה, רחמנא לצלן, מי הוא המכשיל באסורי סקילה, שפמה פעמים צנה לחתף את הערוב, ומאכיל נבלות וטרפות, והוא עוד מעוז לדבר עלי לשון-הרע ורכילות וליצנות.

הנה הקדוש-ברוך-הוא עד בינינו.

אני מקוה להקדוש-ברוך-הוא, שבאיזה מקום יהיה בלבכם מקום גם לדברי אלו, ולא תקבלו שום לשון-הרע משום צד, ואם אתם רוצים לשמע איזה צד, אזי "שמוע בין אחיכם" כתיב, צריכים לשמע את שני הצדדים.

הפּוֹתֵב בַּצֵּעַר גְּדוֹל...

כא תצו.

בעזרת השם ותפלה, מוצאי-שבת-קדש לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הני"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם ביותר להיות בשמחה, ותהלה לאל, יש לנו במה לשמח, שזכינו להתודע מרבי אמת כנה, רבי נורא ונפלא כנה, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, וזו צריכה להיות עקר שמחתנו. ותכף-ומיד אם נהיה בשמחה, על-ידי-זה נעבר על הכל, כי העקר בזה העולם הוא שמחה, ורבנו ז"ל הדגיש מאד מאד על מדת השמחה, שצריכים למסר את נפשו להיות בשמחה, כי דרך האדם שנמשך אחר העצבות והעצלות, כי

עובר על כל אחד ואחד מה שעובר — צרות ויסורים, קטנות ונחלישות הדעת, ועל-פן צריכים להיות בשמחה תמיד, ורבונו ז"ל גלה לנו (ספר-המדות, אות שמחה, סימן ג'): ברכות השמחה נתחזק פח השכלי, והמאכל והמשטה הם סבה גדולה לשמחת הלב, ולהרחיק העצבות והדאגות. לזאת צריכים להזהר מאד מאד על המאכלים, לאכל רק מאכלים פשרים עם הכשר מהדר, וצריכים להשמר מאד מאד בעניני שמיטה וכו', וכן אני מאד מזהיר את אנשי שלומנו היקרים לא לאכל בשר רק משחיטת ר' ... גרו יאיר, כי בעוונותינו הרבים, יכולים להפשל בנבלות וטרפות בלי שום גזמא כלל, כי לאחרונה מצאו, רחמנא לישזבן, טרפות ונבלות שנכשלו בם רבים, ועל-פן מאחר שזכנו הקדוש-ברוך-הוא עם שוחט הגון, עלינו להשתדל לאכל בשר רק מהשחיטה שלו, ובזכות שנהיה זהירים לאכל רק מאכלים פשרים, על-ידי-זה נזכה לזכוה הדמים, ונזכה לקבל אמונה ברוחה ומזככת בו יתברך, כי אי אפשר לזכות לאמונה, אלא על-ידי שזוהרים לאכל מאכלים פשרים.

נא ונא ראו להשתדל להתפלל במנגן דיקא, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ח.): אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין, כי בעת שהצבור מתפללים, השכינה שורה שם, ואין הקדוש-ברוך-הוא מואס בתפלתן של רבים, שנאמר (איוב לח): "הן אל כביר ולא ימאס", וצריכים למסור את נפשו להתפלל תפלה בצבור, הן שחרית — מי שזוכה להתפלל תפלת ותיקין אין למעלה מזה, ועל-כל-פנים לא יאחר זמן התפלה בשעה שמונה, כי בשעה תשע הוא זמן האחרון של זמן קריאת שמע, ועל-פן ראוי ונכון להתפלל בשעה שמונה, כדי שיתפס עוד את זמן קריאת שמע, וצריכים לשמר מאד מאד על זמן קריאת שמע, שהיא מצות עשה מדאורייתא.

נא ונא ראו לחזק אחד את השני, שתחזיקו את עצמכם באהבה, אחוה ורעות, ואיש את רעהו יאמר חזק, ותדעו שעוברות עלי עכשו עוד פעם צרות מהסמ"ך-מ"ם הרשע, ימח שמו, שהולך להחתים רבנים עלי, עם כל זאת בהקדוש-ברוך-הוא אני שם

בטחונני, שְׁבוּדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי, וְכֹאֲשֶׁר עָזַר לִי עַד עַכְשָׁו, יַעֲזֹר לִי יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, וְסוּף כָּל סוּף תִּתְגַּלֶּה הָאֱמֶת, שְׁאִין רְצוּנֵנוּ שׁוֹם רְצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ לְגִלּוֹת וּלְפָרֵס אֶת אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אַף עִם כָּל זֹאת אֲנִי צָרִיךְ אֶת הַתְּפִלוֹת שְׁלָכֶם, שֶׁתַּעֲזְרוּ לִי לְהִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי, שְׁאֲזַכֶּה כָּבוֹד לְהַנְצִל מִהַרְשָׁע הַזֶּה, אֲשֶׁר רָשָׁעִים בְּחִיָּיהֶם נִקְרָאִים מְתִים (בְּרִכּוֹת יח:), וְכָבוֹד נִשְׁמַח בְּשִׂמְחָתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוֹי מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּעוֹלָם.

נָא וְנָא תַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם, שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אַחֲנֶה וְרַעוּת בֵּינֵיכֶם, וְאַחַד יְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת, רְאוּ בְּאֵילֹו מַצְבִּים אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, וְלִכֵּן לֹא כְּדָאֵי לְעוֹרֵר מַחְלֶקֶת חֲדָשָׁה וְכוּ' וְכוּ', אַתֶּם צְרִיכִים לְדַעַת, כִּי הָרַב ... גֵּרוֹ יֵאִיר, מִמֶּנָּה עַל הַחֲנוּף שֶׁל הַבְּנִים, וְהַגְּבֻרָת ... תַּחֲזִיחַ מִמֶּנָּה עַל חֲנוּף הַבְּנוֹת, וּמֵה גַם שְׁכָל הָעַל הַגִּשְׁמִי מִנַּח עַל הַכְּתָפִים שְׁלָה, וְעַל-כֵּן תִּזְכְּרוּ הֵיטֵב מֵאֲמַר הַחֶכֶם: "קַל לִהְיוֹת מְבַקֵּר מִלְּהִיוֹת מְחַבֵּר", בּוּדָאֵי אִם יֵשׁ אֵילֹו טְעָנוֹת יְכוּלִים לְהִסְתַּדֵּר, אָבָל קַל יוֹתֵר לִהְיוֹת מְבַקֵּר מִלְּחַבֵּר וּלְיִסֵּד וּלְהַקִּים מוֹסְדוֹת קְדוּשִׁים כְּאֵלֹו, בְּשַׁעַת שְׁחִיּוֹת טוֹרְפוֹת מְסַבְּבוֹת אוֹתָנוּ, וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד, חַפּוֹ עוֹד עַד שְׁאֲנִי בָּא מִמֶּשׁ בְּקָרוֹב, וְאַסְדֵּר אֶת כָּל הָעֲנִינִים, אָבָל לֹא לְצֵאת בְּמַחְלֶקֶת וּבְמִרְיבוֹת וּבְטְעָנוֹת וּמְעָנוֹת, וְכָל אַחַד שׁוֹפֵף שְׁמֹן עַל הַמְדוּרָה וְכוּ' וְכוּ', סוּף כָּל סוּף תִּדְעוּ שְׁלֹא אוֹהֲבִים אוֹתָנוּ פֹּה, יֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, אֲזִי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרִאוֹת עַל-כָּל-פְּנִים בְּפָנִים, שֶׁתְּהִיֶּה לָנוּ אַחֲדוּת, וְעַל-יְדֵי הָאַחֲדוּת הַזֶּה, תְּהִיֶּה לְהַסְמֵ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, מִפְּלֵה, וְלֹא יִשְׁאַר מִמֶּנּוּ שְׁרִיד וּפְלִיט. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתִּשְׁתַּדְּלוּ לִהְיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲנֶה וְרַעוּת, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֵאֲמַר חֲזֹק, וְאֲזִי תִרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא רְאוּ לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל יְלִדֵיכֶם בְּשַׁעַת שְׁהֵם לֹא בְּבֵית-סֵפֶר וְלֹא בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה, כִּי צְרִיכִים לְשִׁמּוֹר מְאֹד, שְׁלֹא יִשְׁפְּעוּ מִהַאֲוִירָה שֶׁל הַרְחוּב.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי

מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ דְרַפְכֶם תְּמִיד, וּתְבַשְׂרוּ לִי תְּמִיד
בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תצו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וְאָרָא, י"ט טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיּוֹת אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב",
הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה
וּמִכָּל נֶגַע וּמַחְלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם בְּכָלֵלִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת
וּבְפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, שְׁתַּבְּקְשׁוּ רַחֲמִים מְרַבִּים עָלַי, כִּי אֲנִי צָרִיךְ רַחֲמִים
רַבִּים, כִּי עוֹבְרוֹת עָלַי הַרְבֵּה צְרוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְאֲנִי צָרִיךְ אֶת
תְּפִלַּתְכֶם, לְכֵן תִּתְּפְּלוּ בְּרַבִּים עָלַי, וְכֵן תִּתְּיַנּוֹקוּת שֶׁל בֵּית רַבֵּן
יִתְּפְּלוּ עָלַי, וְכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִתְּפִיל עָלַי בְּפִרְטִיּוֹת, כִּי אֲנִי צָרִיךְ
עֲכָשׁוּ רַחֲמִים מְרַבִּים וְיִשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, וְלִכֵּן אֶהְיֶה לָכֶם אֲסִיר תּוֹדָה
אִם תִּבְקְשׁוּ בְּעַדִּי.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁישְׁתַּדֵּל
לְהִיּוֹת בְּשְׁלוֹם וּבְאַהֲבָה, אֲתוֹה וְרַעוּת אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, כִּי זֶה כָּל
הַנִּחְתָּרוֹת שְׁלִי, וְזוֹ כָּל הַהַצְּלָחָה שְׁלִי, שֶׁתְּהִיָּה בֵּינֵיכֶם אֶהְבָּה, אֲתוֹה
וְרַעוּת, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֲוֹרֵב עָלַי מְאֹד מְאֹד מִבֵּית וּמִבְּפָנַי, וְהוֹלֵךְ
לְהַחְתִּים עָלַי רַע-בְּנַיִם, וְלִכֵּן אִם תְּהִיָּה בֵּינֵיכֶם אֶהְבָּה, אֲחִדוּת וְרַעוּת,
שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם לֹא תוּכַל לָנוּ. וְלִכֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, שֶׁתִּמְסְרוּ נַפְשְׁכֶם
עַל אֶהְבָּה וְאֲחִדוּת בֵּינֵיכֶם.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִי שִׁישׁ לוֹ יְלָדִים
בְּתִלְמוּד-תּוֹרָה, אוֹ בְּבֵית-סֵפֶר אוֹ בִּישִׁיבָה, שִׁידַע חַד מִשְׁמַעִית,

שְׁהַהוּרִים אֲסוּר לָהֶם לְהִתְעַרֵב בְּשׁוּם דְּבָר בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה וּבִישׁוּבָה קְטַנָּה, יֵשׁ לָנוּ אֶת הַמְּנַהֵל הָרַב ... גֵּרוּ יְאִיר, וּבְבֵית-סֵפֶר יֵשׁ לָנוּ מְנַהֵלַת ... תַּחֲוִיָּה, וְלִכֵּן אִם יֵשׁ אִיזוֹ תְלוּנָה עַל אֵיזָה בֶּן אוֹ בַת צְרִיכִים לְפָנוֹת אֲלֵיהֶם, וְאֲסוּר לְאַף אֶחָד לַעֲשׂוֹת דֵּין וּמִשְׁפָּט בְּעֶצְמוֹ, וּבִילֵד שֶׁל אַחַר אֲסוּר לְנַגֵּעַ אוֹ לְנַזֵּף, אוֹ לְהַשְׁפִּיל יֵלֵד אַחַר אוֹ בַת אַחֲרַת בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּסָן, תְּהִלָּה לְאַל, יֵשׁ לָנוּ מְלַמְּדִים טוֹבִים וּמַעֲלִים, וּמורוֹת טוֹבוֹת וּמַעֲלוֹת שְׂאִין לָנוּ בְּמָה לְהִתְבַּיֵּשׁ מִהַמוֹסְדוֹת הַכִּי גְדוּלִים עִם הַמַּחְנֻכִּים שְׁלָנוּ, אֲבָל לְאַחֲרוֹנָה נּוֹצֵר מַצֵּב כְּזֶה שְׁלוֹקָחִים אֶת הַחֹק בְּיָדִים, מְבַזִּים וּמִשְׁפִּילִים יְלָדִים וְכוּ' מִתְעַרְבִים בְּמָה שְׂאִין צְרִיכִים וְכוּ', בְּשַׁעַה שִׁישׁ לָנוּ מְנַהֵל בְּתַלְמוּד תּוֹרָה וּבִישׁוּבָה קְטַנָּה וּמְנַהֵלַת לְבֵית-סֵפֶר, לִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁלֹּא יִתְעַרְבוּ, רַק שִׁיעֲשׂוּ אֲסַפְת הוֹרִים, וְאִזּוּ יִבְרְרוּ אֶת הַטְּעָנוֹת שְׁלָהֶם, אֲבָל לֹא לַעֲשׂוֹת דֵּין וּמִשְׁפָּט בְּעֶצְמוֹ, כִּי זֶה חֲמוּר יוֹתֵר מִהַפֵּל. וְלִכֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁיקְיָמוּ אֶת דְּבָרַי.

נֹא וְנֹא שְׁמְרוּ עַל יְלָדֵיכֶם, וְתַעֲזְרוּ לְמְלַמְּדִים וְלַמּוֹרוֹת, כִּי בְּלִי הַעֲזָר שְׁלָכֶם לֹא נוֹכַל לְהִתְקַדֵּם קְדִימָה בַּחֲנוּף, אֲנִי מְדַגֵּישׁ וְשׁוֹב פֶּעַם מְדַגֵּישׁ: "בַּחֲנוּף אֲסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם פְּשָׁרוֹת", אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרֵאוֹת שִׁיְהִיָּה לִילְדִים הַחֲנוּף הַכִּי טוֹב. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶת כְּלָכֶם, יַעַן שֶׁהֵם יְלָדֵינוּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרֵאוֹת שִׁיְהִיָּה לָהֶם הַחֲנוּף הַכִּי טוֹב וְהַכִּי מְצֻלָּח.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תְּמִיד.

אִם יֵשׁ לְמִישָׁהוּ אִיזוֹ הַעֲרָה, שִׁיכְתֹּב לִי מִכְּתָב, וְאֲנִי אֶתְקַן אֶת זֶה כִּיזֵּה הַיְקָרָה הַטּוֹבָה עָלַי.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶרְא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּעֶרְב־שַׁבַּת.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! מִמָּשׁ הַחַיִּיתָ אוֹתִי, וְאֲנִי לֹא מְאֲמִין
מַה שֶׁהַעֲיִנִים שְׁלִי רוֹאוֹת, אֶת הַמְּסָפֵר הַגְּבוּוֹה שֶׁל רַבּוֹי הַקּוֹנְטְרָסִים
שֶׁאַתָּה מְדַפֵּס בְּמִשְׁךָ שְׁבוּעִים, זֶה לֹא נִתֵּן לְהֶאֱמִין. חֲסֵדֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעֲזָרְנִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם שְׁלִיחַ גְּאֻמָּן כְּמוֹךָ, יַעֲזֹר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ, וְנִזְכֶּה לְהַדְפִּיס
בְּכֹל פֶּעַם קוֹנְטְרָסִים חֲדָשִׁים, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבֵר עֲכָשׁוּ
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל מִצָּב כְּזֶה, שֶׁאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה הַמַּחֲרָר יְבִיא, וְעַל-כֵּן
צָרִיכִים לְהַדְפִּיס וּלְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ וּלְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלוּ
הַמַּחֲיִים גְּשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְתִהְיֶה לָּאֵל, אֲנִי מְקַבֵּל דְּוִוּחִים כְּאֵלוּ, שֶׁלֹּא
יְכוּלִים לְתָאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

הֵן אֶמֶת, אֲשֶׁר גִּדְּל הַצֶּעַר וְהִיסוּרִים שֵׁיֵשׁ לִי, אֲנִי לֹא יְכוּל אֶפְלוּ
לְהַסְבִּיר לָךְ, שְׁבוּעַ שְׁעֵבֵר, הִיָּה לִי שְׁבוּעַ הִכִּי קָשָׁה, וְגַם עֲכָשׁוּ עוֹבֵר
עָלַי מַה שֶׁעוֹבֵר, שֶׁהַסְּמ"ךְ-מ"ם מַחֲתִים עָלַי אֲנָשִׁים, יַעֲזֹר לִי
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ מַפְלָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וּבְאֶמֶת כָּל
אֶחָד מִתְּפִלָּא מְדוּעַ עָשָׂה לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּזֹאת? וְלָמָּה אֲנַחְנוּ
סוֹבְלִים כָּל-כֶּף, שֶׁאֲנָשִׁים נַעֲשִׂים אֲמֻלָּלִים בֵּין יוֹם לְלֵילָה, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, וּבַפְּרָט אַבְרָחָם בְּנֵי תּוֹרָה; וּבְאֶמֶת אֲסוּר לְשַׁכַּח לְרַגַע
מִמָּרְסֵי ז"ל (שַׁבַּת קַלֵּט): תִּנְיָא רַבִּי יוֹסִי בֶּן אֱלִישֶׁעַ אוֹמֵר: אִם רָאִיתָ
דּוֹר שֶׁצָּרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלָיו, צֵא וּבְדַק בְּדַיְנִי יִשְׂרָאֵל, שְׁכָל פְּרַעְנוֹת
שְׁבָאָה לְעוֹלָם, לֹא בָּאָה אֶלָּא בְּשִׁבִיל דַּיְנִי יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; לֹא
כְּתוּב בְּשִׁבִיל זֶה אוֹ בְּשִׁבִיל זֶה, אוֹ בְּשִׁבִיל פְּלוֹנִי אוֹ בְּשִׁבִיל אֱלִמּוֹנִי,
אֶלָּא כְּתוּב בְּשִׁבִיל דַּיְנִי יִשְׂרָאֵל, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲנַחְנוּ עֲדִים

מה קורה היום עם השחיתות, ובשביל זה סובלים עם ישראל מה שסובלים, עלינו רק להחדיר את האמונה פשוטה בו ותברך בלי שום חכמות, ועל-ידי-זה נצליח דרכנו תמיד.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא יוכל לשבר אותך, ואם היית יודע איך אני שבור כחרס הנשבר מרב צרותי ותלאותי שעוברים עלי, וכמה עולה לי פחות ממון ודמים ענין ובנאל, היית מתפלא איך אדם יכול להחזיק מעמד, עם כל זאת זה חלקי מפל עצמי, שבשבוועים האלו זכית להדפיס כמעט חצי מליון קונטרסים, דבר כזה קשה להאמין, אבל זו המציאות, וזה חלקי מפל עצמי, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה להדפיס את כל חלקי "אשר בנחל", וכן חלק אחר חלק "אוצר הקונטרסים".

אני מקווה שקבלת את הארבעה קונטרסים לספר "אוצר החיים", ופה תקבל פתגמים על חלק ז' אוצר הקונטרסים פרצונך.

נא ונא אל תפל בדעתך כלל, פי גדול אדוננו ורב להושיע, ובקרוב תראה ישועות גדולות שיעשה לך הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך, ואשתך תעבר את ההריון בקלות, ותלד בנקל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תצט.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר וארא, י"ט טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הנקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

הַעֲקֹר רְאֵה לְדַבֵּר רַק מִהַתְּכַלִּית, וְתִמִּיד תְּדַבֵּר רַק מִהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם
 בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, תִּהְיֶה חֲזֹק וְאִמִּיץ בְּכָל עֲנִינֶיךָ, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים וְנִגְלִים
 שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

פְּלֵא גְדוֹל, שְׁמִסִּיתִים אוֹתְךָ שְׁאַנְחֵנוּ לֹא מְשֻׁלְמִים, הִנֵּה עַל
 חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ כָּבֵר קִבְלַת חֲצֵי הַמְּשַׁכֶּרֶת, וּבַעוֹד שְׁבוּעַת תְּקַבֵּל אֶת כָּל
 הַמְּשַׁכֶּרֶת עַל חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ, מִמִּילָא אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְמָה מְסִיתִים אוֹתְךָ
 שְׁאַנְחֵנוּ לֹא מְשֻׁלְמִים, עַד עַכְשָׁו שְׁלֹמְנוּ לְכָל הַמְּלַמְדִים וְלְכָל
 הַמּוֹרֹת, וְאֲדַרְבֶּה פֹה אֶתְּהַ מְצַלִּיחַ מְאֹד הֵן עִם הַתְּלַמִּידִים, בְּיֹדָאֵי
 קָשָׁה מְאֹד אִתָּם, עִם כָּל זֹאת סוּף כָּל סוּף אֵיךְ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל
 לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: אֶתְּהַ תְּדַבֵּר, וּבְיֹדָאֵי אֶתְּהַ פּוֹעֵל. וְלִכֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ
 לְדַבֵּר אִתָּם רַק דְּבוּרֵי הַתְּכַלִּית, וְתִסְפֹּר לָהֶם סְפּוּרִים מְצַדִּיקִים,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְתִאֲמִין לִי שְׁבַתְּךָ
 צְרוּתִי וְיִסוּרֵי וּמְרִירוּתִי, שְׁעוֹבֵר עָלַי עַכְשָׁו בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֲנִיּוֹת, אֲנִי
 מְחַזֵּק אֶת עֲצָמֵי בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי לוֹלֵא תוֹרַתְךָ שְׁעֲשׂוּעֵי אִז
 אֲבִדְתִּי בְּעִנֵּי (תְּהִלִּים קיט), וּמָה עָשָׂה מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שְׁלֹא הָיָה לוֹ
 אֲפֵלוּ מַה שְׂיֵשׁ לִי, כִּי הוּא לֹא הָיָה יְכוּל לְלַכֵּת לְמַקְוֶה וְכוּ', אֲלֵא
 בְּאִמְצַע הַלְּיָלָה כְּשֶׁכָּלֵם יִשְׁנֵנוּ, וְתִהְלֶה לְאֵל, יֵשׁ לִי מַקְוֶה פְּרֻטִית, הוּא
 לֹא הָיָה יְכוּל לְלַכֵּת לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְתִהְלֶה לְאֵל, יֵשׁ לִי בֵּית-הַכְּנֶסֶת
 פְּרֻטִי, וְכִדּוּמָה כָּל מִינֵי צְרוּת וְיִסוּרִים שֶׁהָיוּ עַל מוֹהַרְנ"ת ז"ל,
 שְׁנִכְנַס לְבֵית-סֵהַר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כַּמָּה פְּעָמִים, עִם כָּל זֹאת הִחֲזִיקָה
 אֶת עֲצָמוֹ, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, הוּא זוֹכֶה לְשִׁמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, עַל אַחַת
 כַּמָּה וְכַמָּה אֵיךְ אֲנִי צָרִיךְ לְהַתְּחַזֵּק, וְזֶה כָּל הַחֲזוּק שְׁלִי, שְׁאַנִּי זוֹכֶה
 לְשִׁמְשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל. יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בְּאִין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד, שְׁזוֹ תְּכַלִּית כָּל הַתְּכַלִּיתוֹת.

רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת הַתְּלַמִּידִים שְׂיִתְּפִלְלוּ בְּעַדִּי, כִּי אֲנִי נִמְצָא בְּצָרָה,
 וְאֲנִי צָרִיךְ לְצַאת מִהַצָּרָה, וּבְזִכּוֹת תְּפִלָּה אֲזַכֶּה לְהַנְצִיל מִכָּל הַצָּרוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תק.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאָרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ בְּשׁוּרָה
מְשִׁמַּחַת, שְׁנִתְקַבְּלָתָ לְמִשְׁרָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה
לְךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ.

הַעֲקָר תִּשְׁתַּדֵּל שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינָךְ לְבֵין אֲשֶׁתְךָ, וְעַל-
יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּכָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ
לְנִשְׁיָכוּ כִּי הֵיכִי דְתִתְעַתְרוּ [תִּכְבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדִי
שְׁתִּצְלִיחוּ].

וְזָכוּר תִּזְכֹּר מַה שְּׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְּלָחָה, סִימָן
ד'): עֶסֶק הַתּוֹרָה הוּא סְגֻלָּה לְהַצְּלָחָה; וְעַל-כֵּן טוֹב מְאֹד שְׁתִּקְבַּע
לְעֲצֻמְךָ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "סְפָר-הַמִּדּוֹת", שֶׁהוּא תְּמִצִּית
מִכָּל תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְנֵי, מִדּוֹת נִפְלְאוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְקִיּוּמָן,
וּבְזָכוֹת זֶה תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה גְּדוֹלָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שְׁתִּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאָרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מָאד מָאד אָנִי מִתְעַנֵּן עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלַיָּךְ, וְאָנִי תָמִיד מִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתִּיק מִמֶּךָ הַדִּינִים, וְתַצֵּא מִכָּל צָרוֹתַיָּךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! כָּל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְלֹא נִשְׁאָר מִהָאָדָם רַק זֶה שְׁחוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּמִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ בְּאִמּוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלָכֵן כָּל רִגְעַ וְדָקָה וּשְׁנֵיָה שְׁאָדָם רַק מִנְתַּק אֶת עַצְמוֹ מִהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה, וְחוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, בְּזֶה הוּא מְקִים מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּלְדַבְּקָה בּוֹ" (דְּבָרִים יד, כב), עַד שֶׁגְּדוּלֵי מַבְחָרֵי הַצְּדִיקִים כָּל-כָּף דְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁבִטָלִים וּמִבְטָלִים לְגַמְרֵי לְגַבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לְזָכוֹת לְכָל זֶה, עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר הִיָּה יָכוֹל לְבוֹא לְיַדִּי בְּטוֹל כְּזֶה, עַד שֶׁיִּכְלַל בְּמַחְזֵב הַמְּצִיאוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב); וְעַל-כֵּן מָאד מָאד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, רְאֵה לְחִזּוּק עַצְמָךְ בְּכָל מִינֵי אִפְסָיִם שְׁבַע-עוֹלָם, וְתִשְׁתַּף שָׁם שָׁמַיִם בְּצַעֲרָךְ, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְפִּיל לָךְ הַשְּׁפַע, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת טג.): כָּל הַמְּשַׁתֵּף שָׁם שָׁמַיִם בְּצַעֲרוֹ, כּוֹפְלִים לוֹ פְּרֻנְסָתוֹ; כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל כִּשְׁאָדָם נִמְצָא בְּאִיזוֹ צָרָה, נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ כָּל הָעוֹלָם נָפַל עָלָיו, וְשׁוֹכַח שְׁפָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נֶעְלָם וְנִסְתָּר וְטָמוּן, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן נֶעֱשֶׂה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז כִּשְׁאָדָם כֵּן מְכַנֵּס דְּבָר זֶה לְתוֹךְ לְבוֹ, וְהוּא מְשַׁתֵּף שָׁם שָׁמַיִם בְּתוֹךְ צַעֲרוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כּוֹפֵל לוֹ פְּרֻנְסָתוֹ, כִּי נִשְׁמָתוֹ נִכְלָלָת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

רְאֵה לְהַחְזִיק מְעַמָּד, וְתִרְגִּיל אֶת עַצְמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִשְׁיַח וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְךָ, וְיִתְגַּנְּב' בְּכָל יוֹם עֶשְׂרִים דְּקוֹת לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַה טוֹב וּמַה נְּעִים, אִם תּוּכַל אֶת הָעֶשְׂרִים דְּקוֹת הָאֵלוֹ לְהִיּוֹת עַל אִיזָה קָבֵר שֶׁל צְדִיק, וְתִדְבֹר וְתִשְׁיַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַמְּקוֹם שֶׁל קָבֵר הַצְּדִיק, הוּא אֲוִיר

הֵנַח וְהִזְף, שִׁשָּׁם נִשְׁמְעוֹת וְנִתְקַבְּלוֹת תְּפִלוֹת בֵּר יִשְׂרָאֵל, רַק תְּדַבֵּר בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמְּנֵי יִתְבַּרְךָ, וְאִזּוּ יִתְגַּלֶּה עֲלֶיךָ אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁהוּא נִמְצָא עִמָּךְ. וְזֶה מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תֵּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק י"ח): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכָל צַעַר וְצַעַר שֵׁיִשׁ לְיִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל, אֲנִי עִמָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: 'לוֹ צַר'; וְעַל-כֵּן רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, בְּרַגַע שֶׁתִּהְיֶה חִזֵּק בְּתַפְלָה וּבְאֱמוּנָה, אִזּוּ יִמְשֹׁף עֲלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיִּית וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לְךָ מִמֶּה לְפַחַד כָּלָל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וּכְבָר רָאינוּ בְּגֵי-אָדָם, שֶׁהָיוּ בְּצָרוֹת גְּדוּלוֹת, אֲבָל הִתְדַבְּקוּ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְאוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ, וְתִצָּא מִהַפַּח יְקוּשׁ הַזֶּה, וְתִהְיֶה בֶּן חוֹרִין לְגַמְרִי.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהִצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תִּקְבּ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, וְהִנֵּה מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁלַבֵּל תִּתְעַרֵּב בְּשׁוּם עֶסֶק צְבוּרִי, וּכְבָר כְּתִבְתִּי לְךָ פְּעָמִים, וְזוֹ הַפַּעַם הַשְּׁלִישִׁית, שֶׁתִּפְסִיק לְהִתְעַרֵּב בְּעִנְיֵי צְבוּר, זֶה לֹא עֲנִינְךָ, אִתָּה רַק תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְשָׁלֵם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ, זֶה מָה שֶׁצָּרִיךְ לְעִנֵּן אוֹתְךָ — אִיךָ מְשַׁלְּמִים חֲזָרָה חוֹבוֹת, כִּי בְּזֶה אִתָּה גּוֹרֵם לִי בּוֹשׁוֹת וְחִרְפוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, כָּל אֶחָד פּוֹנֶה אֵלַי, לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּעְזֹב כְּבָר אֶת עֲנִינֵי הַכָּלָל, זֶה לֹא הֶעֱנִין שְׁלֶךְ, אֵל תִּתְעַרֵּב בְּשׁוּם דְּבַר אֲשֶׁר שִׁיף בִּיבְנָאֵל, אִתָּה רַק לְךָ וְתַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאֶה בְּרַכָּה וְהִצְלַחַה בְּמַעֲשֵׂה יְדִידְךָ, וְיִהְיֶה לְךָ כֶּסֶף

לְשֵׁלִם לְאֵט לְאֵט אֶת חוֹבוֹתֶיךָ. תֵּן לְכֻלָּם מְעֵט, וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּלֵם יִהְיוּ שְׂמֵחִים, אַבְּל אֶל תַּעֲשֵׂה חֲכָמוֹת וְכוּ', וּמִכָּל שָׂפָן אֵין לָךְ לָתֵת צְדָקָה כָּלֵל, כִּי כָּךְ כְּתוּב בְּסֵפֶר חֲסִידִים, סִימָן תנ"ד: מִי שֶׁחִיב לְאַחֲרִים, לֹא יִרְבֶּה בְּצְדָקוֹת, עַד שְׂיִפְרַע, עֵינֵי שָׁם; וּמִי לֹא יִירָא וְלֹא יִפְחַד מֵעוֹן גְּזוּלָה, שְׂמָאֵד מְאֹד חָמוּר, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, יֵשׁ לִי מִסְפִּיק צְרוֹת וְיִסּוּרִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, אֲשֶׁר אֲנִי נִמְצָא עֹכְשׁוֹ בְּצַעַר וּבְעִגְמַת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, וּמִמֶּשׁ מְרֵב צַעַר וְיִסּוּרִים, אֲנִי יָכוֹל לְהִתְפּוֹצֵץ וְכוּ' וְכוּ', וּבְמִקּוֹם שֶׁתִּתְעַרֵּב בְּעִנְיֵי הַקְּהֵלָה, רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת כָּלֵם, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ בְּעַדִּי, כִּי אֲנִי נִמְצָא בְּצָרָה גְדוּלָה, וְאֲנִי צָרִיךְ יְשׁוּעָה גְדוּלָה. וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שׁוֹב פְּעַם וְשׁוֹב פְּעַם, שְׁלֹא תִבּוֹא אֶל הַמְּלִיזָה מְלִכָּה, וְאֶל תִּתְעַרֵּב בְּעִנְיֵי שְׂאִינָם שְׂיָכִים אֵלֶיךָ כָּלֵל, וְאֲנִי אֶסְתַּדֵּר עִם הַכֹּל, הֲלֹא אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת דְּמֵי, תַעֲזוֹב כְּבָר אֶת כָּל הָעִנְיָנִים, וְלָךְ תִּפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים, וּבִפְרִט שְׁהִיֹּם יֵשׁ יוֹם תִּפְלָה, שְׂבָאִים עֲשׂוֹת אֵלֶי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִתְפַּלֵּל בְּכֹתֵל הַמַּעֲרָבִי, לָךְ תִּפְיֵץ שְׂמָה אֶת סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְתַעֲשֵׂה קְדוּשַׁת הַשָּׁם גְּדוּל מְאֹד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וְאַרְא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ קוֹלְךָ.

יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-כְּרוּף-הוּא, שְׂבַקְרוּב מְאֹד תִּמְצָא אֶת בֵּית זוּגָךְ, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן, הַעֲקָר תִּהְיֶה רְגִיל לומר אֶת הַתְּפִלוֹת מְקוּוֹטְרִים "מְצִיאַת הַזּוּג".

אֲשֶׁר   כּא תּקד   בְּנַחַל   קיג

נָא וְנָא אֵל תּפּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל
לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, תְּהִיָּה רְגִיל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,
שְׂאִין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב
מִלַּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲבָל לֹא הִיָּתָה לִי הַכְּתָבַת הַיְכָן
לְהַשִּׁיב לְךָ, וְהַיּוֹם שְׁמַעְתִּי אֶת קוֹלְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׁמַחְתִּי.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנָיִם שְׁבַעוּלָם, כִּי אֲנִי
בְּטוֹחַ שְׁבָקְרוּב תִּמְצָא אֶת בֵּית זוּגְךָ, וְתִזְכֶּה לְהַתְחַתֵּן, וְתִהְיֶה נַעֲשֶׂה
אֲדָם הַשָּׁלָם.

נָא וְנָא רְאֵה לוֹמַר אֶת הַתְּפִלָּה מִהַקּוֹנְטֵרַס הַנִּפְלָא: "מְצִיאַת
הַזּוּג", וְאִז אִם תְּהִיָּה חִזּוֹק בְּזֶה אַרְבַּעִים יוֹם — תִּרְאֶה יְשׁוּעָה
גְּדוּלָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִתְחִיל מֵהַיּוֹם הַזֶּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְּלֵתִי שְׂאִנִּי
מִבְּקַשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ נְסִיִּם נְגִלִים.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמִמָּשׁ אַתָּה מְחַיֵּינִי.

אוֹדוֹת בְּנֶךָ, אַתָּה וְאַשְׁתְּךָ אֵינָם צְרִיכִים לְדַאֵג, כִּי הוֹלֵךְ בְּכֹל בֵּית וּבֵית, שְׁסוּבָבִים מֵהִילָדִים, וְזֶה לֹא בָּא קֵל, אֲבָל סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה נַחַת, רַק רְאֵה שְׂיֵהֶיָה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאַף פַּעַם לֹא תִהְיֶה מִחְלָקָת. וְצְרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְכַף זְכוּת.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמֶךָ, וּתְבַשֵּׂר לִי תְמִיד בְּשׁוֹרוֹת מִשְׂמָחוֹת.

אוֹדוֹת הַסֵּפֶר תּוֹרָה, מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר, כִּי זֶה סֵפֶר תּוֹרָה חֲדָשׁ, וְזֶה עָבַר דְּרָךְ מְכוֹנֵת בְּדוּק, וְשִׁלְמָתִי שְׁבַע-מֵאוֹת דוֹלָר רַק עַל הַבְּדִיקָה, וְיֵצֵא טוֹב מְאֹד, וְלִכֵּן מְחַר אֶהְיֶה בְּקֶשֶׁר עִם הַסּוֹפֵר, וְאַתְּנוּדַע מֵה קוֹרָה, כִּי זֶה עָבַר בְּדִיקַת מְכוֹנָה, וְהִנֵּה כָּשֶׁר לְמַהֲדָרִין, כִּי אַחֲרַת לֹא הֵייתִי קוֹנֶה אוֹתוֹ, בְּאֶשֶׁר זֶה עָלָה הוּן תּוֹעֲפוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֶחָד לֹא יִדְבֹּר עַל הַשָּׁנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָנוּ סֵפֶר תּוֹרָה כָּשֶׁר, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן צא), אֲשֶׁר סָגְלָה לְהַתְמַדָּה שְׁלֹא נִדְבֹּר עַל שׁוּם בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ שְׁשִׁים רַבּוֹא אוֹתִיּוֹת לְתוֹרָה כְּנֶגֶד שְׁשִׁים רַבּוֹא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְשִׁזּוֹכִים לְאַהֲבָה אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאֵין אֶחָד נוֹגֵעַ בְּהַשָּׁנִי, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ חֶשֶׁק לְלַמֵּד, כִּי הוּא סֵפֶר תּוֹרָה כָּשֶׁר, וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל מְרַבֵּה לְדַבֵּר, שְׁבִשְׁבִיל זֶה כָּל אוֹת מְקַפֶּת גּוֹיִל, כְּדִי שְׁלֹא תִגַּע כָּל אוֹת אַחַת בַּשָּׁנִיָּה, וְאִם נוֹגְעוֹת אוֹתִיּוֹת זֹו בְּזוֹ, סִימָן שְׁאֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ נוֹגֵעַ בְּמַעֲשֵׂה זוּלָתוֹ, וְזֶה גוֹרֵם אַחֲרֵי-כֵן לְפִסּוּל בַּסֵּפֶר תּוֹרָה.

אֲשֶׁר   כּא תְקוּ   בְּנַחַל   קטו

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִלְמְדֵנוּ וְיִדְרִיכֵנוּ עֲצוֹת טוֹבוֹת אֵיךְ לַחֲיוֹת עִם
כָּל־מִן בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה, אַחֲרֵיהֶן וְרַעוּת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְקוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת כָּל הַמְּכַתְּבִים אֲתָמוּל בְּלִילָה, וּמְאֹד נִהְיֵיתִי,
וּתְשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה.

אוֹדוֹת הַטְּלָפוֹן, בּוֹדְאֵי לְכַתְּחֵלָה אֶסוּר, אֲבָל אִם כָּבֵר צְלִצֵּל, יֵשׁ
לְסַמֵּךְ עַל אֵלוּ שְׁמֵתִירִים וְכוּ'.

אוֹדוֹת הַמְּכַתְּבִים שֶׁהוֹצִיא אַבִּימֶלֶךְ בְּעֵינֵי הַפְּגָרִים שֶׁל הַכְּלָבִים ...
זֶה מְאֹד מְעִיֵּן, כִּי מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה כֹּף הִיָּה: כְּשֶׁהִיִּיתִי בִּיבְנָאֵל בַּפְּעַם
הָאַחֲרוֹנָה, בָּאוּ בְּמֵה מְנֻשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהַתְּלוֹן אֵלַי — מָה
עוֹשִׂים, כִּי יֵשׁ כְּמֵה מֵהַתּוֹשְׁבִים חִלּוּנִיִּים וְאֲנָשִׁים רָעִים, שְׂדוּקָא אֵינָם
קוֹשְׂרִים אֶת הַכְּלָבִים, וְהֵם מְשׁוֹטְטִים חֲפְשִׁית, וְהֵם מְפַחְדִּים לְצֵאת
מֵהַבֵּית, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וְכֵן הִילְדִים פּוֹחְדִים. וְכִשְׁשִׁמְעָתִי אֶת זֹאת,
בְּעַת הַתְּבוֹדָדוֹתֵי הַיְפָרְתִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם הַסְּפוּר הַזֶּה, וְהִנֵּה
חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן י'): יֵשׁ תְּפִלָּה
שְׁנַעֲנִית לְאַרְבָּעִים יוֹם, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְעֶשְׂרִים יוֹם, וְיֵשׁ תְּפִלָּה
שְׁנַעֲנִית לְשִׁלְשָׁה יָמִים, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְיוֹם אֶחָד, וְיֵשׁ תְּפִלָּה
שְׂעֵד שְׁלֵא הַתְּפִלָּל אוֹתָהּ מִפִּי, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲנֶהוּ. וְהִנֵּה,
תְּהִלָּה לְאֵל, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי, וְהַכְּלָבִים מִתְּחִילִים
לְהַתְּפַגֵּר אֶחָד אַחֵר הַשָּׁנִי, כֵּן יַעֲזוּר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכְּלָב
הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא הַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, כְּבֵר יִתְפַּגֵּר לְגַמְרִי, כִּי
הוּא עוֹד פְּעַם הַתְּעוֹרָר בְּרִצִּיחָה גְּדוּלָה. וּמוּבָא בַזֶּהר הַקְדוּשׁ בְּרַעֲיָא
מֵהִימְנָא (פְּרַשְׁתָּ נִשְׂא קַד), שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם נִקְרָא כְּלָב, עֵינֵי שָׁם; כִּי מֵה

שְׁקוּרָה עִמָּנוּ עֲכָשׁוּ — רק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יוֹדֵעַ, כִּי נִתְעוֹרְרוּ עוֹד פַּעַם הַקְּלָפוֹת וְכוּ' וּמְצִיקִים לָנוּ מְאֹד מְאֹד, וְלִכֵּן יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, שְׂיִתְקִים אֲצִלָּנוּ הַפְּסוּק (ישעיה סה): "טָרַם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה", וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא שְׁאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יֵאמֶר לְצַרְתִּי דִּי; כִּי אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁאֲנִי סוֹבֵל מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, מִמַּשׁ יְסוּרִים נוֹרְאִים, יְסוּרֵי תַפְת מַמַּשׁ, כִּמוֹ שְׁמֻטְטָגְנִים דָּג מִכָּל הַצְּדָדִים, שְׂיִהְיֶה מֻטָּגָן מִכָּל הַצְּדָדִים, כִּי עוֹבֵר עָלַי בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא. אִךְ "זֹאת נִחְמְתִי בְּעַנְיִי, כִּי אִמְרַתְךָ חִיִּיתֵנִי" (תהלים קיט): "לוֹלֵא תוֹרַתְךָ שְׁעִשׂוּעִי, אֲזִ אֲבַדְתִּי בְּעַנְיִי" (שם); וְכָל הַתַּחֲזָקוֹתֵי הֵיא רַק שְׁאֲנִי זוֹכֵה לְשִׁמַּשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּהַפְּצַת דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם וּבְבִנְיָן "עִיר בְּרִסְלָב" עַל אַפְּס וְחֻמְתָּם שֶׁל שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנוּ בִּישׂוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תקז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁלֵבֵל תְּבוּא יוֹתֵר אֶל סְעֻדַת מְלִיָּה מְלִכָּה, וְאֵל תַּעֲשֶׂה בְּכָלֵל מְרִיבוֹת וּמַחְלָקֵת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אַתָּה אֵל תִּהְיֶה הוֹגֵה דַעוֹת, כִּכָּר פְּתַבְתִּי לָךְ, כָּל עֲנִינְךָ צָרִיךְ לִהְיוֹת לְהַפְּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה, וְכֵן תִּלְמַד הֵיטֵב אֶת שְׁפַת רוֹסִית וּשְׁפַת צְרָפְתִית (הַעֲקֹר רוֹסִית), כִּי יְבוֹא יוֹם שְׁאֲצַטְרֶךְ אוֹתְךָ לְתַרְגָּם כָּל מַה שְׁאֲנִי מְדַבֵּר, וְיוֹתֵר מְזֵה אֵל תִּתְעַרֵּב וְאֵל תֵּאמַר דַּעוֹת, אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב בְּדִיוֹק מַה קוֹרֶה שָׁם עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְאֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי אִם לֹא ... לֹא הֵיךְ לָנוּ עֲכָשׁוּ לֹא תִלְמוּד-תּוֹרָה וְלֹא בֵית-סֵפֶר וְלֹא יִשִּׁיבָה כָּלֵל, בֵּין כִּי נִיֵּדַת מִשְׁטָרָה בְּאֵה אֵלֶיךָ כְּמַה פְּעַמִּים, וְלֹא אֶל נָשִׁים

אֲשֶׁר   כּא תּקח   בְּנַחַל   קיז
אחרות, ועל-כן אל תתערב בכלל בעסק הזה, תניח את הכל
בשבילי, ואני אטפל בזה.

ואם אתה פל-כף חס על כבודי, תשלם את כל החובות שלך,
כי אני סובל בושות וחרפות מכל החובות שלך, אחיך מתקשר אלי
ושולח לי מכתבים, ואני אנה אני בא מרב בושה. וכן ... צועק,
שגנבת ממנו חמשת אלפים דולר, ועוד אנשים, וזה מה שגורם לי
שפיכות דמים ולא דברים אחרים.

ועל-כן אבקש אותך מאד מאד לא להתערב בשום דבר, רק
כל מעשיך יהיו תורה ותפלה, ותלמד בקול בבית-המדרש שעה
אחת, באפן שישמעו אותך, וכן תתבודד בין החרים, ותצעק קולי
קולות אליו יתברך, שתצא מהפח שנפלת אליו, כי תאמין לי, אשר
אין עצה אחרת איך לברח מהמצר — רק על-ידי תפלה ובקשה
יומם ולילה, כי אנחנו תלויים ועומדים רק בידו יתברך, והוא
יתברך שונא גזל, ותכף כשיש ביד אדם כסף גזלה, אזי תפלתו לא
עולה למעלה, ועל-כן תצעק ותתחנן אליו יתברך, שיהיה לך כסף
לשלם את חובותיך.

אקווה שתקיים את מכתבי זה.

המאחל לך תשובה שלמה...

כא תקח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וארא, י"ט טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הנחת-רוח שאתה גורם
לי מכל דו"ח שאתה מדווח לי מה קורה עם התלמוד-תורה, כי ממש

עיני ולפי שם עם התלמוד-תורה, ומי יתן, שפכר אֶזְכֶּה לְבוֹא וְלָגוֹר שָׁם.

אודות הילדים של ... בנדאי זו בעיה רצינית, פי הנראה שהוא נוטן להם מפות בבית וכו', וגם הם שומעים כל מיני קללות וזלזולים בבית עלינו וכו', ועל-פני הילדים מוציאים את העצבים בתלמוד-תורה, וזו באמת בעיה רצינית, אף כפי שאני מבין, הוא לא יחזיק מעמד הרבה זמן כאן ביבנאל, ואז נפתר את הבעיה הזו.

אודות מכתב להרב ... כתבתי לו, ויש בדעתי להוציא קונטרס להמלמדים אודות חנוף, איך לתנוף תלמידים, פי זו בעיה בכל העולם עכשו, פי מתנוף צריך למסור את כל מהותו בשביל חנוף, זה לא כמו חיט או סנדלר וכו' וכו'.

ראה להחזיק מעמד, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, אדרבה, ראה להוציא את המרץ שלך בזה, פי תהלה לאל, מאז שלקחת את הענינים בידיך, הפל פורח ומשגשג.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תקט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וארא, י"ט טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אֶל ידידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תחשב שזה דבר כל-כך קל לגרם שיתן גט לאשתו, פי עם בעל בחירה קשה מאד מאד לפעל, וזה יותר קל לדבר מלפעל, ותחשב על זה פעמים וכו', גס בתוך גס שהוצאתי אותו בתוך כמה שעות מיבנאל, בנדאי אם יהיה לו אפלו הנה אמינא לחזר, נכניסו תחת סורגים, פי האדם הזה מספן מאד מאד, רחמנא לישזבן, ולכן

אֲשֶׁר   כַּא תְּקִי   בְּנַחֵל   קִיט

צְרִיכִים פֶּה חֲכָמַת שְׁלֵמָה לְדַעַת אִיךָ וּמָה וְאִימַת, אָבֵל זֶה אֵין מָה לְדַבֵּר, שְׂאִין לוֹ מְקוֹם אֲצִלְנוּ, כִּי הָאָדָם הַזֶּה הוּא פְּשׁוּט מְסַכֵּן וְכוּ', וְזוֹ פְּשׁוּט מַחֲלָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן וְכוּ'.

סִפְרוּ לִי שְׁנֵי אַבְרָכִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ ... וְ... שֶׁהָיוּ בְּאַפְקִים, וַיֵּשׁ לָךְ שֵׁם שֵׁם טוֹב נִפְלָא, אֵין אַחַד שְׂיֵאמַר עֲלֶיךָ אֵיזָה דְבַר רַע, וּמְקַבְּלִים אֶת סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּשֵׁתֵי יָדַיִם, וְלִכְּן הָיָה טוֹב מְאֹד, אִם אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת פְּעַם נְסִיעָה לְשֵׁם, וְלַתַּת הַרְצָאָה, הָעֵקֶר צְרִיכִים עֲזוּת וְעֵקֶשְׁנוּת דְקַדְשָׁה. וּבְכָלֵל הָיִיתִי אוֹמֵר לָךְ, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל שֶׁבְכָל לַיְלָה תִּהְיֶה לָךְ הַרְצָאָה בְּמְקוֹם אַחַר, וְתִרְאֶה אִיךָ שְׁסוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא, שְׂיִשְׁפַּע עֲלֶיךָ שְׁפַע בְּפִרְנָסָה, הָעֵקֶר תִּהְיֶה פְּקִחַ וְחָכָם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּצְלִיחַ דְרַכְךָ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּא תְּקִי

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָא וְאֶרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הָרַב ... גִּרוּ יְאִיר.

הָיָה בְּרִצּוֹנִי לְדַבֵּר עִמָּךְ מְאֹד, אָבֵל מְרַב עֵיפוּתִי הַלְכָתִי לְנוּחַ, וּמִחַר אַחַר הַצְּהָרִים תִּשְׁלַח פְּקִס הֵיכָן אַתָּה נִמְצָא, וּרְצוֹנִי לְדַבֵּר עִמָּךְ כַּמָּה עֲנִינִים נַחוּצִים בְּקֶשֶׁר לְר' ...

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹצִיאֲנוּ כְּכַר מֵהַמְצָר אֶל הַמְּרַחֵב, הָעֵקֶר לְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִבְטַח אַךְ וְרַק בּוֹ, כִּי "שְׂוֹא תִשׁוּעַת אָדָם", וְכֵן לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל, וְעַל יָדָהּ יוֹצֵאִים מִכָּל הַצָּרוֹת, כִּי בְּשִׁמְחָה תִּצְאוּן מִכָּל חֲבִילֵינָן מְעִיקֵין.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמָּךְ...

כּא תְקִיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאָרָא, י"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... גֵּרוֹ וְאִיר.

דִּבַּרְתִּי עִם הַסּוֹפֵר שֶׁקִּנִּיתִי מִמֶּנּוּ הַסּוֹפֵר תּוֹרָה, וְאָמַר לִי שֶׁבְּאַמַּת
הַסּוֹפֵר תּוֹרָה עֵבֶר בְּדִיקָה בְּמַחְשֵׁב, אֲבָל הַמַּחְשֵׁב לֹא מְרָאָה אֶלָּא חֶסֶר
וְיִתָּר. וְלִכֵּן הוּא מְצִיעַ אִם יִהְיֶה עוֹד נְגִיעוֹת כְּאֵלוֹ, אִזּוֹ נָא לְהִתְקַשֵּׁר
אֶל אָבִיו, וְהוּא יִמְסֹר אֶת זֶה לְבַעַל מַגִּיחַ שְׁלוֹ, כִּף אָמַר לִי, אֲבָל
הַבְּעִיָּה שְׁלֵנוּ, שְׁלֵא יִהְיֶה לָנוּ בֵּין כִּף סֵפֶר תּוֹרָה.

זוֹ הַכְּתָבַת שֶׁל אָבִיו ...

הַמְצָפָה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ...

נָא לְתוֹלוֹת בְּלוֹחַ הַמוֹדְעוֹת אֶת שְׁנֵי הַמְּכַתְּבִים כְּלָלִיִּים.

כּא תְקִיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... תַּחֲיָיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד אָנִי שֹׂמֵחַ לְשִׁמְעַ אֶת
תְּגוּבֹתֶךָ בְּעֵינַי בֵּית-הַסּוֹפֵר, תְּנִי לִי עוֹד קֶצֶת זְמַן עַד שְׁאֲבוּא אֲלֵיכֶם,
וְאִזּוֹ לֹא אֶעְזֹב אֶת הַמְּקוֹם עַד שֶׁנִּסְדֵּר סֵדֶר בֵּין הַמּוֹרוֹת. וְכֵן יֵשׁ
בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב קוּנְטָרַס "חֲנוּפֵי הַבְּנוֹת", וְהוּא סֵדֶר אֵיךְ לְחַנּוּף אֶת
הַבְּנוֹת, וּמָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲנוּכִים.

הֵיִסוֹד מוּסָד: "אֲנִיחֵנוּ אַחֲרַת מְהֻרָחוּב", "בְּחֲנוּף אֵין שׁוּם
פְּשׁוּרוֹת", "אֵין לְהַשְׁתַּדֵּל לִיְפוֹת עֲצָמוֹ לְרָחוּב", הַעֲקֹר מָה שֶׁאֲנִיחֵנוּ
צָרִיכִים לְדָאָג הוּא, שְׁיִהְיֶה לְהַבְּנוֹת שְׁלֵנוּ הַחֲנוּף הַכִּי מְעֵלָה, וְאֵנִי

מְקוֹה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהֵבִיא קו בְּרוּר וּמְסִים בְּדִיוֹק מָה אָנִי רוֹצֶה בְּחַנוּךְ הַבְּנוֹת: צְנִיעוּת, דְּרָךְ אֶרֶץ, אַמוּנַת חַכְמִים, יְסוּדֵי הַיְהוּדוּת וְהַלְכוּת יוֹם יוֹמִיּוֹת, סְפוּרֵי צְדִיקִים וְכוּ' וְכוּ', וְאֵז עַל-יְדֵי עֲמֻדָה בְּרוּרָה זֹה תִתְבַטְּלֶנָה כָּל הַמַּחְלָקָת וְהָאֵי הַבְּנוֹת, וְהַכֵּל יָבוֹא עַל מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקִיג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַסּוּפֵר, הוּא יָרָא שָׁמַיִם גְּדוֹל, וְאֵינִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שׁוּם תַּחֲבוּלוֹת וְהַתְחַמְּקוֹת מִמֶּנִּי, אֲדַרְבֶּה הוּא רוֹצֶה לְבוֹא לְקַרְאֵתִי מַה שְׁאֵגִיד לוֹ. וְדָרְךְ אַגִּב סֵפֶר לִי ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, שֶׁהוּא הַבַּעַל קוֹרָא אֶצְלִי, שְׁבִשְׁנֵי הַסְּפָרֵי תוֹרָה שְׁפַתְבְּתִי כָּאֵן, מְצִאוֹ נְגִיעוּת, וְהוּא תִתְקַן אֶת זֶה, וְזֶהוּ דְבַר הַרְגִיל, הַמְּכֻנָּה בּוֹדֵקֶת רַק חֹסֵר וְיֵתֵר. לְזֹאת הָיָה טוֹב אִם שְׁנֵי סוּפְרִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּגוֹן ... אוֹ ... שְׁיַעֲזְרוּ לְתִתְקַן, וְהַהֲלָכָה אוֹמְרָת, שְׁצָרִיכִים רַק לְבַדֵּק מִפְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ, וְעַל-פֶּן טוֹב שְׁיַעֲבְרוּ אֶת פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ (בְּאֻמְצַע הַשָּׁבוּעַ), וּמַה שְׁצָרִיךְ לְתִתְקַן אַחַד מֵהֶם יִתְקַן פַּעַם ... וּפַעַם ... וְכֵן זֶה לֹא תִהְיֶה טְרַחָה בְּשִׁבְלֵם.

אַבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּהְיֶה בְּקֶשֶׁר עִם ... וְ... וְשִׁישְׁלַחוּ לִי דו"ח מִהַנְּעֻשָׁה.

הַמְּצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ,

בְּזֶה שְׁאֵתָה עוֹזֵר לְהַדְפָּסָה, הֵינִי שְׁאֵתָה הַגִּבְאֵי מְמַנֶּה עַל זֶה, זֶה בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת הַפְּצָה, אִם אֵתָה יְכוֹל לְדַאֵג, שֶׁהַבֵּית יִהְיֶה נְקִי — מַה טוֹב, כִּי אֲנִי עוֹמֵד לְהַגִּיעַ בְּקֶרֶב.

כּא תְּקִיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמִמֶּשׁ הַחֲיִיטָה אוֹתִי, כִּי בְּעֵתִים הֶלְלוּ עוֹבֵר עָלַי מֶה שֶׁעוֹבֵר — בְּכֻלָּלוֹת וּבְפִרְטוּת וּבְפִרְטוּת פְּרִטוּת מִבֵּית וּמִבַּחוּץ, וְכָל מְלֶה וְדַבּוּר וְחִזּוּק — זֶה טוֹב מְאֹד, וְאִם רַבְנוּ ז"ל אָמַר: "אִם הָיָה לוֹ בִּימֵי נְעוּרָיו מִי שֶׁיֹּאמֵר לוֹ: אָחִי חִזּוּק! כָּכָר הָיָה רֵץ יוֹתֵר וְיוֹתֵר". אַךְ גַּם זֶה לֹא הָיָה לוֹ.

בְּעֵנִין הַבְּלוּלִים, לֹא כְּדָאֵי לְהִתְבַּלְּבֵל, אֲנִי מַגִּיעַ מִמֶּשׁ בְּקָרוֹב, וְהַפֵּל יִתְקַן עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב. רְצוֹנִי לְהִקָּים עִכְשָׁו "כּוֹלֵל מְלַמְּדִים", הֵינּוּ שֶׁהַמְּלַמְּדִים לֹא יִצְטָרְכוּ לְצִאָתָה לְהַפְצָה, אֲלֵא הֵם יִהְיוּ מְהַעֲשֶׂה בְּטָלְנִים שְׁצָרִיכִים לִישֵׁב בְּעִיר וְיִלְמְדוּ תוֹרָה, וְכֵן יַעֲסֻקוּ בְּשִׁעוּרִים בְּמֶה שְׁצָרִיכִים לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים, אֲנִי רוֹצֶה לְהָרִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת רַמַּת הַלְמוּדִים, וְכֵן לְהַאַרִיף אֶת הַשְּׁעוֹת, יַעֲזוּר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאֲזַכֶּה לְבַצֵּעַ אֶת זֶה מֶה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר.

רַק תִּמְשִׁיף לְחִזּוּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַחֲדִיר בְּהֵם דְּבוּרֵי אֲמוֹנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית שֶׁשִּׁמְעֵת אֲצִלָּנוּ, כִּי בְּאַמַּת אֵין לָנוּ רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְּקִטוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

קִדְּם אָבוֹא אֵלַיךְ בְּדַבּוּרֵי הַתְּחִינּוֹת, שֶׁתִּחַזַּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם דְּבַר, אֲבָל אַתָּה צְרִיף לְדַעַת אֶת הַכָּלָל הַזֶּה: "לֹא כָּל מַה שְּׁרוּצִים מְקַבְּלִים, וְלֹא כָּל מַה שְּׁמַקְבְּלִים רוּצִים", עֵקֶר סוּד הַהֲצַלְחָה בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא מֵדַת הַסְּבָלָנוּת, לְסַבֵּל הַרְבֵּה, וְאִף שְׂאֵדָם רוּצָה לְהַשִּׁיג אֶת עֲנִינּוֹ תַכְף־וּמִיד, אֲבָל זֶה לֹא כֶּף, צְרִיכִים לְחַכּוֹת וּלְקַוּוֹת. וְזֶה סוֹבֵב בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט. וַחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ לָנוּ (בְּרִכּוֹת סד.): כָּל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה דּוּחַקְתּוֹ, וְכָל הַנְּדַחַק מִפְּנֵי הַשְּׁעָה — הַשְּׁעָה נִדְחַקְתָּ מִפְּנֵיו; אִי אֶפְשֶׁר לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן. וְרַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ' וְסִימָן קצו), אֲשֶׁר אֶפְלוּ בַּתְּפִלָּה אִי אֶפְשֶׁר לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, שְׂזֵה בְּחִינַת גְּזוּלָה, שְׂאֲנִי מִכְרַח שְׂיִהְיֶה כֶּף כְּמוֹ שְׂאֲנִי רוּצָה, אֵין כְּזֵה דְבַר שְׂיִהְיֶה כְּמוֹ שְׂאֲנִי רוּצָה, צְרִיכִים רַק סְבָלָנוּת, לְחַכּוֹת וּלְקַוּוֹת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט, וּמִי שְׂזוּכָה לְסַבֵּלָנוּת יוֹתֵר — הוּא מְצַלִּיחַ יוֹתֵר. וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא סְבָלָנוּת.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִתְּפַלֵּא עֲלֶיךָ לָמָּה אַתָּה לֹא מְצִיַת אוֹתִי, אִם אֲנִי אֶמְרָתִי לָךְ שְׂלֹא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַפְּגָנָה — תְּצִיַת וְתִשְׁמַע בְּקוֹלִי, לֹא שְׂאֲנִי חָכֵם יוֹתֵר מִמֶּךָ וְכוּ', אֲלֵא כָּל דְּבַר שְׂאֲנִי עוֹשֶׂה, אֲנִי מִתִּיעֵץ עֲצָמִי עִמּוֹ וְתַבְרַף, וַיֵּשׁ לִי עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט הַתְּבוּדוֹת, וְאֲנִי יוֹדֵעַ וּמַבִּין וּמְשֻׁכֵּל, שְׂעַכְשׂוֹ לֹא הַזְּמַן לְהַפְּגָנוּת. וּבְכָל־כָּל הַגִּישָׁה שְׂלִי זֶה לֹא הַפְּגָנוּת, עֲצֵם הָעֵבֶדָה שְׂהוּלָךְ יְהוּדֵי עִם זָקֵן וּפְאוֹת, יֶלֶד הוֹלֵךְ עִם צִיצִית בְּחוּץ, עִם כֶּפֶה וּפְאוֹת, וְנָשִׁים הוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי צְנִיעוּת — זֶה הַהַפְּגָנָה הַכִּי גְדוֹלָה, וְאֵין עוֹד הַפְּגָנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה. כְּמוֹ-כֵן עוֹמֵד תְּלַמּוּד-תּוֹרָה וּבֵית-סֵפֶר וַיִּשְׁיבָה וְכוּלָּל וּבֵית-הַמְּדַרְשׁ פְּתוּחַ עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שְׁעוֹת, אֵין לָךְ הַפְּגָנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, מְקוֹם שְׁמֵם וּמְדַבֵּר שְׂמָמָה, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, כְּמוֹ יַבְנָאֵל, שְׂיִהְיֶה שֵׁם בְּסִיס וַיִּתֵּד חֲזָק לַיהוּדוֹת — זֶה הַהַפְּגָנָה הַכִּי גְדוֹלָה, וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ לַעֲשׂוֹת הַפְּגָנוּת, שְׂאֵין זֶה דְּרַכְּנוּ, וּבִפְרָט שְׂאֵז כָּל הַתּוֹשְׁבִים בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל יִשְׁנָאוּ אוֹתָנוּ בְּתַכְלִית הַשְּׂנְאָה, וּמַה גַּם שְׂהֵם יִתְעוֹרְרוּ זֶה לַעֲמַת זֶה לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר הַפְּגָנוּת, וַיְהִי חֲלוּל הַשֵּׁם וְחֲלוּל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וּמִמֶּנִּי כְּבֵר לֹא מְדַבְּרִים, כִּי אֲנִי אֶסְבֵּל יוֹתֵר מִכְּלָכֶם, וּמַה

תִּפְעֵלוּ בְּזֶה? רַק תִּהְיוּ כְּשַׁחֲוֹק בְּעֵינַי כָּלֶם, וְאֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ כִּבְר לֹא יִוָּכְלוּ לְדַבֵּר עִם אִף אֶחָד, וְגַם חֲבָרֵי הַמוֹעֵצָה יִסְלְדוּ מִכֶּם, וְלֹא יִרְצוּ לְדַבֵּר אִפְלוּ עִמָּכֶם, וְהִצְדִּיק יִהְיֶה עִמָּכֶם.

וְעַל-כֵּן אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁעוֹד הַיּוֹם תִּלְךָ אֶל הַמְשֻׁטָּרָה, וְתִבְטֵל אֶת הַהִפְגָּנָה חַד מְשֻׁמְעִית, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ וּמִזְהִירְךָ, שֶׁתִּבְטֵל וְתִקְרַע אֶת הַפֶּתַק שֶׁיֵּשׁ לְךָ מִהַמְשֻׁטָּרָה, וְאֵל תִּרְאֶה אֶת זֶה לְשׁוֹם בְּרִיָּה, אֲנִי מִבִּין אִיֵּה הַיֶּכֶן שְׂכַלְךָ וְדַעְתְּךָ, אֶתֶּה גּוֹרֵם רְעוּת עַל לֹא דְבָר, הֵן אֲמַת שְׂאֲנִי מִבִּין אוֹתְךָ וְאֶת כָּאֲבָךָ וְכו' וְכו'... אִף עָלֶיךָ לְהַבִּין, שְׁזֶה לֹא ... אֶלֶּא זֶהוּ הַסֵּמ"ך-מ"ם, שֶׁעוֹמֵד תַּחְתּוֹ, זֶה מִיִּשְׁהוּ אַחַר לְגַמְרֵי מִמֶּה שֶׁהַפְּרָתָה, הוּא כְּמוֹ בְלוֹן מְלֵא רוּחַ, וְהַרוּחַ הַכְּנִיס בּוֹ הַסֵּמ"ך-מ"ם, כִּי הוּא הַפְּקָח, וּמִכְתִּיב לוֹ מֶה לַעֲשׂוֹת וּמֶה לְדַבֵּר, וְזֶה לִי בְּרוּר כְּשֶׁמֶשׁ, וְעַל-כֵּן תַּעֲזֹב אֶת הַשְּׁטִיּוֹת שֶׁל הַהִפְגָּנוֹת, אֲנִי מִבִּין אוֹתְךָ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, שְׂכּוֹאֵב לְךָ אִיךָ עֹבֵד עָלֶיךָ כָּל-כֶּף... וְאִיךָ הַשִּׁיב לְךָ רְעָה תַּחַת טוֹבָה, וְהֶאֱמַנְתָּ לוֹ עַד עַכְשָׁו וְכו' וְכו', אִף זֶה כָּל לַמוֹדִינוּ שְׂאֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים כָּל הַזְּמַן, שְׂאֲסוּר לְבַטֵּחַ בְּשׁוֹם בֶּן אָדָם, כְּדֵי שְׁלֹא תִהְיֶינָה לוֹ אַכְזָבוֹת. לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ חַד מְשֻׁמְעִית, עֲשֵׂה אֶת רְצוֹנִי, וְתִגְרַם לִי נַחַת-רוּחַ.

נָא וְנָא אֵל תִּפְל בְּדַעְתְּךָ כָּלֶל, אֲנִי רוֹאֶה רַק נִצְחוֹן עַל כָּל שֶׁעַל וְשֶׁעַל וְעַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁרַק גִּלְךָ רַק נִצְלִית. אֲבָל מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מִהַיּוֹם וְהַלָּא — אֵל תַּעֲשֵׂה שׁוֹם זִיו לִפְנֵי שֶׁתִּזְעַץ עִמִּי, וְאֵל תִּהְיֶה פְּזִיז כָּלֶל. וּבְאֲמַת בְּעֵנֶן זֶה יִדִּידְנוּ ... חֲדוּשׁ נִפְלֵא כִּי צְרִיכִים סִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט, זֶה לֹא הוֹלֵךְ מַלְיָלָה לַיּוֹם, אִם תִּהְיֶה לְךָ סִבְלָנוֹת, תִּצְלִיחַ בְּדַרְכְּךָ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמִּהַיּוֹם וְהַלָּא לֹא תַעֲשֵׂה אֶת הַשְּׂגִיאוֹת הָאֵלוּ רַק תִּצְיֵת אוֹתִי, תִּאֲמִין לִי, שְׂאִין לִי בְּזֶה שׁוֹם כְּוָנָה עֲצָמִית כִּי הַטְּלָפוֹנִים בְּעֵצְמָם עוֹלִים לִי כְּמַעַט אֲלַפִּים דּוֹלָר בְּלִי שׁוֹם גְּזָמָא, וְהַכֵּל עֲשִׂיתִי כְּדֵי שֶׁנִּצְלִיחַ לְהַקִּים "עִיר בְּרִסְלֵב", לְכֵן רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, וְאֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי הַבְּנֵי שֶׁהוֹרְדוּ אֶת הַשְּׂפּוֹפְרָת, בְּוִדְאֵי הִיָּתָה לְךָ חֲלִישוֹת הַדַּעַת

גדולה מאד, שלא היה כרצונו. ובאמת פתיב: "תשועה בֶּרֶב יוֹעֵץ", תמיד צריכים להתייעץ, וגם אני מתייעץ עם הרבה אנשים על כל פרט ופרט, ועקר העצה אני מקבל רק ממנו יתברך, כי אני שומע מה שזה אומר ומה שזה אומר ומה שזה אומר וכו' וכו', ואחר-כך אני מתבודד עמו יתברך ואני עושה מה שמאיר לי, וצריכים מאד מאד לשמר מפזיזות, כי פזיזות הורסת את האדם לגמרי לגמרי, ולא ישאר ממנו שום דבר, וכל אלו שיש להם סבלנות — הם מצליחים בין בגשמי ובין ברוחני. אני יכול להעיד לך על דבר זה.

שמעתי שלאחרונה כמה ילדים מהמושבה מבין החלוניים החלו להכות את הילדים שלנו, והנראה שזה בכונה וכו', ולכן עצתי לפתח תיק על כל ילד מהחלוניים שמכה את הילדים שלנו, ונראה להם, שאין אנו חתים ויראים מהם, ונמלא את המשטרה עם תיקים, ואז תראה שיהיה ששון ושמחה, שיתחילו לפחד מאתנו. כבר אמרתי לך ודברתי עמך, שצריכים לשמר מאד מאד על קדוש השם, וזה ברור, ומכל שכן לא ללכת בדרך פראות של הפגנות, תאמין לי, בזה שבר ישראל מסתובב בין חלוניים בשבת-קדש עם בגדי שבת, ואומר לחלוני: "שבת שלום", ומחייף אליו, ומזמינו לבית לאכל סעדת שבת, זו ההפגנה הכי גדולה, כי סוף כל סוף אל תשפח, שכלנו עם ישראל בני הקדוש-ברוך-הוא, ואין זו דרך לצאת ולזרק אבנים, ולצעק וכו' וכו', אתה יודע את דעתי, שאני לא מחזיק מזה בכלל, אין לנו אלא את דברי רבנו ז"ל שגלה לנו (לקויט-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שצריכים לדון את כל אחד ואחד לכף זכות, וצריכים לירד אל מקומו. ובפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקויט-מוהר"ן, חלק ב', סימן א'): מי שיכול לירד אל מקום של כל אחד ואחד, הוא דיקא יכול לעשות ראש השנה ולדון את בני-אדם. ועל-כן לא כל אחד יכול לעשות ראש השנה, רק הצדיק הגדול שיכול להיות במקום כל אחד ואחד. ובאמת אם תתבונן, התושבים לא אשמים כלל, רק הרשע מרשע הזה הסמ"ך-מ"ם, שכבר יושב שם עשרים ושתים שנה, ולא עשה שום דבר בשביל היהדות, אזי

מָה אַתָּה רוֹצֵה מֵהֶם? ! וּמָה תִּפְעַל עִם הַהִפְגָּנוֹת וְכוּ' וְכוּ'? ! רַק תִּרְחַק אוֹתָם מֵאַתָּנוּ, וְזֶה מֵה שְׁרוּצָה הַסֵּמ"ך-מ"ם — לְעִשׂוֹת פְּרוּדִים. הֵן אַמֶּת שְׁאֵנִי מִבֵּין שְׁכוֹאֵב לָךְ מ... עִם כָּל זֹאת עֲלִיךָ לְדַעַת עוֹד פְּעַם וְשׁוּב פְּעַם וְעוֹד פְּעַם וְשׁוּב פְּעַם, כִּי זוֹ רַק עֲבוּדָה שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, לְצַעֲרָנוּ הַרֵב, הַלְוֵאִי כָּבֵד גְּזֵכָה לְרֵאוֹת בְּמַפְלָתוֹ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצִּיֵּת אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרֵּט.

הַכֶּפֶל הַדְּבָר, לָךְ עוֹד הַיּוֹם עִם ... אֶל הַמְשֻׁטָּרָה לְבַטֵּל אֶת הַהִפְגָּנָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא תִשְׁלַח פֶּקֶס אִם אַתָּה בְּבֵיתִי, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְדַבֵּר אִתָּךְ.

כא תקטז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאַרְא, כ' טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְשַׁלַּח לִי פֶקֶס אִם אַתָּה נִמְצָא בְּחֹדְרִי, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְדַבֵּר עִמָּךְ דְּחוּף.

הַעֲקָר רְאֵה לְחִזֵּק עֲצֻמָּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּתְסַלֵּק דַּעַתְךָ לְגַמְרִי, וְתִדַּע שְׁאֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, כִּי בְּאַמֶּת הוּא יִתְבָּרַךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֹסֵד וּבְרַחֲמִים, וּמָה שְׁרוּאִים שְׁרָשְׁעִים גְּדֹלִים וּמְצַלִּיחִים, זֶה רַק לְרַעַתָּם, כִּי לְבִסוּף יִפְלוּ בְּאֵין סוּמָךְ, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְהַקְשׁוֹת שׁוֹם קְשִׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּאַמֶּת כָּל הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֵׁישׁ לְאָדָם, זֶה בָּא כִּי בְּאִיזוֹשֶׁהוּ מְקוֹם יֵשׁ לוֹ קְשִׁיוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֲמִתִּי אֵינוֹ נִשְׁבֵּר וְאֵינוֹ נֶחֱלַשׁ כָּלֵל, אֲדַרְבָּה,

אֲשֶׁר   כּא תּקִיז   בְּנַחֵל   קכז
הוא מוֹצֵא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכֹל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֹזֵק בְּזוֹה,
וְאֵז יַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, תִּשְׁלַח פָּקֵס אִם אַתָּה בְּחַדְרֵי, כִּי אֲנִי צָרִיךְ לְדַבֵּר
אַתָּה נְחוּץ מְאֹד.

הַמְצָפָה לְשִׁמוּעַ מִמֶּךָ...

כּא תּקִיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! מָה אַתָּה חוֹשֵׁב, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם יִנִּיחַ לָךְ לְהַדְפִּיס
חֵלֶק אַחֵר חֵלֶק מִסְפָּרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", אֲשֶׁר בְּהֵם תְּלוּיָה כָּל גְּאֻלְתּוֹ
שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הִגְאֻלָּה תִּהְיֶה רַק עַל-יְדֵי הַמְשַׁכֵּת שְׁכִינַת עֲזוֹ
יִתְבַּרֵךְ לְמַטָּה, וְיִהְיֶה נֶעֱשֶׂה אֶצֶל לֵב כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ
כָּל הָאוֹרוֹת הַצְּחָצְחוֹת, אוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת בְּגִלּוּי שְׁכִינָה. וְעַל-כֵּן
בּוֹדָאִי לֹא יִתֵּן לָךְ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, עִם כָּל זֹאת אִם הָאָדָם מִתְחַפֵּם עָלָיו,
וְאִינוֹ דוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְיֵשׁ לוֹ סִבְלָנוֹת מְצַד אֶחָד וְזָרִיזוֹת מְצַד שְׁנֵי,
עַל-יְדֵי-זוֹה הוּא מְצַלִּיחַ. וְלִכֵּן אֵל תִּשְׁבַּר מְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי
גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, רַק חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי בְּאַמַּת לֹא
יֹדַע אֵיךְ אַתָּה מֵרָאֵה דְבָרִים וְעִנְיָנִים כָּל-כָּף גְּדוֹלִים בְּהַדְפָּסָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

בְּעִנְיַן הַקְּסָטוֹת, לְעֵת עֵתָה אֵין לִי כֹבֵר, אֲבָל נֶעֱשֶׂה עוֹד. פֹּה
תִּקְבַּל פְּתֻגָּמִים לְ"אוֹצֵר הַקּוֹנְטְרָסִים", חֵלֶק ח', נָא לְכַתֵּב אִם
קִבְּלָתֶם.

כא תקיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב",
הַיְוֵ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה
וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם,
אָמֵן.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם ביותר במדת
השמחה ואהבה, וממש תגדמו לי נחת-רוח, כי כשיש שלום ואהבה
ושמחה ביניכם, זו כל חיותי, כי אני נמצא בצרות גדולות, וחובות
מסבבים אותי למעלה מראשי, ועל-כל-פנים פשאני שומע, שתהלה
לאל, אנשי שלומנו היקרים מחזקים את עצמם ביחד באהבה, אחוה
ורעות, שלום ושמחה, זה חלקי מכל עצמי, וסוף כל סוף אזכה
לבוא לגור עמכם. בודאי צריכים עוד הרבה תפלות, אבל בזה
שאתם מחזקים את עצמכם ביחד, זה כל הנחת-רוח שלי, שאני
רואה, שלא לריק יגיעי, על אף הסתות הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו
וזכרו, ששם לנו רגלים בכל מקום שרק יכול וכו', עם כל זאת אתם
מתחזקים, זה ממש כל חיותי. ולכן ראו לעשות לי נחת-רוח,
והקדוש-ברוך-הוא ישלם לכם חזרה מה שאתם עושים בעדי, ועוד
יבוא היום, שנספך את הכל בשמחות, וכפי הנראה הכל נסיון מן
השמים, כי הוא יתברך רוצה לראות איך נחזיק מעמד ואיך נתחזק.
ולכן ראו להיות חזקים מאד מאד, ותמיד תדונו אחד את השני לכף
זכות, כי זו לא חכמה להפיל אחד את השני, אדרבה עקר גדלת בר
ישראל היא — איך להיות בשלום ובאהבה עם זולתו.

מה אמר לכם, אחי ורעי היקרים! תעשו עמי חסד, ותלכו
לשמח את ידידנו ... גרו יאיר, בבר-מצוה שלו היום פשאתם חוזרים

מִהַפְּצָה, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא אֶחָד מִחֲבַרְיָנוּ, וְהוּא רוֹצֵה בַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תְּהִינָה שְׁמַחוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

מָה אָמַר לָכֶם, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! הַחַרוּפִּין וְהַגְּדוּפִין וְהַבְּזוּיֹנוֹת שֶׁהֵם מְנַת חֻלְקֵי, בַּעֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְתַאֵר וְאֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲךָ זֹאת נִחְמַתִּי בְּעֵנָיִי, כִּי הַסְּפָרִים הוֹלְכִים בְּכָל קִצְוֵי תִבְל מִמֶּשׁ, וְתִהְיֶה לָּאֵל, אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַחִיִּים אֶת עֲצָמָם עִמָּהֶם, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבֵר עֲכָשׁוּ עַל עִם יִשְׂרָאֵל מָה שְׁעוֹבֵר — צְרוֹת וְיִסּוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וּמִמֶּשׁ מִתְּפוּצָצִים מְרַב צַעַר וְיִסּוּרִים, וְלָכֵן אֲשַׁרִּי וְאֲשַׁרִּי מִי שְׁזוּכָה לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וְאַנְחָנוּ צְרִיכִים לְצִיַּת רַק אֶת רַבְּנוּ וְ"ל וּמוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל. וּבְאַמַּת עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל הַפְּקִיר אֶת שְׁמוֹ וְאֶת בֵּיתוֹ בַּעֲבוּר רַבְּנוּ וְ"ל, כִּי מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל בַּעֲצָמוֹ הִיָּה יָכוֹל לְהִיֹּת אֲדָמוֹ"ר גְּדוֹל בְּלִי רַבְּנוּ וְ"ל, כִּי הִיָּה חַד בְּדָרָא בְּחַדוּשֵׁי דְאוּרִיתָא כְּמוֹ שֶׁהַעִיד עֲלָיו רַבְּנוּ וְ"ל בַּעֲצָמוֹ, אֲף-עַל-פִּי-כֵן הוּא לֹא רָצָה לְעֹזֵב אֶת רַבְּנוּ וְ"ל, אֲלֵא שִׁמְשׁ אֶת רַבְּנוּ וְ"ל, וְהַשְּׁלִיךְ אֶת נַפְשׁוֹ מִנְּגֵד, וְהִתַּר עַל שְׁמוֹ וְעַל כְּבוֹדוֹ, וְכָל עֵנִינוּ הִיָּה רַק לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל, וְעַל-כֵּן נִשְׁאַר שְׁמוֹ מְקַדָּשׁ עַד עַכְשָׁו אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲךָ אֲשֶׁר בְּחַיָּו הָיוּ לוֹ חַרוּפִּין וְגְדוּפִים וּבְזוּיוֹנוֹת עֲצוּמִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּעֲצָמָם, כִּידוּעַ בֵּינֵינוּ הַמוֹן סְפוּרִים, אֵילוּ חֲרָפוֹת וּבְזוּיוֹנוֹת סִבַּל גַּם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲבָל אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ רָאוּ כָּלֵם אֶת גְּדֻלָּתוֹ, וְהַבִּינוּ, אֲשֶׁר לוּלֵי מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל, הִיָּה נִשְׁפָּח לְגַמְרֵי אֹר רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם. וַיְדוּעַ, שֶׁפַּעַם אַחַת אַחַר הַסְּתַלְקוֹת רַבְּנוּ וְ"ל, הִיָּה וּכְוִחַ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל אֵיזָה עֵנִין אֵיךְ לְהַתְּנֶהג, וְנִסְפָּם בֵּינֵיהֶם שִׁישְׁאָלוּ אֶת אֶדֶל בַּת רַבְּנוּ וְ"ל, וּכְשֶׁהֲלָכוּ אֵלֶיהָ לְשֶׁאֵל, עֲנֵתָהּ וְאָמְרָה: "אֲנִי יוֹדַעַת, שְׂבִבִית אָבִי יְדָעוּ, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּנִתְלָע" (בֵּיַם טָאטֶן אִיז אֶלְץ גִּיּוּעֵן גִּתְלָע), הִיָּנוּ שֶׁהִיא אָמְרָה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂרַק מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל מִסְמָךְ לְעֵנֹת חַוַּת דַּעַתוֹ שֶׁל אָבִיָּה, כִּי בְּאַמַּת מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל מִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר דְּבַר רַבְּנוּ וְ"ל, וְגִלָּה וּפְרָסֵם יוֹמָם וְלַיְלָה אֶת דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וְכָל חַדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁחֲדָשׁ הִיָּה רַק עַל

קטב זה — איך לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם. ופעם אחת אמר: מיום שנתקרבתי אל רבנו ז"ל, לא מבעיא, שאין שום חדוש, שאני לא יכול לחדש בלי ההקדמות של רבנו ז"ל, אלא אפלו לדבר שיחות חלין, ולומר איזה דבר הלצה אי אפשר לי בלי ההקדמות של רבנו ז"ל. ופעם אחת אמר: העולם עוד יתמהו בעצמם מאין לקחתי זמן רב כל-כך להספיק לכתב כל-כך הרבה ספרים; פי היה עסוק עם המון אנשי שלומנו לדבר עמהם מרבנו ז"ל, וכן היה עסוק בענין בנית הקלוז, וכן היה עסוק בענין הדפסה, ועוד צרות רבות שעברו עליו בביתו, עם כל זאת אמר: עוד יתמהו בעצמם הדורות הבאים מאין לקחתי זמן לכל זה. והתרוץ הוא, ששמרתי על הזמן.

ולכן ראו, אחי ורעי היקרים! לשמר מאד מאד על הזמנים, אלו שלומדים בכולל, שישמרו מאד מאד על הזמנים, ויבואו בזמן ללמד, ועל-ידי-זה יצליחו דרכם. וכמו-כן בעניני זמני התפלה, נא להחזיק את זמני התפלה כראוי.

מאד מאד אבקש את אנשי שלומנו היקרים, שיעשו ביניהם חברותות, על-כל-פנים שעה אחת ביום, כי הוא דבר גדול מאד ללמד בחברותא, כל אחד מה שילבו חפץ.

העקר שיהיה אהבה ושלום והבנה הדדית, ואם רואים אחד מאנשי שלומנו שהוא שבור, כדאי לחזקו ולעוררו, אבל לא, חס ושלום, בדקירות וכו', רק באהבה אמיתית.

נא ונא תכניסו את עצמכם יותר ויותר בענין חנוך ילדיכם, ותשמרו עליהם כבבת עיניכם, ועל-ידי-זה נצליח לגדל דורות קדושים.

אבקש מכל אחד ואחד מאנשי שלומנו, שיתפללו בעדי, שאזכה לצאת מהחובות, ועל-ידי-זה נצליח כבר לעבר על הכל,

אָשֶׁר   כּא תְקִיט — כּא תִקַּב   בְּנַחַל   קִלָּא

וְכָל שׁוֹנְאֵי וּמִתְנַגְדֵי יִתְבַטְּלוּ לְגַמְרֵי, וְאֶזְכֶּה לְהִרְחִיב אֶת הַמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְקִיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וְאֶרָא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

בְּעֵנִין הַחֲתָנָה בְּמַעֲרַת הַמִּכְפָּלָה וְכו', לְדַעְתִּי, אֵל תִּלְךָ שָׁם, כִּי לֹא צְרִיכִים לְהַכְנִס לְמָקוֹם מְסֻכָּן וְכו', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמֹר אֶתְכֶם מִכָּל רַע, שְׁלֹא תִאָּרַע לָכֶם שׁוֹם תִּקְלָה, וּבְעֵנִינִי שְׂמִיטָה, בְּיַדֵּי צְרִיכִים לְשְׁמֹר מֵאֵד מֵאֵד, שְׁלֹא לְקַנּוֹת אֶלָּא מִחֲנּוּת מְסֻמְכָת שְׂמוּכָרַת רַק מַעֲרָבִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלֹתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תִקַּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וְאֶרָא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת הַדּוּחַ שֶׁהִיָּה בְּאִסְפַּת הַנָּשִׁים, וּמִמָּשׁ הַחֲיִיתָנִי, כִּי כָּל מְגַמְתִּי הִיא, שְׂתַהַיָּה אֶהְבָּה, אַחֲוָה וְרַעוּת בֵּין הַנָּשִׁים, כִּי

קלב   אָשֶׁר   כא תקב   בַּנְחָל

תַּכְּף־וּמַיֵד כְּשֵׁישׁ אַחֲדוֹת בֵּין הַנָּשִׁים, מִמִּילָא תְהִיָּה אַחֲדוֹת בֵּין הַגְּבָרִים, כִּי אִשָּׁה יֵשׁ לָהּ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ לְמַעַלָּה מִדְּרָךְ הַטֶּבַע, וְעַל־כֵּן תִּמְשִׁיכוּ לְהַתְנוּעַד יַחַד, וּמָה גַם רְצִיתִי, שְׁגַם ... תִּמְשִׁיךְ בְּשַׁעוּרִים שְׁלָהּ בְּדַבְרֵי רַבְנֵי וי"ל, הַעֲקָר לֹא לְבִטּוֹל אַחַת אֶת הַשְּׂנֵיָה, אֲלֹא כְּדֵי לִשְׁמַע חֲנוּת דַּעְתָּן שֶׁל כָּלֵם, כִּי כָּל אַחַת וְאַחַת יֵשׁ לָהּ נִקְדָּה מֵה שָׂאִין בַּחֲבֵרְתָּהּ, וְרֹאוּי לִשְׁמַע אֶת כָּל הַנִּקְדוֹת.

בְּעֵינֵי הַגַּמ"ח — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי אֲצִלוּ יַתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב גְּמִילוֹת חֶסֶד, וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יִלְקוּט הוֹשַׁע, רַמְזו חֲקֹכ): אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, חֲבִיב עָלֵי חֶסֶד שְׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה לְזֶה מִכָּל הַזִּבְחַ שְׁזָבַח שְׁלֵמָה לְפָנָי; וּבִשְׁעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם הָיָה קִטְרוּג עַל בְּרִיאַת הָאָדָם, וְחֶסֶד אָמַר יְבָרָא, שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֶסְדִּים (מִדְּרַשׁ רַבָּה בְּרֵאשִׁית, פְּרָשָׁה ח'); וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמִי תַעֲנִית, פָּרָק ג', הַלְכָה ד'): "וּבִצֵּל יָדַי כְּסִיתִיךָ" — זֶה גְּמִילוֹת חֶסְדִּים, שְׁכָּל הָעוֹסֵק בְּגְמִילוֹת חֶסְדִּים, זֹכֵה לִישֵׁב בְּצֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; וְעַל־כֵּן אֵין אֶת יְכוּלָּה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחַת נֶפֶשׁ שֵׁישׁ לִי, שֶׁעֲשִׂיתֶם גְּמִילוֹת חֶסְדִּים, וְאִשָּׁה עוֹזֶרֶת לְרַעוּתָהּ.

נָא וְנָא רְאוּ לְשִׂמְחַ אַחַת אֶת הַשְּׂנֵיָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַצְּלִיחוּ דִרְכְּכֶם תָּמִיד.

רְאוּ מָה יְכוּלִים לְשַׁפֵּר בְּבֵית־הַסֵּפֶר, וְאֲנִי מְקַנְוֶה לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהַבִּיא לְכֶם תְּכֵנִית לְמוֹדִים, וְכֵךְ תִּתְבַּטֵּל כָּל הַמַּחְלָקַת וְהַמְרִיבוֹת וְהַחְלוּקֵי דַעוֹת.

הַעֲקָר לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, כִּי לֹא מֵצָא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּלִי הַמַּחְזִיק בְּרִכָּה אֲלֹא הַשְׁלוֹם (עַקְצִין ג').

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתַּצְּלִיחֵי דִרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְקַכּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאַרְא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי כְּכָר שְׁנֵי מַכְתָּבֶיךָ, אֲבָל מְרַב טְרִדוֹתֵי לֹא הִיָּה
הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבֶךָ כְּרִצּוֹנֶךָ.

בְּעֵנִין הַבַּת הַגְּדוּלָּה, אֵינִי יוֹדֵעַ מַה לֹּמַר לָךְ, כִּי חָבַל מְאֹד
שָׂאִין לָנוּ עוֹד בְּנוֹת בְּגִיל שְׁלָה, אֲבָל בְּעֵנִין הַבֵּן שְׁלֶךְ ... תְּדַעִי,
שְׁצָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד הַיּוֹם עַל הַיְלָדִים, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים,
קוֹרִים מְקָרִים מְאֹד מְאֹד לֹא נְעִימִים בְּעִירוֹת גְּדוּלוֹת, כְּמוֹ: בְּנֵי-בְּרַק,
יְרוּשָׁלַיִם וְאַשְׁדּוֹד וְכָאן בְּבְרוּקְלִין, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הַנִּגְעַע
וְהַמַּחְלָה הַזֶּה שֶׁל טְמָאָה וְכוּ' לְטָמֵא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ' מְאֹד
הַתְּפַשֵּׁט, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְסַכֵּן לְשַׁלַּח יְלָד.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבּוֹא בְּקִרְוֹב אֲלֵיכֶם, וְאִז נִדְבֵר
מִזֶּה בְּאַרְיִכוֹת.

רַק חֲזָקִי וְאַמְצִי, וְהַחֲזִיקִי מֵעַמָּד, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יִשְׁבֵר אוֹתָךְ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְקַכּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאַרְא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַסֵּפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחַל" שְׂאֵף יֵצֵא
לְאוֹר.

מָה אָמַר לָךְ! גִּדְּל הַנַּחַת-רוּחַ שְׂיֵשׁ לִי מִכָּל סֵפֶר וְסֵפֶר שְׂיִוָּצֵא
לְאוֹר — אֵין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי הַסְּפָרִים הִלְלוּ מְחִיִּים וּמְחֻזְקִים
וְנוֹפְחִים רוּחַ חַיִּים מִמֶּשׁ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲוֵרִים וּבְאַבְרָכִים, וְכָל
אֶחָד וְאֶחָד מוֹצֵא בָהֶם נַחַם וְעִדּוּד, וְעֲצָה וְתוֹשִׁיָה, וְתִשׁוּבָה וּמַעֲנָה,
וְהַתְּעוֹרְרוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת בְּחַיֵּי הַיּוֹם-יוֹם שְׁלוֹ.

יַעֲזוֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת זֶה, שְׂתִצֵּא מִכָּל חוֹבוֹתֶיךָ,
וְתִזְכֶּה לִילְדִים מְצַלְחִים, יִרְאֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׂמוֹ, קְדוֹשִׁים וְטָהוֹרִים,
מְזוּפֵי הַרְבִּים וּמְקַדְּשֵׁים שֵׁם שְׂמַיִם. וְכַשֵּׁם שְׂאֵתָה מְשַׁמַּח אוֹתִי, כֵּן
יִשְׁמַחְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא תִדַּע שׁוֹם צָרָה וְצַעַר. וְזֹאת אֲנִי
אוֹמֵר לָךְ: כָּל זְמַן שְׂיֵשׁ לָךְ עֵסֶק עִם סֵפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל — לֹא יֵאָנֶה
לָךְ כָּל רַע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא תקבג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאַרְא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

הַנְּנִי מְבָרַךְ אוֹתְךָ בְּבְרָכַת "מְזֵל טוֹב" עַל הַכְּנֻסַת בְּנֵךְ לְעַל
הַמַּצּוֹת, יַעֲזוֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִרְוֶה מִמְּנוּ רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה,
וְכֵן תִּזְכֶּה לְגִדְּל אֶת כָּל יְלָדֶיךָ עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְהַמְּסוּרָה, וְתִצְלִיחַ
דְּרַבְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְּׂמַיִם...

כּא תִּקְדֵּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וְאֵרָא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר ... גֵּרוּ
יְאִיר.

הַנְּגִי שׁוֹלַח אֵלַיךְ בְּרִפְת "מִזֵּל טוֹב" עַל הַבְּר־מְצוּה, שְׁאִתָּה נִכְנָס
הַיּוֹם בְּעַל הַמְצוּוֹת, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה בְּאֵמֶת יִרְא
שְׁמַיִם אֲמִתִּי, וְתִקְבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ לֹא לְדַבֵּר בְּעוֹד הַתְּפִלִּין עֲלֶיךָ, וְאִז
תִּזְכֶּה לִהְיוֹת יִרְא שְׁמַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְכֵן תִּקְבֵּל עֲצֻמָּךְ לְלַכֵּת לְמִקְוֵה
קִדְּם הַתְּפִלָּה, כִּי גַם דְּבַר זֶה מְסַגֵּל לִירְאֵת שְׁמַיִם, לֹא לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
לְפָנַי טְבִילַת מִקְוֵה, כִּי אִם בְּאֵנֶס גְּדוֹל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשְּׁמַיִם...

כּא תִּקְכּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וְאֵרָא, כ"א טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִגְיַעוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְשִׁמְעַ אֶת סוֹף הַסְּפוּר שֶׁל "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" חֶלֶק
ט', כִּי אִם הַסוֹף טוֹב, אִז הַכֹּל טוֹב, כִּי טוֹב אַחֲרִית דְּבַר מִרְאִשִּׁיתוֹ,
וְאִין מְצוּה נִקְרְאֵת אֶלָּא הַגְּמֵר.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכֹל מִינֵי אֶפְנָיִם שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תְּפַל
בְּעֲצָבוֹת כָּלֵל, כִּי גְּדוֹל אֲדוּגְנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲשֶׁתְךָ תַּעֲבוֹר אֶת
הַהַרְיוֹן בְּקִלּוֹת, וְתָמִיד תִּבְשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הִנֵּה טוֹב אִם תִּלְמַד בְּכֹל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ עִם הַתְּרַגּוּם (אִם

קלו אָפּשֶׁר כאַ תקכוּ בַנְחָל

אָפּשֶׁר עִם פֶּרוּשׁ רִשׁׁי — מַה טוֹב, וְכֵן פֶּרַק מְשֻׁנוֹת, וְכֵן לוֹמַר אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי אֶפְלוּ בְּלִי רִשׁׁי וְתוֹסְפוֹת, וְכֵן קִצֵּת מְדַרְשׁ רַבָּה וְעֵין יַעֲקֹב, אֶפְלוּ קִצֵּת דְּקִצֵּת, כִּי הַנֶּפֶשׁ רַעְבָּה וְצִמְאָה, וְאִי אֶפְשֶׁר לְתַתּ לָהּ סְפוּק, כִּי אִם עַל-יַדֵּי מְזוּן הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מְזוּן הַנֶּשְׁמָה.

הַעֲקָר לְזִכֹּר הַכָּלֵל שְׁנַתֵּן רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ף ז"ל: "מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב".

נָא לְהוֹדִיעַנִי מַה שְּׁלוֹם ... הָאִם כּוֹתֵב עוֹד סְפוּרִים, וְכֵן הָאִם הַתְּמוּנָה שֶׁשְּׁלַחְתִּי לָךְ זֶה טוֹב וְכוֹתְבִים לְמַטָּה עַל הַנֶּהָר: נַחַל נוֹבְעַ מְקוֹר חֲכָמָה. הָאִם קִבַּלְתָּ אֶת הַפְּתוּגָמִים עַל חֵלֶק ח'?

הַמְּצַפֶּה לְתִשׁוּבָה מֵהִירָה...

כא תקכוּ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וְאָרָא, כ"א טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מָאֵד מָאֵד אָנִי שְׂמַח, שְׂאֵתָה חֲזַק בְּדַעְתָּךְ, כִּי בְּאֵמֶת אֵין לִי שׁוֹם מְשֻׁג אֵיךְ אַתָּה יְכוֹל לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַדְפִּיס וּלְהַדְפִּיס, חֲסֵדֵי הַנּוֹי"ה כִּי לֹא תִמְנֹו, כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו.

בְּעֵנִין אוֹצֵר הַקּוֹנְטְרָסִים, חֵלֶק ט' — הָאִם אַתָּם מְשֻׁאֲרִים אֶת הַקּוֹנְטְרָס "קוֹל קוֹרָא אֶל ה'" שָׁם, אָנִי צָרִיךְ לְדַעַת, כִּי אַחֲרַת אָנִי צָרִיךְ לְשַׁנּוֹת אֶת הַסֵּדֶרָה (וְזֶה נְחוּץ לִי לְדַעַת, כִּי בְּחֵלֶק ט' אָנִי מְשַׁנֶּה אֶת הַסֵּדֶר עֲכָשׁוּ, כִּי אָנִי מוֹצִיא אֶת כָּל הַקּוֹנְטְרָסִים הַמְדַּבְּרִים מִפְּרִנְסָה, וְזֶה יְהִי מְצֻרָךְ אֶל סֵפֶר "פְּרִנְסָה טוֹבָה"), וְלִכֵּן תּוֹדִיעַ לִי, כִּי זֶה לֹא נוֹרָא אִם יִשְׁאַר קוֹנְטְרָס "קוֹל קוֹרָא אֶל ה'" בְּחֵלֶק ח', וְאֶשְׁלַח לָכֶם פְּתָגָם, כִּי אָנִי צָרִיךְ לְסֵדֵר עֲכָשׁוּ אֶת זֶה.

אֲשֶׁר   כּא תּקִכּוּ   בְּנַחֵל   קִלּוּ

מָה אִם ...? הָאִם הִבִּיא עֲתוֹן? וְכֵן תִּבְרַר לִי הָאִם גַּם מִסֵּפֶר
הַטְּלָפוֹן שְׁלוֹ נִשְׁתַּנָּה.

אֲנִי מִתְפַּלֵּא בְּעֵינַי הַזְכוּת הַזֹּאת שֶׁיֵּשׁ לָכֶם, מִכָּל שֶׁפֶן הַשְּׂמֵחָה.

בְּעֵינַי נִסִּיעַתִּי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַתְּכַנִּית הַיָּא לְהִיּוֹת שָׁם בְּשִׁבְת
שִׁירָה, אֲבָל כְּפִי הֵהֱפַתְחִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ עֲכָשׁוּ בִּיבְנָאֵל, וְכֵן יִמַּח שְׁמוֹ
מִהַסֵּמ"ך-מ"ם, יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאִקְדִּים אֶת נִסִּיעַתִּי, אֲבָל עֲדִין אֲנִי
יֹדֵעַ, אֲנִי כָּבֵר אוֹדִיעַ לָךְ קִדְּם שְׂאֲנִי בָּא, כִּי יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאֵהִיָּה רַק
עַל שְׁלִשָּׁה יָמִים, כִּי יֵשׁ שָׁם הַרְבֵּה צְרוּת בְּכִלְלִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת, הֵן
מֵרֵאשׁ הַמוֹעֵצָה וְהֵן מִהַסֵּמ"ך-מ"ם וְהֵן בְּעֵינַי הַמוֹעֵצָה בְּעֵצְמָה,
וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — גִּדְּל הַבְּלָבוּלִים שֶׁיֵּשׁ בֵּינָם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו
בְּעֵצְמָם, הֵן בְּבֵית-סֵפֶר וְהֵן בְּתֵלֵמוֹד-תּוֹרָה, וְנוֹצֵר מִצָּב כְּזֶה מִמֶּשׁ
מִהַפְּכָה, וְעַל-כֵּן אוֹלֵי עוֹד אֶסַּע הַשְּׁבוּעַ, אֲבָל לֹא אֲדַע רַק תּוֹךְ יוֹם
יוֹמִים, כִּי אֲנִי צָרִיךְ לְשַׁלֵּם כָּאֵן חוֹבוֹת שְׂמַעִיקִים לִי, וְאֲנִי שְׂרוּי תַּחַת
לְחֵצִים גְּדוֹלִים.

מָה אִמַּר לָךְ! בְּתוֹךְ הַבְּלָבוּלִים וְהַצְרוּת וְהִיסוּרִים הָאֵלֶּה, אֲנִי
חוֹטֵף עוֹד קוֹנְטֵרס וְעוֹד סֵפֶר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִנְזָפָה
לְגַלוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּעוֹלָם.

הַמַּחֲלָקֶת וְהַמְרִיבוֹת, הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ, הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין
עָלֵי, לֹא מִפְּסִיקִים כְּרַגַּע, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֵלֹא תָּמִיד צָף מִמְּקוֹם אַחֵר,
וְאֲנִי צָרִיךְ לְרַחֲמִים מְרַבִּים מִן הַשָּׁמַיִם לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד.

הַמְצַפָּה לְתִשׁוּבָה מִהִירָה...

כּא תּקִכּוּ.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ"ב טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל דִּידִי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

רֵאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, אֲלֵא תִשְׁתַּדֵּל לְמַצֵּא הֶרְחָבוֹת בְּתוֹךְ צְרוּתֶיךָ, כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה) אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד'): "בַּצֹּר הֶרְחַבְתָּ לִּי", הִינּוּ, שְׁאֶפְלוּ בַּצֹּרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵרְחִיב לָנוּ, כִּי אִם יִסְתַּפֵּל הָאָדָם עַל חֲסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יִרְאֶה שְׁאֶפְלוּ בְּעַת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵצַר לוֹ, גַּם בְּהִצָּרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵרְחִיב לוֹ וּמְכִיר חֲסֵדוֹ, וְזֶה "בַּצֹּר הֶרְחַבְתָּ לִּי", הִינּוּ אֶפְלוּ בְּתוֹךְ הִצָּרָה בְּעֲצָמָה, נִתְּתָ לִי הֶרְחָבָה בְּתוֹכָהּ, וּמוֹהַר"ן ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לִילֵךְ עִם הַמְּאָמֵר הַזֶּה, כְּפִי תִקְוֵה הַצְּרוּת וְהִיסוּרִים שְׁיֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם — קִטְנוּת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וִירִידוֹת וּבִלְבוּלִים, רָאוּי לוֹ לִילֵךְ עִם הַמְּאָמֵר הַזֶּה. וּבְאֵמֶת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשְׁלַיִם תַּעֲנִית, פָּרָק ב', הֶלְכָה ט'): אָמַר דָּוִד לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל צָרָה שֶׁהֵיטִי נִכְנָס לָהּ, אֶתָּה הֵיטֵת מֵרְחִיבָהּ לִי, נִכְנָסְתִּי לְצָרְתָּהּ שֶׁל בֵּית שֶׁבַע, נִתְּתָ לִי אֶת שְׁלֹמֹה, נִכְנָסְתִּי לְצָרְתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נִתְּתָ לִי אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי תִמִּיד מֵצֵא הֶרְחָבוֹת בְּתוֹךְ צָרְתוֹ, כִּי לֹא הִיָּה אָדָם שְׁסָבַל כָּל-כֹּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסוּרִים כְּמוֹ דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הִשְׁתַּדֵּל לְמַצֵּא הֶרְחָבוֹת בְּתוֹךְ צְרוּתוֹ. וְעַל-כֵּן רֵאָה, יְדִידֵי הַיְקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֶפְלוּ שְׁעוּבֵר עֲלֶיךָ מֵהַ שְׁעוּבֵר צְרוּת וְיִסוּרִים, עִם כָּל זֹאת רֵאָה לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמְךָ, וְתִמְצֵא בְּעֲצָמְךָ נִקְדוּת טוֹבוֹת, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל-כֹּף הַרְבֵּה מִשְׁבָּרִים, וְאֵין לָהֶם אֶפְלוּ טַפַּת חֲזוּקָה, וְאֵנְחָנוּ זְכִינוּ לְהַתְּוַדַּע מֵרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, רַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלֵא כְּזֶה, שְׁמַחְזִקְנוּ וּמֵאֲמָצָנוּ וּמְדַרְיִכְנוּ לְלַכֵּת בְּדַרְךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה וּלְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד.

מֵה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רָאוּי לָךְ לְקַבֵּעַ אֵיזָה שְׁעוֹר עִם חֶבֶר בְּכָל יוֹם, אֶפְלוּ חֲצִי שְׁעָה אוֹ שְׁעָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנָּא דְּבֵי אֱלִיהוּ רַבָּא, פָּרָק ו'): אִם רֵאִיתָ שְׁיִסוּרִים מִמִּשְׁמָשִׁין וּבֵאֵין עֲלֶיךָ, רוּץ לְחֲדָרֵי תּוֹרָה, וּמְיָד הִיסוּרִים בּוֹרְחִים מִמֶּךָ, וְעַל-כֵּן רֵאָה לְמַצֵּא אֵיזָה חֶבֶר טוֹב מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, וְתִלְמַד עִם חֲבֵרוֹתָא עַל-כָּל-פְּנִים שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, כִּי הַתּוֹרָה מֵצַלֵּת אֶת הָאָדָם מִן

אֲשֶׁר   כּא תּקִיז   בְּנַחֵל   קִלֵּט

הַיְסוּרִים, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ה.): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה — יְסוּרִים בְּדַלִּין מִמֶּנּוּ; וְעַל-כֵּן עָשָׂה זֹאת, יְדִידֵי הַיֶּקֶר! לְמִצָּא אֵיזָה חֵבֵר טוֹב, וְלִלְמַד עִמּוֹ עַל-כָּל-פָּנִים שָׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, כִּי יִמְיֵנו כָּצֵל עוֹבֵר, וּמָה יִשְׁאַר מֵאַתָּנוּ? רַק הַתּוֹרָה וּתְפִלָּה שְׁאַנְחָנוּ זוֹכִים לַחֲטוֹף בְּכָל יוֹם, וְלִהְתַּפְּלֵל בְּמִגֵּן: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֲרִיב, וְלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה וְקִיּוֹם הַמְצוּוֹת.

הַעֲקֹר רֵאֵה לַחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אִפְנִים שְׁבָעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתְךָ, אֲפִלוּ שְׁעוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, כִּי צְרִיכִים לְדַעַת, שְׁכָל מָה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, זֶה רַק כְּדֵי לְהַחְזִירוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן כְּדָאֵי וּכְדָאֵי לְחִזּוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ לְפָנֵי שְׁצָרֶיךָ לְעֵבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ' וְכוּ'.

רֵאֵה לְשֹׁמֵחַ אֶת עֲצָמְךָ, וּתְשַׁמַּח אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַחֲיֶה בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲרָה וְרַעוּת. וְצְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל מִדַּת הָאַהֲבָה, וְלֹא לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְאִזּוּ כְּשִׁחֲזַק בְּזָה, יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ תָּמִיד.

אַבְקֵשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינְךָ וּבֵין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַעֲזוֹר לָזֶה שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם, כִּי גְדוֹל הַשְׁלוֹם, שְׁכָל הַבְּרֻכּוֹת כְּלוּלוֹת בּוֹ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): וְלֹא מִצָּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי הַמְחֻזָּק בְּרֻכָּה לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא הַשְׁלוֹם (עֲקָצִין פְּרָק ג'); וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה מֵה שֶׁתַּעֲשֶׂה, הַעֲקֹר שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ אֲוִירָה שֶׁל שְׂמֵחָה וְשֶׁל רוּחַנִיּוֹת.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — תִּשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (פְּלָה רַבְחֵי, פְּרָק ב'): כָּל הַמְשִׁים שְׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוּ מְשִׁים שְׁלוֹם בְּיִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְפִי שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מִלֶּךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ; וְצְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְאִזּוּ הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֲרָת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי

מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תְּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוּרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הֶעֱתַקְתִּי אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה לְעוֹד כַּמָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי פָּשוּט
הַזְמַן אֵינוֹ בִּידֵי.

כא תקכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ"ב טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתְמִיד תִּבְרָחִי רַק
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֶסוּר לְךָ שֶׁתְּפַלִּי בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, תְּמִיד
תִּבְרָחִי רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִשְׁתַּדְּלִי לְמִצָּא אֶת הַטּוֹב שֶׁבַּחַיִּים שְׁלֶךְ,
וְאִף שֶׁבַעַת שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵינָה דְּכֹאֹן וּמְרִירוֹת, גְּדָמָה לְךָ כְּאֵלוֹ
מִיָּמֶיךָ לֹא רָאִית טוֹב, עִם כָּל זֹאת רְאֵי לְהִשְׁתַּדֵּל לְרֹאוֹת תְּמִיד אֶת
הַטּוֹב וְאֶת הַצַּד הַיְפֵה שֶׁבַּחַיִּים, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא יֵשׁ לְכָל אֶחָד נִקְדוֹת
טוֹבוֹת בְּחַיָּו, שֶׁשֵּׁם מֵאִיר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם תִּרְגְּלִי אֶת
עֲצֻמְךָ לִילֶךְ בְּדַרְךָ זוֹ, אֲזַ תִּרְאֵי אֶת יְפֵי הַחַיִּים.

נָא וְנָא הַחֲזִיקִי מֵעַמֵּד, וְלֹא תִשְׁבְּרִי מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבְחִי): אֲשֶׁרֵי אָדָם שֶׁנִּגְעוּ בּוֹ יְסוּרִים
וְכַבֵּשׁ רַחֲמָיו, וְלֹא קָרָא תִגָּר, כִּי צְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמוֹ עִם כָּל
נִקְדָּה וְנִקְדָּה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְלֹא לְקֵרוֹת תִּגָּר נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ
אֵב הַרְחֵמֵן הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַה שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ
אֵילוֹ צְרוֹת וְיְסוּרִים, אוֹ קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, הַרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ
לְהִדְלִיק נֵר לְעֵלוֹי נְשֻׁמַּת הַצַּדִּיקִים, וְתִבְכִּי אֲזַ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיַּחֲוֶס
וְיִרְחַם עָלֶיךָ. וּבִיּוֹתֵר תִּבְקָשִׁי מִמֵּנוּ יִתְבָּרֵךְ בַּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, שְׂאֲז
הַתְּפִלָּה מְקַבֵּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם, כִּי שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים יֵשׁ לְאִשָּׁה עֵת רְצוֹן

אֲשֶׁר   כּא תּקכּט   בּנחל   קמא

גְּדוּל בְּשָׁמַיִם, שְׁבִשְׁעָה שְׁבוּכָה אֶז לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִבְקֶשֶׁת וּמִתְחַנְּנֵת, תְּפִלָּתָהּ אֵינָה חוֹזֶרֶת רִיבָה: א. בְּעֵת הַטְּבִילָה, שְׁאֵז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוּל לְאִשָּׁה כְּשֶׁהִיא מִתְפַּלֵּלֶת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹנֶה לָּהּ; ב. בְּשִׁעַת הַדְּלָקָת הַנְּרוֹת כְּשֶׁהָאִשָּׁה שׁוֹפְכֶת אֶת דְּמֵעוֹתֶיהָ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ — תְּפִלָּתָהּ מִתְקַבֵּלֶת; וּבִפְרָט כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּלֶת אֶז בְּשִׁבִיל יְלָדֶיהָ, אֵינָנָה זְזָה מִשָּׁם עַד שֶׁיֵּשׁ לָהּ יְשׁוּעָה; וְעַל-כֵּן נִהְיָו הַנְּשִׁיִּים הַצְּדֻקְנִיּוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּעֵת הַדְּלָקָת נְרוֹת, וּלְבַקֵּשׁ בְּשִׁבִיל בְּעֲלֵיהֶם וּבְשִׁבִיל הַיְלָדִים. ג. בְּעֵת הַפְּרָשַׁת חֲלָה מִן הָעֶסֶה, אֶז גַּם-כֵּן עֵת רְצוֹן גְּדוּל מִן הַשָּׁמַיִם, וּכְשֶׁהָאִשָּׁה שׁוֹפְכֶת דְּמֵעוֹתֶיהָ — נִשְׁמַעַת וְנִתְקַבֵּלֶת; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֹזֵק בְּעִבּוּדֵת הַתְּפִלָּה, שְׁאֵז לֹא תּוֹזִיז מִשָּׁם עַד שֶׁתֵּרְאִי יְשׁוּעָה. וְעַלֵּךְ לְדַעַת, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הַפְּלִיג בְּמַעַלֵּת תְּפִלַּת הַנְּשִׁיִּים, וְאָמַר, שֶׁתְּפִלַּת הַנְּשִׁיִּים מְאֹד מְקַבֵּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּחַזִּיקִי מֵעַמֶּד, וְלֹא תִשְׁכַּרִי מִשׁוּם דְּבָר, וְתֵרְאִי נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

מִחַמַּת טְרֵדוֹתֵי הַרְבּוֹת, הָעֵתְּקָתִי מִכְּתָב זֶה לְעוֹד כְּפָה נְשִׁיִּים מִנְּשׁוֹת אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

כּא תּקכּט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְר וְאָרָא, כ"ב טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... רֵאשׁ הַמוֹעֵצָה יִבְנָאֵל.

אִם כִּי מֵצֵד אֶחָד אֲנִי מְאֹד מְאֹכָז, שֶׁסֶף הַכֹּל בְּקִשְׁנוּ מִמָּךְ שֶׁתְּבוֹא לְבַקֵּר אֶת הַמוֹסְדוֹת שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים מִמָּךְ שׁוּם דְּבָר

כּמו שְׁדַבְּרְתִי עִמָּךְ, רַק זֶה שֶׁתְּבַדֵּק וְתִסְתַּכַּל בְּמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ, וְגַם בְּזֶה אֲכַזְבֶּתְךָ אוֹתִי מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֲנִי יוֹדֵעַ בְּטוֹחַ, שֶׁזֶּה רַק עַל-יְדֵי גֹרֵם אֶחָד שֶׁמְסִית וּמְדִיחַ אוֹתְךָ כְּנִגְדֵנוּ, שֶׁהוּא אוֹתוֹ מְסִית וּמְדִיחַ, שְׁעוֹשֶׂה פְּרוּדִים בְּכָל הַמוֹשְׁבָה זֶה כְּבָר יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים שָׁנָה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הִיקָר! אֲנַחְנוּ מְאֻמִּינִים בְּנֵי מְאֻמִּינִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻסֵּד וּבְרַחֲמִים, וְתִזְכֹּר הֵיטֵב, שֶׁאָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לְזוּלָתוֹ לֹא טוֹב וְלֹא רַע, כִּי רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא בְּעַל-הַבֵּית בְּעוֹלָם, וְאֵף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁאַתָּה עֲדִין לֹא רָגִיל לַשְׁפָּה הַזֶּה, אֲנִי אֶלְמַד עִמָּךְ אֶת הַשְׁפָּה הַזֶּה, תְּדַע, כִּי יֵשׁ בְּעַל-הַבֵּית לְבִירָה, וְהוּא: הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא בְּרָא אוֹתִי וְאוֹתְךָ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהוּא מְשַׁגֵּיחַ עַל כָּלֵם, וְהוּא זֶן וּמְפָרְנֵס אֶת כָּל בְּרִיָּה, וְאֵף שְׁרוּאִים הַרְבֵּה דְבָרִים נִגְדַ הַטְּבַע, עִם כָּל זֹאת הוּא יִתְבָּרֵךְ מִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָא עוֹלָם — לְשׁוֹן הָעֵלִם, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְאֵין בְּלִעְדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן רָאָה, יְדִידִי הִיקָר! לְזַכֹּר זֹאת תָּמִיד, כִּי הַבְּעַל-הַבֵּית הָאֵמֶתִי בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת רַע לְשָׁנֵי בְלַתִּי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ רֹאֵי, וְכְמוֹ שֶׁאָדָם רוֹאֶה בְּרֹאֵי, כִּי נִגָּרַע עִמוֹ, הֵינּוּ אֵיזוֹ תְּנוּעָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה — כִּי הוּא רוֹאֶה חֲזָרָה בְּרֹאֵי, אוֹתוֹ דְּבַר כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת רַע לְזוּלָתוֹ, הַרְעָה בָּא אֵלָיו. וְתִזְכֹּר זֹאת תָּמִיד, כִּי הַבְּעַל-הַבֵּית הוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ, וְאֲנִי מְאֻמִּין, שֶׁסוּף כָּל סוּף הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ יִכְנָסוּ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, שֶׁאֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנַחְנוּ תָּמִיד תַּחַת יְדָיו.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שֶׁכְּבָר תִּפְקַח אֶת עֵינֶיךָ, שֶׁהַבְּעַל-הַבֵּית הוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא בְּשֶׁר וְדָם, וְאֵז הַצֶּדֶק וְהַיֶּשֶׁר יִהְיֶה גֵר לְרַגְלֶיךָ, וְדִיקָא אֵז תְּצַלִּיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר וְאֵרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב
מִמֶּךָ, וּבִפְרֵט שֶׁהִתְחַלַּתְּ כִּבְר לְדוֹן אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְכַף זְכוּת,
וְאֵתָה רוֹאָה שְׁזָה לֹא כָל־כֶּף שְׁחוֹר כְּמוֹ שְׂאֲמַרְתָּ, שְׁצָרִיכִים לְהַחְרִיב
אֶת הַכֹּל וּלְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ, כִּי אוֹי וְאֹבֹי אִם הֵיִינוּ הוֹלְכִים עִם כָּל
הָעוֹלָם כִּכָּה — לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, וּלְהִתְחִיל הַכֹּל מִחֲדָשׁ, כִּי אֲז
הֵיִינוּ צָרִיכִים לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם אֶלְף פְּעָמִים בְּרַגַּע אֶחָד וְכוּ' וְכוּ'.
וּבְאֵמַת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוּ רוֹצֵה זֹאת, הוּא רַק רוֹצֵה שְׁנִמְצָא
אֶת הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בְּכֹל אֶחָד, וְכִמוֹ שְׂאֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּאַחֲרִים,
כֵּן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאָה בְּעֶצְמֵנוּ, וְאִם אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַחְרִיב אֶת
הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל שְׂלֹא יֵאָרַע לָנוּ מִשְׁהוּ מְזָה אוֹ זֶה... כְּמוֹ-כֵּן
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְצֶה לְהַחְרִיב אוֹתָנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַיִן (בְּלִקוּטֵי-
מוֹתֵר"ז, חֶלֶק ב', סִימָן יז בְּסוּפוֹ): דִּרְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַבִּיט עַל הַטּוֹב
שְׁעוֹשִׂים, וְאֵף שְׁנִמְצָא בָהֶם גַּם-כֵּן מֵה שְׂאֵינוּ טוֹב, אֵינוּ מוֹסַתְפֵּל עַל
זֶה כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בַּמִּדְבָּר כג, כא): "לֹא הִבִּיט אֲנִי בְיַעֲקֹב", מְכַל
שְׁכֵן שְׂאָדָם אֲסוּר לוֹ לְהַבִּיט עַל חֲבֵרוֹ לְרַעָה, לְמַצָּא בוֹ דְּוָקָא מֵה
שְׂאֵינוּ טוֹב, וּלְחַפֵּשׁ וּלְמַצָּא פְּגָמִים בְּעִבּוּדַת חֲבֵרוֹ, רַק אֲדַרְבֵּה מִחֻיֵּב
לְהַבִּיט רַק עַל הַטּוֹב וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְזֶה מֵה שְׂרַבְנוּ רוֹצֵה מֵאֲתָנוּ —
תְּמִיד לְהוֹסֵתְפֵל רַק עַל הַטּוֹב שֵׁשׁ בְּנוּ, וְאִם גִּלְף בְּצוּרָה כְּזוֹ, נִצְלִיחַ
דִּרְכָנוּ תְּמִיד.

אוֹדוֹת ... צָרִיכִים לְהַגִּיד לוֹ חֵד מִשְׂמְעִית, שְׂיִתְקַשֵּׁר לְאָבִיו
הַחוּרָג, אִם לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי חֵד מִשְׂמְעִית, הוּא יְכוֹל לְהַשְׂאֵר שָׁם, אֲבָל
אִם יִטְרִיד אוֹתִי בְּכֹל שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי עִם מִשְׁטָרָה, אֵינִי לִי כַח כִּבְר לְזֶה,
יֵשׁ לִי מוֹסְפִיק צְרוּת כִּבְר וְכוּ' וְכוּ', וְאֵנִי לֹא צָרִיךְ צְרוּת חֲדָשׁוֹת,

קמד אָשר כא תקלא — כא תקלב בנחל

וּלְדַעְתִּי, הוּא כָּבֵר מְבֹרָךְ, וְהוּא אֵינּוּ צָרִיף לְפָחוּד מֵאַף אָחַד, הוּא יְכוּל לֹאמַר לָהֶם, שֶׁהוּא יְגִישׁ תְּלוּנָה נְגֻדָם, וְאֵת זֶה אֶתָּה צָרִיף לְהַגִּיד לוֹ חַד מִשְׁמַעִית, כִּי פֶּשׁוּט אֵין לִי כַח לְטָרְדוֹת שְׁלָהֶם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקלא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יְגִיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּאַמַּת אִמֵּר לָךְ! לִי אִישִׁית אֵין שׁוֹם דְּבַר נְגֻדָךְ, בְּנֻדְאֵי אֲנִי רוֹצֶה שְׁתַּחֲזִיק בְּסִדְרֵי הַיְשִׁיבָה, אָבֵל אֶתָּה צָרִיף לְהַגִּיד לְמִשְׁפָּחָה שְׁלָךְ חַד מִשְׁמַעִית, אִם הֵם יְטָרִידוּ אוֹתִי עוֹד פְּעַם, אֶתָּה תְּגִישׁ תְּלוּנָה לְמִשְׁטָרָה, כִּי סוּף כָּל סוּף אֶתָּה כָּבֵר מְבֹרָךְ, וְלֹא יְכוּלִים לְהַכְתִּיב לָךְ מַה בֵּן וּמַה לֹא. אִם תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה הָרִי טוֹב, וְאִם לֹא, אֵין לָךְ מְקוֹם אֲצֻלְנוּ, בְּרוּף הַשָּׁם, אֲנַחְנוּ לֹא עֲשִׂינוּ לָךְ שְׁטִיפַת מַח, אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים מִמֶּךָ שׁוֹם דְּבַר, אֶתָּה רוֹצֶה מֵאֲתָנוּ, וְעַל-כֵּן אִם אֶתָּה רוֹצֶה לְהַשָּׂאֵר בִּינֵינוּ, תַּגִּיד לָהֶם דְּבַר כְּזֶה כַּנִּ"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּזְכֶּה לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקלב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם לְ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי קִנִּית יְרָקוֹת בְּשִׁמְיטָה, הַסְּבָרָא הִכִּי פְּשׁוּטָה לְקִנּוּת אֲצֶל הָעֲרָבִים הַמוֹכְרִים עַל הַכְּבִישׁ בְּבִקְעָה, כִּי זֶה הֵיכּוֹל שְׁלֵהֶם, וַיְכּוּלִים לְרֵאוֹת אִיךָ הֵם בְּעֶצְמָם עוֹבְדִים בְּשִׁדּוּתֵיהֶם וְכוּ', וּבּוֹדֵאי בִּיבְנָאֵל אֲסוּר לְקִנּוּת, כִּי הַסֵּמ"ף-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, אֵינּוּ מִתְפַּחַד מֵאֲסוּרֵי כְּרִיתוֹת, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, מְקוּנָה פְּסוּלָה, אֲזִי הוּא יִפְחַד מִמְצָנוֹת שְׁמִיטָה?! וְעַל-כֵּן אֵי אֲפֹשֶׁר בְּכֻלָּל לְסַמֵּךְ עָלָיו, אֲדַרְבֵּהּ, מַה שֶּׁהוּא אוֹמֵר שְׁזֵה כָּשֶׁר וְטוֹב, צְרִיכִים לִידַע שְׁבִדְיוֹק הַהַפּוּךְ, כִּי רוֹאִים עַל אֵיזָה כָּשֶׁר הוּא נוֹתֵן הַכָּשֶׁר, מִמֶּשׁ עַל טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת (אֲתָה יְכוֹל לְבַדֵּק אֲצֶל הַקְּצָב שֶׁתַּחַת הַהַכָּשֶׁר שְׁלוֹ, שֶׁהוּא מְשַׁרְה אֶת הַכָּשֶׁר עִם הַמֶּלֶח וְהַמִּים גַּם יַחַד... וְזֶה הוּא הַהַכָּשֶׁר שְׁלוֹ, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, מִרְשַׁע כְּזֵה, שֶׁמֵּאֲכִיל טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת) אוֹי לוֹ אוֹי לְנַפְשׁוֹ.

וְהַנְרָאָה בְּעֵינַי כְּתַבְתִּי.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ...

כּא תּקלג.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וְאָרָא, כ"ב טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אִם מִתְחִילִים צְרִיכִים לְגַמֵּר וְכוּ', אֲסוּר לְבִישׁ בֵּת יִשְׂרָאֵל וּבְכֹרֵט יְתוּמָה. הָאָדָם הוּא לְפַעְמִים כְּסִיל, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא נוֹתֵן לוֹ מִתְּנָה, וְהוּא חוֹשֵׁב אֲזִי... לִי שְׁוֶה מִתְּנָה יוֹתֵר טוֹבָה, וְהוּא זוֹרֵק אֶת הַמִּתְּנָה, וְאַחֲרֵי-כֵן יֵשׁ לוֹ טְעֵנוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל זֶה אָמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יט, ג): "אֲנֹלֵת אָדָם תְּסַלֵּף דְּרַכּוֹ, וְעַל הַנְּוִי"ה יִזְעַף לְבוֹ". כִּמָּה בַּחּוּרִים מְסֻתּוֹבְבִים רְוָקִים יָמִים וְשָׁנִים, בַּחּוּרִים מְצַלְחִים, בַּחּוּרִים עֲשִׁירִים, וּבּוֹכִים וּמְבַכִּים שְׁמִים וְאָרְץ, שֶׁהֵיוּ רוֹצִים לְהִתְחַתֵּן עִם אִיזוֹ בַּחוּרָה שְׂרָק תְּהִיָּה, אֲפֵלוּ

קמו אָשֶׁר כּא תְקַלֵּד — כּא תְקַלֵּה בַנְחֹל

כְּעוֹרָה וְכוּ', הַעֲקֹר לְהִתְחַתֵּן, וּלְבִסּוֹף יֵשׁ אֶחָד שְׁנוֹתַנִּים לוֹ שְׁדוּף טוֹב, וְהוּא מְשַׁלֵּיךְ אֶת זֶה, וּמְזַלְזֵל בְּמִתְנַת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת...

כּא תְקַלֵּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאַרְא, כ"ב טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מָאד מָאד אֲנִי מִתְפַּלֵּא עֲלֶיךָ — לָמָּה לֹא מְסַרְתָּ עוֹד חֶמֶר, כְּמַעַט עָבַר כָּל חֹדֶשׁ טַבַּת, וּבֵין כֶּף גַּם בְּתֵי הָרֵאשׁוֹנָה הָרָה וְגַם יְלָדָה בֶּן לְמִזֵּל טוֹב.

רְצִיתִי לְדַעַת מַה קוֹרָה עִם סֵפֶר הַדְּרָשׁוֹת, הַאֵם אַתָּה מְמַשִּׁיף, אוֹ אַחַר יִקַּח אֶת זֶה, כִּי חָבַל שְׁנַשְׂאָר בְּאִמְצַע, אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים כְּבָר בְּכַרְךָ ג', וְהַגְעֵנוּ תְהִלָּה לְאֵל עַד תּוֹרָה ק', וּמָאד רְצִיתִי לְהוֹצִיא עוֹד חֵלֶק.

וְכֵן רְאֵה לְהוֹדִיעֵנִי מַה שְׁלוֹם גִּיסֶךָ ... וּמַה הוֹלֵךְ עִמָּהֶם (הֵינּוּ בְּעֵינַי גִּיסֶתְךָ).

הַמְצַפֶּה לְתִשׁוּבָה מֵהִיָּרָה...

כּא תְקַלֵּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאַרְא, כ"ב טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלְתִּי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וְחַס וְשְׁלוֹם, לֹא דִבַּרְתִּי אֵלֶיךָ חֲרִיף, פְּשׁוּט רְצִיתִי לְדַעַת אֵילוֹ תּוֹרוֹת יֵשׁ לָךְ, וּמַה הַסֵּדֶר, וְאַתָּה נִדְמָה בְּקִרְיַאת מִכְתְּבִי כְּמוֹ הָאָדָם הָעֶצְבָּנִי ... שְׁקָרָא אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁל בֶּן הַשָּׁכֵן שְׁלוֹ בְּכַעַס וּבְקַפְדָּה... פְּשׁוּט רְצִיתִי לְהִזִּיז אֶת חֵלֶק ד', וְאַנִּי

אֲשֶׁר   כּא תּקלוּ — כּא תּקלוּ   בְּנַחַל   קמז

צָרִיף לְדַעַת אֵילוּ תוֹרוֹת חֲסָרוֹת עַל-פִּי הַסֵּדֶר. הִיָּה טוֹב מְאֹד שְׁתַּכְיִן הַכֹּל, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִתְחַרֵּט שְׁעֻבָּתָא אוֹתָנוּ מִפֶּה, כִּי כָף הָיוּ זְוִים עֲנִינִים יוֹתֵר מֵהֵר, הִנֵּה הַסֵּפֶר "חֲסֵדֵי אָבוֹת" תְּקוּעַ, וְנִשְׁאַר בְּדִיוֹק אִיפֹה שְׁעֻבָּתָא אֵת זֶה... אֲנִי מִקְנֶה לְהִיּוֹת עִמָּךְ בְּקֶשֶׁר.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמָּךְ...

כּא תּקלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ב טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תְּחִיָּה.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְרְאוֹת אֵת תְּכֵנִית הַלְמוּדִים בְּבֵית-סֵפֶר "בֵּית פִּיגָא", כִּי דִבַּרְתִּי כָּאן עִם מְחַנֵּךְ וְתִיק, וְרִצוֹנִי לְהִרְאוֹת לוֹ בְּאִיזוֹ רְמָה אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, וּמִי יִתֵּן, שְׁנוּכַל לְהַגְדִּיל תוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה, וּלְהוֹסִיף לְמוֹרוֹת עַל הַמְשַׁכֶּרֶת שְׁלֵהֵן.

וְלִזֶּה נַחוּץ לִי מְאֹד לְרְאוֹת אֵת תְּכֵנִית הַלְמוּדִים שֶׁל הַכְּתוּוֹת. אִם אֶפְשֶׁר לְשַׁלַּח עוֹד עִכְשָׁו.

הַמְּחַפֶּה לְתִשׁוּבָה מֵהִירָה...

כּא תּקלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ב טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כָּלְלִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסֵדֵי בְּרִסְלָב" בִּיבְנָאֵל, הַוּי"ה עֲלֵיהֶם יָאִיר תְּמִיד.

אֲבַקֵּשׁ אֵת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, נָא וְנָא לִילָךְ אֵל מְסִבַּת הַבֵּר-מְצוּהָ שֶׁל יְדִידֵנוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

קמח אֲשֶׁר כּא תְקַלַח — כּא תְקַלֵּט בְּנֶחֱל

אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ צְרִיכִים לְהַחְזִיק עֲצָמָם בְּיַחַד, וְלִשְׁמַח יַחַד,
וּלְהַשְׁתַּתֵּף בְּשִׂמְחַת זֹלָתוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְקַלַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאָרָא, כ"ג טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְחַס וְשָׁלוֹם, שֶׁתְּחַשְׁבִי לְרַגֵּעַ
שֶׁשְׂכַחְתִּי מְכֹל הָעֲנָן, הַלֵּוֹאִי שֶׁאֵת לֹא תִשְׁכַּחִי אֶת הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסֵד
שֶׁקִּבַּלְתְּ אֵצְלִי, תְּהִלָּה לְאֵל: בְּעַל, וְיִלְדִים חֲמוּדִים וְדִירָה וְכו', אֲשֶׁר
אֶת כָּבוֹד הָיִית לְאַחַר יְאוּשׁ, שֶׁאֵף פֶּעַם לֹא תִתְחַתְּנִי, וְלֹא יִהְיֶה לְךָ
יְלָדִים, וּמְכֹל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִהְיֶה לְךָ דִירָה. זְכָרִי הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת הַיָּמִים
הַמְּרִים וְהַחֲשׂוּכִים הָאֵלֶּוּ, וְלֹא תִשְׁכַּחִי אֵף פֶּעַם, וְכָךְ יִהְיֶה לְךָ לְכֹל
הַפְּחוֹת הַכֶּרֶת הַטּוֹב.

פָּשוּט אֲנִי נִקְלַעְתִּי לְצָרוֹת וַיִּסּוּרִים גְּדוֹלִים, וְקִשָּׁה לִי לְצִאת מְזֵה
וְכו', וְעַל הַרְבֵּים תְּלוּי בִּי, וּפָשוּט אֵינִן לִי זְמַן לְרַגֵּעַ, בְּשִׁבִיל זֶה לֹא
כְּתַבְתִּי לְךָ.

נָא לְמַסֵּר אֶת הַמִּכְתָּב אֵל ...

הַמְּצַפֶּה לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ...

כּא תְקַלֵּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאָרָא, כ"ג טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! בְּעֵלְךָ עָקַר אֶת כָּל לְבִי, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ, עֲשִׂיתִי לוֹ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה טוֹבוֹת, שְׁלַמְתִּי לוֹ אֲלֵפִים דּוֹלָרִים בְּשָׂבִיל עֲבוֹדוֹת, שְׁהִייתִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּרַבֵּעַ מְחִיר, עַל-יְדֵי עֲרָבִי, וּלְבִסּוֹף הוּא מִתְחַבֵּר עִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, אֲנִי לֹא יָכוֹל לְמַחֵל לוֹ כָּלֵל, וְאִינִי רוֹצֶה לְרְאוֹתוֹ עוֹד בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, אַתֶּם רוֹצִים לַעֲזוֹב אֶת יְבֻנְאֵל, הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם עֲשׂוּ, אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְרְאוֹתוֹ יוֹתֵר, אָדָם יָכוֹל לְתַקֵּעַ סִפִּין בְּלְבִי עַל לֹא דְבָר, רַק בְּשָׂבִיל הַטּוֹבוֹת שֶׁעֲשִׂיתִי לוֹ, שְׁיִלֵּךְ לוֹ לְדַרְכּוֹ.

הַפּוֹתֵב בְּצַעַר רַב...

כּא תּקִמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרָה וְאָרָא, כ"ד טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי עָקַר הַרְפוּאָה שְׁלָךְ הִיא שִׁמְחָה, וְתִכְרִיחַ אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.

תְּחִיַּת לְכָל מַה שְׁאוּמַר לָךְ הַפְּסִיכְיָאטֵר, כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאָת זֶרַע לְבִטְלָה, מְשַׁגֵּעַ אֶת הָאָדָם לְגִמְרִי, וְעַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְקַחַת תְּרוּפָה, כְּדֵי לְצַאֵת מִהַמְרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹת שְׁלָךְ, וְהַעֲקֹר שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיָךְ, כִּי הַכָּל תְּלוּי בְּאָדָם בְּעֲצָמוֹ.

אֵל תְּחִיָּה בְּרַגְשׁוֹת אֲשֶׁמָה כְּאֵלוֹ אַתָּה אֲשֶׁם בְּזָה וְכוּ', הֲלֹא לְמִדַּת בְּבִית-סֵפֶר חֲלוֹנִי, וְשֵׁם לְמִדַּת אֶת זֶה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁזֵה אִסּוּר חֲמוּר, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ עַל זֶה תִּקּוּן גְּדוֹל — כְּשִׁיאֵמַר בְּכָל יוֹם הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים, שֶׁהֵם ה'תִּקּוּן הַכָּלְלִי.

מָאָד מָאָד אֲנִי שֹׂמֵחַ, שֶׁאַתָּה לוֹמֵד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה תִּטְהַר אוֹתָךְ מִכָּל מִינֵי מַחֲלוֹת וְדַמְיוֹנוֹת.

אודות הַבְּלוּלִים וְהַקְּשׁוּיֹת וְכוּ', וְזֶה בְּעֶצְמוֹ שְׂמֵכְלָבְלִים אוֹתָךְ, שְׂבָאָרְץ יִשְׂרָאֵל לֹא שִׁיף וְכוּ', וּבְחֻוּץ לְאָרְץ בֶּן וְכוּ', זֶה כָּבֹר הַבְּלוּל הַכִּי גְדוֹל, הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, אֵין דְּבַר כְּזֶה וְכוּ', וְכֵן לְלֶכֶת לְשֹׂאֵל שְׂאֵלָה אִם מִתֵּר לְהַפְיֵץ אוֹ לֹא וְכוּ', זֶה גַם בֶּן בְּכֹלל הַבְּלוּלִים וְהַמְחַלְקֹת וְהַמְרִיבוֹת, וְעַל־כֵּן רָאָה לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם דְּבַר, רַק לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְעַבֵּד מְאֹד מְאֹד עַל שְׂמֵחַת הַנֶּפֶשׁ, שְׂזֶה יִצְיִלְךָ מִחֲלֵי נֶפֶשׁ.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתִהְיֶה בְּרִיא תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקמא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ"ד טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶתְמוּל הַיְדִיעָה מ... שְׂתִהְיֶה לְאֵל, קַבְּלָתְךָ אֶת הַמְּשַׁנְתָּא, אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר אֶת גְּדֹל שְׂמֵחָתִי וְחִיּוּתִי מְזֶה, יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִם עוֹד נְסִים וּפְלָאִי פְּלָאוֹת, שְׂתִמִּיד תַּצְּלִיחַ, וְתַעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה, וּבְקִרּוֹב מִמֶּשׁ תִּכְנַס כְּבֹר בְּתוֹךְ הַדִּירָה הַחֲדָשָׁה, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה.

הַמְּאַחַח לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כּא תּקמב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ"ד טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

רק חֲזַק לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מַדַּת הַשְּׂמִיחָה, כִּי דַע לְךָ, שְׂשֻׁמְחָה זֶה הַמְּדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיּוֹנָה שְׂאָדָם צָרִיף לְזִכּוֹת אֵלֶיךָ, כִּי כֹף אָמַר רַבְּנוּ וְ"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, סִימָן א'): כְּשֻׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, בְּיָדוּעַ שְׁלִבּוֹ שְׁלָם עִם אֱלֹקָיו; וְאֶצְלוֹ יִתְבַּרַךְ שְׂרוּיָה רַק הַשְּׂמִיחָה, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (דְּבָרֵי-הַיְמִימִים-א' טז): "עֲזֹ וְחֻדְנָה בְּמִקְמוֹ", וּמוֹכָא בְּזִהַר (תְּצִוָּה קִפּוּד): תָּא חֲזִי עֲלֵמָא תַּתְּאָה קִימָא לְקַבְּלָא תְּדִיר [בּוֹא וּרְאָה הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד], וְהוּא אֶקְרִי אֶבְנִי טָבָא [וְהִיא נִקְרְאָת אֶבְנִי טוֹבָה, כְּמוֹ אֶבְנִי מוֹשְׁכַת שְׂנִקְרָאת מַגְנָט], וְעֲלֵמָא עֲלָאָה לֹא יִהְיֶה לָּהּ אֵלָא כְּגוֹנָא דְאִיהוּ קִימָא [וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא נוֹתֵן אֵלָא כְּמוֹ שְׂמִיכִינִים אֶת עֲצָמוֹ מְלַמְטָה], אִי אִיהוּ קִימָא בְּנִהִירוֹ דְאִנְפִּין מִתְּתָא [אִם נִמְצָאִים תְּמִיד בְּפָנִים שְׂמִיחִים מְלַמְטָה], כְּדִין הַכִּי נִהְרִין לָהּ מִעֲלָא [כֹּף מְאִירִים לוֹ מְלַמְעֵלָה אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדִבְקוֹת וְכוּ'], וְאִי אִיהוּ קִימָא בְּעֲצִיבוֹ [אֲבָל אִם אָדָם עוֹמֵד בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרָה שְׂחוֹרָה], יִתְבַּיֵּן לָהּ דִּינָא בְּקַבְּלָהּ [אִזִּי מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ דִּינִים], כְּגוֹנָא דָּא (תְּהִלִּים ק, ב): "עֲבַדוּ אֶת הוֹי"ה בְּשִׂמְחָה", חֻדְנָה דְּבֵר נֶשׁ מְשִׁיף לְגַבְהָ חֻדְנָה אַחְרָא עֲלָאָה [הַשְּׂמִיחָה שֶׁל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, מְמַשְׁכַּת עֲלָיו שְׂמִיחָה מֵעוֹלָם הַבָּא], הַכִּי נִמְיֵי הָאִי עֲלֵמָא תַּתְּאָה, כְּגוֹנָא דְאִיהִי אַתְּעֵרַת הַכִּי אִמְשִׁיף מְלַעֲלָא [כֹּף הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שְׂאָדָם מְתַנְהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, כֹּף מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ מֵעוֹלָם הַבָּא]. וְלִכְּן כְּשֻׁאָדָם רַק בְּשִׂמְחָה, וּמְכָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ כָּל הַכּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ שְׂמִיחָה מֵעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים. וְלִכְּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן! וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדַע, שְׂעוֹבֵר עֲלֶיךָ מֵהַ שְׂעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכָאוּבִים, תְּשַׁתְּדֵל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עִם כָּל הַכּחוֹת, וְאִז תִּרְאָה שְׂכָל מְזֻלְךָ יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה. הֲלוֹאִי שְׂתַכְנִים אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּלִבְךָ.

הַמְּאֵחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא, כִּי דַּי טִבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר תִּשְׁמֹר מַה שְּׁאַתָּה אוֹכֵל, כִּי הַיּוֹם יְכוּלִים לְהַכְּשֵׁל בְּקִלּוֹת
בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, רִחְמָנָא לִישׁוּזְבֹן, וּמּוּבָא בְּזַהַר
הַקְּדוּשׁ (שְׁמִינֵי מֵא:) : כֹּל מֵאֵן דְּאָכִיל מֵאֲנוּן מֵאֲכִילֵי דְאֲסִירֵי, אֲתִדְבֵּק
בְּסִטְרָא אַחְרָא, וְגַעִיל נִפְשָׁה וְגַרְמָה, וְרוּחַ מְסֵאֵב שְׂרָא עֲלָה, וְאַחֲזִי
גַרְמָה דְּלִית לָהּ חוּלְקָא בְּאַלְהָא עֲלָאָה, וְלֹא אֲתִי מְסִטְרָה, וְלֹא
אֲתִדְבֵּק בָּהּ, וְאִי יִפּוּק הֵכִי מֵהֵאֵי עֲלָמָא, אֲחִידֵן בָּהּ כֹּל אֲיִנוּן דְּאַחֲזִידֵן
בְּסִטְרָא דְּמְסֵאֲבָא, וּמְסֵאֲבִין לָהּ, וְדִיִּנִּין לָהּ כְּבָר נִשׁ דְּאִיהוּ גַעֲלָא
דְּמָרָה, גַעֲלָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְגַעֲלָא בְּעֲלָמָא דְּאַתִּי. וְעַל דָּא כְּתִיב
(וַיִּקְרָא יֵא, מג): "וְנִטְמַחֶם בָּם" בְּלֹא א', דְּלֹא אֲשַׁתְּפַח אֲסוּתָא לְגַעוּלָהּ,
וְלֹא נִפִּיק מִמְּסֵאֲבוּתָהּ לְעֲלָמִין, וְוִי לֹזֵן וְוִי לְנִפְשִׁיהוּ, דְּלֹא יִתְדַבְּקוּן
בְּצִירוּרָא דְּחִיִּי לְעֲלָמִין, דְּהֵא אֲסִתְּאַבוּ, וְוִי לְגַרְמִיהוּ [כֹּל מִי שְׂאוּכֵל
מֵאלוֹ הַמֵּאֲכָלִים הָאֲסוּרִים, הוּא מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּסִטְרָא אַחְרָא,
וּמִגַּעִיל אֶת נִפְשׁוֹ וְרוּחַ הַטְּמֵאָה שׁוֹרְהָ עָלָיו, וְאִין לוֹ חֵלֶק בְּאַלְקֵי
יִשְׂרָאֵל. וְכִשְׂיֹצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם, נְדַבְּקִים בּוֹ רוּחוֹת הַטְּמֵאָה, וְדַנִּים
אוֹתוֹ בְּדִינִים קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנִפְשׁוֹ, שְׁלֹא יִהְיֶה
דְּבוּק בְּחֵי חַיִּים]. אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים הִרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ־הוּא, שְׁלֹא יִכְשֵׁל בְּאַכִּילַת טְרֵפוֹת, שְׂזָה מְטַמֵּט אֶת לֵב הָאָדָם,
וּמְכַנֵּס בּוֹ כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְכִמּוֹ שְׁכַתֵּב הַרְמַב"ם בְּאַגְרַת תִּימָן:
תַּכְּף־וּמְיָד כְּשִׂאָדָם נִכְשֵׁל וְאוֹכֵל טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, אֲזִי הָדָם שְׁלוֹ
מִתְעַרֵּב וְכוּ', וְכִבֵּר קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהַשִּׁיג אֲמוּנָה וְכוּ' וְכוּ'. וְלִכֵּן
תִּשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד מַה שְּׁאַתָּה אוֹכֵל, וְאִיפֹה אֲתָה אוֹכֵל וְכוּ' וְכוּ', כִּי
לֹא בְּכָל מְקוֹם מִתָּר לְאָכֵל.

אַקוּהָ שְׁתַּבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקמד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמִמֶּשׁ הַחֲיִיתָנִי עִם דְּכָרֶיךָ בְּזֶה שְׁאַתָּה מִפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, כִּי יִדְעָתִי גַם יִדְעָתִי בְּשִׁבִיל זֶה אֲנִי מְשַׁלֵּם מַחִיר כָּל־כֶּף קֶשֶׁה בְּחַיִּי, כִּי כִפִּי הַנִּרְאָה נִגְעָתִי בְּעֶצֶב שֶׁל הַסֵּמ"ף־מ"ם, כִּי כָל־כֶּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים זֹכִים לְהִתְחַזֵּק עַל־יְדֵי אֱלוֹ הַקּוֹנְטְרָסִים, וְחֻזְרִים עַל יְדֵיהֶם בְּתִשׁוּבָה, וּמְחַדְרִים אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלָכֵן לָקַח עֲצָמוֹ עָלַי בְּרִצִּיחָה כְּזוֹ, שְׁאִין לְתָאֵר וּלְשַׁעַר כָּל־מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר בְּבֵיתִי, מִמֶּשׁ חֲרָבָן וְהָרֵס רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְכֵן בַּחוּץ הַסֵּמ"ף־מ"ם הִרְשַׁע עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, שְׁמִסִּית וּמְדִיחַ נִגְדֵי, וּמְחַתֵּים רַע־בְּנִים, וְאִין עֲצָה אַחֲרָת, אֲלֵא לְהַפִּיץ בֵּיתָר שְׁאֵת וּבֵיתָר עַז — הֵן בֵּין הַחֲלוֹנִים וְהֵן בֵּין הַחֲרָדִים, וְזֶה עֵקֶר הַתְּרוּפָה — לְהַפִּיץ מֵה שְׁיֹתֵר קֹנְטְרָסִים, וְזֶה כָּל הַחַיִּים שְׁלִי. וּבְזֶה תִּגְרַם לִי נַחֲת־רוּחַ גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי אִין לִי בְּחַיִּי רַק לְהַחְדִּיר אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹזֵר לִי לְהִגִּיעַ לְכָל שְׁכָבוֹת הָעַם, וּלְהַשְׁרֹת אֶת שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ אֲצֵל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּישׁ שֶׁהַסֵּמ"ף־מ"ם מְכָה בּוֹ, עָלָיו לְמַסֵּר בֵּיתָר שְׁאֵת אֶת נַפְשׁוֹ, וּיִגְלֶה וּיִפְרָסֵם אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ!

אֹדוֹת הַיָּלֵד ... הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, וּתְבַשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת מִמֶּנּוּ כָּבֵר בְּקָרוֹב מְאֹד.

אֲבָל נִכּוֹן שְׁיִקְבְּלוּ כָּל הַתֵּינֻקוֹת חֶסֶן כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ הַרוֹפְאִים, וְהַכֹּל יַעֲבֹר, וְאִין מֵה לְחַשֵּׁשׁ כָּלֵל.

עֲדִין אֵינִי בְּטוֹחַ מְתִי אֲנִי בָּא, כִּי עָלַי לְשַׁלֵּם חוֹבוֹת גְּדוֹלִים

קנד אשר כא תקמה — כא תקמו בנחל

שהצטברו אצלי, וכן עוד הרבה מניעות ונצרות גדולות, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהכל יתהפך לטובה.

המאחל לך שבת שלום...

כא תקמה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ותשואות חן לך על השמוש שאתה זוכה לשמש — הן במסירת היין והחלות לאנשי שלומנו, שזו צדקה גדולה, וכן בעסק ההפצה, שאתה מחזיק את הספרים לאנשי שלומנו, זה גם-כן חסד נפלא, כי אין ל... מי שיתעסק עם זה. וכבר ידוע מה שאמר ר' נחמן טולטשינער ז"ל, אשר ספרי רבנו ז"ל הם כמת מצוה, שהכל חיבין בזה, ואי-אפשר להתחמק מזה.

המאחל לך שבת שלום...

כא תקמו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! נא ונא לשמר מאד מאד על חנוף ילדינו — הן הבנים והן הבנות, כי הם צפור נפשנו ועיני ראשנו, וצריכים מאד מאד לעזר ולשתף פעולה עם המלמדים והמורות, ולא לעשות בקרת עליהם, אלא לישב ביחד כל אנשי שלומנו, ולטכס עצות איך לתקן ואיך לשפר את המצב. ולכן מאד מאד רציתי שתתוועדו יחד באהבה, אחוה ורעות, אם אפשר במוצאי שבת-קדש, ואיש את

רעהו יאמר חֶזֶק בְּמָה יְכוּלִים, לְעֶזֶר וּלְהִרְחִיב אֶת הַחֲנוּף, כִּי זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת הַיְסוּד וְהַעֲקָר אֲצִלְנוּ, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ, כִּי הַעֲקָר וְהַיְסוּד הוּא חֲנוּף הַבְּנִים וְהַבְּנוֹת עַל טְהַרַת הַקֶּדֶשׁ, וְלֹא יִתְעַרְבוּ שׁוֹם רוּחוֹת זְרוֹת בְּתוֹף הַחֲנוּף שְׁלָנוּ, וְזָכְרוּ תָמִיד אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה, אֲשֶׁר "בְּחֲנוּף אֵין עוֹשִׂים פְּשָׁרוֹת", וְנָא לְהַעֲסִיק אֶת הַיְלָדִים רַב הַיּוֹם, בְּאִפְּן שְׁלֹא יִסְתַּכְּבוּ עַל הַרְחוּב.

אֲבַקֵּשׁ מִכֶּל אֶחָד וְאַחַת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁתִּתְפַּלְלוּ בְּעַדִּי, כִּי אֲנִי צָרִיף לְרַחֲמִים מְרַבִּים מְאֹד מְאֹד וְהַמְתַּקַּת הַדֵּינִים, כִּי סְבִיבוֹנֵי צְרוֹת וְרַעוֹת רַבּוֹת, זָכְרוּ הֵיטֵב אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבַּלְתֶּם מִמְּנֵי בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְנָא וְנָא אֵל תִּשְׁפָּחוּנִי, כִּי אֲנִי נִמְצָא עֲכָשׁוּ בְּצָרָה גְדוֹלָה וּמְרָה, אֲשֶׁר כְּזֹאת עֲדִין לֹא הָיָה לִי אַף פַּעַם, וְגַם עוֹמֵד עָלַי עֲכָשׁוּ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, גְּזַר דִּין גְּדוֹל. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמְרֵנִי וְיִצִּילֵנִי, אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מַה שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, רוּקִם וְאוּרְג בְּשִׁקֵּט סְבִיבִי, אַף אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת וְכַח תְּפִלַּת רַבִּים, יִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים וְהַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַשְּׁפִיכוֹת דְּמִים וְהַעֲלִיבוֹנוֹת וְהַשֵּׁם רַע מִמְּנֵי, וְאַזְכֶּה כְּכֹר לְבוֹא וּלְגוֹר בְּקַבִּיעוֹת בְּיַבְנָאֵל עִמָּכֶם.

נָא וְנָא אֵל תִּשְׁפָּחוּ אוֹתִי בְּעַת צָרָה, אֲנִי צָרִיף שׁוֹם דְּכָר — לֹא כֶּסֶף וְלֹא כְּבוֹד, רַק תְּפִלָּה שֶׁתִּתְפַּלְלוּ בְּעַדִּי, וְתַחֲזִיקוּ עִצְמָכֶם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לְהַשְׁנִי, כִּי זֶה כָּל חַיּוּתִי — כְּשֵׁיִשׁ בֵּינֵיכֶם אֲהַבָּה וְאַחֲדוּת, וְשׁוֹמְרִים עַל חֲנוּף הַיְלָדִים, שִׁיְהִיָּה עַל טְהַרַת הַקֶּדֶשׁ.

הַמְּבַרֵּךְ אֶתְכֶם בְּשִׁבְתְּ שְׁלוֹם...

כּא תּקמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֶדֶשׁ לְסֵדֶר וְאַרְא, כ"ד טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתַי אֶת שְׁנֵי מִכְתָּבֶיךָ, רַק מְרֵב צְרוּתִי וּתְלֹאוֹתַי עֲכָשׁוּ
 לֹא יִכְלֹתִי לְהִשִּׁיב לְךָ כְּרִצּוֹנְךָ. לְדַעֲתִי, צְרוּת כְּאֵלוֹ עֲדִין לֹא עָבְרוּ
 עָלַי כְּמוֹ שְׁעוֹבֵר עֲכָשׁוּ, יְרַחֵם הַמֶּרְחָם עָלַי, וַיִּמְתִּיק כְּבָר מִמֶּנִּי כָּל
 הַדִּינִים, כִּי קָשָׁה לְסַבֵּל, וְאֵף שְׁנַתֵּן לִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲצָבִים שֶׁל
 בְּרִזָּל, אֲבָל גַּם בְּרִזָּל לְבִסוּף נִשְׁבֵּר...

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה, שְׂאֵתָה מְכַנִּים
 בְּתוֹךְ לְבֵי תָמִיד בְּבִשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, שְׂאֵתָה מְדַפִּיס עוֹד סֵפֶר וְעוֹד
 סֵפֶר, זֶה חֲלָקִי מִכָּל עֲמָלִי, וְאֵיךְ שְׂאֵתָה יָכוֹל לְהִרְאוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ,
 תִּאֲמִין לִי, שְׂאֵינִי יוֹדֵעַ כִּלְל, כִּי זֶה עוֹלָה הוּן תּוֹעֲפוֹת וְכוּ'.

הִנֵּה בְּעֵינַי "אוֹצֵר הַקְּנֻטְרִסִים" חֲלֵק ז', לְהִשְׁאִירָם כְּמוֹ שֶׁהוּא,
 רַק לְכַתֵּב עַל "דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה" קְנֻטְרִס, וְאִם זֶה כָּל-כֶּף עָבָה, לְדַעֲתִי,
 לֹא כְּדַאי לְהוֹרִיד קְנֻטְרִסִים, כֶּף אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁכָּבֵל כֶּרֶךְ יֵשׁ
 חֲמִשָּׁה-עֶשֶׂר קְנֻטְרִסִים, רַק בְּחֵלֶק ח' אֲמַרְתִּי לְהוֹרִיד אֶת סֵפֶר "תָּמִים
 תְּהִיָּה", וְלִהְיוֹתִי בְּמָקוֹם זֶה קְנֻטְרִס חֲדָשׁ: "לֶךְ עַל בְּטוּחַ", כִּי הַסֵּפֶר
 "תָּמִים תְּהִיָּה" הוּא בְּאַמַּת סֵפֶר וְלֹא קְנֻטְרִס.

וְלִכֵּן כְּדַאי וּכְדַאי לְהַדְפִּיסוֹ בְּנִפְרֵד, וּלְצַרֵּף אֶל זֶה "אוֹצֵר
 הַתְּמִימוֹת" קְנֻטְרִסִים הַמְּדַבְּרִים מִמַּעַלֵּת מִדַּת הַתְּמִימוֹת, וְזֶה יְהִיָּה
 סֵפֶר נִפְלָא. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אַתָּה כָּל נִחְמַתִּי, אַתָּה כָּל
 נִשְׁמַתִּי, אַתָּה כָּל חַיּוּתִי, כִּי לִי כְּבָר לֹא נִשְׁאָר כְּלוּם בְּחַיִּים מְרֵב צְרוּת
 וּתְלֹאוֹת שְׁעוֹבָרִים עָלַי עֲכָשׁוּ רַק אֵלּוֹ הַסְּפָרִים אֲשֶׁר אַתָּה זוֹכֵה
 לְהַדְפִּיס, וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עוֹ, כִּי זֶה
 חֲלָקִי מִכָּל עֲמָלִי, וְרַק זֶה יִשְׁאָר מִמֶּנִּי, כִּי אֲנִי בְּתוֹךְ אֵלּוֹ הַדְּבוּרִים,
 וְשֵׁם דִּיקָא אֲנִי נִמְצָא, הַגּוֹף מְזֻמָּן נֶאֱבָד וְנִתְבַטֵּל מִמֶּנִּי לְגַמְרִי, מְרֵב
 צְרוּת וּתְלֹאוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְנִשְׁאַרְתָּ רַק הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא הַרוּחַ
 מְמַלְלָא, שְׁבוּ הַנִּשְׁמָה הַחוֹשֶׁבֶת וְכוּ'.

בְּשָׂבוֹעַ זֶה תִּקְבַּל כְּבָר אֶת כָּל הַ"שִּׁיחוֹת-מוֹהֲרָא"שׁ עִם כָּל
 הַהֲגָהוֹת, וְנֹא לֹא לְהַדְפִּיסוֹ בְּלִי הַהֲגָהוֹת, אֲשֶׁר יֵשׁ הַרְבֵּה הוֹסְפוֹת
 וְהַרְבֵּה תִּקּוּנִים, וְכֵן תִּקְבַּל עוֹד כְּמָה קְנֻטְרִסִים נִפְלְאִים, אֲשֶׁר שִׁיכִים
 לְזֻמָּן הַזֶּה דִּיקָא, וְהֵם: "מִי אֲשֶׁם", "צְרוּת גְּדוּלוֹת", "הַמְצָב

יִשְׁתַּפֵּר, "מָה עוֹשִׁים", "בֵּית הַתְּפִלָּה", "לֵךְ עַל בְּטוּחַ". וְהֵם, תְּהִלָּה לְאֵל, נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד.

אוֹדוֹת הַבְּחוּר מֵרֹאשׁ הָעֵינַן, אֲדַרְבֵּה אִם יֵשׁ רַק אֲפֹשְׁרוֹת לְקַרֵּב נֶפֶשׁ, שֵׁשׁ לוֹ כַח לְהִשְׁפִּיעַ עַל אַחֲרִים — זֶה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי, וְעַל זֶה אֲנִי מַחְכֶּה וּמְקַנֶּה כָּל הַיָּמִים שֶׁיִּכְנָסוּ כַחוֹת חֲדָשִׁים, שֵׁיִקְחוּ מִמֶּךָ אֶת הַסְּפָרִים, וְיַפְיִצוּ אֶת זֶה בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן שֵׁיִכְנָס אֵלֶיךָ שִׁפְעַ גְּדוֹל, כְּדֵי שְׁלֹא תִהְיֶה בְּעַל חוֹב כָּלֵל.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ, אֲשֶׁרֵנוּ שְׂזַכֵּינוּ שְׁנִתְקַרְבְּנוּ אֶל קְדוּשָׁה כְּזוֹ, אוֹר וְחַיּוּת כְּזֵה — רַבְּנוּ ז"ל, הַמְּגַלֵּה לָנוּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְרַחֲמָנוּתוֹ הַגְּדוֹלָה, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכָה לְתַן יָד וְכַתֵּף לְעוֹר לְכָל זֶה.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִף אֶחָד לֹא יוּכַל לְחַתֵּר תַּחְתָּךְ כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה יָקִים אֲצִלָּם (תְּהִלִּים ז, טז): "בוֹר כּוֹרֶה בּוֹ יִפֹּל" וְכוּ', תַּעֲלֶה מְעַלָּה מְעַלָּה תָּמִיד, וְתִרְחִיב גְּבוּלֵי הַקְּדוּשָׁה, וְתִגְלֶה וְתִפְרָסֵם תָּמִיד אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁשֵּׁם גְּנוּז פָּנִי, מַחִי וְשִׁכְלִי, וְאֶהְיֶה לְךָ אֲסִיר תּוֹדָה לְנִצּוּחַ נִצְחִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

אֵיִי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר ר' ... ז"ל מִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל גְּדֹל הַזְּכוּת שֶׁעוֹר לְךָ כָּל-כֶּף בְּחַיֵּי הַקְּדוּשִׁים.

כּא תּקמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בּא, כ"ו טַבַּת הַיְתַשְׁנִי".

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוּן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אִם מֵצַד אֶחָד אָנִי מְצַטְעֵר מְאֹד מְאֹד
 אֵיךְ שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם אֹרֵב עָלֵינוּ מְאֹד מְאֹד, וְאִם כְּבָר נִתְעוֹרֵר קוֹל
 דְּקוֹדְשָׁהּ, צְרִיף לְהִתְעוֹרֵר כְּנֶגְדּוֹ קוֹל דְּסִטְרָא אַחְרָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
 א', סִימָן כב), אֵף מֵצַד שְׁנֵי מְאֹד מְאֹד אָנִי שְׂמַח, שְׁנִיתְעוֹרְרָה עָלַיךְ
 גַּם-כֵּן בַּקֶּרֶת וְכוּ', וְלָמָּה? כִּי זֶה סִימָן שְׂאֵתָה בְּאַמַּת מְעוֹרֵר אֲנָשִׁים
 לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי יְדוּעַ סְפוּר, שְׁפַעַם אַחַת בָּאוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
 אֶל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְשָׂאֵל אוֹתָם: מַה קוֹרָה עִמָּכֶם, וּמַה קוֹרָה בְּעִנְיָה
 (אֲזוּ הָיוּ שְׁנוֹת הַמַּחְלָקַת הַגְּדוּלָה עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל), עָנּוּ וְאָמְרוּ
 לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: תְּהִלָּה לָּאֵל, כְּבָר נִשְׁקָטָה הַמַּחְלָקַת (וְחִשְׁבוּ
 שְׁמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל יִהְיֶה מִזֶּה מְאֹד), עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּתַמִּימוּת
 וּבִפְשִׁיטוּת: מִסֵּתְמָא, אֵינְכֶם עוֹסְקִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם
 הֵייתֶם עוֹסְקִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לֹא הָיָה הַסֵּמ"ך-מ"ם מְנִיחַ
 אֶתְכֶם... וְאוֹתוֹ דָּבָר אָנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לְךָ, אֲדַרְבֶּהּ, אִם יֵשׁ עָלַיךְ
 בַּקֶּרֶת, סִימָן שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה דְּבָרִים טוֹבִים. וְעַל-כֵּן אָנִי בָּא לְחִזּוֹק
 אוֹתְךָ וּמִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּעֲשֶׂה כָּל מַה שְׁבִיְדָךְ שְׁתַּלְמַד בְּכָל יוֹם בֵּין
 מְנַחֵה לְמַעֲרִיב "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" דִּיקָא, וְתַדְבֵּר אֶת דְּבוּרֵנוּ, וְתַשְׁלַב
 אֶת דְּבוּרֵנוּ בְּתוֹךְ הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", כִּי לְלַמַּד צְרִיכִים לְלַמַּד אֶת
 סִפְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל עִם הַהִקְדָּמוֹת שְׁקַבְּלָנוּ אֶצְלָנוּ, שֶׁהוּא רַק תּוֹרָה
 וְתַפְלָה, וּבִשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ לִיבְנָאֵל — רַק בְּשִׁבִיל שְׂתַהֲיָה לָנוּ חֲבוּרַת
 עוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲמֵתִים, שְׂיֻכְלוּ לְצֵאת אֶל הַשְּׂדֵה וְאֶל הַהָר לְהִתְבוּדֵד
 עֲצָמָם עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלָכֵן חִזּוֹק וְאַמֵץ לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ לְדַבֵּר
 רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית עִם כָּל מִידְעָיְךָ, וְאֵל תִּכְנַס
 בּוֹפּוֹחִים כָּלֵל, וְאֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ וְחֹזֵר וּמִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁלַבֵּל תַּחֲלֵשׁ,
 חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, כָּלֵל, אֲדַרְבֶּהּ, זֶה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי, שְׂאֲנִי זוֹכֵה שְׂמַנְיָן
 אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עוֹסְקִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְעוֹרְרִים מְאֹד
 מְאֹד מִדְּבוּרֵינוּ, וְעוֹסְקִים רַק בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבְחִיּוּת וּבְדַבְּקוּת —
 זוֹ כָּל חִיּוּתִי, וּבִשְׁבִיל זֶה אָנִי סוֹבֵל כָּל-כְּפֹף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים,
 מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים מִהַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ. וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ
 אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, יְדִידִי הַיְקָר! שְׂלֵא תָשִׁים לֵב לְכָל אֵלוֹ הַמְּפֹטְפָטִים

וּמְדַבְּרִים וְכוּ' וְכוּ', וּמוֹתְחִים בְּקִרְתָּ עֲלֶיךָ וְכוּ'. מַה לְךָ עִמָּהֶם, אַתָּה תִּקְיֵם אֶת רְצוֹנִי לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בֵּין מְנַחֵה לְמַעְרִיב "לְקוּטֵי-מוֹהַר" דִּיקָא, וְשִׁיְהִיָּה עַל הַסֵּדֶר, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּגְרַם לִי נַחַת-רוּחַ, הַעֲקֹר אַתָּה תִּדְבֹּר רַק דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְדְבוּרָנוּ, וְאַל תִּכְנַס בְּשׁוּם וְכוּחִים עִם אֵף אֶחָד, וְכִשְׁאֶחָד רוּצָה לְעַרְךָ עֲלֶיךָ בְּקִרְתָּ, תִּגִּיד לוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "מוֹהַר"ש נ"י אָמַר לִי לְדַבֵּר רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא... וְכֵן תִּקְיֵם זֹאת, וְעַל-יְדֵי-זֶה זְכוּת הַרְבִּים תִּגָּן עֲלֶיךָ וְעַל אֲשֶׁתְּךָ וְעַל יְלָדֶיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה אֵיךְ שְׂמִינּוּ עוֹבְרִים כְּצֹל צְפוּר הַפּוֹרֵחַ בְּאוּר (עֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צו, סִימָן ב'), הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה, הֵנָּה שְׁבוּעַ וְהֵנָּה עוֹד שְׁבוּעַ, הֵנָּה חֲדָשׁ וְהֵנָּה עוֹד חֲדָשׁ וְכוּ' וְכוּ', וּמַה יְהִיָּה נִשְׁאָר לָנוּ? רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה שְׁנוֹזְכָה לְחֻטָּף בְּכָל יוֹם, וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, וְחֹזֵר וּמְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, שְׁתַּרְחַם עָלַי בְּפַעַל מִמֶּשׁ, וְאַחַר שְׁכַבְרִי נִשְׁפָּךְ דְּמֵי פְּמִים, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם מוֹסֵר אוֹתִי מִכָּל מִינֵי מְסִירוֹת, וְשֵׁם לִי רַגְלִים עַל כָּל צַעַד וְשַׁעַל וְכוּ' וְכוּ', שְׁתַּעֲשֵׂה אֶת רְצוֹנִי, וְתִלְמַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ "לְקוּטֵי-מוֹהַר" דִּיקָא, וּתְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁפַעוּלָם, יְהִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה, וְכִכֵּל שְׁתִּהִיָּה עֲלֶיךָ בְּקִרְתָּ — תִּלְמַד יוֹתֵר.

רְאֵה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! לְהַחְזִיק אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה תָּמִיד בְּכִיסְךָ, וּבַעֲת שְׁתִּהִיָּה לְךָ אִיזוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, תּוֹצִיא אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה וּתַעֲיִן בוֹ, וְתוּכַל לְהִרְאוֹת אֶת זֶה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַמְּשַׁתְּתָפִים בְּשַׁעוֹר שְׁלֶךְ.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, זְכוּר וְגַם תִּזְכֹּר, שְׁאַתָּה גוֹרֵם לִי נַחַת-רוּחַ גְּדוּלָה מְאֹד עִם הַשַּׁעוּרִים שְׁלֶךְ, כִּי זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלֵי לְהַקִּים פֶּה חֲבוּרָה שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּם, תִּהְלֶה לְאֵל, בְּעֶרְנוּ כְּבֹר קֶצֶת מִהַרְע, וְעַלִּינוּ עֲכָשׁוּ לְהִרְבוֹת בְּטוֹב.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מְכַתֵּב אֶחָד בְּכָל שְׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִנִּי.

כא תקמט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל .. תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת הַדּו"ח וְסֵדֶר הַלְמוּד בְּבֵית-סֵפֶר, וּמְאֹד מְאֹד
נְהַגִּיתִי, וְרֵאוּי לָךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְלְהוֹסִיף עוֹד שְׁעוּרִים שֶׁל
אַמוּנַת-חֻכְמִים בְּתוֹךְ הַבְּנוֹת, כִּי זֶה הִיְסוּד וְהַעֲקָר.

נָא וְנָא רְאֵי לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַעֲקָר
שֶׁתְּשַׁבְּנָה בְּיַחַד הֵינּוּ אֶת וְהַמּוֹרוֹת, וְהַתְּבַרְנָה אֶתֶּן פְּתוּחַ, אִם יֵשׁ לָהֶן
אִיזוֹ בִקְרַת — שְׁתֵּאמְרָנָה, וּבְיַחַד גְּלִבֵּן אֶת הָעֵנָן, כִּי אֲסוּר לְדַבֵּר
אֶחָד בַּפֶּה וְאֶחָד בַּלֵּב, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אֶת זֶה מְאֹד מְאֹד,
וְלִכֵּן תֵּאמְרֵי לָהֶן אֶת זֹאת גְּלוּיּוֹת, הַעֲקָר שְׁלֹא תִרְכַּלְנָה תַּחַת הַגֹּב,
וְאֶת יְכוּלָה לְהִרְאוֹת לַמּוֹרוֹת אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה, כִּי אֲצִלִּי הַעֲקָר הוּא
הַחֲנוּךְ, כִּי הוּלֵךְ לִי בַחַיִּים לְחַנּוּךְ אֶת בְּנוֹתֵינוּ עַל-פִּי הַדְרָךְ הַמְּקַבְּלָת
מִדוֹר דוֹר, כְּמוֹ אֲמוּתֵינוּ: שָׂרָה, רַבְקָה, רַחֵל וְלֵאָה, בְּלִהָה וְזִלְפָה,
וְכָל הַצְדֻקְנִיּוֹת שְׁבָכָל דוֹר וְדוֹר, הַעֲקָר לְהַחֲדִיר בָּהֶן אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה
בוֹ יִתְבָּרַךְ וְאַמוּנַת-חֻכְמִים.

הַכֶּפֶל הַדְּבָר, אֶת יְכוּלָה לְהִרְאוֹת אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה לַמּוֹרוֹת, כְּדִי
שְׁלֹא יִנְצְרוּ אֵילוֹ חֲלוּקֵי דַעוֹת, כִּי כָּל בְּנוֹתֵינוּ צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת חֲנוּךְ
עַל טְהוֹרַת הַקִּדְשׁ, וְתִזְכְּרָנָה תְּמִיד מֵה שְׁאֲנֵי אוֹמֵר וְרַגִּיל לֹאמֵר בְּכָל
פְּעַם: "בְּחֲנוּךְ אֵין שׁוּם פְּשָׁרוֹת".

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנֵי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּמִשְׁמַתְךָ. וְהַעוּלָה עַל הַכֹּל —
שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינָךְ לְבֵין הַמּוֹרוֹת, וְתִהְיֶה הַבְּנָה הַדְּרִית
בֵּינֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְלֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ מְרֹב
טְרָדוֹתַי וְצָרוֹתַי שְׁעוֹבְרִים עָלַי בְּעֵתִים הַלְלוּ, מִמֶּשׁ יִסּוּרֵי תּוֹפֵת,
וְעַל-כֵּן זֹאת נִחְמָתִי בְּעֵנְיִי, שְׁאֲנִי עוֹסֵק לְהַפְּיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ וְ"ל
בְּעוֹלָם, וְאִף שְׁעוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֶה חֲלָקִי מִכָּל עֲמָלִי.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מָאד מָאד, שְׁתִּדְבֵר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רַק
דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם וְדְבוּרֵי תוֹרָה, וְתַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרַךְ וְאֲמוּנַת-חֲכָמִים, וְתִדְבֵר תָּמִיד אֶת דְּבוּרֵינוּ, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי
הַמְּלַעֲיָגִים, אֲלֹא אֲנִי רוֹצֵה פְּעַם וּלְתַמִּיד לְבַעַר אֶת הָרַע מִקְרַבְנוּ,
וְשִׁתְּהִיָּה אֲצִלְנוּ חֲבוּרָה שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת וּבְתַמִּים, וְלָכֵן
אֵל תִּתְבַּיֵּשׁ עִם הַדְּבוּרִים שְׁלֶךְ, רַק תִּדְבֵר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה
פְּרָטִית, וְצָרִיכִים לְשָׂרֵשׁ פְּעַם וּלְתַמִּיד אֶת כָּל הַלְּצִים מִקְרַבְנוּ, כִּי לֹא
בְּאֵנוּ לִיבְנָאֵל בְּשִׁבִיל לִיצְנוֹת אוֹ מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת, אוֹ לַעֲשׂוֹת בִּקְרַת
מְזָה עַל זֶה וּמְזָה עַל זֶה, כִּי כָּל מְגַמְתָּנוּ הִיא רַק תוֹרָה וְתַפְלָה
וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן רְאֵה לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה
פְּרָטִית עִם כָּלֶם בְּפְרָטִיּוֹת עִם הַכּוֹלָל, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזֵּק אֶת יְדֵידֵנוּ ... גֵּרוּ יָאִיר, כִּי גַם עָלָיו עוֹבְרַת
הַרְבֵּה חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, וּבְאֵמֶת אֲסוּר לְהַגִּיעַ לְמַצֵּב כְּזֶה, שִׁתְּהִיָּה
חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, אֲדַרְבָּה, סִימֵן שְׁעוֹשִׂים דְּבָרִים טוֹבִים, כִּי אִם יֵשׁ
עַל אָדָם אֵיזוֹ בִּקְרַת, בְּוֹדָאֵי הוּא עוֹשֶׂה דְּבָרִים טוֹבִים.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתוֹדַע שְׁאִין לָנוּ רַק
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְחֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֲנוּ זוֹכִים לְדַעַת מְרַבִּי

קסב אֲשֶׁר כּא תְקַנּא — כּא תְקַנּב בְּנַחַל

אַמַּת פְּזָה, רַבִּי נֹרָא וְנִפְלָא הַמְחִזֵּק וּמְאַמֵּץ אוֹתָנוּ כָּל-כָּף, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חָנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמְאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְקַנּא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֵף שֶׁהָיָה בְּדַעְתִּי לְבוֹא בְּיָמִים אֵלּוּ אֶל יְבִנְאֵל, וְלִישֹׁר אֶת כָּל
הַסְּכֻסוּכִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲנִי רוֹאֶה, שֶׁהַהֲכָרַח לִי לְהִתְעַכֵּב עוֹד
קִצָּת, כִּי פֶשׁוּט נִקְלָעְתִּי בְּחֻבוֹת עֲצוּמִים, שְׂאֲנִי צָרִיף לְשֵׁלֶם אֶת זֶה,
וְעוֹד צָרוֹת רַבּוֹת סְבִיבוֹנֵי וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן עוֹד תִּתְעַכֵּב הַנְּסִיעָה
אֲלֵיכֶם. וְלִכֵּן מְאֹד מְאֹד אֶבְקֶשׁ אוֹתָךְ, אִם אַתָּן יְכוּלוֹת לְהִתְנוּעַד יַחַד
בְּאַהֲבָה רַבָּה, וְאֲשֶׁה תַעֲזוֹר לְרַעוּתָהּ, וְלֹא חֶסֶד-וְשֵׁלוֹם לַעֲשׂוֹת אַחַת
בְּקִרְתָּ עַל הַשְּׂנִיָּה, אֲדַרְבֶּהּ, כָּל כּוֹנֵנֵנוּ הִיא לְהַקִּים מַעֲרַכַת חֲנוּךְ עַל
טְהוֹרַת הַקִּדּוּשׁ, וּבְלֹא זִיו כְּלִשְׁהוּ מִהַדְרָךְ הַמְקַבְּלַת, וּמְאֹד מְאֹד רְצִיתִי,
שֶׁתְּהִיָּה בִּינֵיכֶם הַבְּנֵה הַדְּדִית.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחֵי בְּמִשְׁמַחְתְּךָ, וּתְבַשְׂרֵי לִי תָמִיד
בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תְקַנּב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָרַב ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנֹכַח קִבְלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ עִם הַדְּיוֹחוֹת שֶׁל הַתְּלִמּוּד-תּוֹרָה, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים אֶתָּה מְנַפֵּחַ בִּי, כִּי בְּאֵמֶת זֶה חִלְקִי מִכָּל עַמְלִי, כִּי מִה יֵשׁ לִי בַחַיִּים, אִם לֹא לְהִקִּים גְּדוּד בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, גְּדוּד צָעִיר, שִׁיְהִי עוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּים, שִׁיעֲסִקוּ בַתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְזוֹ כָּל חַיּוּתִי, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — תּוֹרָה רַבָּה מְאֹד עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתֶּם מְתַפְּלִים עָלַי, כִּי בְּאֵמֶת אֲנִי נֹצֵרֶךָ לְזֶה, וּבְנֹדָאֵי הֵן אֶל כַּפִּיר לֹא יִמָּאֵס, וּבְזֹכוֹת הַתְּפִלוֹת אֲזַכֶּה לְצֵאת מֵהַפֶּח יְקוּשׁ שְׁשָׁם תַּחְתִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ.

אודות הספר תורה, הסופר מוכן להגיה בחנם את כל הספר תורה, כי עכשו קורה הרבה פעמים נגיעות אפלו אצל הסופרים הכי מעלים. ותדע כי הספר תורה הזה הוא ספר תורה חדש, שנכתב עכשו, ושלמתי על זה טבין ותקילין, ועל-כן אם אתה אומר שאי-אפשר לקרות בזה, אז כדאי למסר את זה להגהה אל הסופר שקניתי אצלו את הספר, אף קדם צריכים להביא ספר תורה אחר, כי אחרת נשאר בלי ספר תורה, וההלכה היא שאינם מחיבים לבדק אלא בפרשה שהולכים לקרות בה, כי שמים את זה על החזקה שהיא כשרה.

ומה שכתבת, שפפי הנראה לא יצאתם ידי חובתכם בשנה שעברה בפרשת "זכור את אשר עשה לך עמלק" ... לדעת, אתה צודק... כי עדין העמלקי הרשע הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו וזכרו, מסתובב ביננו, ועושה כל מיני רשעות ומסירות, שמוסר אותנו על ימין ועל שמאל וכו', וכו', אזי בודאי עדין לא קימנו בשלמות את מצות: "זכור את אשר עשה לך עמלק" ... כי אם נמצא עדין בינינו אחד שיכול ללמד עליו זכות, סימן שעדין לא זוכרים היטב את מעשי "עמלק", ואם בארזים נפלה שלהבת, מה יאמרו אזובי הקיר (מועד קטן כה:), כי אם שאול המלך החזיה את אגג וכו' וכו', אשר ממנו יצא המן הרשע וכו' וכו', מה נאמר אנחנו, שאנחנו צריכים עוד לשוב בתשובה שלמה על כל מחשבה, דבור ומעשה שלנו, ואיך לא נירא ונפחד מיום הדין והנורא, על-כן עלינו בודאי לזכר תמיד את אשר עשה לנו עמלק, ושהעמלקי הרשע הזה עדין בינינו,

קסד אָשר כאַ תקנג בַּנחל

וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹזְכָה כְּכֹר לְרֵאוֹת בְּמַפְלְתּוֹ,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵאִיר עֲלֵינוּ אוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנוֹזְכָה לְהַקִּים גְּדוּד שְׁלֹם
שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲמֵתִיִּים.

חֹזֵק וְאַמֵּץ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת
רַבְּנוּ ו"ל בֵּין הַיְלָדִים, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם,
כִּי גְדוּל אֲדוּגְנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְתַהֲיֶה עֲקֶשֶׁן גְּדוּל עַל זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, רְאֵה שְׁהֵילָדִים יִתְפַּלְלוּ בְּעַדִּי, וְאֶהְיֶה לְךָ אֲסִיר
תּוֹדָה בְּעֵבוֹר זֶה.

כא תקנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ו טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגְּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב",
הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצִּילֵם מִכָּל צָרָה
וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם,
אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהַחֲזִיק אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, וְתִשְׁמְרוּ אֶת
עֲצָמְכֶם מְאֹד מְאֹד מִמַּחֲלָקָת וּמְרִיבוּת, וּבְאַמֶּת תִּלְמְדוּ בְּרַבִּים סְפָרֵי
רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר זֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שְׁנֹלְמַד הַרְבֵּה בְּסִפְרוֹ
הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן", וְזֶה צְרִיף לְהִיּוֹת יְסוּד הַלְמוּד
בְּרַבִּים — רַק מִסְפֵּר "לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן", וּבְדֶרֶךְ אֲנִי תִדְבְּרוּ
מִהַדְּבוּרִים שְׁשִׁמְעֵתֶם אֲצִלִּי, וּכְכֹר גְּדַפְס מְמֻנִי, וְתִשְׁמְרוּ אֶת עֲצָמְכֶם
מְאֹד מְאֹד לֹא לַעֲשׂוֹת מִהַעֲקָר טִפַּל וּמִהַטִּפַּל עֲקָר, כִּי הַעֲקָר הוּא רַק
סֵפֶר רַבְּנוּ ו"ל "לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן", וְעַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אֲנָשִׁי

שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁבָכַל עָרַב בֵּין מְנַחָה לְמַעְרִיב, שְׁיִלְמְדוּ בְּרַבִּים בְּסֵפֶר הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" דִּיקָא, וְלְדַבֵּר אֶת הַדְּבוּרִים שְׁשִׁמְעֵתֶם אֲצָלִי, וְכִכֵּר נִדְפְּסוּ מִמְּנִי, וְכֵן בְּשַׁבַּת-קִדְשׁ אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד, שְׁתִּלְמְדוּ בְּסַעְדָּה שְׁלִישִׁית "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" דִּיקָא, וְלֹא לַעֲשׂוֹת מַהֲעֵקֶר טָפַל וּמַהֲטָפַל עֵקֶר, מִהֵיכִי תִיתִי טוֹב וַיִּקֶּר מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר אֶת הַדְּבוּרִים שְׁדַבַּרְתִּי וְחִדְשִׁתִּי בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, אֲבָל הָעֵקֶר הוּא סִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, וְהוּא הַסֵּפֶר הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵי ז"ל (חַיֵּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שִׁמְט): מִי שְׁיִלְמַד אֶת סִפְרוֹ, יִפְתַּח קְשִׁוֹת גִּידָיו, מְלַבֵּד זֹאת, תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ שַׁעוֹר פְּסֻדָּן בְּכָל יוֹם וּבְכָל שַׁבַּת-קִדְשׁ בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" מִמוֹהַרנַ"ת ז"ל, וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים לֹא לַעֲשׂוֹת סְכֻסְכִּים וְכוּ', אוֹ מַחְלָקֶת וְכוּ', אוֹ לְהַפְּנֵס בּוֹפּוּחִים וְכוּ', כִּי כָל מֵה שְׁחִדְשִׁתִּי וְדַבַּרְתִּי הֵם רַק דְּבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְהֵם הַכֹּל לְתַבֵּל אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְעַל-כֵּן אֵל תַּעֲשׂוּ מַהֲטָפַל עֵקֶר וּמַהֲעֵקֶר טָפַל, וְזֶה רְצוֹנִי.

נָא וְנָא רְאוּ שְׁהַמְקוּם שֶׁלָּנוּ יְהִי מְקוּם רְצִינִי, וְשִׁירְצוּ רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין לָנוּ רְצוֹנוֹת אַחֲרִים רַק לְהִקָּים גְּדוּד שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁתַּשְׁתַּנֶּה הָאוִירָה שֶׁל לִיצְנוֹת וְשֶׁל דְּבָרִים בְּטָלִים, וְתַתְּחִיל אִוִירָה שֶׁל עִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף "יִמְיָנוּ כְּצֵל עוֹבֵר" (תְּהִלִּים קמ"ד, ד), וְלֹא יִשְׁאַר מֵאַתְּנֵנוּ שׁוּם דְּבָר — רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה, בְּיָדָי צְרִיכִים הַתְּחִזְקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עִם כָּל זֹאת גַּם בְּזֶה צְרִיכִים לְזָכֵר, שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת מַהֲעֵקֶר טָפַל וּמַהֲטָפַל עֵקֶר, אֲלֹא הָעֵקֶר הוּא אִוִירָה שֶׁל תּוֹרָה, וְזֶה מֵה שְׁהוֹלֵךְ לִי בַּחַיִּים — לְהִקָּים בְּיַבְנָאֵל חֲסִידֵי בְּרֶסֶלַב אֲמֵתִיִּים, שְׁכָל מְגַמְתֶּם הִיא תּוֹרָה וְתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

רְאוּ מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוֹר עֲצַמְכֶם מִמַּחְלָקֶת וּמְרִיבוֹת וְאֵי הַבְּנוֹת, תַּכְנִיסוּ אֶת עֲצַמְכֶם בְּיֹתֵר בְּחֻנוּף הַבְּנִים וְהַבְּנוֹת, שְׁיִהְיֶה עַל טְהָרַת הַקִּדְשׁ, וְתַשְׁתַּדְּלוּ לְעִזּוֹר לְהַמְלַמְדִים וְלַמּוֹרֹת בְּכָל מֵה שְׁאַתֶּם רַק

יְכוּלִים בְּגִשְׁמֵי וּבְרוּחֵי, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַחֲנוּף, וְזֶה צָרִיף לְהִיּוֹת צְפוּר
נִפְשָׁנוּ וְחַיּוֹת לִבְנוּ, וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל הַיְלָדִים שְׁלָנוּ, שְׁלֹא
יִסְתַּבְּבוּ בַּחוּץ בֵּין הַחֲלוּנִים.

תְּמִיד תִּדְבְּרוּ בֵּינֵיכֶם רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכֵן
תִּדְבְּרוּ עִם אַחֵרִים, וְאֵל תִּפְחָדוּ כָּלֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי בְּרַגַע
שָׂאֲדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֵין לוֹ מָה לְהִתְפַּחֵד כָּלֵל,
וּבִפְרָטִיּוֹת תִּדְבְּרוּ עִם תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה
פְּרָטִית, וּבְזֶה יִשְׁרָף הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְגַמְרֵי, כִּי עֵקֶר כַּחוֹ וְאַחֲזִיתוּ הוּא
רַק עַל-יְדֵי הַפְּרוּדִים שְׁעוֹשֶׂה בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאַנְחָנוּ צְרִיכִים
לְמַסֵּר אֶת נִפְשָׁנוּ לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְעַל-יְדֵי-
זֶה יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ לְעֹזֵר לִידִידְנוּ הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר, שְׂיוֹכֵל
לְהוֹצִיא מִכַּח אֵל הַפְּעַל חֲשָׁקוֹ וְרִצּוֹנוֹ, וְלְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַסְּפָרִים
שֵׁישׁ אֲצִלְנוּ בְּכַתֵּב יָד, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהַפְּיץ אֶת אֹר רִבְנוּ וְ"ל בְּכָל
הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ, שְׁהַמְצַב כָּל-כָּף מְתוּחַ בְּאַרְצָנוּ הַקְּדוּשָׁה,
וּבְנֵי-אָדָם מְאֹד מְאֹד מְבַהֲלִים וּמְבַלְבְּלִים, וְאֵינָם יוֹדְעִים מָה לַעֲשׂוֹת,
וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהַפְּיץ אֶת אֹר רִבְנוּ וְ"ל בֵּין
כָּל שְׂכֵבוֹת הָעָם, וּמִי שְׂיִכּוֹל לְתַת הַרְצָאוֹת, שְׂיִשְׁתַּדֵּל לְתַת הַרְצָאוֹת,
וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂיִהְיוּ לָכֶם דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה
פְּרָטִית, שְׂתוּכְלוּ לְהַחֲדִיר אֶת שְׂכִינַת עֹזוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלִבּוֹת יִשְׂרָאֵל,
וּבְזָכוֹת זֶה נִזְכָּה כָּבֵר לְהַגְאֵל גְּאֵלַת עוֹלָם.

תּוֹדָה רַבָּה לְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל הַתְּפִלוֹת שְׂאַתֶּם מִתְּפַלְּלִים
עָלַי, וְאַנִּי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם, שְׂעוּד תִּרְבוּ עָלַי תְּפִלוֹת, כִּי כָּל תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה
מוֹעֵלַת, וְאֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל הַחֻסֵּד חֲנָם שְׂאַתֶּם עוֹשִׂים
עָמִי.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקנוד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי בֵּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וְאֵין אֶתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר
אֶת גִּדְּל הַנְּחַת־רוּחַ שְׁאֵתָּה גּוֹרֵם לִי עִם כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שְׁאֵתָּה
כּוֹתֵב לִי.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, הַנְּחַת־רוּחַ שְׁאֵתָּה מְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוּ וְ"ל בְּזָה
שְׁאֵתָּה גִבְּאֵי שֶׁל הַדְּפָסָה, אֵין לְמַעְלָה מְזָה, וְזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל. וּבִאֲמַת
רְאוּי לָךְ לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיִתְרָה בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה. וּכְבֹר אָמַר
מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל לְפָנַי הַסֵּתְלָקוֹתוֹ, שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת חֲזָקִים בְּשִׁלְשָׁה
דְּבָרִים: בְּכֶסֶף וּבְרִצּוֹן וּבְטָרְחָה, וּבִאֲמַת כָּל אֶחָד מֵהֶם נִצְרָךְ לְהַדְּפָסָה
וְהַפָּצָה, וְדָבָר רֵאשׁוֹן הוּא כֶּסֶף, וְהַדְּבָר הַשֵּׁנִי הוּא טָרְחָה לְהַטְרִיחַ אֶת
עֲצָמוֹ, וְהַדְּבָר הַשְּׁלִישִׁי הוּא רִצּוֹן, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים יִהְיֶה לוֹ רִצּוֹן טוֹב,
וְלֹא יִחְלִישׁ אֶת הַרִצּוֹן שֶׁל אַחֲרִים שְׁעוֹסְקִים בְּזָה, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ
שֶׁהוּא אֶחָד יָכוֹל לְתַרֵּם כֶּסֶף לְהַפָּצָה, אֵין לְמַעְלָה מְזָה, וְאֶחָד יָכוֹל
לְתַרֵּם טָרְחָה — לְהַטְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ וְלִלְכֹת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, גַּם אֵין
לְמַעְלָה מְזָה, וְאֶחָד קָשָׁה לוֹ עַל-כָּל-פָּנִים שְׁיִישׁ לוֹ רִצּוֹן חֲזָק מְאֹד,
וְאֵף שְׁאֵינוֹ יָכוֹל לְתַרֵּם כֶּסֶף, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְצַאת לְהַפָּצָה, עַל-כָּל-פָּנִים
הוּא רוֹצֵה שְׁאַחֲרִים יְפִיצוּ, וְהוּא מְשַׁתְּדֵל בְּזָה, וְהוּא הַגִּבְּאֵי לְדָבָר זֶה,
שְׁמְשַׁתְּדֵל לְהַחְזִיק אֶת הַמַּעוֹת, וְלְהַחְזִיק אֶת הַסְּפָרִים, אֲשֶׁר זֶה בְּכֹל
רִצּוֹן, שְׁיִישׁ לוֹ רִצּוֹן טוֹב, שְׁתַּתְּגַלֶּה דַעַת וְאוֹר רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם,
וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּיךְ וְאֲשַׁרִּי חֲלָקְךָ, שְׁיִישׁ לָךְ חֲלָק בְּזָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁכְּעוֹלָם, וּמְאֹד
מְאֹד אֲשַׁמַּח לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרוֹת מְשַׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקנה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת מֵה שְׂיֹתֵר מֵהָר אֶת
הַמְטָלוֹת, כְּדֵי שֶׁנוֹכַח לִהְיוֹת מוֹכְנִים לְקַבֵּל אֶת אֲשׁוֹר הַבְּנִיָּה, כִּי
אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלָנוּ — לְהַכִּין אֶת הָעֲנִינִים הַפּוֹרְמָלִיִּים,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, שֶׁהוּא יָבִיא לָנוּ שְׁפַע גְּדוֹל,
שְׁנִזְכָּה לְבָנוֹת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ עֲנֻקֵי וְתִלְמוּד-תּוֹרָה וּבֵית-סֵפֶר מְשֻׁלָּנוּ,
וְלֹא נִצְטָרֵךְ טוֹבוֹת מְאַחֲרִים, וְצְרִיכִים עַל זֶה אֲמוּנָה פְּשוּטָה, וְלִידַע
אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹבֵנוּ.

רְאֵה לְשַׁלַּח לִי דו"ח מֵה נִשְׁמַע אֶצְלָכֶם, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִנִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֲקַנְהָ שֶׁהַכֵּל מְסֻתָּדֵר אֶצְלָךְ, רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד. מֵה אִמְר
לְךָ! עוֹבְרִים עָלַי כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְכַאֲבִים וְכוּ', וְזֶה חֲלָקִי
מִכָּל עֲמָלִי, שְׂאֵנִי זוֹכֵה לְהַפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, עַל אֵף כָּל
הַמְרִירוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֶׁעוֹבְרֵת בְּגִשְׁמֵי וּבְרוּחָנֵי מִבֵּית
וּמִבְּפָנִים, וְזֶה מֵה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל — לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים
שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אֲסוּר לִפְלַל בְּדַעַתוֹ פְּלָל, רַק לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד, וְאִזּוּ הוּא
נִקְרָא גְבוּר, כִּי זוֹ גְבוּרָתוֹ שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל — כְּשׂוֹזְכָה לְהַחֲזִיק
מֵעַמָּד, וְאִינוּ נִשְׁפָּר מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם.

אֲשֶׁר   כּא תִּקְנֶז   בְּנַחֵל   קֶסֶט

הַשְּׁבוּעַ תִּקְבַּל עַל-יְדֵי שְׁלִיחַ יוֹתֵר מִחֲצֵי הַסֵּפֶר שֶׁל הַשִּׁיחוֹת
מִגָּה, וְאֵל תְּדַפֵּס לְפָנַי שְׂאֵתָה מִגִּיחַ מִתּוֹךְ הַנִּסְחַ הַמִּגָּה, כִּי יֵשׁ הֶרְבֵּה
הוֹסְפוֹת.

וְכֵן רְצוֹנִי לְשָׂאֵל — מִדּוּעַ "אוֹצֵר הַקְּנֻטְרִיסִים" חִלַּק ז' צְרִיף
לְצֵאת כָּל-כָּף הֶרְבֵּה עֲמוּדִים? הֲאֵם קְנֻטְרִיס "דְּרִיף הַתְּשׁוּבָה" כָּל-כָּף
הֶרְבֵּה עֲמוּדִים? אוּלַי יְכוּלִים לְהִקְטִין אֶת זֶה?

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תִּקְנֶז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, כ"ו טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

שָׁמַעְתִּי מַה שְּׁקָרָה לָךְ וְכו', אֲבָל עָלִי לוֹמַר לָךְ, כִּי דִיקָא בַּעַת
צָרָה, יְכוּלִים לְהַפִּיר אֶת גְּדֻלַּת הָאָדָם, אִיךָ הוּא מִתְחַזֵּק בַּעַת מִשְׁבֵּר,
כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַתְּחַזְּקוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבֵּנוּ ז"ל: "הָעֵקֶר
שְׁקוֹרִין דְּעַר הָאֵלְטֹן זִיף", אָדָם צְרִיף לְהַתְּחַזֵּק בַּמַּצָּבִים הַכִּי קָשִׁים
שָׁלוּ, וְלֹא לְהַשְׁבֵּר אֲפֵלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ הֵם כְּנִגְדּוֹ וְכו', שְׁלֹא יִפְל
בְּרוּחוֹ, וְלֹא יִתְפַּעֵל מֵהֵם כָּלֵל.

וְאֵל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי עֲצוּתָיו שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל. וְלִכֵּן
הַתְּמַד בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְתַרְגִּיל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדַע,
שְׁכָל דְּבּוּר וְדְבּוּר שְׁבֵר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, זוֹהִי הַצְּלַחַה
נְצָחִית, וְלֹא הוֹלֵךְ לְרִיק.

וְאֵם הִיָּה יְהוּדִי יוֹדֵעַ מַה נַּעֲשֶׂה עִם הַשִּׁיחוֹת וְהַתְּפִלוֹת
וְהַבְּקָשׁוֹת שָׁלוּ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אֲזִי לֹא הִיָּה מִפְּסִיק מְלֵהַתְּפִלָּל
וּמְלַדְבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדַבֵּר זֶה הוּא יְסוּד הַיְסוּדוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב,

פּרָגע שְׁאָדָם מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְפָּרֵף, יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ כָּבֵד לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי תַפְלָה, אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיא): יְכוּלִים לָבוֹא לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וּבִפְרֹט אֶל שְׂמֹחָה, כִּי שְׂמֹחָה זֹה הָעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה לְהִגִּיעַ אֵלֶיהָ, אָדָם יְכוּל לְצוּם וּלְסַגֵּף עִצְמוֹ וְכוּ', וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי עֲבוּדוֹת קָשׁוֹת בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, אָבֵל לֵהֵיוֹת בְּשְׂמֹחָה וְלִשְׂמַח בְּנִקְדַת יְהוּדוּתוֹ, זֶה בָּא לְאָדָם יוֹתֵר קָשָׁה מִהַפֵּל, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֵל זֶה, רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי תַפְלָה, לְבַקֵּשׁ תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵף: "רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לֵהֵיוֹת תְּמִיד בְּשְׂמֹחָה, וְאִזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת כָּל הַבָּא עָלַי רַק בְּשְׂמֹחָה, וְאִזְכֶּה לֵהֵיוֹת תְּמִיד בְּגִדְלוֹת הַמַּחֲיוֹן, וְתִשְׁמְרֵנִי מֵאֲבֵי אָבוֹת הַטְּמֵאָה, שֶׁזֶּה עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחוּרָה, וְאִזְכֶּה לְהַפְלִיל בְּךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סְלָה"; כִּף אַתָּה צָרִיף לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מִמֶּשׁ, כִּי שְׂמֹחָה זֹהִי הַקְּדוּשָׁה, וְהָעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹן זֹהִי הַטְּמֵאָה. וְלָכֵן אֲשַׁרֵּי מִי שְׂמֵכְרִיחַ עִצְמוֹ לֵהֵיוֹת תְּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא תקנח.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵף, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בֵּא, כ"ו טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ.

צָרִיכִים הָעֵקֶר לְבַקֵּשׁ עַל נִקְדַת הַשְּׂמֹחָה, שְׂתִמְיֵד יִהְיֶה שֶׁשׁ וְשִׂמַח, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר הַמְּגַרֵּשׁ אֶת הַיֵּצֵר הָרַע כְּמוֹ מִדַּת הַשְּׂמֹחָה, וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), כֹּל-כִּף עַל מִדַּת הַשְּׂמֹחָה.

יְדוּעַ שֶׁהָרַב הַקְּדוֹשׁ בְּעַל 'יֵיטֵב לֵב' מְסִיגְעֵט זִי"ע הִיָּה בְּטַבְּעוֹ אִישׁ שְׂמַח, וְכָל מִי שֶׁנִּכְנָס אֶצְלוֹ, וְרַק הַתְּחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ וְכוּ', יֵצֵא

אֲשֶׁר   כּא תִקְנֵט — כּא תִקֵּס   בְּנַחַל   קֵעֵא

מִמֶּנּוּ שְׁמַח, וְלִכֵּן זָכָה לְחִדּוּשׁ כָּל-כֶּף בַּתּוֹרָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מֵבִיא
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה), שְׁשִׁמְחָה הִיא כְּלִי לְחִדּוּשׁ חֲדוּשֵׁינָא
דְּאוּרִיטָא, וְלִכֵּן תְּרַבֵּה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִתְרַחֵב דְּעִתְּךָ, וְתוּכַל לְחִדּוּשׁ
חֲדוּשֵׁינָא דְּאוּרִיטָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא תִקְנֵט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוּ זָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ מְאֹד, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר
אוֹתְךָ.

אַתָּה צָרִיף לְדַעַת, כִּי גְדֻלַּת הָאָדָם נִמְדָּדֶת בְּיָקָא בְּעַת מִשְׁבֵּר,
אִיף הוּא יִחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא יִשְׁבֵּר, וְלִכֵּן קַח עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִרְאֶה
אִיף שְׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר.

זְכֹר, כִּי עֲדִין אֵינּוּ סוּף הָעוֹלָם, תוּכַל לְהַתְחִיל מִחֲדָשׁ.

הַמְּצַפֶּה לְרְאוּתְךָ בְּקִרְוֵב...

כּא תִקֵּס.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, כ"ו טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוּ זָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חִזּוֹק וְאַמֵץ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאַל תִּפְגַּס בְּלַחֲץ
מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוּל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

עלינו לשבח לאדון הכל, שזכינו להתקרב אל רבנו ו"ל, שהוא מחיה אותנו, הוא מחזק אותנו במצבים הכי קשים שעוברים על כל אחד ואחד בזה העולם.

ולכן מצוה גדולה ללמד בכל יום בספרי רבנו ו"ל, ובפרטיות "לקוטי-מוהר"ן", שבפרוש גלה לנו רבנו ו"ל (חיי-מוהר"ן, סימן שמו), שהספר הקדוש שלו "לקוטי-מוהר"ן" שיצא בעולם, הוא אתחלתא דגאולה, ואמר: מאחר שיצא בעולם, אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה, עד שיהיה שגור בעל-פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאד להשם יתברך, אשר אין ערך אליו, עיין שם.

ולכן אשרי מי שזוכה לצית את רבנו ו"ל, והשעור הראשון שלו יהיה ב"לקוטי-מוהר"ן", כי הלא אנחנו תלמידי רבנו ו"ל, ולמה לא נצית אותו?! ועקר ההתקרבות אל הצדיק, הוא על-ידי שמציתים אותו. ולכן עלינו להיות הראשונים לקיים את דבריו הקדושים, אשרי מי שלא יטעה את עצמו בזה העולם, שיאמר שהוא מקרב אליו, ובאמת רחוק הוא מלהיות מקרב וכו', כי אם לא מציתים אותו, איזה טעם יש בהתקרבות?!

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

כא תקסא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ו טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תאמין לי, שאני מבין את צערך הקשה מכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות וכו'.

אבל רבנו ו"ל למד אותנו למוד עמק עמק על הפסוק (תהלים

ד, ב): "בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי", שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ, אִף שֶׁעָבְרוּ עָלָיו כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וּמְרִירוֹת וּמְכַאֲבִים, מִחֻלְקֵת וּרְדִיפוֹת וְכוּ', אִף-עַל-פִּי-כֵן מֵצֵא בְּכָל צָרוֹתָיו הִרְחַבּוֹת — הֵיכֵן שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹר לּו, כִּי אֵין לָךְ אָדָם שְׂאִין אֲצִלוּ גַם טוֹב, אֲפֵלוּ מִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי מִשְׁבְּרִים וּגְלִים וְכוּ' (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה); וְלִכֵּן רְאֵה לְחֻזֵק עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַל תִּתֵּן שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם יִשְׁבֵּר אוֹתְךָ וְיִפְיִלְךָ וְכוּ'.

בְּרַח לָךְ אֶל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וּכְבֹר אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ אַגְדָּה): אִם רוֹאֵה אָדָם שֶׁהִיִּסּוּרִים מִתְגַּבְּרִים עָלָיו, יְרוּץ לְתוֹךְ חֲדָרֵי תּוֹרָה, וְשֵׁם יִמָּצֵא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשׁוֹ.

מָה אָמַר לָךְ, לְכַאוּרָה זֶה נִדְמָה דְבַר פְּשוּט, אָבֵל בְּאַמַּת דַּע לָךְ, שְׁבִלֵי זֶה אֵי-אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל מִכָּל הַצָּרוֹת וְהִיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר כְּסֻדְרָן בְּמִשְׁנֵיּוֹת וּבִגְמָרָא כְּסֻדְרָן, עַל-פִּי סֻדְרֵי דְרַךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, הַמּוֹבָא בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן ע"ו, עֵין שֵׁם בְּאַרְיִכוֹת, וְכָל דְּבוּר שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר שֵׁם, כֶּף צְרִיכִים לְהַתְנַהֵג בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל הַמְצוּיִים הַיּוֹם.

הַעוֹלָה עַל הַכֹּל — רְאֵה לְהַרְגִיל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, שְׁנֵה נִקְרָא הַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר טוֹב מִזֶּה, כִּי כֶף הָאָדָם אִף פַּעַם אֵינוֹ נִמָּצֵא לְבַד, אֶלָּא בְּכָל מְקוֹם שָׂרֵק בָּא, הוּא בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה.

אֲשֶׁרנוּ שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא תקסב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיַּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָעֲגָמַת
נֶפֶשׁ וְהַצֶּעַר, הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין, שְׁעֵשָׂה לִי הָאָדָם הַזֶּה, וְאַתָּה יוֹדֵעַ
שֶׁבְּדָרְךָ כָּלֵל אֲנִי סִבְלָן גְּדוֹל, עַד שְׁנוּגָעִים לִי בַּנְקֵדָה רִגְשִׁית שְׁלִי,
אֲנִי לֹא צָרִיךְ לְהִסְבִּיר לָךְ מָה עָשָׂה לִי הַסֵּמ"ך-מ"ם, וּמָה שְׁעוֹשָׂה
לִי עֲכָשׁוּ, זֶה כַּמָּה יָמִים עָשִׂיתִי חֲשָׁבוֹן, הוּא כָּבֵר בְּזַבּוּ לִי כַּמַּעַט
חֲמָשִׁים אֶלֶף דּוֹלָר שֶׁהֲלָכוּ לְטִמְיוֹן רַק מִהֶמְסִירוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֲצָרְכָתִי
לְקַחַת עוֹרְכֵי דִינָיִם וְכו', וְאֲנִי כָּבֵר לֹא מְדַבֵּר מֶה שְׁמֻלְכֻלְךָ עָלַי לֹא
רַק בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא גַם כָּאֵן בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית וּבְאִירוּפָה וְכֻלָּם
מֵאַמִּינִים לוֹ... וְאֲנִי לֹא צָרִיךְ לְהִסְבִּיר לָךְ אֶת הַצֶּעַר הַזֶּה, כִּי גַם אַתָּה
טַעַמְתָּ אֶת זֶה עַל בְּשָׂרְךָ, וְהִנֵּה אִם אָדָם יְכוֹל לְלַכֵּת אִתּוֹ וּלְלַמֵּד
עָלָיו זְכוּת, עִם אָדָם כְּזֶה אֲנִי לֹא יְכוֹל לְהִיּוֹת בְּקֶשֶׁר, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל
בְּפִרְצוּפּוֹ, וּבְפִרְטִיּוֹת שְׁנֵתָתִי לוֹ אֶלְפֵי דוֹלָרִים לְהַרְוִיחַ, בְּשָׁעָה
שֶׁהִיְתִי יְכוֹל לְקַחַת בְּרִבְעֵי מַחִיר מִמֶּשׁ מִיִּשְׁהוּ אַחֵר, וְהִנֵּה עוֹשָׂה אֶת
הַמְּלָאכָה הַרְבֵּה יוֹתֵר יָפֵה וְטוֹב מִמֶּנּוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִלְכָתִי עִמּוֹ
בְּסִבְלָנוֹת כָּל הַזְּמַן, וַיִּדְעָתִי שְׂאִין לוֹ פְּרִנְסָה וְרַחֲמָתִי עָלָיו, וְאֶף
שִׂידְעָתִי אֶת מַעֲשָׂיו הַרְעִים זֶה שְׁנֵתִים, עִם כָּל זֹאת הַבְּלָגָתִי, כִּי דָבָר
בֵּינֵנו לְבֵין קוֹנֵי תְּמִיד יְכוֹלִים לְתַקֵּן, כִּי תִשׁוּבָה מוֹעֵלֶת, אֲבָל דָּבָר
שֶׁבֵין אָדָם לְחֵבְרוֹ וּבְפִרְטֵי הוֹצָאת שֵׁם רַע, עַל זֶה גַם יוֹם הַכַּפּוּרִים
אֵינוֹ מְכַפֵּר, כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אַרְחַ חַיִּים, סִימָן תרו), וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכֹל
שֶׁכֵּן שְׂאֵנִי לֹא עָשִׂיתִי לוֹ שׁוּם דָּבָר, אֲדוּרְבָה רַק טוֹבוֹת, וְזֶה מָה
שֶׁמְשַׁלֵּם לִי חֲזָרָה — שֶׁהוֹלֵךְ לְהִתְחַבֵּר עִם הַסֵּמ"ך-מ"ם, וּבֹא לְתוֹךְ
בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ שְׁלֵנוּ, וּמִסִּית וּמִדִּיחַ נְגֻדִי, זֶה כָּבֵר יוֹתֵר מְדִי, וְעַל-כֵּן

אֲשֶׁר   כּא תּקסג   בּנחל   קעה

עם הָאָדָם הַזֶּה אֵינִי רוֹצֵה שׁוּם שְׂיִכּוּת, וּמִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁרוּצָה לְרַחֵם עָלַי, וְלַחֲמֵל עַל דְּמֵי הַנְּשֻׁפָּף פְּמִים, שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ שְׂיִכּוּת עִמוֹ וְכוּ', אָבֵל אֵין אָנִי יָכוֹל לְקַחַת אֶת הַבְּחִירָה מִבֶּן-אָדָם, לְזֹאת אוֹכִיחַ מִי בְּאֶמֶת הָאוֹהֵב שְׁלִי וְכוּ', וּמִי יָכוֹל לְרֹאוֹת אֶת דְּמֵי נְשֻׁפָּף פְּמִים וְכוּ', וַיַּעֲמֵד שֵׁם וְכוּ', לְזֹאת אִם יֵשׁ לָהֶם מוֹהֵל אַחֵר — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂיֵשׁ לִי מִסְפִּיק צְרוּת וַיִּסוּרִים וּמְרִירוֹת מִבְּלַעֲדֵי הַנוֹכַח הַזֶּה, וְלֹא רְצִיחֵי כָּלֵל לְהַתְעַרֵב בְּכָל הָעֲנָן הַהוּא, אֶלֶּא מֵאַחַר שְׁשֻׁאֲלֵת אוֹתִי אִמַּר לָךְ אֶת דְּעָתִי, כִּי בְּאֶמֶת כּוֹאֵב לִי עַל מֵה וְלָמָּה שְׂשֻׁצָא כָּל-כֶּף כְּנִגְדֵי עַל לֹא דְבָר, רַק עַל הַטּוֹבוֹת שְׁעֲשִׂיתִי עִמוֹ, וְלָכֵן בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן אֵינִי רוֹצֵה אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַד' אֲמוֹת שְׁלִי, וְאִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאֶמֶת מִשְׁתַּתְּפִים בְּצַעֲרִי, וְאִכְפַּת לָהֶם הַדָּם שְׁנֻשֻׁפָּף לִי, שְׁלֹא יִלְכוּ אֵלָיו כָּלֵל.

אוֹדוֹת ... תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁקְּבַלְתִּי פִקֵּס מ... הוּא הִתְקַשֵּׁר, וְנִתְתִּי לוֹ מְנָה, וְהִזְהַרְתִּיו — אִם עוֹד פִּעֵם זֶה יִקְרָה, יִסְלְקוּ אוֹתוֹ מִבֵּית-הַמְּדֻרָשׁ לְגַמְרִי.

מִי שְׁאִמַּר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יִאֲמַר לְצְרוּתִי דִּי, וּכְבָר אֲזַכֶּה לְקַצַּת נַחַת וְנִיחָא בְּזַה הָעוֹלָם.

אֶקְוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתּוֹכַל לְהַכְנִס לְגוֹר בְּתוֹךְ הַדִּירָה מֵה שְׂיִוִּיתֵר מֵהָר.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקסג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרֵי בֵּא, כ"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כָּבֵר כְּמֵה פְּעָמִים, וּמְרֹב טְרָדוֹתֵי לֹא הָיָה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! הַנְּסִיוֹנוֹת עֲכָשׁוּ הֵם מְאֹד מְאֹד קָשִׁים, כִּי זֶה דְבַר מְפָרָסִם, אֲשֶׁר הַשְּׁלוֹם עִם הָעֲרָבִים, שֶׁהֵם קִלְפַת יִשְׁמַעְאֵל, גֹּרֵם לְרִצְיָחוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים יוֹתֵר, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְזֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְהָעוֹלָה עַל הַפֶּל צָרָה כְּפוּלָה וּמְכַפְּלָת, שֶׁעֲכָשׁוּ מִשְׁלִימִים עִם הַנוֹצְרִים, שֶׁהֵם קִלְפַת עֲשׂוֹ, אֲשֶׁר כָּפִי שְׂיָדוּעַ, הַהֶסֶפֶם בִּינֵיהֶם הוּא — שְׂאֵם מַלְכוּת רוֹמִי וְהָאֲפִיפִיּוֹר, יִמַּח שְׁמוֹ, יִפִּיר בְּבַעֲלוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אֲזִי יִנְיָחוּ חֲפָשִׁית לְמַסְיֹן לְעַבְדִּי, וְאוֹי וְאָבוֹי לְתוֹצְאוֹת שֶׁתִּצְאָנָה, כִּי מִי שְׂרוּאָה מֵה שְׁקוּרָה עֲכָשׁוּ בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מִהַמְּסִיּוֹן שְׁלוּכֵד אֶלְפֵי אֶלְפִים בְּנֵי הַנְּעוּרִים מֵאֲחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְכַפְרִטִיּוֹת כְּשֶׁהִטְמָא מְטֵטָמָא הָיָה יְבוֹא לְבַקֵּר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה (הָיָה לֹא תִהְיֶה) עִם כָּל הָעֲבוּדָה זָרָה שְׁלוֹ, וְיִהְיֶה שֵׁם כְּמֵה יָמִים, וְיִרְאוּ אֶת זֶה בְּתַקְשֶׁרֶת, וּמְלִיוֹנִים יְהוּדִים יִסְתַּכְּלוּ עַל הַצְּלָמִים וְעַל הָעֲבוּדָה זָרָה, מִי יוֹדֵעַ כְּמֵה הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה יִכְנָסוּ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲשֶׁר יָדוּעַ בְּמָקוֹם שֵׁישׁ עֲבוּדָה זָרָה, שֵׁם בָּא אַחֲרֵיכֶן נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כִּי הַגּוֹיִים מְלֵאִים נְאוּף, שְׁקוּץ, תַּעֲוֹב וְעֵרֶם, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחִנָּם הַסְּמִ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב כָּל-כֶּף עָלַי, וּבָא בְּכָל מִינֵי תַרְגִּילִים לְנִתְקַ מִמֶּנִּי אֲנָשִׁים, שְׁלֹא יִקְחוּ אֶת הַקְּנִטְרִסִים, כִּי הַתְּרוּפָה הַיְחִידָה בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ עֲכָשׁוּ הִיא הַקְּנִטְרִסִים הַמְּדַבְּרִים מֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה לְהַמוֹן-עַם וּבִשְׂפָה שְׁלֵהֶם, וּמְכַל הַבְּעִיּוֹת בְּחַיִּים, וְעַל-כֵּן עוֹשֶׂה הַסְּמִ"ךְ-מ"ם מֵה שֶׁעוֹשֶׂה הָעֶקֶר לְנִתְקַ אֲנָשִׁים מִמֶּנִּי, שְׁלֹא יִפְיִצוּ אֶת הַקְּנִטְרִסִים, וְזֶה כְּלוֹ רוּחַ לְסִמְ"ךְ-מ"ם, כִּי כָל מֵה שֶׁנִּשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל יוֹרְדִים יוֹתֵר בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, זֶה הַחַיּוֹת שְׁלוֹ וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹזֵר לִי לְהַדְּפִיס וּלְהַפִּיץ אֶת הַקְּנִטְרִסִים, אֲשֶׁר בְּזֶה תְלוּיָהּ הַצְּלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁמַּעֲכָב בְּעַדִּי, וְעַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד רְאֵה לְעוֹזֵר לִי בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תֹּאכָה וְאֵל תִּשְׁמַע לְאֵלוֹ הַמְּסִיתִים וּמְדִיחִים אוֹתְךָ כְּנִגְדִי, כִּי אֵיךְ אָמַר מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל לְר'...

אָשׁר   כּא תּקסד   בּנחל   קעז

אברהם בער ז"ל (נכד רבנו ז"ל): דעם רבי'ן זאך וועט זיך אויספירען אהן דיר אויף, אבער שענער און בעסער אויב דו וועסט צו לייגען א האנט" נדבר רבנו ז"ל יצא מהכח אל הפעל גם בלעד'ך, אבל יותר יפה וטוב אם תתן יד וכתף לעזר].

יותר טוב, שבית-המדרש ישאר שמו "היכל-הקדש", כי מתיבתא דארעא פעין דמתיבתא דרקיעא, ורבנו ז"ל אמר: המקרבים לצדיק בעולם הזה, יהיו מקרבים בעולם הבא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלת ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח ברבך, ויהיה שלום בינך לבין אשתך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תקסד.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, אף מרב טרדותי לא היה הפנאי להשיבך.

מה אמר לך! תכמינו הקדושים אמרו (תנא דבי אליהו רבה, פרק י', סימן ה'): איזוהי אשה פשרה? העושה רצון בעלה; ובאמת בעלך רוצה לעזר לך, אף כפי הנראה יש קצור בינו לבין ההורים שרודפים אותו מאד מאד, ומסיתים ומדיחים אותו כנגדו. ועל-כן לדעתי, כדאי להוציא את ההורים מהתמונה ומהנשואין שלכם, מה שאת רוצה לפעל אצל בעלך, שיהיה בדרך נעם ובאהבה ובהסברה ישרה, כי אי-אפשר ללכת בכח, אדרבה כח ואלימות מגרה כח ואלימות וכו' וכו', ולכן עקר הצלחת הנשואין כשיש הבנה הדדית, והעולה על הכל הדברות, כשמדברים יחד ומסבירים זה לזה אז מצליחים. ולכן לדעתי, ראי להתפשר עם בעלך, כי סוף כל סוף

הוא בעל טוב וירא שמים, וזוכה לקרב יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא, ובפרט בעתים הללו, שעובר על נשמות ישראל מה שעובר, כל מי שרק נותן יד וכתף לעזר לנשמות ישראל, מעלתו גדולה בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחו בחייכם ובנשואיכם, ויהיה שלום ושלום ביניכם תמיד, והבנה הדרית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תקסה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תפל בדתך כלל, פי בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום ויום, ועקר ההתחזקות היא על-ידי שמחה, שצריכים להשתדל ביותר להיות בשמחה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה, ואף שאני יודע שזו העבודה הכי קשה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש פנחומא, פרשת שמיני): אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר; ועל-כן צריכים למסר את נפשו בפעל ממש להיות בשמחה עוד היום, ואף שמרב צרות ויסורים ומכאובים שעוברים עליך היום, קשה וכבד לך להיות בשמחה, עם כל זאת גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה) על פסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו", שאם רוצים לשמח בקולו יתברך, צריכים לידע שאין לו רק היום הזה, ואז דיקא על-ידי-זה זכה להגיע אל ענינו ולמדרגתו, שבשביל זה נברא, ולכן

ראה לשמח היום הזה, ואף שקשה וכבד לך היום הזה להיות בשמחה מרב צרות ויסורים ועגמת נפש שעוברים עליך, עם כל זאת תדע, שהיום הזה כבר לא יהיה לך, ומחר תתחרט — למה לא היית היום בשמחה, כמו שאתה מתחרט היום — למה אתמול הלכת בעצבות ובמרירות, ומאומה לא פעלת עם המרירות והעצבות והדפאון. ולכן ראה לשמח היום הזה דיקא, כדי שלא תתחרט מחר, ופרשנו בשבת את הפסוק (שמות ו, ג): "וארא אל אברהם ואל יצחק ואל יעקב" וגו', ופרש רש"י: "וארא אל האבות", וכל המפרשים מדיקים — מה רוצה רש"י ללמדנו, ומה הוא מוסיף. ודברנו, כי (תהלים צה): "היום אים בקלו תשמעו", ראשי תבות: ה'א'ב'ת', הינו שרש"י הקדוש מגלה לנו את הגלוי הזה — איך החזיקו אברהם, יצחק, יעקב, מעמד באל שדי, שהיא מדת הדין, ולא קראו תגר עליו ותברך, אף שעברו עליהם צרות ויסורים קשים ומרים? רק מפני שהלכו בדרך ובגלוי זה של היום אים בקלו תשמעו, וזה שמדיק וארא אל ה'א'ב'ת', כי כשאדם הולך בדרך זו, שאין לו רק היום הזה, אז הוא יכול לעבור אפלו את היום הכי קשה בחיים שלו, כי על-פי-רוב למה אדם סובל צרות ויסורים? כי נדמה לו, שבכל יום יהיו לו אותן צרות ואותם יסורים, ועל-כן אדם קשה לו לקבל את זה, אבל אם הוא יודע שאין לו רק היום הזה, אז יכול לקבל הכל. ולכן צריכים ללכת בדרך זו, לידע שאין לו רק היום הזה, ואז יצליח את דרכו. ובפרט במדת השמחה לשמח רק היום הזה, ולהשתדל להיות בשלום ובאהבה רק היום הזה, לשמר את דבורו לא לדבר לשון-הרע ורכילות וליצנות רק היום הזה, ועל-ידי-זה באמת יצליח דרכו, וזה שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ב:): יום אחד בשנה חשוב שנה; הינו אם האדם זוכה לעצור את עצמו על יום אחד, ולומד באותו יום תורה, ומחזק את עצמו ביום הזה, הוא ממש כמו שנה שלמה. ובמדרש (קהלת ובה, פרשה א, סימן ה) על פסוק (קהלת א, ד): "דור הלך ודור בא", כל יום ויום הוא דור בפני עצמו, כל יום ויום נולדים ששים רבוא ומתים ששים רבוא, ועל-כן צריכים לדעת, שכל יום ויום הוא דור שלם, ומה שזוכים לחטף ביום אחד, הוא ממש כמו דור שלם. ועל-כן אשרי

וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְשֹׁמֵר אֶת הַיָּמִים שְׁלוֹ, וְכָל יוֹם וַיּוֹם חָשׁוּב אֶצְלוֹ
כְּשֵׁנָה וְכִדּוֹר שְׁלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יַחֲטֹף הַרְבֵּה טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, כִּי
עַל יוֹם אֶחָד אָדָם יָכוֹל לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ כָּל עֲבוֹדוֹת שְׁבַע-עוֹלָם.

לְכֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! לְחִזֹּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי
אֲפָנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְאִף שְׁאֵנִי יוֹדַע שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ חֲלִישוֹת הַדַּעַת
וּסְפָקוֹת גְּדוֹלִים וּבִלְבוּלִים רַבִּים, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְרַחֵם עַל עֲצָמְךָ,
וְתַדַּע שְׁאֵין לָךְ רַק הַיּוֹם הַזֶּה. מֵה לָךְ לְהִיּוֹת שָׁבוּר, לָךְ בְּרַח אֱלֹהֵי
יִתְבָּרֵךְ לְמָקוֹם פְּנוּי, שְׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִסְפָּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל
אֲשֶׁר עִם לְבַבְךָ, וְכָל מֵה שְׁמַעִיק לָךְ, כִּי אֵין לָךְ דְּבָר טוֹב מִתְּפִלָּה,
וּכְשֶׁאָדָם בָּא וּמְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (לְקוּט תְּהִלִּים, רָמַז
תַּסּוּד): מִי שִׁיּוֹדַע שְׁחָטָא, וּמִתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם עַל הַחָטָא, וְנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן
עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מוֹחֵל לוֹ, שְׁנֵה כָּל עֲגִינַת הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ
לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁהוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן, הֵינּוּ שְׁעוֹשֶׂה מַשָּׂא וּמִתֵּן עִם
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁמַגִּלָּה לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת דַּעְתּוֹ — לָמָּה בָּא אֶל
יְרִידָה זוֹ וּבִלְבוּל זֶה וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל
לוֹ, כִּי כִּיּוֹן שְׁאָדָם מִתְּוֹדָה עַל כָּל מֵה שְׁעָשָׂה, אֵינוֹ זוֹ מַשֵּׁם עַד
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ חָשׁוּבָה תְּפִלָּה יוֹתֵר
מִהַכֵּל. וְלְכֵן, יְדִידִי הַיָּקָר! אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא בְּרַח לָךְ עֲכָשׁוּ
בְּאִיזָה מָקוֹם מִיָּחָד, שְׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם בְּשָׂדֵה אוֹ בְּהָר, וְתִשְׁיַח
וְתִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבַבְךָ, עַל-כָּל-פָּנִים עֲשׂוּרִים דְּקוּת, וְתִבְקַשׁ
רַחֲמִים עָלֶיךָ, וְאִז תִּרְאֶה שְׁלֵא תִזוּן מַשֵּׁם, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לָךְ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלָל, רַק מְקַיֵּם אֶת כָּל
זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּדוֹלָה.

וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְהַתְּפַלֵּל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה,
מַעֲרִיב, בְּצַבּוּר דִּיקָא, אֲשֶׁר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכוֹת ל.):
לְעוֹלָם יִשְׁתַּף אֵינִישׁ נִפְשָׁה בְּהַדִּי צַבּוּרָא, וְאָמְרוּ (שָׁם ח.): אֵימַתִּי עֵת
רְצוֹן? בְּשַׁעֲהָ שֶׁהַצַּבּוּר מִתְּפַלְּלִין; וּבְזֶה שְׁמִתְּפַלְּלִים בְּצַבּוּר, נִמְחָלִים
לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו. וְאַל יִהְיֶה דְּבָר זֶה קַל בְּעֵינֶיךָ, כִּי חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

אָשֶׁר   כּא תּקסו   בּנַחַל   קפּא

אָמְרוּ (אֵיכָה רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן ח'): כָּל הַמִּתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר דּוֹמָה לְבְנֵי-אָדָם שֶׁעָשׂוּ עֵטְרָה לְמַלְךְ, בָּא אַחַר הַצְּבוּר מְעַשְׂיו גַּפְרִיטִים; הֵינּוּ בְּשָׂעָה שֶׁמִּתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר, הוּא גְבֹלֵעַ בְּתוֹךְ הַצְּבוּר, וְאֵין מְדַקְדָּקִים אַחַר מְעַשְׂיו, אֲבָל אִם מִתְפַּלֵּל בִּיחִידוּת, אָז מִתְחִילִים לְפָרֵט אֶת מְעַשְׂיו, וְדִינָיִם קָשִׁים בָּאִים עָלָיו, וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְאֹד מְאֹד (בְּרִכּוֹת ח.), וְאֵל תַּעֲבֹרוּ אַחֲרַי בֵּית-הַכְּנֶסֶת בְּשָׂעָה שֶׁהַצְּבוּר מִתְפַּלֵּלִים, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה תְּפִלָּה בְּצְבוּר, וְאִם הָיוּ בְנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מְעַלְתַּת תְּפִלָּה בְּצְבוּר, הָיוּ הוֹלְכִים כַּמָּה מִלִּין לְהִתְפַּלֵּל בְּצְבוּר, וְגַם בְּזָה כְּדָא לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲשָׁבוֹן, אֲשֶׁר אֵין לִי רַק הַיּוֹם הַזֶּה, עַל-כָּל-פָּנִים בַּיּוֹם הַזֶּה עָלִי לְהַכְנִס שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וּלְהִתְפַּלֵּל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֵרִיב, וְאָז גִּשְׁמָתוֹ גַּם-כֵּן תִּכְנַס בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, אֲשֶׁר לֹא בְּזָה, וְאֲשֶׁר לֹא בְּבֹא!

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלַּתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

מְרַב טְרַדוֹתַי הָעֵתְקֵתַי אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה לְעוֹד כַּמָּה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ.

כּא תּקסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֹּא, כ"ז טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר, וְתִשְׁתַּדְּלֵי שִׁיחָה תָּמִיד שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינְךָ לְבֵין בְּעַלְךָ, וְאַף שֶׁהַמְּצַב בְּבֵית מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, עִם

כָּל זֹאת זוֹ מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל — כְּשִׁזְזָהּ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְאִינוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכֹא בַתְּרָא קמ"ה): עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי טו, טו): "כָּל יָמַי עֲנִי רַעִים", זֶה שֵׁיִשׁ לוֹ אִשָּׁה רָעָה, "וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד" — זֶה שֵׁיִשׁ לוֹ אִשָּׁה טוֹבָה. וְעַלֶּיךָ לְדַעַת, כִּי כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת בְּטוֹב, הִיא יְכוּלָה לְהַפְּךָ אֶת בַּעֲלָהּ בְּקִלּוֹת, כִּי כְּשֶׁמְדַבְּרִים בְּעֲדֵינוֹת, וּמְבַקְשִׁים יָפֶה, אֲפֹלוֹ אִם אָבֵן הוּא נְמוּחַ, לֹא כֵן כְּשֶׁמִּתְחִילִים לָרִיב, אֲזַי נַעֲשִׂית אִשׁ בַּבַּיִת וְאוֹכְלֶתָן וְשׁוֹרְפֶתָן יַחַד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה יז): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ — אִשׁ אוֹכְלֶתָן; כִּי אֵצֶל הָאִישׁ יֵשׁ הַיּוֹד, וְאֵצֶל הָאִשָּׁה יֵשׁ הַהֲ"א, שְׁזָה שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בִי"ה הַיּוֹד צוּר עוֹלָמִים, הֵינּוּ שֶׁתְּקַדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִיר אֶת הָעוֹלָם הַבָּא וְהָעוֹלָם הַזֶּה עִם שֵׁם י"ה. וְזֶה סוּד אִישׁ וְאִשָּׁה שֵׁיִשׁ בֵּינֵיהֶם שֵׁם י"ה, וּבִרְגַע שְׁזָה יוֹצֵא, נִשְׁאָר אִשׁ אִשׁ, וְשׁוֹרְפִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, וְזֶה אָשֶׁר א"ש א"ש עוֹלָה תר"ב, הֵינּוּ לְשׁוֹן מְרִיבוֹת, שְׂרָבִים בֵּינֵיהֶם. וְלָכֵן רָאִי לְהִיּוֹת חֲכָמָה וּפְקַחִית, וְלִהְשַׁתְּדֵל שֶׁמִּצְדָּךְ יִהְיֶה תְּמִיד שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בַּבַּיִת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאִי אֶיךָ שֶׁתִּמְשֹׁךְ הַשְּׂכִינָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְתוֹכְלֵי לְהַשִּׁיג אֶת כָּל מַה שֶּׁאֵת רוֹצֶה. הֶעָקֵר לְדוֹן אֶת בְּעַלְךָ תְּמִיד לְכַף זְכוּת, וְלֹא לְדַחֵק עָלָיו, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תְּמוּרָה טז): אִשָּׁה, בִּינוֹן שְׂאִין לָהּ תְּבוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתָה — מִיָּד צוֹעֶקֶת; וְעַל-כֵּן בְּמָקוֹם לְצַעֵק וְלַעֲשׂוֹת מַחֲלָקֶת בַּבַּיִת, כְּדַאי לְבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שֶּׁאֵת צְרִיכָה, כִּי תִפְלַת הַנָּשִׁים מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׂמִים, וְרַבֵּנוּ ו"ל הַפְּלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת תִּפְלַת הַנָּשִׁים. וְעַל-כֵּן רָאִי לְהִיּוֹת חֲזָקָה מְאֹד בַּתְּפִלָּה, וְכָל מַה שֶּׁאֵת צְרִיכָה תְּבַקְשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרָט לְהַצְלִיחַת בְּעַלְךָ וְלִהְצַלִּיחַת הַיְלָדִים, כִּי סוּף כָּל סוּף זֶה הַבַּיִת שְׁלֹךְ, וְזֶה בְּעַלְךָ, וְזֶה הַיְלָדִים שְׁלֹךְ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן טו): אִין קִנְת רִוּחַ לְאִשָּׁה אֲלֹא בְּבֵית בְּעַלָּהּ; וְעַל-כֵּן תִּשְׁתַּדְּלֵי מְאֹד מְאֹד, שֶׁמִּצְדָּךְ יִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת וְהַבְּנָה הַדְּדִית, וּבְדוּרְכֵי נַעַם תִּפְעֲלֵי אֵצֶל בְּעַלְךָ כָּל מַה שֶּׁאֵת צְרִיכָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִי שְׂאֵנִי

מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוּךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי בְּחַיִּיךָ, וְיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בְּתוֹךְ
בֵּיתְכֶם, וְהִשְׁכִּינָה לָא תִסּוּר מִבֵּיתְכֶם תָּמִיד, וְיִהְיֶה לָכֶם כָּל טוֹב.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

מֵרֵב טְרוּדוֹתֵי הָעִתְקוֹתֵי אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה לְעוֹד כַּמָּה נָשִׁים.

כּא תּקסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בּא, כ"ז טֵבַת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתֵי אֶת מְכַתְּבֵךְ, וְהִנְנִי מְבָרֵךְ אוֹתְךָ בְּבִרְכַּת "מִזֵּל
טוֹב", יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּרְוּוּ רַב גַּחַת מְמַנָּה וּמְכַל יוֹצְאֵי
חֲלָצִיכֶם, וְיִהְיוּ קְדוֹשִׁים וְטַהוּרִים וְדוֹר יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, יְדוּעַ מַה שְּׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן מֵד),
בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם שֶׁל אָדָם הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, עֵינֵי שָׁם; וּבְמִדְרַשׁ רַבָּה
(שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן מ'): דִּרְךָ הַצְּדִיקִים לְשׁוֹם שָׁם לְבִנְיָהֶם לְעֶזְרַת
הַמְּאֲרָע, עֵינֵי שָׁם; וּבִסְפֹר 'נַעַם אֱלִימֶלֶךְ' (פְּרָשַׁת בְּמִדְבָר) מְבִיא,
כְּשֶׁנוֹתְנִים שָׁם עַל שֵׁם צְדִיק, בֵּן גִּשְׁפָּע עַל הַוָּלָד. וּמוֹבָא בְּסִפְרִים,
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַנֵּס בְּלֵב הַהוֹרִים אֶת הַשְּׁמוֹת, וְזֶה מְלַמֵּעַלָּה,
וְעַל-כֵּן אִם לֹא נִרְאָה לָךְ הַשֵּׁם הַזֶּה, הֲלֹא יְדוּעַ, שְׁלִרְבְּנוּ ז"ל הָיוּ
אַרְבַּע בְּנוֹת: אֲדָל, שָׂרָה, מְרִים, חַיָּה, וְהִנֵּה שָׁם אֲדָל הָיָה עַל שֵׁם
הַסְּבֵתָא שְׁלוֹ, בַּת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שְׂאֵמֶר שְׁלֵקַח אֶת
בַּתוֹ מִהַפְּסוּק: אִשׁ דִּית לִ'מו, וְשֵׁם שָׂרָה הָיָה עַל שֵׁם אִמוֹ שֶׁל
הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְעַל-כֵּן תְּבַחְרִי אֶחָד מִשְׁנֵי הַשְּׁמוֹת
הָאֵלוּ, כִּי לְבַתוֹ מְרִים לֹא הָיוּ יְלָדִים, לֹא עָלִינוּ, וּבַתוֹ חַיָּה הַשֵּׁם לֹא
הָיָה בְּרָצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְכִּי הַהֶכְרַחַת הָיָה לְקָרָא לָהּ אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה כִּיְדוּעַ
אַצְלָנוּ הַסְּפּוֹר, וְעַל-כֵּן תְּבַחְרִי אֶחָד מִשְׁנֵי הַשְּׁמוֹת — אוֹ אֲדָל אוֹ

קפד אֲשֶׁר כּא תְּקַסֵּחַ — כּא תְּקַסֵּט בְּנַחֵל

שָׁרָה, אוֹ עַל שֵׁם אַחַת מֵהָאִמָּהוֹת, אוֹ עַל שֵׁם אִמּוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא חֲנָה, וְהַטּוֹב בְּעֵינֵינוּ עָשִׂי.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ אוֹר וְזִיו בְּתוֹךְ הַשֵּׁם, שֶׁתִּתְּנוּ בְּאֶפֶן שֶׁתִּהְיֶה צְדָקְנִית, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בְּחַיֵּיכֶם.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכַּת מְזֵל טוֹב...

כּא תְּקַסֵּחַ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בּא, כ"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד נַחוּץ הַפְּרָסוּם, כֶּף נוֹכַל לְבַסּוֹף לְקַבֵּל אֲשׁוּר בְּנִיָּה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לִי בְּזַכּוּת חֲנָם לְבָנוֹת עוֹד מִכִּסְפֵי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ גָּדוֹל וְרַחֵב יָדַיִם, וְכֵן תִּלְמוּד-תּוֹרָה וּבֵית-סֵפֶר, בְּאֶפֶן שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ טוֹבוֹת מֵאַחֵרִים. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גָּדוֹל מְאֹד, וְאֶצְלוֹ הַכֹּל יְכוּל לְהִיּוֹת, כְּמֵאֲמַר הַתָּם הַקְּדוֹשׁ (עֵין סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט').

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה הַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲקַנְהָ שְׁמִסְרַת אֶת הַמִּכְתָּב ל... וּלְאִשְׁתּוֹ.

כּא תְּקַסֵּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בּא, כ"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְדַעֲתִי, אִם אַתָּה רוֹצֵה לִילֵךְ אֶל ... תַּעֲשֵׂה אֶת זֶה בְּהַקְּדָם הָאֶפְשָׁרִי, כִּי פֶן יִקְדָּמְנוּ הַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, וְחָבַל מְאֹד עַל זֶה, כִּי הוּא טְמֵאָה כְּזוֹ וְכוּ', וְיִפָּה שְׁעָה אַחַת קָדָם.

אַנְוָה שְׁתּוּכַל לַעֲשׂוֹת אֶת הַפְּרָסוּם מֵה שְׁיֹתֵר מֵהַר, מֵה בְּקָשׁר ... הָאֵם קָבַל אֶת הַמְּכַתְּבָה? הָאֵם הַתְּחִיל לַפְּעַל? הֲיֵה טוֹב שְׁתִּהְיֶה בְּקָשׁר עִם ... וּלְהַתּוֹדֵעַ חֲדָשׁוֹת בְּעֶסְקִינוּ, וְכֵן מֵה הִלְאָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הֵזֵן וּמִפְּרָגַס אֶת כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וּמְרַחֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, הוּא יְרַחֵם עָלַי, וְיִמְשִׁיךְ לִי יְשׁוּעָה גְּדוּלָה בְּתוֹךְ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. הַמְּצַפֶּה לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ...

כּא תּקע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בּא, כ"ז טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

הִנֵּה עֲכָשׁוּ יָצְאוּ מֵהַדְּפוּס עוֹד פַּעַם כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל: "לְקוּטִי-מוֹהַר"ן", "סִפְרוֹי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", "שִׁיחוֹת-הַר"ן", "חֵי-מוֹהַר"ן", "קְצוֹר-לְקוּטִי-מוֹהַר"ן", מִכָּל אֶחָד עֶשְׂרִים אֲלֶף, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹזְכָה לְהַפִּיעַם, כִּי זֶה חֵלְקִי מִכָּל עַמְּלִי, וְכָל זְמַן שְׁיִתֵּן לִי חַיִּים, אֲזִי אֲזַכֶּה לְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיעַ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא בְּחַנּוּם שְׁלָקַח עֲצָמוֹ הַסֵּמ"ך-מ"ם עָלַי כָּל-כָּף מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, כִּי זֶה לִי כְּשִׁלְשִׁים שָׁנָה, שֶׁהַדְּפֻסִּי אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים בְּעֶשְׂרוֹת אֲלֶפֶי עֲתָקִים, וְהַפְּצָתִי אוֹתָם בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וּכְבָר הַקְּמָתִי שֶׁלִּשָּׂה דוֹרוֹת מִדְּפִיִּסִים וּמִפִּיעִים, תְּהִלָּה לְאֵל, דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל נִכְנַס בְּעוֹלָם, וְזֶה מִמֶּשׁ גִּירָא בְּעִינָא דְּשִׁיטְנָא, וְהַסֵּמ"ך-מ"ם אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל אֵלוֹ שְׁעוֹסְקִים לְהַפִּיעַ אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הוּא שׁוֹנָא מְאֹד אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹבָא (עֵין סִפְרוֹי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז' מֵהַזְּכוּב וְעַכְבִּישׁ), אֵיךְ שֶׁעָשָׂה רַעַשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת קִדְּם שְׁיִרְדָּה נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אִם הַנְּשָׂמָה הַזֹּאת תִּרְדָּה, אֵינִן לִי כְּבָר מֵה לַעֲשׂוֹת וְכו'.

וְלִכֵּן כָּל מִי שְׁחוֹגֵר מִתְּנִיּוֹ לְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיעַ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,

הַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם לֹקַח עֲצָמוֹ עָלָיו לְשֹׁבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרִי, הֵן כְּסָפִית וְכוּ', הֵן בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ', וְהֵן שְׂיוּצָאִים לְחֵלֶק עָלָיו בֵּין מִבְּפָנִים וּבֵין מִבַּחוּץ וְכוּ', וְכִבֵּר אָמַר מוֹהַר"ף ז"ל, שֶׁהַמְחַלֵּקֵת מִבְּפָנִים כּוֹאֶבֶת לִי הִרְבֵּה יוֹתֵר מִהַמְחַלֵּקֵת מִבַּחוּץ וְכוּ'.

אָף מָה לַעֲשׂוֹת? זֶה הַסְּכּוּן בְּדָבָר, וְאָף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדֵעַ אֵת זֶה, עַד שֶׁלֹּא מִתְחִיל לְהִדְפִּיס אֵת סֵפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִכְרִטְיוֹת בְּכַמִּיּוֹת כָּל-כָּף גְּדוּלוֹת, וְלִהְפִּיץ בְּזִיל הַזּוּל, מִזֶּה הַסֵּמֶ"ךְ-מ"ם מִשְׁתַּגֵּעַ וּמִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמִי שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ וְכוּ', וְהַכֵּל מִחֲמַת קִנְאָה סְרוּחָה וְכוּ', הַמְתְּלַבְּשִׁים עֲצָמָם בְּמַצּוֹת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א').

רְצִיטִי מְאֹד שֶׁתְּבוֹא פֶה, וְנַעֲשֶׂה תְּכָנִית גְּדוּלָה, אִיךָ נִזְכָּה עֲכָשׁוּ לְהַפְיץ כָּל-כָּף הִרְבֵּה סְפָרִים, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּית שֶׁלֹּא יִהְיֶה שֵׁם "לְקוּטִי-מוֹהַר"ן", "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפָרֵי-הַמִּדּוֹת", כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל סְפָרוֹ "לְקוּטִי-מוֹהַר"ן", זֶה אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה, וְעוֹד תִּרְאֶה בְּיָמִים הַבָּאִים כְּמָה אֲנָשִׁים יְבוֹאוּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, רַבְּבוֹת רַבְּבוֹת וְכוּ', אָף שֶׁעֲכָשׁוּ לוֹעֲגִים מִמֶּנִּי, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי לִיצְנוּת וְכוּ', אֲבָל נִרְאֶה דָּבָר מִי יָקוּם, לִי אֵין שׁוֹם כְּנֻגָה אַחֲרֵת רַק לְגִלוֹת אֵת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁד"י.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקעא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֻצָח.

לְנֻכוֹן קַבְלֵתִי אֵת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָמַר הֶחָכֵם מִכָּל הָאָדָם (מְשָׁלִי כח, כ): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", כְּשִׁיְהוּדֵי חֲזַק עִם אֲמוּנָה, הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ הִרְבֵּה בְּרָכוֹת, מָה אָמַר לָךְ! בְּנֵי-אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מָה זֶה אֲמוּנָה, וְאֵל מָה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ עַל-יְדֵי אֲמוּנָה,

וּכְבֹר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן תקסד): אַמוּנָה זוֹ הַסְפִירָה הָאֲחֵרוֹנָה, בְּחִינַת מַלְכוּת דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם, אַבְל אִי-אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשׁוּם מַדְרָגָה, אֲלֵא עַל יְדֵהּ, כִּי הִרְךָ סְפִירַת הַמַּלְכוּת צְרִיכִים כָּל הַסְפִירוֹת לַעֲבֹר, הִינּוּ הַכֹּל זֶה אַמוּנָה, אֶפְלוּ שְׁיִלְמְדוּ אֶת כָּל הַלְמוּדִים הַכִּי עֲמָקִים, אִם אֵין מְקַשְׁרִים בֵּהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׁנֵה אֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וְכוּ', אַזִּי אֵין לוֹ עֲדִין כְּלוּם, וְזֶה דְגַמַּת חֲרוּזִים שְׁקוּרִין (פֵּעֵרִיל), אִם לֹא עוֹבֵר בֵּהֶם חוּט שְׁמַחְזִיק אוֹתָם יַחַד, אַזִּי הֵם גְּאָבְדִים וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן בְּכָל חֻכְמָה וְאֶפְלוּ בְּחֻכְמַת הַקְּבָלָה, אִם לֹא מַעֲבִירִים אֶת חוּט הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אַזִּי עֲדִין לֹא הִשִּׁיג כְּלוּם, וְלִכֵּן לֹא בְּחִנָּם שְׁרַבְנוּ ז"ל דְּבַר כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִשְׁבַּח הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן לג): אֲצַל הָעוֹלָם אַמוּנָה דְּבַר קָטָן, אַבְל אֲצַלִּי הָעֵקֶר הוּא אַמוּנָה, וְעֵקֶר הָאֲמוּנָה הוּא בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת רַק בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׁים מְאֲמִינוֹת וְכוּ'. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חֵלֶק ב', סימן ה'): הָעֵקֶר הוּא אַמוּנָה, וְצָרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ אִיפֹה אוֹחֵז בְּאֲמוּנָה, כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֻלָּאִים וְכוּ', שְׁעָקֶר הַסֶּבֶל שְׁלֵהֶם זֶה רַק בְּשִׁבִיל חֲסֵרוֹן אַמוּנָה.

עַל-כֵּן-פְּנִימִים רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁהָעֵקֶר הוּא אַמוּנָה, לְהֶאֱמִין שְׂאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכִשְׁבֵּר יִשְׂרָאֵל מִחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ תִקְרָף הָאֲמוּנָה הַזֹּה, שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת, וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, אַזִּי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ מִשְׁתַּנִּים לְגַמְרֵי לְטוֹבָה, וְהוּא מִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כְּמוֹ שֶׁמְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, וְכְמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חֵלֶק א', סימן סב); וּבְאֲמַת אִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ בִּיְדִיעָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שְׂאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ, וְעוֹמֵד עַל יָדוֹ וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתוֹ, וְדַאי הִיָּה מְקַפִּיד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ.

וְזֶה הַתַּעֲנוּג הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר שְׂאָדָם חֵי בְּתַחוּשָׁה כְּזוֹ, שְׂאֵין לוֹ אֶף אַחַד, רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, אֵינּוּ רוֹאֶה שׁוּם דְּבַר רַק אֱלֻקוֹת, וְכֵן אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ כְּלוּם רַק אֱלֻקוֹת, וְהִפֵּה שְׁלוֹ מְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֶף שֶׁהוּא צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם וְכוּ', בְּשִׁבִיל גְּשָׁמִיּוֹת עֲנִינּוֹ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת מְרַב דְּבַקוֹת בּוֹ יִתְבַּרְךָ, הוּא מְדַבֵּר אֶז רַק

עמו יתְּבַרֵךְ, וְאֵף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת וְכוּ', כִּי מִבְּחוּץ לֹא רוֹאִים עָלָיו שׁוֹם דְּבַר, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן קטז), אֲשֶׁר אֶת אִישׁ כָּשֶׁר אֵי-אֶפְשָׁר לְהַפִּיר כָּלֵל מִבְּחוּץ, כִּי הוּא נִדְמָה כְּכֹל אָדָם וְכוּ', אֲבָל הַפְּנִימִיּוֹת שְׁלוֹ זֶה עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר לֹא!

וְאֵל כֹּל זֶה אַתָּה יָכוֹל לְזַכּוֹת — אִם יִהְיֶה לָךְ שְׂכָל וְדַעַת וְכוּ', לְהַשְׁלִיךְ אֶת שְׂכָלְךָ וְדַעַתְךָ, וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ רַק עִם אַמוּנָה פְּשוּטָה, אֲזִי תִרְאֶה נְסִים נְגָלִים עַל כָּל שַׁעַל וְשַׁעַל, שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר לֹא שַׁעַרְתָּ בְּחַיֶּיךָ.

וְאֵל הַמְּדַרְגָּה הַזֹּאת רַבֵּנוּ ו"ל רוֹצֵה לְהַבְיָאֵנוּ. וְלִכֵּן רְאוּי לָנוּ לְהִתְמַיד בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לקוטי מוה"ר"ן", שְׂכָלוֹל מְכַל הַסּוּדוֹת וְרוּי דְרִזִּין שְׂרַק יֵשׁ, כִּי כָּל חֻכְמוֹת הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וְקַבְּלַת הָרֵאשׁוּנִים פְּלוּלִים בְּסִפְרֵי זֶה, לְמִי שִׁישׁ קִצַּת הַשְּׂגָה בְּרוּחַנִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֵף אֶחָד אֵינוֹ מְתַאָּר עֲצָמוֹ מֵהַ זֶה הַסִּפְרֵי הַקְדוּשׁ "לקוטי מוה"ר"ן", עַד שִׁישׁ שְׂאוּמְרִים, שְׂאִינָם רוֹאִים שֶׁם שׁוֹם דְּבַר וְשׁוֹם חֲדוּשִׁים וְכוּ', אֲבָל בְּאַמֶּת טָחוּ עֵינֵיהֶם מִרְאוֹת וְכוּ', כִּי צְרִיכִים זְכוֹת גְּדוּלָּה לְהַבִּין אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שִׁישׁ בְּתוֹךְ הַסִּפְרֵי "לקוטי מוה"ר"ן", כִּי זֶה עֲמַק עֲמַק מִי יִמְצְאוּנוּ, וּבַפְּרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (תִּי-מוֹהַר"ן, סימן שמז): אִם נִתְמַיד בְּסִפְרוֹ, נִזְכֶּה לְהַבִּין אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שִׁישׁ בְּתוֹךְ סִפְרוֹ, כִּי יֵשׁ בּוֹ פְּנִימִיּוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, מֵהַ שְׂלֵא נִרְאֶה מִבְּחוּץ כָּלֵל.

מֵה אִמַּר לָךְ! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, עַל "אֲשֶׁר בַּנְחַל" שֶׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעֲשֵׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא תקעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא, כ"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֵה שִׁפְתֵיכֶם, שָׁכַל אֶחָד מִסְתַּכֵּל עָלֶיךָ וְכוּ', לְדַעַתִּי, אַתָּה חַי בְּדַמְיוֹן גָּדוֹל, אַתָּה מִסְתַּכֵּל עַל אַחֵרִים, אֲזִי כֹלֵם מִסְתַּכֵּלִים עָלֶיךָ וְכוּ', רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת נֶאֱוָף, חֵלֶק ב', סִימָן יד): מִי שֶׁעוֹצֵם עֵינָיו, עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוֹל מִבְּיוֹנוֹת; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל הַזּוּלָּת, אֲזִי אֵינוֹ רוֹאֵה אִם הַזּוּלָּת מִסְתַּכֵּל עָלָיו וְכוּ'.

אָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ רַק לְהִסְתַּכֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ שִׁיִּצִיר בְּדַעַתוֹ אֵיךְ שָׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לִכְלֵ אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְאֲזוֹ בִּידֵיעָה זֶה כָּבֵר לֹא אֶכְפֵּת לוֹ מִשׁוֹם בְּרִיָּה וְכוּ', לֹא מְעַנֵּן אוֹתוֹ אִף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְעַל אָדָם כְּזֶה הַתְּכּוֹן רַבְּנוּ ו"ל בְּאִמְרוֹ (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו): כְּשֵׁיִשׁ בְּאָדָם אֲמַת, אֲזִי הוּא יְכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בֵּין אֶלֶף אֲנָשִׁים, וְזֶה לֹא מִפְּרִיעַ לוֹ, אֶלֶּא מִרְגִּישׁ כְּמוֹ שֶׁהוּא מִתְּפַלֵּל לְבַד בִּיחִידוֹת לְפָנָי וּלְפָנֵים וְכוּ', וְרַק זֶה נִקְרָא שְׁלֵמוֹת הָאֲמַת.

מֵה אִמַּר לָךְ! הַדְּמִיוֹן שֶׁל הָאָדָם הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וְלֹא בְּחִנָּם אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה): צָרִיךְ לְהוֹצִיא עֲצֻמוֹ מִן הַמְּדַמָּה וּלְכוּא אֵל הַשְּׁכָל, שָׁכַל זֶה שָׁכַל אֱלֻקִּי, לִידַע שָׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אֵין דְּבַר כְּזֶה שֶׁתְּהִיָּה מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֵלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלְהַפּוֹךְ זֶה לְעַמַּת זֶה שֶׁמַּעֲלִים וּמִסְתִּיר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ כֹחַ הַמְּדַמָּה שֶׁנִּכְנָס בְּאָדָם כְּמִין קֶלְפָה שֶׁמְסַבֶּכֶת אֶת הַפְּרִי, וּכְכֹל שֶׁהַקֶּלְפָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, אֲזִי הִיא מַעֲלֵמַת וּמִסְתַּרֶת אֶת הַפְּרִי וְכוּ', וְהַלְשׁוֹן שֶׁגוֹרָה בְּתַקּוּנֵי זֶהר, כִּי הַמַּחֵ יֵשׁ סְבִיבוֹ קֶלְפָה כְּמוֹ אֲגוּז, קֶלְפָה קָשָׁה עַד מְאֹד, וּצְרִיכִים

קצ אָשר כא תקעג בנחל

לשבר אַת הקלפה הקשה, עד שיגיע אַל הפרי שהוא המח, וְנָה
בחינת מחין דגדלות, שאָדָם מרגיש תמיד אַת אמתת מציאותו
יתברך, אָבל לזכות לְזֶה צריכים קדם לנקות עצמו לְגמרי מכל מיני
דמיונות וְחזיונות וכו', רק להדביק אַת מח מחשבתו, שְהיא לְבוש
לנשמתו, אליו יתברך, ואז כל החיים שלו כְּבָר חיים אחרים לְגמרי.

ולכן אני מבקש אותך, שתעשה כל מה שתעשה, אל תסתכל
על זולתך כָּלל, ואז לא תראה אַת מי שמסתכל אליך, אשרי מי
שמגיע אַל דבקות כְּזו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

כא תקעג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אַל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי אַת מכתבך.

בענין כל הבלבולים שעוברים עליך וכו', רבנו ז"ל אָמר
(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט): על-ידי שמרבים לדבר ולפֿטפֿט,
הדמים עולין אַל המחין ומלחיצים אותן, ועל-ידי-זה הוא נופל
וכו', ומזה בא חלי נופל, רחמנא לצלן, שהמחין נלחצין על-ידי
הדמים. ולכן צריכים להזהר לא להרבות בדבורים ופֿטפֿוטי הָבָל
ושל מה בכך, רק לדבר עמו יתברך שירות ותשבחות, וְנָה ימתיק
אַת הלחץ של המחין.

ראה ללמד אַת התורה הזו, ותאמר עליה התפלה מ"לקוטי-
תפלות", ויטיב לך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

כא תקעד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ז טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵי כָּל-כֶּף בְּדַעְתְּךָ וְכוּ', מִכָּל דְּבַר קֶטֶן
 אַתָּה נִשְׁבֵּר וְכוּ', זֶה בָּא, מִפְּנֵי שְׁעֲדִין לֹא נִכְנַס בְּךָ הַלְמוּד הָעֵמֶק
 שֶׁל רַבְּנּוֹ ז"ל, שֶׁגָּלָה לָנוּ יְסוֹד גְּדוֹל בִּיְהוּדוּת (לְקוּוֹטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב',
 סִימָן קיב): אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׁיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׁיִכּוּלִין לְתַקֵּן;
 הֲרִי בְּזֶה שְׁכוֹאֵב לָךְ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', סִימָן שִׁישׁ לָךְ
 מִצְפוּן, וְזֶה בָּא, שֶׁאַתָּה מֵאֲמִין עֲדִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַתָּה יוֹדֵעַ בִּידְעָה
 בְּרוּרָה שֶׁפְּגַמָּת וְכוּ', וְלִכֵּן דַּע לָךְ, שְׁעֲדִין אַתָּה יְכוּל לְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי
 הוּא יִתְבָּרֵךְ אָב הַרְחֻמָּן, וַיִּוֹדַע יִצְרָךְ וְכוּ'. וְלִכֵּן הֶעֱקֵר לְהֵיוֹת רַגִּיל
 לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָךְ בְּתַמִּימוּת
 גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ, וְשֵׁם בְּשֵׁמִים נַעֲשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל
 מִכָּל דְּבוּר וּמִכָּל שִׂיחָה שְׁאֵדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ אֶת לְבוֹ לְפָנָיו קוֹנוֹ.
 וְרַבְּנּוֹ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּוֹטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה), אֲשֶׁר מִכָּל דְּבוּר
 וְשִׂיחָה שְׁאֵדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ לְפָנָיו קוֹנוֹ, עוֹלִים מְזֶה שְׁעִשׂוּעִים
 גְּדוֹלִים כְּאֵלוֹ, שֶׁלֹּא עָלוּ שְׁעִשׂוּעִים כְּאֵלוֹ מִימוֹת עוֹלָם וְכוּ', כִּי כָּל
 נִשְׁמָה הִיא עֹנֵן אַחַר מֵהוּזוּלַת, וְלִכֵּן כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת
 וּבְגִשְׁמִיּוֹת, זֶה שׁוֹנֶה מֵהוּזוּלַת, וְלִכֵּן גַּם הַשִּׂיחָה וְהַתְּפִלָּה שְׁלוֹ, הוּא
 עֹנֵן אַחַר לְגַמְרִי, וְלִכֵּן אֲסוּר לְהַתְּבַלְּבֵל מֵהוּזוּלַת כְּלָל, רַק לִידַע שֶׁכָּל
 בַּר יִשְׂרָאֵל, הוּא עֹנֵן אַחַר לְגַמְרִי מִחֲבֵרוֹ, וְאָמַר רַבְּנּוֹ ז"ל
 (לְקוּוֹטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה מִה שְׂאִין
 בְּחֲבֵרוֹ, וְלֹא רַק מִה שְׂאִין בְּחֲבֵרוֹ, אֲלֵא חֲבֵרוֹ לֹא יְכוּל לַעֲשׂוֹת אֶת
 הַנִּקְדָּה שְׁלוֹ, כְּמֵאֲמָרָם (תַּעֲנִית כֹּא): לֹא מְצִית לְמַעֲבֵד כְּעַבְדָּא דְּאַבָּא
 אוּמְנָא, אֲפֵלוֹ אַבְיִי וְרַבָּא, שֶׁכָּל הַשֵּׁם מְלֵא מֵהֶם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם
 לֹא יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת נִקְדַּת אַבָּא אוּמְנָא, שֶׁהִיא רוּפָא גְּנִישִׁים וְכוּ',

קצב אָשר כא תקעה בנחל

וְלִכְּנֵן מַה יֵּשׁ לְקַנְאוֹת בְּהַזוּלָּת? ! וּמִחֲמַת שְׂבָנֵי-אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים דְּבַר זֶה, מִזֶּה נִתְּהַנֶּה שֵׁישׁ קַנְאוֹה וְשִׁנְאוֹה בְּעוֹלָם, שְׂפָל אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁהַזּוּלָּת יְכוּל לְקַחַת מַשֶּׁהוּ מִמֶּנּוּ וְכוּ', אוּ הַזּוּלָּת יְכוּל לְהַשְׁתַּלֵּט עָלָיו וְכוּ'.

וּבִאֲמַת הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל מְאֹד, כִּי כָּפִי שְׂאָדָם זוֹכֶה לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן הוּא שׁוֹכַח מֵאַחֲרָיִם וְכוּ', וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כָּלָל.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנִּים אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא תקעה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטְעָר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוּלָם, וְאֵל תִּפְּל בְּיִאוּשׁ, כִּי הֵיאוּשׁ גְּרוּעַ מֵהַכֹּל.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּנְיַח בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין בְּשֵׁרוֹת, כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים (מְנַחוֹת מ.ד.), וּמֵאֵן דִּיְהִיב חַיִּי — יְהִיב מְזוּנֵי, וַיִּשְׁפִּיעַ לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁפַּע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד, וְתִצָּא מִצְרוּתֶיךָ.

גַּא וְנָא רְאֵה לְשִׁים מְזוּזוֹת עַל פֶּתַח בֵּיתְךָ, כִּי מוֹבָא בְּתַקּוּנֵי זֶהר

אָשֶׁר   כּא תּקעוּ — כּא תּקעוּ   בּנַחֵל   קצג

(תּקוּן תּשי"ע), שְׁמִזּוּזוֹת הֵן אוֹתוֹת נְזֻמּוֹת, אֶפּוֹא שֵׁשׁ מְזוּזָה — שֵׁשׁ
בּוֹרַח הַמְּנוֹת. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִזְהַר בְּמַצּוֹת מְזוּזָה, וְתִנָּצֵל מִכָּל רָע.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקעוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעַ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְגָּיִם שְׁבַע עוֹלָם, וְתִשְׁמַר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עָלֶיךָ, כִּי כָּל הַבְּרַכּוֹת בָּאוֹת לְאֲדָם בְּזִכּוֹת שְׁמִירַת
שַׁבָּת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהִזְהַר בְּמַצּוֹת שַׁבָּת,
שְׁעַל-יְדֵי-נָה תָּבוֹא לוֹ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשָׂיו בְּכָל שַׁשֶּׁת יְמֵי
הַחֹל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ, וְתִבְשֹׂר לִי תָּמִיד בְּשׁוּרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאַחַח לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקעוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

קצד אָשר כא תקעה בנחל

לדעתי, לא כדאי להיות שתף רק עצמאיים, כי השתפות אינה בריאה, ויכולה להביא למחלקת ולקרע במשפחה.

נא ונא לבדק את התפלין ואת מזוזות הבית אם הן כשרות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתזכו להיות עצמאיים, ולצאת לגור בעיר גדולה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו עם ילדיכם, ויהיה לכם הרבה נחת מהם, ויאיר לכם המזל תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תקעה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא, כ"ח טבת ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תיראי משום דבר, כי בעלך ... גרו יאיר, יחזר בתשובה, ועוד מעט כל העסק יתפורר לגמרי, וממילא תנצלי מכל היסורי תפת שעוברים עליך ועליו, כי גם הוא סובל שם, כי זה כמו מחלה מדבקת וכו' וכו', ברגע שנכנסים לשם, לא יכולים לצאת, ועל-כן אני מבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שפקרוב מאד יתפורר כל העסק, וממילא בעלך יחזר לעצמו. ועל-כן תצאו אל דינה יותר רחבה ויותר טובה, ותצליחו בדרךכם, ויהיה לכם הרבה נחת מהילדים.

נא ונא ראי להמשיך להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, כי אין לנו

אֲשֶׁר   כּא תּקעט   בּנחל   קצה

בְּזֶה הָעוֹלָם רַק תְּפִלָּה, וְהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וּבִכְרֵט תְּפִלַּת הַנְּשִׁים מְאֹד מְאֹד מְקַבֵּלַת בְּשָׁמַיִם, וְעַל-כֵּן רְאֵי לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאִז תֵּרְאֵי נְסִים נִגְלִים שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵל תְּפִלֵי בְּיָאוֹשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאֵת מְדַבֵּרַת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעַמָּד, וְאֵינוֹ נִשְׁפָּר כָּלֵל!

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּחַיִּיךָ, וְתִמְיֵד תְּבַשְׂרֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְיִהְיֶה לָךְ טוֹב בְּחַיִּים.

רְאֵי לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְכֶם.

רְאוּ לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הֵם רַק כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת עַל הַדָּלֶת.

נָא וְנָא רְאוּ לְשָׁמֵר שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ, וְאִז הַשֶּׁבֶת תִּשְׁמָר עֲלֵיכֶם, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שֶׁבֶת כְּהַלְכָתָהּ, תִּזְכּוּ כְּלַכֶּם לְמַצֵּא אֶת הַזּוּג שְׁלַכֶם, כִּי שֶׁבֶת הִיא בֵּת זוּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל (פְּסִיקְטָא רַבְתֵּי כַג), וְעַל-כֵּן בְּזֶה שֶׁתִּשְׁמְרוּ שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ, תִּזְכּוּ לְהִתְחַתֵּן מִה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שְׂאֵנִי

בַּנְחַל

כא תקפ

אָשֶׁר

קצו

מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ דְרָפְכֶם תָּמִיד, וְלֹא יִחְסַר לָכֶם שׁוֹם דְּבָר.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקפ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שְׁאֵת עֲדִין צְעִירָה מְאֹד מְאֹד, וְתַעֲזֹבִי אֶת הַשְּׁטִיּוֹת, כִּי חָבַל לָךְ לְבַלּוֹת אֶת הַשָּׁנִים הַכִּי טוֹבוֹת בְּשְׁטִיּוֹת, וּמְכַל שֶׁכֵּן לְהַסְתַּבֵּךְ עִם חֲבֵרָה לֹא טוֹבָה, וְלִכֵּן אֵי־עֲצָךְ, אִם אֵת יְכוּלָה לְהַחֲלִיף בֵּית־סֵפֶר — מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, וְהִיא טוֹב מְאֹד, אִם אֵת יְכוּלָה לְלַמַּד תַּחֲוִים אֲחֵיוֹת, וְזֶה יָבִיא לָךְ עֶשֶׂר וְאַשֶּׁר, וְגַם פְּרֻנְסָה לְעֵתִיד.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר, תִּשְׁמְרִי מְאֹד מְאֹד עַל כְּבוֹד עֲצֻמְךָ, וְאַל תַּעֲשִׂי שְׁטִיּוֹת.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי בְּחַיִּיךָ, וְתִבְשְׂרֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

רְאֵי לְהִיּוֹת בְּקֶשֶׁר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקפּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

רְאִי לְהַדְלִיק לְכַבוֹד שְׁבַת-קֹדֶשׁ אַרְבָּעַת גֵּרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, וּבַעֲת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת תִּבְקָשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מֵתְפַלֵּלַת בְּעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֵּלַת וּמְרַצָּה בַשָּׁמַיִם.

רְאִי לְשָׁמֹר מְאֹד עַל טְהָרַת הַמְּשַׁפְּחָה, וּבִזְכוּת זֶה תִּכְנָסִי לְהַרְיוֹן, וְתוֹלִידֵי בֶן בְּרִיא.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמֵתְפַלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּרַכָּךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקפּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם אֶל ... תּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

לְדַעֲתִי, בֶּן זוּגָךְ קָרוֹב מְאֹד מְאֹד אֵלֶיךָ, רַק תִּגִּידֵי בֶּן, וּכְבָר תִּתְחַתְּנֵי.

אוֹדוֹת הַמַּצָּב בְּאַרְצָן יִשְׂרָאֵל, בְּיָדַי מֵר מְאֹד, כִּי מְשָׁלִימִים עֲכָשׁוּ עִם קְלַפַּת עֵשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, אֲבָל זֶה לֹא יוֹעִיל לָהֶם כָּלֵל, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל יַעֲבֹר עַל זֶה.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְגָּיִם שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

נָא וְנָא תִּחְזִיקִי מֵעַמָּד, וְאֵל תִּפְלִי בְּיָאוּשׁ, וּכְפִי שְׂאֵת תִּתְנַהֲגִי
עִם הַמְשַׁפְּחָה — בֵּן תִּתְנַהֲגִי אִתָּךְ, וְאֵת צְרִיכָה לְהִיּוֹת לְאוֹת וּלְמוֹפֵת
לְכָל הַמְשַׁפְּחָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחִי בְּחַיִּיךָ, וְתִזְכְּנִי לְהַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי
רַבְּנוֹ וְ"ל בֵּין כָּל מַכְרִיד.

אֵת יְכוּלָה לְקַבֵּל אֶת הַסְּפָרִים דְּרַךְ תִּבְּת דְּאֵר הַמוֹבָאֵת לְמִטָּה.
הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקפּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלִתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַבֵּן שְׁלֹךְ חֵי וּבְרִיא, אֵל תִּדְאַגִּי, הוּא עוֹד יְבוֹא לְאַרְץ, אֲנִי
בְּטוֹחַ שֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ אוֹתָךְ, וּמַאֲיִזוֹ סָבָה נִפְסַק הַקָּשֶׁר בֵּינֵיכֶם וְכו'.

רְאֵי לְהִדְלִיק בְּכָל יוֹם גֵּר לְכָבוֹד הַתְּנָא רַבִּי מְאִיר בַּעַל הַנֶּס,
וְתִבְקְשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתֹאמְרוּ כַּמָּה פְּעָמִים "אֵלֶּהָ דְּמְאִיר עֲנִי",
"אֵלֶּהָ דְּמְאִיר עֲנִי" וְכו', וְתִבְקְשִׁי בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֹךְ, שֶׁהַבֵּן יִתְקַשֵּׁר
אֵלֶיךָ, וְאִזּוֹ תִּרְאֵי נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּבַשְׂרֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְתִמְצָאֵי אֶת
הַבֵּן שְׁלֹךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תקפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וְכֵן לְבִדֵּק אֶת כָּל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ, כִּי רַב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן אֵין לוֹ תְּפִלִּין כְּשֵׁרִים.

רְאֵה לְלַקֵּת בְּסִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה עִם אֲשֶׁתְּךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּכְעַס בְּכָלֵל עַל אֲשֶׁתְּךָ, אֲלֵא תִלְךָ אֶתְּךָ בְּסִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם הִיא תִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, רַק שְׁתַּהֲיֶה סְבִלָן.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁאֲשֶׁתְּךָ תִּדְּלִיק שְׂבָעָה גֵּרוֹת לְכַבּוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וּבַעֲת הַדְּלָקָת הַגֵּרוֹת תִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שֶׁהִיא צָרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בַּעֲת הַדְּלָקָת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם.

טוֹב מְאֹד לְשַׁפֵּךְ מְלַח בְּפֶתַח הַבַּיִת שֶׁל הָאִמָּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹם רוּחֹת וּמִזִּיקִים וְשָׂדִים לֹא יוּכְלוּ לַגֵּעַ בָּהּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ בְּרִכְּךָ, וּתְבַשֵּׂר לִי תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקפּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת הַבְּחוּר, תַּכְתְּבִי לִי יוֹתֵר פְּרָטִים.

נָא וְנָא תִשְׁמְרֵי עַל כְּבוֹד עֲצָמֶיךָ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתִּלְמְדִי אִיזוֹ אֲמָנוֹת לְעֵתִיד שְׁלָךְ, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם אַתָּה יְכוּלָה לְלַמֵּד לְהִיּוֹת אַחוּת.

אֵין שׁוֹם דְּבָר לְהִתְחַתֵּן עִם אֲשֶׁכְּנִי, אֲדַרְבֶּה הֵם יְכַבְּדוּ אוֹתָךְ מְאֹד.

אֲנִי מְקַוֶּה שְׁתַּכְתְּבִי יוֹתֵר פְּרָטִים מִהַבְּחוּר.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחֵי בְּחַיֶּיךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקפוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְשִׁמּוֹר שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וּבְזִכּוֹת שְׁמִירַת שַׁבַּת, תִּזְכִּי לְמַצֵּא אֶת בֶּן זִוְגֶךָ, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא בֵּית זִוְגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל (פְּסִיקְטָא רַבְּתֵי כג).

אל תהיי בַּרְרָנִית, אֵלָא הַשְׁדוּף הָרָאוּן שִׁיִּצִיעוּ לָךְ — תַּתְחַתְּנִי לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שִׁיְהִי לָךְ חַיִּים נְעִימִים וּשְׂמֵחִים.

רְאֵי לְקִיּוֹם מְצוֹת בְּקוֹר חוֹלִים עַל-כָּל-פְּנִיּוֹת פְּעֻמִּים בְּחֹדֶשׁ לְלַכֵּת לְבַתֵּי חוֹלִים וּלְבַקֵּר חוֹלִים, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם וּלְעוֹדְדָם וּלְשַׂמְחָם, וּבְזָכוֹת הַמְצוּהָ הַזֹּאת, תִּהְיֶה לָךְ שְׂמֵחַת הַחַיִּים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקפּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְתַבְרוּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמֵאֵד מְאֵד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעְרֶךָ הַקָּשָׁה.

לְדַעֲתִי, תִּשְׁאַרִי בְּרָאוּן לְצִיּוֹן, וְאֵל תַּחֲלִיפֵי אֶת הַמְּקוֹם.

רְאֵי לְהַדְלִיק לְכַבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ חֲמֻשָּׁה גְּרוֹת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים, וְעַל הַצְּלַחַת הָעֵתִיד שֶׁלָּךְ.

רְאֵי לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמֶךָ, וְאֵל תַּפְּלִי בְּדַעֲתֶךָ בְּשׁוּם פְּנִיּוֹת וְאִפְּן, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְפַל בְּדַעֲתֶךָ, וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי מְנַסִּים אֶת כָּל אֶחָד בְּנִסְיוֹנוֹת אַחֲרִים, וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בְּרִי-יִשְׂרָאֵל — כְּשִׁזְזוּכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמֶּד.

נָא וְנָא תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם, שִׁתְהַיָּה בְּבֵית שְׂמֵחָה, וְתִשְׂמַחֵי אֶת הַיְלָדִים, וְשִׁתְהַיָּה לָךְ סְבָלָנוֹת אֲלֵיהֶם, וְתִסְבִּירֵי לָהֶם תַּמִּיד שִׁיְהִיָּה טוֹב, וְאַף שֶׁלָּךְ מֵר בְּחַיִּים, וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שֶׁעוֹבֵר וְכו', עִם כָּל זֹאת הַיְלָדִים מְסַתְּפָלִים עָלֶיךָ, וְעַל-כֵּן אֶת תַּעֲשִׂי אֶת שֶׁלָּךְ לְדַבֵּר אִתָּם בְּוַדָּאוֹת, וְיִהְיֶה טוֹב, וְתִתְּנִי לָהֶם הַרְגָּשָׁה טוֹבָה,

ואל תעשי בקרת עליהם, אלא תכניסי בהם בטחון עצמי, ועל-ידי-
זה תצליחי לגדל את הילדים בקלות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך, שתצאי מכל הצרות, ותזכי כבר להושע
בישועת עולמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תקפח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא, כ"ח טבת ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לבדק את מזוזות ביתך אם הן כשרות, ואם לא חסרה על
איזו דלת מזוזה.

הבעל שיבדק את התפלין שלו.

נא ונא ראי לקים בשלמות מצות כבוד אב, וזכות המצוה הזו
תגן עליך, ותתברכו בכל הברכות הכתובות בתורה.

נא ונא ראי לכבד את בעלך, ובזכות זה תבוא לכם ברכה
והצלחה בכל מעשה ידיכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך שתצליחי, ותבשרי לי תמיד בשורות
משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּא תּקפּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת הַיְתַשְׁנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשֹׁמֵר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאִזּוּ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְתִדַּע, כִּי כָּל
הַבְּרָכוֹת הַבָּאוֹת לְאָדָם, הֵן בְּזִכּוֹת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְעַל־כֵּן אִם
תִּשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וְזֶה
בְּרוּר.

רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, וְכֹל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין —
זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵם מֵד.), וְכִיּוֹן שְׁיֵשׁ לוֹ חַיִּים, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן
לוֹ פְּרִנְסָה, כִּי מֵאֵן דִּי־הֵיב חַיִּי — יְהִיב פְּרִנְסָה.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת הַיְתַשְׁנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הֵיךְ טוֹב מְאֹד, שְׁתַּבְּדָּקִי אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּפֶתַח בֵּיתְכֶם.

כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ זֶה רַק מַעֲצָבִים, שְׁכּוֹאֵב לְךָ עַל פְּטִירַת
הָאָבָא, וְזָכְרוֹנוֹ לְבְּרָכָה, וְזוֹ תּוֹפְעָה נוֹרְמָלִית, וְעַל־כֵּן אֵין לְךָ מָה
לְדַאֵג, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, אֵין לְךָ שׁוֹם דְּבָר, וְאִתָּ בְּרִיאָה.

רְאֵי לֹא לְהִיּוֹת בְּרַרְנִית, אֲלֹא הַשְׁדוּף הָרֵאשׁוֹן שְׁיִצִּיעוּ לְךָ, תַּקְחִי
וְתַתְּחִנִּי לְשֵׁם שָׁמַיִם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי בְּחַיִּיךָ, וּתְבַשְׂרֵי לִי תָמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּא תְּקַצֵּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ח טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי ... גְרוּ יֵאִיר. לְנִכּוֹן קִבְלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבִדֵּק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ, וְכֵן תְּבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ. טוֹב מְאֹד שְׁאֲשַׁתְּךָ תִּדְלִיק לְכַבוֹד שְׁבֵת-קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה גְרוֹת, וְלֵהוֹסִיף שְׁנֵי גְרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אֶז מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ כָּל מֵה שְׁאַתֶּם צְרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיִּיכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּא תְּקַצֵּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ח טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְרוּ יֵאִיר. לְנִכּוֹן קִבְלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדֵּל צְעָרֵי מִצְעָרְךָ הַקָּשָׁה — אִי-אֶפְשֶׁר לְתָאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל.

עם כּל זאָת עֲלִיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי עֵקֶר מַעֲלַת וּגְדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל — כְּשִׁמְתַחֲזֵק בְּכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאִינוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְאֵף שִׁסּוּרֶיךָ הֵם יִסּוּרֵי תַפְתּוֹ, עִם כָּל זֹאת תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם לְחַיּוֹת עִם הַמְצִיאוֹת, וְתִשְׁלִים עִם זֶה, וְאִזּוּ יִתְהַפְּכוּ לָךְ כָּל הַחַיִּים לְגַן-עֵדֶן, כִּי מִי יוֹדֵעַ שֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתָךְ, וּמֵה אֶתָּה צָרִיךְ לְתַקֵּן וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשִׁמְחָה וּלְשִׁמְחָה אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד סֹבְלָן גְּדוֹל עַל כָּל הַבָּא עָלֶיךָ, וְאֵל תִּהְיֶה בְּכַעַס כָּלֵל, וְאִזּוּ תִרְגְּשֵׁשׁ נַעַם וְעִרְבוּת בְּחַיֶּיךָ, וְכֻלָּם יִכְבְּדוּ אוֹתָךְ.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּבְּדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ, וְכֵן תַּבְּדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךָ, וְתַנִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמֶךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, עַל אֵף מַצְבֶּךָ הַקָּשָׁה, וְסוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה יְשׁוּעָה, שְׁתִּהְיֶה תָמִיד בְּמַצַּב-רוּחַ טוֹב, וְכֻלָּם יִכְבְּדוּ אוֹתָךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּקצג.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, אֵף מֵרַב טְרִדוֹתִי לֹא הָיָה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבֶךָ תַּכְּף־וּמְיָד כְּרַצוֹנְךָ.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּחַ הוּא, וְתָמִיד תִּחַשְׁבֵּב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאוֹדוֹת יְחוּדִים, טוֹב מְאֹד שְׁתַּעֲמִיק בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן,

חֵלֶק א', סִימָן ב' מִהֲנוֹקְבָא דְפִרְדֵּשְׁקָא, שְׁהֵם הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַד' עוֹלָמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְתִּי בְּפִרוּשֵׁי "שְׁפַת הַנַּחֵל", וְעוֹד יֵשׁ בְּזֶה לַמּוֹדִים עֲמֻקִּים, שְׁלֹא נִמְסַר אֲלָא מִפֶּה לְאַזְנִי, וְעוֹד יֵצֵא לָנוּ לְדַבֵּר מִזֶּה.

כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְזַכֵּךְ אֶת מַחוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ, אִזּוֹ יִכּוֹל לַעֲלוֹת מֵעוֹלָם אֶל עוֹלָם, כְּמוֹבָא בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמַת, סִימָן א', עֵין שָׁם.

טוֹב מְאֹד שֶׁתַּתְּחִיל לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי הַרַמ"ק, וְתַתְּחִיל בְּסִפְרֵי אֱלִימָה, וְאַחַר־כֵּן ה'פִּרְדֵּס רִמּוֹנִים', וְכֵן תִּלְמַד בְּשַׁעַר הַיְחוד וְהָאֱמוּנָה מִהַרְבֵּה הַקְדוּשׁ ר' אֶהְרֹן מִסְטְרַאשְׁעֶלֶע, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ לְהַכְנִיס בְּפִרְדֵּס הַחֻקָּה.

אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֻלְקָנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁיֵשׁ לָנוּ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וּמֵה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַעֲקֵר רַק לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲבָל טוֹב לְלַמֵּד גַּם בְּסִפְרֵים אֲחֵרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְרַחֵב יְדִיעַתוֹ בְּכָל־לִיּוֹת וּבְכָרְטִיּוֹת.

אוֹדוֹת עֲצָתְךָ בְּעֵינֵי הַפְּצָה וְכו', תִּאֲמִין לִי, שֶׁאֲנִיחֵנוּ מִגִּיעִים בְּכָל מְקוֹם בְּעוֹלָם בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא, וּבְיִדְאֵי יֵשׁ מְקוֹמוֹת בּוֹדְדִים כְּמוֹ הַהָרִים בְּהוֹדוֹ וְכו', אֲנִיחֵנוּ לֹא מִגִּיעִים שָׁם, אֲבָל מוֹצְאִים אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם, וְאֲנִיחֵנוּ מוֹסְרִים אֶת נַפְשֵׁנוּ, פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, שֶׁדַּבֵּר רַבְּנוּ ו"ל יִלְךְ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּצְלִיחַ דְּרַכְּנוּ תָמִיד.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי, כִּי נִפְשֵׁי קַשׁוּרָה בְּנִפְשָׁךְ, כִּי יֵשׁ לָךְ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַשְּׁגָה עֲמָקָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תִקְצֵד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! כָּל הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל הוּא עֵמֶק עֵמֶק מִי
יִמְצְאוּנוּ, תְּמִימוֹת עֲמֻקָּה בְּגִלּוֹי אֱלֻקוֹת, עַד שְׁאֵפְלוּ הֵכִי רְחוֹק יְכוּל
גַּם-כֵּן לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה
לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ יִפְתָּחוּ לוֹ שְׁעֵרֵי הַמַּחִינָן, וְיִזְכָּה
לְהַתְעַנֵּג בְּנַעַם זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

כְּדֵי לְהַשִּׁיג אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, נָא לִפְנוֹת אֶל "קֶרֶן הַדְּפָסָה
וְהַפָּצָה לְסִפְרֵי חִסְדוֹת בְּרִסְלָב" בְּבִנְי בְּרֻק, וְשֵׁם תִּקְבַּל אֶת כָּל
הַסִּפְרִים מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְתַחֲיָה אֶת עֲצֻמָּךְ עִמָּהֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תִקְצֵה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, כ"ח טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשֹׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת שְׁלֶךְ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַתְּפִלוֹת עוֹשׂוֹת
פְּעֻלוֹת גְּדוּלוֹת, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לְאֲשֶׁתְּךָ עַל זֶה, כָּל מַה שֶׁהִבְנַת מִבֵּין

השורות וכו', זה עדין כלום מכל מה שאני סובל. והנראה, שהסמ"ך-מ"ם עזב את כל העולם, ומוציא כל החצים בי וכו', אף שקבר עברו עלי בחיי משברים וגלים עד אין שעור כל ימי חיי, אבל לא כמו שעובר עכשו, אני בטוח שמשהו נורא פעלתי וכו', אחרת זה לא יתכן שיקרה וכו'.

בענין נסיעתי, השבוע לא נראה, כי אני צריך לשלם חובות, אבל הרגע שהיה אצלי ברור בדיוק מתי אני מגיע, אתקשר אל ...

אודות הפצה — אין למעלה מזה, כי עומד להתרחש בעולם בכלל ובארץ ישראל בפרט ועזוע נורא, כי בזה שחתמו עם מלכות רומי הנאתיקן שלום, והאפיפיור, ימח שמו וזכרו, צריך לבוא לארץ ישראל, זה הסכם של שמד, כי יתירו ביד חפשית את המסיון להסתובב בארץ ישראל, רחמנא לצלן, וברגע שיש פפירות ואפיקורסות, ממילא יתגבר יותר הנאוף, מליונים יהודים יצפו בתקשרת את כל המהלך של הטמא וכו', הצלמים ובתי עבודה זרה שיבקש, ויתנו הסברים, רחמנא לצלן, וימשיכו אליהם את הנער בארץ ישראל, ומי מדבר אם עוד יעשו שלום עם ישמעאל, רחמנא לצלן, אילו הריגות ושפיכות דמים יהיה (היה לא תהיה), על-כל-פנים רואים שקלפות עשו וישמעאל רוצים להתגבר ולהתפשט עכשו ביותר על גשמות ישראל, ועקר התרופה היא דיקא הקנטרסים האלו והספרים החדשים, אשר מי שיהגה בהם, ישאר באמונה פשוטה, ואני מאד מאד מתפחד, שגייע זמן שלא יוכלו להחזיק עצמם באמונה פשוטה, רק מי שיתמיד בספרים החדשים, ועל-כן לא בחנם עכשו אני ללעג ולקלס וכו', ויש עלי מחלקת, והסמ"ך-מ"ם, ימח שמו וזכרו, עושה את שלו, ונשפך דמי כמים וכו', ובביתי יש חרבן נורא, רחמנא לצלן וכו', הפל לפל, כי רק זה יהיה הבית מנוס לכלל ישראל, והלואי שלא אהיה צודק... בודאי בשכונות החרדיות, זה לא נוגע (אם כי גם בעקיפין גם הם צריכים לרחמים רבים), אבל בין פשוטי העם המפזרים בכל חלקי ארץ ישראל, עליהם הרחמנות גדולה מאד מאד, כי אין מי שיביין

את הדור הזה, ואין לאף אחד את השפה אליהם, ועל-כן ענין הפצה היא עכשו צו השעה ופקוח נפש ממש, ועל-כן אשרי ואשרי מי שיש לו חלק בכל זה, וטוב שתפיצו בין החרדים את הספרים המכרכים, וכן בין החילים קנטרסים השיכים אליהם, ולא להתבייש מאף אחד, אדרבה לצאת בלח גדול.

המצפה לראותך בקרוב...

כא תקצו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא, כ"ח טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ותקף-ומיד טפלתי עם ... ודברתי עמו מאד קשות, שאני נותן לו עוד פעם אחת אפשרות, ואחרת אני מוציא מבית-המדרש לגמרי.

מה אמר לך! כנראה שאנחנו פועלים דברים עליונים עם ההדפסה והפצת מעינות החכמה חוצה, כי אחרת לא היה עובר עלי כל-כף הרבה צרות, כי כפי הנראה השלום הזה בין קלפת ישמעאל וכן השלום בין קלפת עשו, תגרם צרות רבות לעם ישראל, רחמנא לצלן. כי בזה שהאפיפיור, ימח שמו וזכרו, יבוא לארץ ישראל (היה לא תהיה), יגרם שמד, רחמנא לצלן, לרבות נשמות. ואין עצה אחרת רק להפיץ מה שיותר קנטרסים המגלים את הקדוש-ברוך-הוא, ותהלה לאל, אחינו בני ישראל צמאים לדבר השם, ובשביל זה עובר עלי עכשו כל-כף הרבה מאד.

מי שאמר לעולמו די, יאמר לצרותי די.

המצפה לשמע ממך...

כא תקצז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא, כ"ח טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הרב ... גרו יאיר.

מאד מאד אבקש אותך, יען שנוצר מצב מאד מאד לא נעים, שיש וכוחים ומחלקת בין ... לבין ... וכפי הטענות והמענות שלהם יכולים לתקן, אף פשוט אני צריך להשאיר כאן לעוד שבוע בערך לשלם חובות, פי אצלי כסף של זולתי הוא כחמץ בפסח, רחמנא לצלן, ואיני יכול לעשות דבר כזה, ולכן אם אפשר שאתה ... תכניסו עצמכם בזה, פי פשוט ... תחיה, רוצה להתפטר מבית הספר, וברגע שתתפטר, הכל יתפורר בלי שום ספק — כל התלמוד-תורה וכל הבית-ספר, ועל-כן תעשו זאת למעני ולמענכם, למנע ממנה על-כל-פנים עד שאני בא, ואז אישר הכל.

לדעתי, תקח הצעת מחיר בשביל התלמוד-תורה.

אודות ... דברתי עמו היום מאד חריף, ונתתי לו עוד פעם אחת אפשרות, ואם יעשה עוד פעם רעש, נוציא אותו מחוץ לכתלי בית-המדרש.

ומי שאמר לעולמו די — יאמר לצרותי די.

המצפה לשמע ממך...

כא תקצח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בא, כ"ח טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

פה תקבל רשימה חדשה, וכך זה ישאר, אני שולח עם ... את הקנטרסים, וכן את השיחות להגהה, והשאיר אביא עמי בקרוב.

רק חזק ואמץ מאד ומאד ותמשיך, ואני מאד מאד מתפלל איך אתה מראה דברים נוראים כאלו, ואני עכשו מדבר עם ר' ... גרו יאיר, ומפליא מעשיך איך אתה יכול להראות ספרים כאלו, ממש פאר ויפי כזה, שלא נתן לתאר, בשעה שמוציאי לאור גדולים, המדפיסים טורים ושלחן ערוך ושפ"ם וחמשים וכו', פושטים רחמנא לצלן, לא עלינו, את הרגל, והקדוש-ברוך-הוא עוזר לך בזכות כזו ממש להפליא, אשריך ואשרי חלקך, יהיה חלקי בחלקך לעולמי עד ולנצח נצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לאשתך, שתעבר את הלדה בקלות.

כּא תּקצט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הנקר לי מאד מאד, ר' ... גרו יאיר ויזרח.

הנה נוסע מפאן היום הבחור ... ושלחתי עמו עבורך חמש-מאות דולר לחשבון העופות.

הוא ישבות בשבת ביבנאל, כי הוא צריך לעשות לנו עבודה בתלמוד-תורה ובבית-ספר לצלם את התלמידים וכן את התלמידות והבית-הפנסת וכו', אם אפשר לאכסנו על שבת, מה טוב ומה נעים, או למצא עבורו איזה מקום לינה ואכילה רק על שבת, ואם אפשר לכבדו, זו זכות גדולה, כי הוא נכד הרב הקדוש מרופשיץ זי"ע בן אחר בן ממש, ורחמנות גדולה עליו.

אקווה שהכל מסתדר עמך, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתוכל כבר להכנס בדירה החדשה שלך בסימן טוב ובמזל טוב, ותעשה הרבה שמחות בדירה זו.

ריב אֲשֶׁר כּא תר — כּא תרא בּנחל

הַעֲקֹר רְאָה לְחֹזֵק עֲצָמֶךָ, וּכְפִי הַנְּסִים נִגְלִים שְׁעוֹשֶׂה לְךָ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רְאוּי לְךָ לַתֵּן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה אֵלָיו, כִּי אֵין
בְּעַל הַנֶּס מְכִיר בְּנֶסוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי
מִתְּפַלֵּל, שְׁתַּצְלִיחַ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד אֲנִי צָרִיךְ לְדַעַת אֶת שֵׁם הַכֶּלֶה, כִּי דִבַּרְתִּי עִם כַּמָּה פְּעִילִים
שְׁעוֹסָקִים בְּצָרְכֵי חֶתֶן וְכֶלֶה, אֲךֹ הֵם צָרִיכִים הַמְּלָצָה מִמּוֹנֵי, וְעַל-כֵּן
נִחוּץ שֵׁם הַכֶּלֶה כְּדֵי שְׁאוּכַל לְהִתְרַיֵּם, וְכֵן הַתְּאָרִיךְ שֶׁל הַחֲתָנָה.

שְׁלַחְתִּי לְךָ עַל-יְדֵי בַּחּוֹר שְׁיִגִיעַ מְחַר בְּעָרֵב — סְדִינִים חֲדָשִׁים.

רַק חֹזֵק וְאַמֶּץ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת סֶבֶלָן וְלֹא לְכַעַס, אֲזוּ תַצְלִיחַ
דְּרָבְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמִמֶּשׁ אֶתְּה מְחִינֵי, כִּי נִפְשֵׁי מְרָה
לִי מְאֹד מֵה שְׁקוּרָה בְּכֹל פֶּעַם דְּבָרִים חֲדָשִׁים בְּקִהְלָה שְׁלָנוּ בִּבְנֵי אֵל.

אודות שאלתך במדרש (וארא פְּרָשָׁה ז', סימן ד'): כָּשֶׁם שְׁקֵלוֹסוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָה לוֹ מִגֶּן-עֵדֶן מִפִּי הַצְּדִיקִים, כִּף עוֹלָה מִגִּיהֵנוּם מִפִּי הַרְשָׁעִים, הַדָּבָר הַזֶּה מוּבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, כְּשֶׁרָשַׁע אֶחָד יֵשׁ לוֹ מִפְּלֵה גְדוּלָה, אִזּוּ כָּל הַרְשָׁעִים מְהַרְהֵרִים בְּתִשׁוּבָה, נִמְצָא שְׁאֵפְלוּ מִגִּיהֵנוּם עוֹלָה קְלוּס וְשִׁבַּח לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַרְשָׁע מְרָשַׁע תְּהִיָּה לוֹ כְּבָר מִפְּלֵה בְּאִפְּן שְׁכָל הַעֲיָרָה יִכְנָסוּ בָּהֶם הַרְהוּרֵי תִשׁוּבָה, וְנִמְצָא גַם מִהִגִּיהֵנוּם הַזֶּה יַעֲלֶה קְלוּס לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא...

ובענין המדרש השני (שאחר זה) ועתידה גן-עֵדֶן להיות צועקת ואומרת: תן לי צדיקים, אין לי עסק ברשעים וכו', ועתידה גיהנום להיות צועקת ואומרת: אין לי עסק בצדיקים, ולמי אני מבקשת לרשעים וכו', הפרוש הוא פשוט על-פי דברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), שהגיהנום והגן-עֵדֶן הם זה העולם, וכן מובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיט): עולם הזה אין, רק או גן-עֵדֶן או גיהנום, עין שם; הינו כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּשִׁכְיִנַּת עֲזוֹ יְתִבְרָךְ, אִזּוּ מְרַגֵּשׁ עֲרֻבוֹת נַעֲיִמוֹת הַגֶּן-עֵדֶן, לֹא-כֵן אִם מְפָרִיד עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יְתִבְרָךְ, אִזּוּ סוּבַל גִּיהֵנוּם מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְזֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יְתִבְרָךְ, אִם הֵם רַק דְּבוּקִים בּוֹ יְתִבְרָךְ, אִף שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם יִסּוּרֵי תַפֶּת, יִסּוּרִים נוֹרָאִים, עִם כָּל זֹאת הֵם בְּטָלִים לְגַבֵּי עַצְמֵיּוֹת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִשְׁפַּע עֲלֵיהֶם אוֹר וְשִׁפְעַ זִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יְתִבְרָךְ, וּמְחַדְּשִׁים חַדוּשֵׁי תוֹרָה, וּמְיַחֲדִים יְחוּדִים עֲלִיוֹנִים, וְעַל-כֵּן הַגֶּן-עֵדֶן צוֹעֵק: תן לי עוד צדיקים, איני חפץ ברשעים שאינם רוצים לדבק עצמם בו יְתִבְרָךְ, וְכֵן לְהַפּוּף, רְשָׁעִים שְׁעָקְרוּ עַצְמָם מִמֶּנּוּ יְתִבְרָךְ, וְאִשׁ הַגִּיהֵנוּם בּוֹעֲרַת בָּהֶם, הַגִּיהֵנוּם צוֹעֵק: איני חפץ בצדיקים, אין להם מקום אצלי; הינו בְּרַחוּ יוֹתֵר אֵלָיו יְתִבְרָךְ, אִף שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם מִמֶּשׁ יִסּוּרֵי תַפֶּת יִסּוּרֵי גִיהֵנוּם, לְמִי אֲנִי צָרִיךְ, לְרָשָׁעִים שְׁאִינִם חֲפָצִים לְבָרַח אֵלָיו יְתִבְרָךְ. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזָרְנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמוֹ לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה.

היום נסע מכאן הבחור ... ושלחתי עמו בעבור החלות והיין סך מאתים דולר בצרוף קעות, וכן מכתבים שתחלק לאנשי

ריד אָשר כא תרב — כא תרג בַּנְחַל

שְׁלוֹמְנוּ, וְחִבְלֵהּ מְאֹד מְאֹד נְחוּצָה עֲבוּר ... תְּדַאֵג שְׁיִגִיעַ אֵלָיו
עַל-יָדַי ... או ... שְׁנוּסְעִים אֵל ...

אֲנִי מְקַוֶּה שְׁנוּכַל לְהִכְנִיס כְּבֹר אֶת הַפְּרָסוּם, לְמַעַן שְׁנוּכַל לְבַנּוֹת
בְּנֵינָנוּ עֲדֵי עַד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי וְכו', אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, כִּי כָּךְ אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע:
"סִגְלָה לְרִשְׁעִים — לֹא לִפְחַד מֵהֵם", וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמט): עֵקֶר גְּבוּרַת הַגְּבוּר הוּא לֵב חֲזָק; וְזוֹ הִיְתָה
גְּבוּרַת שְׁמִשׁוֹן, שְׁנִחָה עֲלֵיו רוּחַ הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִשָּׁם עָשָׂה אֶת כָּל
גְּבוּרוֹתָיו, וְעַל-כֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם הָעֶקֶר הוּא לֵב אֲמִיץ וְלֹא לִפְחַד כָּלֵל,
וְאִם תִּצְטָרֵךְ עוֹרֵף-דִּין תִּקַּח עוֹרֵף-דִּין וְכו', אֲבָל לֹא לִפְחַד כָּלֵל מֵאֵף
אֶחָד, רַק לְהַדְבִּיק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יוֹרִיד מִמֶּךָ כָּל הַפְּחָדִים.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא תרג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּמָה שְׁפַתְכֶם בְּעֵינַי מַה שְּׂאֲמָרוּ (עֲקָצִין פָּרָק ג'): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ

בְּן לֹוִי, עֲתִיד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁ"י עוֹלְמוֹת וְכוּ'.

הִנֵּה אֲמַרְתִּי מָה הַחֲשׁבוֹן שֶׁל שׁ"י עוֹלְמוֹת? אֵלָא יֵשׁ תְּרִי"ג מְצוּוֹת וְשִׁבַע מְצוּוֹת דְּרַבְּנָן, בְּיַחַד זֶה שֶׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים, וְשִׁכַר מְצוּוֹת בְּהֵאֵי עֲלָמָא לִיפָא, אָבֵל אִם אָדָם שָׂמַח עִם הַמְצוּוֹת, אֲזִי מְקַבֵּל אֶת הַשִּׁכָּר עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, אָבֵל רַק חֲצִי שִׁכָּר, בְּבַחֲיִנַת (אֶסְתֵּר ה'): "עַד חֲצִי הַמְּלָךְ הוֹלֵךְ עִם כֶּתֶ"ר, שְׂזֵה שֶׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים, וְחֲצִי הַמְּלָכוֹת זֶה שׁ"י, וְהִנֵּה הָעוֹלָם הֵבֵא זֶה בַּחֲיִנַת אִי"ן, וְעוֹלָם הַזֶּה בַּחֲיִנַת י"ש, וְצָרִיכִים לְחַבֵּר תָּמִיד אֶת י"ש וְכֵן אִי"ן, וּבְיַחַד זֶה שׁ"ע (עִם הַכּוֹלָל), שְׂזֵה שׁ"ע נְהוּרִין, אֲשֶׁרֵי עֵין רְאָתָה אֶל מָה יְכוּלִים לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר בְּמִקּוֹם שְׁצָרִיכִים לְהֶאָרִיף.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כּא תרד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ, וְשׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם שֶׁלֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

אִתָּה צָרִיף לְדַעַת, שְׂבֻזָּה הָעוֹלָם מְכַרְחִים כָּל יוֹם וְכָל שָׁעָה הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה, כְּפִי רַבּוּי הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שְׁעוֹבְרַת עַל כָּל אָדָם, אִיף שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם מִתְגַּנֶּה בּוֹ לְהַחֲלִישׁוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ וְכוּ', לְהִרְחִיקוֹ וּלְנַתְּקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, לְשִׂמְחַ עֲצָמוֹ בְּמָה שֶׁרַק יוּכַל, וְהַעֲקָר לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׂמַח וְכוּ', וְכֵן יְבוֹא בְּאַמֶּת לְשִׂמְחָה אֲמִתִּית, כִּי הַעֲקָר הוּא פְּנִים שְׂמִחוֹת, אֲנַפִּין נְהוּרִין, אֲשֶׁר רַבּוּ ו"ל מְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק (שְׁמוֹת

כ, ג): "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", הינו שלא תשא אלהים אחרים, עבודה זרה, עצבות על פניך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג), כי הפנים של האדם זה כל אדם, ובפניו יכולים להפירו ואת פנימיותו, ולכן הזהירנו רבנו ו"ל מאד מאד לילך תמיד עם אנפין נהורין, פנים שמחים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנג), ועל-ידי-זה יכולים לראות פני הצדיק בפניו.

ראה רק להיות תמיד בשמחה, ותכריח עצמך להיות בשמחה, ותרגיל עצמך לדבר הרבה עמו ותברך בשפת האם שלך בתמימות ובפשיטות, ותבקש רחמים על עצמך, וזה ישמר אותך מכל רע. ואין אתה יכול לתאר ולשער מעלת האדם שמרבה לדבר עמו ותברך. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ק), שכל הצדיקים לא הגיעו למדרגתם, אלא על-ידי תפלה והתבודדות, וכן אמר והתפאר רבנו ו"ל על עצמו (עין שיחות-הר"ן, סימן רנד), שהעקר שהגיע אל מדרגתו הנה רק על-ידי בחינת "פראסטיק", הינו שדבר הרבה עמו ותברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואמר בסוף ימיו, אם הנה יודע בנעוריו מה שיודע היום אל מה יכולים להגיע על-ידי תפלה והתבודדות, לא הנה מסגף עצמו כל-כך בתעניות וסגופים וכו'.

ולכן אשרי מי שחזק בעבודה הקדושה הזו של שיחה בינו לבין קונו, וצריך שיהיה יקר בעיניו כל דבור ודבור שמדבר לפניו ותברך, וכך ירבה בדבורים במשך כל היום. ומה טוב ומה נעים, אם אדם מתפלל ומדבר על-פי סדר אל"ף-בי"ת, שאז יהיו לו הרבה דבורים מה לדבר עמו ותברך במשך כל היום.

נא ונא התמד בלמוד משניות, כי אין טוב מזה, כי משנ"ה אותיות משנ"ה, הינו שמשנה את האדם ואת טבעו, וכן משנ"ה אותיות נשמ"ה, שעל-ידי רבוי דבורים וחוזה ושנון משניות, יזכך ויצחצח את נשמתו לגמרי.

וכן טוב מאד לחזור הרבה "לקוטי-מוהר"ן", עד שיהיה שגור על פיו, כי רבנו ו"ל מאד רצה שנתמיד בספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", ואמר (ת"י-מוהר"ן, סימן שמו), שעכשו שיצא לעולם, אני

חֲפִץ שְׁיִלְמְדוּ אוֹתוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי הוּא מְלֵא מוֹסֵר וְהִתְעוֹרְרוֹת לְהַשִּׁים. וְאָמַר (שם), שֶׁהַלְמוּד בְּסִפְרוֹ "לְקוּטֵי-מוֹהַר" זֶהוּ אֶתְחַלְתָּא דְגֵאֲלָה. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁמִּתְמִיד בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, מְקַרֵּב אֶת הַגֵּאֲלָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּרֵה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... נִרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי! הֵן אֵמֶת שְׂכוֹאֵב לָךְ מֵה שְׁאֲמְרוּ הַרוֹפְאִים וְכוּ', וְגַלּוֹ אֶצְלֶךָ, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, מִחֲלָה וְכוּ'. קִדְּם עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רוֹפֵא אֲסוּר לוֹ לִיָּאֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, רְאִיתִי כְּכֹר בְּמוֹ עֵינַי, שְׂרוּפֵא אָמַר לְמִשְׁשֵׁהוּ שֶׁהִגִּיעַ קִצּוֹ וְכוּ', וְהִיָּתָה לוֹ אַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְהַרוֹפֵא נִפְטַר לְפָנָיו וְכוּ'.

וְלִכֵּן אֵל תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפְּסָן, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יָאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהִתְיָאֵשׁ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נג, סִימָן יד): יָפָה תְּפִלַּת הַחוֹלָה לְעֶצְמוֹ. וְלִכֵּן אֶתָּה צְרִיף לְהַרְגִיל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁפְתֵי הָאֵם שְׁלָךְ, שֶׁזֶה נִקְרָא אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל "הַתְּבוּדוֹת", הֵינּוּ לְקַבֵּעַ מְקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְלִשְׁפָף שִׁיחַ וְתִפְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשֶׁךָ, וְתִרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה, כִּי מֵה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת — שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינּוּ יָכוֹל לְפַעֵל.

וְהִנֵּה שְׁמַעְתִּי דְּבַר פֶּלֶא, שְׂאֶחָד הַרַבָּנִים בְּאִירוּפָּה, הַרוֹפְאִים גַּלּוֹ אֶצְלוֹ אֶת הַמִּחְלָה הַמְּמַאֲרַת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְנִסַּע לְהַתִּיעֵץ עִם הַגָּאוֹן הַסְּטִיפְלַעַר זי"ע, וְאָמַר לוֹ הַגָּאוֹן: הִנֵּה אֲנִינּוּ אוֹמְרִים בְּכָל בִּקְרָה

"בקור חולים, הכנסת פלה, ולגית המת", רואים מזה שבין "בקור חולים" לבין "הלגית המת" כתוב "הכנסת פלה", ולכן תקבל על עצמך לעסק במצות "הכנסת פלה", וישמר אותך הקדוש-ברוך-הוא מכל רע, וכן עשה, ועסק בהצנע לכת במצות הכנסת פלה, וזכה שנתארך לו בשנות חיים, ואת הספור הזה שמעתי מתוך המשפחה וכו'.

תבין דבר מתוך דבר.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

כא תרו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמץ מאד לא להשבר מכל מה שעובר עליך.

אתה צריך להבין, אשר לכל אחד יש לו את הנסיונות שלו וכו', כי את כל אחד מנסים באפן אחר וכו', ולכן צריכים להחזיק מעמד, ולא להשבר משום דבר שבעולם, וזה הלמוד העמק של רבנו ו"ל, להתחזק, ולהתחזק, וככל שאדם מתחזק, בזה נמדדת גדלותו, ומוהרנ"ת ו"ל אמר פעם באמצע דרשה שדרש לפני אנשי שלומנו בזו הלשון: "למה זכה רבי שמעון בן יוחאי להיות מה שהיה? מפני שהיתה לו מדה זו בהתחזקות. ולמה זכה האריז"ל להיות מה שהיה? מפני שהיתה לו מדה זו בהתחזקות. ולמה היה הבעל-שם-טוב הקדוש מה שהיה? מפני שהיתה לו מדה זו בהתחזקות. ולמה היה רבנו ו"ל מה שהיה? מפני שהיתה לו מדה זו בהתחזקות. וסיום: ולמה זכיתי למה שזכיתי? כי יש לי מדה זו בהתחזקות. והכלל הוא, שעל כל הצדיקים הגדולים והמפלגים מאד מאד, עבר מה שעבר וכו' וכו', אשר אי-אפשר לתאר ולשער

כָּלֵל, אָבֵל זָכוּ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק מֵעַמָּד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד נְסִינּוֹת קָשִׁים וּמְרִים — זֶה מֵעַצְמוֹ וְכוּ', וְזֶה מֵאִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְזֶה מִיִּלְדּוֹ וְכוּ', וְזֶה מִפְּרִנְסָתוֹ וְכוּ', וְזֶה מִהִבְרִיאוֹת וְכוּ', וְזֶה מִמְתַּנַּגְדִּים אַרוּרִים וְכוּ', וּמִמָּשׁ לֹא הָיָה צְדִיק אֶחָד בְּעוֹלָם, שְׁלֹא קָם עָלָיו אַרוּר טָמֵא וְצָעַר אוֹתוֹ, כִּי הַצְּדִיקִים הֵם דְּבוּקִים תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם, וּמִן הַשְּׂמִים מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם, שְׁלֹא יִפְּלוּ לְנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא רַבָּא וְכוּ', וְעַל-כֵּן מֵעַמִּידִים עֲלֵיהֶם אִיזוּ רְשָׁעִים אַרוּרִים, חוֹטְאִים וּמְחַטִּיאִים אֶת הַרְבִּים, נִחְשָׁים וְעַקְרָבִים וְכוּ' וְכוּ', וְנוֹשְׁכִים אֶת הַצְּדִיק הַזֶּה, שְׂזָכָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּדִי שְׁלֹא יִכָּנַס בּוֹ אֶפְלוֹ שְׂמִיךְ דְּשְׂמִיךְ שֶׁל גְּאוּנָה וַיִּשׁוּת וְכוּ', וְאִם הַצְּדִיק מִחֻזֵּק מֵעַמָּד, עַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה בְּדַבְּרוֹת וּבִיחֻדוּדִים וְכוּ', וּכְכֹל שְׂמִיחֻזֵּק מֵעַמָּד יוֹתֵר וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן עוֹלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת.

וְלָכֵן רְאֵה לְחֻזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מַחִיר, וּבְשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לֹא תִשָּׁבֵר וְכוּ', הָעֵקֶר הַרְגֵל עֲצָמְךָ לְלַמֵּד וּלְעֵיץ בְּקַבְעוֹת בְּסִפְרֵי הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הַחֹפֵץ חַיִּים ז"ל, כְּדִי שְׁלֹא תִכָּשֵׁל בְּעוֹן לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, שְׂזֵה עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, בְּנִי-אָדָם חוֹשְׁבִים מֵה כָּבֵד יִהְיֶה כְּשֶׁאֲסַפֵּר אֵיזָה סִפּוּר לְשׁוֹן-הָרַע עֲסִיסִי עַל זֶה אוֹ עַל זֶה וְכוּ', וְכֹלֵם יִצְחָקוּ וְכוּ', אָבֵל שׁוֹכְחִים אֲשֶׁר דָּבָר זֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ מֵעֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיוֹת, וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ מִשְׁלִי, פְּרָשָׁה ו'): קָשָׁה לְשׁוֹן-הָרַע יוֹתֵר מֵעֲבוּדָה זָרָה וּגְלוּי עֲרִיוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים (עֵין עֲרִכִין טו'); וְלָכֵן אֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ דְּבָר זֶה, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַגִּיעַ לְאִיזוֹ מְדַרְגָּה שֶׁל הַתְּחַזְּקוֹת וְכוּ', אֲזַי שְׂמֵר מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא יַעֲלֶה עַל שְׂפָתֶיךָ שׁוּם דְּבוּר לְשׁוֹן-הָרַע אוֹ רְכִילוֹת וְכוּ', הַדְּבִק עֲצָמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל הָרֵאשׁ שְׁלֶךְ צְרִיף לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא. וְרְאֵה לְהִתְחַזֵּק מֵעַמָּד מְכַל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִז אֵל רַב טוֹב הַצָּפוֹן תִּזְכָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא תרוז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְחַזְקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כְּפִי כָל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִין לְנוּ שְׁיִוֵר אֶלָּא הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשִׁין ל.): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּרֵאתִי יֵצֵר הָרַע, בְּרֵאתִי תוֹרָה תְּבַלִּין כְּנֻגְדָה; וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, כִּי דָף גְּמָרָא בְיוֹם זֶה חֵיוֹת לְהַנְפֹּשׁ, וְאֲשָׁרִי מִי שְׁחֻזַק בְּלַמוּד דָּף גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, שְׁזָה יִשְׁמַר אוֹתוֹ מִכָּל רַע, וַיִּמְשִׁיף עָלָיו אֶת הָאֲרַבְעָה מְלָאכֵי הַשְּׁמִירָה, שְׁהֵם רֵאשֵׁי תְבוֹת גְּמ'ר'א' — ג'בְּרִיאֵל, מ'יכָאֵל, ר'פָּאֵל, א'וֹרִיאֵל, וְאֶפְלוֹ רַק בְּגֵרְסָא לְגֵרַס אֶת הַדָּף, זֶה יִתֵּן לָךְ סְפוּק נִפְשֵׁי מְאֹד, וְאֶפְלוֹ לְלַמֵּד בְּלִי הַבְּנָה, זֶה יַעֲזוֹר לָךְ, וְכֵן בַּחֵג וּבַחֵל הַמוֹעֵד תִּהְיֶה חֻזַק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי חֻבַּל עַל כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי לַמוּד דָּף גְּמָרָא, שְׁזָה שְׁמִירָה לְאָדָם, וּמְדַבֵּיק אוֹתוֹ אֶל הָאוֹר אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְאִי-אֶפְשָׁר לְתַאֲר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַזְכוּת שֶׁל אָדָם שְׁגוֹרַס וְלוּמַד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, שְׁאָז מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ צָלָם אֶלְקִים, וְלִכֵּן תִּהְיֶה חֻזַק מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּו — לְלַמֵּד דָּף גְּמָרָא אֶפְלוֹ בְּגֵרְסָא, כִּי כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עִבּוּדָה זָרָה יט.): לְעוֹלָם לִיגְרִיס אִינִישׁ וְאִף-עַל-גַּב דְּמִשְׁכַּח, וְאִף-עַל-גַּב דְּלֵא יַדַע מֵאִי קָאָמַר, שְׁנֶאָמַר (תְּהֵלִים קיט, כ): "גְּרָסָה נִפְשֵׁי לְתַאֲבָה", וּמּוּבָא בַּזֶּהֱר (קְדוּשִׁים פה): וּמֵאֵן דְּתִיאוּבְתִיָּה לְמַלְעֵי בְּאוּרִיתָא [וּמִי שֵׁישׁ לוֹ רְצוֹן לְלַמֵּד תּוֹרָה], וְלֵא אֲשַׁכַּח מֵאֵן דִּיּוֹלִיף לָהּ [וְלֵא מוּצָא מִי שְׁיִלְמַד אוֹתוֹ], וְהוּא בְּרַחֲמֵימוּתָא דְּאוּרִיתָא לְעֵי בָּהּ [וְהוּא מְרַב אַהֲבָה לוּמַד תּוֹרָה], וּמְגַמְגֵם בָּהּ בְּגַמְגוּמָא דְּלֵא יַדַע [וּמְגַמְגֵם

בַּלְמוּד וְאִינוּ מִבֵּין מַה שְּׁלֹמֵד], כָּל מְלָה וּמְלָה סֻלְקָא [כָּל מִלָּה וּמְלָה עוֹלִית לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם], וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי בַּהֲהִיא מְלָה [וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁמַח עִם הַמַּלְאָכִים שֶׁהוּא גּוֹרֵם], וְקַבִּיל לָהּ וְנִטַּע לָהּ סַחְרֵינֶיהָ דִּיהוּא נַחְלָא [וּמְקַבֵּל אוֹתָם מַלְאָכִים, וְנוֹטַע מִזֶּה אֵילָנוֹת סָבִיב עַל גַּחַל הָעֲלִיּוֹן], וְאַתְעֵבִידוּ מֵאֵלִין מֵאֵלִין אֵילָנִין רַבְרַבִּין, וְאַקְרוּן עַרְבֵי גַחַל [וְנִנְעָשִׂים מֵאֵלוֹ הַמַּלְאָכִים שְׁמַגְמָגִם בַּתּוֹרָה, אֲפֹלוּ שֶׁהוּא לֹא מִבֵּין — אֵילָנוֹת גְּדוֹלִים, וְנִקְרְאִים עַרְבֵי גַחַל]. מִכָּל זֶה רוֹאִים אֶת מַעְלַת הָאָדָם שְׁזוֹכָה אֲפֹלוּ לְגַמְגָם בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת חֻזְקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, וְזֶה יִצִּיל אוֹתְךָ מִכָּל רַע. וְאֵנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, שֶׁתַּצִּיחַ אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרֵּט.

אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, כִּי לְמוּד דָּף הַיּוֹמִי, אֵינוֹ קָשׁוּר לְשׁוּם מַפְלָגָה וּלְשׁוּם פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל הֶבְל, וְאֲנָשֵׁי שְׁלֹמֵנוּ בְּפוֹלְגָנִיהָ, כֻּלָּם לְמַדּוּ בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְהֵרַב הַחֲסִיד ר' יִצְחָק בְּרִיִּיטֶער ז"ל אָמַר, שְׂרַבְנוּ ז"ל גָּתָן מִתְנַה לְהַגְאֹן רַבִּי מֵאִיר שְׁפִירָא זצ"ל אֶת הַרְעִיּוֹן הַזֶּה, לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן אֶת הַש"ס, כִּי הוּא מְסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר אֲנָשֵׁי שְׁלֹמֵנוּ בְּעַרְי פּוֹלְגָנִיהָ, בְּשַׁעַה שְׁלֹא יִכְלוּ לְנַסֵּעַ לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל, וְלִכְן מְסַר אֶת מַבְנֵה הַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ בְּלוּבְלִין לְאֲנָשֵׁי שְׁלֹמֵנוּ לְהַקְבוּץ הַקְדוּשׁ שְׁלֵנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמָה גַם שֶׁהוּא הַצְטָרֵף וְהַתְפַּלֵּל עִם אֲנָשֵׁי שְׁלֹמֵנוּ כָּל הַתְּפִלוֹת, וְזֶה הָיָה קְדוּשׁ הַשֵּׁם נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְאֵף שֶׁהִיָּתָה לוֹ הַתְּנַגְדוֹת גְּדוֹלָה לְמָה הוּא מוֹסֵר אֶת זֶה לְאֲנָשֵׁי שְׁלֹמֵנוּ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא לֹא הִסְתַּפֵּל עַל שׁוּם דְּבָר וְכוּ' וְכוּ', וְלִכְן קָבֵל אֶת הַמִּתְנַה הַזֶּה מִרַבְנוּ ז"ל, וְהָיָה כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלֹמֵנוּ בְּפוֹלְגָנִיהָ לּוֹמְדִים בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וּמִי יִתֵּן, שְׁגַם כָּאֵן בְּיַבְנָאֵל יִתְחִילוּ לְלַמֵּד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי שֶׁל הַיּוֹם הַזֶּה; וְלִכְן אֵל תְּהִיָּה בְטָלָן, תִּתְחִיל גַּם אַתָּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְגִבּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁשׁוּם דְּבַר וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ וְכוּ', בְּרִגְעַ שְׁאַחַד רוֹצֵה לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, דַּע לְךָ שְׁנֵה שְׁלִיחַ הַסֵּמ"ף-מ"ם יִמַּח שְׁמוֹ, וְלִכֵּן אֵל תֵּאבְּהָ וְאֵל תִּשְׁמַע לְאַף אֶחָד בְּעוֹלָם שְׁרוּצָה לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, יִהְיֶה מִי שְׁיִהְיֶה. וְכִמּוֹ שְׁאַמַּר רַבְּנוּ וַיֵּלֶךְ לְאֶחָד שְׁבֵא מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְאַמַּר לוֹ מוֹסֵר וְכוּ' וְכוּ', עֲנֵה וְאַמַּר לוֹ רַבְּנוּ וַיֵּלֶךְ: חֲשַׁבְתִּי שְׁאַתֶּם רוֹצִים לְחַזֵּק אוֹתִי וְכוּ', וְעַכְשָׁו אַתֶּם מְשַׁבְּרִים אוֹתִי וְכוּ' — לְכוּ, לְכוּ (עֵינַי חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן צא), וְזֶה לְמוֹד עִמָּךְ עִמָּךְ בְּהַתְחַזְּקוֹת, אֶפְלוּי אֶחָד יָבֹא מִן הַשָּׁמַיִם וְרוֹצֵה לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, תֵּאמַר לוֹ: לֵךְ, לֵךְ וְכוּ'. הַכֵּלֶל, שְׁאַסוּר לְהַשְׁבִּיר מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, יִהְיֶה מִי שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה מִה שְׁיִהְיֶה וְכוּ', אֶסוּר לְהַשְׁבִּיר בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן, וְאַף שְׁהַנְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֶסוּר לְהַשְׁבִּיר בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן, רַק לְבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אֵמַר לְךָ! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח עַל שְׁזַכִּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וַיֵּלֶךְ, שְׁמִלְמַד אוֹתָנוּ לְמוֹדִים עִמָּקִים כְּאֵלוֹ בְּדִבְקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, כִּי כָּל דִּבְקוֹת שְׁהָאָדָם זוֹכֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, אָדָם שְׁנִמְצָא כְּאֵן בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, מְדוּר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', מְלֵא הַסִּתְרוֹת וְכוּ', וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֵינּוּ נִמְשָׁךְ אַחֲרֵי הַתְּאוֹוֹת הַמְדַמּוֹת וְכוּ', אֶלָּא מְכַנִּים בְּדַעַתוֹ אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינּוּ לְתֵאָר וּלְשַׁעַר מָה זֶה גּוֹרֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאֵיזָה שְׁבַח מְשַׁבְּחִים עֲצָמָן עִמוֹ וְכוּ'. וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! הַרְגַל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פְּעַם אֶפְלוּי דְּבוּר אֶחָד, וְכֵן תִּחְשַׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּי רַק רִגַע אֶחָד וְכוּ', אֵינּוּ אַתָּה יְכוֹל לְתֵאָר מִה זֶה גּוֹרֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, וּמְחַמַּת שְׁאַדָּם

אֲשֶׁר   כּא תרַח   בְּנַחֵל   רכג

אינו יודע מזה, לכן הוא מתרשל מכל זה, אף-על-פי שאת זה הוא כן יכול לעשות.

אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד.

ראה ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, אשר הארבעה למודים האלו הם כנגד הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה, ובלמודים אלו אתה ממשיך על עצמך אור וזיו וחיות ודבקות מכל העולמות. וכל-כף חבל שעובר יום אחר יום, ואתה יכול ללמד קצת חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, ועל-כּל-פנים פרק משניות ודף גמרא [הדף היומין], וקצת מדרש רבה ותנחומא מפרשת השבוע, אין לתאר ולשער את הערבות והחיות שתרגיש, אדרבה, ראה לנסות, ותראה שאני צודק, כי הגה עובר יום ועובר לילה והגה עובר שבוע וחדש וכו', ומה יש בידך, אם אתה לא מצית אותי?

היום יש כל מיני הבל, הבלי הבלים שהמציא הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו, טלוויזיה ושאר כלי משחית וכו', שמגרים את היצר הרע, ובאים לידי חטא של הוצאת זרע לבטלה, שהחטא הזה מטמטם את המוח והדעת, וכבר אינו נמשך אחר הרוחניות וכו'.

נא ונא ראה להיות חזק בלמוד ספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך, אשרי מי שלומד בכל יום תורה אחת מ"לקוטי-מוהר"ן", ואומר עליה התפלה מ"לקוטי-תפלות", שאז ירגיש חיי העולם הנצחי בעולם הזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

כּא תרט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, אַתָּה טוֹעָה מְאֹד, שְׂאֵתָה רֵץ וּמִתְרוֹצֵץ אַחַר עֲשִׂירִים וְכו', פְּקוּרָא בְּהָרִים, הֲלֹא דוֹד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים קמו, ג): "אֵל תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים בְּכֵן אָדָם שְׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה", הוּא לֹא יִכּוֹל לְעֹזֵר לְעֶצְמוֹ, וְאִיךָ יִכּוֹל לְעֹזֵר לָךְ?!

דַּע לָךְ, כָּל מַה שְׂנַגְּזוֹר אֵלֶיךָ יְבוֹא לָךְ, אֶפְלוֹ שְׂתִתְחַבֵּא מִתַּחַת לְאֲדָמָה וְכו', וְלִכֵּן לְמַה לָּךְ לְעֲשׂוֹת הַשְּׂתַדְּלוּת? ! אַתָּה בָּרַח לָךְ רַק אֵלֶיךָ יִתְבָּרַךְ, וּתִבְקַשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְׂאֵתָה צְרִיךְ, וְתִרְאֶה אִיךָ שְׂתִקְבַּל כָּל מַה שְׂתִבְקַשׁ. וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה טַפֵּשׁ וְשׁוֹטֵה לְרוּץ וְלִהְתְּרוֹצֵץ אַחַר עֲשִׂירִים, עַל-יְדֵי אֲמוּנָה חֲזָקָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, תִּהְיֶה הָעֲשִׂיר הַכִּי גְּדוֹל בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (מִשְׁלֵי כח, כ): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרִכּוֹת".

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּדַעֲנִי, שְׂכָל הַקְּשִׁיּוֹת שֵׁישׁ לָךְ עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה רַק מִחֲמַת שְׂפִטְמַת עֶצְמְךָ עִם טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת, כִּי תִכְרַךְ-וּמִיד כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל נִכְשַׁל בְּטְרָפוֹת וּנְבִלוֹת, כְּכַר נִכְנָסִים בּוֹ כָּל מִינֵי קְשִׁיּוֹת

אֲשֶׁר   כּא תריא   בְּנַחֵל   רכה

וּכְפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת בְּלָבוֹ, וּכְמֶאֱמָרָם ו"ל (שַׁבַּת פּוּ): נְכָרִים דְּאֶקְלִין
שְׁקָצִים וּרְמָשִׁים חֲבִיל גּוֹפִיָהוּ, וְכֵן הוּא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), שְׁעַל-יְדֵי שְׂאוּכָלִים מֵאֶכֶל שְׂאִינוּ מְבָרָר,
עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָסִים בּוֹ קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֵת לֹא מִתְבַּיֶּשֶׁת לְדַבֵּר בְּךָ כְּלָפִי מַעֲלָה? הֲלֹא מִי מַחֲיָה
אוֹתְךָ?! מִי הוֹלֵךְ בְּךָ?! אִם יוֹצִיא אֶת הַחַיּוֹת מִמֶּךָ, תִּשְׁכַּבִּי כְּמוֹ
פֶּגֶר מֵת וְכו', אוֹ תִהְיֶי בַעֲלַת מוֹם לְכָל יְמֵי חַיֶּיךָ וְכו'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְאִין בִּלְעַדְיוֹ נִמְצָא, הַכֹּל לְכָל זֶה
אֱלֹקוֹת, אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בִּלְעַדְיוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, הַכֹּל זֶה אֱלֹקוֹת,
וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל, כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁנִּכְנָסִים בְּאָדָם, זֶה מַחֲמַת רַב
עוֹנוֹתָיו, כְּאֵלוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתֵּר בְּשֵׁמִים וְכו', כְּמֶאֱמָרָם
ו"ל (סוֹטָה ג.): בַּתְּחִלָּה הִיְתָה שְׂכִינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שֶׁחָטְאוּ,
סָלְקוּ אֶת הַשְּׂכִינָה לְמַעֲלָה וְכו'.

אָבֵל בְּאֵמַת אִין דְּבַר שְׁלֵא יְהִיָּה בּוֹ אֱלֹקוֹת, וְלִכֵּן אִי-אֶפְשָׁר
לְהַסְתֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיִי שְׁכּוֹפֵר בְּזֶה, סִימָן שְׁעָבֵר עַבְרוֹת חֲמוּרוֹת
וְכו', אוֹ פִטְטָם עֲצָמוֹ עִם נְבִלוֹת וְטֵרֵפוֹת וְכו', וְלִכֵּן תִּתְבַּיֶּשִׁי לָךְ שְׂאֵת
כּוֹתֶבֶת בְּךָ וּמְדַבֶּרֶת בְּךָ.

נָא וְנָא רְאִי לְחִזּוֹר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְקְשִׁי סְלִיחָה
וּמְחִילָה, וְהוּא יִמְחַל לָךְ.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ רַק הַטּוֹב מִמֶּךָ...

כּא תריא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲזָקִי וְאִמְצִי מְאֹד וְתִשְׁמְרֵי עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָךְ, וּבְשׁוּם פָּנִים

וְאִפֹּן אָנִי לֹא מִסְכִּים שְׁתַּתְּגַרְשִׁי, תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָכֶם חֲמִשָּׁה יְלָדִים
חֲמוּדִים וְכוּ' וְכוּ', וּמָה אֶת רוּצָה לְהַרְג אוֹתָם?! וְלָכֵן אָנִי מְאֹד
מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ, שְׁבִשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן אֵל תַּחֲשָׁבֵי עַל דְּמִיּוֹן כְּזֶה שֶׁל
גְּרוּשֵׁינ וְכוּ' וְכוּ'.

תְּתַאֲזְרֵי בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, שְׂאִין מְדָה יוֹתֵר יָפֵה מִזֶּה, וְאִפְלוּ שְׁזָה
בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, זְכָרִי מֵה שְׂאָמַר הַתְּנַא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת פְּרָק
ה'): לְפִיּוֹם צַעֲרָא אֲגָרָא; וּדְעֵי לָךְ, כְּשֶׁאֲשָׁה עוֹצֵרֶת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס
וְכוּ', בְּזֶה אִפְלוּ שֶׁהִיא נִמְצָאת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', הִיא עוֹלָה עַד
עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטֵלָה לְגַמְרֵי אֵל הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי
הַפֶּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְלֹא לְהַכְנִס בְּכַעַס, שְׁבַדְרָךְ כָּלֵל בָּא
מִגְּאוֹת וַיִּשׁוֹת, אֲשֶׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה וְכָל כְּלָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
וְשִׁלָּא תִּהְיֶה לָּהּ שׁוּם תְּרַעֲמַת עַל בְּעֵלָהּ, כִּי הָאֲשָׁה הִיא חֵלֶק
מִבְּעֵלָהּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "עֲצָם מֵעֲצָמֵי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרֵי,
לְזֹאת יִקְרָא אֲשָׁה, כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ זֹאת", וְלָכֵן אֲשָׁרֵי הָאֲשָׁה שְׁקִנְתָּהּ
לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת לְגַבֵּי בְּעֵלָהּ וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַפֶּל,
וּמִתְחַזְּקִים לְאַהֲב אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, שְׂאֹז הַשְּׁכִינָה תִּשְׁרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

חֲזַקִּי וְאִמְצִי לֹמֵר בְּכָל יוֹם "יוֹם תְּהִלִּים", כִּי מַעֲלַת אֲמִירַת
תְּהִלִּים, זֶה אִין לְתַאֲר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי זֶה מִמְּשִׁיךְ לְאֶדָם כָּל מִינֵי
יְשׁוּעוֹת שְׁבַעוֹלָם, וְאֲשָׁרֵי הָאֲשָׁה שְׁזוּכָה לֹמֵר בְּכָל יוֹם "יוֹם
תְּהִלִּים", שְׁזֶה לֹקַח סֵף הַפֶּל בֵּין עֲשָׂרִים דִּקּוֹת לְחֻצֵי שְׁעָה, וְכָף
תִּזְכִּי לְסִיּוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים בְּכָל שְׁבוּעָה, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּרְאִי נִסִּים
נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאִנִּי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר
תִּפְגִּי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תריב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, כ"ט טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּמִי שֶׁתְּמִיד בְּשִׂמְחָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְתֹאמִין לִי, שְׂיִוְתֵר קַל לְצִוּוֹת צוּמוֹת, וְלִסְגָּף בְּסִגּוּפִים, מִלְּהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְאַרְכוֹ וּלְרַחְבּוֹ לֹא לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהוּא מְכַנֵּס אֶת כָּל אֶחָד בְּדַכְאוֹן פְּנִימִי, וְלִכְּנֹן כָּל מִי שֶׁרוּצֵה לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּמוֹבָא בְּזִהַר (תְּצַוֶּה קַפְדִּי): תָּא חֲזִי עֲלֵמָא תַּתְּאָה קִימָא לְקַבְּלָא תְּדִיר [בּוֹא וְרֹאֵה הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד], וְהוּא אֶקְרִי אֶבְרַן טְבָא [וְהִיא נִקְרָאת אֶבְרַן טוֹבָה, כְּמוֹ אֶבְרַן מוֹשְׁכַת שְׁנִקְרָאת מַגְנָט], וְעֲלֵמָא עֲלָאָה לֹא יְהִיב לֶהּ אֶלָּא כְּגוֹנָא דְּאִיהוּ קִימָא [וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא נוֹתֵן אֶלָּא כְּמוֹ שְׂמֻכִּינִים אֶת עֲצָמוֹ מְלֻמְטָה], אִי אִיהוּ קִימָא בְּנִהִירוֹ דְּאֶנְפִּין מִתְּתָא [אִם נִמְצָאִים תְּמִיד בְּפָנִים שְׂמֻחוֹת מְלֻמְטָה], כְּדִין הִכִּי גִהְרִין לֶהּ מֵעֲלָא [כְּךָ מְאִירִים לוֹ מְלֻמְעֵלָה אֹר וְזִיו וְחִיּוֹת וְדְבָקוֹת וְכוּ'], וְאִי אִיהוּ קִימָא בְּעֲצִיבוֹ, [אֲבָל אִם אָדָם עוֹמֵד בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרָה שְׁחוּרָה] יְהִבִּין לֶהּ דִּינָא בְּקַבְּלָהּ [אֲזִי מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ דִּינִים], כְּגוֹנָא דְּאִ (תְּהִלִּים ק, ב): "עֲבָדוּ אֶת הַגּוֹי"ה בְּשִׂמְחָה", חֲדוּה דְּבֵר גֵּשׁ מְשִׁיף לְגַבְהָ חֲדוּה אַחְרָא עֲלָאָה [הַשְׂמֻחָה שֶׁל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, מִמְשַׁכֵּת עָלָיו שְׂמֻחָה מֵעוֹלָם הַבָּא], הִכִּי גַמִּי הָאִי עֲלֵמָא תַּתְּאָה, כְּגוֹנָא דְּאִיהִי אֶתְעַרַת הִכִּי אֶמְשִׁיף מְלֻעֲלָא [כְּךָ הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שֶׁאָדָם מִתְּנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּךָ מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ מֵעוֹלָם הַבָּא]. וְלִכְּנֹן כְּשֶׁאָדָם רַק בְּשִׂמְחָה, וּמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ שְׂמֻחָה מֵעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְלִכְּנֹן אֵל תְּהִיָּה בְּטֻלָן, וְאֶף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה

שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, תְּשַׁתְּדֵל לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה עִם כָּל הַפְּחוֹת, וְאִז תִּרְאֶה שְׂכָל מְזֻלָּךְ יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.
הִלּוּאֵי שְׂתַכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ בְּלִבְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ תְּמִיד, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר
תִּפְנֶה תִשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָאֵד מָאֵד אָנִי מִבְּקָשׁ אוֹתְךָ, שְׂתַתְּחִיזַק בִּיְתֵר שְׂאֵת וּבִיְתֵר עֵז,
וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, כִּי אֵין זֶה עֵצָה לְהִיּוֹת שְׁבוּר
מִכָּל דְּבָר, כִּי הַחַיִּים מָאֵד מָאֵד קָשִׁים וְכוּ' וְכוּ', וְעַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר
מֵה שְׁעוֹבֵר, מְנַסִּים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרִי מִי
שְׂמַחְזִיק מֵעַמֵּד וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, וּבְזֶה נִמְדָּדַת גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּפִי
מִדַּת הַהִתְחַזְּקוֹת וְהַשְׂמָחָה שֵׁישׁ בּוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׂקוּנָה לְעִצְמוֹ אֶת
מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאֵינוֹ נִכְנָס בְּשׁוּם לְחֻצִים וְכוּ' וְכוּ', אֶלָּא מִתְחַזֵּק עַל
כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', וְתְמִיד מִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ (שיחות-הַר"ן, סימָן קעז), שְׂרָאוּי
לָכֶם לְשִׂמְחָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַף-עַל-פִּי שְׂאֵין אַתֶּם יוֹדְעִים מִגְּדֻלַּת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רָאוּי לָכֶם לְסַמֵּךְ עָלַי, כִּי אָנִי יוֹדֵעַ מִגְּדֻלַּתוֹ יִתְבָּרַךְ.
וְהַזְכִּיר אֶז הַפְּסוּק (תהלים קלה, ה): "כִּי אָנִי יוֹדְעִתִי כִּי גְדוֹל הַיְוָי"ה",
וְאָמַר גַּם רָאוּי לָכֶם לְשִׂמְחָה בִּי, מֵה שְׂזַכִּיתֶם שְׂיִהְיֶה לָכֶם רַבִּי כְּזֶה;
וְאָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיְקָרִים: אִם לֹא מִתְחַזְּקִים כְּזֶה שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי
כְּזֶה, סִימָן שְׂאֵין לוֹ אֲמוּנַת-חַכְמִים, כִּי אִם רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׂרָאוּי

לנו לשמח שיש לנו רבי כזה, עלינו לשמח כזה, ועל-ידי-זה יהיו לנו פלים לקבל ממנו. ולכן אני מאד מבקש אותך, שתעשה כל מיני מאמצים שבעולם להיות רק בשמחה, כי כבר רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שגם חכמי הרופאים אמרו, שכל המחלות והחלאים רעים באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה. ולכן צריכים להתאמץ ביותר שאת וביתר עז להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל, ולהפך — העצבות והמרה שחורה, זה מביא לאדם את כל המחלות. ולכן תכריח את עצמך להיות בשמחה. וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב'): אין השמחה מתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר; ולכן ראה לחטף שמחה ולהיות תמיד בשמחה, ועל-ידי-זה תמשך עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידך.

אני מאד מאד מבקש אותך, שתשתדל ללמד בכל יום את הדרך היומי, כי דף גמרא ביום זה חיות להנפש, ואשרי מי שחזק בלמוד דף גמרא בכל יום, שזה ישמר אותו מכל רע, וימשך עליו את ארבעת מלאכי השמירה, שהם ראשי תבות גמ'רא' — ג'בריאל, מ'יכאל, ר'פאל, א'וריאל, ואפלו רק בגרסא לגרס את הדרך, זה יתן לך ספוק נפשי מאד, ואפלו ללמד בלי הבנה זה יעזר לך. אשרי מי שאינו יטעה את עצמו, ויחטף בכל יום דף גמרא ואפלו בגרסא, כמאמר ז"ל (עבודה זרה יט.): לעולם ליגריס איניש, ואף-על-גב דמשבח, ואף-על-גב דלא ידע מאי קאמר; ואין מלים להסביר לך מה זה שיהודי זוכה לדפדף בכל יום דף גמרא, אפלו באמירה בעלמא, על-כל-פנים איך שהוא יש לו שיכות אל הגמרא. וכל זמן שיהודי מקשר להגמרא, הסמ"ך-מ"ם ונוקבא דילה לא יכולים לעשות לו שום דבר, כי הסמ"ך-מ"ם יתן לאדם ללמד את הכל, אבל לא גמרא, ולכן תעשה לעצמך קביעות חזקה לגרס בכל יום את הדרך היומי, ואפלו שאתה לא מבין שום דבר, סוף כל סוף אם תהיה חזק בכל יום לגרס את הדרך היומי, לבסוף תוכל להבין הכל. תאמין לי שאין עוד טוב מלפתח בכל יום את הגמרא וללמד דף גמרא, ואל תסתכל על אלו שצוחקים מזה וכו', כי איך הולך

הַפְתָּגָם? צוֹחֵק מִי שֶׁצוֹחֵק אַחֲרוֹן, וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נט, סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי לא, כה): "עֹז וְהֶדָר לְבוֹשָׁה וּתְשֻׁחָה לְיוֹם אַחֲרוֹן, אֵימָתִי הִיא שׁוֹחֶקֶת? מִתֵּן שְׂכָרָה לְעֵתִיד לְבוֹא; וְכֵן אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה נב, סִימָן ג'): אֵימָתִי הַתּוֹרָה מְשַׁחֶקֶת? לְמִי שֶׁהוּא עֹמֵל בָּהּ לְיוֹם אַחֲרוֹן, הִנֵּי יוֹתֵשֶׁחַ לְיוֹם אַחֲרוֹן; כִּי אִזּוֹ בְּיוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל הָאָדָם, שֶׁלְמַד כָּל יוֹם תּוֹרָה, אֶפְלוּ שֶׁעֵבֵר עָלָיו מָה שֶׁעֵבֵר, הוּא שׁוֹחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְתֹאמִין לִי, שָׂאִין עוֹד שְׂמֻחָה כְּמוֹ שֶׁאָדָם גּוֹרֵם בְּכָל יוֹם דֶּף גְּמָרָא בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְאִזּוֹ יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּלָפוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תריד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֵּא, כ"ט טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גִּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁאֲצֵל רַבְּנוּ וַ"ל הִנֵּה יְסוּד גְּדוֹל הָעֲנִיָּן שֶׁל שְׁלוֹם-בֵּית, עַד כְּדֵי כָּךְ, שֶׁבְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רסג) מְעַנֵּינֵן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁשְׂכִיחַ מְאֹד שֶׁנַּעֲשֶׂה קְלָקוּל בִּינִיָּהֶם וּבֵין נְשׁוֹתֵיהֶם, וְנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה אֵיזָה זְמַן, וְלִפְעָמִים נַעֲשֶׂה מִזֶּה פְּרוּד לְגַמְרֵי, חֲסִי-וְשְׁלוֹם. אָמַר, שֶׁזֶּה מַעֲשֶׂה בְּעַל-דָּבָר, שֶׁמִּנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ עַל זֶה מְאֹד לְקַלְקַל הַשְּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדֵי שֶׁיִּתְפָּסוּ בְּמִצּוֹדָתוֹ חֲסִי-וְשְׁלוֹם עַל-יְדֵי-זֶה. כִּי הוּא אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד לְתַפְסֵם בְּנְעוּרֵיהֶם, עַל-יְדֵי קְלָקוּל הַשְּׁלוֹם-בֵּית, חֲסִי-וְשְׁלוֹם, שֶׁגּוֹרֵם בְּעֶרְמוּמֵיּוֹתוֹ לְקַלְקַל

השְׁלוֹם שְׁבִינִיהֶם; וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מֵה שְׁבִיכְלַתְּךָ, שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינְךָ לְבֵין אֲשֶׁתְּךָ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה יז.): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן; וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרָכוֹת, פָּרָק ט', הַלְכָה ח'): אִי־אֶפְשֶׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי־אֶפְשֶׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי־אֶפְשֶׁר לְשִׁנְיָהּ בְּלֹא שְׂכִינָה, וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְׂכִּינָה נִמְצָאת שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שְׁיִהְיֶה בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוּלָה מְאֹד, אֲשֶׁר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת י.), אֲשֶׁר שְׁלוֹם זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; וְלִכֵּן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם־בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת. וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁפַעְעוֹלָם לְפִי־סֵ אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל כְּבוֹדָהּ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא מִצִּיּוֹן נט.): לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּכָבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשָׂבִיל אֲשֶׁתּוֹ, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית יב): "וְלֹאֲבָרְךָם הֵיטִיב בְּעַבְדֶּךָ", וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבַנֵּי מַחוּזָא, אוֹקִירוּ לְנִשְׁכֹּו, כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ (תְּכַבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׂוֹתֵיכֶם, כְּדֵי שְׁתַּתְּעֹשְׂרוּ); וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט.), שְׁעַקֵּר הַעֲשִׁירוֹת בָּאָה בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאֲבָרָה שֵׁישׁ לוֹ שְׂכָל, וּמִפִּי־סֵ אֶת אֲשֶׁתּוֹ, וְאֵינוֹ מִחֲזִיק בְּמַחְלָקָת, וְאֶפְלוֹ שְׁטַבַּע שֶׁל אֲשֶׁתּוֹ שֶׁהִיא כְּעֶסְנִית וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רְאוּי לְהַבְעֵל שְׁיִהְיֶה לוֹ שְׂכָל, וְיִשְׁתַּדֵּל שְׁמַצְדוֹ אֶף פַּעַם לֹא תִהְיֶה מַחְלָקָת, וְיִהְיֶה וְתִרְן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שְׂאֵז נָכוֹן לְבוֹ יְהִי בְטוֹחַ, שְׁיִהְיוּ לוֹ חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְעִימִים, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בַּבַּיִת בָּאוֹת רַק בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה.

רְאֵה לְקַבַּע לְעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, וּבִיּוֹתֵר תִּלְמַד הַלְכָה, כְּדֵי שְׁתַּדַּע אִיךָ לְהַתְנַהֵג, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצָמָךְ פְּרֻנְסָה טוֹבָה, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אַבוֹת פָּרָק ב'): יִפְהַ תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דְּרָךְ אֲרָץ, שְׁיִגִיעַת שְׁנִיָּהּ מִשְׁפַּחַת עוֹן; וּפְרַשׁ הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִטְּשַׁעְרֵין ז"ל: מִשְׁפַּחַת הִיא מְלִשׁוֹן שְׂכָחָה, אִם אָדָם עֲסוּק בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן עוֹסֵק בְּמִשְׁאָ וּמִתֵּן, הֵינּוּ שֵׁישׁ לוֹ אִיזוֹ עַבְדוּדָה אוֹ עֵסֵק וְכוּ', עַל־יְדֵי־זֶה כְּבָר שׁוֹכַח מְלַחֲטָא וְלַעֲשׂוֹת עוֹנוֹת; כִּי בְּאֵמַת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתוּבוֹת נט.): הַבְּטָלָה

רלב אָשר כא תרטו — כא תרטז בנחל

מביאה לידי שעמום ולידי זמה; מי שאינו עושה כלום, אלא מסתובב בטל, זה מה שגורם לו כל המחלקת בבית, שהוא עומד על ראש אשתו, ועושה עליה בקרת על כל פרט ופרט מה שהיא עושה וכו' וכו', ולכן לדעתי, תפסיק את מעשיך הרעים לעשות בקרת על אשתך וכו', ואז תראה שיהיה לך שלום-בית אמתי, אקנה שתצית אותי ולא תתחרט — לא בעולם הזה, ומכל שכן לא בעולם הבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרטו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד אני שמח, שאתה מתמיד בספרי רבנו ז"ל, אשר אין עוד שמחה יותר גדולה מזו, כי על-ידי התמדה בספרי רבנו ז"ל, יכנס בך חשק ללמד ולהתמיד בשאר חלקי התורה הקדושה, מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו', ויכולים להראות את זה אם ילמדו בכל יום מעט ועוד מעט וכו', וכך יכולים לעבר ולטייל, ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, אשריך!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרטז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, כ"ט טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותשתדל להתחזק מעמד, ולא להשבר משום דבר, אפה צריך לדעת שהחיים לא קלים, לכל אחד עובר נסיונות קשים ומרים וכו', והסוד של רבנו ו"ל הוא "התחזקות", הינו רבנו ו"ל מגלה את הפנימיות של כל בר ישראל שהיא נשמתו, שהיא עצם אלקותו ותברך, וברגע שנתגלה לכל אחד את פנימיותו, בזה הוא יכול להתחזק ולא להשבר, כי עצם הנשמה של כל בר ישראל היא טהורה, ובזה יכולים להתחזק תמיד.

נא ונא תעשה לעצמך כל מיני שעורים בתורה, כי זה חלקנו לג'צח, כמאמר התנא רבי יוסי בן קסמא (אבות ו, ו): 'אין מליין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומצוות ומעשים טובים בלבד'; ולכן אל תהיה בטלן! אלא כל פסוק של מקרא, כל משנה של משניות, כל מימרא בגמרא, כל הלכה בשלחן ערוך שתלמד, זהו חלקך לג'צח נצחים, וזה שלך לג'צח נצחים, ואף אחד אינו יכול לקחת את זה ממך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תריז.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בא, ראש חודש שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! בזה העולם צריכים להתחזק ביותר שאת וביתך עז, ואסור לפל בדעתו כלל משום דבר בעולם, יהיה מה שיהיה, ויהיה איך שיהיה, ובפרט אנחנו, שזכינו להתודע מרבי גדול כזה, רבי גורא ונפלא כזה, ראוי לנו לשמח מאד מאד, ולומר בכל יום: אשרנו ועוד פעם אשרנו. בעיר טעפליק היה גר אחד מאנשי שלומנו ושמו היה ר' פייבל, אולם תושבי העיר כנוהו בשם:

"פִּיִּיבְלִי אֲשֶׁרְנוּ", מִפְּנֵי שְׁהִיָּה נוֹהֵג לְקוּם בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה בְּעֵת חֲצוֹת, וְלוֹמֵר אֵת סֵדֵר תְּקוּן חֲצוֹת בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וּבְכֵה הַרְבֵּה עַל חֶרְבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ', וְעַל צְרוּתֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְעַל צְרוּתֵי הַפְּרָטִיּוֹת וְכוּ', וְלֵאחֵר שֶׁגָּמַר אֵת אֲמִירַת הַתְּקוּן חֲצוֹת, לְרַב שְׁמֻחָתוֹ שֶׁשְׂמַח בְּזֶה שְׁזָכָה לְעַמֵּד וְלִהְתְּעוֹרֵר בְּעֵת רְצוֹן כְּזֶה, וְגַם לְהִתְבוּדֵד אֲזַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּף שֵׁיחַ וּתְפִלָּה, אֲזַי נִכְנָסָה בּוֹ אַחֲר־כֵּן שְׁמֻחָה עֲצוּמָה, עַד שְׁהִיָּה מִתְחִיל לְרַקֵּד וּלְזַמֵּר לְעֲצָמוֹ הַתְּבוֹת: "אֲשֶׁרְנוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ, וּמָה נָעִים גּוֹרְלָנוּ" וְכוּ'. וְהִנֵּה מוֹהֲרֵנִי ז"ל בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁהִיָּה בָּא לְבַקֵּר בְּטַעֲפֵלִיק, הִיָּה ר' פִּיִּיבְל בָּא לְקַרְאָתוֹ, וּמִקְבֵּלוֹ בְּשֻׁמְחָה עֲצוּמָה. פַּעַם כְּשֶׁהִגִּיעַ מוֹהֲרֵנִי ז"ל לְעִיר, וְלֹא בָּא ר' פִּיִּיבְל לְקַרְאָתוֹ בֵּין שְׂאֵר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבָּאוּ לְקַבֵּל פָּנָיו כְּנֹהֵג, שָׂאל מוֹהֲרֵנִי ז"ל אֵת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: הֵיכֵן ר' פִּיִּיבְל? וְעָמְדוֹ כְּמִתְמַיְהִים, כִּי לֹא הִבִּינוּ תְּחִלָּה לְמִי מִתְכוּוֵן, עַד שֶׁנִּעְנְוּ מֵעֲצָמָם וְאָמְרוּ: אֵה, כְּוֹנֵתְכֶם בְּוִדְאֵי עַל פִּיִּיבְלִי אֲשֶׁרְנוּ? הוּא כְּבָר נִפְטָר וְהִלְךְ לְעוֹלָמוֹ. בְּאֲמָרָם זֹאת, הִבְחִין מוֹהֲרֵנִי ז"ל, שֶׁמִּשּׁוּם מָה הוּא לְלַעַג בְּעֵינֵיהֶם, עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרֵנִי ז"ל: "וּבִכֵּן אָמַר לְכֶם, עֲנֵשׁ עוֹלָם הַתְּהוֹ, שֶׁיַּעֲנֵשׁ ר' פִּיִּיבְל יְהִיָּה, שְׁיִקוּם שֵׁם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְיַעֲרֹף אֵת הַתְּקוּן, וְלֵאחֲרָיו יִרְקֵד וְיִזְמַר לְעֲצָמוֹ 'אֲשֶׁרְנוּ', וְלֵאדָּם אַחֵר מָה יְהִיָּה עֲנֵשׁ עוֹלָם הַתְּהוֹ? כְּפִי מַעֲשֵׂיו שֶׁעָשָׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה, "נוּ, נוּ, זָאג אֵיךְ אֵיךְ זֵינֵן עוֹלָם הַתְּהוֹ וְעוֹט זֵינֵן אֲזַ עַר וְעוֹט דָּאָרְט אוֹיִפְשֵׁטִיין חֲצוֹת אוֹן טֵאנְצֵן אֲשֶׁרְנוּ", וְרָצָה מוֹהֲרֵנִי ז"ל לְהַחֲדִיר בְּאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂלֹא יְהִיָּה קַל בְּעֵינֵיהֶם דְּבַר זֶה, שְׁהַחֲזִיָּה אֵת עֲצָמוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו עִם זֶה שְׁמֻקְרָב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲדַרְבֵּה הַשְׁמֻחָה הַזֹּאת תּוֹעִיל לוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאֶפְלוּ אִם, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, יַעֲנֵשׁ בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ וְכוּ', זֶה יְהִיָּה הָעֲנֵשׁ שְׁלוֹ, שְׁגַם שְׂמָה יַעֲרֹף חֲצוֹת, וְיִתְבוּדֵד וְיִרְקֵד 'אֲשֶׁרְנוּ', 'אֲשֶׁרְנוּ' וְכוּ' וְכוּ', וּמָה יְהִיָּה עוֹלָם הַתְּהוֹ שְׁלֵ אַחֲרֵים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן? כָּל אֶחָד כְּפִי מַעֲשֵׂיו הַמְּגַנִּים וְהַגְּרוּעִים וְכוּ' וְכוּ' (וְעֵינֵן בְּעֵלִים לְתַרוּפָה, מִכְּתָב קַעֲט). וְלָכֵן עָלִינוּ לְשֻׁמְחָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְלוֹמְרֵ: "אֲשֶׁרְנוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ וּמָה נָעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל", אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמֻחֲזַק אֵת עֲצָמוֹ בְּדְבַר זֶה!

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, רֵאש־חֲדָשׁ שָׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתַּחֲזִקוּ אֶת עֲצָמְכֶם לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבִפְרֹט מֵהַיּוֹם רֵאש־חֲדָשׁ לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ בְּרֵאשׁ שְׁקֵט, וְכֹל מִגְּמַתְכֶם תִּהְיֶה רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּאנוּ פֹה לְיִבְנָאֵל, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְבָנוֹת "עִיר בְּרֶסֶלֶב", פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ, שֶׁיְהִיָּה עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה אֲנִי סוֹבֵל כָּל־כָּף הַרְבֵּה צָרוֹת וַיִּסּוּרִים וּמְרִירוֹת וְעִפּוּבִים, כִּי הַסֵּמ"ךְ־מ"ם עֵינָיו לְטַשׁ וְשִׁנּוּי חֶרֶק עָלַי, כִּי הוּא בְּאֵמֶת שׁוֹנֵא אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹבֵא (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ז'), שְׂאֵמֵר: אִם הַנְּשִׁמָּה הַזֹּאת תִּרְדַּ לְזֶה הָעוֹלָם, אֵין לִי מַה לַּעֲשׂוֹת וְכוּ', עֵין שֵׁם; וְרַבְּנוּ ז"ל בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ כָּל־כָּף הַרְבֵּה, שֶׁנַּחֲזִיק אֶת עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד, וְדִיקָא עַל־יְדֵי־זֶה נִצְלִיחַ. וְלִפְנֵי שְׁנֹסַע מֵעִיר בְּרֶסֶלֶב לְהַסְתַּלֵּק לְעִילָא לְעִילָא וְכוּ', אָמֵר לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ: אִם תַּחֲזִיקוּ אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, עוֹד תִּמְשִׁיכוּ אוֹתִי אֲלֵיכֶם. וְרָאוּ שֶׁבְּכֹל הַדּוֹרוֹת הֵיכָן שֶׁהָיָה קְבוּץ שֶׁל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיָה בִּינֵיהֶם אֶהְבֵּה וְאַחַדוֹת גְּדוּלָּה, עַל־יְדֵי־זֶה הָאִיר בָּהֶם אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּצוּרָה מִיַּחַדָּת, וּבְכֹל דּוֹר וְדוֹר הָיָה בְּעִירָה אַחֲרַת אֵיזָה קְבוּץ וּקְבוּצָה שֶׁל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְצִינָיִים, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹשִׂים צְדָקָה וְחֶסֶד אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הָיָה שָׂמֵם הַטּוֹב הוֹלֵךְ בֵּין כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הָיָה בְּתַקּוּפַת ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינֶר ז"ל חֲבוּרַת עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּעִיר טִירָאוּוִיצָא, וְהֵם הָיוּ מִמֶּשׁ בְּעָלֵי צְדָקָה וְחֶסֶד שְׂאָחַד עֶזֶר לְהַשְׁנִי, וְאָחַד הֵלֵךְ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּעֵבּוֹר טוֹבַת זוּלְתוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הַצְּלִיחוּ

מאד מאד, כי האהבה שהיתה ביניהם, היתה משהו מיוחד, עד שהיו הרבה אנשי שלומנו חסידי ברסלב הולכים להתחמם אצלם. והיתה דרכם לנסע לשבתות אל עיר טיראוויצא, כדי להתחמם מהאוויר החמה שהיתה שורה שם. ולכן מאד מאד אני רוצה, אחי ורעי היקרים! שגם פה ביבנאל יוצר מצב כזה של חמימות ואהבה, ואיש את רעהו יאמר חזק, ויעזר אחד להשני בכל התחומים, בעצות טובות וכו', ובשמחה לשמח אותו וכו', ובדבורים לדבר עמו ולאמצו ולעודדו וכו', שעל-ידי-זה תהיה החמימות בין אנשי שלומנו חמימות אחרת לגמרי, חמימות רוחנית, עד ששמנו הטוב יצא בין כל אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", ובין כל עם ישראל, באפן שיבואו לשבתות ליבנאל להתחמם, וזה יכול להיות רק אם תחזיקו את עצמכם ביחד.

ולכן מאד מאד אבקש את כל אחד מאנשי שלומנו היקרים, אם אתם מתאספים במוצאי שבת בסעדת מלנה מלכה, כדאי יותר שתקבעו לעצמכם שעור קבוע בספר "תנא דבי אליהו", וכל אחד מאנשי שלומנו ילמד קטע אחד, ויתבל את הקטע עם ספורי הפצה, שהם ספורי צדיקים, אשר אצל חסידים מאד נזהרים במוצאי שבת לספר ספורי צדיקים, וכל מעשה ומעשה של הפצה, הוא ספור של צדיקים, כי עמך ישראל כלם צדיקים, ועל כל אחד ואחד עובר מה שעובר, ובודאי יש לכל המפיצים מה לספר, וכמו-כן מי שמסגל, שיידבר דבורי תורה והתעוררות, וכך כל אחד ואחד יוציא את הנקדה טובה שיש בו, כי לכל אחד יש נקדה טובה שאין בחברו, ובמקום לעשות אספה בכל מוצאי שבת ולחפש חסרונות, יותר טוב להתחיל לחפש ולמצא נקדות טובות אצל כל אחד ואחד, כי מספיק לחטט אחר הרע וכו' וכו', כי כל המתנוול עם מנגל הרי הוא כמוהו, ולא כדאי להתעסק כבר עם זבל וכו', ועם חסרונות וכו', יותר טוב להתעסק ביהלמים וכו', ובבשמים יקרים וכו', המריחים ריח טוב וכו', ועל-פן כדאי שכל אחד ואחד מאנשי שלומנו היקרים ילמד איזה קטע, וידבר איזה דבור טוב, ויספר איזה ספור נפלא של

הַפְּצָה, וּבְזָה תַחֲזֹקוּ אִישׁ אֶת רַעְהוּ, וְתַכְנִיסוּ תְשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהַפְיִין אֶת אֹר רַבְּנוּ ו"ל.

נָא וְנָא מֵאַחַר שְׁזַכְּנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַעַר וּלְכַלּוֹת אֶת הַקּוֹצִים מֵהַפָּרֶם שְׁלָנוּ, לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל כְּרַמְנוּ, שְׁלֹא יִכְנָסוּ תוֹלְעִים חֲדָשִׁים וְכוּ', וְכֵן צְרִיכִים לְשֹׁמֵר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁלֹא יִהְיוּ דְקִירוֹת וְקוֹצִים, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יַעֲקֹץ, וְלֹא יִדְקֹר אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי. וְשָׁמַעְתִּי הַיּוֹם מֵאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ דְבַר טוֹב, שְׂצָרִיכִין כָּבֵד לְסִיִּם מִסַּכַּת עֲקָצִין, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה בְּבִרְכוֹת... וְזֶה דְבַר נָאָה וּמִתְקַבֵּל, פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, הַגִּיעַ הַזְּמַן לְהַפְסִיק לְדַקֹּר וְלַעֲקֹץ אֶת זוּלְתוֹ, וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְבַרְךָ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְכֵן הַגִּיעַ הַזְּמַן לַעֲשׂוֹת סִיּוֹם אַחַר סִיּוֹם לְסִיִּם שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מִשְׁנֵה מִבְּרָכוֹת עַד עֲקָצִין, וְאַחֲרֵי-כֵן לְהַתְּחִיל עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, כִּי מַה יִּשְׁאַר מֵאַתְּנוּ? רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְזָכְרוּ זֹאת הַיֵּטֵב.

נָא וְנָא אֵל תְּשִׁימוּ לֵב לְמַה שְּׁעוֹבֵר מִבְּחוּץ מִהַתּוֹשָׁבִים וּמִהַמוֹעֲצָה וְכוּ', אַתֶּם צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה עִם כָּל עוֹבֵר וְשָׁב, וּלְהַקְדִּים שְׁלוֹם לְכָל אָדָם, וּבְזָה אַתֶּם צְרִיכִים לְהַרְגִּיל גַּם אֶת הַיְלָדִים, שֶׁתְּמִיד יִקְדִּימוּ שְׁלוֹם לְכָל אָדָם, וְזֶה מְאֹד מְאֹד יָקָר בְּעֵינָיו יְתְּבָרֵךְ.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ גַם לְדַבֵּר עִם הַיְלָדִים שְׂאֵסוּר לְהַתְּחַצֵּף, וּמוֹהַרְנֵי ת"ו"ל הִיָּה תְּמִיד אֹמֵר: עֲזֵי פָנִים אֵין לָהֶם מְקוֹם אֲצֹל רַבְּנוּ ו"ל, כִּי אֲצֹל רַבְּנוּ ו"ל לּוֹמְדִים רַק דְּרָף אֶרֶץ. וְלָכֵן אֲשָׁרִי וְאֲשָׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַחֲדִיר בִּילְדֵיו דְּרָף אֶרֶץ, וְיִתְחִיל עִם עֲצוּמוֹ, וְאֵז יִהְיֶה דְגָמָא חַיָּה לִילְדֵיו.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרַכְכֶם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תריט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵד, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בא, ראש-חֲדָשׁ שָׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... רֵאשׁ הַמוֹעֵצָה
בִּיבְנָאֵל.

אם שְׁהִיְתָה לי אֲכֻזָּבָה מִמֶּךָ, שְׁסֶף הַכֹּל בְּקִשְׁנוּ מִמֶּךָ רַק בְּקוֹר
בְּבֵית-סֵפֶר, וְגַם זֶה בְּקִשֵׁי הַסִּפְמָתָ, עִם כָּל זֹאת אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁנֵה רַק
מִהַמְּסִית וּמִדִּיחַ אוֹתְךָ, שְׁלִבְסוּף הוּא יִפִּיל אוֹתְךָ בַּפֶּח גְּדוֹל וְכוּ',
וְתִזְכֹּר אֶת זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, עֲכָשׁוּ הוּא הַחֲבֵר הַכִּי טוֹב שְׁלָךְ, וּמִסִּית
וּמִדִּיחַ אוֹתְךָ כִּנְגִדְנוּ, אֲבָל אוֹתוֹ אָדָם עוֹד יִפִּיל אוֹתְךָ בַּפֶּח גְּדוֹל
שְׁתַּחֲרַט וְכוּ', וְתִזְכֹּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת דְּבָרֵי, וְהַמְּכַתֵּב הַזֶּה יִשְׂאֵר
אֲצִלְךָ לְזִכְרוֹן, כִּי יְבוֹא הַיּוֹם שְׁתַּגִּיד שְׁאֲנִי צוֹדֵק, אֲנַחְנוּ לֹא רְצִינוּ
מִמֶּךָ שׁוֹם דְּבָר, לֹא רוֹצִים מִמֶּךָ שׁוֹם דְּבָר, וְסֶף הַכֹּל בְּקוֹר פְּשׁוּט
לֹא רְצִיתָ וְכוּ', וְהַהוּא יִמְצֵץ מִמֶּךָ דָּם הַתְּמַצִּית וְכוּ', וַיִּרְצָה כָּל מִינֵי
תְּקִצִּיבִים וְכוּ', וְהוּא יִפִּיל אוֹתְךָ בַּפֶּח וְכוּ', וְאִז תִּנְכַח שְׁאֲנִי הִיִּיתִי
צוֹדֵק.

רֵאֵה כְּבֹר לִפְתֹּחַ אֶת עֵינֶיךָ, וְתִסְתַּכַּל עַל הַשָּׁמַיִם, שֵׁישׁ בּוֹרָא כָּל
הָעוֹלָמִים, וּכְדֹאֵי לָךְ לְלַכֵּת בַּפְּסִיעוֹת שֶׁל הַסִּבָּא אַחַר מִי שְׁאֵתָה
נִקְרָא, שֶׁהוּא הִזָּה יְהוּדֵי חַם עִם זֶקֶן וּפְאוֹת, וּמְסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל
הַתִּינְסוֹת יִבְנָאֵל, וְתִאֲמִין לִי אִיזָה נַחַת-רוּחַ יֵשׁ לוֹ עֲכָשׁוּ בַּשָּׁמַיִם,
שְׁרוּאָה, שְׁתַּהֲלֶה לָּאֵל, יֵשׁ כָּאֵן קְבוּץ שֶׁל יְהוּדִים יִרְאִים וּשְׁלָמִים,
אֲשֶׁר בּוֹרְחִים מִמַּחֲלָקֶת וּמְמַרְיבוֹת, וְשׁוֹמְרִים שְׁבֵת וּמְקַיְמִים אֶת
הַמְּצוּוֹת, אֵין אֵתָה יְכוֹל לְתַאֵר אֶת הַנַּחַת-רוּחַ שְׁאֵתָה גּוֹרֵם לְהַסִּבָּא
שְׁלָךְ, אַחַר מִי שְׁאֵתָה נִקְרָא — אֲבָרְהָם, וְעַל-כֵּן רֵאֵה לְהַתְּבוּנָה הַיֵּטֵב
הַיֵּטֵב בְּדְבָרֵי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי

אֲשֶׁר   כּא תּרַכּ — כּא תּרַכּא   בְּנַחַל   רַלַט

מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ וּבְעֵד יְלִדֶיךָ, שְׂתַצְלִיחַ בְּמִשְׁמַתְךָ, וְהִישָׁר
וְהַצְדִּיק יִהְיוּ גֵר לְרִגְלֶיךָ, וְאִז כָּלֵם יֵאָהְבוּ אוֹתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּרַכּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, רֵאשׁ חֲדָשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

אִם אֶפְשָׁר לְעֵבֵר דִּירָה לְתַקּוּפַת זְמַן — מַה טוֹב וּמַה נְעִים.

אִם אֶפְשָׁר לְהַחֲלִיף אֶת הַמְזֻרְגִים, מַה טוֹב וּמַה נְעִים.

רְאֵי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה גֵרוֹת לְכַבוֹד שְׁבַת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי
גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זֵית, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת עַל יְלָדִים, כִּי
הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה
בְּשָׁמַיִם.

רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, כִּי כָּל הַמְנִיחַ תְּפִלִּין —
זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵת מַד).

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּזִכּוֹת כָּל זֶה לְהַפְקֵד בְּזֵרַע שֶׁל
קִימָא, וּלְבִשֵׁר לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּרַכּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, רֵאשׁ־חֲדָשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל תַּחֲיָה.

לְנִכּוּן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָאד מָאד אָנִי מְאֻכָּזֵב עַל שְׂאֵת כּוֹתֵבַת עַל בְּעֵלְךָ כָּל דְּבַר אָסוּר וְכוּ' וְכוּ', שְׂכַחְתָּ כַּמָּה שָׁנִים בְּקִשְׁתָּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּזְכְּרֵי לְמִצָּא אֶת בֶּן זִיגְדָה, וְסוּף סוּף כְּשֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָךְ לְהִתְחַתֵּן, הֵייתָ הֵכִי מְאֻשְׁרֵת, וְעַכְשָׁו אַחֲרֵי שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָזַר לְךָ עִם בַּעַל גַּפְּלָא כְּזֶה, וְעַם שְׁלֹשָׁה בָּנִים מְצַלְחִים וְחֲמוּדִים, אֵיךְ אֵת יְכוּלָה לְכָתֵב כָּךְ עַל בְּעֵלְךָ?! לְדַעֲתִי, זֶה בָּא מִפְּנֵי שְׂאִין לְךָ יָשׁוּב הַדַּעַת, וּמִכָּל דְּבַר קִטָּן אֵת נִכְנָסֵת בַּעֲצָבִים, וּמוֹצִיאָה אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלְךָ עַל בְּעֵלְךָ, וְלִכֵּן אָנִי מְאֻד מִבְּקִשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּתְאַזְרֵי בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, אֲשֶׁר אֵין מִדָּה יוֹתֵר יָפֵה מִזֶּה, וְאֶפְלוּ שְׂזֵה בָּא לְךָ מְאֻד מְאֻד קָשָׁה, זִכְרֵי מַה שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ (אֲבוֹת פָּרָק ה, כב): לְפִי צַעֲרָא אֲגִרָא, וְדַעֲרֵי לְךָ, כְּשֶׁאֲשֶׁה עוֹצֵרֵת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס וְכוּ', אֶפְלוּ שֶׁהִיא נִמְצָאת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', הִיא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטֵלָה לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הִכַּל תְּלוּי כְּפֵי מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְלֹא לְהַכְנִס בְּכַעַס, שֶׁבְּדַרְכָּךְ כָּל בָּא מִגְּאוֹת וַיִּשׁוֹת, אֲשֶׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה וְכָל כְּלָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְשִׁלָּא תִהְיֶה לָּהּ שׁוּם תְּרַעֲמַת עַל בְּעֵלְהָ, כִּי הָאֲשֶׁה הִיא חֵלֶק מִבְּעֵלְהָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "עֲצָם מִעֲצָמִי וּבֶשֶׁר מִבְּשָׁרִי, לְזֹאת יִקְרָא אֲשֶׁה, כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת", וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאֲשֶׁה שֶׁקִּנְתָּה לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת לְגַבֵּי בְּעֵלְהָ וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַכַּל, וּמִתְחַזְּקִים לְאַהֲבֵי אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, שֶׁאֵזוּ הַשְּׂכִינָה תִשְׁרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנָּא דְּבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פָּרָק ט'): אֵין אֲשֶׁה כְּשֶׁרָה אֵלָא הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלְהָ; אָנִי מְאֻד מְקוּוֶה שֶׁתְּצִיֵּתִי אוֹתִי, וְאֵזוּ תִרְאֵי רַק אֶת הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּבְעֵלְךָ, כִּי אָנִי מְכִיר אוֹתוֹ אִישִׁית, הוּא בַּעַל טוֹב, וְדוֹאֵג לְךָ תְּמִיד, וּמִבִּיא לְךָ כָּל מַה שְׂאֵת צְרִיכָה, וְהַרְבֵּה נָשִׁים הֵיוּ מְאֻחֶלוֹת לְעֲצָמָם בַּעַל כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לְךָ, אִךְ מִחֲמַת שְׂאֵת בָּאָה מֵהוֹרִים גְּרוּשִׁים וְכוּ', וְעַבְרַתָּ בְּחַיִּיךָ דְּבָרִים קָשִׁים וּמְרִים מְאֻד וְכוּ', וְהֵיוּ לְךָ הַמּוֹן אֲכֻזָּבוֹת בְּחַיִּיךָ וְכוּ', מִכָּל זֶה נִכְנָס בְּךָ כַּעַס וּרְצִיחָה וְכוּ', שֶׁכָּל דְּבַר קִטָּן מְעַצְבֵּן אוֹתָךְ, וְאֵת מוֹצִיאָה אֶת כָּל הָעֲצָבִים שֶׁלְךָ עַל בְּעֵלְךָ וְכוּ', וְלִכֵּן תִּרְאֵי לְהִשְׁתַּנּוֹת, וְהַעֲקֹר לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ שְׁתִּזְכְּרֵי לְמִדַּת

אֲשֶׁר כּא תרכב — כּא תרכג בּנחל רמא

הסבֵּלנות, פּי אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר טוֹב בְּחַיֵּי הָאָדָם כְּמוֹ מֵדַת
הסבֵּלנות, כּי הַסְּבֵלָן הוּא הַמְּנַצֵּחַ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֵּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בּא, ראש־חֹדֶשׁ שְׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּבְּדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךָ.

רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֵצְמֶךָ בְּאַמִּירַת מְשֻׁנּוּת, כּי הָאֲמִירָה בְּעֵלְמָא
מְטַהֵרַת וּמְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְבִיאָהּ לְאָדָם הַצֵּלָחָה בְּחַיִּים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תְּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוֹרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֵּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בּא, ראש־חֹדֶשׁ שְׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

תּוֹצִיא מִהֲרָאשׁ שְׁלֶךָ עֲנִיָּן שֶׁל גְּרוּשִׁין, אַתָּם זוּג מְתָאִים מְאֹד,
אֵלֹא אַתָּה כְּעֶסֶן, וְאַתָּה צְרִיף לְשִׁבְרָא אֶת הַכְּעֵס שְׁלֶךָ, כּי הַכְּעֵס הוֹרֵס
לָךְ אֶת כָּל הַנְּשׂוֹאִין וְאֶת כָּל הַחַיִּים שְׁלֶךָ, וּבוֹ בְּרַגְעַ שְׁתַּגִּיעַ לְמַדְרַגַת
הַסְּבֵלָנוֹת, אֲזִי תִמְצָא סְפוּק בְּנַפְשֶׁךָ, וְתַצְלִיחַ בְּכָל דְּרַכְּךָ.

רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, וְכָל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין —
זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחוֹת מִד.).

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְשִׁיחֶיָּה לָךְ רַק טוֹב כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תּרְכּוּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, רֵאשׁ-חֲדָשׁ שְׁבֹט ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד בְּכֹבוֹד אֲשֶׁתְּךָ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אָמְרוּ (בְּבֵא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיכּוֹ, כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ, וְתִשְׁמֹר
מְאֹד מְאֹד עַל כְּבוֹדָהּ, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שִׁיחֶיָּה שְׁלוֹם-בֵּית בֵּינֵיכֶם, וְתִשְׁמְרוּ
אֶת עֲצֻמְכֶם מִכַּעַס וּקְפָדוֹת, אֲשֶׁר זֶה הוֹרֵס לָךְ אֶת כָּל הַחַיִּים,
וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשִׁתְּהֶיָּה זְהִיר בְּזֵה, אֲזוּ תִרְאֶה בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה בְּכֹל
מַעֲשֵׂה יְדִיד, וְתִפְקְדוּ בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא.

נָא וְנָא רְאֵה לְשָׁמֵעַ בְּעֲצָתִי, שְׁלֵא תִתְגַּרֵּשׁ, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, מֵאֲשֶׁתְּךָ,
רַק תִּשְׁקִיעַ בֵּיתְךָ שְׂאֵת וּבֵיתְךָ עַז בְּאַהֲבָה וְהִבְנָה הַדְּדִית, וְהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָכֶם פְּרִי בָטָן, הָעֵקֶר לֹא לִפְלֵ בִיאוּשׁ כָּלֵל, כִּי סוּף
כָּל סוּף תִּרְאֶה יִשׁוּעָה גְדוּלָּה, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת שׁוּם בְּדִיקוֹת,
רַק לְשָׁמֵר מְאֹד עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית, וּלְבַטֵּל וּלְעַקֵּר וּלְשַׁרֵּשׁ מִמֶּךָ אֶת
מִדַּת הַכַּעַס.

אוֹדוֹת הַשְּׁעוּרִים קְבוּעִים, לֹא צָרִיכִים לְגַמֵּר בְּכֹל חֲדָשׁ, אֲלֵא
מֵעֵט בְּכֹל יוֹם, וּלְעוֹלָם אֵל תִּחְזֹר מִהִתְחַלֵּת הַסִּפּוּר, אֲלֵא תִמְשִׁיךְ
מִמְקוֹם שְׂאֵתָה אוֹחַז שָׁם, אֲפִלוּ שְׂיַקַּח לָךְ כַּמָּה שָׁנִים... אֵל תִּחְזֹר,

אָפּר   כאַ תּרַכָּה   בְּנַחֵל   רמג

רק בְּכָל יוֹם תִּתְקַדֵּם וְתִתְקַדֵּם, וְאָז תִּרְאֶה שְׁלֹא צְרִיכִים לְחַכּוֹת כַּמָּה שָׁנִים, כִּי בְּרַגַע שְׁאֵדֶם מְצַמְצָם עֲצָמוֹ עַל זְמַן וְכוּ', אֲזוּ הוּא אֵינוֹ יְכוּל לְסַיֵּם, אֲבָל תִּכְף־וּמִיד כְּשֶׁאֵדֶם אֵינוֹ מְצַמְצָם עֲצָמוֹ בְּזַמַּן, אֲלֵא בְּכָל יוֹם לּוֹמֵד קֶצֶת וְעוֹד קֶצֶת, עַל־יְדִי־זֶה מְצַלִּיחַ אֶת דְּרַכּוֹ.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרכה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, רֵאשִׁי־חֹדֶשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְשִׁמּוֹר מֵאֵד מֵאֵד בְּכַבּוֹד אֲשֶׁתְּךָ, כִּי כָּל הַצְּרוּת בְּבִיתוֹ שֶׁל הָאָדָם בָּאוֹת כְּשֶׁאֵינוֹ מְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא נט.): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בְּכַבּוֹד אִשְׁתּוֹ, שְׁאֵין בְּרַכָּה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ, וּבִפְרָט שְׁזֶה יְסוֹד גְּדוֹל בְּחֻנוּף הַיְלָדִים, כְּשֶׁיְלָדִים רוֹאִים שֶׁהָאָבִא מְכַבֵּד אֶת הָאֵמָא, וְאֲזוּ מְשֻׁפִיעַ לְטוֹב עַל הַיְלָדִים. וְעַל־כֵּן רְאֵה מֵאֵד מֵאֵד לְהַזְהִיר בְּכַבּוֹד אֲשֶׁתְּךָ, כִּי הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא זָכָה אוֹתְךָ עִם אִשְׁתְּ חֵיל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד בְּהַתְמַדָּה רַבָּה בְּכוּלָּל, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁפִיעַ עֲלֶיךָ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ, הַעֲקֵר תְּכַנִּיס אֶת עֲצֻמְךָ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

רמד אָשר כא תרכו — כא תרכו בנחל

תראָה להרבות בתפלה, ואז יתן לך הקדוש־ברוך־הוא כל מה שאתה צריך.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרכו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ראש־חודש שבט ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז במצות פבוד אב ואם, ולשמע ולציית את ההורים, וכן תשקדי על הלמודים, והקדוש־ברוך־הוא יעזר לך, שתהיה לך הצלחה גדולה בלמודים, ותגדלי פקחית שמחה ועליזה וצדקנית כמו אמותינו הקדושות: שרה, רבקה, רחל ולאה.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בלמודים, ותגדלי פקחית ובעלת יראת שמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרכו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ראש־חודש שבט ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מָה אָמַר לָךְ! כָּל הַסְּפּוּר שֶׁקָּרָה מִהַנּוֹכַל הִזָּה וְכוּ', עָקַר לִי חֶלֶק מִבְּרִיאוֹתַי, וְנִגְרַמּוּ לִי הַרְבֵּה צָרוֹת וְכוּ', אֵין לָךְ מָה לִפְחֹד, הוּא לֹא יִחְזֹר לִפְנֵי בָּשׂוּם פָּנִים וְאִפְּנֵי, כִּי אַחֲרֵת הַרְבֵּה אַנְשִׁים יִפְתְּחוּ עָלָיו תִּיקִים בְּמִשְׁטָרָה, וְהוּא לֹא יִחְזֹר לְכֹאֵן לְגַמְרִי, מָה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת, זֶה הִזָּה נִסְיוֹן גְּדוֹל וְקִשָּׁה לָנוּ, אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעַבְרָנוּ כְּכֹר אֶת הַנִּסְיוֹן הַקִּשָּׁה הַזֶּה.

נָא וְנָא רְאֵי לְתָרַם מָה שֶׁאַתָּה יְכוּלָה לְתָרַם בְּעֵינֵי הַשְּׁלוֹם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין הַמּוֹרוֹת וְהַבְּנֵה הַדְּדִית, וְכֵן שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין נָשִׁי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, כָּלֵם אֲהוּבִים, כָּלֵם בְּרוּרִים וְכָלֵם נְחֻמִּים, וְרוּצִים רַק לַעֲשׂוֹת חֶסֶד זֶה עִם זֶה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ לְבָנוֹת קִהְלָה מְאֹד יָפָה עַל אֶף גְּדֹל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְּסִירוֹת שֶׁסּוֹבְלִים מִהַסְּמִ"ךְ-מ"ם, וְהַבֵּית-סֵפֶר עֲדִין בְּמָקוֹם שֶׁהוּא וְכוּ', מְקוֹם מְצַמְצָם וְכוּ', וְכֵן הַתְּלַמּוּד-תּוֹרָה הוּא בְּמָקוֹם מְצַמְצָם וְכוּ', וְאָנוּ סוֹבְלִים הַרְבֵּה מְזָה, עִם כָּל זֹאת גַּם עַל זֶה יָבוֹא הַיּוֹם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם עָלֵינוּ, וְיִשְׁפִיעַ עָלֵינוּ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

אוֹדוֹת בְּעֵלְךָ, אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְדַבֵּר עִמוֹ, וְהַכֵּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, הָעֵקֶר רְאֵי לְדַבֵּר עִמוֹ בְּצוּרָה יָפָה, וְלִהְסָבִיר לוֹ לֹא בְּפָנֵי הַיְלָדִים אֲלָא בַּחוּץ, שֶׁכֵּף לֹא מִתְנַהֲגִים לְפָנֵי הַיְלָדִים, אֲבָל צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּצוּרָה עֲדִינָה וְכֵף תְּפִעֲלִי, כִּי אִשָּׁה יֵשׁ לָהּ כַּחוֹת גְּדוֹלִים וְעֲצוּמִים לְפַעַל אֲצֵל בְּעֵלָה, אִם הִיא רַק יוֹדַעַת אֵיךְ לְנַצֵּל אֶת הַכַּחוֹת הַנִּפְשׁ שֶׁלָּהּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַכְךָ תְּמִיד, וּתְבַשְׂרֵי לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרכח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ראש-חודש שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאלתך בענין לעזוב את המקום וכו', אתה צריך להבין, האדם הזה הוא סתם מנצל אותך, אז למה לך להשקיע את כל הכחות בזה שהוא מנצל אותך, יותר טוב לך ללכת למקום שאתה יכול להרויח יותר, ולפי זה גם בשתפות של השני לא נראה כל-כך, כי סוף כל סוף מה תקבל? סוף הכל חמשה-עשר אחוזים מהרווח, ואתה תשקיע את כל הכח שלך, ועל-כן חשב היטב לפני שאתה הולך לעשות איזו השקעה, לדעתי, אתה לא צריך להשקיע שום פרוטה, כי תכל על כל אגורה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד, ותבשר לי בשורות משמחות, ותהיה לך פרנסה בשפע, ומה גם שתזכה לקבע עתים לתורה באשר דברנו, ובזכות התורה — תזכה לפרנסה בשפע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרכט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ראש-חודש שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך כבר כמה פעמים, ורציתי לכתב לך, אך טרדותי הרבות, הם אשר עכבוני.

מה אמר לך, ידידי! אין מי שביין אותך היטב כמוני, כי אני חי עמך ומבין אותך, ויורד אל נימי נפשך, ואתה אצלי כבן ממש. בשבועות אלו עברו עלי משברים וגלים, אשר לא יאמן כי יספר מבית ומבחוץ וכו', דברים כאלו שלא עברו עלי מעולם, ועקר היסורים, שאני רוצה לבנות עיר על שם רבנו ז"ל, ולהקים דור שלם של עובדי ה', ויתבדדו בין הרים, ויתמידו בתורה הקדושה כרצונו של רבנו ז"ל, ולא יתבלבלו מההבל שיש בעיר ובכרך גדול וכו', ולבסוף זה לא הולך לי כמו שרציתי וכו'.

והנה בענין הבחורים, בודאי אני מבין אותך באמת, אך חשבתי היום, שלמה המלך אומר (קהלת ח, ח): "ואין שליטון ביום המות", מי שחושב תמיד מיום המות, לו אין שום שליטה בזה העולם, כי מאחר שהוא דבוק תמיד בחי החיים בו יתברך, על-ידי-זה אין לו שום הסתכלות בזה העולם, אין לו שום שמיעה ודבור בזה העולם, כמובא (ספורי-מעשיות, מהז' בעטליוס), וזה כל הלמוד העמק של רבנו ז"ל. ועל-כן אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן שמה): אנחנו איננו מזה העולם כלל, ועל-כן אי-אפשר להעולם לסבל אותנו, ודבר זה ראו בחוש בכל הדורות שבועולם לא סבלו את ה'ברסלבר חסידים', והטעם הנכון הוא מחמת זה שיש להם הסתכלות אחרת בעניני העולם, וכן בין אנשי שלומנו כל מי שברח יותר אליו יתברך, לא יכלו לסבל אותו ורדפו אותו ביותר, ואני זוכר עוד את הרב החסיד ר' שמואל הורביץ ז"ל, שהיה ממש אש להקה, תמיד היו שפתותיו נעות ומדברות עמו יתברך וכו', וכך ימיו סבל בזיונות, חרופין וגדופין מאנשי שלומנו, עד שלא התפלל ביניהם וכו', על-כל-פנים אשרנו שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל.

בענין שלום-בית, תאמין לי, שצריכים הרבה הרבה סבלנות עם האשה, כי נשים עם בפני עצמן הן (שבת סב.), ובלי תשומת-לב ודבורי אהבה וכו', זה לא הולך, וזו מציאות וכו'.

בְּעֵינַי הַתְּלַמִּידִים, יֵשׁ לִי צֶעַר גָּדוֹל, אֲנִי חוֹשֵׁב לְהִיּוֹת עִמָּהֶם
בְּקֶשֶׁר מִתְמִיד, וּמִי שְׁלֹא יִרְצֶה לְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵינוּ אֵלֶּה, יִדַּע כִּי בְּנִפְשׁוֹ
הוּא.

אֲנִי מְקוּיָה, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, אֵל תְּשִׁים לֵב לְכָל הַפְּטוּיֵי
דְּבָרִים, וְיִיֵּל מִיט אֵינֶן דְּבָקוֹת צוּם בּוֹרָא פֶּל הָעוֹלָמִים, אִיז מְעַר
וְעוֹרֵט פּוֹן דִּי גֵאנְצֶע וְוֵעֵלֵט מִיט אִיָּהָר נֶאֱרִישְׁקֵיטֵן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֹדֶשׁ טוֹב...

פֹּה תִקְבַּל מִכָּתֵב בְּשִׁבִיל הַתְּלַמִּידִים.

כא תרל.

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, רֵאש־חֹדֶשׁ שְׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל תְּלַמִּידי יְשִׁיבַת "בֵּית שְׁלֹמֹה" שְׂיִחִיו.

אִין אַתֶּם יְכוֹלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצֶּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ
שְׂאֵתֶם גּוֹרְמִים לִי, בְּזֶה שְׂאֵתֶם מִתְנַהֲגִים פִּילְדִים קְטַנִּים, תְּמִיד רְבִים
בִּינֵיכֶם עַל שְׂטִיּוֹת, בְּשַׁעַה שְׂאֵתֶם כְּבָר בְּגִיל בֵּר-מִצְוָה. תְּתַאֲרוּ
לְעִצְמְכֶם, רַבְּנוּ ז"ל בְּגִיל שְׁלֹכֶם כְּבָר חִבֵּר אֶת "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת", וְזֹכָה
לְמָה שְׂזָכָה, עֵינֵי לֹא רָאָתָה וְכוּ', וְאַתֶּם מִתְקוֹטְטִים מִמֶּשׁ כְּמוֹ עֲזִים
וְתִרְנַגּוּלִים וְכוּ', לְמָה לֹא תִחַשְׁבוּ כְּבָר עַל תְּכִלִּיתְכֶם הַנִּצְחִית, עֲכָשׁוּ
הֵן הַשָּׁנִים הַכִּי טוֹבוֹת שְׁלֹכֶם, מִדּוֹעַ לֹא תִסְיְמוּ בְּכָל שְׁבוּעַ אֶת
"סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת"? ! מִדּוֹעַ לֹא תִלְמְדוּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת? !
מִדּוֹעַ לֹא תִלְמְדוּ בְּגִרְסָא שְׁעוֹר כְּסִדְרָן בִּש"ס, לְסִיִּם מִסְכַּת אַחַר
מִסְכַּת, אֲשֶׁר אִין עוֹד טוֹב מִזֶּה? ! כִּי מִי שְׂזוֹכָה לְסִיִּם מִסְכַּת אַחַר
מִסְכַּת, זוֹכָה לְקַבֵּל עוֹלָם אֶחָד בְּעוֹלָם הַבֵּא. תְּתַאֲרוּ מַה זֶה עוֹלָם
— חֲמִשָּׁה בְּלִיּוֹן אֲנָשִׁים, מְדִינּוֹת וְכוּ', יָמִים וְנִהְרֹת וְכוּ', אֵילָנוֹת
וְצִמְחִים בְּלִי מִסְפָּר וְכוּ', וְזֶה נִעֲשֶׂה בְּרוּחַנִיּוֹת, בְּלִיּוֹנִים מְלֶאכִים
וְדְבָרִים יָפִים עַד מְאֹד, אֲשֶׁר אִין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל בְּשִׁכָּל אֲנוּשֵׁי,

אָשׁר   כּא תרלא   בּנחל   רמט

וְזֶה רַק עַל מַסְכַּת אַחַת, מְכַל שְׁפָן עַל שְׁתֵּי מַסְכָּתוֹת וְכוּ' וְכוּ', מֵדוּעַ לֹא תִתְפַּלְלוּ מִתּוֹךְ הַסְדוּר בְּקוֹל גְּדוֹל וּבְחִיּוֹת? ! מֵדוּעַ לֹא תַעֲזְבוּ כְּבֹר אֶת הַיְלָדוֹת וְהַקְטָנוֹת שְׁלָכֶם, מִסְפִּיק עִם הַשְּׁטִיּוֹת שְׁלָכֶם !

הַשָּׁנִים הַכֵּי יָפוֹת שֶׁל בְּחוֹר צָעִיר הֵן מְגִיל בְּר־מְצוּהָ עַד גִּיל הַחֲתָנָה, שֶׁהוּא בְּתַחֲלַת שְׁמוֹנֶה-עָשָׂרָה, וְלָמָּה אַתֶּם מְבַלִּים אֶת הַשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת שְׁלָכֶם בְּמַרְיָבוֹת וּקְטָטוֹת, אַתֶּם גּוֹרְמִים לִי צָעֵר גְּדוֹל, וְעוֹשִׂים לִי חוֹר בְּלֵב, כִּי לֹא בְּשִׁבִיל זֶה אֲנִי מוֹסֵר אֶת נַפְשִׁי, שְׁתַּתְּנֶהְגוּ כִּף כְּמוֹ שְׁאַתֶּם מִתְּנַהֲגִים.

בְּשַׁעַה שֶׁפִּתַּחְתִּי אֶת הַיְשִׁיבָה, אֲמַרְתִּי שִׁישִׁיבַת "בֵּית שְׁלֹמֹה" הִיא הָעֵינִים שְׁלִי, מֵדוּעַ אַתֶּם מְעוֹרִים אֶת הָעֵינִים שְׁלִי? ! נָא וְנָא כָּל אֶחָד מֵהַתְּלַמִּידִים יִכְתֹּב לִי תַכְף-וּמִיד מִכְּתָב שֶׁהוּא מְשַׁתְּנֶה, אַחֲרַת לֹא אֲחֻזֵּק אֶתְכֶם בַּיְשִׁיבָה כָּלֵל.

אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁהַדְּבָרִים יִכְנָסוּ בְּלִבְכֶם.

הַמְּאַחַל לָכֶם חֵדֶשׁ טוֹב...

כּא תרלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, רֵאשִׁי-חֵדֶשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תַּחֲיָה.

עֲכָשׁוּ דְבַרְתִּי עִם בְּעָלְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְאָמַר לִי, שְׁעַדִּין לֹא נִתַּן שֵׁם לְבַת, רַק בְּשִׁבְתָּ יִתֵּן אֶת הַשֵּׁם, וְנִסְכָּם לָתֵת אֶת הַשֵּׁם שָׂרָה — עַל שֵׁם בַּת רַבִּנוּ ז"ל, וְיָדוּעַ אֵיךְ שָׂרְבִנוּ ז"ל הִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַבַּת הַזֹּאת, וְאָמַר, שֶׁהִיא בְּעֵלְת רֹחַ-הַקֹּדֶשׁ בְּרוּר. וְיָדוּעַ מַה שְּׁחַכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ עַל שָׂרָה אֲמֵנוּ: יִסְכָּה זֹאת שָׂרָה, וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ יִסְכָּה? שֶׁסְכָּתָהּ בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ (מְגִלָּה יד.); וְעַל-כֵּן לְדַעְתִּי, תִּקְרָאוּ אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה, שֶׁהוּא שֵׁם מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב. וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (סוּטָה ז.): לֹא מְצִינוּ שֶׁדְּבַר הַמְּקוֹם עִם אִשָּׁה, אֵלָּא עִם שָׂרָה בְּלָבָד.

והנני מברך אותך בברכת "מזל-טוב", ותרוו רב נחת מכל
הילדים, ויתרחב לכם בבית.

חדש טוב ומברך...

כא תרלב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ראש-חדש שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל הרב ... גרו יאיר.

מחר יבוא צלם לצלם בתלמוד-תורה בכל הפתות, אם אפשר
להכין את הילדים לזה.

תשואות חן לך על החזוק שאתה מסור לאנשי שלומנו, כי
היום צריכים הרבה חזוק יותר מהכל, כי בעזונותינו הרבים, עובר
מה שעובר, ואשרי ואשרי מי שמחזק את כלל ישראל ואת אנשי
שלומנו בפרט.

הקדוש-ברוך-הוא יצליח ברכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרלג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בא, ראש-חדש שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... תחיה.

מחר יבוא צלם לבית-ספר בכל הפתות, אם אפשר להכין
את הבנות לזה.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שנגעו הרוחות, והקדוש-ברוך-
הוא יעזר, שאזכה למצא קהלה נפלאה פורחת ומשגשגת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

אם אֲפֹשֶׁר לְאַרְגֵּן בְּנוֹת לְעֹזֵר לְ... כִּי הִיא חִלּוּשָׁה מְאֹד אַחֲרֵי לְדָה.

כא תרלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֵּא, רֵאש־חֲדָשׁ שָׁבֵט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַת.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, הַשְּׂתָף מְנַצֵּל אוֹתְךָ, וּכְדָאִי לְעֹזֵב אוֹתוֹ, וְאוֹדוֹת הַעֲשָׂרִים וְחִמּוּשָׁה אֶלֶף דּוּלָר, אַתָּה כָּלֵל לֹא חִיֵּב לְהַחְזִיר לוֹ, כִּי כֹּף הִזָּה הַתְּנָאִי (כְּפִי שְׁפַתְכֶתָּה), וּכְפִי הַחֲשָׁבוֹן מְגִיעַ לְךָ יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן, לְדַעֲתִי, כְּדָאִי לְעֹזֵב אוֹתוֹ, וְלִהְתַּחִּיל בְּעֶסֶק חֲדָשׁ גַּם-כֵּן בְּתַחֲוִים הַבָּשָׂר (וְדַעַת לְנִכּוֹן רַק גְּלָאֵט חֵלֶק).

מַה טוֹב וּמַה נְעִים אִם תּוּכַל לְמַצֵּא לְעֶצְמְךָ אִיזוֹ חִבְרוּתָא בְּכָל יוֹם, עַל-כָּל-פְּנִים שְׁעָה אַחַת (וְאַפְלוּ בְּתִשְׁלוּם), וְתִלְמַד עִמּוֹ, כִּי לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים לְמוֹד תּוֹרָה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב, וּבְזִכּוֹת לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-כָּל-פְּנִים שְׁעָה בַּיּוֹם, תִּזְכָּה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצָּחִי.

לְזוּגְתָךְ ... תַּחֲוִיָּה, חֲזָקִי וְאַמְצִי בַּפְּעֻלָתְךָ לְקִרְבַּ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹף לְדַבָּר הַזֶּה, וּבְעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים מִשְׁתַּבְּחִים וּמִתְפָּאֲרִים עִם אֶחָד שְׁמַחְזִיר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִפְרֵט אֲשֶׁה שְׁמַחְזֵר נְשָׁמִים, זֶה חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין מִי שְׁיִטְפֵּל בְּנוֹשָׂא זֶה רַק בּוֹדְדוֹת, וְלָכֵן חֲזָקִי וְאַמְצִי מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲשֵׂיךָ, וְאַל תִּפְּלִי בְּדַעֲתְךָ כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַעֲקֵר תְּכַנִּיסִי עֶצְמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה, וְלִידַע אֲשֶׁר דְּבַר גְּדוֹל

רנב אָשֶׁר כא תרלה — כא תרלו בַּנְחַל

וְדָבַר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ כָּלֵל, אֲלֵא הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל
הַעֲלִיזוֹן, וְרֵאוי לָךְ לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזָכִית
לְבָנוֹת חַכְמָנִיּוֹת, וְתוֹכֵי בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עִם חַתָּנִים תְּלַמִּידֵי חַכְמִים.
הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרלה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בא, ראש-חֹדֶשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם לְ... גֵּרוֹ יָאִיר.

נָא תִמְסֹר אֶת הַמַּכְתָּב הַזֶּה לִיעוּדוֹ, אֲקַנְיָה שְׁקִבְלָתָ אֶת הַמַּכְתָּב
לְ... וְלֹאֲשֶׁתוֹ שְׂיַחֲיוֹ, וְכֵן הִרְשִׁימָה מִהַקְנָטְרָסִים.

רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, וְשׁוֹם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ, כִּי
גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַבְּחוּר ... מַגִּיעַ הַלִּילָה לִיבְנָאֵל, וּכְבָר בְּיוֹם שְׁלִישִׁי יַחֲזוֹר לְכָאן,
וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה יָכוֹל לְשַׁלַּח דְּרָכּוֹ חֲבִילָה "אָשֶׁר בַּנְחַל", חֵלֶק ט',
וְ"אוֹר יְבָנְאֵל" וְקִנְטְרָסִים — מַה טוֹב, כִּי בְּנִרְאָה הוּא לֹא יִהְיֶה
בְּבִנְיָ-בְּרַק, וְצָרִיכִים לְשַׁלַּח אֵלָיו עוֹד הַיּוֹם לִיבְנָאֵל עַל-כָּל-פָּנִים סִפָּר
אֲחֵד.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמָּךְ...

כא תרלו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בא, ראש-חֹדֶשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ...
גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמָּךְ, כִּי כְּשֶׁאֵין לִי יְדִיעָה מִמָּךְ,
אֲנִי כְּבָר מִתְחִיל לְדַאֵג, וְתַאֲמִין לִי, שְׁלֹא חֲסָרוֹת לִי דְאָגוֹת מְדַאֲגוֹת

אָשֶׁר   כּא תרלו   בַּנְחַל   רנג

שׁוֹנוֹת שְׁעוֹבְרִים עָלַי וְכוּ', אֲבָל זֹאת נִחַמְתִּי בְּעָנְיִי, כִּי אִמְרַתְךָ חַיִּיתָנִי, כָּל הַחַיּוֹת שְׁלִי זֶה מֵהַדְּפָסָה שְׁלֶךְ דִּיקָא, שֶׁהִיא מִמֶּשׁ פֶּאָר וַיִּפֵּי, וּבִפְרָטִיּוֹת סִפְרֵי "אֲשֶׁר בַּנְחַל".

שְׁלַחְתִּי אֶתְמוֹל עִם ... חֲבִילָה בְּשִׁבְלֶךְ הַגְּהוֹת, וְכֵן קִנְטְרָסִים, וְזֶה נִמְצָא בְּיַבְנָאֵל, הוּא מִתְאַכְסֵן אֶצֶל ... וּכְדָאֵי שְׁתֵּאמַר לְ... אוּ לְ... שְׁיָבִיאוּ אֶת זֶה אֵלַיךְ, כִּי כִפִּי הַנִּרְאָה בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ הוּא נוֹסֵעַ מִשָּׁם, וְלֹא יִהְיֶה בְּיַבְנָאֵל, וְעַל-כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְמַסֵּר לוֹ סִפֵּר "אֲשֶׁר בַּנְחַל", אוּ קִנְטְרָסִים חֲדָשִׁים לְמַעַן הַחַיּוֹתֵי, כִּי יִקַּח עוֹד קֶצֶת זְמַן, עַד שְׁאֲבוּא אֶל יַבְנָאֵל, מֵרַב תְּלֹאוֹתֵי שְׁעוֹבְרוֹת עָלַי.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מֵאֲתָנוּ הַדֵּינִים, וְנִזְכֶּה לְהַפְלִל כְּכָר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִהְיֶה תְּמִיד שְׂמֵחִים וְעֹלִיזִים.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמְּךָ כְּכָר...

כּא תרלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, רֵאשִׁי-חֲדָשׁ שְׁבֻט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְהַבְּחוֹר יַנִּיק וְחָכָם ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן אָבִיךָ סִפֵּר לִי שֶׁאַתָּה מִשְׁתַּפֵּר בְּכָל, הֵן בְּלִמּוּד וְהֵן בְּדַרְוֹ אֶרֶץ וְהֵן בַּתְּפִלָּה, כֵּן רְאוּי לְךָ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַתָּה יֵלֵד פִּקְחָה, וְחֻבֵּל עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, אַתָּה יְכוֹל עֲכָשׁוּ בִימֵי נְעוּרוֹתֶיךָ לְסִיִּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְלִהְתַּעֲלוֹת עַל בְּמַתִּי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, וְאִז תִּרְאָה שְׁכָלִם יֵאָהָבוּ אוֹתְךָ, לְךָ לִישֵׁן מְקַדָּם, וְכֵן תּוּכַל לְקוֹם לְתַפְלַת הַנּוֹתִיקִין, וְתִהְיֶה בְּדַרְוֹ אֶרֶץ לְפָנֵי הַרְבֵּי וְהֵאָבָא וְהֵאָמָא שְׁלֶךְ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, ראש-חֲדָשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְהַבְּחֹר יְנִיק וְחֶכֶם ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע שְׂאֵתָה קִם וְתִיקִין, וְאֵתָה לּוֹמֵד טוֹב, תִּשְׁתַּדֵּל לְהִתְמִיד בְּ"סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", וְלִזְכוּת לְגַמֵּר אֶת זֶה בְּכָל שָׁבוּעַ, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוּד הָאָדָם, תִּבְשֹׂר לִי תְּמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְתִשְׁמֹר בְּכַבּוּד הַרְבִּי וּבְכַבּוּד הָאָבָא וְהָאֵמָא, וּבְזֶה תַעֲשֶׂה רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, ראש-חֲדָשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְלֵל-הַקְּדוֹשׁ" דֵּי בְּכָל אֲתֵר וְאֲתֵר, הַוּוֹ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! יְדוּעַ, אֲשֶׁר אֶצֶל רַבְּנוּ וַ"ל הִיָּה הַיְסוּד: לְדוֹן אֲחָד אֶת הַשְּׁנֵי לְכַף זְכוּת, וְעַל זֶה גָּלָה לָנוּ אֶת הַגְּלוּי הַנוֹרָא וְהַנּוֹפֵלָא מְאֹד בְּלִקְוִיטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב: "אַזְמָרָה לְאֵלֶיךָ בְּעוֹדֵי" — אִי אֶפְשָׁר לְזַמֵּר וְלְהוֹדוֹת וְלִשְׁבַח וְלִפְאֹר וְלִזְמֹר לוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם מִבְּקָשׁ וּמִחַפְּשׁ וּמוֹצֵא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי כָּל אֲחָד וְאֲחָד נִדְמָה בְּעֵינַי עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ אֲבֹד מְנוּס וְתַקְנָה מְמוֹנוֹ, כְּאֵלוֹ הַכֹּל מִיָּאֵשׁ, וּבְצָדֵק, מֵאֲחֵר שְׁנוֹסָה כָּל-כֶּף הַרְבֵּה פְּעָמִים לְהַכְּנִס בְּעַבְדוּת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּעַבְדוּת הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה עַל-פִּי

עצת רבנו ז"ל, ורואה שעדין לא התחיל, אזי נשבר. ואמר רבנו ז"ל, שאי אפשר בשום פנים ואפן להגיע אל תפלה, אלא על-ידי שדן את עצמו לכף זכות, ומוציא בעצמו נקדות טובות. ואמר רבנו ז"ל, שלא רק אצלו צריכים למצא נקדות טובות, אלא גם באחרים, שצריכים לחפש ולבקש ולמצא בהם נקדות טובות, ואפלו רשע גמור, צריכים לדונו לכף זכות, שזה מה שאומר דוד המלך: "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו", שהפסוק מזהיר לדון את כלם לכף זכות, ואף שרואה שהוא רשע גמור, אף-על-פי-כן צריך למצא בו מעט טוב ששם אינו רשע, וזה "ועוד מעט ואין רשע" — אם תמצא בו עוד מעט טוב, תראה שכבר איננו רשע. "והתבוננת על מקומו ואיננו" — כבר אינו אותו אדם. ברגע שדנים את אחד לכף זכות, ומוציאים רק את הטוב אצלו, אזי כבר איננו אותו אדם, ויכולים להחזירו בתשובה.

מוהרנ"ת ז"ל דבר פעם הרבה מהתורה הזו, ואמר: עם התורה הזו יכולים להחזיר את כלל נשמות ישראל בתשובה; כי בדרך כלל למה לא יכולים לסבל את הזולת? כי רואים אצלו רק את הרע, ואמר מוהרנ"ת ז"ל: אם אחפש ואבקש רק את הרע אצל השני, אני סוגר בפניו את כל דרכי התשובה, ואין לו כבר תקנה. וזה הקדוש-ברוך-הוא אינו רוצה, הקדוש-ברוך-הוא חפץ חסד, ורוצה מאד שכלם יחזרו בתשובה שלמה.

ולכן, אחי ורעי היקרים, די בכל אתר ואתר! ראו לדון את כל אחד לכף זכות. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז): דרך השם יתברך להביט רק על הטובה שעושים, ואף שנמצא בהם גם-כן דברים שאינם טובים, הקדוש-ברוך-הוא אינו מסתפל על זה, כמו שכתוב (במדבר כג, כא): "לא הביט און ביעקב", מכל שכן שאסור לאדם למצא בחברו רע, ולמצא בו נקדות רעות, אלא מחיב למצא בו רק טוב. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר'), שכל יהודי ויהודי הוא יהלום בכתר המלך, ואם רק לוקחים את היהלום ומלטשים אותו, יכולים להכניסו בכתר המלך. ולכן אשרי האדם המחפש ומבקש אחר כל צד זכות, ודבר טוב שאפשר למצא

בְּכָל יְהוּדֵי וְלְדוֹנֵי לְכַף זְכוּת, וְכֵף מְלִבִּישׁ, כְּבִיכּוֹל, אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עִם כְּתוּר. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב רַק כְּשֶׁמְדַבְּרִים טוֹב
 עַל עַם יִשְׂרָאֵל. וְכֵף אוֹמְרִים תְּכַמִּינֵנו הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה ב, ה): אָמַר
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִשָּׁה, כָּל מָה שְׁאַתָּה יְכוּל לְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל
 — שְׁבַח! לְגַדְלָם וּלְפָאָרָם; הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד אוֹהֵב
 כְּשֶׁדְּנִים אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת. וְלָכֵן עָלִינוּ לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ יְתִבְרַךְ,
 וְלִמְצָא אֶת הַזְכוּת שֵׁשׁ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה גַם לָנוּ
 יִהְיֶה קָל לְמִצָּא בְּעֶצְמֵנוּ זְכוּת. כִּי כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֶצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל
 רַק אֶצֶל אֲחֵרִים, לְרִאוֹת אֶת הָרַע שֶׁבָהֶם, לְבִסּוּף גַם בְּעֶצְמוֹ מוֹצֵא
 רַע עַד שֶׁמִּתְיַאֵשׁ לְגַמְרֵי. וְלָכֵן אִם אָדָם דֵּן אֶת עֶצְמוֹ לְכַף זְכוּת, הוּא
 יְדוֹן אֶת כָּלָם לְכַף זְכוּת, וְאִם יְדוֹן אֶת כָּלָם לְכַף זְכוּת, יְדוֹן אֶת
 עֶצְמוֹ לְכַף זְכוּת. אִם אָדָם הוּא טוֹב עֵינֵי אֲזֵי יְבָרֵךְ. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשִׁלִּי
 כב, ט): "טוֹב עֵינֵי הוּא יְבָרֵךְ", כִּי אִם הוּא רַע עֵינֵי — יִקְלַל, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן. וְלָכֵן מָה טוֹב וּמָה נְעִים כְּשֶׁאָדָם טוֹב עֵינֵי, וּמְבָרַךְ אֶת כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד.

זו הירששה שהשאיר לנו רבנו ז"ל, ובדרך זו יכולים לקרב את
 כל העולם כלו להקדוש-ברוך-הוא. וכמו שרבנו ז"ל אמר (חיי-
 מוהר"ן, סימן רנא): לא מפעני אתכם אני יכול להחזיר בתשובה שלמה,
 אלא את כל הצדיקים, כי גם את כל הצדיקים צריכים להחזיר
 בתשובה, ולא רק את עם ישראל, אלא אפלו את אמות העולם אני
 יכול להביא קרוב לדת ישראל; כי ברגע שדנים את כל אחד לכף
 זכות, יכולים להשרות את השכינה באדם זה. כי מה זה שכינה?
 גלוי אלקות, שנגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אתנו, עמנו
 ואצלנו, שהשפין אלקותו יתברך בינינו, וברגע שאדם יודע ידיעות
 אלו, אז מתחיל לדבר אל השם יתברך; כי באמת אומר רבנו ז"ל
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב): אם אדם היה יודע בידיעה שלמה,
 שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, היה מנדקדק מאד
 להתפלל פיאות. כי העקר מה שאין אדם מתבודד אל השם יתברך,
 מחמת שאין לו אמונה, וכשאין אמונה — אין מדברים להשם
 יתברך. אדם צריך להגיע לגלוי אלקות כזה, לברור וזכוף האמונה,

עד שִׁידַע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְאִין בִּלְעֲדִיו יִתְבַרַךְ נִמְצָא, וְאִז
 יִדְבַר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבַרַךְ, שֶׁזֶה הַיְסוּד בְּדַעַת רַבְּנוּ ו"ל — לְהַתְּבוּדָד
 בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַרַךְ, וּלְבַקְשׁוֹ כָּל מַה שִּׁצְרִיכִים, וּבְנִי-אָדָם אֵינָם
 יוֹדְעִים מֵהִי הַמִּתְנָה הַזֹּאת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ו"ל — הָעֲנִין שֶׁל תְּפִלָּה
 וּבִקְשָׁה, הָעֲנִין שֶׁל הַתְּבוּדוֹת, כִּי אִם הָיוּ יוֹדְעִים גְּדֻלַּת הָעֲנִין הַזֶּה,
 תָּמִיד הָיוּ הוֹלְכִים וּמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבַרַךְ, וְהֵיכֵן שֶׁהָיוּ בָּאִים, הָיוּ
 מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבַרַךְ, וְלֹא הָיוּ צְרִיכִים אֶף אֶחָד בְּעוֹלָם, שֶׁזֶה
 הַמְּדַרְגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה בְּהַתְּבוּדוֹת, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ לְגִלּוֹי כְּזֶה,
 שֶׁאֵינּוּ יָכוֹל לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ יִתְבַרַךְ, וְכָל צְרִיכּוֹ עַל כָּל פְּרָט מִבְּקֵשׁ
 מִמֶּנּוּ יִתְבַרַךְ. לְכֵן הַמִּתְנָה הַזֹּאת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ו"ל, הִיא יְקָרָה מְאֹד,
 וְעֲלֵינוּ לְהַחְזִיקָה חֲשׂוּבָה מְאֹד. וְאֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנו הָיוּ רְגִילִים לֹאמֹר:
 אֵלּוֹ לֹא הֵינּוּ זוֹכִים לְהַתְּקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו"ל, אֲלֹא רַק כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת
 הָעֲנִין שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת — כְּבָר הָיָה דֵי, וּבְפֶרֶט שֶׁקִּבְּלָנוּ עוֹד
 הַרְבֵּה עֲצוֹת נוֹרְאוֹת.

מִזֶּה רַבְּנֵי ת"ל אֹמֵר בְּהַקְדָּמָה לְסִפְרוֹ "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", אֶף שֶׁכָּל
 סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל מְלֵאִים עֲצוֹת וְהַדְּרָכוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ, אָבָל
 אִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְעֲצוֹת וְלְהִנְהִיגוֹת, אֲלֹא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה. הַתְּפִלָּה הִיא
 הַכִּלִּי שֶׁאָדָם יָכוֹל בּוֹ לְהִגִּיעַ אֶל הָעֲצוֹת. רַבְּנוּ ו"ל מְדַבֵּר מְאֻמָּת,
 שִׁצְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ, שִׁיזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְאֻמָּת, כִּי
 יָכוֹל לְהִטְעוֹת עֲצָמוֹ, כִּי אֵין אָדָם רוֹאֶה חוּבָה לְעֲצָמוֹ, וּכְמֵאֲמָרָם
 ו"ל (נִגְעִים ה, ב): כָּל הַנִּגְעִים אָדָם רוֹאֶה, חוּץ מִנִּגְעֵי עֲצָמוֹ; לֹא-כֵן
 כְּשֶׁאָדָם מִתְּחִיל לְהַתְּבוּדָד אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִשְׁפֹט אֶת עֲצָמוֹ,
 אִזִּי מִתְּחִיל לְרְאוֹת, שֶׁבְּכָאן אֵינְנוּ נוֹהֵג כְּשׁוֹרָה וּבְכָאן אֵינְנוּ נוֹהֵג
 כְּרְאוּי וְכוּ', וְלָכֵן אֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתְבֵרֵין, חֶלֶק א', סִימָן טו),
 שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְשַׁפֵּט עֲצָמוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּמִבִּיא
 אֶת מְאֻמָּרָם ו"ל (דְּבָרִים ה, ה): כְּשֵׁישׁ דִּין לְמִטָּה — אֵין דִּין לְמַעְלָה;
 כְּשֶׁאָדָם מִתְּבוּדָד פֶּה בְּזֵה הָעוֹלָם, וּמִבְּקֵשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַרַךְ,
 עַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ שׂוֹם דִּין לְמַעְלָה. וְכַתּוּב בַּיְהוָה, כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא,
 בָּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וּמִקְטָרְג עַל הָאָדָם: "רְאֵה רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּרִאתָ
 אֶת פְּלוֹנִי אֱלֹמוֹנִי, וְחָטָא לְפָנַיִךְ בְּיוֹם זֶה וּבִשְׁעָה זֹאת". אִם אָדָם

הקדים בעצמו, ובא אל הקדוש-ברוך-הוא, לאחר שחטא ונכשל באיזה עון, בר מינו, ואומר: "רבנונו של עולם, חטאתי, עויתי, פשעתי, והרע בעיניך עשיתי, כזאת וכזאת עבר עלי", ומתודה אליו יתברך, אז כשבא הסמ"ך-מ"ם לקטרג על אדם זה, הקדוש-ברוך-הוא מגרשו ואומר לו: "אני יודע, כי כבר ספר לי". ולכן אומרים חכמינו הקדושים (תורת פהנים בחקתי כו): אמר הקדוש-ברוך-הוא, שמיד שהם מתודים על עוונותיהם, מיד אני חוזר ומרחם עליהם; הענין של ודוי דברים, שאדם מתבודד להקדוש-ברוך-הוא, ומספר לו יתברך כל אשר עובר עליו, זו המפתנה הכי יקרה. אבל אי אפשר לזכות לזה, רק אם יש לאדם אמונה, וגם על אמונה צריכים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, וכן על ברית, שיזכה לשמירת הברית, לעינים קדושות, שישתכל רק על הקדוש-ברוך-הוא ועל הצדיקים, וישמר עצמו לא להסתכל במקומות המטנפים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין מה): אין היצר הרע שולט, אלא במה שעניו רואות; ואם אדם אינו מסתכל על נשים או על שאר דברים המביאים לידי חטא, כי העין רואה, הלב חומד, וכלי המעשה גומרים. ולכן צריכים לשמר מאד מאד על העינים, וצריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא על כף, וכן על כל מדה ומדה ועצה ועצה צריכים לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן היסוד והעקר אצל רבנו ז"ל — זהו תפלה והתבודדות, אבל אי אפשר להגיע לזה, אלא על-ידי שדן עצמו לכף זכות, שעדין איננו הכי גרוע, וכך יתרחב לבו לבקש אותו יתברך, וכן יוכל לדון את זולתו לכף זכות, וישתכל עליו בעינים אחרות. ובאמת אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן רלט), שאי אפשר להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי מדת השלום, ולכן תקן האר"י ז"ל, שקדם התפלה יקבל אדם על עצמו מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", כי אי אפשר לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי מדת השלום, כמו שכתוב (תהלים קכב, ח): "אדברה נא שלום".

ולכן אתם צריכים, אחי ורעי היקרים, רק לדון את זולתכם לכף זכות, ואף שנדמה לכם כאלו ההוא מי יודע מה וכו' וכו', כבר

אָמַר הַתָּנָא (אבות ב, ד): 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו'; וְלִכְּנֵן אָמַר רַבִּינוּ ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן א'), שְׁמִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה? רַק הַצְּדִיק, כִּי אֵף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. דִּרְךָ בֶּן-אָדָם לְהַסְתַּפֵּל רַק עַל הָרַע שֶׁל כָּל אֶחָד, וְלִכְּנֵן אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי אִם יִהְיֶה מְמַנֶּה עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יִדּוֹן אֶת כָּלָם, רַחֲמָנָא לְצַלְן, לְכַף חוֹב. לִכְּנֵן מְסֻרוֹ עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְצְדִיק, אֲשֶׁר הוּא יוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְדָן אֶת כָּלָם לְכַף זְכוּת. וְלוּלֵא הוּא, הִיוּ דְנִים אוֹתָנוּ רַק לְכַף חוֹב. וְלִכְּנֵן דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת אֶצֶל הַצְּדִיק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי הַצְּדִיק מְמַתִּיק אֶת הַדִּינִים מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְהוּא יוֹדֵעַ אֶת הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלִכְּנֵן דָּן אֶת כָּלָם לְכַף זְכוּת, וְלִכְּנֵן רַק הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אֲבָל עֲלֵיכֶם לְהִזְהַר מְאֹד לֹא לְדוֹן אֵף פְּעַם אֶת הַזִּילַת לְכַף חוֹב, כִּי בְּזֵה דְנִים אֶת עֲצָמוֹ לְכַף חוֹב; כִּי רַבִּינוּ ז"ל אוֹמֵר (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן קיג): קִדְּם שְׁהוֹלְכִים לְדוֹן אֶת הָאָדָם שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ מַה הוּא אוֹמֵר, וּכְפִי שֶׁדָּן — כֶּף נִפְסָק. לְזֹאת צְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר מַה שְּׂאִין צְרִיכִים, כִּי לִפְנֵי שְׁנַפְרָעִים מִן הָאָדָם — שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ, אֵף לֹא בְּאִפְּן יָשִׁיר אֱלֹא בְּעִקְיָפִין: "מַה אַתָּה אוֹמֵר עַל רְאוּבֵן שֶׁעָשָׂה כֶּף וְכֶף?" וְאָדָם אֵינּוּ קוֹלֵט שְׁהַכְּוִנָּה לְעֲצָמוֹ, וְלִכְּנֵן פּוֹסֵק תַּכְּף-וַיִּמְד: "אֶת רְאוּבֵן צְרִיכִים לְגַרֵשׁ, לְסַלֵּק, לְהַרְג, לְבַזוֹת" וְכוּ', וּבְזֵה, לְמַעֲשָׂה, חוֹרֵץ דִּין עַל עֲצָמוֹ. וְכֵן יַעֲשׂוּ לוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, כְּפִי שְׁפָסַק עַל זוּלָתוֹ. לִכְּנֵן צְרִיכִים לְשָׁמֵר עַל הַדְּבַר מְאֹד מְאֹד, וּבְזֵה מְפָרֵשׁ רַבִּינוּ ז"ל אֶת הַמְּשָׁנָה (אבות ג, טז): "וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ וְשִׁלָּא מִדַּעְתּוֹ", הֵינּוּ שְׁנַפְרָעִין מִן הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ — כִּי הוּא אָמַר אֶת זֹאת, אֲבָל שִׁלָּא מִדַּעְתּוֹ — שִׁלָּא תַּפְס שְׁבִאוֹתוֹ רַגַע דִּן אֶת עֲצָמוֹ.

לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל הָיָה תַלְמִיד בְּשֵׁם ר' מֵאִיר טַעֲפֵלִיקֵעֵר ז"ל, הוּא הִתְקַרַּב אֶל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל עַל-יְדֵי ר' שְׂאוּל מְטַעֲפֵלִיק. ר' שְׂאוּל הָיָה חַדוּשׁ גַּפְלָא מְאֹד, הָיָה מְלַהֵב תְּמִיד בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם, בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְהָלַךְ בְּבַחֲיַנַת עֲלֵיהָ תְּמִיד, וּבָעַר לְהַקְדוּשׁ-כְּרוּךְ-הוּא בְּתַבְעֵרָה עֲצוּמָה. פְּעַם אָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: שְׂאוּל, עֲדִין אֵין לִי הַנָּאָה מִמְּכֶם, כְּשֶׁאֲרָאָה שְׂאֵתָה נּוֹפֵל וְאַתָּה יָכוֹל לְקוּם, אָז תְּהֵא לִי הַנָּאָה.

כִּי מוֹהֲרַנְתָּ וְלֹא יָדַע, שְׁבֹזָה הָעוֹלָם עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, כָּל הַשְּׁבַע
 מִימֹת הַמּוֹבָאוֹת בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יָוָה, (מַעֲשֵׂה י', מִהַבְּעָרָגָעַר וְהַעֲנִי), שְׁכָל
 מִי שְׁצָרִיף לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צָרִיכוֹת לַעֲבֹר עָלָיו שְׁבַע מִימֹת,
 כְּמוֹבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנָן, חֵלֶק ב', סִימָן יט): "כִּי שְׁבַע" יִפְלֹ' צָדִיק וְקָם"
 — סוֹפֵי תְבוּת: עֲמַלְק; עֲמַלְק מִכְשִׁיל אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית,
 מִכְשִׁילוֹ שִׁיתְקַרֵּר מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִהְיֶה לוֹ סְפָקוֹת בְּאַמוּנָה,
 הַיֵּשׁ הַנִּזְוֶה בְּקִרְבָּנוֹ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז); שְׁזָה "כִּי שְׁבַע" — שְׁבַע
 פְּעָמִים צָרִיף לִפְלֹ, שְׁבַע מִימֹת צָרִיכוֹת לַעֲבֹר עָלָיו, אָבֵל וְקָם" —
 הַעֲקָר לְקוּם. וְר' שְׂאוּל קָרַב יְהוּדֵי בְּשֵׁם ר' מְאִיר, וְנִעְשָׂה אַחֲרֵי-כֵן
 מִהַתְלַמְּדִים הַמְּבַהֲקִים שֶׁל מוֹהֲרַנְתָּ וְלֹא, וּפְעַם בָּא אֶל רַבּוֹ
 מוֹהֲרַנְתָּ וְלֹא כְּדָרְךָ הָעוֹלָם, שֶׁהַתְלַמְּדִים בָּאִים לְשִׁמְעַ חֲזוּק
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶצֶל רַבָּם, וְשָׂאוּלוֹ מוֹהֲרַנְתָּ וְלֹא: מֵה שְׁלוֹם
 פְּלוּנִי? וְהַנִּיעַ יְדוֹ בְּבִטּוּל, כְּאוֹמֵר, שְׂאִין מֵה לְדַבֵּר מְמוֹנוֹ. וּמֵה שְׁלוֹם
 אֶלְמוּנִי? וְגַם הַנִּיעַ יְדוֹ בְּבִטּוּל, כְּאוֹמֵר שְׂאִין מֵה לְדַבֵּר מְמוֹנוֹ, וְכֵן
 עָבַר מְאֻחַד לְאֻחַד בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ. וְשָׂאוּלוֹ מוֹהֲרַנְתָּ וְלֹא: וּמֵה
 אֶתְךָ, מְאִיר? וְעָנָה: אֲנִי אָבוּד לְגַמְרִי. וְנִזְדַּעַזַע מוֹהֲרַנְתָּ וְלֹא, וְאָמַר:
 נִפְלֵת בִּיאֹוֶשׁ, כִּי בִטְלֵת אֶת כָּלָם, וּמִמִּילָא אֶתְהָ מְבִטֵל גַּם אֶת עֲצָמְךָ,
 וְלֹא כֵן לְמִדְנֵנו רַבְנוֹ וְלֹא. אֶתְהָ הַרְגַל עֲצָמְךָ לְמִצָּא נִקְדוּת טוֹבוֹת
 אֶצֶל כָּל אֻחַד וְאֻחַד, וְאֵז תְּמַצָּא גַם אֶצֶלְךָ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְתוּכַל
 לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר. וְקִבַּל עַל עֲצָמוֹ אֵז, שְׁמֵהֵיּוֹם וְהִלָּאָה כָּל אֻחַד
 וְאֻחַד מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שְׁפוּגֵשׁ, יְדַבֵּר עִמוֹ דְּבוּרֵי אֶמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה,
 תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוּרוֹת. וְלִכֵּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ
 אֶהְבִּיּוּהוּ מְאֹד, כִּי חֲזַק הַרְבֵּה אַנְשִׁים וְקָרַב הַרְבֵּה לְרַבְנוֹ וְלֹא. [הוּא
 הָיָה מִן הַמְּתִישְׁבִים הַרְאֵשׁוֹנִים מִבֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שֶׁהִתְיַשְׁבוּ בְּצַפַת,
 וְשֵׁם גִּסְתִּילְק]. וְכִמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְנוֹ וְלֹא (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנָן, חֵלֶק א', סִימָן כט):
 טוֹב — הַכֹּל חִפְצִים לְשִׁמְעַ; דְּבַר טוֹב כָּל אֻחַד רוֹצֵה לְשִׁמְעַ, כִּי
 אֵף אֻחַד אֵינוֹ אוֹהֵב שְׁיִשְׁבְּרוּ אוֹתוֹ, יֵשׁ לְכָל אֻחַד מְסַפִּיק צְרוּת,
 בְּחֹר רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן, אַבְרָךְ רוֹצֵה שְׁלוֹם-בֵּית, יְלָדִים, נַחַת מִיְלָדִים,
 וְעוֹבְרִים עַל כָּל אֻחַד מְשַׁבְּרִים וְגַלִּים, וְלִכֵּן אֵינוֹ רוֹצֵה לְשִׁמְעַ רַע,
 מְסַפִּיק עִם הַהֶסְתוֹת זֶה נִגְדֵ זֶה, דִּי לְשִׁנְאָת חֲנָם, הַגִּיעַ הַזְמָן שְׁנַתְחַזַק
 זֶה עִם זֶה.

לְכֹן, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים, דִּי בְּכָל אֲתֵר וְאַתְרֵי! רְאוּ לְהַרְגִיל עֲצֻמְכֶם לִילָף בְּדַרְךָ זֶה — לְחֻזֵק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה זֶה אֶת זֶה, וְכִף נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת אֹר רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם. אֹר רַבְּנוּ וְ"ל כָּל-כֶּף גְּדוּל, וּמְכָרַח לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, לִי לֹא הַסֵּמ"ך-מ"ם, שְׁשׂוּנָא אֶת רַבְּנוּ וְ"ל, מִזְמַן הָיָה כְּבָר כָּל הָעוֹלָם בָּא עַל תְּקוּנֹנוּ, אֲבָל מִפְּאֵת שְׁנֵאת הַסֵּמ"ך-מ"ם לְרַבְּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר אֵינְנוּ יְכוּל לְסַבְּלוּ, אֵינּוּ נוֹתֵן שְׁהָאוּר הַגְּנוּז הַזֶּה יִתְגַּלֶּה.

לְכֹן מִנְּח הַחֹב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לְדוֹן אֶת זְוִלְתוֹ לְכַף זְכוּת, וְדִי לְהִסְתּוֹת זֶה עַל זֶה, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ חֲרָפָה, שְׁבִית הַפְּנִסֵת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ וְ"ל, מְסַלְקִים מִשֵּׁם אֲנָשִׁים שְׂאִינִם שְׂיָכִים לְעֵדָה שְׁלָהֶם, וְהֵלֹא אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחוּמָא פְּנַחֵס י'): כְּשֵׁם שְׂאִין פְּרָצוּפִיָּהֶם שְׁוִין זֶה לְזֶה, כֶּף אֵין דְּעֵתָן שְׁוָה; וְאוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), שְׂאֲצֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד חָשׁוּב כְּשִׁפְעֵלוֹת מְשֻׁנוֹת מִתְאַחַדוֹת בְּאַחַדוֹת הַפְּשׁוּט, וְזוֹ עֵקֶר הַחֲשִׁיבוּת — כְּשִׁבְאִים לְצִיּוֹן רַבְּנוּ וְ"ל בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה מְכָל קְצוּוֹת תִּבְל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עִם דְּעָה אַחֲרֵת, עִם שִׁטָּה אַחֲרֵת, אֲפֵלוּ עִם לְבוּשׁ אַחֵר. אֲצֵל רַבְּנוּ וְ"ל יֵשׁ לְכֻלָּם מְקוֹם, וְאַדְרָבָה, נַעֲשֶׂה שְׁמָחָה גְּדוּלָּה בְּשָׂמִים וּבְאַרְץ, וְכִמוּ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שְׁבְרֵאשׁ הַשְּׁנָה כְּשִׁמְתַקְבְּצִים אֲצֵל הַצְּדִיק, נַעֲשֶׂה שְׁמָחָה גְּדוּלָּה, כִּי עַל-יְדֵי שְׁנִכְלָלִים יַחַד כָּל הַנְּפִשׁוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה שְׁמָחָה, בְּסוּד (מְשֻׁלֵי יג, ט): "אוֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח"; כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד בָּא עִם קְדָשְׁתּוֹ וְצִמְצוּמוֹ אֶל צְדִיק הַדּוֹר, שֶׁהוּא קְדָשׁ קְדָשִׁים, אֲבָן שְׁתִּיָּה, וְאֲבָן שְׁתִּיָּה נַעֲשֶׂה דִיקָא מְשִׁתִּים-עֲשָׂרָה אֲבָנִים, וְלִכֵּן דִיקָא כְּשִׁבְאִים שְׁכִלִיִם פְּרֻטִיִם, וְנִכְלָלִים אֶל הַשְּׁכָל הַכּוֹלָל, מִזֶּה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ הַשְּׁנָה. וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁל רַבְּנוּ וְ"ל, וְלִכֵּן אֵיךְ שִׁיךְ לְגַרֵשׁ אֲנָשִׁים?! אֵין זֹאת אֱלָא שְׂאִין לוֹמְדִים סְפָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וְהֵם עֲמֵי אַרְצִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אַבוֹת ב, ה): "לֹא עִם הָאָרֶץ חִסִּיד"; וּבְפֻרְט בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ וְ"ל, אֵי אֲפָשֶׁר לְהַקְרָא בְּרִסְלָבֵר חִסִּיד, אֱלָא אִם-כֵּן לוֹמְדִים סְפָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, עַד שְׁשִׁגוּרִים אֲצֵלוּ בְּעַל-פֶּה. וְאֵל יִחְיֶה אָדָם בְּאַשְׁלִיּוֹת, מֵאַחַר שֶׁהוּא מְקַרֵב אֶל ר'

לְכִישׁ, וְר' זָרַח, ר' גַּעְצֵל אוֹ ר' שְׁמֶרֶל וְכו', סִימָן שֶׁהוּא כָּבֵר מִקָּרֵב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵינְנוּ לוֹמֵד סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, אֵינּוּ יוֹדְעִים מָה רַבְּנוֹ ז"ל רוֹצֵה, וּמִמִּילָא אֵינּוּ מִקָּרֵב אֵלָיו כָּלֵל. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ גְּנוּזִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר שְׁלוֹ. וְלִכֵּן מִי שְׁרוּצֵה לְהַפִּיר אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, יִלְמַד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", וְיֵדַע מָה רַבְּנוֹ ז"ל רוֹצֵה מִמֶּנּוּ. וְזֶה הֵיִסוּד בְּחֻסֵּידוֹת בְּרֶסֶלַב — לְלַמֵּד הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וּכְפִי שְׁלוֹמֵדִים סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל עַד שֶׁבְּקִיָּאִים בָּהֶם בְּעַל-פֶּה, יְכוּלִים לְהַתְּבוּדֵד אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּוֹ רוֹאִים שֶׁכָּל יְהוּדֵי יִקָּר, וְאִין יְכוּלִים לְגַרֵּשׁ אַף אֶחָד, וְאִזּוֹ לֹא לְמִי שֶׁנוֹטֵל אַחֲרָיוֹת לְגַרֵּשׁ פְּלוּנִי.

ידועה גדלתו של הרב מטשֶׁהֲרִין, שֶׁהָיָה גֵּאוֹן בְּתוֹרָה — בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר, וְיָגַע הַרְבֵּה בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ אֶהְבּוּ אוֹתוֹ מְאֹד. הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ — וְעוֹלְלוֹל שְׁמוֹ, וְרַנְּנוֹ אַחֲרָיו שֶׁעָשָׂה עֲבֵרָה. וְהִנֵּה בָּא פַּעַם לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל, וְנִגַּשׁ אֵלָיו הָרַב מְטֹשֶׁהֲרִין, וְאָמַר לוֹ: וְעוֹלְלוֹל, אַתָּה בְּצִיּוֹן לָנוּ וּבְצִיּוֹן לְרַבְּנוֹ ז"ל. וְלֹא בָּא יוֹתֵר לְצִיּוֹן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהַקְּפִידוֹ עַל הָרַב מְטֹשֶׁהֲרִין, שֶׁגִּרֵּשׁ יְהוּדֵי מְצִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהֵלֵא רַבְּנוֹ ז"ל יְכוּל לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמִי נוֹתֵן רְשׁוּת לְסַלֵּק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן אִם יֵשׁ בֵּית-מִדְרָשׁ שֶׁמְגַרְשִׁים שָׁם אֵיזָה יְהוּדֵי בְּלִי סִבָּה שֶׁל פָּגַם יְהוּדוּתִי וְכִדּוּמָה, זֶה אֵינְנוּ 'בְּרֶסֶלַבֶר שְׁטִיבֶל', אַף שִׁיְהִיָּה בְּחוּץ שְׁלֵט גְּדוּל: "בֵּית-הַכֶּנֶסֶת בְּרֶסֶלַב"; כִּי הַמַּעֲלָה בְּחֻסֵּידוֹת בְּרֶסֶלַב, שֶׁאַף פַּעַם לֹא גִרְשׁוּ אַף אֶחָד אֶצְלָם, מִפְּנֵי שֶׁאֵינּוּ שִׁיף לְחֻבְרָה שְׁלִי, אוֹ אֵינּוּ אוֹחִז בְּרַעֲיוֹן שְׁלִי, אֶלֹא קָרְבוֹ אֶת כָּלָם. וְלִכֵּן זֶה הַסִּימָן אִם זֶהוּ 'בְּרֶסֶלַבֶר שְׁטִיבֶל', בֵּית-הַכֶּנֶסֶת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוֹ ז"ל — אִם אֵין מְגַרְשִׁים מִשָּׁם אָדָם שֶׁאֵינּוּ מְחֻזֵּיק בְּאוֹתָהּ שִׁיטָּה וּבְאוֹתָהּ דְּעָה שְׁלֵף.

בְּאוֹמֵן הָיָה יְהוּדֵי בְּשֵׁם ר' מֹשֶׁה צוֹדֵק, אֲשֶׁר הָיָה רוֹצֵחַ, וְהָרַג כַּמָּה אֲנָשִׁים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהָיָה רָשָׁע מְרָשָׁע וּמְסַר לְמַלְכוּת. יוֹם אֶחָד נִפְטַר אָבִיו, וְהַתְּעוֹרֵר מְאֹד בְּתִשְׁבּוּבָה, שֶׁצָּרִיף לוֹמֵר קְדִישׁ, וְהִנֵּה הִגִּיעַ לְבֵית-הַכֶּנֶסֶת בְּאוֹמֵן, וְסִלְקוּהוּ מִשָּׁם: שִׁיגַץ אַרְוִיס [רָשָׁע הַחוּצָה]. וּבְעֵר בּוֹ מְאֹד לוֹמֵר קְדִישׁ, וְהַחֵל לֵילֵף מִבֵּית-הַכֶּנֶסֶת

לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, וַיִּגְרְשׁוּהוּ מִכָּל מְקוֹם, וּבְצֹדֵק לְכַאוּרָה, אָדָם רָשָׁע —
 לָמָּה לְהַכְנִיסוֹ?! וּכְכֹל שֶׁהִתְגַּבְּרוּ עָלָיו הַמְּנִיעוֹת כֵּן גָּבְרָה בּוֹ
 הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת, וְהִמְשִׁיךְ לְהִתְרוֹצֵץ, עַד שֶׁהִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ לִילֵךְ אֶל
 הַבְּרֶסֶלְבֶּרְס', וְהָיָה בְּאוֹמֵן, לְדַאֲבוּנָו, שֶׁם רַע לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ,
 מַחֲמַת מַעֲשֵׂה סֶמ"ף-מ"ם, שֶׁמְכַפֵּישׁ תָּמִיד אֶת שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל עַל לֹא
 דְּבַר, בְּכֹן, יֵצֵא שֵׁם נוֹרָא וְאִים לְהַכְנִס לְבֵית־הַכְּנֶסֶת שֶׁל בְּרֶסֶלְבֵן.
 וְנִכְנַס לְשֵׁם, וְנִעְמַד סְמוּךְ לַתְּנֹנֵר, וְחִפָּה לֹמֵר קִדִּישׁ. וְהָיָה בֵּין אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוֹ אָדָם בְּשֵׁם ר' יַעֲקֹב, וְהָיָה בְּעַל חֶסֶד גָּדוֹל, שֶׁהָיָה נוֹטֵל שֶׁק
 וְהוֹלֵךְ מִבֵּית לְבֵית לְאַסְף לְחֶם, וְלַחֲלָקוֹ בְּקִלוּז בְּעֵבוֹר אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוֹ, וְזֶה הָיָה חֶסֶד גָּדוֹל, כִּי הִיָּתָה עֲנִיּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד בֵּין אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוֹ, וְהִנֵּה ר' יַעֲקֹב רוֹאֶה שֶׁמִּשָּׂה צוֹדֵק עוֹמֵד אֶצֶל הַתְּנֹנֵר, אֲזִי
 הֵלֵךְ לְמוּלוֹ, וּמִשָּׂה צוֹדֵק רָאָה שֶׁאָדָם בָּא לְמוּלוֹ, הָיָה בְּטוֹחַ,
 שְׁבוּדָאֵי חֶפֶץ לְגַרְשׁוֹ, כְּפִי שֶׁאַרְעַ עֲמוֹ עַד כַּה. וְהָיָה מוֹכֵן לְשִׁמְעַ:
 "צֵא מִכָּאן, רָשָׁע". וְהִנֵּה מַה הוּא שׁוֹמֵעַ? ר' יַעֲקֹב אוֹמֵר לוֹ בְּלִשׁוֹן
 נְעִימָה: "מִשָּׂה צוֹדֵק, אֵתָּה כָּבֵר פֹּה, אִז קַח טְלִית וְתַפְלִין, תִּתְלַבֵּשׁ
 בָּהֶם" וְכוּ', וַעֲשֵׂה עָלָיו רִשְׁם גָּדוֹל מְאֹד, שְׁלֵא דֵי שְׁלֵא מְגַרְשִׁים
 אוֹתוֹ, אֲלֵא נוֹתְנִים לוֹ צִיצִית וְתַפְלִין, אֲשֶׁר שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים לֹא
 הִחֲזִיק בְּיָדוֹ אוֹתָם. וְהִתְפָּרֵץ בְּבִכִּי, וְנִעְשֵׂה בְּעַל תְּשׁוּבָה גָּדוֹל מְאֹד,
 עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁפִּשְׁתֵּהוּ מוֹנִיִּסְטִים, יִמַּח שְׁמֵם, בָּאוּ לְאוֹמֵן וְכוּ', הִיָּתָה
 לוֹ אֲרֹנֹת סוּסִים, וְדִרְכָּה יָרְדוּ לְמַעְיָן, שֶׁשִּׁמַּשׁ כְּמִקְנֶה בְּעֵבוֹר אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוֹ וְטָבְלוּ בְּזֶה. וּבִיּוֹם כֶּסֶה אֵת זֹאת בְּתֵבֶן וּמִסְפּוֹא לְהִסְתִּירוֹ
 מֵעֵינֵי הַרְשָׁעִים, וּבְלִילָה פְתַחוּ, וְזָכָה הַרְבֵּה לְקַיִם מִצְוֹת טְהֻרַת
 הַמִּשְׁפָּחָה, וְנִעְשֵׂה בְּעַל תְּשׁוּבָה כְּזֶה, שֶׁמֶרֶב בְּכִיּוֹת שְׁפִכָּה, הָיָה רוֹחֵץ
 פָּנָיו בְּדַמְעוֹת, וְהָיוּ מוֹרִיקִים בְּאֲדָמוּמִיּוֹת. לְמַדִּים מִכָּאן, כְּשֶׁהוֹלְכִים
 בְּדֶרֶךְ אֱהָבָה, כְּמָה יְכוּלִים לְפַעַל לְקַרֵּב יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא. וְזֶה נִקְרָא בֵּית־הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו"ל — שֶׁמְקַרְבִּים בּוֹ אֵת
 כָּלֵם.

לְכֹן צְרִיכִים לְזַכֵּר, שֶׁעַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל בְּאוֹמֵן, אֵין בְּעֵלוֹת לְאַף
 אֶחָד, אֵף שֶׁלְאַחַר רוֹנָה יֵשׁ וְעַד, יֵשׁ חֲבָרָה, הַכֹּל זֶה סְבִיב סְבִיב, וּמְדַבֵּר
 עַל הַמְּלוֹן, עַל בֵּית־הַכְּנֶסֶת וְכוּ', אֲבָל עַל ד' אֲמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל,

אין שום בעלות לאף אַחַד, אַלֵּא זֶה שֵׁיף לְכֻלָּם. וְאִם אַחַד יִתְעַקֵּשׁ שֶׁהוּא בַעַל-הַבֵּית, יִקְרָה עִמּוֹ כְּפִי שֶׁקָּרָה לְמִי שֶׁרָצָה לְהַחְזִיק אֶת הָאָרוֹן, שֶׁכָּבַר מֵת. כִּי הָאָרוֹן נוֹשֵׂא אֶת נוֹשְׂאָיו, וְלֹא שֵׁיף לְהַחְזִיקוֹ. הָאָרוֹן מִנַּח בְּאוֹמֵן! וּבִד' אֲמוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, אֵין אֵף אַחַד בַּעַל-בֵּית, וְאֵף אַחַד לֹא יִחְיֶה בְּאַשְׁלִיּוֹת, שֵׁישׁ לוֹ הַבַּעֲלוֹת עַל רַבְּנֵי ז"ל, וְאִם חוֹשֵׁב כֵּן, יִתְנַדַּע מֵהָר מֵאֵד, שֶׁהוּא מִסְכֵּן גְּדוֹל.

וְלִכֵּן הֶעֱקַר עֲלֵינוּ לְרֵאוֹת, שֶׁתִּהְיֶה תְּמִיד אֲהָבָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְחֻזֵק וּלְעוֹדֵד זֶה אֶת זֶה, וְלֹא לְמִצַּא אֶת הָרַע בְּזוּלַת, זֶה קָל מְאֹד לְהִשְׁחִיר אֶת הַפֶּל, כְּאֵלוֹ זֶה סוֹף הָעוֹלָם, וְלַעֲרֹף בְּקִרְתָּ עַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט, שֶׁזֶה אֵינְנוּ כְּשׁוֹרָה וְזֶה אֵינּוּ כְּרֵאוֹי וְכוּ', וְכֵן אֵין יְכוּלִים לְצִאת לְמִלְחָמָה. תִּתְאַרוּ לְעֲצַמְכֶם, מִפְּקֹד צָבָאֵי, הַיּוֹצֵא עִם פְּלוּגָה נֶגֶד הָאוֹיֵב, וּלְפִתְעָה נִתְמַלֵּא פֶחַד וְאֵימָה וּבוֹרַח מִהַמְעַרְכָּה, אוֹי לְחַיִּים אֵלוֹ שֶׁמִּפְקָדֵם נִס עַל נַפְשׁוֹ. אֲנַחְנוּ הַחַיִּים שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל! אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַפְיֵן אֶת אוֹר רַבְּנֵי ז"ל, דִּיקָא בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁנִּתְגַּבְּרָה הַכְּפִירוֹת וְהָאִפְסִיקוֹרְסוֹת, הַעֲרַב-רַב מִתְעַרְבִים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מְבִיאִים גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וּמְדַבְּרִים פְּתוּחַ נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַנְּאוּף בּוֹעֵר בְּכָל הָרַחוּבוֹת, עַד שֶׁקָּשָׁה לְחַצוֹת כְּבִישׁ מְבִלֵי לְהַכְּשֵׁל בְּשִׁקוּץ, תַּעֲוִב וְזֵהוּם, בַּחוּרִים נְכֻשָׁלִים בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲזִי דִיקָא עֲכָשׁוּ עֲלֵינוּ לְצִאת וּלְהַפְיֵן אוֹר רַבְּנֵי ז"ל בְּכָל מְקוֹם בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְאִדְרַבָּה מִי שִׁיּוֹדַע בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁחֲטָא בְּפָגַם הַבְּרִית, עֵקֶר תְּקוּנוֹ — לְהַפְיֵן אֶת אוֹר רַבְּנֵי ז"ל.

תִּהְיֶה לְאֵל, אָנוּ עֲדִים לְמַהֲפֹכָה שֶׁנַּעֲשִׂיתָ עִתָּה, שֶׁחֲזוּרִים בְּתִשׁוּבָה אֲלֵפֵי אִישׁ, וְכֻלָּם בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ מוֹצְאִים אֶת הַכְּתָבֶת אֶל רַבְּנֵי ז"ל, וְזֶה פֶּלֶא עַל גְּבֵי פֶּלֶא, אֲלֵא מִפְּאֵת שֶׁרַבְּנֵי ז"ל הַבְּטִיחַ, שֶׁהוּא יִחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה. בְּכָל הַדּוֹרוֹת הִיָּתָה מַחְלָקֶת, אֵי הַבְּנוֹת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם דָּאג שִׁיְהִי פְּרוּדִים בִּינֵיהֶם, כִּי זֶה כָּל עֲנִינּוֹ: "הַפֶּרֶד וּמְשַׁל", כָּל אַחַד רוֹצֵה לְמִשַׁל עַל זוּלָתוֹ, וְשׁוֹכְחִים אֶת הַתְּכֵלִית טַכְסִיסֵי הַמְּלָכוֹת, שׁוֹכְחִים שֶׁעֲלֵינוּ נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם — לְקָרֵב עֲכָשׁוּ נִשְׁמוֹת אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וּרְבֵנוּ ו"ל מְאֹד מְאֹד רָצָה שְׁכַל אֶחָד וְאֶחָד מְאֻנְשֵי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, יִסַּע אֶפְלוּ נְסִיעוֹת, הֶעֱקֵר לְקָרֵב רְחוּקִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּפְעַם בְּזֶה רְבֵנוּ ו"ל אֶת אֲנָשֵי שְׁלוֹמֵנוּ, עַל שְׁלֹא מְקַרְבִים אַחֲרֵים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל-כֶּף רָצָה רְבֵנוּ ו"ל, שְׁאַנְחֵנוּ נִקְרַב יְהוּדִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן בָּאוּ נִתְאַחַד יַחַד, וְנִנְעֹזֵר זֶה לְזֶה כְּכֹל יִכְלַתְנוּ, קִדְּם כֹּל צְרִיכִים לְרֵאוֹת הַיֵּכָן שְׁיֵשׁ בַּחוּר — לְעֲזָרוֹ לְמִצָּא זְוִיגוֹ, וְזֶה הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שְׁיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת עִם בַּחוּרִים — לְהַצִּילָם מִפְּגַם הַבְּרִית. וְכֵן לַעֲשׂוֹת חֶסֶד זֶה עִם זֶה, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (לְקוּט הוֹשַׁע, רְמֵז תַּקְּכָב): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חָכִיב עָלַי חֶסֶד שְׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה לְזֶה יוֹתֵר מִכֹּל הַזְּבַח שְׁזָבַח לְפָנַי שְׁלֵמָה; כְּשֵׁאֲדָם עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הַשָּׂנִי, בְּזֶה מְגַלָּה טֹהַר נִפְשׁוֹ.

לְמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל הִזָּה נִכְדַּר ר' מִיכָל, הַבֵּן שֶׁל רַבִּי יִצְחָק. וְהוּא הִזָּה בְּגִיל חֲמֵשׁ כְּשִׁמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל נִפְטַר, וְזָכַר הֵיטֵב אֶת סְבוּ מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל. וְיָדוּעַ, שְׂרַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, הִזָּה עוֹבֵד בְּדָאָר, וְשֵׁם הִזָּה מְתַגְלָגֵל כְּסָף, כְּיָדוּעַ, וּבְכָל חֲדָשׁ צְרִיכִים הָיוּ לְהַחֲזִירוֹ לְמִמְשָׁלָה, ר' יִצְחָק עָבַד בְּנֵאֻמְנוֹת, וְהִזָּה לוֹ גַּמְ"ח, הִינּוּ שְׁעֹזֵר לְאֲנָשִׁים, וְהִלּוּהָ לָהֶם אֶת הַכְּסָף הַזֶּה, וּבְסוּף הַחֲדָשׁ הַשִּׁיבּוֹ לוֹ. וְהִרְבֵּה פְּעָמִים הִלּוּהָ לְאָבִיו, כִּי מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל הִזָּה כָּל-כֶּף עָנִי, שְׁלֹא הִזָּה לוֹ לְהוֹצִיאוֹת שְׁבַת, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ. בְּשֵׁנֵת תַּרְכִּיחַ כָּבֵר הִזָּה עֲשָׂרִים וְשֵׁלֶשׁ שָׁנִים אַחֵר הִסְתַּלְקוֹת מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, אָזִי נִסְכָּם בְּדַעַת ר' יִצְחָק לְנִסְעַ לְאַרְצָן יִשְׂרָאֵל, וּלְמַעֲשֵׂה רָצָה לְנִסְעַ לְאַרְצָן יִשְׂרָאֵל בְּחַיֵּי אָבִיו, אֲךָ אָמַר לוֹ אָבִיו, שְׁלֹא כְּדָאִי, אֶלָּא עַד גִּיל שְׁשִׁים שִׁישָׂאָר בְּאוֹמֵן, וְאַחֵר שְׁשִׁים יִסַּע לְאַרְצָן יִשְׂרָאֵל. וְאָכֵן הִמְתִּין עַד שְׁנַעֲשֵׂה בְּגִיל זֶה, וְאָז נִסַּע לְאַרְצָן יִשְׂרָאֵל, וּמָסַר אֶת עֲנִינֵי הַדָּאָר לְשָׁנֵי בְּנָיו: ר' מִיכָלִי, וְר' דָּוִד צָבִי, וּשְׁנֵיֵהֶם הִמְשִׁיכוּ כְּדַרְכּוֹ, וּבְפָרֵט ר' מִיכָלִי, שֶׁהִזָּה בְּעַל חֶסֶד גָּדוֹל מְאֹד, בְּעַל הַכְּנָסֵת אוֹרְחִים כְּזֶה, שְׁכָל מִי שְׂרָצָה לְבֹא לְטוֹלְטִישִׁין, יָדַע אֶת הַכְּתָבֵת שֶׁל ר' מִכָּלִי, שְׁשֵׁם יוֹכֵל לְאָכֵל וְלִישֵׁן, וְהִזָּה לוֹ אַרְוֵן מִיַּחַד עִם מְצָעִים, וּכְשֵׁבֵא אוֹרְחַ, הִצִּיעַ

בְּעִבּוּרוֹ אֶת הַמָּטָה, פֶּעַם שְׁאַלוּהוּ בָּנָיו: ר' אֶהְרֵן נֶר' נִפְתָּלִי, אֲבֵא, לְמָה לָךְ לְטַרַח לְהִכִּין הַמָּטָה לְאוֹרַח? אָמַר לָהֶם: לֹא וְלֹא! אֲנִי עוֹרֵךְ לְעֲצָמֵי אֶת הַמָּטָה וְכוּ'. וְכֵן הָיָה בְּקִי בִשְׁׁׁס בְּבִלִי וִירוּשָׁלַיִם בְּאַפֵּן מִיָּחַד, וּמְסַפְּרִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁלְמַד תְּמִיד כְּסִדְרָן, וְלִכְן הָיָה בְּקִי, וְלֹא הִטְעָה עֲצָמוֹ, אֲלֵא לְמַד כְּפִי סִדְרֵ-דְרָף-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל (כְּמוֹבֵא שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), שְׁמִי שְׁאַיִנו מְטַעָה עֲצָמוֹ, וְלוֹמַד כְּפִי סִדְרֵ-דְרָף-הַלְמוּד הַזֶּה, יְכוּל לְסַיֵּם פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, בְּבִלִי, יְרוּשָׁלַיִם, תּוֹסֵפֶתָא, וּבוֹנָה לְעֲצָמוֹ בִּי"ת. כְּמָה אָדָם מְתַיַּעַע שְׁיִהְיָה לוֹ בֵּית?! וְהִנֵּה מִבֵּיתוֹ הַנִּצְחִי שׁוֹכַח, שְׁיִסִּים פֶּעַם בַּחַיִּים בְּבִלִי, יְרוּשָׁלַיִם וְתוֹסֵפֶתָא. אֵלוֹ הָיוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ יוֹדְעִים מְעַלְת זֶה הָעֲנָן, לֹא הָיוּ צְרִיכִים לְחַיּוֹת עִם הָעֶבֶר, אֲלֵא עִם הַהֹדָה — לְזָכַר שְׁרַבְנוּ ז"ל מִתְּנָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְלֹא שְׁרַבְנוּ ז"ל הָיָה לְפָנָי מְאֵתִים שָׁנָה, אֲלֵא רַבְּנוּ ז"ל נִשְׁלַח לְכָל הַדּוֹרוֹת. וְזֶה הָיָה הַהֲפָרֵשׁ בֵּין מוֹהֲרֵנֵי תְּ ז"ל לְשָׂאֵר תְּלַמִּידֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כָּל הַתְּלַמִּידִים יָדְעוּ שְׁרַבְנוּ ז"ל גְּדוֹל מְאֹד, אֲבָל חָשְׁבוּ שְׁרַבְנוּ ז"ל רַק לְדוֹרוֹ, וּמוֹהֲרֵנֵי תְּ ז"ל הֵבִין שְׁרַבְנוּ ז"ל הוּא דְבָר נִצְחִי, וּבְפָרֵט לְסוּף הַדּוֹרוֹת.

וְלִכְן בָּאוּ נִתְחַזְק יַחַד, נֹאֵהֵב זֶה אֶת זֶה, נִחְזַק זֶה אֶת זֶה, נִלְמַד זֶה עִם זֶה סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, נִקְרַב זֶה אֶת זֶה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׁרַבְנוּ ז"ל יְהִיָּה בִּינֵינוּ, אֵיזָה נַעַם, אֵיזוֹ עֲרֵבוּת כְּשִׁלּוּמֵדִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּצוֹתָא, וּמְחַזְקִים אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ. מְסַפְּרִים עַל אֶחָד מִגְּדוּלֵי רֵאשֵׁי הַיְּשִׁיבוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שְׁאָמַר פֶּעַם: אֲנִי מְקַנֵּא בְּחַסִּידֵי בְּרַסְלָב, לָהֶם יֵשׁ תְּמִיד אֶת הַרְבִּי, וְרַבָּם אֵינוֹ נוֹסֵעַ לְחַפְּשָׁה, לֹא קָשָׁה לְהַכְנִס אֵלָיו, הֵם תְּמִיד מְדַבְּרִים מִהַרְבִּי, וְתְּמִיד עִמוֹ. וְלִכְן בְּמִקּוֹם לְדַבֵּר הַבִּלִי הַבָּלִים, נִתְחַיֵּל לְדַבֵּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְנִחְזַק זֶה אֶת זֶה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ בְּזֶה וּבְבֵא.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרמ.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בּא, ראש־חֲדָשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם לְ... גֵרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְעִזּוֹר מְחַר לְצִלָּם ... כְּדַאי לְאַרְגֵּן הֵן אֲצֵל הַבְּנִים וְהֵן אֲצֵל הַבְּנוֹת, וְכֵן בִּישִׁיבָה וְגַם בְּכוֹלֵל (אֶף שְׂאִין מְחַר כּוֹלֵל), רַק לְהוֹשִׁיב אוֹתָם לְרַבֵּעַ שָׁעָה, וְהַעֲקֵר הַמְקַנָּה וְהַפְּעוּטוֹן וְהַגֵּן וְכוּ', כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לִי, פְּשׁוּט הַצֵּלָה מִבְּזִיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וְכוּ'.

אוֹדוֹת הַמוֹעֵצָה, רַק שְׁתַּהֲיֶיהָ לְךָ סְבֻלָּנוֹת, וְעוֹד תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהוּא יִתְהַפֵּף, וּיִבְקֵשׁ וְיִתְחַנֵּן אֵלֶיךָ בּוֹאוֹ אִתִּי, אֲנִי אֶתֵּן לָכֶם אֶת זֶה וְכוּ' וְאֵת זֶה וְכוּ'.

טוֹב שֶׁתִּקְבַּע פְּגִישָׁה עִם ...

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי — יֵאמֵר לְצָרוֹתֵי דֵּי, אִם אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס אֶת הַפְּרָסוּם, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת מוֹכְנִים, כִּי הִישׁוּעָה תְּבוֹא פְּתָאֵם.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תֵּאמֵר לְ... שְׁשַׁלַּח עִם ... עֲבוּרֵי הֵן קִנְטְרָסִים חֲדָשִׁים וְהֵן אוֹר יִבְנֵאל, כִּי ... יִהְיֶה שֵׁם שְׁבַת וְאַחַר שְׁנֵי יָמִים הוּא חוֹזֵר לְכָאן, וְאִם אֶפְשָׁר לְתַאֵם אִתּוֹ, כְּדֵי שְׂיִקַּח סֵפֶר "אֲשֶׁר בַּנְחַל" אֶחָד חֶלֶק ט', כִּי זֶה כָּל חַיּוּתִי. תִּבְקֵשׁ מִהָאֲשִׁדּוּדִים אֶת הַכְּתוּבוֹת שְׁלָהֶם.

כא תרמא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בּא, ראש־חֲדָשׁ שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידִי ... גֵרוֹ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לעזר ל... לארגן הכל, כי פשוט אני מכרח את הקלטת, כי הסמ"ד-מ"ם עומד לקרא אותי כאן לדין תורה, והוא טוען (כך שמעתי מכמה רבנים, שיש לי סך הכל עשרה עד חמשה-עשר ילדים...) ומאת ה' היתה זאת ש... קבל עבודה לפני ימים בירושלים, ועל-פן הוא עושה עמי חסד, שיצלם את כל הקהלה, התלמוד-תורה, הבית-ספר והכולל, וכן יצלם את המקנה והבנינים של המוסדות שלנו, הפעוטון והגן וכו', ולכן זה בשבילי חסד חנם להראות לרבנים מי צודק, שברוך הוא וברוך שמו יתברך יש לנו, בלי עין הרע, הרבה תלמידים ותלמידות במוסדותינו וכו', וכן טוב לצלם את חלקת החלות והיין וכן חלקת הבשר, ולכן ראה לעזר לו, וכן לעזר עוד הרבה מאנשי שלומנו, שיעזרו לו להתארגן, כי ערב שבת הוא יום קצר והמלאכה מרבה.

פה תקבל מכתב כללי, נא לשימו בלוח המודעות, שיהיה תלוי שם במשך כל השבת, ול... אשלח היום מכתב כללי אחר.

המצפה לשמע ממך...

כא תרמב

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בא, ב' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

אני מקנה לסדר לך היום את הפתגמים לספר "אוצר-החיים", רק רצוני לדעת, אם גם לספר זה לכתב פתח דבר, כמו בספר "אוצר האמונה", רק חזק ואמץ מאוד מאד, כי גדל הזכות בזה לא נתן להסביר כלל, כי לגלות אמתת מציאותו יתברך בעולם הגשמי והחמרי, זה עולה על הכל, אשרי מי שעוסק בזה תמיד, יהי חלקי בחלקך תמיד!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְכ־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בֵּא, ב' שָׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם, שֶׁזִּכִּיתֶם לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הַחֶסֶד הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הַחֶסֶדִים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל פּוֹתֵחַ לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם (לְקוּשִׁי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז), וְהַעֲקָר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמֵנוּ, זָכְרוּ הֵיטֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּאֵיזָה מְצָב מְצָא אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל־כֵּן עֲלִינוּ לְשֵׁלֶם חֲזָרָה לְרַבְּנוּ ז"ל כְּפֹל כְּפֹלִים בְּזֶה שֶׁנִּגְלָה וּנְפָרְסָם לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז, כִּי זֶה מֵה שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְשֵׁלֶם חֲזָרָה לְרַבְּנוּ ז"ל, לְקַרֵּב אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְזֶה אָנוּ גוֹרְמִים תַּעֲנוּג גְּדוֹל לְרַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּפִרוּשׁ הַזֶּה־יִרְנוּ פַּעַם וְאָמַר, שְׁכָל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁלָּנוּ אֵינָם בְּשִׁבְלֵנוּ לְחוּד, כִּי אִם אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְאֲשֶׁר אֵינָנוּ פֹה, וְאָמַר בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוֹלָה: תִּגְלוּ לְבַנְיָכֶם אֶת הַלְמוּד שֶׁלִּי וְכו' (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רט); וְלִכֵּן עֲלִינוּ מִנְּחַ חוֹבֶת הַיּוֹם, בְּאֵם אָנוּ זוֹכִים לְדַעַת מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, עֲלִינוּ לְגִלוֹתוֹ וּלְפָרְסָמוֹ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְזֶה עָקַר תְּקוּנָנוּ עַל הָעֶבֶר הַמְּלַכְלָךְ שֶׁלָּנוּ.

עָקַר הַצְּלַחַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת הִיְתָה רַק עַל־יְדֵי שְׁהַחֲזִיקוּ עִצְמָם בְּיַחַד, וְדִיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הַצְּלִיחוּ בְּיוֹתֵר. וְלִכֵּן רְאוּ לְהַחֲזִיק עִצְמָכֶם בְּיַחַד, וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר פַּעַם לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "בְּאֵם הֵייתֶם מְכַנְיָסִים בְּעִצְמָכֶם אֶת עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת הָאֲמִתִּית, אֲזוּ לֹא הָיָה עוֹבֵר עֲלֵיכֶם מֵה שֶׁעוֹבֵר", כִּי הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַתְּחִזְקוֹת הַתְּלוּיָה בְּתַמִּימוֹת, כִּי אִם מְקַבְּלִים, אֲזוּ זוֹ הַתַּמִּימוֹת, "כִּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל" — בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת וְהַשְּׁכָלוֹת

עצמי, אז מצליחים, אבל אם כבר מתחילים לילך עם חכמות, "פן בנדאי רבנו ז"ל מחזק, אבל עלי עובר זה... או זה... ועל-פן עלי לא שיף ענין זה..." אז בנדאי עומד עדין בחוץ, ועל-פן צריכין להשליף את השכל והחכמה לגמרי, ולקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, וצריכים להתועד יחד בכל פעם, ובפרטיות בענג שבת ובסעדה שלישית ובמלנה מלפה, שאז הם זמני עת רצון, אבל צריכים לדבר מעבודת השם יתברך בלי שום חכמות, אז תשפילו ותצליו.

המאחל לכם שבת שלום...

כא תרמד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בא, ב' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... ו... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם, ומאד מאד שמחתם אותי בזה שאתם עוסקים בהפצת מעינות החכמה חוצה, פי באמת אין לי שום שמחה בחיי, כי אם לגלות את אמתת מצויאותו יתברך בעולם, ואני מרגיש ויודע, שזו תכלית ביאתי לזה העולם, למלא את כל העולם כלו עם אלקותו יתברך, על-פי העצות הנפלאות של רבנו ז"ל, אשר הוא נשלח אל דורותינו אלה להציל את כל הדור הזה, ולהחזיר בהם אמונה פשוטה וכו', ואף שלא רואים בגלוי מה פועלים (אף-על-פי שפה ושם שומעים ורואים), עם כל זאת לגבי כלל אחינו בני ישראל עדין לא רואים, כי כל אחד רץ אל החוג שלו... ואל הרבי שלו... אבל הוא קונה את הספרים, ומקבל את כל השקפתו בחיים מהספרים האלו, וכל החיים שלו זה מהספרים האלו, ונתקיים בפשיטות דבורו של רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נו): יש אחד שבאתגליא אין לו שום ממשלה, ואף-על-פי-כן באתכסיא ובהעלם גדול הוא מושל על כל הדור, ואפלו על כל צדיקי הדור וכו', (פי הרי גם הם מעינים באלו הספרים, ועוד

אֲשֶׁר   כּא תרמה   בּנַחֵל   רעא

בְּסִפְרִים הַעֲתִידִים לְצֵאת לְאוֹר עוֹלָם). וְעַל-כֵּן חִזְקוּ וְאַמְצוּ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תַּנִּיחוּ עַצְמְכֶם לְפַל בְּמֶרֶה שְׁחוּרָה וּבְמִרְרוּת, רַק תִּהְיוּ שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂתַזְכּוּ לְבָשֵׁר לִי בְּקֶרֶב בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת מְאֹד.

הַמְּבַרֵךְ אֶתְכֶם שֶׁבַת שְׁלוֹם...

כּא תרמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בּא, ב' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי רַק זֶה מֵה שְׁיִשְׂאֵר מֵאַתְנֹו, וּבִזְכוּת לְמוּד הַתּוֹרָה, תִּזְכֶּה לְצֵאת מִכָּל צְרוּתֶיךָ, אֲבָל הַלְמוּד צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִבְיֵעוֹת אֲפֵלוּ שְׁעָה בַּיּוֹם וְאֲפֵלוּ שְׁעֵתִים וְכוּ', אֲבָל הָעֵקֶר שְׂיִהְיֶה בְּקִבְיֵעוֹת, כִּי לְמוּד בְּקִבְיֵעוֹת זֶה יוֹתֵר מְצָלִיחַ מֵאַשֶׁר לְלַמֵּד יוֹם בֶּן יוֹם לֹא, מִכָּל מִינֵי תְרוּצִים וְכוּ', וַיֵּשׁ זְמַן עַל הַכֹּל, הֵן עַל הַפְּעָה וְהֵן עַל לְמוּד, תִּשְׁתַּדֵּל 'לְגַנֵּב' שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם, וְלִלְמַד בְּבֵית-הַמְדָּרֶשׁ בְּקוֹל.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, וְתַפְיץ בְּכַמִּיּוֹת גְּדוּלוֹת סִפְרִים בֵּינן כָּל שְׂכָבוֹת הָעַם, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָבִיא לְךָ שְׁפַע, וְתוּכַל לְשַׁלֵּם אֶת הַחֻבוֹת שְׁלֶךָ, כִּי כִּשְׁהוֹלְכִים בְּזַרְזוּת וְלֹא מִתְעַצְלִים, אֲזִי מְצָלִיחִים, הָעֵקֶר בְּזֶה הוּא עֲזוּת וְעִקְשָׁנוּת דְּקֹדֶשָׁה, וְלֹא לִירֵא וְלֹא לְפַחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

... יֵשׁ לוֹ חֲבִילָה מְאֹד מְאֹד דְּחֻפָּה בְּשָׁבִיל ... שְׁשַׁלַּחְתִּי עִמּוֹ, וְהוּא כִּנְרָאָה נוֹסֵעַ כְּכָר כְּכָר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, וְלֹא יִהְיֶה בְּבִנֵי בְּרַק, וְעַל-כֵּן אִם תּוּכַל לְהִבְיֵא אֶת זֶה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר, תַּעֲשֶׂה עִמִּי חֶסֶד, כִּי הֵם קְנֻטְרָסִים חֲדָשִׁים, וְכֵן בַּיּוֹם רֵאשׁוֹן יוֹצֵא לְאוֹר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל"

ערב אֲשֶׁר כּא תרמו בַּנְחָל

חֶלֶק ט', וּמָאֵד מָאֵד אֲנִי רוֹצֶה סֵפֶר אֶחָד, וְאִם אֶפְשֶׁר לְתַאֵם עִמּוֹ
אֵיפֶה יִמָּצֵא, כִּי בְיוֹם שְׁלִישֵׁי בְעָרֵב הוּא כָּבֵד נוֹסֵעַ חֲזָרָה לְכָאֵן,
וְעַל-כֵּן תִּתְאָם עִמּוֹ, וְתָבִיא לוֹ סֵפֶר אֶחָד וּמִמֶּשׁ תִּחְיִינִי, כִּי כָּל חַיּוּתִי
הִיא רַק הַדְּפֹסֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְהַפְּצָתָן בְּכָל שְׁכָבוֹת הָעָם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים,
וְעַל-יְדֵי הָאֲהָבָה וְהָאֲחֻדוּת שְׂבִינִיָּהֶם, יִפְּלֵ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ
וְזָכְרוּ, מַה שְׂיִוִּתֵר מֵהָר.

רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ מָאֵד, וְתִבְשֹׁר לִי בְשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כּא תרמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בֵּא, ב' שָׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר.

אֲקַנְיָה שְׁתַּשְׁלַח לִי דו"ח הָאֵם פֶּעַל ... שֵׁם מַה שְׁהֵיָה צְרִיף לְפַעַל
בְּעַדִּי, וְכֵן אֲצַל מִי הַתְּאֲכֹסֵן בְּשַׁבַּת, בְּזֶה שְׁהַתְּחַלֵּת לְהַפִּיץ — אֵין
לְמַעֲלָה מִזֶּה, כִּי אֶפְלוּ שְׁמַחֲזָקִים וּמַעֲוֹרָרִים אֶפְלוּ יְהוּדֵי אֶחָד, זֶהוּ
כָּבֵד דְּבָר גְּדוֹל עַד מָאֵד, כִּי כָּל הַמְּקַיִם נִפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, הָרִי הוּא
מְקַיִם עוֹלָם מְלֵא.

נָא לְכַתֵּב לִי דו"ח אֵיךְ עָבְרָה אֲצִלְכֶם הַשַּׁבַּת, וְהָאֵם תְּלִית בְּלוּחַ
הַמּוֹדְעוֹת הַמְּכַתֵּב כְּלָלִי.

נָא לְשָׂאל אֶת ... אִם בָּאוּ מִחֲנוּף עֲצֻמָּאֵי לְבַקּוֹר בְּבֵית-הַסֵּפֶר
שְׁלָנוּ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כַּא תְּרַמֵּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בֵּא, ב' שָׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... וְ... גַּרְם יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּכֶם.

אוֹדוֹת הָעֲרָבִים וְהָעֲרָבוֹת וְכוּ', תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהוֹרִיד מֵה שְׁיֹתֵר, כִּי אַתָּה צָרִיף לַעֲשׂוֹת חֲשָׁבוֹן כַּמָּה תּוֹכַל לְשַׁלֵּם וְכוּ', עֲכָשׁוּ שְׁאַתָּה כָּבֵר נִמְצָא בְּצָרָה וְכוּ', אַתָּה צָרִיף רַק לְחַשֵּׁב עַל כּוּוֹן אֶחָד, אֵיךְ יוֹצְאִים מִהָצָרָה וְכוּ', וְלֹא לְהִסְתַּבֵּף בְּצָרָה חֲדָשָׁה וְיֹתֵר גְּדוּלָה, חֶסֶד־וְשְׁלוֹם.

רַק חֲזַקוּ וְאַמְצוּ מְאֹד, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאַנִּי מִבְּקֶשׁ עֲלֵיכֶם, שְׁתּוֹשְׁעוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי־נִיּוֹת, וְתִזְכּוּ לִפְרֵי הַבֶּטֶן, וְיִהְיוּ לָךְ בְּנִים וּבָנוֹת, רַק תְּפִלָּה וְעוֹד פְּעַם תְּפִלָּה, וְכָל תְּפִלָּה וְתַפְּלָה מְצַטְרֶפֶת לְחֲשָׁבוֹן גְּדוּל, וּבִזְכוּת הָאוֹרוֹת וְהַפְּנִסִים שְׁחַבְּרָתֶם בְּבֵית־הַמְּדֻרָשׁ וּבְבֵיתִי וְעֲשִׂיתֶם אוֹר, כְּמו־כֵן יֵאִיר כָּבֵר אוֹר בְּבֵיתְכֶם בְּרִיצַת בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם בְּקֶרֶב מְאֹד.

הַעֲקֵר רְאוּ לְהִיּוֹת בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת, וְתִכְבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּצְלִיחוּ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כַּא תְּרַמַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בֵּא, ג' שָׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גַּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

אודות קניית דירה או בנית דירה ביבנאל, היזה טוב שתתייעץ עם ... פי הוא ממחה בדבר, אתה צריך לעשות חשבון כמה תעלה לך בניה, וכמה יעלה לך מבנה שפבר בנוי, וכן תשאל את ... אודות הדירה שהיא על הכביש הראשי (איפה שפעם גר ...) האם רוצים מאה אלף דולר, אבל זו דירה בעלת שתי קומות ומאתים מטר מרבע, על-כל-פנים היזה טוב שתתייעץ עמו.

ואני מברך אותך, שתזכה כבר לבית משלך, ולא תצטרך לגור בשכנות ובשכירות, ותצליח דרכך תמיד, ותהנה רב נחת דקדושה מילדיך.

נא ונא ראה לשמח מאד מאד על נעם חלקך, "אשר בנחל" שם גורלך, ותהלה לאל, אתה יודע מרבי אמת כזה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד הנם שעשה הקדוש-ברוך-הוא עמנו.

המאחל לך שבת שלום...

כא תרמט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בא, ג' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מקנה לבוא ממש בקרוב למחניכם, ואקנה לפתח "כולל מלמדים", ועל-ידי-זה תהיה איזה הכנסה למלמדים, ותהיה להם הרחבה, ולא יצטרכו לצאת להפצה, כי מלמדים צריכים לנוח הרבה, שיהיה להם ישוב הדעת לגבי התלמידים, פי אני רוצה להכניס עכשו את כל המרץ בחנוך הילדים, אשר זה צריך להיות צפור נפשנו ועיני ראשנו. העקר חזק ואמן, ואני מקנה שתעבר על הכל, ותזכה לחנך את התלמידים לתורה וליראת שמים.

הִיָּה טוֹב, אִם אַתָּה יְכוּל לְתַפֵּס אִיזוֹ שִׂיחָה עִם ... מֵה מִתְבַּשֵּׁל מֵאַחֲרֵי הַקְּלָעִים וְכוּ', כְּתַבְתִּי לְ... הָעֵקֶר שֶׁתְּהִיָּה לָכֶם עֲכָשׁוֹ סִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה, כִּי אֲנִי רוֹאָה שְׁעוֹד יָבוֹא ... לְהִתְחַנֵּן לִפְנֵיכֶם וְכוּ', הָעֵקֶר רַק סִבְלָנוֹת וְעֲצָבִים חֲזָקִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ לְעֵבֵר עַל הַכֹּל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ עָלֶיךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּכֹל דְּרָכֶיךָ.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

בְּעֵינַי הַתְּלַמִּידִים, זֶה לֹא כָּל-כֶּף פָּשׁוּט, כִּי הֵם מְמַרְרִים כָּל-כֶּף אֶת הַחַיִּים שֶׁל ... עַד שֶׁנִּסְכַּם בְּדַעְתּוֹ לֹא לְחֹזֵר וְכוּ', וְצָר וּמַר לִי מְאֹד מְאֹד, כִּי מֵה יְהִיָּה, כָּל תְּקִנָּתִי הִיָּתָה, שֶׁתְּהִיָּה לָנוּ יְשִׁיבָה יָפָה וּמְצַלַּחַת, אֲפִי שְׁעִבּוּדָה עִם יְלָדִים זֶה קָשָׁה מְאֹד, אֲשֶׁר מְמַרְרִים אֶת הַחַיִּים, כִּי דִבְרַתִּי עִמּוֹ בְּעָרֵב שַׁבַּת-קִדְּשׁ, וְזוֹ לֹא בְּעֵינָה מִכְּסָף, זוֹ בְּעֵינָה שְׁפָשׁוּט נִמְאָס לוֹ וְכוּ' וְכוּ', הֵן אֲמַת כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אֲסוּר לְמֵאֵס בְּחַיָּיו כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה אָדָם צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל מִיָּגִי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבַר, עִם כָּל זֹאת לֹא לְכֹל אֶחָד יֵשׁ הַהִתְחַזְּקוֹת הַזֶּה. כִּי בְּאֲמַת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, צָרוֹת וְיִסוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלִּישׁוֹת הַדַּעַת, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמוֹ אֶת יְדִיעַת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁיִּדְעַע וְיִוֹדַע וְיִוֹדַע אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתַּח לְבוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבַר וְדְבַר שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאֵין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְזֶה עֵקֶר

בית מנוס בזה העולם, לברח רק אליו יתברך, ולהסתר בסתר צל
 כנפיו יתברך, אשרי מי שזוכה להגיע לזה!

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שגם אתה תחזיק מעמד, ושום
 דבר לא יוכל לשבר אותך, תהלה לאל, עברו עלינו כל-כף הרבה
 שנים, ועדין אנחנו מתחזקים ביחד, ואוחזים את עצמנו ברבנו ז"ל,
 זה עקר חיותנו. וידוע הספור, שמוהרנ"ת ז"ל פגש פעם אחד
 מאנשי שלומנו זקן, ענה ואמר: או! אה! א ווייסע בארד און נאך
 א 'ברסלבר חסיד'?! כאומר אתה יהודי זקן עם זקן לבן, ועדין
 אתה מחזיק את עצמך ברבנו ז"ל?! כי כפי הסתת הסמ"ך-מ"ם
 ההכרח לפל אחר-כך. ודבר זה רואים, בעוונותינו הרבים, בין אנשי
 שלומנו, שבמשך הזמן מתקררים ונופלים, ונמאס להם מהכל וכו',
 וזה עקר העבודה — להתחיל בכל פעם מחדש, ולהיות חסיד חדש
 ולא חסיד זקן, זיך באנניען זיך, כי העקר הוא התחדשות, לעשות
 בכל פעם התחלה חדשה.

היה טוב מאד, שתדבר עם התלמידים, ותספר להם שהם
 כל-כף מברו את חיי ... עד שנספם בנדעתו לא לחזור, ותאמין לי,
 שמאד מאד כואב לי דבר זה, כי מה יהיה עכשו, ומי יטפל בהם,
 ואם הם ילכו בהפקרות, מה יהיה אחר-כך עם שאר התלמידים.

יש בנדעתי עכשו לחבר ספר רק לאנשי שלומנו ביבנאל תקנות
 והנהגות בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, כך שלא יהיה
 אחר-כך בלבול, זה אומר בכה וזה אומר בכה, מוהרא"ש אומר
 בכה... ומוהרא"ש אומר בכה...

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני
 מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרנא.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח גִּיעֵוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדַּל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים. וְעַקֵּר שְׂמֵחָתִי, שְׂאֵתָה מְשַׁמַּח אֶת הַיְלָדִים, יַעֲזֹר לָךְ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת זֶה בְּשִׁפְעַ גְּדוּל, שְׂיִבּוֹא לָךְ שִׁפְעַ מִן
הַשָּׁמַיִם, וּפְרִנְסָה בְּרוּחַ, וְלֹא יִחַסֵּר לָךְ שׁוֹם דָּבָר, כִּי אֵין אַתָּה יְכוּל
לְתֵאָר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדַל הַזִּכּוֹת הַזֶּה — לְלַמֵּד אֶת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כִּי סוּף כָּל סוּף הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן וְעוֹד
מַעֲט נִצָּא מִכְּאֵן, וּמָה יִשְׂאָר מֵאַתָּנוּ? רַק הַדְּבוּרִים הַקְּדוּשִׁים, דְּבוּרֵי
תוֹרָה וְדְבוּרֵי אֲמוּנָה, שְׂדַבְּרָנוּ עִם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם
יּוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַמְּלָמֵד, שְׂמֵלְמֵד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, הָיוּ
נוֹשְׁקִים אֶת רַגְלָיו, וּמְכַל שְׂכֵן וְכֹל שְׂכֵן אִם הַמְּלָמֵד תִּינוּקוֹת הָיָה
יּוֹדֵעַ מַעֲלָתוֹ בְּשָׁמַיִם, הָיָה רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם, וּבִפְרִט שְׂיִישׁ לָךְ אִשָּׁה
אֲשֶׁת חֵיל, שְׂעוֹזֶרֶת לָנוּ וּמְבַשְּׁלֶת לַתְּלָמִידִים, אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר
אֶת הַזִּכּוֹת הַזֶּה, וְרֵאוּי לָכֶם לְרַקֵּד מְרַב שְׂמֵחָה בְּכֹל יוֹם וְיוֹם,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכּוּ לִילָדִים צְדִיקִים וְקְדוּשִׁים, בְּנִים רַבָּנִים וְחַתָּנִין
רַבָּנִים. וּמִסְפָּרִים עַל הָרַב הַקְּדוּשׁ ר' יִשְׂרָאֵל הַמַּגִּיד מְקַאֲזֵנִין זִי"ע
(בְּעַל מִחְבָּר סֵפֶר 'עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל'), שֶׁהוּא נוֹלַד לְהוֹרִים פְּשׁוּטִים,
שֶׁהָיָה אָבִיו כּוֹרֵךְ סֵפָרִים, וְנִקְרָא ר' שְׂבַתִּי אֵינְבִינְדֵּעַר, וְזוֹ הִיְתָה
פְּרִנְסָתוֹ לְכּוֹרֵךְ סֵפָרִים, וְלֹא הָיוּ לָהֶם יְלָדִים, אֶךְ בְּכֹל לַיִל שֶׁבַת רָקְדוּ
יַחַד מְרַב שְׂמֵחָה עַל קִדְשַׁת הַשֶּׁבֶת, שְׂזָכוּ לְהוֹלֵד מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל
וְשׁוֹמְרִים שֶׁבַת, וְרָקְדוּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה עַד אֲפִיסַת הַכַּחוֹת, שֶׁנִּפְּלוּ עַל
הַמָּטָה בְּלֵי כַחוֹת, וּכְשֶׁחֲזְרוּ לַכַּחוֹת, הִתְחִילוּ עוֹד פַּעַם לְרַקֵּד, וְכָךְ
רָקְדוּ כָּל לַיִל שֶׁבַת מְרַב שְׂמֵחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ לְבֵן כְּזֶה, שֶׁהָיָה
אֶת הָעוֹלָם עִם תוֹרָתוֹ, וְכִמוֹ-כֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, אַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד

מֵאֵד לְשֹׁמֵחַ עַל גִּדְּלֵי הַזְּכוֹת שֵׁשׁ לָכֶם, שְׂאֵתָה מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכֵן אֲשֵׁתָךְ מְבַשְּׁלֵת לְהַתְלַמִּידִים, רְאוּי לָכֶם לְשֹׁמֵחַ מְאֹד מְאֹד, וּבְזָכוֹת זֶה יִהְיוּ לָכֶם יְלָדִים צְדִיקִים וְקְדוּשִׁים מְאֹד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרנב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת בְּשִׁלַּח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם כָּל הַתְּכַנִּיּוֹת שֶׁלְּךָ וְהַדוּ"ח מִהַתְלַמּוּד-תּוֹרָה.

מְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחְתִּי לְשֹׁמֵעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵינִי לְתֹאֵר וְאֵינִי לְשַׁעַר אֶת גִּדְּלֵי הָאֲהָבָה שֵׁשׁ לִי עִמָּךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף אֲתָה עוֹזֵר לִי מְאֹד מְאֹד בְּזֶה שְׂאֵתָה מְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים. וּלְחִנּוּךְ אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם אֲמוּנָה — זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי בְּאֵמֶת יְמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנִיחָנוּ כְּאֵן וְעוֹד מְעַט נִצָּא מִכָּאֵן, וּמָה יִשְׂאָר מֵאֲתָנוּ? רַק בְּזֶה שְׂמֵדְבָרִים עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה, וּבְפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת עִם גְּעֵרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּל מָה שֶׁהֵם יוֹתֵר צְעִירִים, וּמְדַבְּרִים דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב לְמַעְלָה, וְעַל-כֵּן רְאוּי לְךָ לְשֹׁמֵחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֶלְקְךָ, עַל "אֲשֶׁר בְּנַחַל" שֶׁם חֶלְקְךָ וְגוֹרְלְךָ, וְאֲתָה מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, יְעוֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּמִיד תִּזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה, וְאֵז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

נא וְנָא רְאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, כִּי בְּאֵמֶת בְּזַה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, כִּפִּי הַצְּרוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, כִּי צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוֹלָה, כִּי בְּאֵמֶת כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזַה הָעוֹלָם מְשַׁבְּרִים וְגִלִּים מִמֶּשׁ, שְׂאֵתָם מַגִּיעִים הַרְבֵּה פְּעָמִים לְמַצְבִּים כְּאֵלוֹ שְׂאוּמְרִים נוֹאֵשׁ, וְזֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד, אֶפְלוֹ שְׂאֵינוּ מְקַרְבֵּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אִךְ מִי שְׂמֻקְרָב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְזוֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עָלָיו עוֹבֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי "יוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מְכֹאֹב" (קִהְלַת א, יח), עִם כָּל זֹאת יֵשׁ לָנוּ הַתְּחַזְּקוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַחְזִיק בְּהַתְּחַזְּקוֹת הַזֹּ, וּלְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגִּיעַ לְמַחֲזוֹ חֲפָצָנוּ בְּשִׁלּוּם.

נא וְנָא רְאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד, וּלְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכֵן תְּחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאֵל תְּשַׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם, יְהִיֶּה אִיךְ שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה מֵה שְׂיִהְיֶה, הָעֵקֶר תְּהִיֶּה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּתְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְאֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְאֶת הַתְּלִמִּידִים, וְתִשְׁתַּדֵּל שְׂתִּהְיֶה תָּמִיד סְבִיבוֹתֶיךָ אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, כִּי מֵה יֵשׁ לָנוּ בְּזַה הָעוֹלָם מְלַבֵּד שִׂמְחָה, סוּף כָּל סוּף יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וּמֵה יֵשׁ לָנוּ בְּזַה הָעוֹלָם, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְסוּף כָּל סוּף נִחְזֹר אֵלָיו, וְעַל-כֵּן מֵה לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף שְׁבוּר, יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַפְּנוּ תָּמִיד.

רְאֵה לְהַתְּבוּדָד עֲצֻמָּךְ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ, וּכְשִׂאתָה הוֹלֵךְ לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, תְּדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֲלָקָנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוַדַּע מִרְבִּי אֵמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא כְּזֶה, רַבִּי שְׂמַגְלָה לָנוּ נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשֵׁלַח, ד' שָׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מְאֵד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה מִמָּה שָׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁיִמְשִׁיךָ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם טוֹב
בְּחַיִּים.

נָא וְנָא רְאֵי לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוֹם
דָּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה מֵה שְׁיִהְיֶה.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּשְׁפָּכִי מֶלֶח לְפָנַי הַבַּיִת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְסוּר
הָעֵינַן הָרַע מִכֶּם, כִּי כְּשׁוֹפְכִים מֶלֶח לְפָנַי הַבַּיִת, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין
שְׁלִיטָה לְעֵין הָרַע לְהַפְגִּס בַּבַּיִת הַזֶּה.

רְאֵי לְשִׂמְחַת הַרְבֵּה מְאֹד, וְאֵז תִּרְאֵי יְשׁוּעָה גְדוֹלָה בְּחַיִּיךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁיִהְיֶה לְךָ כָּבֵד טוֹב בְּחַיִּים, וְלֹא תִדְעֵי מִשׁוֹם
רָעָה וּמִשׁוֹם עֲגָמַת נֶפֶשׁ וּמִשׁוֹם עֵינַן הָרַע, וּתְבַשְׂרֵי לִי תָמִיד בְּשׁוּרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת, וּמִי שְׁרוּצָה לַעֲשׂוֹת לָכֶם רַע, חֲסִי-וְשֵׁלוֹם, יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי.
וְלֹא תִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה עֲלֵיכֶם כָּלֵל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשֵׁלַח, ד' שָׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, וּמִמֶּשׁ הַחֵיִיתָנִי.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאוּי לְךָ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ, וְאַנְחָנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמַת כְּזֹה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֹה, וּמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְנוּ ו'ל. הֵן אֲמַת אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שְׁעוֹבֵר, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בִימֵי הַשְּׂמֻטָּה, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עֲבוּדָה, עִם כָּל זֹאת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שְׂאֲתָה מְקִיִּים אֶת מִצְוֹת שְׂמֻטָּה כְּהַלְכָתָהּ, וְזוֹ הַמִּצְוָה שְׁלֶךְ, וְרְאוּי לְךָ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאֲתָה זוֹכָה לְקִיָּים אֶת הַמִּצְוָה, כִּי מִי שְׂאִינוּ עוֹסֵק בְּגִנּוּן, אֵין לוֹ אֶת הַנְּסִיוֹן הַזֶּה, וְלֶךְ יֵשׁ אֶת הַנְּסִיוֹן הַזֶּה, וְתִהְיֶה לְאֵל, אֲתָה שׁוֹמֵר מִצְוָה זוֹ בְּשִׁלְמוֹת, בְּכֵן רְאוּי לְךָ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְךָ, שְׂיֵשׁ לְךָ מִצְוָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה כְּזוֹ, וּבִזְכוּת שְׂמַחַת הַמִּצְוָה, יִשְׁפִיעַ לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁפַע בְּפִרְנֶסָה.

אוֹדוֹת יִבְנְאֵל, בְּוִדָּאֵי אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה מִמֶּה שְׁעִבֵר עָלֶיךָ שְׁהַפְסַדְתָּ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה אֶת הַחֲשָׁבוֹן, שְׁדִיָּקָא בְּיִבְנְאֵל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הַרְוַחְתָּ חֶתֶן כָּל-כֶּף נִפְלָא, כִּי בְּאֲמַת הַחֶתֶן שְׁלֶךְ ... גְּרוֹ יֵאִיר, הוּא מְשֻׁהוּ מִיַּחַד, וּמָה הֵיִיתָ עוֹשֶׂה אִם לֹא הֵיִיתָ גֵר בְּיִבְנְאֵל, וּמִי יוֹדֵעַ אִם הֵיִיתָ פּוֹגֵשׁ חֶתֶן כְּזֹה, וּבִכְלָל טוֹב מְאֹד לְאָדָם, שְׂתַמִּיד יַעֲשֶׂה לְעִצְמוֹ אֶת הַחֲשָׁבוֹן כְּשֵׁיִשׁ חֲסָרוֹנוֹת יִמְצָא גַם יִתְרוֹנוֹת, כִּי אֲלֵמְלָא הַחֲסָרוֹנוֹת, לֹא הִיוּ לוֹ הִיתְרוֹנוֹת, כִּי תַמִּיד צָרִיכִים לְהַסְתַּפֵּל עַל שְׁנֵי צַדֵּי הַמַּטְבֵּעַ, מִצַּד אֶחָד אָדָם רוֹאֶה לְעִצְמוֹ חֲשֶׁף וּמַר לוֹ, וּמִצַּד שְׁנֵי הוּא צָרִיךְ לְרְאוֹת אֶת הַטוֹב בַּחַיִּים, וּבְוִדָּאֵי מַה שְׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה הוּא לְטוֹבָה.

עַל-כֵּן רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עִצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעִצְמְךָ שְׁעוֹר קַבּוּעַ בְּתוֹרָה עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים בְּכָל יוֹם, כִּי הַלְמוּד בְּצוֹתָא עוֹלָה עַל הַכָּל, וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת חִזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּזֹה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי

מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרפך תמיד, ותבשר לי בשורות משמחות, ובקרוב מאד תזכה למצא בת זוג לבנך ... והקדוש-ברוך הוא יעזר, שתבשרני תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרנה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ד' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרו ויצילם מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם ביותר להיות באהבה, אחוה ורעות, כי זה עקר הצלחתנו, כשנזכה להחזיק את עצמנו ביחד, ואז לא תוכל לנו שום בריה שבעולם, וצריכים למסר את נפשנו על נקדה זו, שתהיה בינינו אהבה ואחדות גדולה, ואיש את רעהו יאמר חזק, ואפלו אם קורה משהו בין הילדים, אסור לריב ולהתנפח בין ההורים בשביל הילדים, אלא צריכים רק לשבת ולדבר יחד במה יכולים לתקן, אבל לא להשפיל אחד את השני וכו', כאלו רק הבן שלך אינו בסדר, וכאלו הבן שלי כן בסדר וכו', כאשר מצוי דבר זה אצל הורים, שכל אחד מצדיק את הילדים שלו, ועל-ידי-זה אף פעם לא באים לידי שלום והבנה הדדית, אדרבה באים אל נצחון, שזה גורם אחר-כך למחלקת ולקנאה ושנאה, ולכן צריכים רק לתקן את הענין לראות איך אנחנו יכולים לחנך את ילדינו על טהרת הקדש, שיהיו תלמידי חכמים וצדיקים ונוטרי הפית, וזה רק על-ידי שלום.

נא ונא שמרו את עצמכם מפל מיני מסיתים ומדיחים רשעים ארורים, ותדביקו את עצמכם בו יתברך. וחכמינו הקדושים אמרו

(אבות פֶּרֶק א'): "הִרְחַק מִשְׁכַּן רַע וְאַל תִּתְחַבֵּר לְרָשָׁע", וּבִפְרָט
 כְּשֵׁרוּאִים שֵׁישׁ שְׂכָנִים הַמְּסִיתִים וּמְדִיחִים נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 וְנֶגֶד הַצְּדִיקִים, צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם מְאֹד מְאֹד, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה יח, סִימָן ד'): דִּתֵּן וְאָבִירָם שֶׁהֵיוּ שְׂכָנִים
 לְקִרְיָתָא בְּעַל מַחֲלָקָת, לְקוּ עִמּוֹ וְאָבְדוּ מִן הָעוֹלָם; וְעַל-כֵּן אֲבָקֵשׁ
 אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁיתְרַחֲקוּ מֵהַשְׁכָּן הַרַע שְׁמִסִּית
 וּמְדִיחַ נֶגְדִי, וְלֹא תִהְיֶה לָכֶם שׁוּם שְׂיִכוּת עִמּוֹ כָּלֵל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (אבות דְּרַבִּי נְחוּמִי, פֶּרֶק ט'): 'הִרְחַק מִשְׁכַּן רַע, אֶחָד שְׁכָן
 שְׁבִיבִית, וְאֶחָד שְׁכָן שְׁבַחוּץ, וְאֶחָד שְׁכָן שְׁבִשְׂדָה'; הֵינּוּ מִזֶּה שְׁמִסִּית
 וּמְדִיחַ נֶגְדִי, וְהוּא בְּכָלֵל שְׁכָן רַע, אֲסוּר לְהִיּוֹת עִמּוֹ בִּיחַד בְּבֵית
 אֶחָד, וְאֶפְלוּ בַּחוּץ לְעַמֵּד עַל יָדוֹ, וְאֶפְלוּ בְּשִׂדָה, כִּי אָדָם יָכוֹל לְהִיּוֹת
 מִשְׁפָּע מִמֶּנּוּ.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזָכֵינוּ לְבַעַר אֶת הַרַע מִקְרַבְנוּ, וְלִכְן רְאוּ
 לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמָכֶם בִּיחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת, וְשׁוּם דְּבָר
 שְׁבַעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם, וְעַקֵּר עֲבוֹדַתְנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, הִיא
 רַק לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂכִינָה לְמַטָּה, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה
 ג'): בְּתַחֲלָה קָדָם שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה שְׂכִינָה שׁוֹרָה עִם כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד, כִּיּוֹן שְׁחָטָאוּ נִסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מֵהֶם; כִּי בְּאַמַּת הַמַּאֲמִין
 הָאֱמִתִּי שְׁמַאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת
 גָּמוּר הוּא, הוּא תְּמִיד מְרַגֵּישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְחִי אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנוֹשֵׂם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַכֵּל אֲצִלוּ
 חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה נִקְרָא אֲצִלוּ הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, שְׁמַרְגִישׁ
 אֶת הַשְּׂכִינָה עִמּוֹ אִיפָּה שֶׁרַק הוֹלֵךְ, הוּא הוֹלֵךְ עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְאֵל זֶה זוֹכִים דִּיקָא כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי
 אֵל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לֹא-כֵן כְּשֶׁחֻטָּא אָזִי מְסַלֵּק אֶת שְׂכִינַת עִזּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וּבְמִקּוּם שִׁיזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ תְּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַהֲכָרַח לוֹ לְדַבֵּר
 לְשׁוֹן-הַרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְאִזִּי לוֹ וְאִזִּי לְנַפְשׁוֹ. וְלִכְן רְאוּ, אַחֲוֵי
 וְרַעֲי הַיְקָרִים! לְהַתְּעוֹרֵר מִחֲדָשׁ בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתַעֲשׂוּ כָּל
 מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם, שְׁתַּהַיֶּה אַהֲבָה וְאַחֲוָה בֵּינֵיכֶם, וְיִהְיוּ הַרְבֵּה
 שְׁעוּרֵי תוֹרָה בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ

הִיקָרִים יִקְחוּ לְעֶצְמָם אֵיזָה חֵבֶר טוֹב לְלַמֵּד עִמּוֹ עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה
אֶחָת בַּיּוֹם, כִּי הַלְמוּד שְׁעָה אֶחָת בַּיּוֹם, מְאֹד מְאֹד מוֹעִיל וְעוֹזֵר
לְעֹבֵר עַל כָּל הַמְשַׁבְּרִים בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם שְׁקוֹרִים לְאָדָם.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ, שְׁתַּהֲיֶה בִּינֵיכֶם תְּמִיד אֲוִירָה שֶׁל שְׂמֵחָה וְשֶׁל
אֶחָדוֹת, וְתַעֲשׂוּ חֻסֵּד אַחַד עִם הַשְּׂנִי, וְדַיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ
לְעֹבֵר עַל הַכָּל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם, וְתִהְיוּ אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים
כְּרִצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרנו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת ... לְדַעְתִּי, הַבְּעִיָּה זֶה לֹא אֲשַׁתּוּ וְזֶה לֹא הַכְּסָף, אֲלֹא
נִמְאָס לוֹ מִהִלְדִּים, כִּף אָמַר לִי בַיּוֹם שְׁשִׁי, שְׂמִמְרָרִים אֶת חַיָּו,
וְעַל-כֵּן אִם הִיְסוּד רְעוּעַ, מִמִּילָא כְּבָר יֵשׁ טַעֲנוֹת וּמַעֲנוֹת הֵן מִהֲאֲשָׁה
וְהֵן מִהַכְּסָף וְזֶה בְּרוּר, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְתַפֵּס חֻזַּק אֶת הִילְדִים, וְלוֹמַר
לָהֶם — מָה עֲשִׂיתֶם, שְׂגַרְמַתֶם שְׁהַרְבִּי שְׁלָכֶם יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

אִם אֲפֹשֶׁר שְׁתַּסַּע הַיּוֹם עִם .. וְעִם ... וְעִם הָרַב ... בְּיַחַד אֵל
מְשָׁרֵד ... מָה טוֹב וּמָה נְעִים, וְתֹאמְרוּ לָהֶם, שְׁיֵשׁ לָנוּ שְׁבָעִים וְחָמֵשׁ
מְשֻׁפָּחוֹת, וּמֵאֲתִים יְלָדִים בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה וּבְבֵית-סֵפֶר וּבְגִנִּים
וּבְפַעוּטוֹן.

אָשֶׁר   כּא תרנז   בְּנַחֵל   רִפּה

רֹאה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ, וְתִקְבַּע עֲתִים לַתּוֹרָה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֶת הַמִּכְתָּב הַפְּלִי תִדְבִּיק בְּלוֹחַ הַמּוֹדְעוֹת, וְכֵן אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁל תְּלִמִּידֵי הַיְשִׁיבָה תִּמְסַר לְהַמְלַמֵּד ... שִׁיקְרָא בְּפִנְיֵיהֶם, וְאִנִּי צְרִיךְ שֶׁכָּל אֶחָד מֵהַתְּלִמִּידִים יִכְתֹּב לִי מִכְתָּב שֶׁמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ שִׁישְׁתַּפֵּר.

כּא תרנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחָה, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה גִּיעֵו וַיִּרְדְּפוּ אֶל תְּלִמִּידֵי יְשִׁיבַת "בֵּית שְׁלֵמָה", שִׁיחִיו נִצַּח.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר לָמָּה אֵין אֲנִי יָכוֹל לִפְעֹל אֶצְלָכֶם, שֶׁתְּחִילוֹ כָּבֹד לְהִיּוֹת רְצִינָיִים, עֲשִׂיתֶם כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת לְהַרְבִּי שְׁלָכֶם ר' ... עַד שֶׁנִּמְאַס לּוֹ מִכֶּם, כִּי אַתֶּם מְאֹד מִתְחַצְּפִים נִגְדוּ, וְחִכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ: מוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שְׁמַיִם; וְהִנְרָאָה, שֶׁאֵין לָכֶם יְרֵאת שְׁמַיִם כָּלֵל, כִּי אִם לֹא מִפְּחָדִים מִהַרְבֵּי, זֶה סִימָן שֶׁלֹּא מִפְּחָדִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִי לֵה לְאוֹתָהּ בּוֹשֶׁה וְאִי לֵה לְאוֹתָהּ חֲרָפָה, שֶׁאֲדָם שֶׁמְדַבֵּר בְּגִלוּי, שֶׁאֵינוֹ מִפְּחָד מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאִז כָּל הַדִּינָיִם שׁוֹרִים עָלָיו. וְעָלִיו הִרְאִיָּה, שֶׁאֵינוֹ מִפְּחָד מְרֹבּוֹ, וְלִכֵּן אֶבְקַשׁ אֶתְכֶם, אִם אַתֶּם רוֹצִים לְהַמְשִׁיךְ חֲזוֹרָה אֶת הַרְבֵּי שְׁלָכֶם רַבִּי ... שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִכְתֹּב לִי מִכְתָּב, שֶׁאַתֶּם מִשְׁתַּנִּים לְטוֹבָה, כִּי אַחֲרַת הוּא אֵינוֹ רוֹצֵה לְחַזֵּר, כִּי נִמְאַס לּוֹ כָּבֹד מִהַעֲזוֹת וְהַחֲצִיפוֹת שְׁלָכֶם נִגְדוּ, וְהוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְעַמֵּד תַּחַת לְחֻצִים כְּאֵלוֹ, וְאִם לֹא תִשְׁתַּפְּרוּ, אֲנִי מִכְרַח לְהוֹדִיעַ לָכֶם, שִׁיְהִיָּה הַהִכְרַח לְהוֹרִים שְׁלָכֶם לְשַׁלַּח אֶתְכֶם לְעִיר גְּדוּלָּה אוֹ בִירוּשָׁלַיִם אוֹ בְּבִנְי בְּרַק, וְלֹא יוֹעִיל לָכֶם שׁוֹם דְּבָר.

אַני מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂדֵבְרֵי אֵלֹו יִכְנָסוּ הַיֵּטֵב
בְּלִבְכֶם, וְתַתְחַרְטוּ עַל מַעֲשֵׂיכֶם הָרָעִים, וְתִכְתְּבוּ לִי כָּל אֶחָד מִכְּתָב,
שְׂאֲתֶם מְקַבְּלִים עַל עֲצָמְכֶם לְהַשְׁתַּנּוֹת, וְאֵז אוֹלֵי אוּכַל לַפְעַל אֶצְלוּ,
שְׂיִחְזוּר לְלַמֵּד אֶתְכֶם.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַע מִכֶּם...

כא תרנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבֻט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד אֶבְקֶשׁ אוֹתְךָ, שְׂתִקַּח אֶת הַכְּתָה שֶׁל ... עַד שֶׁהוּא חוֹזֵר,
כִּי לֹא יְכוּלִים לְהַנִּיחַ אוֹתָם הַפְּקָר, וְתִקְרָא לַפְּנִיָּהם אֶת הַמְּכָתָב
שְׂשַׁלַּחְתִּי אֲלֵיהֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי,
שְׂאֲזַכֶּה כְּבוֹד לְרֵאוֹת נַחַת מִהַתְּלַמִּידִים.

תַּהֲלֶה לְאֵל, עוֹמְדִים לְהַכְּנִס עֲכָשׁוּ עוֹד כַּמָּה מִשְׁפָּחוֹת לְגוֹר,
אֲשֶׁר הֵם קָנוּ בְּתִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבֻט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, הָרַב .. גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי

אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי בְּעוֹד כְּמָה יָמִים אָנִי בָּא, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא לְסִדֵּר הַכֹּל עַל צַד הַכִּי טוֹב, הָעֶקֶר רְאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד
 וּתְחִזֵּק אֶת הַמְּלַמְּדִים וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוּכַל לַעֲשׂוֹת
 כּוֹלֵל מְלַמְּדִים, בְּאִפְּן שְׁכָל הַמְּלַמְּדִים לֹא יִצְטָרְכוּ לְצֵאת לְהַפְצָה,
 וְיֻכְלוּ לְלַמֵּד בְּהִרְחֵבַת הַדַּעַת, וְיִחַנְּכוּ אֶת יְלָדֵינוּ.

בְּעֵינַי הַבּוֹץ וְכו', אָנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁגַם לָזֶה
 יְהִי פְתָרוֹן, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁיִהְיוּ לָנוּ הַמְּבַנִּים שְׁלָנוּ,
 וְלֹא נִצְטָרֵךְ לְטוֹבוֹת מְאֹד אַחֵר.

... סִפֵּר לִי, שְׁאַתָּה נוֹסֵעַ עִמּוֹ הַיּוֹם לְבְנֵי בְּרַק בְּשִׁבִיל הַסִּפֵּר
 תּוֹרָה, הִזְיָה טוֹב מְאֹד, שְׁתַּסַּע עִמּוֹ גַּם לְמִשְׁרָדֵי ... שְׁרוּצִים מְאֹד
 לְרֵאוֹת אוֹתָנוּ, וּתְסַפֵּר לָהֶם שְׁיִשׁ לָנוּ קַהֲלָה שֶׁל שְׁבָעִים וְחֲמִשׁ
 מְשֻׁפָּחוֹת וּמְאֵתִים יְלָדִים בְּתַלְמוּד-תּוֹרָה וּבְבֵית-הַסִּפֵּר וּבַגְּנִים
 וּבְפַעוּטוֹן.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,
 שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם
 לֹא יֻכַּל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר בְּשִׁלַּח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אָנִי שְׂמֵחַ לְשִׁמְעַ הַטוֹב
 מִמֶּךָ.

בְּעֵינַי לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים וְכו', צְרִיכִים רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, לְבַקֵּשׁ
 בְּכֹל יוֹם אֲפִלוּ תְּפִלָּה קְצָרָה: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנוּ לְמִצַּא שְׁדוּכִים

טובים לבני ולבנותי, ויהיה בקלות, ולא אצטרף לבזבז הרבה כסף עליהם, ותמשיך עלי ברכה והצלחה מן השמים", כי אם היית יודע את מעלת התפלה, היית עוסק בזה בהתמדה רבה, כי כל דבור ודבור שבר ישראל מדבר אליו יתברך — נשמע ונתקבל למעלה בכל העולמות, ועל-כן ראה להיות חזק בזה, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך.

ראה למצא את הטוב בך, ואל תשבר את עצמך, כי כמו שאסור לשבר אחרים, כך אסור לשבר את עצמו, כי צריכים להחיות את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ואשרי מי שזוכה להגיע למדרגה זו, שהוא תמיד שש ושמח עם הנקדות טובות שיש בו, ועל-ידי-זה יצליחו את דרכו תמיד.

ראה להיות חזק ואמיץ בלמוד הדף היומי אפלו בגרסא, שלא יחסר לך יום אחד בלי למוד דף היומי, כך שלא תחסר לך הקביעות שלך, ובזכות קביעות התורה, תהיה לך פרנסה בשפע.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תרסא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ד' שבט ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי שבגך ... יניח בכל יום תפלין כשרות, וכדאי שיבדק את התפלין שלו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני

אֲשֶׁר   כּא תרסב — כּא תרסג   בְּנַחֵל   רפט

מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוֹ, שֶׁתְּהִיָּה לוֹ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וּמִזֵּל טוֹב בְּחֻלְקוֹ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לוֹ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַת, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... וְ... שֶׁתְּחַיֶּינָה.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶן.

רְאִינָה לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶן, וּבְזָכוֹת שְׁמִירַת שַׁבָּת, תִּזְכְּינָה לְמִצַּא אֶת בֶּן זִוְגָכֶן, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא בֶּן זִוְגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּכְשִׁזְזוּכִים לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ כְּהִלְכָתָהּ, עַל-יְדֵי-זֶה מוֹצְאִים אֶת הַבֶּן זִוּג.

רְאִינָה לְתֵן בְּכֹל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְצִדְקָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִפְתַּח לְכֶן אֶת הַמִּזֵּל, וְתִתְבָּרְכֶנָה מִמְּעוֹן הַבְּרָכוֹת.

נָא וְנָא לֹא לְהִיּוֹת בְּרִנְיֹת, וּתְבַשְׂרֶנָּה לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶן בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַת, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל בַּחֲוָרֵי בַר הַמִּצְוָה, בַּחֲוָרֵי חֲמֹד, הַוּוּ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

בַּחֲוָרִים יִקְרִים! אֵין מְלִים בְּפִי לְשַׁבַּח אֶתְכֶם עַל הַתְּמַדְתְּכֶם הַנּוֹפְלָאָה וְהַשְׁקִידָה הַמְרָבָה, שֶׁהֵנֶכֶם מִתְיַגְעִים בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְגִדְל הַשְּׂאִיפוֹת וְהַמְרִץ שִׁישׁ לְכֶם לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגַת גְּדוּלֵי

הצדיקים. בן תמשיכו הלאה לנצל את הזמן היקר, אשר רק כף תעלו ותתעלו להיות צדיקים קדושים וטהורים. והנה רציתי לחזק אתכם בשיחת מוסר והתחזקות.

נא ונא התבוננו היטב מה ההפרש בין תינוק בן יומו לתינוק בן שנתו? במובן הפשוט ההפרש הוא שלש-מאות ששים וחסמשה ימים, ובשעות ההפרש הוא: 365 כפול 24 שעות, הרי זה 8760 שעות. תתארו לעצמכם ההפרש בין תינוק בן יומו לתינוק בן שנתיים וכו' וכו', ואם נשנה ההפרש בין תינוק שנולד לילד בר-מצוה — הפרש עצום של אלפי ימים ומאות אלפי שעות, וזה בימים ובשעות. וכן היחס בין תינוק שנולד לבחור בן עשרים — מלינוגי שעות וכו', וכן נמשיך עד גיל שבעים, הרי יש הפרש עצום של שנים וימים ושעות.

כמוכן שההפרש איננו רק טכנית — בזמן, בשעות, בימים ובשנים, אלא ככל שהתינוק גדל, גם חכמתו גדלה, והוא נעשה יותר בר דעת, וככל שהילד יותר נבון, משתדל לנצל יותר ויותר את זמנו, ולהתפתח מה שיותר מהר — הן בגשמיות והן ברוחניות. יכול להיות אדם בן שבעים שנה, שלא זכה להגיע להרבה, לעמת אדם בן שלשים וכדומה, שקנה הרבה חכמה ויראת השם, והגיע לשלמות בגיל צעיר.

וזה הדעת של רבנו ז"ל, להספיק מה שיותר ברוחניות בזמן היקר, וכל שנה ושנה לנצל ולהתמיד עוד בתורה ובתפלה, במצוות ובמעשים טובים. וכך בזמן קצר מאד זכה רבנו ז"ל, [שהיה אברך צעיר גבה, עם שתי פאות ארפים וזקן קטן], להגיע לתכלית השלמות, שאין שלמות אחריה, ונפטר בגיל צעיר מאד — בן שלשים ושמונה, אף מלא וגדוש בדבקות הבורא בתברך שמו. וכמו שאמר קדם שנסתלק: השגתי כבר בגוף את שיא השלמות, ואיני יכול כבר להוסיף לחיות, ולהשאיר בגוף הגשמי כאן בעולם הזה, כי הגעתי לתכלית המדרגה העליונה.

בגיל שלש-עשרה אמר רבנו ז"ל לדודו רבי ברוך ממעון בבוז

[שְׁהִיָּה אַחֵי אִמּוֹ — מֵרַת פִּיגָא], שְׁהִשִּׁיג עֵתָהּ [בְּגִיל שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה] אֶת מִדְרַגַּת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ. וּנְטְלוּ דוֹדוֹ בְּקַפְדָּה וְהַשְׁלִיכוּ הַחוּצָה. אָבֵל הָאֵמֶת הֵיטָה עֵדָה לְעִצְמָהּ. רַבְּנוּ ז"ל חִבֵּר אֶת "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת" בְּהִיוֹתוֹ בְּגִיל שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה, שֶׁהוּא סִפֵּר מְלֵא הַשְּׂגוּת. וּמוֹהֲרַנְ"ף ז"ל כָּתַב מֵרָאֵי מְקוֹמוֹת עַל סִפֵּר זֶה, וְכֵן תַּלְמִיד מוֹהֲרַנְ"ף ז"ל — הֶרֶב מִטְשֶׁהֲרִין ז"ל, גַּם-כֵּן עָשָׂה מֵרָאֵי מְקוֹמוֹת, וְכָתַב — אוֹלֵי רַבְּנוּ ז"ל כִּי לָזֶה אוֹ לָזֶה. וְאַחֲרֵי-כֵן הִיָּה צָדִיק גָּדוֹל מְאֹד בְּשֵׁם רַבִּי צְדוֹק מְלוּבָלִין ז"ל, שֶׁגַּם-כֵּן עָשָׂה הַגְּהוּת לָזֶה. וּבְאֵמֶת הַסִּפֵּר הִזָּה מְלֵא הַשְּׂגוּת, וְאַקְוָה בְּקִרְוֹב, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁנִּזְכָּה לְהַדְפִּיס סִפֵּר "בְּאוֹרֵי-הַמִּדּוֹת", שֶׁהוּא פְּרוּשׁ עַל "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת", וְיֻכְּלוּ לְלַמֵּד בּוֹ עִם הַתַּלְמִידִים. וְאִם-כֵּן רַבְּנוּ ז"ל הִגִּיעַ לְמִדְרַגּוֹת עֲצוּמוֹת בְּגִיל צְעִיר. וְאִם-כֵּן בַּהֲגִיזוֹן הַפְּשוּט, רוֹאִים הַפֶּרֶשׁ בֵּין גִּיל שָׁנָה לְשָׁנִים, וּבֵין שִׁבְעַת לְשָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, וּבֵין עֶשְׂרִים לְשִׁבְעִים וְכוּ', אִךְ יְכוּלִים לְרְאוֹת אָדָם בֵּין שִׁבְעִים שָׁנָה, שְׁנוֹתֵר עִם שְׁכָל שָׁל גִּיל שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה וְכוּ' וְכוּ'. יֵשׁ זָקֵן, שֶׁהִתְבַּגֵּר בְּשָׁנִים, וְשָׁכְלוּ כְּשָׁכַל שָׁל תִּינוֹק, אוֹ מְקַסִּימוֹם יָלֵד בֵּין שִׁבְעַת שְׁמוֹנָה. מִסִּפֵּן, לֹא זָכָה לְקִנּוּת חֻכְמָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהִיא תוֹרַת הַשֵּׁם וְיִרְאָתוֹ, וְאִם-כֵּן שָׁכְלוּ לֹא הִתְפַּתַּח.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּיֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא), שֶׁשִּׁבְעִים שָׁנָה הֵם כְּרִבְעַת שְׁעָה מִמָּשׁ, הֵיטָכֵן? אִיךָ אֶפְשֶׁר לְהִבִּין זֹאת? אֵלֵא אָדָם הוֹלֵךְ לִישָׁן, וְחוֹלֵם: הִנֵּה הַבְּרִית שְׁלִי, מוֹלִיכִים אוֹתִי לְסַנְדֵּק, וְהִנֵּה עוֹשִׂים לִי פְאוֹת, וְהִנֵּה הַבְּרִית מְצֹוָה שְׁלִי, וְאֲנִי מְנִיחַ תַּפְלִין, וְכֻלָּם שְׁמַחִים עִמִּי, וְהִנֵּה יוֹם חֲתֻנָּתִי וְכֻלָּם רוֹקְדִים וְכוּ', וְהִנֵּה יֵשׁ לִי יְלָדִים, וְהִנֵּה אֲנִי זָקֵן וְהוֹלֵךְ עִם מַקַּל. וְלִפְתַּע אָדָם מִתְעוֹרֵר, וְרוֹאֶה שְׁחֻלְפוֹ רַק חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה דְקוֹת... אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, יֵשׁ אָדָם שֶׁעָמַל קְשׁוֹת, כִּי זֶה לֹא הוֹלֵךְ בְּנִקְלָה, וְהִגִּיעַ לְשָׁכַל כְּזֶה, שֶׁהוּא כָּל-כֶּף דְבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שְׁרוּאָה בְּאֵמֶת, שֶׁהַשִּׁבְעִים שָׁנָה הֵם כְּרִבְעַת שְׁעָה מִמָּשׁ. וּמִסְתַּכֵּל סְבִיבוֹ, וְרוֹאֶה אֲנָשִׁים מְתַכְנְנִים תְּכָנִיּוֹת, בּוֹנִים בְּנִינִים, עוֹשִׂים עֲסָקִים וְכוּ', רַבִּים וְנִלְחָמִים זֶה עִם זֶה, אִךְ הוּא דְבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִבֵּין שְׁהָרִי כָּל הַחַיִּים הֵם מִמָּשׁ חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה דְקוֹת, וּמֵה וּלְמָה לְרִיב וּלְרִדְף אַחֲרַי בְּצַע כְּסָף, תְּאוֹת כְּבוֹד וְכוּ' וְכוּ',

הַעֲקֹר לְנֹצֵל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בַּיָּמֵי חַיֵּי הַבְּלָנוּ לְטוֹב אֲמַתִּי וְנֹצְחִי,
שֶׁהָרִי תִכְרֶף יַחֲלֹפוּ הַשְּׁבָעִים שָׁנָה, וּמָה יִשְׁאָר בַּיַּדֵּינוּ?!

הִנֵּה נִתְבּוֹנֵן, יְשָׁנָה תּוֹלַעַת בְּצַנּוֹן, וַיְשָׁנָה תּוֹלַעַת בְּתַפּוּחַ,
וְהַתּוֹלַעַת בְּצַנּוֹן חוֹשֶׁבֶת שֶׁהִיא נִמְצָאֶת בַּמָּקוֹם הַטוֹב בְּיוֹתֵר, אֶף
שְׂצוֹרֵב לָהּ וְחָרִיף מְאֹד וְכוּ', אֵין הִיא יוֹדַעַת, שִׁישׁ מְקוֹם מֵתֵק יוֹתֵר
— לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ תַּפּוּחַ. כְּמוֹ-כֵן בְּקֶרֶב בְּגֵי-אָדָם, יִשָּׁנֵם מְלֵאֵי תַאֲוֹת
וּמַחֲלָקֶת, מִחֵם מְלֵא שְׂטִיּוֹת וְהִבְלִים, אֲתִגְרִים וּבִינְנָעִס, וְהֵם בְּטוּחִים
שְׂזוֹ תְּכִלִּית הַחַיִּים, וְאֵי לִכְרֶךְ נוֹצְרָנוּ, הָרִי הֵם כְּתוֹלַעַת בְּתוֹךְ הַצַּנּוֹן,
בְּאֲשֶׁר חוֹשְׁבִים שָׂאִין טוֹב יוֹתֵר מִזֶּה, מְלַדְבֵּר רְכִילוֹת וּלְשׁוֹן-הָרֶעַ
מִזֶּה עַל זֶה וְכוּ', וְנִדְמָה לָהֶם שְׁלֹשׁ כְּפֵי קָמוּ בַּבֶּקֶר וְנוֹשְׁמִים
וּמִתְפַּקְדִים... אֶף יִשְׁנוּ אָדָם הַיּוֹדֵעַ, שָׂאִין טוֹב יוֹתֵר מִלְּהִיּוֹת דְּבוּק
בוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלוֹמֵד תּוֹרַת הַשֵּׁם, שֶׁהִיא חֲכָמְתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִתְיַגַּע
בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, וּבֵין לְבֵין מִתְבּוֹדֵד
עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְשִׁיחַ לְפִי תָמוּ כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ לְפָנֵי בּוֹרְאוֹ, וַיּוֹדֵעַ
שְׁסוּף כָּל סוּף יִפְשִׁיט אֶת הַגּוֹף מֵעַלְיוֹ וְלִקְבוּרוֹת יוֹבֵל, וְהַנְּשָׁמָה
תִּצָּא וְתַעֲלֶה מֵעֲלֶה מֵעֲלֶה לִישֵׁב בְּצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, הָרִי זֶה כְּתוֹלַעַת בְּתוֹךְ
תַּפּוּחַ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תְּנַחֲמוּא בְּשִׁלַּח ט') עַל הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה
מא, יד): "אַל תִּירָאֵי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב", עִם יִשְׂרָאֵל מְשׁוֹלִים לְתוֹלַעַת,
מָה תּוֹלַעַת אֵין כְּחָה אֶלָּא בְּפִיָּה, אֶף יִשְׂרָאֵל אֵין כְּחֵם אֶלָּא בְּפִיָּהּ.
לָנוּ נִתְּנוּ אֶת הַפֶּה. יֵשׁ אֶחָד שֶׁהֲרִגִיל עֲצָמוֹ כָּל יוֹם וַיּוֹם רַק לְשִׁיחַ
וּלְסִפּוֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּפִי שֶׁלְּמִדְּנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶף הוּא הֲרִגִיל עֲצָמוֹ
לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ מִגִּיל חֲמֵשׁ-שָׁשׁ. תְּתַאֲרוּ לְעֲצָמְכֶם, אָדָם יוֹם אַחַר
יוֹם, יוֹם אַחַר יוֹם רַק מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלַעֲמָתוֹ אָדָם
יוֹם אַחַר יוֹם מְקַלֵּל וּמְגַדֵּף, וּמְדַבֵּר עַל אַחֲרִים הַשֵּׁפֵם וְהַעֲרֵב. הָרִי
כְּרוּר הַיֵּטֵב מִי בּוֹנֶה אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וְזוֹכֶה לְמֵלֵא אֶת יָמָיו
בְּטוֹב אֲמַתִּי וְנֹצְחִי! כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מְגִלָּה ו.): יִגְעַתָּ וּמִצָּאתָ —
תֵּאֱמִין; וְאִם-כֵּן רַבְּנוּ ז"ל אֲכֵן לְמִדְּנוּ לְנֹצֵל כָּל רִגְעַ וְרִגְעַ לְהִיּוֹת
דְּבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁהֲגִיעַ בְּגִיל צָעִיר לְשִׁלְמוֹת, וּכְבֵר לֹא
יְכוֹל הִיָּה לְהִשְׁאָר עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם.

רַבְּנוּ ז"ל כְּשֶׁהֲגִיעַ לְאוּמָן, פָּגַשׁ שָׁם אֶת הָאֲפִיקוֹרְסִים הַגְּדוֹלִים

ביותר, רחמנא לצלן, בשם: חיָקל, דוקטור לנדא והירש בער, אֲשֶׁר רצו להכניס את כל ההשפלה הארוכה לרוסיה, וכל צדיק שהגיע לגור באומן, השתדלו לסלקו, כגון: הרב מברדיטשוב זי"ע, רבי יעקב שמשון משיפיטובקא זי"ע וכו' וכו', וכשהגיע לשם רבנו ז"ל, הגיע אליו אחד האפיקורסים, ושאלו רבנו ז"ל: מה רצית? וענה צבי דב: באתי לראות אדם גדול. וענה רבנו ז"ל: טעות היא בידיך, לך למלון ממול, שם יש אדם גדול, קצין צבאי אשר לו מדליות לרב. והתבלבל האפיקורס לגמרי, והלך לחבריו ואמר להם: יש כאן עם מי לדבר. פי כשהגיעו לרבנים האחרים, לא רצו הצדיקים להסתפל בהם, פי אסור להסתפל בפני רשע, וממילא הצליחו האפיקורסים לגרשם וכו' וכו', ורבנו ז"ל סבב אותם בחכמתו, על מנת לנסות לפתח את לבם. והנה שלשת האפיקורסים הגיעו שוב לרבנו ז"ל בשבת. ותכף כשנכנסו, החל רבנו ז"ל לסובב את דברי הגמרא בסכה (ח.), שמדברת מענין סכה, שעשויה כמרבץ או כעגול וכו' וכו', ומה ההפרש בין זה לזה? הינו כמרבץ יש יותר מקום מעגול, כי לזה יש קצוות וכו', ויש בזה חשבון צמק ביותר. והנה האפיקורסים אמרו זה לזה — הוא אינו מדבר עתה לחסידים, אלא אלינו. ואחר-כך באו לפני רבנו ז"ל. ואמר להם: באו נשחק שח-מט. והסיר רבנו ז"ל את הכובע העליון, ונותר עם הפפה, וכן הסיר את המעיל העליון, ושחק עמהם בחלצה ובציצית בלבד וכו'. וכידוע המשחק — מלחמה בין שחור ללבן, מלך ומלכה, משרתים וחיילים וכו'. והנה תלמידי רבנו ז"ל ובראשם מוהרנ"ת ז"ל כשפאו אל רבנו ז"ל, נכנסו בחיל ורעדה, ברתת ובזיע, כי ידעו גדלת רבנו ז"ל. והתפלאו היאך יושב רבנו ז"ל עם האפיקורסים בצורה כזו, ונפלו בחלישות הדעת. ואמר להם רבנו ז"ל תכף-ומיד: מה יש לי אתכם? אתכם אני לומדים תורה, ואתם אני משחק שח מט וכו' וכו' וגרשם. ומה ארע לבסוף? שאותם אפיקורסים, לא רק ששבו בתשובה, אלא כשרבנו ז"ל נסתלק לעילא ולעילא, והיתה מחלקת בין אנשי שלומנו, ששהו בערים השונות, וכל אחד רצה שרבנו ז"ל יקבר במדינתו, ורק מוהרנ"ת ז"ל ידע שרבנו ז"ל רצה להקבר באומן. והירש בער, שהיתה לו מדליה מהצאר נקולאי, שהיה יכול

לְהַכְנִיס וְלִבּוֹא אֵלָיו אֵימָתִי שְׂרָצָה, וְשָׂאֵל אֶת מוֹהַרְנֵי־תּוֹ"ל: מַה אַתָּם אוֹמְרִים? וְעֵנָה מוֹהַרְנֵי־תּוֹ"ל: אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂרַבְנוּ וְ"ל רוֹצֵה לְהַקְבֵּר דִּיקָא בְּאוּמָן, שְׁשָׁם נִרְצָחוּ שְׁלֹשִׁים אֲלֶף יְהוּדִים עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. וְתַחֲךָ הִלֵּךְ הִירֵשׁ בְּעַר וְהִבִּיא אֲשׁוּר מִהַמְּלוּכָה לְקַבֵּר אֶת רַבְּנוּ וְ"ל בְּאוּמָן. וּמוֹהַרְנֵי־תּוֹ"ל בָּכָה מְאֹד, וּבָכָה אֶת אַבְדַּת רַבְּנוּ וְ"ל, וְאָמַר לוֹ הִירֵשׁ בְּעַר — לָכֵם חֶסֶד רַבְּנוּ, לִי חֶסֶד רַבְּנוּ! אָדָם אֶפְיָקוֹרֶס, שְׁלֹא רָצָה לְהִזְכִּיר שֵׁם הַשֵּׁם, וְהִנֵּה שָׁב בְּתִשְׁבּוּבָה, וְכָל רָגַע וְרָגַע הִזְכִּיר: בְּעִזְרַת הַשֵּׁם, אִם יִרְצָה הַשֵּׁם וְכוּ' וְכוּ'.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר, אֵיךְ הִגִּיעַ רַבְּנוּ וְ"ל בְּגִיל כֹּה צָעִיר לְשִׁלְמוֹת הָאֲמִתִּית וְלַתְּכֵלִית הַנִּצְחִית? כִּי שָׂאֵף וְרָצָה וְעָמַל וְיָגַע וְנִצַּל כָּל רָגַע וְרָגַע מִחַיָּו, וְלָמַד תּוֹרָה וְעָבַד אֶת הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִתְבּוֹדַד לְפָנָיו וְתַבְּרוּךְ, עַד שֶׁרָאָה שֶׁכָּל הָעוֹלָם הוּא מְשֻׁחַק אַחַד גְּדוֹל. וּבְאֲמַת יֵשׁ מְאֹד חַז"ל בִּירוּשָׁלַיִם (בְּרִכּוֹת כ.), שֶׁהִיא תִּנְאָ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁם: רַב בּוֹן, וְסִפְדָּ לּוֹ חֲבֵרוֹ: עָבִיד רַב בּוֹן בְּעֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים, מַה שֶׁתְּלַמֵּד וְתִיק בְּמֵאָה שָׁנָה אֵינּוּ עוֹשֶׂה; הֵינּוּ יִשְׁנׁוּ תְּלַמֵּיד שֶׁלָּמַד תּוֹרָה מֵאָה שָׁנִים מְגִיל קְטָנוּת, וְלֹא הִסְפִּיק בְּחַיָּו כְּמוֹ שֶׁרַב בּוֹן הִסְפִּיק בְּעֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים. וְאִם-כֵּן אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְזֶה, עַל-יְדֵי יְגִיעָה וְהִתְמַדָּה וְנִצּוּל זְמַן כְּרִאוּי, וְלִחְשֵׁב מִהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשׁוֹב לִחְשֵׁב מִמֶּנּוּ וְתַבְּרוּךְ.

וּכְיָדוּעַ עַל דְּוֹד הַמְּלָךְ, שֶׁכָּל הַמְּלָכִים הָיוּ מְבַלִּים זְמַנָּם בְּנִשְׁפָּה וּבְשִׁכְרוּת, וְדוֹד הַמְּלָךְ לֹא הִלֵּךְ לִישׁוֹן, אֲלֹא הִסְתַּוְּבַב בְּלִילָה, וְהִתְבּוֹנֵן עַל הַשָּׂמַיִם וְאָמַר (תְּהִלִּים ח, ד): "כִּי אֶרְאָה שְׁמִיךָ מַעֲשֶׂה יְדִידֶךָ, יִרְחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנִתִי", וְכָל הַלִּילָה הָיָה שָׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם לֹא נִי בָּזָה, אוֹמֵר דְּוֹד הַמְּלָךְ (תְּהִלִּים קיט, סב): "חִצּוֹת לִילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ד.): וְאֲנִי יְדִי מְלַכְלָכוֹת בְּדָם בְּשִׁפּוּר וּבְשִׁלְיָה, כְּדִי לְהַשְׁלִים בֵּין אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ, זֶה הָיָה דְּוֹד הַמְּלָךְ! וְלִכְלֵל זֶה הִגִּיעַ אֵף וְרַק עַל-יְדֵי יְגִיעָה וְטִרְחָה וְנִצּוּל זְמַן מְרַבִּי, אֵף שֶׁלֹּא הִיָּתָה לְשׁוּם בְּרִיָּה הַשְּׂגָה בְּגִדְלוּתוֹ, וְעוֹד הִתְפָּךְ.

ידוע, שְׁאָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁמּוֹאֵל הַנְּבִיא: לֵךְ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְקַח מִשָּׁם מֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל. וְיָדוּעַ מֵאַמְרָם ז"ל עַל גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל שִׁמּוֹאֵל (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יח, סִימָן ח'): שֶׁקוּל שִׁמּוֹאֵל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. הֲיִתְכַּן? מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, שֶׁהוֹרִיד אֶת הַתּוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, שֶׁנִּכְנַס לְפָנָיו וּלְפָנֵים, וְשִׁמּוֹאֵל הַנְּבִיא שֶׁקוּל כְּמוֹתָם, וְהִיָּה נִקְרָא: 'הַרְוָאָה' (שִׁמּוֹאֵל-א' ט, יט), וְאָמַר לְשִׁמּוֹאֵל: הִנֵּה הָאֲתוֹנוֹת שֶׁאַבְדָּתָּ וְכוּ'. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁהִלֵּךְ שִׁמּוֹאֵל לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְרָאָה אֶת אֱלִיאָב, חָשַׁב שֶׁאוֹתוֹ רוֹצֵה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֶלֶךְ, וְאָמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ: לֹא וְלֹא, וְחָשַׁב שִׁמּוֹאֵל — אוֹלֵי הַבֵּן הַשְּׂנִי וְכֵן הִלָּאָה, וְכֵן הִלָּאָה, וְאָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: לֹא וְלֹא. וְלֹא הַבֵּין, הֲלֹא אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבֶן יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא מָשִׁיחַ. וְשִׁמּוֹאֵל אֶת הָאֲחִים: יֵשׁ לָכֶם עוֹד אֶחָד? וְעָנּוּ: כִּי יֵשׁ עוֹד אֵיזָה בְּחוּר אֲדָמוֹנִי, רוֹעֵה צֹאן, צִעִיר כְּבֵן שְׁבַע-עֶשְׂרֵה. וּכְשֶׁהִבִּיאֻהוּ, אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אוֹתוֹ קַח, כִּי הָאֲדָם יִרְאֶה לְעֵינַיִם, וְהוּא יִרְאֶה לְלֵבָב (שִׁמּוֹאֵל א' טז, ז). רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ בְּאֵמֶת לְבוֹ שֶׁל אָדָם, מִי גְדוֹל וּמִי קָטָן. וְכָל אֵלּוּ שֶׁדִּבְּרוּ סֵרָה עַל דָּוִד, בְּאֵמֶת לֹא יָדְעוּ גְדֻלְתּוֹ, כִּי אֶת הַצְּדִיק אֵין יְכוֹלִים לְהַכִּיר מִבְּחוּץ, וְאֶפְלוּ שִׁמּוֹאֵל הַנְּבִיא, שֶׁרָאָה מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְהִגִּיה לֹא רָאָה אֶת גְּדֻלַּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ סָבַל מְאֹד מְאֹד, דִּבְּרוּ עָלָיו כָּל דִּבְרֵי אֲסוּר, וְרָדְפוּהוּ, וְעָשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיְצִנוֹת. אָבָל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הוֹתִיר לָנוּ סֵפֶר הַתְּהִלִּים, שֶׁכָּל אֶחָד מוֹצֵא עֲצָמוֹ שָׁם, כָּל יְהוּדֵי שְׂיֵשׁ לוֹ צֶעַר, אֵינּוּ לוֹקֵחַ לֹא חֲמָשׁ, לֹא מִשְׁנִיּוֹת, לֹא גְמָרָא, לֹא זֶהָר וְתַקּוּנִים, אֶלָּא סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וּמִתְחִיל לְבַכּוֹת לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי סֵפֶר הַתְּהִלִּים מְלֵא רוּחַ-הַקְּדוּשׁ, שֶׁכָּל יְהוּדֵי מוֹצֵא בּוֹ גְּחֻמָּה. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן שִׁמּוֹאֵל הַנְּבִיא לֹא הִבְחִין בּוֹ, וְהָאֲחִים בְּזוּהוֹ וְהִתְלוּצְצוּ מִמֶּנּוּ. וְכִיצַד זָכָה לָזֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ? כִּי מֵהִיּוֹתוֹ יֵלֵד קֵט, בְּרַח תְּמִיד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשֶׁפָּן לְבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִי הִתְלוּצֵץ מִמֶּנּוּ: הוֹלְכֵי בְּטֵל, יוֹשְׁבֵי קִרְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים סט, יג): "יִשְׁיַחוּ בִי יוֹשְׁבֵי שְׁעָר וּנְגִינוֹת שׁוֹתֵי שִׁכְר".

לְזֹאת אֲשָׁאל אֶתְכֶם, אִם אֶחָד מִגִּיל קְטָנוֹת, שׁוֹאֵף וְחָפֵץ לְהִגִּיעַ לְגְדוּלוֹת, וְחוֹשֵׁב כָּל הָעֵת: אֵימְתִי יִגִּיעוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂי אַבֹּתַי?! הוּא כָּבֵר מְסַתְּפֵל עַל הַחַיִּים בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, וּמִשְׁתַּדֵּל לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְנוֹטֵל סִפְרֵי צְדִיקִים, וְקוֹרֵא בְּשִׁקְיָה אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, וּמִתְעוֹרְרֵת בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִיּוֹת צְדִיק. וְשׁוֹאֵל אֶת עַצְמוֹ: לָמָּה דִּיקָא אֵלּוּ זָכוּ לְהִיּוֹת צְדִיקִים, וְאַחֲרֵים לֹאוּ? וְקוֹרֵא סְפּוּרִים עַל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְהַמְּגִיד מִמְּעוֹרְרֵיטֵשׁ וְתַלְמִידָיו, וְהַעֲחִים הַקְּדוֹשִׁים: הַרְבֵּי רַבִּי זִישָׁא וְהַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע וְכוּ' וְכוּ', וְרוֹאֶה שֶׁהַצְּדִיקִים עָלוּ מֵעֵלָה מֵעֵלָה, טַפְסוּ הַשְּׂמִימָה וְכוּ', וְחוֹשֵׁב: אֵיךְ מִגִּיעִים לְשָׂמַיִם, יֵשׁ סֵלֶם אוֹ פְּדוּר פּוֹרֵחַ? וְהַיֵּלֵד מִקְּשָׁה עוֹד וְעוֹד: מַה זֹּאת אוֹמְרֵת, אֵיךְ עוֹלִים הַשְּׂמִימָה? וְהִנֵּה מְצָא הַיֵּלֵד סִפּוּר שֶׁל רַבְּנּוּ זי"ל, וְנִתְיַשְׁבּוּ לוֹ הַקְּשִׁיּוֹת: רַבְּנּוּ זי"ל אוֹמֵר, שֶׁכָּל יְהוּדֵי יְכוּל לְהִיּוֹת צְדִיק, אִם רוֹצִים — יְכוּלִים, צְרִיכִים רַק לְרִצּוֹת. אֵלּוּ רִצּוּ לְהִיּוֹת צְדִיקִים, אֵלּוּ הָיוּ בְּבַחֲיִנַת תּוֹלַעַת שְׁנַכְנָנְסָה לְתַפּוּחַ. וְאֵיךְ עוֹלִים לְשָׂמַיִם: כְּשֶׁמִּתְבּוֹדְדִים לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הָרֵאשׁ רּוֹאֶה רַק אֶת שֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא, וְעוֹד שֵׁם הַנּוֹי"ה, וְעוֹד שֵׁם הַנּוֹי"ה, הֲרִי זֶה כְּמוֹ סֵלֶם, עַד שֶׁעוֹלָה לְמָקוֹם שְׁעוֹלָה. וְאִם-כֵּן מִגִּיל חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה עַד גִּיל שִׁבְעִים יֵשׁ הַפֶּרֶשׁ עֲצוּם, וְאֶפְשָׁר לְהַסְפִּיק עוֹלָם וּמְלוּאוֹ. אֲבָל כְּמוֹכֵן אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה, וְצְרִיכִים סְבָלָנוֹת גְּדוּלָה, לְעַמֵּל וְלְעַמֵּל, וְלֹא לְחַדֵּל, וְלֹאט לֹאט מִגִּיעִים לְתוֹצְאוֹת נִפְלְאוֹת, וְאֵין זֶה בְּרַגַע אֶחָד, שֶׁמִּגִּיעִים לְמַעֲלוֹת רַמּוֹת, אֲלֹא הַחֲכָמָה הִיא לְהִתְאַזֵּר בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת.

וְנַחֲזֵר לְאֹמֹר לְעֵיל: מוֹהֲרַנְ"ת זי"ל וְשָׂאֵר הַתַּלְמִידִים רוֹאִים אֶת רַבְּנּוּ זי"ל יוֹשֵׁב וּמְשַׁחֵק שַׁח-מַט, וְהִיָּתָה לָהֶם חֲלִישוֹת הַדַּעַת. וְסַמֵּן לָהֶם רַבְּנּוּ זי"ל בְּיָדוֹ: אֶתְכֶם אֲנִי לוֹמֵד, וְאַתֶּם אֲנִי מְשַׁחֵק. וְלְכַסּוּף מַה קָרָה? שֶׁחֲזָרוּ בְּתִשְׁבּוּבָה כָּל אוֹתָם אֶפִּיקוֹרְסִים. וְאֲזִי הַבֵּין מוֹהֲרַנְ"ת זי"ל וְאָמַר: עַכְשָׁו אֲנִי מְשִׁיג, שְׂאִינִי יוֹדַע מִרַבְּנּוּ זי"ל כָּלֵל! בְּזֶה הָעוֹלָם הַכּל מְשַׁחֵק, וְהַתְּכָלִית הִיא רַק אַחַת: לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ, וְלִסְפּוֹר וְלִשְׁיַח לְפָנָי הַבוֹרָא יְתַבְּרֵךְ כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ, וְכָל מַה שֶׁמְּצִיק וְכוֹאֵב לְפָנוֹת אֵל הַבוֹרָא יְתַבְּרֵךְ שְׂמוֹ, וּמִגִּיל קָטָן כָּל אֶחָד

ואָחַד כְּפִי מֵחוּ וְהִשְׁגָּתוֹ, יֵלֵד בֶּן שְׁנַתִּים שֶׁלֹּשׁ צָרִיף לְדַעַת, שָׂאֵם
 הוּא רוֹצֵה מִמֶּתֶק וְכֹדוּמָה, יְבוֹא וַיִּבְקֶשׁ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִף יִתְחַנֵּף
 כְּשִׁיגְדֵל, שְׁפֹל דָּבָר שְׂרוּצָה — יֵשׁ לוֹ כְּתָבַת אֵל מִי לְפָנוֹת, רוֹצֵה
 לְהַצְלִיחַ בְּלִמּוּד — יְבוֹא לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וַיִּבְקֶשׁ: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
 עֲזֹרָנִי לְהַצְלִיחַ בְּלִמּוּדֵי, עֲזֹרָנִי לְמַצֵּא חֵבֵר טוֹב וְכֹדוּמָה, כֹּל גֵּיל עִם
 הַבְּקָשׁוֹת שֶׁלוֹ, וְלֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ כֹּלֵל וְכֹלֵל. וְכִף מְרַגֵּיל אָדָם עֲצָמוֹ עַד
 יוֹם מוֹתוֹ לְבַקֵּשׁ כֹּל צָרְכָיו מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ.

מָה אָמַר לָכֵס, בַּחוּרִים יְקָרִים! כְּשֶׁהִגַּעְתִּי פֹה לְמָקוֹם הַזֶּה
 בְּיַבְנָאֵל, הִיָּה אֵיזָה אֶכְרֵ זָקֵן, שְׂמָאֵד הִתְנַגַּד אֵלַי, אִף שְׂמַעוֹלָם לֹא
 רָאָה אוֹתִי, וְלֹא הִפְרִינִי, וְהִחְלִטְתִּי לְפָגֵשׁ אוֹתוֹ בְּיוֹם מִן הַיָּמִים,
 וְהִגַּעְתִּי לְמָקוֹמוֹ, וְרָאִיתִי אוֹתוֹ אָדָם כְּכֵן שְׂמוּנִים, עוֹמֵד וְעוֹשֶׂה
 עֲבוֹדוֹת פְּחָחוֹת, וְהִתְבוּנְנִתִּי בּוֹ, וְשָׂאֵלְתִּיו: הֵאֵם הִנְחַתְתָּם פְּעַם
 תְּפִלִּין? וְעָנָה לִי, שְׂמַעוֹלָם בִּימֵי חַיָּו לֹא הִנִּיחַ תְּפִלִּין. וְשָׂאֵלְתִּיו:
 הֵייתָם פְּעַם בִּירוּשָׁלַיִם, בְּכַתֵּל? וְעָנָה וְאָמַר: לֹא. מֵאֲזוֹ שְׂנוֹלְדִיתִי,
 לְמַדְנֵי אָבִי רַק לְהַחְזִיק בְּפִטְיִשׁ, וּמַעֲבֹר לָזֶה אֵינִי יוֹדֵעַ מֵאוּם. וְהֵייתִי
 מִפְּתַע, הֵייתָכֵן? ! אָדָם מְסֻכֵן, אֲמַלֵּל בְּיוֹתֵר, שְׂלֵא מְעַנְּנֵן אוֹתוֹ כְּלוּם,
 רַק הַפְּטִישׁ בְּיָדוֹ וְכוּ', הֲרִי זֶה אָדָם שְׂלֵא גְדֵל, וְלֹא עָלָה מְעַלָּה אַחַת
 מֵאֲזוֹ הַיּוֹתוֹ בֶּן שָׁנָה. אָדָם שְׂעוֹמֵד עַל סֵף הַמַּוֹת, וְהֲרִי הוּא כְּתִינוּק
 בֶּן יוֹמוֹ.

לְעַמְתּוֹ אָדָם בֶּן שְׂמוּנִים, שְׁפֹל יָמָיו עֶסֶק בַּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וַיּוֹשֵׁב וְלוֹמֵד וַאֲיֵנוּ מִפְּסִיק פּוּמִיָּה מְגַרְסָא כֹּלֵל. וּמִתְמִיד בְּמַקְרָא,
 מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ וְכוּ' וְכוּ', וּמִתְבוּדָד כֹּל רַגַע וְרַגַע, הֲרִי הוּא
 עוֹלָה בְּדֶרֶךְ הָעוֹלָה בֵּית אֵל, וְעוֹלָמוֹת פְּרוּסִים לְפָנָיו, וּמְטִיל בְּעוֹלָם
 הַתּוֹרָה וּבַחֲדָרֶיהָ וּבְכֹל מְכַמְנִיָּה, הֵיִשׁ אֲשֶׁר גְּדוֹל מְזָה? ! כְּשֶׁאָדָם
 מִתְחַנֵּף מִגֵּיל קִטְנוּת רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְלִלְמַד וְלְהִתְפַּלֵּל,
 אַחֲר־כֵּף כְּשֶׁגְדֵל, זוֹכָה לְהִיּוֹת צַדִּיק אֲמִתִּי, וְלְהִגַּיעַ לְמַדְרַגַּת
 הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעַלָּה הַכִּי גְבוּהָה.

פֹּה בְּיַבְנָאֵל, שְׂהַעֲבִירוּ עַל הַדַּת אֶת עֲדַת הַתִּימָנִים וְהַתּוֹנִיסָאִים,
 וְגָרְמוּ שְׂיִסְתַּלְקוּ מְזָה הָעוֹלָם יְהוּדִים בְּנֵי שְׂמוּנִים וְתִשְׁעִים, כְּשֶׁהֵם

כתינוקות בני יומן, פי לא זכו למדרגות בעבודת השם. פה במקום הזה הקמנו קהלה קדושה וטהורה, שתינוקות של בית רבן בגיל שנתים ושלש פותחים את הפה, ומדברים אליו יתברך, וזוכים להתדבק בו יתברך מגיל קטנות, וגדלים עם תורה ותפלה ויראת שמים, ובעבודת השם. ומה אמר רבי שמעון בר יוחאי לתלמידיו כשנכנס לעיר: אני הולך לקבל עתה פני שכינה, והתפון שהולך לפגש בתינוקות של בית-רבן, שהם הם השכינה, כי הם גדלים עם שאיפות עצומות להיות תלמידי חכמים אמתיים, עד שזוכים להגיע למדרגת הצדיקים הקדושים.

יעקב אבינו שלח מלאכים אל עשו הרשע, ורצה לפיסו. אומר המדרש: יעקב אבינו נדמה כאדם ההולך ברחוב, ורואה ארי מת, ובקדו עשב מרפא, ונותן לו להריחו, והארי מתעורר. או ככלב ישן, שכאשר בועטים בו, מתעורר ונושף. שואלים חכמינו הקדושים (עין בראשית רבה, פרשה עה, סימן ב'): מדוע הלך יעקב לפייס את עשו? מדוע לא הניחו לנפשו וכו', שילך לדרפו, הלא בזה גרם לעורר את עשו שיקבא עם כל מחנהו להרגו. ואז התפלל יעקב להשם יתברך: "הצילני נא מיד אחי מיד עשו" (בראשית לב, יב).

ובכן, אל לנו להתפחד מכל האפרים שמתלהמים ומבזים ומתלוצצים מאתנו, ואל לנו להלחם בהם, חס ושלום, אנו לדרפנו גלף, והם לדרפם, נניח להם לנפשם. אם יזכו — יתבשמו מן הבשם הטוב, וישובו מדרפם הרעה, ויזכו לנצל כל רגע, ואם לאו — יפשיטו עורם, ויגמרוי מיהם בגיל זקנה, והם כתינוקות דמי.

פיצד הגיע רבי שמעון בר יוחאי למדרגתו? רק על-ידי שאיפות ורצונות חזקים להיות צדיק. רשב"י נולד תינוק ככל התינוקות, וילד ככל הילדים, אבל גע וטרח ורצה ושאף וכסף להגיע להשגות עליונות, ומחדש מוהרנ"ת ז"ל, שיכול להיות שסבו של רשב"י היה אדם פשוט, והנכד הגיע לתכלית השלמות, כי היו לו כסופים עצומים ויגיעות רבות להתעלות. והנה התחבא במערה שלש-עשרה שנה, אשר זה קשה מנשא, אך הוא קבל הפל

בְּאַהֲבָה, וְהַמְשִׁיף לְלַמַּד תּוֹרָה, וְלֹא פָסַק כָּלֵל. וּבְאַמַּת זָכָה לְהַגִּיעַ לְתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שָׁאִין מְקוֹם בְּעוֹלָם, שְׁנוּהָרִים לְשֵׁם בְּיוֹם אֶחָד [ל"ג בְּעֶמְרָ] כְּשֶׁלֶשֶׁת רַבְעֵי מַלְיוֹן אֲנָשִׁים. וְהַכֵּל מִפְּאֵת שְׂרָצָה וְהַתְּאַמֵּץ וְהַתִּיגַע בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְכֹךְ כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁחִיו לְפָנָי שָׁנִים רַבּוֹת, כְּמוֹ: הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ וְתַלְמִידָיו, הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְתַלְמִידָיו, רַבְּנוּ ז"ל וְתַלְמִידָיו, שֶׁכָּלֵם הַגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם, אֲלֹא עַל-יְדֵי הַתְּחִזְקוֹת וְהַתִּיגְעוֹת בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ?

בַּחוּרִים יְקָרִים! הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הַגּוֹף, וְלַגּוֹף צָרִיךְ לְסַפֵּק אֲכָל גִּשְׁמִי, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהִתְקַיֵּם. וְאֵלּוּ הַנְּשֻׁמָּה שֶׁהִיא רוּחַנִית, גַּם-כֵּן צָרִיכָה אֲכָל, וְהוּא אֲכָל רוּחַנִי: תּוֹרָה, תְּפִלָּה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים. וְגַם הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁזָּכוּ לְהַגִּיעַ לְמָה שֶׁהַגִּיעוּ, הָיוּ צָרִיכִים לְהִזְיֵן אֶת גּוֹפֵם הַגִּשְׁמִי וְלֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת, כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לְהִתְקַיֵּם. וְלִכֵּן אֲסוּר לְזַלְזֵל בְּבְרִיאוֹת וּבְמֵאֲכָל הַגִּשְׁמִי, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: אִם יֵשׁ חוֹר בַּגּוֹף, יֵשׁ חוֹר בַּנְּשֻׁמָּה, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל צָרְכֵי הַגּוֹף, וְאִזּוּ יֻכְלוּ לְמַמַּשׁ אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֶׁל הַתְּעֻלוֹת בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם, וְלִזְכוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגַּת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַקָּדוֹשׁ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתִזְכּוּ לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

הַמֵּאֲחִיל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בֵּא, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תַּלְמִידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ" דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַיְי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל

צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

מָה אָמַר לָכֶם, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל וְחָשׁוּב מִלְּדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ו"ל. יֵשׁ דְּבוּר מִרְבֵּנוּ ו"ל, שְׁאָמַר: "כָּל זְמַן שְׁאַתֶּם אֶצְלִי — אָנִי מֵאֲמִין לָכֶם, בְּרַגַע שְׁאַתֶּם יוֹצְאִים מִמֶּנִּי — אֵינִי מֵאֲמִין לָכֶם". כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל אֶחָד הַמְקַרְבִּים לְרַבֵּנוּ ו"ל, וַיַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים שְׁבַע עוֹלָם לְהוֹצִיאוֹ מִרְבֵּנוּ ו"ל. וּמַדּוּעַ? כִּי בְרַגַע שְׁאָדָם מְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, אֵין לַסֵּמ"ךְ-מ"ם מַה לַּעֲשׂוֹת עִמוֹ, כִּי אָדָם זֶה יָבוֹא תְּמִיד, וַיִּדְבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵז לַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵין מַה לַּפְּעַל אֶצְלוֹ. וְכָתוּב בַּיָּהֳר (פִּינְחָס וּלֹא): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, אִם תִּכְרַף-וּמִיד בָּא וּמִתְנַדֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, וְאוֹמַר: כְּזֹאת וְכֹזֶאת עָשִׂיתִי, אַחֲר־כֵּךְ בָּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וּמִקְטָרְג, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא בַתְּרֵא טו.), שְׁהֵיִצֵּר הָרַע מִסִּית אֶת הָאָדָם לַחֲטָא, וְאַחֲר־כֵּךְ מִמִּית אוֹתוֹ, כִּי נַעֲשֶׂה מִלְּאָךְ הַמְּוֹת, וְאַחֲר־כֵּךְ מִקְטָרְג עָלָיו, שְׁעָשֶׂה כֵּךְ וְכֵךְ. כִּי הוּא הֵיִצֵּר הָרַע, הוּא מִלְּאָךְ הַמְּוֹת וְהוּא הַמְקְטָרְג. אִם אָדָם בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְנַדֵּה לְפָנָיו, וְאוֹמַר לוֹ: כְּזֹאת וְכֹזֶאת עָשִׂיתִי, אַחֲר־כֵּךְ כְּשֶׁבֹא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וּמִסְפָּר: זֶה הָאָדָם חֲטָא וּפָשַׁע, אוֹמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יְדוּעַ לִי כְּכֹר, וּמְגַרְשׁוֹ בְּבִזְיוֹן. וְזֶהוּ לְשׁוֹן הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ (פִּינְחָס וּלֹא): מָאֵן דְּמִפְּרַשׁ חֲטָאוֹי, לָא יִתְמַסֵּר דִּינִיָּה אֶלָּא בְּיָדוֹי דְּמַלְכוּתָהּ; מִי שְׁמִפְּרַשׁ חֲטָאוֹי, לֹא יִמְסֵר דִּינוֹ אֶלָּא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי הַעֲנִין לְדַבֵּר אֶלָּיו יִתְבַּרַךְ זֶה מִתְנַה שְׁקִיבְלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל. וְלִכֵּן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינֵנו יְכוּל לְסַבֵּל אֶת הַמְקַרְבִּים לְרַבֵּנוּ ו"ל, וּמִטְכֵּס כָּל מִינֵי עֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְגַרְשׁ מִרְבֵּנוּ ו"ל. וְאִם לֹא דִי בְּזָה, אֵז נִכְנָס בְּתוֹךְ תּוֹכְנוּ, וְאוֹמַר: "לֹא, זֶה לֹא דְבַר רַבֵּנוּ ו"ל... קְבוּצָה זֶה הִיא שְׂיִכַת לְרַבֵּנוּ ו"ל"... וְכַדּוּמָה כָּל מִינֵי דְבוּרֵי הַבָּל, וְכֵךְ עוֹשֶׂה פְּרוּדִים וּפְלוּגִים. כִּי יוֹדַע, שְׂרַק עַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְמַשֵּׁל, כִּי עֵקֶר כַּחוֹ וּמְמַשְׁלָתוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, זֶה 'הַפְּרָד וּמַשְׁל', וְזֶה כַּח הַמֶּן-עַמְלֵק, שְׁאָמַר: "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּנֵי וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים", לֹא-כֵן אֶסְתֵּר וּמְרִדְכִי פָּעְלוּ לְאַחוּד הָעַם, "לֵךְ

כנס את כל היהודים, אמרה אסתר. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), שהצדיק נקרא מרדכי, שמעורר את אסתר — נשמות ישראל, מתוך ההסתרה שבתוך ההסתרה, לדעת את שלום אסתר, ומה יעשה בה, הינו שהצדיק מעורר מהשנה, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס); אזי ברגע שהסמ"ך-מ"ם נכנס בתוך תוכנו, מזה נעשה חרפן. ולכן אנו רואים, שבחסידות ברסלב ישנן קבוצות קבוצות, והכל רוח לסמ"ך-מ"ם, הכל נצחון שלו, כי הוא חוגג על הפרודים הללו. כי אם היו מתאחדים יחד, איזו שמחה היתה בכל העולמות?! ואם-כן גורמים צער לרבנו ז"ל בזה שמתפרדים זה מזה, כי רבנו ז"ל רצה כל-כף שנחזיק עצמנו ביחד. ולכן אמר: כשאתם אצלי, אני מאמין לכם, אבל כשאתם יוצאים ממני — אינני מאמין לכם; כי האדם בספנה גדולה מאד, ושישאר אצל רבנו ז"ל מהתחלה עד הסוף, זהו החדיש הכי גדול. לכן עלינו לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שנתאחד ביחד עם כלל חסידי ברסלב, ואם אין זה הולך, כי הסמ"ך-מ"ם עושה את שלו על-ידי פרודים והסתות וכו', אז לכל הפחות יש לנו ד' אמות שלנו, אשר אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), שהצדיק בונה 'היכל-הקדש', אבל אדם צריך לשמר, שלא ידבק בו הרע של אלו המקרבים, כי אלו האנשים שחטאו עד עתה, כשהם מתקרבים, יכולים לדרדר את אחרים, ולהכתימם מהרע שלהם, לכן מי שמקרב ל'היכל-הקדש' צריך להשמר, שלא יתאחזו בו הסטרא אחרא והקלפות. ובאמת אומרים חכמינו הקדושים (ברכות ו): האי דוחקא דהוי כלה מנייהו; אם יש דחק בין התלמידים, צריכים לידע שזה מהקלפות והסטרא אחרא. ולכן אם יש אי הבנות ב'היכל-הקדש' זה מהסמ"ך-מ"ם, כי כאמור הוא חוגג על הפרודים בין האנשים. אזי לכל הפחות יש לנו ד' אמות שלנו, שאין בכל העולם פלו, ואני גאה בקהלה שלנו מאד. מדוע? כי יש אצלנו חסידים ליטאים, ספרדים אשכנזים, אשכנזים מכל החסידיות, ספרדים מכל העדות, ברוך השם, אצלנו אין הפרש בין יהודי ליהודי, אצלנו העקר נקדה אחת: הקדוש-ברוך-הוא. וככל שנדבר יותר מהקדוש-ברוך-הוא, מתבטלת כל הגזענות וכל האי הבנות. ברגע שנכנסת באדם איזו

קִנְיָה וְשִׁנְיָה עַל הַזְּוִלָּת, אוֹ אֵילוֹ קִשְׁיֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ,
צָרִיכִים לִידַע שֶׁהַתּוֹלַעַת אוֹכֶלֶת בּוֹ.

מִסְפָּר עַל הַבַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע, שֶׁהִיא תַלְמִיד שֶׁל הַמַּגִּיד
מִמְזִרִיטֶשׁ זי"ע, וְהִיא לוֹ חֵבֵר, שְׁנִקְרָא: הַמַּגִּיד מוּוֹלְפָא, אֲשֶׁר הַבַּעַל
הַתְּנִיָּא זי"ע אָמַר עָלָיו, שֶׁבַתְחֻלָּה הָיָה הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹל מִמֶּנּוּ בַּנְגְּלָה
וּבַחֲסִידוֹת, תִּתְאַרוּ לַעֲצֻמְכֶם מִי הָיָה הַמַּגִּיד מוּוֹלְפָא בְּרֵאשִׁית דְּרַכּוֹ,
שֶׁהַבַּעַל הַתְּנִיָּא, שֶׁהִיא גְּאוֹן עוֹלָם, מִפְּלִיג כֶּף בְּשִׁבְחוֹ. וּבְיָמֵים הֵהֵם
הָיָה נְהוּג, שֶׁהַתְּלַמִּידִים שָׁלָא הָיָה לָהֶם הֵיכָן לְהִתְאַכְסֵן, וּבָאוּ לְלַמֵּד
אֶצֶל הַמַּגִּיד רַבָּם, שֶׁכָּרוּ לַעֲצָמָם אֵיזָה חֶדֶר אֶצֶל מִשְׁפָּחָה וְכוּ'.
וְהַמַּגִּיד מוּוֹלְפָא וְהַבַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע הָיוּ חֵבֵרִים, וְשָׁכְרוּ בְּצוֹתָא
בוּיָדָם, מִחֻמַּת שֶׁהָיוּ עֲנִיִּים מְרוּדִים, וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁכֵּר חֶדֶר טוֹב יוֹתֵר.
פַּעַם אַחַת יָשְׁבוּ יַחַד וְשָׁנְנוּ אֶת לְמוּדָם שֶׁלְּמִדּוֹ אֶצֶל הַמַּגִּיד
מִמְזִרִיטֶשׁ זי"ע. וּבְאַרְבֵּה הָיָה חוֹר, וְלֹא יָצָא הָעֶשֶׂן דְּרָךְ הַגַּג, אֲלֵא
נִתְמַלֵּא כָּל הַבוּיָדָם בְּפִיחַ. וְהָיִיתָ שֶׁדְּרָךְ הָעֶשֶׂן לַעֲלוֹת לְמַעְלָה, עַל-כֵּן
הִתְיָשְׁבוּ עַל הָאֶרֶץ וְלָמְדוּ, כְּדִי שָׁלֵא יִשְׁאַפּוּ לְרֵאוֹתֵיהֶם אֶת הָעֶשֶׂן
הַמִּתְתַּמֵּר וְעוֹלָה. לְפַתַּע אָמַר הַמַּגִּיד מוּוֹלְפָא לְהַבַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע: אִם
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הָיָה נוֹתֵן לִי יוֹתֵר כֶּסֶף, הָיִינוּ יְכוּלִים לְשַׁכֵּר
אֶכְסְנֵיָה טוֹבָה יוֹתֵר. וְהַבַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע נִבְהַל וְנִרְעַד עַל דְּבוּרָיו
אֵלוּ, וְנִפְרַד מִמֶּנּוּ. וּבֵין כֶּף הַמַּגִּיד מוּוֹלְפָא הַתְּרַחֵק מִהַמַּגִּיד
מִמְזִרִיטֶשׁ זי"ע, וְנַעֲשֶׂה שְׁכוּר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְעֻזְבוּהוּ בְּגִי הַבַּיִת,
וְנוֹתֵר גְּלַמּוּד, וְהִסְתַּוְּבַב נַע וְנָד מַעִיר לְעִיר וּמְכַפֵּר לְכַפֵּר, כִּי אִף אֶחָד
לֹא הָיָה יְכוּל לְסַבְּלוֹ, כִּי תַכְף כְּשֶׁרָאָה מִשְׁקָה תֵּאָב לְשִׁתּוֹתוֹ. וּבֵין
כֶּף חֲלָפוֹ שְׁנַיִם רַבּוֹת, וְהַמַּגִּיד מִמְזִרִיטֶשׁ זי"ע גִּסְתַּלֵּק, וְהַבַּעַל
הַתְּנִיָּא זי"ע נִתְפָּרַס בְּעוֹלָם, וְכָתַב אֶת הַתְּנִיָּא, וְהַחֲסִידִים הָעֵתִיקוּ
אֶת הַתּוֹרָה וּמֵאֲמָרֵי הַחֲסִידוֹת שְׁגָלָה, וְהָיוּ לוֹ הַמּוֹן חֲסִידִים. פַּעַם
הִגִּיעַ הַמַּגִּיד מוּוֹלְפָא לְעִירָה שֶׁל הַבַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע — לִיאָדִי.
וְרָאָה אֶצֶל הַחֲסִידִים מִשְׁקָה רַב, וְשִׁתָּה עַד כְּדִי שְׁכוּרוֹת וְהַתְּגוּלָּל עַל
הָאֶרֶץ. וְהַחֲסִידִים הִחֲלוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ מִתּוֹךְ שְׁכוּרוֹת, וְגָלָה לָהֶם נִפְלְאוֹת
בַּחֲסִידוֹת. וְהִלְכוּ תַכְף-וּמִיד אֶל הַבַּעַל הַתְּנִיָּא זי"ע, וְסִפְרוּ לוֹ אֶת
הַמִּתְרַחֵשׁ, שִׁישְׁנוּ כָּאֵן אֵיזָה שְׁכוּר, הַמְּגָלָה מֵאֲמָרֵי חֲסִידוֹת, אֲשֶׁר

זֶה פֶּלֶא גְדוֹל, וְהַבְּעַל הַתְּנִינָא זי"ע שְׁהִיָּה אִישׁ אֱלֵקִי, הַבֵּין אֶת הָעֲנִיָּן, וְשָׂאל עָלָיו וְהִבְהֵר לוֹ מִי הוּא זֶה. וְאָמַר: "חֲבַל, חֲבַל, עוֹד כְּשֶׁלְּמִדְתִּי אֶצֶל הַמַּגִּיד מִמְּעוֹרֵיטֵשׁ זי"ע, יִדְעֵתִי שֶׁהַתּוֹלַעַת אוֹכֶלֶת בּוֹ, כִּי הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת אֶכְלוּ בּוֹ, וְלִכֵּן נִעְנַשׁ שֶׁהִתְרַחַק וְנִעְשָׂה שְׂכוֹר, כִּי מִחֲמַת שְׂיַדַע הַרְבֵּה חֲסִידוֹת, וְהִיָּה חֲשֵׁשׁ שְׂיִגְלֶה סוּדוֹת מִן הַחֲדָר, עַל-כֵּן נִעְשָׂה שְׂכוֹר."

הֵבֶה נִתְבוּנָן מַה אַרְעַ כָּאן? אָדָם הִיָּה עָנִי, וְלֹא הִיָּתָה לוֹ אַכְסֵנְיָה נְאוּתָה, וּמִצָּא אֵיזָה בּוּיָדָם, וְהִעֲשֶׂן נִכְנַס לַחֲדָר, וְהִצְרִיךְ לִישֵׁב עַל הָאָרֶץ, אֲזִי אָמַר: הַלְּוֹאֵי יִתֵּן לִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹד כֶּסֶף, וְהֵייתִי מוֹצֵא אַכְסֵנְיָה טוֹבָה יוֹתֵר; תִּלְמִיד הַמַּגִּיד, שֶׁשָּׁמַע גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה הַכִּי עָלְיוֹנָה, אָבֵל אִם מִתְחִיל לְשָׂאל קְשִׁיּוֹת, סִימָן שֶׁמִּשְׁהוּ נִפְגַּם אֶצְלוֹ, הַתּוֹלַעַת הַחֲלָה לְכַרְסָם בּוֹ, הָאָמוּנַת חֲכָמִים נִתְעַרְעְרָה אֶצְלוֹ, אַחֲרֵת לֹא הִיָּה מְדַבֵּר דְּבוּרִים כָּאֵלּוּ. וְאֵלּוּ הַבְּעַל-הַתְּנִינָא זי"ע שֶׁשָּׂכַר עֲמוֹ אֶת הַבּוּיָדָם, לֹא שָׂאל שְׂאֵלוֹת, אֶלָּא יָדַע: אִם כֶּף רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כֶּף צָרִיךְ לִהְיוֹת!

וְכִמוֹ-כֵן אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל. אָמְרוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ: אִם אָדָם הִיָּה מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, וְאַחֲרֵ-כֵן נִתְרַחַק מִן הַצְּדִיק, סִימָן שֶׁאֵף פֶּעַם לֹא הִיָּה מְקַרֵּב. וְכִיצַד יִתְכַּן? הֲלֹא הִיָּה אֶצֶל הַצְּדִיק, וְהִיָּה מְקַרֵּב אֵלָיו? אֶלָּא אִם הִתְרַחַק, הָרִי זֶה סִימָן שֶׁאֵף פֶּעַם לֹא הִיָּה אֶצֶל הַצְּדִיק. אֵף שֶׁקָּשָׂה לְהֵבִין אֶת זֹאת. וְכֵן יְדוּעַ שְׁרַבְנוּ ז"ל אָמַר פֶּעַם לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: "תַּפְּסֵתִי אֶתְכֶם כְּבָר בִּשְׂקִי", הִיָּנוּ אִתְּם כְּבָר אֶצְלִי. עָנָה וְאָמַר מוֹהַרְנ"ת ז"ל: "רַבִּי, תִּקְשְׁרוּ אֶת הַשֶּׁק הַיָּטֵב, יְכוּלִים לְבָרַח עַדִּין". אִם-כֵּן עוֹד יוֹתֵר קָשָׂה כָּאן? אֶלָּא מוֹהַרְנ"ת ז"ל הֵבִין, שֶׁאֵף אֶחָד אֵינּוּ בְּטוֹחַ אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל. הִנֵּה מִתְקַרְבִּים אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וְהִנֵּה יְכוּלִים לְצֵאת בַּחוּץ וְלִהְיוֹת בְּעָלֵי מַחֲלָקָת, וְלִדְבַר כָּל דְּבָר אֶסוּר. וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן קנ"ג): מִי שֶׁמְקַרֵּב עֲצָמוֹ אֶל הַצְּדִיק וְקִרְבָּתוֹ אֵינָה בְּתַמִּימוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְהַפֵּף אַחֲרֵ-כֵן לְרוּדְף. תִּתְאַרְוּ לְעֲצָמְכֶם, כִּיצַד יִתְכַּן, הִנֵּה קִבְּלָתָּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה טוֹבוֹת מֵהַצְּדִיק, וְאֵיךְ אִתָּה יְכוּל לְצֵאת מֵהַצְּדִיק וְלִדְבַר עָלָיו?!

לְכֵן, אִם אָנוּ רוֹצִים לְהִשָּׂאֵר אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים לְהַחְזִיק עֲצָמָנוּ בְּיַחַד, וְאִם לֹא — יֵהָא לָנוּ סוּף מָר. וְכֵן מוּבָא (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קמט): הַהֲתַנַּגְדוֹת שֵׁישׁ עַל הַצַּדִּיקִים, זֶה בָּא מֵהֲתַנַּגְדוֹת שְׁבִין הַצַּדִּיקִים בְּעֲצָמָן; אִם אָנוּ גָרִיב בְּיַנְיָנוּ, מָה אָנוּ רוֹצִים, שְׁלֹא תִהְיֶה מַחְלָקַת בַּחוּץ?! אֵין אַחַדוֹת בְּבִרְסָלָב בְּכָלָל, כָּל אַחַד מוֹשֵׁף לְכוּוֹן אַחַר, וְאַחַר-כֵּן מִתְפַּלְאִים לְמָה יֵשׁ הַתַּנַּגְדוֹת עַל בְּרִסְלָב. וְכִמוֹ שֶׁזֶּה בְּכָל־לַיִת בְּרִסְלָב, כֵּן גִּרְאָה פֹּה. כָּל אֱלוֹי שֶׁהָיוּ בְּדִיּוּטָה הַתַּחְתּוֹנָה, קָבְלוּ פֹּה הַמּוֹן הַתַּחְזִיקוֹת, וְהַיּוֹם הֵם גַּם יְכוּלִים לְדַרֵּשׁ לְאַחֲרִים, אֲזִי מִתִּישְׁבִים בְּדַעְתָּם, לְמָה אָנוּ צְרִיכִים לְשִׁבְת בְּהִיכַל-הַקֹּדֶשׁ?! וְעוֹזְבִים... אִי, אִי, הֲלֹא קָבַלְתָּם אֶת כָּל דְּבוּרֵיכֶם בְּהִיכַל-הַקֹּדֶשׁ, וְבוֹר שִׁשְׁתִּית מִמֶּנּוּ מִים, אַל תִּזְרַק בּוֹ אֶבֶן, אֲבָל אֶת זֹאת כִּכְר שְׁכַחוּ, מֵאִיזָה מַעֲיָן נוֹבֵעַ שְׁתוֹ אֶת הַמַּיִם חַיִּים...

לְכֵן הַסְּמ"ך-מ"ם מִפְּחַד מְאֹד שֶׁנִּהְיֶה בְּאַחַדוֹת וּבְאַהֲבָה, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹא יוּכַל לָנוּ. עַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַתְחַזֵּק דִּיקָא בְּעַנְיָן הָאַחַדוֹת. כִּי לְצַעֲרָנוּ הָרַב, עִם יִשְׂרָאֵל סוּבַל סָבַל רַק מִפְּנֵי פְרוּדִים. בְּעוֹלָם הַחֲרָדִי מְדַבְּרִים רַק מְצֻרוֹת שֵׁישׁ מֵהַחִילוּנִים, שֶׁהַחִילוּנִים כָּךְ וְכָךְ, וְאֵין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב, שְׁבִין הַחֲרָדִים אַחַד אֵינוּ יְכוּל לְסָבַל אֶת זוּלָתוֹ. יִשְׁנֶה שֶׁנֶּאֱהָ כְּזוֹ בֵּין חֲסִידוֹת לְחֲסִידוֹת וְכוּ', עַד שֶׁיִּשְׁנֶם מְקוֹמוֹת, שָׂאָב אֵינוּ יְכוּל לְדַבֵּר עִם בְּנוֹ וְכוּ', וְכֵן אֶצֶל כָּל הַשְּׁכָבוֹת, יִשְׁיבָה זוֹ מְדַבְּרַת עַל אַחֲרָת, וְכָל אַחַד חוֹשֵׁב שֶׁאֶצְלוֹ הַטוֹב בְּיוֹתֵר, זֶה אוֹמֵר: אֶצְלָנוּ לוֹמְדִים יוֹתֵר בְּעַמְקוֹת, זֶה אוֹמֵר: אֶצְלָנוּ בְּקִיאִים יוֹתֵר וְכוּ', אוֹ רֹאשׁ יִשְׁיבָה זֶה אֵינוּ יְכוּל לְדַבֵּר עִם אַחַר וְכוּ' וְכוּ', וְאַחַר-כֵּן בֵּין הַסְּפָרָדִים וְהָאֲשְׁכַנְזִים, אֵיזוֹ גְּזַעְנוֹת יִשְׁנֶה וְכוּ', וְאַחַר-כֵּן בֵּין הַסְּפָרָדִים לְבֵין עֲצָמָם: זֶה מְרוֹקָאִי, זֶה תִּימָנִי, זֶה תוּנִיסָאִי, זֶה פְּרָסִי וְכוּ'. וְהַכֹּל זֶה הַסְּמ"ך-מ"ם, שֶׁרוֹצֶה שֶׁיִּהְיוּ פְרוּדִים בֵּין הַדְּתִיִּים, בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁאֵין אַחַד יְכוּל לְדַבֵּר עִם זוּלָתוֹ. וְאִם-כֵּן הֵישׁ פֶּלֶא אַחַר-כֵּן, שֵׁישׁ מַחְלוּקוֹת וְהִסְתּוֹת עַל הַדְּתִיִּים?! כְּשֶׁבִין הַדְּתִיִּים בֵּינָם לְבֵין עֲצָמָם יִשְׁנֶן הִסְתּוֹת.

וּבְזֶה פִּרְשֵׁיתִי מֵה שְׁדוּד הַמְּלֶךְ אוֹמֵר בְּמִזְמוֹר הָרִאשׁוֹן בַּתְּהִלִּים:

"על-פֶּן לא יקומו רָשָׁעִים בְּמִשְׁפָּט וְחַטָּאִים בְּעֵדַת צְדִיקִים"; לא ידונו אֶת הַרְשָׁעִים בְּמִשְׁפָּט, מִדּוּעַ? כִּי "וְחַטָּאִים בְּעֵדַת צְדִיקִים", הֵינּוּ גַם בֵּין הַצְדִיקִים יִשָּׁנָם חַטָּאִים. הָאִין זֶה חַטָּא, שְׂיֵהוּדֵי שׁוֹנֵא אֶת זוּלְתוֹ?! הַשְּׁנֵאֵת חָנָם זֶה מִמֶּשׁ אִים וְנוֹרָא! וּמְכַל שְׁכָן, כְּשֶׁעוֹשִׂים טוֹבָה לְפָלוּנִי, וְתַחַת אֲשֶׁר לְהַפִּיר בְּטוֹבָה, עוֹד מְשַׁלְּמִים רָעָה וְהוֹפְכִים לְכַפּוּיֵי טוֹבָה; מְסַרְתִּי נַפְשִׁי, חַתַּנְתִּי בְּנֶךְ וּבַתְּךָ, וּמָה לֹא עָשִׂיתִי בְּשִׁבְלֶךָ, וּלְבִסּוּף תִּלְךָ וְתִדְבֵר כָּל דְּבָר אָסוּר?! הֵיכֵן הַהֲגִינוֹת?! מָה שְׁלֹא עוֹשִׂים לְבִנְיָ-אָדָם, וּלְבִסּוּף נַעֲשִׂים בְּעֲלֵי מַחְלָקָת. הֵיכֵן הַפְּרַת הַטּוֹב?! אִם חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים מְסַפְּרִים לָנוּ עַל מִשָּׁה רַבָּנוּ, שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַכּוֹת בְּמִטְהוֹ עַל הַיָּאוֹר בְּמַכַּת דָּם וְצַפְרָדַע, וְכֵן לֹא יָכוֹל הָיָה לְהַכּוֹת עַל הָעַפְרָ בְּמַכַּת כְּנִים, אֲלֵא אֶהְרֵן הַצָּרָף לַעֲשׂוֹתָהּ תַּחְתּוֹ, וּמִדּוּעַ? שְׁלֹא יִהְיֶה כַּפּוּי טוֹבָה לְמִים וְלָעַפָּר; כִּי הִיָּתָה לוֹ טוֹבַת הַנָּאָה מֵהַמִּים שֶׁהִצִּילוּהוּ מִגְזֵזַת פְּרָעָה בְּהִיוֹתוֹ בַּתְּבָה, וְהָעַפְרָ כֶּסֶה אֶת הַמְּצָרֵי שְׁהַרְג, כְּדֵי שְׁלֹא יִדַּע הַדְּבָר. וְלַעֲמַת זֹאת, דָּתָן וְאַבִּירָם הָיוּ כַּפּוּיֵי טוֹבָה לְמִשָּׁה, וּבְמָקוֹם שְׂיוּדוֹ לוֹ שֶׁהִצִּילָם מֵהַנּוֹגֵשׁ, הִלְכוּ וּמְסַרוּהוּ לְפְרָעָה, וּמִשָּׁה רַבָּנוּ הַצָּרָף לְבָרַחַת, הִנְתָּן לְהִבִּין דְּבָר זֶה?!

וְהַמְּסַקְנָה — אֲשֶׁר אָדָם צָרִיף לְהַפִּיר בְּטוֹבָה שֶׁקָּבַל וְלֹא לְהִיּוֹת כַּפּוּי טוֹבָה, כִּי יִקָּבַל עַל כָּף עֲנֵשׁ מִלְּמַעְלָה.

לְכֵן, מֵאַחַר שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבָּנוּ ז"ל, עָלֵינוּ לְהַחְזִיק עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד, וְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לֹא תוּכַל לְשַׁכְּרָנוּ. אֲבָל מְנַסִּים אוֹתָנוּ בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים, בַּתְּחִלָּה יִשְׁנֶה מַחְלָקָת קְטָנָה, וְאַחֲרֵי-כֵן נִתְרַחֶבֶת וְגִדְלָה, כְּמֵאַמְרָם ז"ל (סְנֵהֲדִירִין ז): הַאִי תִּגְרָא דְּמִיָּא לְצַנּוֹרָא דְּבִדְקָא, כִּיּוֹן דְּרוּחַ רּוּחַ. הַמַּחְלָקָת נִדְמִית כְּנֶהֱרָ קָטָן שֶׁל מִים, שֶׁמִּתְחִיל שְׁבִיל צָר, וְאַחֲרֵי-כֵן נִתְרַחֶב וְנַעֲשֶׂה נֶהָר גָּדוֹל מְאֹד כְּמוֹ-כֵן מַחְלָקָת, תַּחְלָתָהּ בְּדָבָרִים שֶׁל מָה בְּכָף, וְאַט אֵט נִתְרַחֶבֶת וְנַעֲשִׂית מַחְלָקָת גָּדוֹלָה, וְנַעֲשִׂים פְּרוּדִים בְּמִשְׁפָּחוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

לְזֹאת, מִי שֶׁשָּׂם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, מְכַרַּח לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עַל כָּף, שֶׁמִּמֶּנּוּ לֹא תִּהְיֶה מַחְלָקָת, וְהוּא לֹא יִדְבֵר עַל הַצְדִיק, וּבִפְרָט מִי

שְׁקַבֵּל טוֹבַת הַנָּאָה מֵהַצְדִּיק, וַיִּוְדַע אִיךָ הַצְדִּיק הַצִּילוֹ. עָלָיו לְדַעַת, שְׁלוֹ אָסוּר לְדַבֵּר, וְאִם יִדְבֹר — לֹא יֵאבֶה ה' סִלַּח לוֹ, וַיִּקְבֵּל עֲנֹשׁ חֲמוּר, שְׂיִתְחַרֵּט מְאֹד. וְהַעֲנֹשִׁים אֵינָם בָּאִים דִּיקָא תַכְף-וּמִיד, אֲלֵא יְכוּלִים לְבוֹא עוֹד שָׁנָה, עוֹד שְׁנָתַיִם וְכוּ', אֲבָל לְבִסוּף מְקַבְּלִים אֶת הַעֲנֹשׁ וְאֵין מְנוּס מִמֶּנּוּ, לְכֵן צְרִיכִים לְהִזְהָר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שְׂזַכְּנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲזַי עָלִינוּ לְרֵאוֹת שְׂמֻצְדָּנוּ לֹא תִהְיֶה מִחֻלְקַת בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב. וְאָנוּ נִהְיֶה בְּשָׁלוֹם עִם כָּלֶם. אֲחֵרִים אֵינָם רוֹצִים לְדַבֵּר עִמָּנוּ — זֹו בְּעֵינֵי שְׁלֵהֶם, הֲלֹא סוּף כָּל סוּף יֵשׁ לָנוּ אָב אֶחָד וְרַבִּי אֶחָד לְכָלֵנוּ, וְאָנוּ רוֹצִים לְצִיְתוֹ, אֲלֵא הַסֵּמ"ך-מ"ם עֲמַל וַיִּגַּע הָעֶקֶר שִׁיְהִיו פְּרוּדִים. וְאִם זֶה בְּכָלֵלוּת, כִּף זֶה גַם בְּפִרְטוּיּוֹת בְּהִיכָל-הַקֹּדֶשׁ מִתְחִילוֹת קְטָטוֹת קְטָנוֹת, עַד שְׁנַעֲשׂוֹת קְבוּצוֹת קְבוּצוֹת, עַד שְׁנַעֲשִׂים פְּרוּדִים, וְהַסֵּמ"ך-מ"ם חוֹגֵג עַל זֶה.

לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, כַּמָּה זְמַן יֵשׁ לָנוּ לְחִיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם? אוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים ז, י): "יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבַעִים שָׁנָה"; וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא), שֶׁהַשְּׁבַעִים שָׁנָה הֵם כְּרַבַּע שָׁעָה. תְּתַאֲרוּ לְעַצְמְכֶם, אֶחָד בְּגִיל עֶשְׂרִים, שְׁלֹשִׁים, אַרְבָּעִים, חֲמִשִּׁים, כַּמָּה עֲבָרוּ לוֹ מֵהַחֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה דְקוֹת, וְכַמָּה נוֹתְרוּ לוֹ? ! עוֹד שְׁלֹשׁ דְקוֹת, עוֹד אַרְבַּע דְקוֹת, עוֹד שְׁבַע דְקוֹת וְכוּ' שְׁנֹשְׂאָרוּ לָךְ, אֲזַי בְּשִׁבִיל שְׁלֹשׁ אַרְבַּע דְקוֹת שֶׁל גְּאוֹת שְׁנַדְבָּקָה בָּךְ, כְּדֹאֵי לְעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת? ! וּבְפִרְט שְׂאֵין בְּטוּחִים אֶפְלוּ עַל רַגַע אֶחָד. וְלְכֵן יֵשׁ לְהַחֲדִיר אֶת זֹאת הַיִּטְב, כִּי יְבוֹא הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע, שְׁנַצְטָרֵךְ לְעוֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְכִמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ד, יט): "כִּי עָפָר אֶתָּה וְאֶל עָפָר תָּשׁוּב"; וְאֵין יְכוּלִים לְהִתְחַמֵּק מִזֶּה, צְרִיכִים לְצִאת מִזֶּה הָעוֹלָם. וְלְכֵן אִיךָ יֵשׁ לָנוּ זְמַן לְבַעֲלֵי מִחֻלְקַת? ! אִם הִיְתָה בֵּינֵינוּ אֶחָדוֹת וְאַהֲבָה, שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם לֹא הִיְתָה יְכוּלָה לָנוּ. אֲבָל עָלִינוּ לִידַע, שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם לֹא יְנוּחַ וְלֹא יִשְׁקֵט, וְתָמִיד יַעֲשֶׂה פְּרוּדִים, עַל-יְדֵי שְׂיִכְנִים כָּל מֵינֵי דְמִיּוֹנוֹת: זֶה לֹא נִתְּנוּ לוֹ אֶת הַכְּבוֹד, זֶה לֹא קָבֵל אֶת הַפֶּסֶף שְׂרָצָה וְכוּ', כָּל אֶחָד וְעִנְיָנוּ. וְאָנוּ צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט, וְהָעֶקֶר צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים בְּרַבְּנוּ

אָשֶׁר   כּא תרסה   בְּנַחֵל   שׁוּ

וְ"ל וּבַתְּלִמְיָדוֹ וּבַתְּלִמְיָדֵי תִלְמִידָיו, וְאִם נִחְזִיק עֲצָמָנוּ בְּיַחַד —
נְצַלִּיחַ תְּמִיד!

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ בַּתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לִשְׁמַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, כִּי בְּאֲמַת עֵקֶר הַרְפוּאָה
שֶׁל הָאָדָם הוּא רַק עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל
(לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ'), אֲשֶׁר יֵשׁ בְּגִי-אָדָם שְׁסוּבָלִים חֲלָאִים
רְעִים, וְעֵקֶר הַחוֹלְאָת שֶׁלָּהֶם הִיא רַק עַל-יְדֵי קְלָקוּל הָאֲמוּנָה, כִּי יֵשׁ
סוּבָלֵי חֲלָאִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מְכוֹת מְפֹלְאוֹת, וְהֵם סוּבָלִים חֲלָאִים רַק
בְּשִׁבִיל נְפִילַת הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, ט): "וְהִפְלֵא הַיָּי"ה
אֶת מִכְתָּךְ מְכוֹת גְּדֹלַת וְנֶאֱמָנוֹת, וְחֲלָיִם רְעִים וְנֶאֱמָנִים"; וּמָה הַלְשׁוֹן
וְנֶאֱמָנִים דִּיקָא? כִּי הֵם בְּאִים עַל-יְדֵי פָגַם אֲמוּנָה, כִּי עַל-יְדֵי נְפִילַת
הָאֲמוּנָה בְּאוֹת מְכוֹת נְפֹלְאוֹת, שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם לֹא רְפוּאוֹת וְכוּ',
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה. וְכָכָל שְׂאָדָם מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ
בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זוּכָה לְרְפוּאָה. וְדָבָר זֶה יְדוּעַ
בְּחֻכְמַת הַרְפוּאָה, שֶׁרַב רַבָּן הַחוֹלִים סוּבָלִים גַּם מְחֻסְרוֹן בְּשַׁחוּן
עֲצָמֵי, וְאִין לָהֶם כַּחוֹת הַגּוּף לְקַלֵּט אֶת נַפְשָׁם הַרוּחָנִית. וְכִשְׁנִחְלַשׁ

ברוחניות — נחלש גם הגשמי, פי אדם צריך כחות עצומים גופניים כדי לקלט את הרוחני, וכשאינו מקבל את הרוחני, אזי נשבר לגמרי, וזה רואים בחוש, כשיש לאדם רצון לחיות אפלו שיהיה החולה הכי קשה, על-ידי תקף אמונתו ורצונו לחיות, והוא מסתכל רק בנדאות על החיים, זה עוזר לו להתקדם ולהתרפאות, לא-כן כשנופל ביאוש ועוזב את עצמו, אזי נחלש גופו הגשמי לגמרי, עד שאינו יכול לקלט גם את הרוחני. ועל-כן העקר הוא אמונה, להאמין בו יתברך ולהאמין בעצמו, ועל-ידי-זה יזכה לעבר על הכל; כי באמת האמונה הקדושה היא הרפואה לכל, וצריכים להכניס את עצמו כל-כף באמונה הקדושה, לידע ולהודיע ולהודע, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וזה עובד על האדם גם באפן פסיכולוגי, כי כל המשגעים והמטרפים וכו' וכו', זהו רק מחמת כחות הטמאה שנתלבשו בו, ורוחות רעים ששורים בו וכו' וכו', כי הרוח רעה ששורה באדם כמוכא בגמרא, היא רוח של התאבדות, שנכנסו בהאדם מחשבות להתאבד, חס-ושלום. וכל זה בא מחמת שאין לו אמונה, כי אם היתה לאדם אמונה, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, היתה תמיד שש ושמח, ולא היתה צריך להתעסק בשום תרופות, אלא השמחה בעצמו היתה מרפאת אותו, והיתה תמיד עובר את היום בשמחה ורקודין ובשמיעת כלי זמר, לא-כן כשאדם נופל ברוחו לעצבות, משם נמשכות עליו כל המחלות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החולאת באה על-ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה היא רפואה גדולה, עין שם. ועל-כן עקר התרופה לכל מיני חלאים היא רק שמחה ואמונה, שאדם צריך לשמח את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ואי-אפשר להגיע לשמחה, אלא על-ידי אמונה, שמאמין שהקדוש-ברוך-הוא אתו, עמו ואצלו, ויש לו בטחון עצמי, ועל-ידי-זה זוכה לעבר את החיים.

מה אמר לך, ידידי הקר! ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, על אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו, ואנו יודעים מרבי אמת

אֲשֶׁר   כּא תרסו — כּא תרסז   בְּנַחֵל   שׁט

כִּזְה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֶד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בְּשֵׁלַח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עִם חֲבֵרוֹתָא, וְגַם תִּקְבַּע לְעִצְמָךָ שְׁעוּרִים לְלִמּוּד כְּסִדְרָן, וְאַל תִּשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה מִה שְׂיִהְיֶה.

רְאֵה לְהַפְיֵץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

נָא וְנָא רְאֵה לְכַבֵּד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וּתְשַׁמְחָה וּתְחַזְקָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה גַם לְךָ תִּהְיֶה הַתְּחַזְקוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בְּשֵׁלַח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנוֹחַן קִבְּלֵתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמִמָּשׁ אֶת מְחִיָּה אוֹתִי עִם כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שְׁאֵת פּוֹתְבַת.

יְעֹזֵר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תִּשְׁמְחִינִי.

אֵל תִּדְאָגִי כָּל-כֶּף, כִּי הִדְאָגוֹת מְכֻלוֹת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְכֵן אֵל תַּחֲשָׁבֵי מִחֲשָׁבוֹת מִיִּתְרוֹת, כִּי מָה אֶת צְרִיכָה אֶת זֶה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְאִזּוּ דִיקָא תִצְלִיחִי אֶת דְּרָכֶךָ.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכִּי לְהִצְלִיחַ בַּחַיִּיךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂיִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בַּחַיִּים, וְשִׁתְּהִי תַמִּיד שְׁמִיחָה וְעֲלִיָּה, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה, וְתִשְׂאֵי חַן וְחֶסֶד בְּעֵינֵי כָל רוּאֵיךָ, וְלֹא יִהְיֶה עֲלֶיךָ שׁוּם עֵינַן הָרַע, וְיִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בַּחַיִּים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוּ יֵאִיר.

לְנוֹחַן קִבְּלֵתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ.

רְאֵה לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְךָ, שְׁזָכִיתָ לְהִדְפִּיס אֶת הַסֵּפֶר הַנּוֹפֵלֵא "גֵּר לְהִצְדִּיק", וְהַפְּצָתָ כְּמַעַט אֶת כָּלָם. מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵינְךָ עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מְזֶה מִהַפְּצַת מַעְיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וְזֶה תִקְוֹנוֹ שֶׁל הָאָדָם שְׁפָגַם בְּבְרִית, שְׂיִלְךָ וְיִפְיֵן אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כִּנְגַד שְׁהִחֲשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם עַל-יְדֵי חֲטָאֵיו, כִּנְגַד זֶה יִלְךָ וְיִלְךָ וְיֵאִיר אֶת הָעוֹלָם עִם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְתַפְיֵן אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְעִיר

לְעִיר וּמִכְפָּר לְכָפָר וּמִמוֹשֵׁב לְמוֹשֵׁב, וְאֵל תְּהִיָּה בְּטֶלֶן כָּלֵל,
וְעַל־יְדִיָּוָה תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכָךְ, וּמֵה לָךְ לְבוֹא לְכָאן, אֵין לָךְ מֵה
לְעֵשׂוֹת פֹּה, הָעֵקֶר לָךְ בְּמִקּוֹמוֹת שְׁצָרִיכִים אוֹתָךְ, וְהוּא — בְּאַרְצֵנוּ
הַקְּדוּשָׁה לְהַפְיֵץ בֵּין הַחֲלוּנִים קְנֻטְרָסִים וּסְפָרִים, וְעַל־יְדִיָּוָה תְּהִיָּה
מְמוֹזְפֵי הַרְבִּים, שְׂאֵז זְכוּת הַרְבִּים תִּגַּן עֲלֶיךָ בְּזֶה וּבְכֹא לְנִצַּח נְצֻחִים.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכֹל מִיְנֵי אָפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְאֵז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים
שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אָסוּר לְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַע־עוֹלָם.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, כִּי הַלְמוּד מִשְׁנִיּוֹת מְטַהֵר אֶת
הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִיְנֵי קְלָפוֹת.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרָכָךְ, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוּרוֹת מִשְׁמַחוֹת
תְּמִיד.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהִצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידִי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב
מִמָּךְ, אֵיךְ שְׂאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ, וְאַתָּה מְחַזֵּק מִעֲמָד.

בְּנֻדְאֵי מֵר לָךְ מְאֹד, מִפְּנֵי שְׂעַדִּין אַתָּה רִוָּק, וְלֹא מְצַאתָ אֶת בַּת
זוּגָךְ, עִם כָּל זֹאת עָלִי לוֹמֵר לָךְ, שְׂאָסוּר לָךְ לְפַל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל מִשׁוּם
דְּבַר שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי זֶה מֵה שְׂרוּצָה הַסְּמ"ךְ־מ"ם שְׂתַפַּל בְּיֹאוֹשׁ, כִּי
בְּרַגַע שְׂתַפַּל בְּיֹאוֹשׁ, אַתָּה חֶסֶד־וְשְׁלוֹם אָבוּד, וְעַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִיְנֵי
פְּעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם לְהִיּוֹת תְּמִיד שֶׁשׁ וְשְׂמַח, וְאַף שְׂאֲנִי יוֹדַע שְׂקִשָּׁה
לָךְ לְהִיּוֹת בְּשְׂמַחָה, כִּי סוּף כָּל סוּף מִי שְׂאֵיִן לוֹ אִשָּׁה, אֵינּוּ יָכוֹל

לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר הוֹדִיעַ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׂצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּכְשֶׁאֲדָם בְּשִׁמְחָה, אֲזִי יַעֲבֹר אֶת הַכֹּל.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם, שְׁתּוּכַל לְהַפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵין דְּבָר גְּדוֹל בְּזֶה הָעוֹלָם מִהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וְעַל-כֵּן אֲנִי שָׂמַח מְאֹד מְאֹד מְכַל הַדּוּחוּ"ת שְׂאִתָּה מְדוּחַ לִי מָה אַתָּה מַפְיֵץ, וּבְאִיזָה מְקוֹם אַתָּה מַפְיֵץ, כִּי סוּף כָּל סוּף זֶה כָּל חֵיּוּתִי, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תִּבְשֹׂר לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְעַקֵּר הַבְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, הֵם הַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנַּחַת-רוּחַ שְׂאִתָּה גּוֹרֵם לִי, בְּזֶה שְׂאִתָּה עוֹזֵר לִידִידָנוּ ... כִּי כָּל חֵיּוּתִי הִיא רַק הַדְּפָסָה וְהַפְצָה, וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַחֲיֹת אוֹתִי, רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְתַהֲיֶה תַּמִּיד בְּרִיא וּתְבַשֵּׂר לִי תַּמִּיד בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרע.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְטוֹב שְׁתַּבְּדֵק אֶת הַתְּפִלִּין, כִּי כָּל

אֲשֶׁר   כּא תרעא   בְּנַחֵל   שִׁיג

הַמְּנִיחַ תְּפַלֵּין — זֹכָה לְחַיִּים (מְנַחֵת מֵד.), וְכֵן תִּבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת
בְּבֵיתְךָ, כִּי מוֹכָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ: מְזוּזוֹת — אוֹתִיּוֹת וְזִמְנוֹת (זֵהר
חֶלֶק ג' ש.), בְּבֵית שֵׁשׁ שָׁם מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, אֵין הַמְּנוֹת נִכְנָס שָׁמָּה.

רְאֵה לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיּוֹי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ-
כְּרוּף-הוּא יִמְשִׁיף לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרעא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחָה, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וּמִמָּשׁ אֶתְּהָ מְחִיָּה אוֹתִי עִם כָּל
מִכְתָּב וּמִכְתָּב, בְּזֵה שְׁאֶתְּהָ מֵרָאָה לִי אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ לְהִיּוֹת מְקַרֵּב
תְּמִיד אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי מָה יֵשׁ לָנוּ יוֹתֵר בְּזֵה הָעוֹלָם — מְלֵהִיּוֹת
מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

רְאֵה לְהִמְשִׁיף לְגִלּוֹת אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי זֶה תִּקְוֵנְךָ
לְפָנֵי הַיּוֹדֵעַ תְּעִלּוֹמוֹת, וְאֵל תִּתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

עֲכָשׁוּ שֵׁשׁ בְּלִבוֹלִים כְּאֵלוּ בְּעִנְיַן הַחֲזֵרַת שְׁטָחִים וְכוּ', וְאֶתֶם
לֹא יוֹדְעִים מָה יִהְיֶה אֲצִלְכֶם וְכוּ', כִּדְאִי שְׁתַּתְּחִיל לְחַשֵּׁב עַל לְעֵבֵר
לְיִבְנָאֵל, וְתִהְיֶה סְמוּךְ לְגִיסְךָ ... נֵרוּ יְאִיר, כִּי אֲשַׁתְּךָ תִּסְכָּם לְהִיּוֹת
עַל יַד אַחוֹתָהּ.

וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת בֵּין הָאֲבָרְכִים, אִם הֵם צְרִיכִים
לְעֵבֵר דִּירָה, שְׁיִלְכוּ וְיִכְנָסוּ לְגוֹר בְּיִבְנָאֵל, אֲשֶׁר תִּבְנֶה "עִיר בְּרִסְלָב"
בְּמֵלֵא מוֹכֵן הַמְּלָה, עִיר שֶׁל צְדָקָה וְחֶסֶד, עִיר שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְּלָה.

רַק חִזּוּק וְאַמִּץ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם לֹא יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְעַקָּר

הַהִתְחַזְקוֹת הוּא אָמוּנָה פְּשׁוּטָה, לְהַכְנִיֵס אֶת עֲצָמָךְ בְּאָמוּנָה בּוֹ
 יְתַבְּרֶךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יְתַבְּרֶךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא,
 וְכִפִּי שְׁתַּכְנִיֵס אֶת עֲצָמָךְ בְּזֶה, כֵּן יִפְתַּח לְבָבְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ,
 וְתִמִּיד כְּשֶׁאֲתָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ לְבַד, תְּדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר
 אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָךְ הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה.

נָא וְנָא רְאֵה לְמַלְאוֹת אֶת כָּל הָאֲזוּר שְׁלֶךְ קִנְטְרִיסִים, כִּי זֶה
 עוֹשֶׂה פְּעֻלָּה גְּדוֹלָה כְּפִי הַתְּגוּבוֹת שְׁאֲנִי מְקַבֵּל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרעב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרֶךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְתַעֲוֹדְדִי אֶת
 בְּעֵלְךָ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוִדְאֵי יִשְׁפִיעַ עֲלֵיכֶם פְּרִנְסָה. הַעֲקֹר
 תַּעֲוֹדְדִי וְתִשְׁמְחִי וְתִחְזַקֵּי אֶת בְּעֵלְךָ, כִּי לְאִשָּׁה יֵשׁ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ
 עֲצוּמוֹת, וְעַל-כֵּן תַּעֲשִׂי אֶת אֲשֶׁר בִּיכְלִתְךָ לְעוֹרֵר וְלְחַזֵּק אֶת בְּעֵלְךָ,
 וּבִזְכוּת זֶה תִּהְיֶה לָכֶם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלִתִּי שְׁאֲנִי
 מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ דְרָכְכֶם, וְתַבְשְׂרֵי לִי תִמִּיד
 בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרעג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ד' שבט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ. מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּזֵה
הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרוֹת וַיְסוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת
הַדַּעַת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, כִּי כָּפִי כָּבֵד וְאֲרֹךְ הַגְּלוּת
וְכוֹ' וְכוֹ' וְהַחֲשֵׁף נִתְרַבֶּה בְּעוֹלָם, צָרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם, עַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהַתְּחַזֵּק, כִּי אֵין זֶה
עֲצָה לִפְּלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, יִהְיֶה מֶה שְׂיִהְיֶה, וַיִּהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה.

אודות לבוא לארצות-הברית כפי שאתה כותב, שעוברת עליך
עניות ודחקות ברוחניות ובגשמיות, לא הייתי מניעך לך לבוא, כי
ההוצאה מרובה, ומה גם הכחות הגופניים אין לך, ועל-כן לא הייתי
מניעך לך לבוא לפה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך, ויוליכך בדרך האמת כפי שאתה מבין,
והעקר שימסר את הרחמנות בידיך, כמו שפרש רבנו ז"ל על הפסוק
(בראשית מג, יד): "ואל שדי יתן לכם רחמים", הינו שהקדוש-ברוך-
הוא ימסר את הרחמנות בידיך, כי הוא יתברך יודע היטב מה
שאתה צריך (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סב); וראוי לך ללמד עכשו
את התורה הזו, וזה מדבר מנסיעות בדרכים, ותעשה מתורה זו
תפלה, שיאיר לך הקדוש-ברוך-הוא מה לעשות ואיך לעשות ואיך
להתנהג, ועל-ידי-זה תצליח בדרך תמיד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני

מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וּתְבַשֵּׂר לִי תְּמִיד בְּשׁוּרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלְחָה, ד' שָׁבֵט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדֹל שְׂמֻחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים, וּבִכְפָּרְטִי פְּרֻטִיּוֹת, שְׂאַתָּה מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן,
שְׂאַצְלִי הַדְּבָר הַזֶּה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי בְּאַמַּת הַיְלָדִים זוֹ הַחִיּוֹת שְׁלֵנוּ,
וְהֵם הַעֵינַיִם שְׁלֵנוּ, וְזֶה הַעֲתִיד שְׁלֵנוּ. וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂאַתָּה תוֹרֵם לִי,
שְׂאַתָּה מוֹסֵר אֶת נִפְשְׁךָ, וּמְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים, זֶה אֶצְלִי יָקָר מְאֹד מְאֹד,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחִזְק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. הַעֲקָר רְאֵה לְחִזְק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל
מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה, כִּי עִם
תְּלַמִּידִים צְרִיכִים סִבְלָנוֹת הַכִּי גְּדוּלָה, וּכְכֹל שְׂיִישׁ סִבְלָנוֹת כֵּן
מְצַלִּיחִים, אֲשֶׁרִי הַמְּלַמֵּד שְׂיִישׁ לוֹ סִבְלָנוֹת לְתַלְמִידָיו, שְׂאַזּוֹ יֵצְאוּ
תְּלַמִּידִים יָקָרִים, תְּלַמִּידִים צְדִיקִים, תְּלַמִּידִים יָרְאֵי הַשֵּׁם וְתַלְמִידִים
לוֹמְדֵי תוֹרָה, אֲשֶׁרִיהֶם וְאֲשֶׁרִי חֻלְקָם!

רְאֵה לְלַמֵּד עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּכֹל יוֹם, וְאַנִּי
מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂהַאֲוִירָה אֶצְלֵנוּ תִּשְׁתַּנֶּה לְגַמְרֵי לְטוֹבָה,
וְתִהְיֶה אֶצְלֵנוּ רַק אֲוִירָה שֶׁל תוֹרָה וְתַפְלָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

רְאֵה לְחִזְק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׁמַּח אֶת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִדְבֵּר תְּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק
אַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, כִּי בְּלִי אַמוּנָה אֵין לָנוּ שׁוֹם חַיִּים כָּלָל. וְרַבֵּנוּ ז"ל

אָמַר (לקויט־מוהר"ן, חֶלֶק א', סימן ז'), אֲשֶׁר עָקַר הַגְּלוּת הוּא רַק מַחֲמַת חֶסְרוֹן אָמוּנָה; וְעַל־כֵּן כָּכָל שְׂאֵדָם מְכַנִּים בְּעֶצְמוֹ אָמוּנָה, כֵּן זֹכָה לְצֵאת מֵהַגְּלוּת, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה!

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר בְּשֵׁלַח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּתַאַזְרִי בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, אֲשֶׁר אֵין מְדָה יוֹתֵר יָפֵה מִזֶּה, וְאֶפְלוּ שְׂזָה בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, זְכָרִי מֵה שְׂאֵמֵר הַתְּנַא הַקְּדוּשׁ (אָבוֹת ה, כב): לְפּוֹם צַעֲרָא אֲגָרָא; וְדַעֵי לָךְ, כְּשֵׁאֲשָׁה עוֹצְרַת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס וְכוּ', בְּזֶה אֶפְלוּ שֶׁהִיא נִמְצָאת בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת וְכוּ', הִיא עוֹלָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁהִיא בְּטֵלָה לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְלֹא לְהַכְנִס בְּכַעַס, שֶׁבְּדִרְךָ כָּלֵל בָּא מְגֵאוֹת וַיִּשׁוֹת, אֲשֶׁה צְרִיכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָה וְכֹל כְּלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשֵׁלָא תַּהֲיָה לָה שׁוֹם תַּרְעֵמַת עַל בְּעֵלָה, כִּי הָאֲשָׁה הִיא חֶלֶק מִבְּעֵלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "עֲצָם מִעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אֲשָׁה, כִּי מֵאִישׁ לְקַחְתָּהּ זֹאת"; וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאֲשָׁה שֶׁקִּנְתָּה לְעֲצָמָה אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת לְגַבֵּי בְּעֵלָה וְכוּ', וּמוֹחֶלֶת לוֹ עַל הַכֹּל, וּמִתְחַזְּקִים לְאַהֲב אָחֵד אֶת הַשָּׁנִי, שְׂאֵז הַשְּׂכִינָה תִשָּׁרֵה בְּתוֹךְ הַבֵּית.

תֵּאֱמִינִי לִי, אִם הֵיית מְכַרִּיחָה אֶת עֲצָמְךָ לְהִיֹּת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְלֹא הֵיית נוֹתְנַת, שֶׁהָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן יְסוּכְבוּ אוֹתְךָ, אֵז הֵיית הַכִּי מֵאֲשֶׁרֵת בְּחִינָךְ, כִּי תַהֲלָה לְאֵל, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא גִתֵּן לָךְ בְּעַל גַּפְּלָא, אֲשֶׁר מְאֹד אוֹהֵב אוֹתְךָ וְדוֹאֵג בְּשִׁבְלֵךְ וְכוּ' וְכוּ', אֵךְ לְפַעְמִים מְרַב הַצְּרוֹת שֶׁהוּא סוֹבֵל מֵהַהוֹרִים שָׁלוֹ וְכוּ' וְכוּ', הוּא מִתְעַצְבֵּן וְכוּ', וְלִכֵּן אֲסוּר לָךְ לְהַסְתַּפֵּל עַל דְּבַר זֶה כָּלֵל, רַק תַּהֲיִי

בְּשִׁמְחָה, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), שְׁנֵם חֲכָמֵי הַרוֹפְאִים אָמְרוּ, שְׁכָל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים בָּאִים לְאָדָם רַק מִחֶמֶת חֶסְרוֹן הַשִּׁמְחָה; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְאַמֵּץ בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עַז לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל, וּלְהַפְּךָ הָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוּרָה מְבִיאֹת לְאָדָם אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת. וְלִכֵּן תִּכְרִיחֵי אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תְּנַחֲמוּא שְׁמִינֵי ב'): אֵינן הַשִּׁמְחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כֹּל מִי שֶׁשָּׂמַח הַיּוֹם — שָׂמַח לְמָחָר; וְלִכֵּן רְאֵי לְחֻטֵּף שִׁמְחָה, וְלְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשֹׁךְ עָלֶיךָ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הִצְלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרעו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ עִם כָּל הַכֶּסֶף לְפָדְיוֹן, יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְיִהְיֶה לְךָ אֵף טוֹב בְּחַיִּים.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא שִׁמְחָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד מֵעֲצָבוֹת, כִּי הָעֲצָבוֹת הוֹרְסוֹת אֶת הָאָדָם — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, וְאִפְלוּ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר — צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְכַאוּבִים רַבִּים, וְנִדְמָה לְךָ כְּאִלוּ אִתָּה עוֹמֵד לְהִתְפּוּצֵץ מְרַב צַעַר

וַיְסוּרִים, עַם כָּל זֹאת אֵל תַּנִּיחַ אֶצְלֶךָ אֶת הָעֲצָבוֹת כְּרַגַע, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַשְּׂמֹחָה, הָיוּ תָּמִיד שְׂמֹחִים וְעֵלְיוֹנִים, וְאִךָ שְׁבִין כָּף וּבִין כָּף עוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וַיְסוּרִים, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, עִם כָּל זֹאת צָרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׂבָעוּלָם, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחִזֹק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלַח, ד' שְׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּפְלֵא שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, שְׂכַתְּבָתִּי לִי כְּכֹר אַרְבָּעָה מִכְתָּבִים וְלֹא עֲנִיתִי לָךְ, כִּי כָּפִי שְׂאֵנִי זֹכֵר עֲנִיתִי לָךְ. עַל-כֵּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, רֵאֵה לְחִזֹּק אֶת עַצְמָךְ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שְׂבָעוּלָם, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְתַהֲיֶה חִזֹּק מְאֹד מְאֹד בְּשְׂמֹחָה, וְתִשְׂמַח אֶת אִשְׁתְּךָ. וְחִכְמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּכֹא בִּתְרֵא י'): מֵה יַעֲשֶׂה אָדָם שִׂיְהִיו לוֹ בְּנִים וְזָכָרִים? שִׂישְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְעַל-יְדֵי שְׂמֹחָה — תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשְׂמֹחָה, וְשִׂמַח גַּם אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נֵא וְנֵא תִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם בֵּיתְךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לֹא לָרִיב בֵּינֵיכֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדו"ח, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, כִּי עֵינֵי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים.

רַק חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד בְּהַפְצַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר רַק זֶה הַפְתָּרוֹן לְכָל הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עֲכָשׁוּ עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל, בְּעוֹנֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְעַם יִשְׂרָאֵל צָמְאִים לְדַבֵּר ה', וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְהַזְרִים עֲלֵיהֶם אֶת תּוֹרַת רַבֵּנוּ ז"ל, וְכֵן בָּזָה שְׁאַתָּה מְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל עִם הַחֲזָקָה הַסְּפָרִים וְהַפְּסָף, זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

נָא לְמַסֵּר אֶת שְׁנֵי הַמִּכְתָּבִים הָאֵלֶּה, אֶחָד לְ... וְאֶחָד לְ... וְהֵם מְאֹד מְאֹד דְּחוּפִים.

טוֹב שֶׁתְּרַאֶה לְבַחֲוִירִים עוֹד פַּעַם אֶת מִכְתָּבִי, כִּי עַדִּין לֹא קְבִלְתִּי מֵעֵנָה וּתְשׁוּבָה רַק מִשְׁנֵי תְּלִמִידִים, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטְעָר לְמָה עוֹשִׂים אֶת הַמַּוֶּת לְהַרְבֵּי שְׁלֵהֶם וְכו', לְבִסּוּף הוּא יִבְרַח כִּי יִמְאָס לוֹ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִבְשֵׁר לִי תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת נִפְלְאוֹת, וְאַזְכֶּה כָּכֵר לְצֵאת מִהַגְּלוּת הַמְּרָה הַזֹּאת, וְלִבּוֹא לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה בְּקִבְעוֹת.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֲשֶׁר   כּא תרפ   בְּנַחֵל   שְׂכָא

הִנֵּה ... כָּתַב לִי שֵׁשׁ לָךְ פְּגִישָׁה מְחַר עִם ... אֵינִי יוֹדֵעַ מָה
הַתּוֹעֵלֶת הַזֹּאת, כִּי לִי הִבְטִיחַ הָרַב ... שֶׁהוּא יָבוֹא, וְעַל-כֵּן לֹא-פָנִים יִשְׁלַח
שָׁנִים מֵאַנְשָׁיו, וְאִם לֹא בָּא, זֶה סִימָן שֶׁהִיא בְּמִזִּיד בְּהִסְתַּת
הַסֵּמ"ף-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, אֲשֶׁר אָחִיו עוֹבֵד עֲכָשׁוּ שָׁם, וְעַל-כֵּן אֵינִי
יוֹדֵעַ מַה נִּפְעַל שָׁם, יִרְחַם עָלֵינוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ בְּלִי שׁוּם
שְׁלִיחַ, וַיִּפְרָגְסֵנוּ מִיָּדוֹ הַמְּלָאָה וְהַפְּתוּחָה וְהַרְחֲבָה בְּשִׁפְעַ בְּלִי הַפְּסֵק.

בְּעֵנֵן הַמוֹעֵצָה, אִם יֵצֵא מִשֶּׁהוּ לְדַבֵּר — אֵל תִּפְחַד, וְתִפְתַּח
אֶת פִּיךָ לְהַשִּׁיב לוֹ דְּבָרִים כְּדַרְבָּנוֹת... עֲכָשׁוּ הוּא רַק עֵנֵן שֶׁל זְמַן,
וַיְצַרִּיכֵם סְבָלָנוֹת גְּדוֹלָה וְעֲצָבִים חֲזָקִים, וּמִי שִׁיחֲזִיק מֵעַמֵּד יוֹתֵר
בְּסְבָלָנוֹת — הוּא יִנְצַח אֶת הַמַּעֲרָכָה, וְזֶה בְּרוּר. תִּהְיֶה לָּאֵל, יֵשׁ
לָנוּ קִהְלָה יָפָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר בְּעוֹד כַּמָּה יָמִים אֲנִי מֵגִיעַ.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

גַּא לְמָסוֹר אֶת הַמְּכָתֵב לְ...

כּא תרפ.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכָתֵבְךָ, אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לְהִבִּין, כִּי יֵשׁ הַפְּרָשׁ
בֵּינֵינוּ שְׁבַע שָׁעוֹת, וְעַל-כֵּן בְּשָׁעָה שְׁאַתָּה שׁוֹלַח, זֶה אֲצַלְנוּ בְּאַמְצַע
לִילָה אוֹ בְּאַמְצַע תִּפְלָה, וְעַל-כֵּן לֹא יְכַלְתִּי לְהַתְקַשֵּׁר, וּכְשֶׁהִתְקַשַּׁרְתִּי
כָּבֵר לֹא הֵייתָ.

בְּעֵנֵן הַבְּחוּרִים בִּישִׁיבָה, זֶה לֹא כָּל-כֶּף פָּשוּט כְּפִי שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ
הֵם מְרַרוּ לוֹ כָּל-כֶּף אֶת הַחַיִּים, עַד שֶׁנִּשְׁבַּר לְגַמְרִי, כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי

שכב אָשֶׁר כּא תרפא בּנחל

עמוּ ביום שְׂשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ, וְאָמַר לִי בְּפְרוּשׁ, שֶׁהוּא נִשְׁבֵּר מֵהֶם, לְדַעֲתִי, צָרִיכִים לְהִטִּיף לָהֶם מוֹסֵר חֲזוֹק.

בְּעֵנִין הַבְּעֵיָה בַחֲדָר עִם הַבּוֹץ, אָנִי מִסְתַּמָּא בָּא בְּעוֹד כַּמָּה יָמִים, וְאַקְנֶה לְסִדָּר אֶת זֶה עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב.

רַק חֲזוֹק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדְתָךְ עֲבוּדַת הַקִּדְשׁ, כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, רוֹאִים בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מְאֹז שְׁנֹכְנִסְתָּ לְנִהוּל הַתְּלִמוּד־תּוֹרָה.

הַקִּדְוֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לְךָ אֶת כַּחוֹת הַנִּפְשׁ שְׁצָרִיכִים בְּעִבּוּר זֶה, וְתִזְכֶּה לְהִקָּים גְּדוּד שְׁלָם שָׁל עוֹבְדֵי ה'.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרפא

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדָּר בְּשִׁלְחַ, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, לְדַעֲתִי, בּוֹדְאִי הַדְּפַסְתָּ אֶת הַקִּנְטָרִס "שְׁמִיחַת הַחַיִּים", כִּי בְּתוֹף הַמְּכֻנָּה שְׁלָנוּ זֶה רְשׁוּם תִּשְׁוֶן, עִם כָּל זֹאת אֲמַרְתִּי לְשִׁלַּח אֶת זֶה אֵלֶיךָ עוֹד פֶּעַם, כִּי כָּל סֵפֶר שְׁיּוֹצֵא לְאוֹר, הוּא קָרֵן נִפְלְאָה, זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְאִין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָעֵנִין הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלְאָ הַזֶּה, וְכָל זְמַן שְׁאֲנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי, אִין אָנוּ יְכוּלִים לְתֵאָר אֶת מַעֲלַת הַדְּפַסַּת וְהַפְּצַת סֵפֶרֵי רִבְנוּ ז"ל, הַמְּחַדִּירִים אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וְכִשְׁנֵהֶיָה כָּבֵר לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה וְכוּ' וְנִסְתַּכַּל לְמַטָּה, אִיךָ שְׁרַכְבוֹת רַכְבוֹת וְכוּ' נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל מְחַיִּים עֲצָמָם מֵהַסְּפָרִים הַקִּדְוֶשִׁים, אֲזוּ נִתְחַרַט לְמָה לֹא הַדְּפַסְנוּ עוֹד וְעוֹד, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים הַדּוֹר יוֹרֵד מֵאוֹת מַעֲלוֹת אַחֲרוֹנִית בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִמֶּשׁ, הֵן בְּכַפִּירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, וְהֵן בְּנִאוּף, שְׁקוּץ, תַּעֲוֹב, עִרֹם וְזֵהוּם, וְצָרִיכִים רַחֲמִים

אֲשֶׁר   כּא תרפב   בְּנַחֵל   שׁכג

רבים להחיות עצמו באמונה פשוטה וברורה ומזככת, אשר הקדוש-ברוך-הוא נמצא כאן אתנו, ואין בלעדיו פֶּלֶל.

הדורש שלומך כל הימים...

תתקשר עכשו אל ... ותודיע לו, שאני רוצה לדבר עמו אם הוא נמצא, כי זה מאד דחוף.

כא תרפב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ה' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סֵלָה גִיעוּ וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

כבר כתבתי לך כמה פעמים, ואני מקווה שקבלת את מכתבי.

אני יודע, שאתה עסוק באלף ואחד דברים, ואין לך פנאי להתפנות אלינו, אך צריך שתזכר, שכל אדם צריך את החסד מהקדוש-ברוך-הוא, כי אנחנו תלויים ועומדים רק בידו יתברך, ועל כל נשימה ונשימה תהלל יה. ואמרו חכמינו הקדושים (שוחר-טוב קנ), על כל נשימה ונשימה תקלס יה. ורואים בחוש, שאדם הוא רק בידו של הקדוש-ברוך-הוא, כי ברגע שהוא שוכח את זה, אז מזכירים לו מלמעלה. כמו שפירש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו) על פסוק (תהלים קיט): "למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך", ודרשו חכמינו הקדושים (גדרים מא): "למשפטיך עמדו, ברגע שיש על האדם משפט, אזי הכל עבדיך לעשות דין בזה האדם, הינו כי תכלית הבריאה היתה, שאדם יהיה דבוק תמיד בו יתברך, ולא יראה לפני מראה עיניו רק את אמתת מציאותו יתברך, וברגע שאדם נעתק ממנו יתברך, אז שורים עליו דינים ומשפטים, ומתלבשים בבני-אדם לעשות לו צרות ורעות רבות, ואם האדם מתבודד עמו יתברך, וחוזר ושופט את עצמו על כל דבר, אזי מוריד

מעצמו את כל המשפטים, כי אם יש דין למטה — אין דין למעלה (מדרש רבה, פרשת שופטים, פרשה ה'); ועל-ידי-זה מתבטלים ממנו כל היראות החיצוניות, שאינו מפחד ומתירא רק ממנו יתברך, אף עם כל זאת צריכים לחסדו יתברך, וכשזוכים לעשות חסד עם זולתו, אז הקדוש-ברוך-הוא מרחם עליו.

והנה כבר באתי אליך, ודברנו פנים אל פנים, וכן כתבתי לך כמה מכתבים, וידוע לך, שאנחנו מונים כשבעים וחמש משפחות ביבנאל, ויש לנו תלמוד-תורה ובית-ספר ופעוטון ושני גנים וישיבה קטנה, שכלם מונים כמאתים ילדים בלי עין הרע, דבר כזה עדין לא היה בישוב חלוני, שעומד כבר תשעים ושלש שנים, ואף פעם לא היה שם חנוף יהודי חנוף תורני, ותהלה לאל, הפכנו את המדבר שממה למקום פורת, ואני לא צריך לספר לך את כל הצרות והיסורים והמרירות שסבלנו, ועדין אנחנו סובלים, ובקשנו את עזרתך וכו'. והנה מאד מאד אבקש אותך, שתשים לב אל דברי אלה שאני מבקש ממך ממש טובה קטנה, אבל לנו תצא טובה גדולה מאד. וזכור תזכר את הפסוק (אסתר ד, יד): "כי אם החרש תחרישי בעת הזאת וגו', ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות" וגו', אפה יודע שאנחנו מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, וכל חיותנו היא רק מהקדוש-ברוך-הוא, ואנחנו תלמידי רבנו ז"ל מתבודדים בכל יום עמו יתברך, ועינינו לי"ה ולבנו לי"ה, ואין לנו רק אותו יתברך, ועל-כן מאד מאד אבקש אותך, שתהיה עכשו השליח הטוב, וכמו שתיטיב עמנו — ייטיב עמך הקדוש-ברוך-הוא, שתפטור פעם ולתמיד מכל הצרות שלך.

לא נתן לשער כלל מה אנו עוברים, כי אם היית רואה באיזה מצב התלמוד-תורה והבית-ספר שלנו נמצא עכשו בשנות התשעים למספרם, לא היית מאמין, היית רואה לפני עיניך תמונות זועה של שנות החמשים למספרם, והייתי מוסיף עוד יותר גרוע מאז ממש צריפים, והגשם והרוחות נכנסים בהם, ואי-אפשר לחמם את המקום, כי נעשה קצר בחשמל, ובמבנים פאלו מתחנכים כמאתים ילדים, ואף גוף אינו רוצה אפלו לבוא להסתפל עלינו, העני שבין

אָשֶׁר   כּא תרפב   בְּנַחֵל   שְׂכָה

כְּמָה מְאֻשִׁי שְׁלוֹמְנוּ זֶה לֹא גִתָּן לְהֶאֱמִין, יְלָדִים בָּאִים בְּלִי סוּדָרִים וְכוּ' וּבְלִי אֶכֶל כִּי פֶשׁוּט אֵין לָהֶם, וְזֶה לֹא סִפּוּר וְלֹא צִיּוּר שְׁמִסְפָּרִים וּמְצִיּוּרִים דְּבָר מְהַעֲבֵר, אֲלֵא הוּא הָיָה וִיכּוּלִים לְבוֹא פִתְאֻם לְשִׁטַּח וּלְבַקֵּר, וּלְהִנָּכַח אִם אָנִי מְגֻזִים אוֹ לֹא. וְעַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ אֶת הַטּוֹבָה הַקְּטָנָה הַזֹּאת, בְּקִשָּׁה אִישִׁית, שְׁתַּעֲשֶׂה חֶסֶד עִם יְהוּדִים שְׂאִין לָהֶם שׁוֹם אֵינְטֶרְסִים, רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵינֶם מְתַעַרְבִים בְּשׁוֹם פּוֹלִיטִיקָה, וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא בְּזִכּוֹת אֲנָשִׁים הָאֵלוּ תִּנְצֵל מִכָּל הַעֲנָשִׁים וְהַדְּיִנִּים הַקָּשִׁים שְׁרוּצִים לְהַפִּיל אוֹתָךְ בָּהֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָךְ, וְהֵייתָ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, וּבְיַדָּאֵי טַעֲמַת טַעַם מַה זֶה חֲסִידוֹת בְּרַסְלָב, לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, רְאֵה לְעֶזֶר לְאֻשִׁי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר כָּל מְגֻמָתָם הִיא תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת אֶת בְּקִשְׁתִּי, שְׂזֶה אֲצִלְךָ דְּבָר קָטָן, וְאֲצִלְנוּ זֶה דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

אֲקוּהָ שְׂלֵא תִזְרַק אֶת דְּבָרֵי אַחַר גְּנוּף, רַק תִּתְיַחַס הֵיטֵב אֶל הַדְּבוּרִים שְׁלִי, שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, סוּף כָּל סוּף טַעֲמַת כְּבֹד מֵהֵינִן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְטַעֲמַת אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, וְלִכֵּן רְאֵה לְעֶזֶר לָנוּ, וְיַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אָנִי מְקוּהָ מְאֹד מְאֹד, שְׂלֵא יִהְיוּ דְבוּרֵי פְקוּרָא בְּהָרִים, אֲלֵא תִכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, כִּי מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, אִם לֹא לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לִיהוּדֵי אַחַר, וּבְפֶרֶט בְּשַׁעֲהָ אָדָם שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ בְּצָרָה, כְּשִׁזּוּכָה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה וְחֶסֶד וּצְדָקָה לְזוּלָתוֹ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לוֹ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ וְתַעֲזֹר לָנוּ, וְיַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרפג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ה' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

פה תקבל מכתב לדודך ... ואני מאד מאד מבקש אותך,
שתמסר לו את זה ביד, כי זה מאד מאד נחוץ לי.

גם תקבל שתי המלצות בעבור שני החתנים שדברנו דרך
הטלפון, כי באמת הם שני עניים ואין להם כלום.

בענין השדוה, ראה לגמור מה שיותר מהר, ותשתדל ללמד את
התורה מלקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פ"ט, ולומר על זה התפלה
מלקויטי-תפלות, וכבר מדפסות כל העצות רבנו ז"ל בענין מציאת
הזווג בקנטרס הנפלא "מציאת-הזווג", ואקנה להקדוש-ברוך-הוא,
שתוכל לקיים את כל אשר נאמר שם, והעקר לשמע תורה מפיו הבר
דעת שהוא רבנו ז"ל, ועל-ידי-זה תושע בישועה גדולה, ותזכה
למצא את בת זוגך מה שיותר מהר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

הכפל הדבר, ראה לקיים את רצוני למסר לדודך את המכתב
הזה, כי זה מאד מאד נחוץ.

כא תרפד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ה' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְלַמֵּד כְּסִדְרָן דִּיקָא וּלְאֵט לְאֵט, אֵל תְּרַצֶּה יוֹתֵר מִכְחָךְ וְכוּ', כִּי זֶה רַק יִיגַע כְּחָךְ, וְתַפֵּל מִחֲשָׁקְךָ וְלֹא תִלְמַד כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה: "מֵעֵט גַּם-כֵּן טוֹב", וְהוּא כָּלֵל נִפְלֵא מְאֹד מְאֹד, שְׂאָדָם צְרִיךְ לְדַעַת כָּל דְּבָר וְדָבָר, אֲשֶׁר מֵעֵט גַּם-כֵּן טוֹב, וּכְשֶׁהוֹלְכִים עִם הַכָּלֵל הַזֶּה מִצְּלִיחִים בְּכָל הָעֲנִינִים, כִּי טֹבַע שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְתַפֵּס יוֹתֵר מִכּוֹחֹתָיו, וּכְשֶׁזֶּה לֹא הוֹלֵךְ לוֹ אֲזִי נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, וְאִינוּ עוֹשֶׂה כָּלוּם, וְעַל-כֵּן תִּקַּח אֶת הַכָּלֵל הַזֶּה בְּחַיִּיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ מְאֹד.

עֲכָשׂוּ אֶתְּךָ צְרִיךְ לְהִתְמַקְּדַת הָעֵקֶר עַל שְׂדוּךְ שְׁתַּתְּחִתֵּן מֵהַ שְׂדוּתֵי מֵהַר, כִּי הַגַּעַתָּ לְפָרְקֶךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ"ט, וְתֹאמַר עָלֶיךָ הַתַּפְּלָה מִלִּקּוּטֵי-תַפְּלוֹת, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל הָעֲצוֹת הַמּוֹבְאוֹת בְּקִנְטֵרֵס הַנִּפְלֵא "מְצִיאַת הַזּוּג", וְתִקְיֵם כָּל הַנֶּאֱמָר שָׁם, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שְׁתִּהְיֶה לְךָ יְשׁוּעָה מִמָּשׁ בְּקָרוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

שְׁלַחְתִּי לְאַחִיךָ מִכְתָּב לְדוֹדְךָ, וְכֵן עוֹד שְׁנֵי מִכְתָּבֵי הַמְּלָצָה לְשְׁנֵי חֲתָנִים וְכֻלוֹת עֲנִיִּים, אֲשֶׁר אֵינן לָהֶם מִמָּשׁ כָּלוּם, וְאֲנִי מְכִיר אוֹתָם אִישִׁית, לְזֹאת רְאֵה לְלַכֵּת בְּיַחַד עִם אַחִיךָ אֶל דוֹדְךָ, וְתִמְסַר לָהֶם אֶת הַמִּכְתָּבִים.

כּא תרפּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַת בְּשִׁלְחַה, ה' שְׁבַט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

אֵינן אֶתְּךָ יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל שְׁמַחְתִּי שִׁישׁ לִי שְׁחֻזְרֹת,

וּתְאָמִין לִי, שְׂאֲנִי מִבֵּין הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת הַבְּעֵיָה, וְאֲנִי מִשְׁתַּתַּף בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, עִם כָּל זֹאת אֲנִי רוֹאֶה בְּחוּשׁ, שְׂאֲנִי יוֹתֵר טוֹב מִתְּפִלָּה, כִּי גַם אֲנִי הֵייתִי בְּצָרָה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', וּבִזְכוּת הַתְּפִלוֹת זְכִיתִי לְהִפָּךְ הַכֹּל, אִם אָמְנָם צָרִיכִים עוֹד הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, עִם כָּל זֹאת עָלִינוּ לְשִׁבְחַ לְאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁחֲרַב הַתְּפִלָּה צָרִיךְ שְׂיֵהִיּוּ בָּהּ שְׁתֵּי פִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמט, ו): "וְחֲרַב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם", מִצַּד אֶחָד — תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וּמִצַּד שְׁנַי — בְּקָשָׁה עַל לְהִבָּא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), וְעַקֵּר הַהֲצִלָּחָה לְלוֹחֵם עִם הַחֲרַב הַזֶּה, שְׂיֵהִיָּה קוֹלֵעַ אֶל הַשְּׁעָרָה, דְּהֵינּוּ דֶרֶךְ הַמְּמַצֵּעַ, אוֹתָהּ מִדָּה שֶׁל בְּקָשָׁה וְצַעֲקָה בְּדִיּוּק כְּמוֹ מִדָּה שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, הֵינּוּ כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל בְּנֵי-אָדָם צוֹעֲקִים וּבּוֹכִים לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִבְּקָשִׁים וּמִתְחַנְּנִים מִמָּנוּ, כִּי מֵר לִי מְאֹד עוֹבֵר עָלַי רַק צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכוּ', וּמֵה קוֹרָה אַחַר תְּפִלָּה כִּזֹּו? אָדָם נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַתְּבוּדוֹת, סִימָן ב'): עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת וּמִפְּנֵה לְבוֹ לְבַטְלָה בָּא לְכַעַס, הֵינּוּ שֶׁנִּשְׁבֵּר לְגַמְרִי, עַד שֶׁהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וְרִצְיָחָה עַל זוּלָתוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ טְעֵנוֹת עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, לֹא-כֵן אִם אָדָם מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, כִּי בְּאֵמֶת אִם מִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ הַמְּרַבִּים, אִזּוֹ יוֹדֶה וַיִּהְלֵל בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים: "עַל גִּסְיָךְ וְעַל טוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב וּבִקֵּר וְצָהַרְתִּים" וְכוּ', כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אִשָּׁה עוֹרֶת וַיְלָדִים עוֹרִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, תְּתַאֵר לְעֲצֻמָּךְ מֵה זֶה צָרוֹת, וְעַל זֶה אָנוּ מְבָרְכִים בְּכָל יוֹם בְּרַפְת "פּוֹקַח עוֹרִים", וַיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אִשָּׁה חוֹלָה וַיְלָדִים חוֹלִים מְרַתְקִים לַמָּטָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְצָרִיכִים לְטַפֵּל בָּהֶם לְלַכֵּת יוֹמָם וּלְלַיְלָה לְבַקֵּר אוֹתָם בְּבֵית-חוֹלִים, מְחַבְּרִים לְכָל מִינֵי מְכַשִּׁירִים, רַחֲמָנָא לְשׁוֹבָן, וְעַל זֶה אָנוּ מְבָרְכִים בְּכָל יוֹם: "פּוֹקַח עוֹרִים", "מִתִּיר אֲסוּרִים", "זוֹקֵף כְּפוּפִים", "הַמְכִּין מִצְעָדֵי גָבֵר", וְאִם הֵינּוּ בְּאֵמֶת מִתְבוֹנְנִים בְּחֶסֶדִים וּבְרַחֲמִים גְּמוּרִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵינּוּ אוֹמְרִים אֶת הַבְּרָכוֹת בְּכוֹנָה אַחֲרַת, וְהֵינּוּ נוֹתְנִים תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל

אֲשֶׁר   כּא תרפו   בְּנַחֵל   שֶׁכֶט

יום ויום, ואז עם חרב כּוֹז שׁיֵש בַּה שְׁתֵי פִיּוֹת, הִינּו אוֹתָה מְדָה
בְּדִיוֹק כְּפִי הַצֶּעֱקָה וְהַבְּקָשָׁה, יֵש גַם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, דִּיקָא עִם חֶרֶב
כּוֹז יְכוּלִים לְנַצַּח אֶת הַמְּלַחְמָה.

אודות אֲשַׁתָּךְ, מְחַר אֲנִי מִכִּין לָהּ מִכְתָּב חֲזוּק, וְאֲנִי מְקַנְהָ
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹד כְּמָה יָמִים לְבוֹא, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד
הַכִּי טוֹב, גַּם כְּתַבְתִּי מִכְתָּב לְתַלְמִידִים, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא שְׁהֵם יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תרפו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לִסְדֵּר בְּשִׁלְחָה, ה' שֶׁכֶט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֵל תַּלְמִידֵי יְשִׁיבַת "בֵּית
שְׁלֵמָה" שְׁיַחֲיוּ נִצַּח.

מָאד מָאד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁתִּשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה, וּבְעוֹד כְּמָה יָמִים
אֲנִי בָּא, וְאֲנִי רוֹצֵה לְשַׁמַּע רַק בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, תִּרְאוּ לְעֵזוֹב כְּכֹר
אֶת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת, וְתַתְּחִילוּ לְלַמַּד בְּהַתְּמָדָה רַבָּה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, כִּי
יְנִיקוּתָא כְּלִילָא דְוִוְרְדָא (שְׁבַת קֹנֵב); עֵקֶר יִפִּי הַפְּרַח בְּעוֹדוֹ צְעִיר, עֵקֶר
יִפִּי שֶׁל בַּחֹר בְּעוֹדוֹ צְעִיר, עַד שְׁרַבְנוּ וְ"ל אָמַר (סְפֵר-הַמִּדּוֹת, אוֹת
תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הַעֲבוּדָה שְׁאֲדָם עוֹבֵד אֶת ד' בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עֲרָכוּ
יָקָר מְשָׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעֵת זְקֻנָתוֹ; וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן
שְׁלָכְכֶם, וְלָכֵן תַּעֲזוּבוּ כְּכֹר אֶת הַמְּרִיבוֹת וְהַקְּטָטוֹת, וְתַדְעוּ, שְׁמוֹהֵרְנָ"ת
וְ"ל תַּמִּיד הַזֵּהִיר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וְאָמַר: אֶת הַכֵּל רַבְנוּ וְ"ל יְכוּל
לְקַבֵּל, אֲבָל לֹא אֶת הָעֵז פָּנִים, כִּי עֲזוּת הִיא מְדָה מְגַנָּה מָאד, וְאוּי
וְאֲבוּי לְמִי שְׁמִשְׁתַּמֵּשׁ בַּמְּדָה הַמְּגַנָּה הַזֹּה, כִּי עֵז פָּנִים לְגִיהֲנוּם (אֲבוֹת
פְּרָק ה'), שְׁסוֹבֵל יִסּוּרֵי גִיהֲנוּם עוֹד בְּזָה הָעוֹלָם, כִּי אִף אֶחָד אֵינּוּ
יְכוּל לְסַבֵּל בֶּן-אָדָם שֶׁהוּא עֵז פָּנִים, וּמְכַל שְׁכָן וְכֹל שְׁכָן אִם,
חִס-וְשָׁלוֹם, הָאָדָם יוֹצֵא בְּעֲזוּת נְגִיד רַבּוֹ, אוּי וְאֲבוּי לוֹ, וְאֵין
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל עַל זֶה כָּלָל. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ

הקדושים (סנהדרין קי): "כל החולק על רבו כחולק על השכינה", "כל העושה מריבה עם רבו פעושה מריבה עם השכינה", "כל המהרהר אחר רבו, כאלו מהרהר אחר שכינה", כי הסמיך הקדוש-ברוך-הוא את רבו אליו, כי הרבי לומד עם תלמידיו אמונה וגלוי אלקות, ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא לג.): אבדת אביו ואבדת רבו — של רבו קודמת, שאביו הביאו לעולם הזה, ורבו שלמדו חכמה מביאו לחיי עולם הבא; ועל-כן אני מזהיר אתכם באזהרה כפולה, שמהיום והלאה תשמרו מאד מאד בכבוד רבכם, כי אחרת אצטרף לסגר את הישיבה בלי רחמנות, ותלכו ללמד בעירה גדולה, ושם תבינו מה זה עזות... ומה זה לקפץ על הראש של הרבי... כי ללמדו אתכם לקח, הגיע כבר הזמן שתעזבו את כל השטיית ותתחילו להיות רציניים, ואתם יודעים את גדל האהבה שיש לי אליכם, ולא פעם אמרתי, שאתם העינים שלי, ועל-כן אל תבישו אותי, שיש לי עינים כאלו...

אקווה שדברי אלו אשר אני כותב עם דם לבי, יכנסו לתוך לבכם.

המצפה לראותכם בקרוב...

כא תרפז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ה' שבט ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הנו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא יוכל לשבר אתכם, חסדי השם יתברך, שעוזר לנו בכל מיני ישועות — בין בגלוי ובין בסתר, ותאמינו לי, שהישועות שהקדוש-ברוך-הוא עושה עמנו בסתר, הן הרבה

יותר גדולות מהגלוי, כי סוף כל סוף באנו פֶּאן לְמִדְבַּר שְׁמֵם, מְקוּם שְׂאֵף פֶּעַם לא הָיָה תְּלִמּוּד-תּוֹרָה לְבָנִים וּבֵית-סֵפֶר לְבָנוֹת, וּתְהִלָּה לְאֵל, תִּרְאוּ אֶת הַחֶסֶד חָנָם שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁישׁ לָנוּ מַעֲרַכַת חֲנוּף שְׁלֵמָה, וְאֵף שְׁעֵדִין אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּמִצַּר גְּדוֹל, עִם כָּל זֹאת זֶה גַם-כֵּן מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהָיָה בְּמִצְרַיִם, עָבְרוּ עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי זַכּוּכִים בְּכוֹר הַבְּרִזָּל, וְעַל-יְדֵי הַהִתְחַזְקוֹת שְׁקָבְלוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם וּמֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, שְׁקָבְלוּ מֵהַשְּׂבָטִים, שְׁקָבְלוּ מֵעֵקֶב, עַל-יְדֵי-זֶה הַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד, שְׁלֵא שָׁנוּ אֶת שְׁמֵם וְאֶת לְשׁוֹנָם וְאֶת לְבוּשָׁם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה הַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד בְּכָל מָה שְׁעָבַר עֲלֵיהֶם, וְעַל-כֵּן גַּם אִתָּם רָאוּ לְהִתְחַזֵּק, שְׁלֵא תִשְׁנוּ אֶת שְׁמֵכֶם, אֶלָּא עֲלִינוּ לְהִתְפָּאֵר שְׁאֲנַחְנוּ בְּרִסְלָבְר'ס, וְגָרִים בְּ"עִיר בְּרִסְלָב", שְׁזֵה 'לא שָׁנוּ אֶת שְׁמֵם', וְכֵן שְׁלֵא תִשְׁנוּ אֶת לְשׁוֹנְכֶם, שֶׁתִּשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד לֹא לְנַבֵּל אֶת הַפֶּה, וְלֹא לְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְכֵן לֹא לְשַׁנּוֹת אֶת הַלְּבוּשׁ, אֲדַרְבָּה נִהְיָה גָאִים עִם הַלְּבוּשׁ שְׁלָנוּ, שְׁאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים עִם לְבוּשׁ חֲרָדִי, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא נִתְפַּעֵל מֵאֵף אֶחָד בְּעוֹלָם, יְשׁוּבוּ הֵמָּה אֵלֵינוּ, וְאֲנַחְנוּ לֹא נִשׁוּב אֲלֵיהֶם, וְזֶה מָה שְׁשָׁר דּוֹד הַמְּלֶךְ (תְּהִלִּים קִיט, קסב): "שֵׁשׁ אֲנֹכִי עַל אֲמֶרְתְּךָ כְּמוֹצֵא שְׁלָל רָב", שְׁלָל רָאשֵׁי תְּבוֹת: שֵׁם לְשׁוֹן לְבוּשׁ, כִּי בְּרַגַע שְׁלֵא מִשְׁנִים אֶת שְׁלֵשׁ אֵלֶּה, יְכוּלִים לְהִיּוֹת שֵׁשׁ וְשִׁמַּח עַל אֲמֶרְתְּךָ, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

נֹא וְנֹא תִחְזִיקוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּיַחַד, וְתַעֲזְרוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, כִּי הָעֵקֶר הוּא לַעֲזֹר אֶחָד לְהַשְׁנִי, כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל עוֹזֵר לְהַשְׁנִי עִם גְּמִילוֹת חֶסֶד. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלִקוּט הוֹשַׁע, רַמְזוֹ תְּקַכּב): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חֲכִיב עָלֵי חֶסֶד שְׂאִתָּם גּוֹמְלִים זֶה לְזֶה מִכָּל הַזְּבַח שְׁזָבַח שְׁלֵמָה לְפָנָי; וְעֵקֶר הַגְּמִילוֹת חֶסֶד הוּא לְדַבֵּר עִם זֻלְתוֹ דְּבִוְרֵי הַתְּחַזְקוֹת, כְּשֶׁרוֹאִים בֵּר יִשְׂרָאֵל שָׁבוּר וּמִנַּח בְּדַפְאוֹן וְכוּ', מִצְוָה רַבָּה לְדַבֵּר עַל לְבוֹ אוֹ לְשִׁמְעַ אֵלָיו, וְזוֹ הַגְּמִילוֹת חֶסֶד יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִכָּל הַגְּמִילוֹת חֶסֶד שְׁבַעוֹלָם, וְלֹא בְּחָנָם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשְׁלַמִי תַעֲנִית, פָּרָק ד'): "וּבִצֵּל יְדֵי כְּסִיתֶיךָ" (יְשַׁעְיָה נֹא, טז) — זֶה גְּמִילוֹת חֶסֶדִים, שְׁכָּל

הַעוֹסֵק בְּגַמְלוֹת חֶסֶד, זוֹכֵה לַיִּשָּׁב בְּצִלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּרַגְעַ שְׁאַדָּם עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם זולתו, הוּא נִכְנָס בְּתַחוּמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא כְּלוֹ חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תהלים לג, ה): "חֶסֶדְךָ ה' מְלֵאָה הָאָרֶץ", וּכְתִיב (שם קיט, סד): "חֶסֶדְךָ ה' מְלֵאָה הָאָרֶץ", וּכְתִיב (איכה ג, כב): "חֶסְדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹו כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו"; וְעַל-כֵּן כְּשֹׁפֵר יִשְׂרָאֵל עוֹסֵק בְּמִדַּת הַחֶסֶד, וְשׁוֹמֵעַ אֶת זולתו, וּמִשְׁתַּתֵּף בְּצַעְרוֹ שֶׁל זולתו, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִכְלָל בּוֹ יְתַבְרָךְ, וּמִסְתַּתֵּר בְּצִל כְּנָפָיו יְתַבְרָךְ, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם זולתו, שְׁאֵז יִמְשִׁיף עַל עַצְמוֹ תְּמִיד חֶסְדִּים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא !

המאחל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא תרפח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרָךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּשִׁלְחָה, ה' שְׁבֹט ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֶסְדֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְלֵ-הַקְּדוֹשׁ" הֵי בְּכֹל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַיְקָרֵי עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

מָה אִמַּר לְכֶם, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רַבְּנוּ ו"ל גְּזָה לָנוּ (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק), שֶׁקְּרַבַּת הַצַּדִּיקִים טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן זֶה לָנוּ זְכוּת גְּדוּלָה מְאֹד שְׁאֵנוּ מְדַבְּרִים יַחַד מַעֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְזֶה יִתֵּן לָנוּ תְּנוּפָה וְהַתְּחַזְּקוֹת לְכֹל הַשְּׁבוּעַ.

אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ רְגִילִים לְהַתְקַבֵּץ אֶצֶל מוֹהַרְנֵי תְּ ו"ל פַּעַם בְּשְׁבוּעַ, וְעָשׂוּ אֶת זֹאת בְּלִיל רְבִיעִי, מִחֲמַת שֶׁהָיוּ הַרְבֵּה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לָבוֹא בְּשַׁבָּת, כִּי הָיוּ לָהֶם הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, יַעַן כִּי לְהַתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל יִשְׁנֹן עַל זֶה הַרְבֵּה מְנִיעוֹת. וְעַקֵּר הַמְנִיעוֹת, אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵי, חֶלֶק א', סִימָן סו), זֶה מְנִיעַת

המח, שְׁאָדָם פּוֹחַד מֵה יִגִּידוּ, מֵה יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת — "אַתָּה גַם־כֵּן מִקְרָב לְרַבְּנוּ ז"ל?!" אַזִּי אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְבוֹא בְקַבִּיעוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהִתְקַבְּצוּ פֶּעַם בְּשָׁבוּעַ בְּיוֹם רְבִיעֵי בִּלְיָלָה. וְאָמַר פֶּעַם מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל דְּבוּר חֲרִיף מְאֹד: מֵה שְׁאָנוּ מְדַבְּרִים בְּלֵיל רְבִיעֵי פְּשוּט, צְדִיקִים אַחֲרִים בְּגֵן־עֵדֶן לֹא יִשְׁיגוּ. וְזֶהוּ דְּבוּר חֲרִיף, אֲבָל אִם נִתְחִיל לְהִתְבוּנֵן מֵה רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה מֵאַתָּנוּ? מֵהֶם הַדְּבָרִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל? מֵה מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל רוֹצֵה מֵאַתָּנוּ? אִז נִרְאֶה שֶׁהַדְּבָרִים הִלְלוּ שְׁאָמַר מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל אֵינָם מְגֻזְמִים, כִּי סוּף כָּל סוּף מִי שֶׁזוֹכָה לְהִתְבוּדָד בְּכָל יוֹם לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְזוֹכָה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, יֵשׁ לוֹ זְכוּת גְּדוּלָה מְאֹד, וְלָמָּה? כִּי יְכוּלִים לְעֵבֵר אֶת הַשְּׂבָעִים שָׁנָה, וְלַחֲיוֹת בְּדַמְיוֹן אֶחָד גְּדוֹל.

רַבְּנוּ ז"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִמֵּן י'): מֵה שֶׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הוּא רַק מִפְּנֵי שְׂאִין לָהֶם יִשׁוּב הַדַּעַת, כִּי אָדָם צָרִיף לְיִשָּׁב עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם: מֵה, מִי וְאֵימַת, הֵיכֵן אֲנִי בְּזֶה הָעוֹלָם?!

רַבְּנוּ ז"ל הִזָּה סְגוּר וּמְסֻגָּר רַב הַיּוֹם וְרַב הַלֵּילָה, וְרַק בְּקִצָּת הַיּוֹם פָּתַח אֶת הַדַּלֶּת, וְדִבְּרוּ מְעַט עִם רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הִזָּה מְאֹד מְאִים, וּבְנֵי־אָדָם כִּיּוֹן שָׂרְאוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, נִפְּלָ עֲלֵיהֶם פַּחַד גְּדוֹל, וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר, וְלָכֵן קָשָׁה הִזָּה מְאֹד לְדַבֵּר עִם רַבְּנוּ ז"ל, רַק כְּשֶׁרַבְּנוּ ז"ל דִּבֶּר שְׂיִחָה בְּכָל־לַיּוֹת, אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ קִבְּלוּ הַמוֹן. וְאָמַר פֶּעַם רַבְּנוּ ז"ל: אֲצִלִּי כָּל־כָּף קָשָׁה לְהַכְּנִס, שְׁאֶפְלוּ לִילְדִים שְׁלִי קָשָׁה לְהַכְּנִס, וּמִי קָרוֹב לְאָדָם יוֹתֵר מִיְלֻדְיוֹ?! וְגַם לָהֶם הִזָּה קָשָׁה לְהַכְּנִס לְרַבְּנוּ ז"ל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאָר אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִזָּה לָהֶם קָשָׁה מְאֹד לְהַכְּנִס לְרַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל שָׁם לָהֶם הַרְּבֵה מְנִיעוֹת, כִּי רָצָה אֱמֶת, וּמִתִּי יְכוּלִים לְרֹאוֹת אִם הִתְקַרְבוּת עִם אֱמֶת? אִם הַצַּדִּיק מְצִיב מְנִיעוֹת, וְאָדָם שׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְאֹמֵר: "לֹא אֲכַפֵּת לִי, אֲנִי מִכְרַח לְהִשָּׂאֵר אֲצֵל הַצַּדִּיק הַזֶּה", סִמֵּן שֶׁהִתְקַרְבוּת הִיא עִם אֱמֶת, אֲבָל אִם אָדָם בּוֹרַח לְפִתְעַ פֶּתְאִים, סִמֵּן שֶׁכָּל הִתְקַרְבוּת הִזָּה עַד עַכְשָׁו בְּשִׁבִיל עֲצָמוֹ, וְלֹא רָצָה לְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק, אֶלֶּא רָצָה לְתַת לַצַּדִּיק, אֲשֶׁר

הַצַּדִּיק לֹא צָרִיךְ אוֹתְנוּ בְּכֹל, אָנוּ צָרִיכִים אֶת הַצַּדִּיק, וְהַלְוֵאֵי הַלְוֵאֵי שְׁנֵהֵי מִקְרָבִים אֵלָיו.

לְכֵן קָשָׁה הָיָה מְאֹד לְדַבֵּר עִם רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל פָּתַח אֶת הַדִּלֶּת וְדַבֵּר עִם כָּלֶם. פֶּעַם אָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: אִתָּה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, אִזּוֹ תִשְׁאַל אוֹתָם הֵיכֵן הֵם?! רְצִים וּמְתוֹרֵצִים, וְהֵיכֵן הַיָּשׁוּב הַדְּעַת?! כִּי בָּזָה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַרְבֵּה יָשׁוּב הַדְּעַת, עוֹבֵר יוֹם אַחַר יוֹם, הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה, הֵנָּה חֹדֶשׁ וְהֵכַל פּוֹרֵחַ, מָה אֲתָנוּ?! אוֹמַר רַבְּנוּ ז"ל: לָמָּה אֵין לְאָדָם יָשׁוּב הַדְּעַת? כִּי הוּא בְּמִרְרוֹת, בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן, לְכֵן אֵינוּ יָכוֹל לְיָשׁוּב עֲצָמוֹ יָמִים וַחֲדָשִׁים וְאֶפְלוּ שָׁנִים, וְאָדָם זֶה מִסֶּכֶן גְּדוֹל, כִּי הוּא מְאֹד מְבֹהֵל וּמְבֹלְבֵל, שְׂרוּי בְּדַכְאוֹן פְּנִימִי, אֲשֶׁר נוֹבֵעַ מִמֶּשׁ מִמַּחְלַת עֲצָבִים; כִּי בָּזָה שְׂאָדָם רוֹאֶה רַק שְׁחוֹר, סִימָן שֶׁקָּבַל שָׂכָר עֲצָבִים, אוֹ שֶׁהוּא עַל סֶף הַתְּמוֹטְטוֹת. כִּי פְּסִימִיּוֹת מְעִידָה עַל עֲצָבִים רוֹפְפִים וּמַח אֶפֶל וּמְעַרְפֵּל. וְכֹל זֶה נוֹבֵעַ, מִחֲמַת שְׂאָדָם שׁוֹכַח אֶת נִפְלְאוֹתָיו יִתְבָּרַךְ שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר: "זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו"; צָרִיכִים תְּמִיד לְזָכֹר אֶת הַנִּפְלְאוֹת שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָה לֵא.): לְעוֹלָם, אֶפְלוּ בְּעַל הַיָּס אֵינוּ מְכִיר בְּנֶסוּ; אֵילוּ נְסִים עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְהֵנָּה אָדָם חוֹשֵׁב, שְׁזֶה מִקְרָה וּמִזֵּל, אֲשֶׁר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, זוֹהִי כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, שְׁמִשֵּׁם נוֹבֵעַת עֲצָבוֹת וּמִרְרוֹת. כִּי אִם הָיָה אָדָם מְאַמֵּן בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁמַחֲדֵשׁ עוֹלָמוֹ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, תְּמִיד הָיָה שְׂמֵחַ, כְּמוֹכָא (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), אֲשֶׁר בְּכֹל יוֹם גַּעֲשֶׂה חֲדוּשׁ הָעוֹלָם. וְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּקָרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק. וְלְכֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, הַצַּדִּיק מְאִיר בּוֹ אֶת הַדְּעַת, לִידַע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, וּמָה יֵשׁ לְהִתְיַאֵשׁ?! כִּי כְּמוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַדֵּשׁ עוֹלָמוֹ בְּכֹל יוֹם, עַל הָאָדָם גַּם-כֵּן לְהִתְחַדֵּשׁ.

לְזֹאת, פִּינּוֹן שְׁעוֹרָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבְּנוּ ז"ל, וּמִקְרָבִים אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כָּל-פְּנִינִים אָנוּ רוֹצִים לְהִשְׁאָר אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, עֲלֵינוּ לְזָכֹר הַנִּפְלְאוֹת שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַבִּי נַחֲמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֵר ז"ל, תְּלִמִּיד מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, אָמַר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ:

אֲשֶׁר   כַּאֲתֵרֶפֶח   בְּנַחֲל   שְׁלֵה

מִי יִלְמַד סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל? ! הֲלֹא בְּגִי-אָדָם אֵינָם לֹמְדִים סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל, [כִּי הֵיטָה הַתְּנַגְדוֹת גְּדוֹלָה עֲלֵיהֶם], וְאִם גַּם אָנוּ לֹא נִלְמַדְם, אֲזַי מִי יִלְמַדְם?! וְלָכֵן הֵיטוֹד בְּהַתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנֵנוּ וְ"ל תְּלוּי כְּפִי שְׁלֹמְדִים סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים. אָדָם צָרִיף לְלַמֵּד הַרְבֵּה הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וְלִלְמַד כָּל-כָּף הַרְבֵּה אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", עַד שֶׁיְהִיָּה שְׁגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ, וְכַמוּבָא בְּדִבְרֵיו וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), שְׁפָנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הֵם בְּתוֹף סִפְרוֹ. וְלָכֵן כָּכֵל שְׁאָדָם לֹמְד יוֹתֵר הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", הוּא מְכִיר יוֹתֵר אֶת רַבְּנֵנוּ וְ"ל. וְלָכֵן צָרִיכִים לְהַתְמִיד בְּסִפְרוֹ זֶה, עוֹד אָמַר, שְׁסִפֵּר זֶה יַעֲשֶׂה אוֹתָךְ בְּעַל תְּשׁוּבָה אֲמַתִּי, וְיִפְתַּח לְךָ קִשְׁיוֹת הַגִּידִים שְׁנִסְתָּמוּ, עַד שְׁאֵינְךָ מְכִיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי הַלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם סִפְרוֹ רַבְּנֵנוּ וְ"ל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְכֵן צָרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה הַרְבֵּה "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", שֶׁהִלְשׁוּן בָּהֶם מְעוֹרְרַת מְאֹד מִהַשְׁנָה, וְכִמוֹ שְׁאוּמַר רַבְּנֵנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'); וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל הַלְבִישׁ גִּנְזֵיָא דְמַלְכָא בְּתוֹף סִפְרוֹ. וְכֵן בְּ"סִפְרֵי-הַמְדוּת" צָרִיכִים לְהַתְמִיד מְאֹד, כִּי הַעֲקָר הוּא הַמְדוּת אֲצֵל רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וְאָמַר פְּעַם: אִם קִיִּסְרִים וּמְלָכִים הָיוּ יוֹדְעִים אֵיף אֲנִי לֹמְד עִם אֲנָשֵׁי דְרַף אֶרֶץ, הָיוּ שׁוֹלְחִים יְלָדֵיהֶם אֵלַי. כִּי אֲצֵל רַבְּנֵנוּ וְ"ל הָיָה דְרַף גְּדוֹל, וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל רָצָה שְׁנַחֲזוֹר הַרְבֵּה עַל סִפְרֵיו עַד שְׁנַדַּע אוֹתָם בְּעַל-פֶּה.

ר' נַפְתָּלִי וְר' נָתָן נִסְעוּ פְּעַם עִם רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וּבְאִמְצַע הַדְּרָף רַבְּנֵנוּ וְ"ל גָּלָה לָהֶם אֶת הַמְּגִלַּת סֵתְרִים, אֵיף תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה, וְהַזְהִירָם שְׁלֹא יִגְלוּ לְאִף אֶחָד, וּפְעַם אַחַת בְּעַת שְׁמֻחָה, כְּשֶׁהָיוּ אֲנָשֵׁי שְׁלֹמְנוּ בְּגִלוּפִין, וְהָיָה זֶה שְׁנַיִם אַחַר הַהִסְתַּלְקוֹת שֶׁל רַבְּנֵנוּ וְ"ל, תְּפָסוּ אֶת ר' נַפְתָּלִי, וְאָמְרוּ לוֹ: ר' נַפְתָּלִי, אַתָּה מְכָרַח לְגִלוֹת מַה כָּתוּב בַּמְּגִלַּת סֵתְרִים, מָה אָמַר רַבְּנֵנוּ וְ"ל, אֵיף תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה?! וְאִף שְׁנִסָּה לְהַתְחַמֵּק, אֲבָל לֹא עֲזָבוּהוּ, וְלִבְסוּף לְחֻצוֹ עָלְיוֹ כָּל-כָּף, עַד שְׁאָמַר: מָה אֲגִיד לָכֶם? דְּבַר אֶחָד — אִם רַב הָעוֹלָם יִקְבְּלוּ אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל, אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְהַכִּין עֲצָמֵנוּ לְקִרְאָת הַגְּאֻלָּה.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כָּל-כָּף מִתְּפַשְׁטִים סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וְכֵלָם כָּל-כָּף צְמֵאִים אֲלֵיהֶם, אֲזַי הָבָה נִקְנֶה לְדַבְרֵים טוֹבִים, אֲבָל

תדעו, שהסמ"ך-מ"ם אינו נח כרגע ויוצא מדעתו לגמרי, כי איננו רוצה שתהיה הגאולה. ואמר ר' אברהם בר' נחמן פעם, שהסמ"ך-מ"ם שונא את האדם בגשמיות וברוחניות גם-כן, שרוצה להכשילו בעברות, ולא זו בלבד, אלא השנאה כל-כף גדולה בגשמיות, שרוצה לראותו סבל, על-כן מכניס בו עצבות, עד ששורה בדכדוך הנפש, ובעצלות, אשר זו המחלה הגרועה ביותר, כי מי ששרוי במרירות, ורואה רק שחור, והוא בעצבנות מתמדת, זו מחלת הנפש ממש, אשר בזה יש אין ספר דרגות, אחד — נדמה לו שכלם רודפים אותו, וחושש מכל אחד, ואחר — חושב שהכל רע ואפר, חשף, ענן וערפל וכו' וכו'. ואומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן סז), שיכולים לרפא אפלו את המשגע הגדול ביותר, אף עקר הבעיה, שאינו מודה בשגעונו, וחושב שהזולת משגע. וכבר אמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, אדם אינו משתגע אלא מחמת הגאות שלו. טבע האדם שרוצה להיות משהו, רוצה להיות רבי, מנהיג, משגיח, ראש ישיבה, עשיר, מפרסם וכו', ואם לא עולה בידו, אזי נכנס בדכאון, אבל אם אדם אינו רוצה כלום, רק את הקדוש-ברוך-הוא, הכל הולך אצלו כשורה. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב): למה הולך לאדם שלא כסדר? מחמת הגאות והיישות שלו, שרוצה אנא אמלך. כרגע שאדם אינו רוצה כלום, רק את הבורא יתברך שמו, לא חסר לו דבר, ורואה אצל כלם נקודות טובות, אנשים טובים, והוא שמח עם החברה, עם הקהלה, עם החברים, רואה רק ורד, אשר זה טבע הבריא ביותר. ולהפך — אם אדם רוצה גאות והשתררות על זולתו, הוא יוצא מדעתו לגמרי, כשאין מתמלאת שאיפתו. וצריכים רחמים רבים לבקשו יתברך, שלא ירד מדעתו. ועל זה אמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שרב רבם של המשגעים והמטרפים, זה בא מחמת גאות.

נדבר זה רואים בהתקרבות אל רבנו ז"ל; רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב): מאין יודעים שאנו מקרבים אל הצדיק, אולי אנו מטעים את עצמנו? אלא אם נופלת עלינו שפלות, סימן שאנו מקרבים אל הצדיק האמת. ואפלו אם מכריחים אותי

לְדַבֵּר בְּרַבִּים, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁאֲנִי כְּלוּם, אֲנִי כְּ'אֵין' וְכְ'לֹא' לְגַבִּי הַצַּדִּיק, אֲנִי בְּעֵצְמִי כְּלוּם. מוֹהֲרֵנִי ת' ו'ל כּוֹתֵב בְּהַקְדָּמָה שֶׁל "לְקוּטִי-הֶלְכוֹת": אֲנִי כְּנִנְס הַיּוֹשֵׁב עַל עֵנֶק. תְּתַאֲרוּ לְעֵצְמְכֶם, מוֹהֲרֵנִי ת' ו'ל, שְׁהִיָּה גֵאוֹן עוֹלָם בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר, עוֹבֵד הַשֵּׁם נִפְלָא, מְחַדֵּשׁ נִפְלָא, שֶׁרַבְנוּ ו'ל הַעֵיד עָלָיו, שֶׁהוּא חַד בְּדוֹרוֹ בְּחַדוֹשֵׁי דְאֹרִיָּתָא, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּעֵינַי עֲצָמוֹ הִיָּה כְּלוּם! עַד כְּדֵי כֶּף שְׁיֹדֵעַ, אֲשֶׁר רַבְנוּ ו'ל אָמַר פַּעַם לְבַתּוֹ אָדָל: תְּסַתְּכְלִי עַל אַבְרָהָם זֶה, וְתִרְאִי שְׁבַעֲנֵי עֲצָמוֹ הוּא כְּלוּם. וְחַדֵּשׁ סִפּוֹר נִפְלָא מְאֹד "לְקוּטִי-הֶלְכוֹת", גְּלוּי אֱלָקוֹת בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁזָה בְּאֵר מִים חַיִּים, מַעֲזֵן הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכֹכֵל שְׁלוֹמֵדִים "לְקוּטִי-הֶלְכוֹת" רוֹאִים שֵׁם חַדוֹשִׁים נִפְלָאִים, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן כּוֹתֵב בְּהַקְדָּמָה: אֲנִי כְּנִנְס יוֹשֵׁב עַל גְּבִי עֵנֶק; וְאִיךְ אָנוּ, קְטַנֵּי עֵרֶף, שְׁצַרִּיכִים לְבַדֵּק הַיֵּטֵב אֶת עֲצָמֵנוּ עִם פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלָּנוּ, עִם הַחֲטָאִים שֶׁחֲטָאנוּ, אִיךְ נִחְשִׁיב עֲצָמֵנוּ לְמִשְׁהוֹ?!

לֹא יִתְכַן שְׁיִדְבֵר אָדָם מֵאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהוּא נִגּוּעַ בְּשִׁנְאָת חֲנֻם, וְאִיךְ יִהְיֶה נִבְאָה דוֹרֵשׁ, וְלֹא נִבְאָה מְקַיֵּם?! אוֹ אָדָם מְדַבֵּר מִחֲנוּף, מַעֲבוֹדַת הַחֲנוּף, כְּשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְחַנּוּף אֶת יְלָדָיו?!

לְמִדִּים מְכָאן, שֶׁהַכֹּל בָּא מִחֲסֵרוֹן הָאֱמֶת. רַבְנוּ ו'ל כָּל-כֶּף תָּבַע מֵאַתְּנוּ אֱמֶת. וּמָה זֶה אֱמֶת? אוֹמֵר רַבְנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵנִי, חֵלֶק א', סִימָן נ"א): אֱמֶת זֶה רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! אִם אָדָם מְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה נִקְרָא אֱמֶת! וְאֶצְלוּ יִתְבַרֵּךְ אֵין דְּבַר כְּזֶה אֲשֶׁכְּנֹזִים, סְפָרִידִים, אֶצְלוּ יִתְבַרֵּךְ אֵין מִשְׁגַּל שֶׁל רִקְבוֹן וְכוּ', אֶצְלוּ יִתְבַרֵּךְ אֵין אֶפְלוּ רְשָׁעִים, אֶלָּא דֵּן אֶת כָּלֵם לְכַף זְכוּת. וְזוֹ הִיָּתָה דְרָף רַבְנוּ ו'ל — לְהַסְתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֵׁישׁ בְּכָל אַחַד וְאֶחָד. אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֱמֶת רַק עַל-יְדֵי עֲנוּהָ. כִּי מָהוּ 'אֱמֶת'? — אֵיִהִיָּה מִ'ת'. הֵינּוּ אֶצְטְרֵךְ פַּעַם לְצִאת מִזֶּה הָעוֹלָם, אִם אָדָם שֵׁם אֶת יוֹם הַמִּיתָה לְפָנָי עֵינָיו, אֲזִי אֵינוֹ מְחֻזֵּק מֵעֲצָמוֹ, וְהוּא אוֹחֵז בְּאֱמֶת, אִיךְ אִם אָדָם חוֹשֵׁב לֹא עוֹד זְמַן לְחַיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא יִרְאֶה תְּמִיד שְׁחוֹר, וְיִדוֹן אֶת כָּלֵם לְכַף חוֹב.

מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל עָבְרוּ עָלָיו הֲרֵבָה מְשֻׁבְּרִים וְגָלִים, וְדָבְרוּ עָלָיו כָּל דָּבָר אֲסוּר, עִם כָּל זֹאת אָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁירְקְדוּ כָּל יוֹם וְיִהְיוּ בְשִׁמְחָה. וּפַעַם בְּעֶרְבִית רָקַד מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל בְּאַפְּן יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, וְאַחֲר־כֵּן שָׁאֲלוּהוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מִדּוּעַ רָקַד יוֹתֵר מִכָּל יוֹם? וְעָנָה וְאָמַר: הַיּוֹם עָבַר עָלַי מְשֻׁבֵּר גָּדוֹל מְאֹד, דָּבְרוּ עָלַי כָּל דָּבָר אֲסוּר, וְהוֹצִיאוּ עָלַי שֵׁם רַע, אֲזַי רָקַדְתִּי מִשִּׁמְחָה בְּיֵתֵר שְׂאֵת, שֶׁהִנֵּה עָבַר עוֹד יוֹם, וְאֲנִי קְרוֹב יוֹתֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כֵּן צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל אָדָם — לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחָה אֶת אַחֲרִים, לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכַלִּית הַנְּצַחִית, לְהִסְתַּכֵּל בְּמִשְׁקָפִים וְרוּדוֹת. וְאָמַר פַּעַם רַבֵּנוּ ו"ל: זֶה מַעֲלָה גְדוֹלָה מְאֹד, אִם אֲנִי לֹא צַדִּיק, לְכָל הַפְּחוֹת שִׁחְבָּרִי יִהְיֶה צַדִּיק. וְאָמַר מוֹהַרְנֵ"ת ו"ל, שֶׁבְּתַחֲלָה לֹא הִבִּין אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי מִי אֵינוֹ רוֹצֵה שִׁחְבְּרוּ יִהְיֶה צַדִּיק?! אֲלָא הַתְּבוֹנְנָתִי הֵיטֵב, וְרִאִיתִי שְׂזוּ הַמְּדַרְגָּה הַכִּי קָשָׁה, כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל אָדָם אוֹמֵר, אִם אֲנִי לֹא צַדִּיק, שְׂגָם חֲבָרִי לֹא יִהְיֶה צַדִּיק. אֲבָל דַּרְךְ רַבֵּנוּ ו"ל — אִם אֲנִי לֹא שִׂמְחָה, לְפַחוֹת אֲשַׂמַּח אֶת אַחֲרִים. זֹהֵי גִישַׁת רַבֵּנוּ ו"ל — לַחֲזֹק אֶת אַחֲרִים.

לִכֵּן אֲנִי בָּא לְעוֹדֵד וּלְחַזֵּק אֶת יְדֵי אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַזּוֹכִים לְהַפְּיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק בְּגֵאֲלָה; כִּי רַב הָעוֹלָם תּוֹפְסִים וְלוֹקָחִים אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים בְּתִשׁוּקָה רַבָּה, וּבּוֹדָאֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שׁוֹנֵא אוֹתִי בְּתַכְלִית הַשְּׁנֵאָה, וְרוֹצֵה לְרִאוֹת בִּי מִרְעִין בִּישִׁין, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲבָל לֹא יִזְכֶּה לְרִאוֹת אֶת זֹאת! אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְמַלְא אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל!

הִנֵּה אֲנוּ מְכִינִים עֲכָשׁוּ סֵפֶר חֲדָשׁ: "זְכוֹת אָבוֹת", פְּרוּשׁ עַל מִסְכַּת אָבוֹת, כַּאֲשֶׁר יֵצֵא לְאוֹר — תִּרְאוּ לְהַפְּיֵצוּ, שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּית שְׁלֹא יִהְיֶה בּוֹ סֵפֶר זֶה. הִנֵּה נוֹתְרוּ לָנוּ כַּמָּה יָמִים עַד ט"ו בְּשַׁבָּט, וּבְקִרְוֹב יֵצֵא לְאוֹר "רֵאשׁ הַשְּׁנָה לְאֵילָנוֹת", תִּרְאוּ לְהַפְּיֵצוּ, וּבְכַפְרֵט בֵּין הַחֲרָדִים לְדָבָר ה', הַסֵּפֶר הַזֶּה יַעֲשֶׂה מְהֻפְכָּה. וְכֵן יֵצֵאוּ עוֹד שְׁנֵי חֻלְקִים "אֲשֶׁר בַּנְּחַל", וְעוֹד קוֹנְטְרָסִים חֲדָשִׁים, רְצִיתִי מְאֹד לְבַל תִּהְיוּ בְּטָלָנִים, לְכוּ לִישִׁיבוֹת, בַּחוּרִים צְמֵאִים לְדָבָר ה', עוֹבֵר עָלֵיהֶם מִה שֶׁעוֹבֵר, אִף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִה עוֹבֵר עָלֵיהֶם, הוֹרִים אֵינִם

מְבִינִים אֶת יְלִדְיָהֶם, בְּחֹר צָרִיף לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר. מָה אָמַר לָכֶם?
 קָשָׁה מְאֹד לְהִסְבִּיר אֶת זֹאת לְהוֹרִים, הָאוֹמְרִים לְבָנָם: "מָה חֶסֶר
 לָךְ?! שָׁב בִּישִׁיבָה וְיִהְיֶה לָךְ כֵּל טוֹב". אַף הוֹרָה אֵינִי רוֹצֶה לְהִבִּין
 אֶת בְּנוֹ אוֹ בִתּוֹ, וְאוֹמֵר לָהֶם: "יֵשׁ לָכֶם זְמַן, אֲנִי צָרִיף שְׂדוּף שֶׁל
 יְחוּס, כֶּסֶף, נְדוּנָה" וְכו', וּמִסְכָּנִים הִילְדִים; וְלֹא בְּחִנָּם שְׂיוּצָאִים
 לְתַרְבוּת רָעָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי הַהוֹרִים אֵינָם מְבִינִים אוֹתָם... הִבֵּן
 צָרִיף אֲשֶׁה וְהִבַּת צָרִיכָה בַעַל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָרְנוּ, שֶׁהִגַּעְנוּ לִיבְנָאֵל, יִשְׁנֵן סוּדוֹת רַבִּים
 לְמָה יִבְנָאֵל, אֲבָל אֲנִי מִכְרַח לוֹמֵר לָכֶם, שֶׁמִּשָּׁם תֵּצֵא הַגְּאֻלָּה,
 'יִבְנָאֵל' עוֹלָה צ"א עִם הָאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. מָה זֶה צ"א? הַוַּי"ה אֲדַנִּי,
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְהִיא מִשְׁבֵּט נִפְתָּלִי, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּשֵׁי-מוֹהֲרָן,
 חֵלֶק א', סִימָן מו): נִפְתָּלִי הוּא סוּד תְּפִלִּין; וְכֵן אוֹמֵר (בְּסִימָן לח): סִימָן
 הַדְּבָקוֹת בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — תְּפִלִּין. מָהוּ תְּפִלִּין שְׂאֲנוּ מִגִּיחִים
 עַל הַיָּד וְעַל הָרֵאשׁ, מָה כְּתוּב בּוֹ? "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַוַּי"ה אֱלֹהֵינוּ
 הַוַּי"ה אֶחָד", הֵינּוּ שְׁמֵקְשָׁרִים אֶת הַיָּד וְהָרֵאשׁ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, לִידַע שְׂאִין לָנוּ רַק אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. וְזֶה הֵלְמוּד שְׂאֲנוּ מִלְּמִדִּים
 בְּיִבְנָאֵל! וְלָכֵן אֲשָׁרִי מִי שֶׁגָּר בְּיִבְנָאֵל, בְּיִבְנָאֵל אָנוּ יְכוּלִים לְהִרְאוֹת
 דְּבָר שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִרְאוֹת בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, בְּרוּף הַשָּׁם, אָנוּ
 מִחֲתַנִּים אֶת הִילְדִים סְמוּךְ לְפָרְקָם, וְאֵינָם יוֹדְעִים מָהוּ פָגַם הַבְּרִית.
 וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁהִסְמִיךְ-מ"ם לְקַח עֲצָמוֹ עָלַי מְכַל הַפּוּנִים, וּמוֹסֵר אוֹתִי
 בְּכָל מִינֵי מְסִירוֹת. הִנֵּה אֶתְמוּל הִיָּתָה וְעַדָּה שֶׁל חֲכָמֵי חֵלֶם בְּיִבְנָאֵל,
 בְּהַקְשָׁר לְבִנְיַת הַבֵּית-מִדְרָשׁ, וְלִקְחָנוּ עוֹרֵף-דִּין גְּדוֹל מְאֹד שְׁנֵטַל רַק
 בְּעִבּוּר הַבְּקוּר כְּחֻמְשֵׁ-מֵאוֹת דוֹלָר, וְהוּא בְּעֲצָמוֹ אָמַר, שֶׁלֹא הִנֵּה
 כְּדָבָר הַזֶּה, שֶׁהַשׁוֹפֵטֵת בְּעֲצָמָה עִם כָּל פְּמִלִּית בֵּית-הַמִּשְׁפָּט יְבוֹאוּ
 לְרִאוֹת מָה קוֹרָה פֶּה, וְאָמְרוּ בְּעֲצָמָם, שְׂאֵינָם מְבִינִים מִדּוּעַ שָׁמַיִם
 לָנוּ רִגְלִים לְבִנְיַת הַבְּנֵיָן?! אֲבָל אֵיךְ שֶׁלֹא יִהְיֶה הַסְמִיךְ-מ"ם עוֹשֶׂה
 אֶת שְׁלוֹ, וּבְעֵטִיו צָרִיכִים לְשֵׁלֶם כֶּסֶפִּים לְעוֹרְכֵי דִינִים, לְבַתִּי מִשְׁפָּט
 וְכו', וְאֵין שְׁבוּעַ שֶׁלֹא תִהְיֶינָה מְסִירוֹת, אֵין שְׁבוּעַ שֶׁלֹא יוֹצִיאוּ עָלַי
 שֵׁם רַע. וְהִנֵּה מָה בּוֹעֵר בּוֹ בְּסִמְ"ךְ-מ"ם? שֶׁהַקְמָתִי דוֹר קְדוּשׁ
 וְטַהוֹר, נִקִּי מִחֻטָּא, קָהֵלָה קְדוּשָׁה וּמְזַכָּכַת, שְׁבָנִיָּה וּבְנוּתִיָּה גְּדֻלִים

על טהרת הקדש, בקדשת הברית, ללא רכב. לכן אני מודיע ומפרסם לכל אנ"ש בכל ארץ ישראל: תדעו לכם, ישנה עתה הזדמנות פז סמוך ל"היכל-הקדש" לקנות דירות, תרשמו תכף-ומיד אצל ר' ... גרו יאיר, ואצל ר' ... זו הזדמנות חד פעמית, הולכים לבנות דירות ממש סמוך ונראה ל"היכל-הקדש", אזי תרשמו את שמכם בין המעונינים לרכש דירה, ואל תהיו בטלנים, ואפלו שלא תפנסו לגור שם, זו השקעה טובה, פה ביבנאל תהיה עיר גדולה, זכרו היטב מה אני אומר לכם: עתה זו מושבה, אבל היא תהיה עיר גדולה! מי האמין לפני מאה שנה, שפתח-תקנה, שהיתה מושבה, תהפך לעיר גדולה? וכן יהיה ביבנאל! ולכן ההשקעה שאתם משקיעים בדירה פה כדאית מאד, כי הדירה תהיה שנה פי חמשה ושבעה וכו' וכו' בעתיד. ולכן ראו להרשם, כי פה מיבנאל תצא הגאלה! ויבוא היום ויתחרטו: "אוי הייתי פה, סבלתי פה, ועתה סמוך ממש לגאלה — ברחתי" ... אינה בזיון יהיה אז? ועוד אגידה לכם, יבנאל הוא מקום של שדוכים, מי שיבוא ליבנאל, אני מבטיחו שיתחתן, אבל זה לעמת זה, יש לנו פאן טמאה הכי גדולה, שיורדת אחת לחמש-מאות שנים. אלא שברוך השם, איני מפחד מטמאה זו, נראה מי ישבר את מי, אותי לא ישברו!

ולכן הכפל הדבר, אבקש את כל אנשי שלומנו היקרים, אל תהיו בטלנים! תראו שיהיה לכם חלק ביבנאל, תקנו דירה אפלו למקום נפש, כדאי מאד, עוד יבא היום ונתחרטו, שהיתה לכם הזדמנות פז לקנות דירה, ובפרט עתה, שבונים ממש סמוך ל"היכל-הקדש".

עתה אבקש מאד את כל אנ"ש בכל ארץ ישראל: אל תהיו בטלנים! עם ישראל צמאים לדבר ה', תראו לצאת להפצה מרפזת, מפל מקום שאתם גרים, אנו צריכים למלא את כל ארץ ישראל ביתר שאת וביתר עז עם ספרי רבנו ז"ל. ובפרט לכו למקומות חרדים, עובר על בחורים מה שעובר, השם ירחם, אף אחד אינו קולט ותופס, והם צמאים לדבר ה'.

תזכר לטובה נשמתו של ... ו"ל, שהוא היה מרוקן את
המחסנים שלנו ומפיץ "אשר בנחל", והיה הולך בכל רפוּי
החרדים, ונשקו אותו, פשוטו כמשמעו, שמזכה אותם עם ספרים
פאלו. ומה שהוא זכה — עין לא ראתה! שתהא נשמתו צרוּרָה
בצרוּר החיים בגן-עדן, והוא לנו דגמא, מה אברך יכול לזכות —
שקרב מאות אנשים אל הקדוש-ברוך-הוא, והחזירם בתשובה.
והכל רק על-ידי הפצת ספרי רבנו ו"ל. והתמקד מאד על ספר
"אשר בנחל", המכתבים המיעדים לבחורים, והפיצם בכל גדול,
ועד היום נוסעים אנשים לאומן רק בזכות ההפצה שלו, שהפיץ את
שו"ת "אשר בנחל", ולכן אל תהיו בטלנים! אל תתבישו, איזו
בושה נתביש בעולם הבא, כשישאלו אותנו — מה עשינו? ! אומר
רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), הגן-עדן והגיהנום הם בזה
העולם, ומהו ענש הגיהנום? הבושה, שנתביש למעלה. ולכן
כשאדם זוכה ומקרב יהודים להקדוש-ברוך-הוא, הקדוש-ברוך-הוא
מוחל לו על כל עוונותיו. ולכן אם נקרב אחרים, הקדוש-ברוך-הוא
ימחל גם לנו. והזהיר רבנו ו"ל את אנשי שלומנו, לנסע נסיעות
רחוקות, העקר להשתדל לקרב בני-אדם, כמובא (חיי-מוהר"ן, סימן
תקמג), שרבנו ו"ל בזה את אנשי שלומנו, ואמר: למה אינכם נוסעים
נסיעות רחוקות לקרב בני הנעורים? ! ולכן אשרי מי שיהיה לו חלק
בהפצת ספרי רבנו ו"ל. תתחזקו ביתר עז ומרץ, ותקרבו יהודים
להקדוש-ברוך-הוא, אל תראו שחורות, אלא דעו, אשר זהו התקון
שלונו ועקר שמחתנו, שאנו מפיצים ספרי רבנו ו"ל, ומזפים עוד
יהודי שיתחיל ללמד כסדרן משניות, ש"ס ושלחן ערוך, שעוד
יהודי יתחיל להתבודד אל הקדוש-ברוך-הוא, שעוד יהודי יתחיל
לבוא לציון רבנו ו"ל. לכן ראו לעודד יהודים, לחזקם ולהגביהם.
מספנים בני-אדם, עוברים עליהם דכאוונות ומשברים, ואשרי הזוכה
לשמחם. ואיך זוכים לשמח יהודים? על-ידי שמפיצים להם ספרי
רבנו ו"ל, וכן על-ידי שמעודדים ומשמחים אותם, ועל-ידי-זה גם
מתחזק בעצמו. אף ברגע שאדם מגביה ידים ומתיאש, ואינו רואה
שום תקנה, ובמקום לילך ולחזק אחרים, אינו רואה לפניו שום
מוצא אחר אלא לברח, סימן שקבל שבר עצבים. כי אם עיני האדם

רואות רק רע אצל כלם, וחושב שכלם אינם טובים, כלם אינם שווים מאומה וכו', הוא סובל מעצבים רופפים, כי איך יכול להיות שכלם אינם פשוטה, ורק הוא נוהג פראוי?! וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל, שזהו גם שכלנו שפויים בדתנו, כי כפי רבוי עוונותינו, היינו צריכים כלנו לרוץ ברחובות כמשגעים, ולברח מהצדיק, ואם אנו עדין אצל הצדיק, סימן שנותרה בנו שפיות כלשהי...

לכן ראו להפיץ ספרי רבנו ז"ל, ואף שנה בא קשה, עוד יגיע היום שתשמחו ותרקדו שהיה לכם חלק בגאולה.

ולבסוף, אבקש את אנשי שלומנו; החובות מצטברים מאד מאד, הנה לפני שבועים הצרכתי לתן לעורף-דין אלפים חמש-מאות דולר, ואתמול עוד חמש-מאות דולר, והכל מחמת מסירות הסמ"ך-מ"ם, ואני חיב חובות, וצריך לפרעם לט"ו בשבט; הנה אני בונה אוכלם שמחות, שזהו גם גלוי, כי מי שמסתפל עליו, רואה גם נגלה ממש. אתמול צעק הס"מ, הרי זו דירה, ואיך יעשו מזה אוכלם שמחות?! איך מרמים אותנו?! ידוע, שיעקב אבינו לא היה יכול לקבל את הברכות מיצחק אלא על-ידי ערמה, וכתוב בספר "עשרה מאמרות" מר' מנחם עזריה מפאנו, שמאז שיעקב אבינו הכרח לילך בערמה עם עשו, אזי כל דבר שבקדשה מכרח לצאת בערמה.

ולכן אל תהיו בטלנים! עזרו לי לבנות בית-מדרש, פה יהיה בית-המדרש יחיד במינו, בית-הכנסת ובית-המדרש שיושבים שם בצותא בלי גזענות, אשפנזים וספרדים מפל העדות, כמו שיהיה בבית-המקדש. ואמרים חכמינו הקדושים (מגלה כט): ואהי להם לבית-מקדש מעט — אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות; הבה נראה להקדוש-ברוך-הוא, שאנו חיים ביחד. ברגע שיש באדם גזענות, ואומר: "הקהלה הזו אינה לרוחי" וכו', אזי לו!

לזאת, ראו להתחזק אנשי שלומנו באשדוד, אתם קרובים לבית הדפוס, ואתם התחנה הראשונה שמביאים לכם את הספרים, ראו לרפזם במחסן, ומשם תצאנה משאיות לבני-ברק, לרחובות, ליבנאל, לירושלים, לאשקלון, לנתיבות, לבאר שבע, ולכל חלקי

הָאָרֶץ, לְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל. לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתֵּרְאוּ לְהַעֲמִיד מִשְׁאִיּוֹת, וְתַעֲמִד לְכֶם זְכוֹת הַרְבִּים, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ה, יח): כָּל הַמְּזַכֶּה אֶת הַרְבִּים, אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ; אֲשֶׁרִי מִי שִׁיתֵן יָד וְכַתֵּף, שְׁנוּכַל לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס.

הִנֵּה אָנוּ צְרִיכִים עֲתָה לְהַדְפִּיס סְדוּר לְעֵדוֹת הַמְּזֻרָח וְלֹא שְׂפָנְזִים, עִם פְּרוּשׁ נִפְלָא מְאֹד כְּדִגְמַת הַמְּחֻזָּר, וְרִצִּיתִי מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִשְׁתַּתֵּף, וְנִדְפִּיס אֶת שְׁמוֹ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ וְיִלְדֵיו, בְּעֵבֹר שְׂמוֹנֶה-עָשָׂר שָׁקְלִים, וְשְׁמוֹ יִהְיֶה תְּמִיד בְּסְדוּר, וּמֵהַסְּדוּר הִנֵּה אָנִי רוֹצֶה לְהַדְפִּיס מֵאוֹת אֲלֵפֵי עֲתָקִים, שִׁיְהִיָּה בְּכָל חֻלְקֵי הָעוֹלָם, וּזְכוֹת זוֹ תִּהְיֶה תְּמִיד לְפָנַי עֵינֵיכֶם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַתְחַזֵּק יַחַד, שֶׁנִּשְׁמַח יַחַד, שֶׁנִּרְקַד יַחַד, וְנִחְזִיק עֲצָמֵנוּ אֶצֶל רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְלֹא נִבְרַח מֵרַבְּנֵנוּ ז"ל, וְלֹא נִבּוֹא לִיְדֵי נִסְיוֹן כְּזֶה לְבְרַח מֵרַבְּנֵנוּ ז"ל, אֲלֵא נִפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנֵנוּ ז"ל וְנִשְׁמַח אֶת כָּלֶם.

וְעַל כָּלֶם — אֲבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֵל תִּהְיוּ בְּטָלְנִים! הִנֵּה יוֹם בָּא וְהִנֵּה יוֹם הוֹלֵךְ, וּבִמָּה הַיּוֹם בָּא וּבִמָּה הוֹלֵךְ?! אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ חֻשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ בְּכָל יוֹם — הָאֵם הַיּוֹם הַתְּפִלָּל שֶׁחָרִית, מְנַחֶה, עֲרַבִּית בְּמַגִּיז?! הָאֵם אָנִי אוֹמֵר תִּקּוֹן חֻצוֹת?! כִּמָּה זְמַן זֶה אוֹרֵךְ? כִּעֲשָׂר דְּקוֹת; אָדָם צָרִיךְ לַעֲרֹךְ לַעֲצָמוֹ חֻשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ: הָאֵם הִיִּיתִי הַיּוֹם בְּמַקְוֶה?! אָנִי צָרִיךְ לְחַכּוֹת שֶׁהַחֲבֵרָא קִדִּישָׁא יִטְבְּלוּ אֶת גּוֹפִי?! כִּי הֲלֹא אִם הַיּוֹם אָנִי צָרִיךְ לַצָּאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְלְהַפְשִׁיט אֶת גּוֹפִי מִנִּשְׁמָתִי, אֲזִי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, כִּכֹּר זְכִיתִי וְטִבַּלְתִּי אֶת גּוֹפְתִי. הָאֵם הַיּוֹם לְמִדְתִּי חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם?! הָאֵם לְמִדְתִּי הַיּוֹם פָּרַק אֶחָד מִשְׁנִיּוֹת?! הֲלֹא רַק זֶה יִשְׂאֵר לְכֶם, הַנִּשְׁמָה רַעֲבָה, רוֹצֶה פָּרַק אֶחָד מִשְׁנִיּוֹת. הָאֵם לְמִדְתִּי הַיּוֹם דָּף אֶחָד גְּמָרָא, שְׁזָה מְאִיר הַנֶּפֶשׁ?! הָאֵם לְמִדְתִּי מְדַרְשׁ, שְׁזָה הַסֵּפֶר מוֹסֵר הַכִּי יִפֶּה?! הָאֵם לְמִדְתִּי הַיּוֹם שֶׁלְחָן עֲרוּף, שֶׁרַבְּנֵנוּ ז"ל כָּל-כָּף רָצָה שֶׁנִּלְמַד שֶׁלְחָן עֲרוּף. אֵל תִּהְיוּ בְּטָלְנִים! תַּעֲשׂוּ לְכֶם שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ וְכוּ', אִיזוּ

שְׁמִיחָה תִּהְיֶה לָכֶם, הֲלֹא יָבוֹא הַיּוֹם שְׁנֹצֵטְרֶךְ אֶת אֱלוֹ הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת, וְאִין זֶה גִלְמָד בְּיוֹם אֶחָד, אֲלֵא כְּמֵאמְרֵם וְ"ל (בַּמִּדְבָּר רִבְה, פְּרָשָׁה יב, סִימָן יא): אִין הַתְּנַאָה גִּלְקֻטָּת אֲלֵא מְעַט מְעַט, כִּף הַתּוֹרָה, הַיּוֹם לֹמְד מְעַט וְלִמְחָר הַרְבֵּה, לְפִי שְׂאִינָה מִתְלַמְּדָת לֹא בְּשָׁנָה וְלֹא בְּשָׁתַיִם. הַשְּׂאִיפָה שְׁלָנוּ צְרִיכָה לִהְיוֹת — לְסִיִּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה: כָּל הַתְּנַ"ף, כָּל שְׂשָׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה, כָּל בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי תּוֹסֵפְתָא, רַמְבַּ"ם טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף, זֶהֲרַ וְתִקּוּנֵי, וְכָל סִפְרֵי הַמְּדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וְסִפְרֵי מוֹסֵר וְחִסְדוֹת, וְרַבְנוּ וְ"ל רָצָה שְׁנִלְמַד בְּכָל הַסִּפְרִים, כְּמוֹבָא (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כח), וְעַל־כֵּן אֵל תִּהְיוּ בְּטָלְנִים! וְהַעֲקֹר — רְאוּ לִהְיוֹת בְּשִׁלּוֹם זֶה עִם זֶה, וּבִפְרָט בְּבֵית, תִּמְחַלּוּ לְאִשָּׁה, אִף שְׁעֲשֻׁתָה כְּנֶגֶד רְצוֹנְכֶם, רְאוּ שְׂיִהְיֶה אֲצִלְכֶם שִׁלּוֹם־בֵּית, וְאִז תִּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּבִפְרָט מִי שְׂזוּכָה לְצֵאת לְהַפְצָה מְרֻכָּזָת וּמְפִיץ אֶת אֹר רַבְנוּ וְ"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת מִי שְׁעוֹזֵר לִי לְשִׁלּוֹם אֶת הַחֻבּוֹת הַכְּבִדִים הַמְּלַחֲצִים, וְיִתְבַּרֵךְ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן בְּכַנֵּי חַיֵּי מְזוּנֵי רְיִחִי, וְיִהְיֶה לוֹ רַק טוֹב בְּחַיִּים, וְהַעֲקֹר — לִהְיוֹת רַק שְׂמֵחַ.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְנוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַחֻבּוֹר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִף צַה. וְזַכְנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת כְּרִף צוּ לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ.

אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

תִּכְן הָעֲנִינִים

חֶלֶק צ"ה

- ג . . . . . פְּתַח דְּבַר
- ה . . . . . הַקְדָּמָה
- יא . . . . . כּא תט
- יְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי הַמַּחֲאוֹת בְּנִקְאֵיּוֹת סְמוּכוֹת בְּתַאֲרִיךְ זֶה לְזֶה כְּשֹׂאִין כְּסוּי, וַיִּיצֵץ מֵהַלְעֲשׂוֹת לָזֶה.
- יב . . . . . כּא תי
- יְדַבֵּר מִכִּפָּה עֲנִינִים טְכָנִיִּים הַנוֹגְעִים לַקְהֵלֹתֵנוּ.
- יג . . . . . כּא תיא
- מִכְּתָב כָּלִי לְכָלִּיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְקִרְאֵת הַהִלּוּלָא שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, בּוֹ יַחְזִקֵם לְשׁוֹחַ מְעוּזוֹ נִפְלְאוֹת בְּעַל הַהִלּוּלָא, וַיְדַבֵּר מִצְנוּאֹתוֹ הַקְדוּשָׁה בְּעֲנִינֵי הַפְּצַת מְעִינֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל זֶה מְאֹד.
- יד . . . . . כּא תיב
- יְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי עֲלוּי נִשְׁמַת אִם שְׁוֹסֶתֶלְקָה.
- טו . . . . . כּא תיג
- יַעֲוֹרֵר לְהַגְיֵשׁ צָרַת יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ, וַיִּסְפֹּר סִפּוֹר גִּלְבָּב עַל זֶה מִהֲרֹב הַקְדוּשׁ בְּעַל הַדְּבָרֵי חַיִּים מִצְאָנֻז זי"ע.
- טז . . . . . כּא תיד
- יְדַבֵּר מִשְׁמַחְתָּנוּ בְּהִשָּׁם יְתִבְרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְדוּשָׁה.
- טז . . . . . כּא תטו
- יַחְזִק עַל שְׁלוֹם-בֵּית בְּכָל אֶפְסֵן, וַיִּתֵּן עֲצוֹת אֵיךְ לְזַכּוֹת לָזֶה.
- יז . . . . . כּא תטז
- יְדַבֵּר מִשְׁלוֹם-בֵּית, וַיַּחְזִק וַיַּעֲוֹרֵר עַל זֶה, וַיִּמְעַנֵּן יוֹעֲצֵי שְׁלוֹם-בֵּית וּפְרִנְסָה בְּבֵית.
- יט . . . . . כּא תיז
- יְדַבֵּר מִזְהִירוֹת הַהֲתַעֲרָבוֹת שֶׁל הַמְשַׁפְּחָה בְּשְׁלוֹם בֵּיתוֹ וּמִכְבוֹד הָאִשָּׁה.

- כא תיח** ..... **כ**
 יחזק אחת שְׁסוּבֹלֶת מִדְמוּי עֲצָמֵי יְרוּד, וְזָקוּקָה לְתִשׁוּמַת־לֵב מֵאַחֲרֵים.
- כא תיט** ..... **כ**
 יְדַבֵּר מִמְצִיאת הַזְיוּג וּמִשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.
- כא תכ** ..... **כא**
 יְדַבֵּר מִשְׁמָחָה וּבִטְחוֹן וּמְזִהִירוֹת בְּשִׁמְרָה עַל בְּרִיאוֹת הַגּוּף.
- כא תכא** ..... **כב**
 יְעוֹרֵר עַל בִּטְחוֹן וְשִׁמְחָה, וְהִתְחַזְּקוֹת בְּצַנִּיעוֹת.
- כא תכב** ..... **כג**
 יחזק אֶת הָעוֹסֵק בְּהַדְפָּסָה, וְיְעוֹרְרוֹ עַל חֲטִיפַת טוֹב נֶצְחִי, וְיַדְבֵּר מֵעֲנִין הַתְּחַזְּקוֹת וְשִׁמִּיעַת נְגִינָה.
- כא תכג** ..... **כד**
 יִבְשֹׁר עַל הַלְדַת נֶכֶדוֹ, וְיְעוֹרֵר לְעוֹר לְזוּג שְׁסוּבֹל סָבֵל רַב.
- כא תכד** ..... **כד**
 יְדַבֵּר מִהֶפְצַת דַּעְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.
- כא תכה** ..... **כה**
 מִכְּתָב כָּלְלִי בּוֹ יְעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְנִקּוֹת אֶת הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ מֵאַלִּימוֹת וְלִיצְנוֹת, וְיִחֲזֵק עַל דְּרָכּוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל שֶׁהִיְתָה דֶּרֶךְ חֲנוּף וְחֹסֵד, וְיִסְפֹּר סִפּוּר מִהֶרֶב הַקְּדוּשׁ מִצְאֵנוּ אוֹדוֹת הַבְּרוּר מֵהוּ רַבִּי.
- כא תכו** ..... **כח**
 יְעוֹרֵר עַל לְמוּד לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, וְיַגְלֶה שֶׁכָּל הַתְּחַזְּקוֹתָיו הֵיא מְזָה שְׁלֵמֵד "לְקוּטֵי־הַלְכוֹת".
- כא תכז** ..... **כח**
 יחזק עַל הַתְּחַדְּשׁוֹת קֵהֶלְתָּנוּ וְעַל הַתְּבוֹדְרוֹת.
- כא תכח** ..... **לא**
 יחזק אֶת הַשׁוֹלַח אֱלִיּוֹ דו"ח מֵעֲנִין הַחֲנוּף בְּיִבְנָאֵל, וְיַגְלֶה רְצוֹנוֹ לְהַגְדִּיל מִשְׁכּוֹרוֹת, וְיִבְאֵר שֶׁהַחֲנוּף בְּיִבְנָאֵל הוּא בְּבַת עֵינוּ.
- כא תכט** ..... **לב**
 יְדַבֵּר מְזִהִירוֹת מַחְלוּל הַשֵּׁם בְּעַת הַהֶפְצָה, וְיְעוֹרֵר עַל הַפְּצָה בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּה בְּמִנְיָן.

- כא תל** . . . . . לג
 יִחְזַק שְׁלֵא לְפַחַד לְדַבֵּר דְּבַר ה' בְּרִמָּה בְּלִי לְהַתְּבַיֵּשׁ כָּלֵל, וְהִדְבְּקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.
- כא תלא** . . . . . לד
 יִחְזַק אֶת הָעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, שְׁלֵמְרוֹת כָּל הַקְּשָׁיִים יִקְבַּל כָּפֹל כָּפֹלִים שְׂכָר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.
- כא תלב** . . . . . לה
 יְדַבֵּר מֵהִדְיוּחוֹת שֶׁל הַחַנוּף, וּמַעֲנִין צָרְכֵי שַׁבָּת.
- כא תלג** . . . . . לה
 יִחְזַק אֶת זֶה שֶׁתִּקְּן אֶת חַמוּם הַמְּקַנָּה, שִׁיְהִיָּה חֵם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וַיֵּאחֵל וַיִּבְרָךְ בְּרִכּוֹת לְרֹב, וַיְדַבֵּר בְּגִנּוֹת הַיָּאוּשׁ, וַיַּעֲזֹרוּ עַל הַשְּׁתַּתְּפוֹת בְּשַׁעוֹר תּוֹרָה.
- כא תלד** . . . . . לו
 יִחְזַק אֶת הָעוֹשֶׂה תְּקוּנִים בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, שְׁגֵם הוּא יִזְכֶּה לְתִקּוּן.
- כא תלה** . . . . . לז
 יִשְׁבַּח אֶת הָעוֹסֵק בְּנִקְיוֹן בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ.
- כא תלו** . . . . . לז
 יְדַבֵּר מַעֲנִין בַּחוּרֵי הַיְשִׁיבָה, שְׂטוֹב שִׁיְהִיּוּ מַעֲט בְּכַמוֹת אָף רַבִּים בְּאִיכוֹת.
- כא תלז** . . . . . לח
 יִתְיַחַס לְאִיזָה מְקַרָּה מְצַעַר שְׁאֲרַע אֲצֵל הַנְּמַעֵן, וַיִּחְזַק שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲזֹד שְׁלֵא לְהַשְׁבֵּר כָּלֵל.
- כא תלח** . . . . . לט
 יִמְלִיץ לַעֲשׂוֹת חֲסִיוֹן לְמְקַרָּה רַע שְׁאֲרַע, כִּי כָּל הַצָּרוֹת נִגְרָמוֹת כְּשֶׁמְדַבְּרִים וְכו'.
- כא תלט** . . . . . לט
 יִחְזַק אֶת הַמְּמַנֶּה עַל הַתְּלִמִּידִים, שִׁיעוֹרָרָם עַל הָאֵמֶת שֶׁל הַתְּכֵלִית הַנִּצְחִית בְּקִיצוֹנִיּוֹת, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, כִּי הִנֵּה הוּא יֵלֵד וְהִנֵּה הוּא מִבְּגֵר וְכו', כְּאֲשֶׁר עָשָׂה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל.
- כא תמ** . . . . . מא
 יְבִיעַ שְׂמֵחָתוֹ לְנַמְעֵן, שְׂמַעוֹרָר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לִירְאֵת שְׂמִים וְכו',

ויגלה שְׁכַל נִקְדָּתוֹ הִיא לְהַקִּים עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְעִינָיו וְלִבּוֹ שָׁם, וּבִפְרָט צָרִיף לְהִתְחַזֵּק אַחַר הַמְּקָרָה וְכוּ', שֶׁהִפְלִי רַק נִסְיוֹן.

כא תמא . . . . . **מא**

יִשְׂבַּח אֶת מְהִירוֹת הַהִדְפָּסָה, וַיִּגְלֶה שֶׁזֶּה זְכוּת נִצְחִית לְדוֹרוֹת, כִּי הָעֶקֶר הוּא הַדְּבָקוֹת, וַיִּדְבֹּר מֵעֲנֵן הַקּוֹנְטְרָסִים שֶׁל אוֹצֵר-הַחַיִּים.

כא תמב . . . . . **מב**

יִדְבֹּר מֵעֲנֵן קוֹנְטְרָס "קִדְשֵׁת הַחַיִּים", וַיִּגְלֶה וַיִּשְׂבַּח מַעְלַת הַמְּפִיץ אֶת דַּעַת הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם, וַיַּעֲוֹרֵר שְׁלֵא לְהִסְתַּכֵּל עַל זוּלָתוֹ כָּלֵל, וַעֲוֹבֵר עֲלֵינוּ מִחֲמַת שְׁאֵנוּ רוֹצִים לְהִתְאַחֵז בְּכֹזֶה רַבִּי לְמִרוֹת מַצְבָּנוּ הַשְּׁפָל.

כא תמג . . . . . **מג**

יִחְזֹק שְׁלֵא לְהַמְשִׁיךְ אַחַר הַצֶּעֶר, כִּי אִם לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וַיִּחְדִּיר אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וַיִּגְלֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחֲסָדִים שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלַעֲסֹק בַּתּוֹדָה וּבַהוֹדָאָה, וַיִּחְזֹק מְאֹד לְשִׂתֵּק לְמַחְרָפֵי וְלַמְּבֹזֵי נַפְשׁוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַנְצִיל מִן הַקְּנָאָה וּמִן הַמַּחְלָקָת, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַקְפִּיד עַל תְּפִלָּה בְּמַנְיָן.

כא תמד . . . . . **מו**

יִדְבֹּר מֵעֲנֵן "אוֹר יְבִנְאֵל" וּמְלִידַת נִכְדוֹ וּמַהֲתַחְצָפוֹת אֶחָד אֵלָיו, וַיִּתֵּן עֲצָה בְּזֶה.

כא תמה . . . . . **מז**

יִחְזֹק לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם כְּדֵי לְבֹא לְשִׂמְחָה.

כא תמו . . . . . **מח**

יִדְבֹּר מֵעֲנֵן נִיחָא לְמַחֲזִין, וְלְהִזְהַר מִרְבוּי אוֹר, וַיַּעֲוֹרֵר לְהִיּוֹת מְסֻדָּר.

כא תמז . . . . . **מח**

יִדְבֹּר מִמַּעְלַת הַצְּדָקָה לְהִדְפָּסָה, וַיִּבְשֹׂר שֶׁהוּא מְכַנֵּס לְדַפּוּס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁרַבְּם שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הִתְקַרְבוּ עַל-יְדֵי הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים, וְעַל-כֵּן מְבַקֵּשׁ עֲזָרָה בְּהִדְפָּסָתָם וּבַהֲפָצָתָם, וַיִּזְהִיר מִיֵּאוּשׁ, שְׁאֵינוּ בְּעוֹלָם כָּלֵל.

כא תמח . . . . . **נ**

יִחְזֹק שֶׁהַמְּפָתַח שֶׁל כָּל הַשְּׁעָרִים הוּא תְּפִלָּה, וַיְכוּלִים לְפַעַל הַכֹּל עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וּבִפְרָט אִם הִיא עִם דְּמַעוֹת, וַיִּגְלֶה בְּאוֹר מַחְדָּשׁ בְּעֲנֵן תְּפִלָּה "עִם הַצְּבוּר", וַיִּחְזֹק עַל זֶה מְאֹד.

תִּכּוֹן הָעֲנֻנִים

5

- נא** . . . . . **כא תמט**
יְדַבֵּר וַיַּעֲזֹר וַיַּחֲזֵק מֵעַנֵּן אֲסוּר הַחֲמוּר שֶׁל לְשׁוֹן־הַרְעָה, וַיִּתֵּן עֲצָה אֵיךְ לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ, וּלְקַדֵּשׁ הַדְּבָר.
- נא** . . . . . **כא תנ**
יְדַבֵּר מִהַדְּפַסַּת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "שֵׁפֶת הַנַּחַל", וַיַּחֲזֵק עַל זֶה מְאֹד, וַיִּגְלֶה מַעְלָתוֹ, וַיִּזְהֵר אַחַד לֹא רְצוּי, שֶׁלֹּא יָבֹא אֵלָיו.
- נב** . . . . . **כא תנא**
מִכְתָּב כָּלְלִי לְכָל־לַיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יַעֲזֹרֵם עַל נִקְיוֹן סְבִיב הַבְּתִים, וַיִּגְלֶה הָעֲנֵן עַל־פִּי הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ, וְכֵן יַעֲזֹר שֶׁלֹּא לְהִמָּאִים אֶת מֵאֲגַר מִי הַשְּׂחִיָּה בְּטְבִילַת אָדָם שָׁם, וְחֹבֶת הָאָדָם הִיָּרָא אֶת דְּבַר ה' לְהַתְחַשֵּׁב בְּרַגְשׁוֹת הַזּוֹלָת, מִלְּבַד הַחֲלוּל הַשֵּׁם שֶׁבְּדָבָר.
- נה** . . . . . **כא תנב**
יְרַגִּיעַ אִשָּׁה, שֶׁעוֹד תִּרְוָה נַחַת מִבְּנֵה הַמִּפְרָע, כִּי כֵן דִּרְכָם שֶׁל אֱלוֹהִים, שְׂאֲחֶר־כֶּף נַעֲשִׂים אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים.
- נה** . . . . . **כא תנג**
יִגְלֶה חֹבֶת שֶׁמְחַתְנוּ בְּרַבְנוּ ז"ל.
- נו** . . . . . **כא תנד**
יַעֲזֹר לְקַשֵּׁר הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדְּבָר בְּעַת הַתְּפִלָּה.
- נו** . . . . . **כא תנה**
יְדַבֵּר מֵעַנֵּן לְמוֹד כְּסִדְרָן, עַד שִׁיזְכֶּה לְחַמִּידוֹ דְּאוֹרִיתָא, וְאִזּוּ כָּבֵר לֹא יִצְטַרֵּף כָּלוּם, וַיַּחֲזֵק לְהַתְמַסֵּר כָּל כְּלוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.
- נז** . . . . . **כא תנו**
יֹזְכִיחַ וַיִּיָּסֵר אֶת אַחַד שֶׁיִּצְא כְּנֶגֶד סִדְרֵ־דִרְךָ־הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁמְקוּרֹו נְטוּעַ בְּשׂוּדָה הַשֵּׁם וְהַפּוֹסְקִים, וַיִּבְיַע מִחֲאֵתוֹ בְּחַרִּיפוֹת עַל זֶה.
- נח** . . . . . **כא תנז**
יְדַבֵּר מֵעַנֵּן הָאֲסוּר לְהַסְתַּגֵּף בְּאֲכִילָה וְשִׁנָּה, שֶׁזוֹ עֲצַת הַיִּצָּר, וַיַּחֲזֵק עַל שְׂמִירַת הַזְּמַן מְאֹד.
- נט** . . . . . **כא תנח**
יְדַבֵּר מִמַּעְלַת הַצְּדָקָה וְזִהִירוֹת שֶׁלֹּא לְגַרֵּשׁ עֲנֵי מִפְתַּח בֵּיתוֹ.
- ס** . . . . . **כא תנט**
יְדַבֵּר מִסְבָּלְנוֹת, וְתַקְוָתוֹ שֶׁנִּרְאָה נִסִּים בְּעַנֵּן יִבְנֶאֱל.

תִּכְן הָעֲנָנִים

כא תס . . . . . **סא**

ישבח הדיחות בענין התלמידים, ויגלה שסוד ההצלחה היא סבלנות, ומעלת ההתבודדות, ויעורר לדבר עם התלמידים מענין התכלית הנצחית.

כא תסא . . . . . **סב**

יעורר את ההתבנסיות לשם שמים של נשות אנשי שלומנו, וישבח יזמה זו מאד, ויזהיר להתחשב ברגשות כל אחד.

כא תסב . . . . . **סג**

יגלה, שעקר מעלת בר ישראל הוא כשמחזיק מעמד, וידבר מענין מצורע ועז פנים, שצריך להתרחק ממנו, וידבר מההתחזקות שצריך כל אחד המקרב אל רבנו ז"ל, ובחינת מה שאמר פרעה "פן ירבה" ורוח-הקדש צונחת "פן ירבה" וכו', וענין שמחה והשקעה בבית, ומהות חבר טוב, שהוא רק להתחזקות, אבל אסור לכטח בו ולהשקיע בו, וירגיל לחקק בדעתו, שאין לו אף אחד אלא רק הקדוש-ברוך-הוא.

כא תסג . . . . . **סד**

יחזק מאד אשה פשרה איך תשפיע על בעלה בדרכי נעם, ותשמר על שלום ביתה, ויחזק מאד על זה, ויורנה דרך התורה השייכת לאשה הכשרה, וישבח ההתארגנות של אספת הנשים.

כא תסד . . . . . **סה**

יחזק אחד מהמחנכים של קהלתנו, ויורנו דרך בהנהגת התלמידים והקשר עם ההורים, ויחזק על למוד הלכה.

כא תסה . . . . . **ע**

יוכיח את תלמידי הישיבה על שפגעו בכבוד ראש הישיבה, ויעורר על ענין כבוד רבו, ויחזק על זה מאד.

כא תסו . . . . . **עא**

ידבר מענין סבלנות בבית, ויחזק על זה בפרטיות.

כא תסז . . . . . **עב**

ידבר מישרים, שאין עניננו כלל רחוק אנשים, ואם יש אחד הרוצה להשתלב בינינו, צריך לקרבו אם אינו מסית ומדיח.

כא תסח . . . . . **עד**

יחזק אחת שמוסרת שעורים בספרי רבנו ז"ל, ושלא תסתפל על כל הקשיים.

- כא תסט** . . . . . עה
 יביע שמחתו לקראת מכתב הנמענים, ויביע ברכתו שיזכו להפקד בזרע
 של קימא.
- כא תע** . . . . . עה
 יחזק את סגן ראש המועצה, שהתמנותו היא מן השמים, ועקר הצלחתו
 תלויה בעזר לחנוף שלנו.
- כא תעא** . . . . . עו
 יחזק מאד את ראש המועצה, ויגלה שהתמנותו היא מן השמים,
 וממילא צריך לצאת חובת כל הצבור.
- כא תעב** . . . . . עז
 יחזק על נסים נגלים בענין דירה, וידבר בענין שעורים כסדרן
 ובחברותא, ויחזק מאד.
- כא תעג** . . . . . עט
 יחזק מאד ראש הישיבה מחמת שהתחצפו נגדו, ויזכירו איך לטפל
 בזנה, ויבהיר לו איזו מסכת רצוי ללמד עם התלמידים.
- כא תעד** . . . . . פ
 יחזק ויאמץ לעסק בתורה תמיד, כי מה נשאר לנו חוץ מהתורה
 הקדושה.
- כא תעה** . . . . . פ
 יוכיח תלמיד שמתחצף אל רבו.
- כא תעו** . . . . . פא
 יקרא קריאה של חבה לאיזה רב שיבוא להתרשם ממוסדותינו
 הקדושים.
- כא תעז** . . . . . פב
 יעורר על חזוק אחד את חברו, וידבר מענין חברותות וקול תורה
 בבית המדרש, וידבר מענין הרחקה מן המסיתים, ומענין חנוף, ויעורר
 לבוא לתפלות.
- כא תעח** . . . . . פה
 ידבר מכמה ענינים של קהלה, ויעורר את הנמען ללמד את השפות
 רוטית וצרפתית, כדי להיות לעזר בגלוי דעת רבנו ז"ל.

תִּכְן הָעֲנָנִים

- כא תעט** . . . . . פו
 יִזְהִיר שְׁלֹא יִפְקִירוּ אֶת נְשָׁמוֹת בְּנוֹתֵינוּ, עַל-יְדֵי עֲרוּבֵן בְּבֵית סֵפֶר שְׁלֹא
 עַל-פִּי הַהִשְׁקָפָה הַנְּכוֹנָה אֶפְלוּ לְרַגֵּעַ קֵט.
- כא תפ** . . . . . פז
 יוֹרָה שֶׁהִשְׁתִּיקָה יָפָה.
- כא תפא** . . . . . פח
 יִחְזַק וַיֵּאֱמַן אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַחֲדוֹת וְאַהֲבָה, וַיִּוְרָה לְלַמֵּד מִמּוֹהֲרָנָא
 וַיֵּל, שֶׁחֲשָׁבוּ שֶׁהִפְלֵל אָבוּד וְכוּ'.
- כא תפב** . . . . . פט
 יִחְזַק אֶת הַמְּנַהֲלֵת לַמְּרוֹת שְׁמוֹתָחִים עֲלֶיהָ בַקְּרָת, שְׁלֹא תִתְפַּטֵּר כָּלֵל
 וְכָלֵל.
- כא תפג** . . . . . פט
 יְדַבֵּר מֵעַנֵּין חֲנוּף הַיְלָדִים בַּתְּלֵמוּד תּוֹרָה, וַיְבִיעַ דַּעְתּוֹ נֶגֶד הַפְּגָנוֹת, וַיִּוְרָה
 לֹא לְשֹׁבֵר אֶת רוּחַ הַמְּנַהֲלֵת לַמְּרוֹת הַבְּקוֹרוֹת.
- כא תפד** . . . . . צא
 יִגְלֶה שְׁכָל דַּעְתּוֹ הִיא רַק תּוֹרָה וְתִפְלָה וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא, וַיַּעֲזֹר לְדַבֵּר
 הַדְּבוּרִים שֶׁלְּנוּ בְּרִישׁ גְּלִי, וַיִּוְרָה לְחַזֵּק אֶת אֲשֶׁתּוֹ עַל פְּעֻלֶיהָ הַרְבִּים
 לְמַעַן קַהֲלָתָנוּ, וְלַמְּרוֹת כָּל הַבְּקוֹרוֹת.
- כא תפה** . . . . . צב
 יוֹרָה לְחַדֵּל מֵצַעֲדִים פְּזִיזִים, וְלִהְתַּחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה.
- כא תפו** . . . . . צב
 יְדַבֵּר מֵעַנֵּין הַפְּגָנוֹת, שֶׁהוּא צַעַד פְּזִיז, וַיִּחְזַק שְׁלֹא לִפְחֹד רַק לְהִתְחַזֵּק
 בְּסִבְלָנוֹת וְאַמוּנָה, וַיִּשְׁבַּח אֶת אַחֲדוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.
- כא תפז** . . . . . צג
 יֵאָשֵׁר קִבְלַת הַמְּכַתְּבִים, וַיִּחְזַק שְׁלֹא לְהִשְׁבֵּר מֵאֵף דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, וַיִּחְזַק
 לִילֵךְ בְּקִשְׁיחוֹת עִם יֵלֵד מְסִים בִּיחַד עִם אַהֲבָה.
- כא תפח** . . . . . צד
 יְדַבֵּר מִסְבְּלָנוֹת, שֶׁהַעֵקֶר הוּא לְהִחְזִיק מֵעַמֵּד, וּמֵעַנֵּין חֲלוּקֵת צְרָכֵי שַׁבָּת,
 וְגַבְאוֹת הַנִּמְצָן.
- כא תפט** . . . . . צה
 יִחְזַק מְלַמֵּד תֵּינוּקוֹת בְּעִבּוּדָתוֹ הַקְּדוּשָׁה.

כא תצ . . . . . **צה**
 ידבר מענין שלום בין המורות, ושאסור לעשות פשרות בחנוף הבנות.

כא תצא . . . . . **צו**
 ידבר מענין שלום בין המורות, והתרחקות מבית ספר שאינו כשר.

כא תצב . . . . . **צז**
 יחזק יולדת, ויתן לה עצות איך לעבר את הלדה בשלום.

כא תצג . . . . . **צז**
 ידבר מאמונה ובטחון, והעקר שהכל יהיה עם תפלה, שהיא שלמות כל העצות.

כא תצד . . . . . **צח**
 יעזר שיהיה שלום בין נשות אנשי שלומנו.

כא תצה . . . . . **צט**
 ישפך מרידות נפשו לאיזה רב אחד שקבל לשון הרע עלינו, ובשכיל לקים מקרא שכתוב "שמוע בין אחיכם", סדר לפניו דברים פהותין.

כא תצו . . . . . **קא**
 מכתב כללי בו יחזק על שמחה, שזה היה הדגש של רבנו ז"ל, ויוכיח על פשרות המאכלים, ויזרז להתפלל במנין ובזמן קריאת שמע ותפלה, ויזהיר מאד לשמר מבקרת ומחלקת ומריבות, ולהיות באחדות גדולה.

כא תצז . . . . . **קד**
 מכתב כללי בו יבקש שיתפללו עליו בעבור צרותיו, ויחזק על אחדות, אהבה ושלום, ויקבע כללים של משמעת, וממנים קבועים אחד על תלמוד תורה, ואחת על בית חנוף לבנות, ויזהיר שלא יעשו דין לעצמם, רק ישוחחו עם הנוגעים בדבר כדין.

כא תצח . . . . . **קו**
 ידבר נפלאות מענין הקונטרסים הקדושים והמהירות שבהוצאותם, וישבח הנמען על זה, וידבר מעוד כמה עניני הדפסה, ויגלה צרותיו, שהולכים להכפישו, וידבר מן שכל הצרות באות מחמת דיני ישראל שאינם כשרים.

כא תצט . . . . . **קז**
 יחזק לדבר מהתכלית, וידבר מענין משפרת, ויגלה התחזקותו במה

שְׁעוֹבֵר עָלָיו, עַל-יְדֵי שְׁזוֹפֵר בְּמָה שְׁעֵבֵר עַל מוֹהֲרַנְיָה ז"ל, וְעָקֵר הַחַיּוֹת
שְׁלוֹ הִיְתָה, שְׁזוֹכָה לְשֵׁמֶשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל.

כא תק . . . . . קט

יְבִיעַ שְׁמַחְתּוֹ שֶׁהִנְמָעַן קָבַל מִשְׁרָה, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין כְּבוֹד אִשְׁתּוֹ, וַיִּזְרֹז
לְלַמַּד בְּכָל יוֹם "סִפְר־הַמִּדּוֹת".

כא תקא . . . . . קט

יְחִזֵּק אֶחָד בְּתוֹךְ תִּקְוָה צְרוּתָיו, וַיִּחְזְקוּ עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל תְּפִלָּה
בְּקַבְרֵי צַדִּיקִים, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּכָלֵל, שֶׁמִּמֶּתֶקֶת כָּל הַדִּינִים,
וְזוֹכִים לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת.

כא תקב . . . . . קיא

יִזְהִיר אֶחָד שְׁלֵא יִתְעַרֵב בְּעֲנִינֵי הַכָּלֵל, רַק יִשְׁתַּדֵּל בְּעֲצֻמוֹ לְפָרֹעַ כָּל
חֻבּוֹתָיו הַרְבִּים, וַיִּזְרֹז לְעוֹרֵר אֶת כָּלֵם לְהַתְּפַלֵּל עָלָיו, וְלִילֵךְ לְהַפִּיץ אֶת
הַסְּפָרִים וְתוֹ לֹא.

כא תקג . . . . . קיב

יִדְבֵּר מֵעֲנִין מְצִיאַת הַזְּיוּג, וַיִּרְגִּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

כא תקד . . . . . קיג

יִדְבֵּר מֵעֲנִין מְצִיאַת הַזְּיוּג עַל-יְדֵי תְּפִלָּה.

כא תקה . . . . . קיד

יִגְלֶה, שֶׁבְּכָל בֵּית סוּבָלִים מֵהִילְדִים, וְעֲנִין סִפְר תוֹרָה וְהַעֲצוֹת לְמַעֲשֵׂה
שְׁלוֹמְדִים מְזָה.

כא תקו . . . . . קטז

יִדְבֵּר מֵעֲנִין כָּלִבִּים שֶׁנִּמְצְאוּ מֵתִים בְּיַבְנָאֵל, וַיִּגְלֶה מָה זֶה אוֹמֵר לוֹ.

כא תקז . . . . . קטז

יִרְחִיק אֶחָד מֵעֲנִינֵי עֶסְקָנוּת, וַיּוֹרֶה לוֹ שֶׁעֲנִינּוֹ הוּא רַק תוֹרָה וְתְּפִלָּה
וְתִשְׁלוֹם חֻבּוֹתָיו, וְלֹא לְהַתְּעַרֵב בְּעֶסְקֵי הַקְּהָלָה וְצוֹת הַחֲנוּפָה.

כא תקח . . . . . קיז

יִבְאֵר, שֶׁמִּלְמַד צְרִיף לְמַסֵּר אֶת כָּל מַהוּתוֹ בְּשִׁבְלֵי הַחֲנוּפָה, אֲשֶׁר הִיא
עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וַיִּבְקֶשׁ הִנְמָעַן שְׁלֵא יַעֲזֹב מְקוֹמוֹ, כִּי בְּזָכוֹתוֹ הִכָּל פּוֹרַח.

כא תקט . . . . . קיח

יְחִזֵּק הִנְמָעַן לְתַת הַרְצָאוֹת בְּכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת, וַיִּבְרְכוּ שִׁשְׁפַּע עָלָיו שִׁפַּע
פְּרִנְסָה.

תִּכְן הָעֲנִינִים

11

כא תקי . . . . . קיט
יחזק באמונה פשוטה ובשמחה, אשר היא רפואה לכל.

כא תקיא . . . . . קכ
ידבר מענין ספר תורה שעבר הגהת מחשב, ועדין צריך הגהה ידנית,
כי נמצאו בו נגיעות.

כא תקיב . . . . . קכ
ידבר מיסוד בית החנוף שלנו לבנות.

כא תקיג . . . . . קכא
ידבר מהספר תורה שקנה, שנמצאו בו נגיעות, ויורה לבדקו שוב.

כא תקיד . . . . . קכב
ידבר מענין מה שרוצה להכין למלמדים, כדי שיהיה לו ישוב הדעת.

כא תקטו . . . . . קכב
יחזק על התחזקות וסבלנות, ויוכיח את הנמען שאינו מצית לו בענין
ההפגנות, ויורה לבטל כל התארגנות בכוון ההוא.

כא תקטז . . . . . קכו
יגלה שהמאמין האמתי אינו נשבר כלל, ויחזק על אמונה.

כא תקיז . . . . . קכז
יחזק את המדפיס "אשר בנחל" מהעובר עליו, ויגלה לו שהכל נסיונות
מצד שעוסק לגלות אורות כאלו בעולם.

כא תקיח . . . . . קכח
יחזק את אנשי שלומנו על אהבה ואחדות, וידבר מגדלת מוהרנ"ת ז"ל
באריכות נפלאה.

כא תקיט . . . . . קלא
ידבר מענין ללכת למקום סכנה בחברון, ופרות שמיטה.

כא תקכ . . . . . קלא
ישבח ההתארגנות של הנשים והחסד שעושות, וידבר מאחדות ביניהן
וכו', שגחוצה מאד לשלמות הקהלה.

כא תקכא . . . . . קלג
באר הסכנה הגדולה שיש בדור הזה לילדים.

כא תקכב . . . . . קלד
 יְפַלֵּג בְּמַעֲלַת הַדְּפָסָה, אֲשֶׁר הַסְּפָרִים הִלְלוּ מַחִיִּים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וַיִּבְרַךְ הַנִּמְעָן בְּבִרְכַת נַחַת מְכַל יוֹצְאֵי חֲלָצִיו.

כא תקכג . . . . . קלד
 בְּרָכָה לְבֵר־מִצְוָה.

כא תקכד . . . . . קלה
 מִקְּתָב לְבַחֲוֹר הַבֵּר־מִצְוָה, וְכַמָּה הַדְּרָכוֹת יִשְׁרוֹת.

כא תקכה . . . . . קלה
 יִדְבַר מִהַדְּפָסָה, וַיַּעֲזֹר עַל שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן.

כא תקכו . . . . . קלו
 יְפַלֵּג בְּמַעֲלַת הַדְּפָסָה, וַיִּבְאֵר שְׁעַל אֶף כָּל צְרוּתָיו, בֵּין כָּף חוּטֵף עוֹד
 וְעוֹד סְפָרִים.

כא תקכז . . . . . קלז
 יִדְבַר מֵעֲנִין "בַּצֵּר הִרְחַבְתָּ לִּי", וַיַּחֲזֵק מֵאֵד בְּעֲנִין לְמוֹד הַתּוֹרָה עִם
 חִבְרוֹתָא, וְשָׁלָא לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וַיַּעֲזֹר לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם
 בְּבֵיתוֹ.

כא תקכח . . . . . קמ
 יַחֲזִיק אִשָּׁה שְׁלָא תִּשְׁבֵּר מִכָּל הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עָלֶיהָ, וְלֹא לְקֹרָא תַּגְרוּ,
 וַיִּרְגִּיל לְתַפְלָה, וַיִּגְלַה כַּמָּה זְמַנֵּי עַת רְצוֹן הַשִּׁיכִים לְאִשָּׁה דִּיקָא, וַיִּשְׁבַּח
 תַּפְלַת הַנָּשִׁים כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל.

כא תקכט . . . . . קמא
 זְבִיעַ אַכְזָּבְתוֹ לְרֹאשׁ הַמוֹעֵצָה, שְׁסַרְב לְבַקֵּר אֶת מוֹסְדוֹתֵינוּ, וְתוֹף כְּדֵי
 כָּף יִדְבַר עִמוֹ דְּבוּרֵי אֲמוּנָה נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים אוֹדוֹת הַבַּעַל־הַבַּיִת שֶׁל
 הָעוֹלָם הַמְּשֻׁגָּח בַּפְּרִטִיּוֹת עַל כָּל גִּבְרָא וְכו'.

כא תקל . . . . . קמג
 יִדְבַר נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַרְוָאָה טוֹב בַּצְּבוּר, וְאֵינוֹ מִמְּלִיץ לְהַחְרִיב הָעוֹלָם
 בְּכָל פַּעַם, וַיִּדְבַר מֵאֵלוֹ הַטְּרָדוֹת שְׁמִטְרִידוֹת אוֹתוֹ.

כא תקלא . . . . . קמד
 תַּנְהָה תְּנֵאִי עִם תַּלְמִיד לְהַחֲזִקְתּוֹ בַּמָּקוֹם, שְׁיַפְסִיקוּ לְהַטְרִידוֹ בְּגִינוֹ.

כא תקלב . . . . . קמד
 יִדְבַר מֵעֲנִין שְׁמִיטָה, שְׁהֵכִי טוֹב לְקַנּוֹת מֵעַרְבִים.

- כא תקלג** . . . . . קמה
 יוכיח את הכסיל המזלזל במתנת הקדוש-ברוך-הוא שהיא אשתו.
- כא תקלד** . . . . . קמו
 יזרו את מוציא הגליונות החודשיים והעורך של הספר "דָרְשׁוֹת-
 מוֹהְרָא"ש".
- כא תקלה** . . . . . קמו
 יבקש הנמען להכין הלאה התורות שדבר, ויתנה עזיבתו את המקום.
- כא תקלו**
 יבקש את מנהלת "בית פיגא" לראות את תכנית הלמודים.
- כא תקלז**
 יחזק אנשי שלומנו להשתתף בשמחות, ולהחזיק עצמם ביחד.
- כא תקלח** . . . . . קמח
 יזכיר לנמענת את הטובות שקבלה אצלו, ויתנצל על שאינו כותב לה.
- כא תקלט** . . . . . קמח
 ידבר תוכחה על אחד שהפך עורו, למרות כל הטובות שקבל.
- כא תקמ** . . . . . קנ
 יחזק אחד שעוברים עליו כאבי גפוש מחמת נפילתו לפגם הנורא, ויתן
 לו עצות איך להתחזק ולהרגע בחייו.
- כא תקמא** . . . . . קנ
 יביע שמחתו שאשרו לנמען משפנתא.
- כא תקמב** . . . . . קנ
 יחזק מאד להיות בשמחה על-פי הזהר הקדוש.
- כא תקמג** . . . . . קנב
 יזהיר מאד מהפשלות במאכלות אסורים, על-פי דברי הזהר הקדוש
 והרמב"ם באגרת תימן.
- כא תקמד** . . . . . קנג
 ישבח הנמען שעוסק בהפצת הקונטרסים, שמחיים ומחזקים כל-כף
 הרבה יהודים, ויגלה שבשביל זה עובר עליו מה שעובר.

כא תקמה . . . . . **קנד**
 יביע תודתו לנמנען שזוכה לשמשו בהובלת צרכי שבת לאנשי שלומנו,
 ובהחזקת הספרים להפצה אצלו.

כא תקמו . . . . . **קנה**
 קריאת קדש לכל אנשי שלומנו תושבי יבנאל, ובה יחזקם על ענין
 החנוף, שאסור לעשות בו שום פשרות, ויבקש שיתפללו בעדו בעת
 צרתו.

כא תקמוז . . . . . **קנה**
 ידבר מצרותיו הגדולות, ויגלה אהבתו העצומה לנמנען, שזוכה להדפיס
 הספרים הקדושים, ויביע זאת בהתפעלות עצומה, ויברך ויאחל שיצא
 מהחובות, ויגלה מעלת המסיע לו להפיץ.

כא תקמח . . . . . **קנז**
 יעודד מאד את הנמנען, שמוסר שעור בין מנחה למעריב בספר הקדוש
 "לקוטי-מוהר"ן", ויגלה את שביעות רצונו מזה, ושאיפתו בהקמת
 חבורת עובדי השם ביבנאל, והעקר שלא יתפעל משום בקרת, כי היא
 סימן טוב דקא, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל.

כא תקמט . . . . . **קס**
 ידבר לאחת מצנת המורות אודות שלום והבנה הדדית ביניהן מתוך
 הדברות בלי רכילות, ויבאר סוד החנוף הביתי פשרני.

כא תקנ . . . . . **קסא**
 יחזק הנמנען לדבר עם אנשי שלומנו רק דבורי אמונה, ושזה כל רצונו
 — חבורת עובדי השם ללא ליצנים, ויעודדו שלא יתפעל מהבקרת
 שעליו.

כא תקנא . . . . . **קסב**
 ימליץ ליום התארגנות מכבדת למען השלום והאהבה בין המורות.

כא תקנב . . . . . **קסב**
 ידבר מענין הספר תורה החדש שנמצאו בו נגיעות, ושהסופר מוכן
 להגיהו שוב, וענין מחאת צמלק הרוחני.

כא תקנג . . . . . **קסד**
 יפליג לכלליות אנשי שלומנו בשבח הלמוד בספרו של רבנו הקדוש,
 שהוא העקר שבעקרים, ושאר הדבורים טפלים לו, וידבר מספריו של

מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, ויעורר לעזר למדפיס, ולהפיץ ולהרצות הרצאות בין שכבות העם, ויודה על התפללות בעבורו.

כא תקנד . . . . . קסז

יחזק את גבאי ההדפסה, ויבאר שלכל אחד יש איזה תפקיד בכלל השלבים של ההדפסה וההפצה.

כא תקנה . . . . . קסח

ידבר מההכנות והסדורים להכנה לבניה, ויחזק באמונה.

כא תקנו . . . . . קסח

יגלה גדל צרותיו שעובר, וכל התחזקותו היא, שזוכה להפיץ ספרי רבנו ו"ל, וזו גבורת הגבור.

כא תקנוז . . . . . קסט

יגלה נפלאות ממצלת ההתחזקות, ומצלת כל דבור אליו יתברך והשמחה אשר אין ערוף אליה, ועל-ידי בקשה אליו יתברך זוכין להגיע לזה.

כא תקנח . . . . . קע

יגלה מצלת השמחה, שעל-ידי-זה זוכין לחדש הרבה בתורה.

כא תקנט . . . . . קעא

ידבר מהתחזקות ומהתחדשות.

כא תקס . . . . . קעא

יחזק מאד באמונה פשוטה, ויעורר ללמד ספרו הקדוש של רבנו ו"ל — "לקוטי-מוהר"ן".

כא תקסא . . . . . קעב

ידבר מענין "בצר הרחבת לי", ויגלה מצלת האדם הזוכה לרוץ לתוך חדרי תורה מתוך צרותיו, ויעורר על התבודדות.

כא תקסב . . . . . קעד

יגלה צערו הגדול על דמו שנשפף מחמת רשעות הסמ"ך-מ"ם.

כא תקסג . . . . . קעה

ידבר מענין קלפות ישמעאל ועשו שמתגברות אז, ויגלה שכל המחלקת נגדו היא מחמת שכחות הרע מפתדים מהקונטרסים הקדושים המגלים את אמתת מציאותו יתברך, ויחזק מאד.

כא תקסד . . . . . קעז
 יחזק על שלום־בית, ויגנה דרך של אלימות וכו', אשר גוררת עוד ועוד,
 והעקר לנסות להשלים תמיד, ולהוציא את ההורים מהתמונה.

כא תקסה . . . . . קעח
 יחזק להיות בשמחה פגור כל הצרות שעוברות עליו, ולהרבות
 בהתבודדות, ויעורר מאד על תפלה במגן.

כא תקסו . . . . . קפא
 יחזק מאד אשה כשרה לעשות שלום בביתה, ולהרגיל את עצמה לדבר
 בעדינות ובנחת, שאז תפעל הרבה, ויהיו להם חיים טובים.

כא תקסז . . . . . קפג
 ידבר מעגן שם לבת, ויאריך בזה קצת.

כא תקסח . . . . . קפד
 יקנה לפניו יתברך, שיזכה לבנות מוסדות קדש ביבנאל.

כא תקסט . . . . . קפד
 יקנה לישועת השם כהרף עין.

כא תקע . . . . . קפה
 יבשר על הוצאה מחדשת של כל ספרי רבנו ז"ל, וידבר מהקשיים
 שחווה כל הנכנס בדבר נורא כזה, ותכניתו שלא יהיה בית, שלא יהיו
 בו אלו הספרים.

כא תקעא . . . . . קפו
 ידבר נוראות נפלאות מעגן האמונה הקדושה, ויעורר ויגהיב הלב
 לפקח עינים ערות לראות למה זוכים על־ידי האמונה הקדושה, ומעלת
 למוד ספרי רבנו ז"ל, שיש בהם עמקות גדולה, עמק עמק מי ימצאנו.

כא תקעב . . . . . קפט
 יוכיח לחידל מפח המדמה, שמכניס באדם דמיונות, ויחזק מאד בעגן
 קלפה הקודמת לפרי.

כא תקעג . . . . . קצ
 ידבר מבולבולים שבאים על־ידי פגם הדבור.

כא תקעד . . . . . קצא
 יגלה נפלאות מעגן הלמוד של רבנו ז"ל, אם אהה מאמין שיכולים

לְקַלְקֵל — תִּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן, וַיִּגְלֶה מַעַלְת כָּל דְּבוּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
וַיַּחֲזֵק מְאֹד.

כא תקעה . . . . . **קצב**
יִחֲזֵק אֶחָד בְּכַמֶּה עֲקָרֵי יְהוּדָה, וּבָזָה יֵצֵא מִכָּל צְרוּתָיו וַיִּזְכֶּה לְהִרְחֹבָהּ.

כא תקעו . . . . . **קצג**
יִחֲזֵק וַיַּעֲזֹר עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת.

כא תקעז . . . . . **קצג**
יְמַלִּיץ לְהִיּוֹת עֲצָמָאֵי וְלֹא בְּשִׁתְפוּת.

כא תקעח . . . . . **קצד**
יִחֲזֵק אִשָּׁה, שֶׁתִּתְפַּלֵּל עַל בַּעְלָהּ שְׂיִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה, וַיִּמָּצֵא אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ'.

כא תקעט . . . . . **קצה**
יִחֲזֵק עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ וְעַל מְצִיאַת הַזְּווֹג.

כא תקפ . . . . . **קצו**
יִחֲזֵק הַנִּמְעָנָה שֶׁלֹּא תַעֲשֶׂה שְׁטִיּוֹת, וַיַּיַּעַץ לָהּ בְּתַחוּם הַחַיִּים.

כא תקפא . . . . . **קצז**
יַעֲזֹר עַל מֵהַדְּלֻקַּת גְּרוֹת וְטָהֳרַת הַמְּשֻׁפָּחָה.

כא תקפב . . . . . **קצז**
יִחֲזֵק בְּקִצְרָה בֵּת יִשְׂרָאֵל מִתְקַרְבַּת עַל מְצִיאַת זְווֹגָה וְעַל הַתְּנַהֲגוֹת
נְאוֹתָהּ.

כא תקפג . . . . . **קצח**
יִשִּׁיב לְאֵם הַדּוֹאֲגָת שְׁבָנָה נְעֵלָם, וְאֵינָה יוֹדַעַת אִם הוּא חַי.

כא תקפד . . . . . **קצט**
יִחֲזֵק עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת, וַיַּעֲזֹר עַל סְבָלְנוֹת בְּבֵית, וַיִּתֵּן סִגְלָה
כְּנָגֵד כָּל מִינֵי מְזִיקִים.

כא תקפה . . . . . **ר**
יִתֵּן עֲצָה לְאִיזָה שְׂדוּף, וַיַּחֲזֵק עַל כְּבוֹד בֵּת יִשְׂרָאֵל.

כא תקפו . . . . . **ר**
יְדַבֵּר מִשְׁמִירַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, מִמְּצִיאַת הַזְּווֹג וּמִבְּקוּר חוּלָיִם, וַיַּחֲזֵק עַל זֶה.

רא . . . . . **כא תקפז**
 יחזק אשה קשת יום, שאף על-פי-כן תשפידל להכניס אורה של חיות
 ושמחה בפית, ולהתנהג בסבלנות עם הילדים.

רב . . . . . **כא תקפח**
 יחזק על בדיקת תפלין ומזוזות, וידבר מכבוד אב וכבוד הבעל.

רג . . . . . **כא תקפט**
 יחזק על שמירת שבת-קדש ועל הנחת תפלין כשרות בכל יום.

רג . . . . . **כא תקצ**
 ידבר מבדיקת מזוזות, ויזהיר מפני ברגנות בשדוכים, ויאחל ויברך.

רד . . . . . **כא תקצא**
 ידבר מבדיקת מזוזות והדלקת גרות של האשה, ויאחל ויברך.

רד . . . . . **כא תקצב**
 יחזק אחד במצבו הקשה, וידבר על לבו דברי התחזקות.

רה . . . . . **כא תקצג**
 יגלה דרך לנמען בעל השגה, להכניס לפניו אל החכמה הפנימית, ויורה
 לו מה ואיך ללמד, וידבר מדבקות ויחודים, ומעגני הפצה, שעל-ידיה
 מגיעים כמעט לכל יהודי בעולם.

רז . . . . . **כא תקצד**
 ידבר מהלמוד של השגת אלקות, שזוכים על-ידי למוד ספרי רבנו ז"ל,
 ויבהיר היכן נתן להשיג את הספרים.

רז . . . . . **כא תקצה**
 יגלה מעגני התפשטות קלפת עשו וישמעאל בארץ-הקדש, ועקר התקון
 לזה הוא רק הקונטרסים הקדושים, ולכן עובר עליו מה שעובר, ויעורר
 על הפצה.

רי . . . . . **כא תקצו**
 ידבר מעגני גזרת השמד שרוצה האפיפיור להביא לארץ הקדש, ויחזק
 להפיץ קונטרסים.

רי . . . . . **כא תקצז**
 ידבר מעגני השפנת שלום בין הצרות.

- כא תקצח** . . . . . רי
 יחזק מאד את המדפּיס על יפי עבודתו, וְאֲשֶׁר אָפְלוּ מוֹצִיאִים לְאוֹר
 גְּדוּלִים אֵינָם יְכוּלִים לְהִרְאוֹת דְּבָרִים כְּאֵלוֹ.
- כא תקצט** . . . . . ריא
 יעורר לחזק את השליח ששולח ליבנאל עם כסף לעופות שמחלקים
 לשבת, וידבר מכמה ענינים פרטיים.
- כא תר** . . . . . ריב
 ידבר מענין עזר לכלה עניה שמתחתנת.
- כא תרא** . . . . . ריב
 יבאר שני מדרשים נפלאים מענין גזן-עזרן וגיהנום, וצדיקים ורשעים.
- כא תרב** . . . . . ריד
 יחזק אִיךָ יִשְׁחַרַר עֲצָמוֹ מִכָּל הַפְּחָדִים שֶׁל הַבֵּל.
- כא תרג** . . . . . ריד
 יבאר בדרך פנימית מאמרם ו"ל: עתיד הקדוש-ברוך-הוא להנחיל לכל
 צדיק וצדיק ש"י עולמות.
- כא תרד** . . . . . רטו
 יחזק לזכות לדרגה כזו, ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותו, וידבר
 מענין אנפין נהירין, ויחזק להיות בשמחה, ויגלה מעלת ההתבודדות,
 ויעורר על למוד "לקוטי-מוהר"ן".
- כא תרה** . . . . . ריז
 יחזק אחד שגלו אצלו את המחלה, שלא יפל ליאוש, ויחזק על תפלה
 שמועלת לקרע גזר-דין, ויספר ספור שהיה עם הסטייפלר מענין זה.
- כא תרו** . . . . . ריח
 יחזק ויאמץ וידבר נוראות נפלאות ממעלת ונחיצות מדת ההתחזקות,
 שכל הצדיקים לא באו למדרגתם אלא על ידה, ועל כל צדיק עבר מה
 שעבר, ויעורר מאד ללמד את ספרי ה'חפץ-חיים' להיות נשמר מעון
 החמור של לשון-הרע, ועל-ידי-זה יזכה להתחזקות.
- כא תרז** . . . . . רכ
 התחזקות נוראה ללמד את הדרך היומי בכל יום, יהיה באיזה אופן
 שיהיה.

כא תרח . . . . . **רכב**
 יִחְזַק שְׁלֹא לְהִתְפַּעֵל וּלְהִשָּׁבֵר מֵאַף אֶחָד, וַיִּדְבַּר מִדְּבָקוֹת הַבּוֹרָא, וְלִלְמַד
 כְּמָה לַמּוֹדִים קְדוּשִׁים.

כא תרט . . . . . **רכד**
 יוֹכִיחַ מִי שְׂרִץ אַחַר הַעֲשִׂירִים, וַיִּגְלֶה שְׁעַל-יָדֵי הָאֱמוּנָה זוֹכִים לִהְיוֹת
 הַעֲשִׂיר הַגָּדוֹל בִּיּוֹתֵר.

כא תרי . . . . . **רכה**
 יוֹכִיחַ הַנּוֹמְעֵנֵת שְׁפִתָּבָה דְּבָרִים שְׂאֶסוּר לְשִׁמְעֵם כָּל־פִּי מַעֲלָה, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, וַיִּגְלֶה שְׁזֶה בָּא מִחֲמַת אֲכִילַת מֵאֲכָלוֹת אֶסוּרִים.

כא תריא . . . . . **רכו**
 יִזְהִיר אִשָּׁה שְׁתַּחֲזֹר בָּהּ מִכּוֹנֵתָה לְהִתְגַּרֵּשׁ, וַיִּחְזְקָה עַל מִדַּת הַכֶּעֶס וְעַל
 אֲמִירַת תְּהֵלִים, וַיַּעֲוֹרְרָה מְאֹד עַל זֶה.

כא תרבי . . . . . **רכז**
 יִחְזַק בְּהִתְחַזְּקוֹת נִפְלְאָה לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, עַל-פִּי מֵאֲמַר מִהִזְהַר הַקְּדוּשׁ.

כא תריג . . . . . **רכח**
 יִחְזַק עַל שְׁמִחָה בְּאֵלְקוֹת וּבְרַבְּנוּ ו"ל הַמַּחֲדִיר בְּנוֹ אֶת הָאֵלְקוֹת, וְזֶה
 סִימָן עַל אֱמוּנַת חַכְמִים — אִם אָנוּ בְּשִׁמְחָה, וַיֵּאָרִיךְ לַחְזֹק וּלְעוֹרֵר עַל
 לַמוּד הַתּוֹרָה, וּבִמְיַחַד עַל לַמוּד וְגִרְסַת הַדָּף הַיּוֹמִי, שְׂאִין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

כא תריד . . . . . **רל**
 יַעֲוֹרֵר עַל שְׁלוֹם-בֵּית כְּדַעַת חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְדַעַת רַבְּנוּ ו"ל.

כא תרטו . . . . . **רלב**
 יִגְלֶה לָמָּה זוֹכִים עַל-יָדֵי הַהִתְמַדָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

כא תרטז . . . . . **רלג**
 יִחְזַק וַיֵּאֱמַן לְהִתְחַזֵּק כְּנֶגֶד הַנְּסִיווֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וַיַּעֲוֹרֵר לַעֲשׂוֹת כָּל
 מִיַּנִּי שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה.

כא תריז . . . . . **רלד**
 יִגְלֶה עַד כְּמָה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה הָעוֹלָם, וַיִּדְבַּר מְעַנֵּן רַבִּי פִּיבֵל
 אֲשֶׁרֵינוּ, הַמְּסַפֵּר אֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

כא תריח . . . . . **רלה**
 מִכְּתָב כְּלָלִי לְכָל־לִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִחְזְקוּם עַל הָאֲהָבָה וְהַאֲחֻדוֹת,
 וַיִּסְפֵּר עַל קְבוּצוֹת מְאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּדוֹרוֹת הַקְּדוּמִים, שֶׁהָיוּ מְאֲחֻדִּים

וְאֶהוּבִים, וּמִכַּח זֶה גַם נֶאֱהָבִים, וַיַּעֲזֹר עַל עֲרִיכַת מְלוּהַ מַלְכָּה בְּאֶחָדוֹת
וּבְדַבְרֵי תוֹרָה וּבְסִפּוּרֵי הַפְּעָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת סִפּוּרֵי צְדִיקִים, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין
חֲנוּף לְדֶרֶךְ אֶרֶץ.

כא תריט . . . . . רלח
מִכְתָּב לְרֹאשׁ הַמוֹעֵצָה שֶׁל יְבֻנָּאֵל, בּוֹ יִבִּיעַ אֶת אֲכֻזָּבְתוֹ שְׁנִמְשָׁף אַחַר
הַמְּסִית, שְׁלִבְסוּף יַעֲשֶׂה גַם לוֹ צְרוּת, וַיַּחֲזִקוּ לַיְלָף בְּדַרְכֵי סְבוּ, שֶׁהִנֵּה
יְהוּדֵי יִרְא שָׁמַיִם, וַיִּבְרְכוּ.

כא תרכ . . . . . רלט
יִתֵּן כַּמָּה הַדְּרָכוֹת לְזוּג חֲשׂוּכֵי בָנִים, וַיִּבְרַכְם שִׁיפְקִדוֹ לְטוֹבָה.

כא תרכא . . . . . רלט
יַחֲזִק אִשָּׁה שְׁשֻׁלוֹם בֵּיתָהּ הַיּוֹפֵר, וַיִּדְרִיכְנָה בְּדֶרֶךְ זוֹ תֵּלֵף, לְמַעַן יָשׁוּב
הַשְּׁלוֹם לְשִׁכְן בְּאַהֲלָהּ.

כא תרכב . . . . . רמא
יִדְבֵּר מֵעֲנִין בְּדִיקַת תְּפִלִּין וְלַמּוֹד מְשָׁנִיּוֹת.

כא תרכג . . . . . רמא
יַעֲזֹר נֶגֶד גְּרוּשֵׁינ, וַיִּזְהִיר לְהַנְצִל מִהַפְּעֵס.

כא תרכד . . . . . רמב
יִדְבֵּר מֵעֲנִין כְּבוֹד אִשְׁתּוֹ וְלַהֲפָקֵד בְּזַרַע שֶׁל קַיָּמָא, וַיּוֹרֶה לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת
וּמַה לֹּא לַעֲשׂוֹת, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין שְׁעוּרִים קְבוּעִים.

כא תרכה . . . . . רמג
יִדְבֵּר מִכְבוֹד אִשְׁתּוֹ הַמְּשַׁפִּיעַ גַּם עַל חֲנוּף הַיְלָדִים, וַיַּעֲזֹר לְלַמֵּד
בְּהַתְמָדָה וְלַהֲתַפְּלֵל.

כא תרכו . . . . . רמד
יֵאָחַל הַצְּלָחָה וְהַדְּרָכָה לְתַלְמִידָה צְעִירָה.

כא תרכז . . . . . רמד
יִבְקֹשׁ לְשַׁתֵּף פְּעֻלָּה לְמַעַן הַשְּׁלוֹם בְּכָלֵל, וְשֻׁלוֹם עִם הַבַּעַל בְּפָרֹט.

כא תרכח . . . . . רמו
יּוֹרֶה לְעֻזָּב אֵיזוֹ שְׁתַּפּוֹת לֹא רוֹחִית, וַיַּחֲזִק עַל לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַמְּבִיאָה
לְפָרְנָסָה.

- כא תרכט** . . . . . רמו
 יְדַבֵּר מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְיִסְפֹּר עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים וְעַל רַבִּי שְׁמוּאֵל הַדּוֹרְכִיץ ז"ל, וְיִבְאֵר בְּזֶה שִׁיחָה מֵרַבֵּנוּ ז"ל וְיַחְזֹק מְאֹד.
- כא תרל** . . . . . רמח
 תּוֹכַחַת מוֹסֵר לְתַלְמִידֵי יְשִׁיבָה לְצַעֲרֵימָה "בֵּית שְׁלֹמֹה" עַל הַתְּנַהּגוֹת נְאוֹתָהּ.
- כא תרלא** . . . . . רמט
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין מְעַלְתַּת הַשֵּׁם שֶׁרָה לְתַת לְבַת שְׁנוּלָדָה לְנִמְעָן.
- כא תרלב** . . . . . רנ
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין צְלוּם הַתַּלְמִידִים שֶׁל תַּלְמוּד-תּוֹרָה.
- כא תרלג** . . . . . רנ
 בְּעֲנִין צְלוּם תַּלְמִידוֹת שֶׁל בֵּית-הַסֵּפֶר.
- כא תרלד** . . . . . רנא
 יְדַבֵּר מִשְׁתַּפּוֹת בְּלִמְיָ רֹחִית, וְיַחְזֹק עַל לְמוּד בְּחִבְרוּתָא, וְיַדְבֵּר בְּשִׁבְחַת הַפְּלֶגַת מְעַלְתַּת הַמַּחְזֶרֶת נְשִׁים בְּתַשׁוּבָהּ.
- כא תרלה** . . . . . רנב
 יְדַבֵּר מִהַתְחַזְקוֹת וּמִכַּמָּה עֲנִינִים שֶׁשָּׁלַח לְהַדְפָּסָהּ.
- כא תרלו** . . . . . רנב
 יִבְעַד דְּאֵגְתוּ מִשְׁלוֹם הַנִּמְעָן, וְיַחְזֹק עֲנִין הַהַדְפָּסָה הַמְהֵרָת שְׁלוֹ, וְיַגְלֶה שֶׁכָּל נִחְמָתוֹ הֵם הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שִׁיּוֹצְאִים בְּכָל פַּעַם.
- כא תרלז** . . . . . רנג
 יַחְזֹק יְלָד צַעִיר עַל הַתְּנַהּגוֹת נְאוֹתָהּ.
- כא תרלח** . . . . . רנד
 יַחְזֹק יְלָד צַעִיר עַל הַתְּמַנְדָּה בְּ"סֵפֶר-הַמְדוּת", וּכְבוֹד הוֹרֵיו וּמוֹרֵיו.
- כא תרלט** . . . . . רנה
 מִכְּתָב כְּלָלִי נִפְלָא עַד מְאֹד, בּוּ יַגְלֶה מְעַלְתַּת הַזּוֹכָה לְלַמֵּד זְכוּת עַל חִבְרוֹ, וְלִמְצֵא בּוּ נְקֻדוֹת טוֹבוֹת וְכֵן בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זּוֹכָה לְשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה זּוֹכָה לְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְיַדְבֵּר מֵעֲנִין רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא לְקָרֵב כָּל אֶחָד וְלֹא לְרַחֵק אֶת שְׂאִינוֹ בְּעֵדָה שְׁלִי, וְיִסְפֹּר כַּמָּה סְפוּרִים נִפְלָאִים עַל כּוֹ, וְכַמָּה וְכַמָּה עֲנִינִים הַקְּשׁוּרִים לְיַהֲדוּת וְלַחֲסִידוּת בְּרִסְלָב, וְיַעֲזִיר וְיַחְזֹק מְאֹד.

- כא תרמ** . . . . . רסז
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין אֵיזָה פְּרָסוּם מְכָרַח לְכוֹלֵל שְׁלָנוּ.
- כא תרמא** . . . . . רסז
 יְסַבֵּיר אֶת הַצֵּרֶךְ בְּפְרָסוּם שְׁבַמְכָתֵב הַקּוֹדֵם.
- כא תרמב** . . . . . רסח
 יְדַבֵּר מֵהַסֵּפֶר "אוֹצֵר הַחַיִּים" וּמְכַלְלִיּוֹת מַעֲלַת הַהַדְפָּסָה.
- כא תרמג** . . . . . רסט
 מְכַתֵּב כְּלָלִי בּוֹ יַחְזֵקֵם עַל עֲנִין הַתְּמִימוֹת שֶׁל רַבְּנֵינוּ ז"ל וְהַהֲתַקְרְבוֹת
 הַמְּחַדְּשֵׁת בְּלִי חֻכְמוֹת.
- כא תרמד** . . . . . ער
 יַגְלֶה נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַדְּפֻסֹת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים הַחֲדָשִׁים, וְאֵת
 מִי וּמָה הֵם מְחֻזְקִים, וּמָה הֵם עֲתִידִים לַעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם.
- כא תרמה** . . . . . רעא
 יַחְזֵק מְאֹד עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁמוּצִיאָה מִכָּל הַצְּרוֹת, וְיַגְלֶה
 חֻבְתּוֹ לְסְפָרִים הַחֲדָשִׁים שְׂיוּצָאִים.
- כא תרמו** . . . . . ערב
 יַגְלֶה מַעֲלַת מִי שְׁזוֹכָה לְחֻזֵק בְּדַבְּרוֹרָיו אֲפֵלוּ יְהוּדֵי אֶחָד.
- כא תרמז** . . . . . רעג
 יִתֵּן עֲצָה אֵיךְ לְכַלֵּל עֲנִינָיו בְּתַבּוּנָה וְכוּ', וְלַהֲפִקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא.
- כא תרמח** . . . . . רעג
 יְדַבֵּר מִבְּנֵי דִירָה בְּיַבְנָאֵל, וְיִשְׁקַל אֶת הַכְּדָאִיוֹת שֶׁל דִּירוֹת שׁוֹנוֹת, וְיַגְלֶה
 מַעֲלַת שְׂמֻחַתָּנוּ בְּרַבְּנֵינוּ ז"ל.
- כא תרמט** . . . . . רעד
 יְדַבֵּר מִתְּכַנִּיתוֹ לְהַקִּים כּוֹלֵל לְמַלְמָדִים שְׂיִהְיֶה לָהֶם פְּרֻנְסָה בִּישׁוּב
 הַדְּעַת.
- כא תרנ** . . . . . ערה
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין מְלַמֵּד שְׂעוּב, כִּי הַתְּלַמִּידִים מְרַרּוּ אֶת חַיָּיו וְכוּ', וְיַגְלֶה מוֹרֵת
 רוּחוֹ מֵהָעֲנִין.

- כא תרנא** . . . . . רעז
 יגלה נפלאות ממצלת המלמד שאשתו מבשלת לתלמידים וכו', ויחזק
 מאד על נעם החלק הזה, ויספר מעשה מהגאון הקדוש מקאזניץ.
- כא תרנב** . . . . . רעח
 יחזק ויאמץ את המלמד בשליחותו ובעבודתו הקדושה, ויפליג במצלת
 הדבור הקבוע אליו יתברך.
- כא תרנג** . . . . . רפ
 יחזק בענין איזו צרה פרטית, וידבר מענין איזו סגלה.
- כא תרנד** . . . . . רפ
 ידבר מענין שמטה ביבנאל, והצער שהיה לנמען, ויחזקו שדיקא
 ביבנאל מצא חתן טוב פלכבו, ויעוררו מאד.
- כא תרנה** . . . . . רפב
 מכתב פללי בו יעורר שלא להתקוטט עם ההורים בגלל הילדים, וידבר
 מאחדות ולהשמר ממסיתים ומדיחים, ומצלת השראת השכינה.
- כא תרנו** . . . . . רפד
 ידבר שוב מענין המלמד שעזב מחמת שהתלמידים מררו את חזיו,
 ועצה איך מתקנים זאת.
- כא תרנז** . . . . . רפה
 מכתב תוכחה ומחאה לתלמידים, שבמעשיהם גרמו לסלוק רבם משם,
 ויזרום להיטיב מעשיהם.
- כא תרנח** . . . . . רפו
 עוד בענין הנ"ל.
- כא תרנט** . . . . . רפו
 ידבר מעוד כמה פרטי הצלחה השיכים לכנון הקהלה.
- כא תרס** . . . . . רפז
 ידבר מענין לחתן ילדים בקלות, ויגלה מצלת כל דבור אליו יתברך,
 ומענין נקודות טובות ודף היומי.
- כא תרסא** . . . . . רפח
 יעורר אמא על הנחת תפלין של בנה.

כא תרסב . . . . . רפט
 יחזק שתי בחורות על מציאת זוגן, ויגלה להן כיצד יזכו לזה.

כא תרסג . . . . . רפט
 ידבר לילדי בר־מצוה באריכות גדולה, ויעוררם על התכלית הנצחית
 באריכות מעוררת מאד, תוכו רצוף אהבה להשם יתברך ולתורתו
 הקדושה לילך בדרך היצדיקים, ולהקדיש כל שנותיהם היפות לתורה
 ולתפלה.

כא תרסד . . . . . רצט
 יוכיח את אנשי שלומנו על ענין הפרודים והמחלקת ועל כפיות טובה
 לזרק אבן למקום ששתיית ממנו מים, ויעורר ויחזק על ההתקרבות
 לרבנו ז"ל בלי שתכרסם התולעת, ויחזק על ענין המחלקת בפרט
 ובפרטי פרטיות מכלליות העולם עד חסידות ברסלב, ויזהיר שלא לטל
 חלק במחלקת כלל.

כא תרסה . . . . . שז
 יחזק מאד באמונה פשוטה בו יתברך, שהיא רפואה לכל המחלות,
 ויביא ענין זה באר היטב לעבדה ולמעשה, ויחזק על כך באפן נפלא
 מאד.

כא תרסו . . . . . שט
 ידבר מהתמדת התורה ומהפצה ומכבוד האשה.

כא תרסז . . . . . שט
 ידבר מבטול הדאגה, ויאחל ויברך ברכות לרב.

כא תרסח . . . . . רי
 ישבח הנמען שהדפיס "גור להצדיק", והפיץ כלם עד האחרון שבהם,
 ויגלה לו מעלת ההולך בארץ ישראל ממושב למושב וכו', ויחזק מאד.

כא תרסט . . . . . ריא
 ידבר מציאת הזיוג, וממעלת ענין ההפצה, שהיא כל חיותו.

כא תרע . . . . . רבי
 יחזק מאד על תפלין ומזוזות, ויחזק ויאחל.

כא תרעא . . . . . ריג
 יגלה שמחתו לקראת מכתבי הנמען, ויעורר לגלות אור רבנו ז"ל
 בעולם, ולבוא לגור ביבנאל וכו'.

תִּכְן הָעֲנָנִים

- כא תרעב** . . . . . **שיד**
 יְדַבֵּר מִהַכְּחוֹת הָעֲצוּמִים שֵׁישׁ לְאִשָּׁה.
- כא תרעג** . . . . . **שטו**
 יַחֲזֵק מְאֹד אֹדוֹת הַהִתְחַזְּקוֹת שְׁצַרְיָךְ בְּכֹל יוֹם, וַיְדַבֵּר מֵעֲנָן שְׁאִינוּ
 מִמְּלִיץ לְבוֹא לְאַרְצוֹת-הַבְּרִית.
- כא תרעד** . . . . . **שטז**
 יַחֲזֵק מִלְּמַד תִּינוּקוֹת עַל עֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וַיַּעֲוֹרֵר לְלִמּוֹד בְּחִבְרוּתָא,
 וְהֶעֱקַר שְׂמֵחָה וְאַמוּנָה.
- כא תרעה** . . . . . **שיז**
 יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הָאִשָּׁה שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה וּבְשִׂמְחָה, שְׁאֵז
 מִגִּיעָה לְהִתְעַלְלוֹת וְלִדְבָרִים גְּדוּלִים בַּחַיִּים.
- כא תרעו** . . . . . **שיח**
 יִגְלֶה, שְׁעֵקֶר הַהִתְחַזְּקוֹת הִיא שְׂמֵחָה.
- כא תרעז** . . . . . **שיט**
 יְדַבֵּר מֵעֲנָן שְׂמֵחָה, וּלְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתּוֹ.
- כא תרעח** . . . . . **שכ**
 יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וַיִּבְיַע שְׁאִיפָתוֹ לְתַקוּן אִיזָה מְעוֹת,
 וְלְבוֹא לְגוֹר בְּאַרְצָנוּ הַקְּדוּשָׁה.
- כא תרעט** . . . . . **שכ**
 יְדַבֵּר מֵעֲנָן הַמַּעֲרָכָה עַל קְהֵלְתָנוּ, וּמֵעֲנָן שֶׁהִכַּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְצַרְיָךְ
 סִבְלָנוֹת גְּדוּלָה.
- כא תרפ** . . . . . **שכא**
 יְדַבֵּר מִכַּפָּה עֲנָנִים בְּעֲנָן נְהוּל הַתְּלִמּוּד-תּוֹרָה.
- כא תרפא** . . . . . **שכב**
 יְדַבֵּר מֵעֲנָן קוֹנְטֵרַס "שְׂמֵחַת-הַחַיִּים", וְחֻבְתָנוּ לְהִדְפִּיס סְפָרִים אֵין קֶץ.
- כא תרפב** . . . . . **שכג**
 יִזְרַז נִמְרָצוֹת עֶסְקָן אֶחָד, שְׁיַעֲזֹר לְקְהֵלְתָנוּ הַנִּמְצָאָת בְּמִצָּב עֲנֵי גְדוּל,
 וַיִּפְרֹט לוֹ אֶת גְּדֹל הַתְּלָאוֹת, וּכְשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, זוּכָה לְהַנְצִיל
 מִהַדְרִיגִים הַקְּשִׁים הַשׁוֹרִים עָלָיו.

- כא תרפג** . . . . . **שכו**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַמְּכַתֵּב הַקּוֹדֵם, וּמִמְצִיאת־הַזְּיוּג.
- כא תרפד** . . . . . **שכו**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין לַמּוֹד כְּסֻדְרָן, וּמֵעֲנִין 'מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב'.
- כא תרפה** . . . . . **שכז**
 יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַתְּפִלוֹת וְהַתְּחִנּוּנִים כְּשֶׁהֵם קְשׁוּרִים עִם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה,
 וַיִּחְזַק עַל-פִּי זֶה מְאֹד.
- כא תרפו** . . . . . **שכט**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין הָעֲזוּת שֶׁל הַבְּחוּרִים שֶׁצָּעְרוּ אֶת רַבֵּם, וַיּוֹכִיחֵם מְאֹד עַל זֶה.
- כא תרפז** . . . . . **של**
 מְכַתֵּב כְּלָלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִחְזַקְם עַל שְׁלֵא שְׁנוּי שָׁמָּה, לְשׁוֹנָם
 וּלְבוֹשָׁם עַל דְּרָף הַפְּנִימִיּוֹת, וַיִּחְזַק מְאֹד עַל עֲשִׂית חֻסֵּד.
- כא תרפח** . . . . . **שלב**
 יֵאָרֵף בְּמְכַתֵּב כְּלָלִי אָרֶף וְנִפְלָא, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין רַבְּנוּ ז"ל וְהַתְּקַרְבוֹת
 אֵלָיו, וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לְהַתְּקַרֵּב, וַיִּחְזַק עַל לַמּוֹד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכַמָּה
 עֲנִינִים שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת, וְעֲנִין יְבִנְאֵל, וְהַפְּצַת הַסְּפָרִים, וְקְרוֹב הַגְּאֻלָּה
 הַתְּלוּיָה בָּזֶה, וַיִּחְזַק לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים כְּשֶׁרִים מְקַרְבִּים לְרַבְּנוּ ז"ל, הָעוֹסְקִים
 בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה.

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

דוד יעקב בן אסתר דבורה
אליעזר שלמה בן אסתר פיגא
נחמן שמחה בן אסתר פיגא

שיזכו להגיע אל ציון רביז"ל

לראש השנה ה'תשפ"ב

בלי שום מגיעות ומכשולים ושהכל יסתדר על

הצד הכי טוב ביחד עם כל בית ישראל

שחפצים להגיע

ולכתיבה וחתימה טובה ולכל משפחתו שיחיו

אכ"ד

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבינו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקָּשֶׁר עֲצָמַי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמָּרִים אֵלָיו לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה, קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וּבִפְרָט לְרַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנֵי נַחְמָן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁגִלָּה תְּקוּן זֶה.

לְכוּ גְרַנְנָה לַיהוָה נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הַרְיֵנִי מְזֻמָּן אֶת פִּי לַהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי לְשֵׁם יְחִוֵּד
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל-יַדֵּי הַהוּא טָמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז א מִכֶּתֶם לְדוֹד שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי-חֲסִיתִי בְךָ:
ב אֲמַרְתָּ לַיהוָה אֲדֹנָי אַתָּה טוֹבָתִי בַל-עָלִיד:
ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר-בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירִי כָל-חֲפָצָי-
ד בָּם: יִרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מָהְרוּ בַל-אֶסִּיד:
ה נִסְפִיחֵם מְדָם וּבַל-אֶשָׁא אֶת-שְׁמוֹתֶם עַל-שְׂפָתַי:
ו יְהוָה מְנַת-חֶלְקִי וְכוֹסֵי אַתָּה תוֹמִיד גּוֹרְלִי:
ז חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי בַנְּעָמִים אֶף-נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי:
ח אֲבָרַךְ אֶת-יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֶף-לִילוֹת יִסְרוּנִי
ט כְּלִיֹּתַי: ח שׁוֹיֵתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְּמִיד כִּי מִיְמִינִי
כ בַל-אֶמוּט: ט לָכֵן א שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי אֶף-
כָּשָׁרִי יִשְׁכַּן לְבִטְחִי: י כִּי א לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשִׂאוֹל
לא-תִּתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת שְׂחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח
יב חַיִּים שְׁבַע שְׂמַחוֹת אֶת-פָּנֶיךָ נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ
נְצַח:

לב * לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה:
 ב אֲשֶׁר־יֶאֱדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי־הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עַצְמִי בְּשִׂאֲנָתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יָדְךָ נְהַפְךָ
 לְשֵׁדִי בְּחֶרְבְּנִי קִיץ סָלָה: ה חַטָּאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאתָ עוֹן חַטָּאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חָסִיד | אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מִצַּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹוֹ לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְּבִנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוּם כְּפָרֵד אִין הָבִין בְּמַתְגַּוְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכַאֲוָבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
 בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּבֵנוּ: יא שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים וְחַרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא * לְמַנְעַח מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דָּוִי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֵת
 בְּחִלּוֹ: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חַטָּאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֶבֶד שָׁמוּ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבֹּץ-אֶזְנוֹן לֹא יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל-שִׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר-בְּלִיעַל
 יַעֲזֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם-אִישׁ
 שְׁלוּמֵי | אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
 עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חִפְּצָתָּ בִּי כִּי לֹא-יִרְיַע אֵיבִי
 עָלַי: יג וְאַנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי וּתְעִיבֵנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
 וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבָנֵי-קָרָח: כ כַּאֲוִל תַּעְרוּג
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעְרוּג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נַפְשִׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
 וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּלִי דַמְעָתִי לָחֶם יוֹמָם
 וּלְיֵלָה בְּאֹמֶר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ: ה אֱלֹהֵי
 אֲזַכְּרָה | וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסֶּדֶק
 אֲדִידִם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמוֹן
 חוֹנֵג: ו מִה-תִּשְׁתַּחֲוֶהֵי | נַפְשִׁי וְתַהַמִּי עָלַי הוֹחֵלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֵנו יְשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
 נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאָרֶץ יִרְדָּן
 וְחַרְמוֹנִים מֵהַר מְצַעַר: ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְנִלְיָךָ עָלַי עֲבָרוּ:
 ט יוֹמָם | יַצוּהָ יְהוָה | חֲסִדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
 תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה

שְׂכַחְתָּנִי לְמַחֲקָרֵךְ אֱלֹהֵי בְלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרִצַּח |
 בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
 אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּחֲוֶהֶי | נִפְשִׁי וּמַה־תִּתְּהַמֵּי
 עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
 מֵאוֹיְבֵי | אֱלֹהֵי מִמֵּת־קוֹמְמֵי תִשְׁנַבְּנֵי: ג הַצִּילֵנִי
 מִפְּעֻלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 חַטָּאתַי יְהוּה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְּנְנוּ עוֹרָה
 לְקַרְאֲתִי וַרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוּה־אֱלֹהִים | עֲבֹאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תִּחַן
 כָּל־בְּגֵדֵי אָוֶן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְב יַחֲמוּ כִכְלָב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוּה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנַבְּנֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדַּמְנֵי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשָׂרְרֵי: יב אֶל־תִּהְרָגִם | פֶּן־יִשְׁפְּחוּ עָמִי
 הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּבְּוֹתֵי אֲדָנִי: יג חַטָּאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
 וּמִפִּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחִמָּה כִּלָּה וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בִּיעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֵב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 יִנְיֵעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְיֵן לְבָקָר חֲסֵדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשָּׁנָב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם צָר-לִי: יח עֲזִי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מִשָּׁנָבִי אֱלֹהֵי חֲסֵדִי:

עז * לְמַנְעַח עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מְזֻמּוֹר: ב קוּלִי (*
 אֶל-אֱלֹהִים וְאֶעֱעֶקֶה קוּלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֵלַי: ג בַּיּוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוֹג מֵאַנָּה הַנָּחֵם נִפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעִטְפָה רוּחִי סְלָה: ה אֲחֹזֶת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה
 עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי: ח הֲלֵעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסִּיף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לִנְעַח
 חֲסֵדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׁכַח חַנּוּת אֵל
 אִם-קָפִץ בָּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמַי עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֹאֲדִי: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פִּעְלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרַכְּךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֹא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
 עֲזָךְ: טז גְּאֻלַּת בְּזֻרוֹעַ עַמְּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סְלָה:
 יז רְאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד הזי יו"ד מ"ם

תהמות: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
 אף־חצציה יתהלכו: יט קול רעמך | בגלגל האירו
 ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: כ פים הרפך
 ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:
 כא נחית כצאן עמך ביד־משה ואהרן:

צ * תפלה למשה איש־האלהים אדני מעון אתה
 היית לנו בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו
 ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל:
 ג תשב אנוש עד־דכא ותאמר שובו בני־אדם:
 ד כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר
 ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בבקר
 כחציר יחלה: ו בבקר יציץ וחלה לערב ימולל
 ויבש: ז כי־כלינו באפך ובחמתך נבהלנו:
 ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט כי
 כל־ימינו פנו בעברתך פלינו שנינו כמו־הנה:
 י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
 שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי־גז חיש ונעפה:
 יא מי־יודע עז אפך וכיראתך עברתך: יב למנות
 ימינו פן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יהנה
 עד־מתי והנחם על־עבדיך: יד שפענו בבקר
 חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו: טו ששמחנו
 כימות עניתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל־
 עבדיך פעלך והדרך על־בניהם: יז ויהי | נעם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה א הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים
עלילותיו: ב שירו-לו זמרו-לו שיהו בכל-
נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו ישמח לב א
מבקשי יהוה: ד דרשו יהוה ועזו בקשו פניו
תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר-עשה מפתיו
ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב
בחריו: ז הוא יהוה אלהינו בכל-הארץ
משפטי-יו: ח זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלה
דור: ט אשר כרת את-אברהם ושבועתו לישחק:
י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם:
יא לאמר לה אתן את-ארץ כנען חבל נחלתכם:
יב בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה:
יג ויתהלכו מגוי אל-גוי מממלכה אל-עם אחר:
יד לא הניח אדם לעשקם ויזכח עליהם מלכים:
טו אל-תגעו במשיחי ולנביאי אל-תרעו:
טז ויקרא רעב על-הארץ כל-מטה-לחם שבר:
יז שלח לפניהם איש לעבד נמפר יוסף: יח ענו
בכבל רגלו ברזל באה נפשו: יט עד-עת
בא-דברו אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך
ויתירהו משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון
לבייתו ומשל בכל-קנינו: כב לאסר שריו בנפשו

וְזָקְנָיו יַחֲבִיבֵם: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב זָר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת־עַמּוֹ מֵאֵד וַיַּעֲצֵמָהּ
 מִצְרָיו: כה הֲפֹךְ לִבָּם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
 כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אֲחֵרֹן אֲשֶׁר בְּחָר־בוֹ: כז שָׁמוּ־
 בָם דְּבָרַי אֹתוֹתַי וּמִפְתִּיּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
 חֲשָׁד וַיַּחֲשֹׁד וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הֲפֹךְ אֶת־
 מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת־הַדְּגָתָם: ל שָׂרִץ אֲרָצָם
 אֲפָרְדָּעִים בְּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב
 בְּנִיּוֹת בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אֵשׁ
 לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנֵם וּתְאֵנֹתָם וַיִּשְׁבֵּר עֵץ
 גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאֲיִן מִסָּפָר:
 לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 לו וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
 לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שָׁמַח מִצְרַיִם בַּעֲאֹתָם כִּי־נִפְלַ פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּ וְאֵשׁ לְהָאִיר לְלֵילָה: מ שָׁאֵל
 וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלָהֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עֶזֶר
 וַיִּזְוֹבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּעֲצוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
 דְּבַר קְדָשׁוֹ אֶת־אֲבֹרָהֶם עֲבָדָיו: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
 בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
 גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
 חֲקָיו וְתוֹרֹתָיו יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א על־נְהָרוֹת | בְּבַל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם־בְּכִינוּ
 בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב על־עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ
 בְּנִרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי־שִׁיר
 וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמַחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר
 אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדָמַת נֹכַר: ה אִם־אֲשַׁכְּחֶךָ
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי | לְחַפֵּי
 אִם־לֹא אֲזַכְּרֵכִי אִם־לֹא אֲעֵלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
 רֹאשׁ שְׁמַחָתִי: ז זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם אֶת יוֹם
 יְרוּשָׁלַם הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ:
 ח בַּת־בָּבֶל הִשְׁדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישָׁלֶם־לְךָ אֶת־
 גְּמוּלְךָ שְׁנִמְלֹת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי | שִׁיאֲחִז וְנִפִּין אֶת־
 עַל־לִיךְ אֶל־הַסֵּלַע:

קנ א הַלְלוּהָ | הַלְלוּ־אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ
 עִזוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הַלְלוּהוּ בְּרֹב גְּדֻלוֹ:
 ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּכְנֹר:
 ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמְחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגָב:
 ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצִלֵי־שִׁמְעַ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצִלֵי תְרוּעָה:
 ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְהוָה הַלְלוּהָ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו וגל יעקב ישמח ישראל:
 ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם ויפלטם
 מרשעים ויושיעם כי חסו בו: